Sermones Gabrielis d feſtiuitatib' glorioſe vir ginis marie

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

¶ Numerus ſermonū de feſtiuitatibꝰ virginis glo-rioſe.

¶ Conceptionis ſmones quat-tuor.

¶ Purificatōis quattuor.

Annūciationis quattuor.

¶ Viſitatōnis quattuor.

Aſſumptōnis quattuor.

¶ Natiuitatis quattuor.

Sermo vnus generalis

Tabula pre ſentis operis

¶ In feſtiuitate Concepti onis marie. ſermo primus
¶ Cōmendatur feſtiuitas hec
tanq̄ȝ initiū omniū feſtiuitatū re
demptōnis hūani gn̄is A. Q̄uo
virgo maria cunctos p̄cedit ꝓuci
pijs dignitate C. Ibi q̄uo dn̄s ꝓ
duxit mirabiliter duas mulieres
ꝑncipia duoꝝ ſeculoꝝ d. Quō p̄
cedit cūctos ꝑſonali ſanctitate ⁊
q̄uo ab originali pctō p̄ſuata fu
it e. f. Additur hui⁹ ꝯgruitas g.
Quā rōnabiliter h̄ feſtū inſtitu
tū eſt ⁊ a fidelib⁹ venerat̄ h. I
¶ Purificatōis marie. ſ. I.
¶ A quib⁹ et quot ꝑſonis hodi
erna ꝓceſſio iniciata eſt. ⁊ quēad
modū hodierna oblatio a patri
bus optata fuit. A ¶ Per tro
pologiā exponit̄ id qd̄ eccl̄ia ho
die ꝯmemorat in proceſſione. b.
Quas virtutes habere oportet
vt xp̄c in templū nr̄m venire di
gnetur ꝑſone hodierne ꝓceſſiōis
rep̄ſentant. Maria docet hūili
litatē que eſt om̄is iuſticia. c. Io
ſeph fortitudinem. d. Simeon
dei timorē. e. Anna ꝑſeuerantiā
f. Quibus hoſtijs redimere de
bemus xp̄m vt eū retineamus. g.
Caritatiua annectit̄ admonitio
ne templū dn̄i dehoneſtet̄ mani
bus fabulatōib⁹. rumorib⁹ ſecu
laribus ⁊c̄. h. ꝑ totū vſq̄ȝ in finē.
¶ Annūciatōis marie. ſ. I.
Feſti magnitudo extollit̄ ac lo
quēdi difficultas de incarnatio
nis miſterio explicat̄. a. De hinc
v̄ginis ꝯcipiētis ſanctitatē cōdi
gnā ſermo aperit ex trib⁹. b. Ex
electōe eterna. b. c. Ex multimo
da patrū p̄ſignatōe d. In exhibi
tiōe gratioſa. e. Proſequit̄ ſcd̄o
ſermo p̄ſens ꝯcepti ſaluatoris ꝑ
ſonalē diſcretōem. f. Una ꝑſona
poteſt incarnari ſine alia ibidem
Cur filius ⁊ nō pr̄ aut ſpūſſctūs
incarnat⁹ eſt. g. Quid nobis in
ſinuat̄ in hoc. q̄ filius incarnat⁹
in quem homo peccauit. h. Q̄uo
qd̄ eſt ab eterno. naſcet̄ tꝑaliter
de virgine. i. Aperitur ibidē in
tellect⁹ articuli incarnatōis v̄bi.
¶ Viſitatōis marie ſermo. I.
¶ Examinant̄ illa v̄ba exurgēs
abijt in mōtana. quō poſſint ſta
re ſine repugnātia A. Quō ⁊ ad
quē ſenſum maria dr̄ exurrexiſſe.
Et a q̄. ad exequēdū maternales
affectus in ope B. Ad imitatōꝫ
ſui filij iam intra ſe clauſi. hmōi
maternalis affectus executio pul
cre oſtenditur. b. c. De magna et
multiplici virginis humilitate et
ꝓfunde deſcenſionis humiliati
one d. In mente E. In corpe F.
In verbo G. In opere H. Quo
modo virgo ſua humilitate. nōn
in montem ſed in montana virtu
tum omnium aſcendit I K. Ad
montem benedictiōis interne q̄
ꝯſiſtit in virtutum augmento. I
Quomō fuit plena gratia K.
Ad montem benedictōis laudis
externe q̄uo aſcendit L.

¶ Aſſumptōis marie ſ. I.
Aſſumptōis marie ꝯmēdatio
A Et qūo hodierna feſtiuitas
omēs alias virginis feſtiuitates
trāſgredit͛ vt ꝑpetuū tꝑale. cur
a filio ſuo vocat͛ ⁊ ſuſcipitur co-
mitante totius celi curia. ad im-
marceſſibilē gl'ie coronā. b. Tri
plex virginis vocatio a ſuo filio
ad coronationē tripharia͂. c. De
coronatione virginis in premio
beatifico. d. e. Quomō ⁊ quare
premiū beatificum vocatur coro
na. Premium eſſentiale corona.
Accidētale vero aureola. ſed nō
qd̓libet accidentale dicitur au-
reola. e. f. Beatitudinis eſſencia
lis tres ſunt partes tribus virtu
tibus theologicis correſponden
tes g. Et qūo btitudo eēntialis
excellenter fuit in virgine de ex-
altatione eius ſuper choros an-
geloꝝ. Et an ipa ſola ſcd̓am ꝯſti
tuat gerarchiam ſub deo trino
et vno g. h. i.

¶ Pars ſcd̓a prefati ſermonis
loquitur diffuſe de aureolis vir
ginis glorioſe ⁊ qūo ī capite fert
coronam ſtellarum duodecim.
Quꝫ fert aureolam martiꝝ vir
ginum ⁊ doctorum ſupra omnes
alios martires doctores ⁊ virgi
nes. quibus premittit͛. Quomō
dei viſionem ⁊ fruitionem ineffa
bile ſequitur gaudium ⁊ delecta
tio inconprehēſibilis. a. b. Gau
dium accidentale beatorum ma
ius eſt gaudio hui⁹ vite. c. Inter
alia premia accidētalia tria ſunt
magis precellentia que nōiantur
aureole. correſpōdentia excellēti-
orib⁹ victorijs pcellentiū hoſtiū d
In martirio. ṽginitate ⁊ doctria
eſt inuenire gd̄us. ⁊ ita in aureol'
ſil'r eſt inuenire magis ⁊ min⁹ E.
Eruditio ⁊ exhortatio ad imita-
tōem virgis marie ⁊c̄. f. Uocatio
interior et exterior ⁊ illa ml'tiplex
g. ⁊ quō vocatōi dn̄i parere debe
m⁹ ibid̓. Uocati multipl'r ſe hn̄t
in nō obtꝑando vocatōi. h. i.
¶ Natiuitatis marie ſ. I.
Cōtinuat͛ feſtiuitas hec ad pre
cedentē ⁊ ꝙ ſit omis grē iniciū ac
vicioꝝ exterminiū ondit͛ a. Qūo
eterna ſapia collapſa natura hūa
na virginē ex oib⁹ elegit ī qua ha
bitaret. et de q̄ carnē ſumeret b.
Que iuſte terre mediū noiatur. ꝑ
quā dn̄s q̇dquid creauit recrea-
uit C. Hanc non mō ꝓduxit. ſed
edificauit artificioſe ad op⁹ debi
tū ad qd̓ eam elegit prepando In
natura puriore d. Non em̄ ſubi-
iecta fuit ei⁹ natiuitas cōib⁹ na-
ſcentiū defectib⁹ q̇ etiā recitātur
d. e. Fomes pcti qūo fuit in virgi
ne ligatus vel extinctus vt nulla
mala inclinatio locū in ea hr̄et. f.
Congruū fuit ꝓpter honorē filij
matrē edificari in natura purio-
re. g. Neceſſariū vero ꝓpter nos
h. Fomes pcti quid eſt. ⁊ ꝙ mult̄ꝭ
ſolet nominari nomibus ꝓ varie
tate maloꝝ effectuū quos cauſat
in homine D.
¶ Conceptōis marie ſ. II.

¶ Introductõ hortaꝛ ad gaudē-
dū in hac feſtiuitate q꜡ in ea inuē-
tus eſt ager cui bn̄dixit dn̄s. in
quo latebat theſaurus abſcōdi-
tus oīm ſcꝫ ſalus xp̄s dn̄s. A
Ad oſ̄dendū queād modū x̄pgo
de vtroqꝫ parēte ſine originali cō-
cipi poterat declaraꝛ. quid pctm̄
originale b. Omes oēs ꝯcupiſcētiali-
ter ab adā geniti ſunt debitores
originalis iuſticie. ꝛ quare ſic c. ꝙ
pctm̄ originale nō ꝯſequitur p̄ci-
ſe ardorē delectatiōis in ſemia-
tiōe prolis d. quō remittiꝛ pctm̄
originale ex q̄ plane deduciꝛ poſ-
ſibilitas ei⁹ ꝙ ꝯcept⁹ lege nature
pōt ab originali p̄ſeruari. ¶ E
Rn̄detur breuiter ad auctorita-
tes canonis ꝛ doctoꝝ que allegā-
tur in oppoſitū. ꝛ aperiꝛ itellect⁹
verus earūdē f. Oſtendiꝛ fūda-
mentaliter in quo ꝯſiſtat nodus
illius diſputatōis g. Et ꝙ nō re-
pugnat diuine potētie. ſapie. bo-
nitati. aut iuſticie. h. Concludiꝛ
ergo quid pie tenendū. J.

¶ Purificationis marie ſermo ſecundus.

¶ Introductio oſ̄dit quō hodi-
erna die pleni⁹ ſingulariuſqꝫ mi-
ſericordiā dei ſuſcepim⁹ q̄ꝫ in ce-
teris xp̄i feſtiuitatib⁹ vn̄ merito
deuote venerāda eſt hec xp̄i ma-
nifeſtatō. A Feminā hō ca-
priuitatē peccādo incurrit ꝛ ge-
minā dignitatē amiſit b. quā re-
ſtituit xp̄s veniēs in carnē ꝓut ꝓ-
miſit abrae et ſemini eius ibidē.
Huic ꝓmiſſioni ꝛ exhibēde miſe.
vetuſtus ſacrificioꝝ rit⁹ āttеſta-
batur. quā patres ꝯtriſtati ex di-
latōe expectabāt. ꝛ aīaliū oblati-
one multimoda deſignabant C.
Symeonis deſideriū d̄ vidēdo
deū in carne D. Uaticinia ꝓph̄a-
rū de aduentu xp̄i in tēplū ad lit-
terā. e. Xp̄c nō ſolus venit in tem-
plū ſꝫ cū comitia ſanctaꝝ ꝑſona-
rū vtriuſqꝫ ſex⁹ ꝛ omīs ſtatus F.
Uirgo puerꝑa q̄ purgatōe nō in-
diguit ad templū veniens ſm̄ le-
gem ꝓ filio obtulit G Exponiꝛ
ꝑ tropologiā quō d̄s in medio tē-
pli ſuſcipiēdus ſit qđ eſt anīa nr̄a
H. que licet indiuiſibilis ſit ſm̄
eſſentiā ſecus tn̄ quo ad opatōꝫ
potentiaꝝ. Sic em̄ p̄ncipium h̄t
mediū ꝛ finē J. Plurimi ſꝫ fru-
ſtra laborāt ſuſcipe dn̄m in tem-
pli ſui p̄ncipiū et qui ſunt illi K.
Plures in finē L In medio tem-
pli ſuſcipiendus eſt dn̄s. Et q̄ ſic
ſuſcipiunt eum. M

Annunciatōis dominice. ſermo. II.

¶ Supextolliꝛ dn̄ice incarnati-
onis miſteriū ad quod virgo ſin-
gularis p̄eligitur. et oīm ſalus ꝓ-
curatur A. Multa ꝛ magna mi-
rabilia facta ſunt die hodierna
vnde dies preſens alios ſingula-
riter precellit. Et q̄ ſunt illa late
recitaꝛ C. Effertur dies illa ſuꝑ
alias āni feſtiuitates. Sine hac
em̄ alie feſtiuitates xp̄i eſſent pu-
ri homīs d. Hodie termiata eſt
altercatio inter gabrielē ꝛ demo-
nē. inter deū ꝛ hoīem idō felix p̄-

dicatur Ann⁹ dies menſis hora. inſtans dñice incarnatiõis. in q̄ hec facta ſunt e. Dies hec ſublimata eſt noua diuine potẽtie refulgẽtia q̄ potentia vniuerſa ei⁹ opa vincit. Nihil em̄ tale vnq̄ȝ cogitari potuit aut fieri ſicuti eſt verbi incarnatio hodie facta G. Hodie em̄ pfectiſſima oĩm creaturaꝝ ſm grãm et gloriã pducta eſt h. Et nature diuie q̄ infinita eſt ipoſtatice vnita J. hic articulus late extendit p magnificatõe hmõi vnionis ineffabilis et nob incõprehenſibilis.

¶ Uiſitationis marie Sermo ſecundus

¶ Breuiter recitat in introductõne materia feſti A. Elizabet p donũ pphecie ſactiſſima dñice incarnatõnis miſteria reuelauit addens qd angel⁹ dicere nõ potuit. Et benedict⁹ fruct⁹ ventris tui in q̄ laudes matris ꝛ filij ↄphẽdit b. Benedictio ſm Alber. q̄ttuor importat q̄ omĩa ↄuenire pñt ꝟgini glorioſe c. Fuit benecta qꝛ ab oĩ maledictõne feminei ſex⁹ liberrima d. Nec em̄ ſterilis pmanſit. Nec cũ pudore ↄcepit. Nec cũ dolore pepit ibidem. fuit bñdicta qꝛ fecũditate ãplificata et mater omnium regñandorũ p xpm. E. fuit benedicta p ſingularis gratie collationẽ vt eſſet mater dei. F. fuit bñdicta ↄgratulãtium collaudatione ab omnibus em̄ laudata eſt angelis et hominibus ꝛc. G.

Aſſumptionis marie Sermo ſecundus

¶ Quam apte hodie virgini dicit Aue gratia plena. Et ꝙ in h verbulo omnes laudes quas apoſtoli eius morti aſſiſtentes. Saluator deniq̄ȝ ei cũ celeſti⁹ milicia occurrens ptulerũt ſufficient includuntur. A. virgo glorioſa licet ſine pecca to fuerit tñ vere mortua fuit. licet a mortis nexibus libera euaſerit b. Uirginem hodie obdormiſſe ſine corpali ac ſenſibili dolore eſt veritati ↄſonum ꝛ ſentẽtijs doctoꝝ. qd pbat multipl'r L. et pſtim adducũtur q̄nq̄ȝ rõnes ibid. Uirgo maria fuit libera in ſua aſſumptõe ab infeſtatiõe demonũ aĩam cape q̄rentiũ. D. Angeli fuere pñtes reſolutõi ꝟginis D. Sil'r apl'i e. Nõ g̊ potuit attingi infeſtatõe demõis p pter angeloꝝ pñtiã d. Aploꝝ aſſiſtentiam e. Uirginis potentiã. f. Uirgo oĩno pſuata fuit ab incineratõne cadaueris putreſcẽtis. qd pbatur. tũ ex pte aſſumpte ꝟginis g. Ex pte dei aſſumẽtis h. Ex pte nr̃a. J. Et qdlibet illorũ oſtendit tripliciter. Primũ oſtẽdit ex ſingulari ꝟginis introitu. Ex ↄuerſatõe ei⁹ ſingulari Ex ſtatu matnitatꝭ ſingulariſſiõ g. Secũdũ oñdit ex di iuſticia Sapia et bonitate h. Terciũ ex ↄpatõne ꝟginis ad alios ſanctos. ppter ſpem reſurrectiõis. ppter officiũ mediatiõis J. Quo adherendũ eſt his. q̄ vt pbabiliter tenẽda p

ponunt a doctorib9 ꝛ p̄dicatori-
bus L. vt eſt aſſumptō ꝟginis in
corpe et aīa ꝓut placuit multis
doctoribus K

¶ Natiuitatis marie ſmo ſecundus

¶ Duplicē virgis natiuitatē cele
brat eccleſia q̄ꝛ vtraqꝫ ab eterno
ordinata gaudium affert celis ꝛ
mūdo. Et qūo p ꝟginis natiuita-
tē xp̄m recepim9 A. Qūo virgo
maria dr ordiata ab eterno cum
ſit i tpe ꝓducta. Qūo deniqꝫ dr
ante terrā facta b. c. ſm eſſe ydea
le nō actuale. qꝛ dignitate nō du
ratōne omib9 p̄locata ibid Qūo
ordinatōem ꝟginis ab eterno fa
ctam atteſtant figure ꝛ ꝓphetaꝝ
ſcripture. De atteſtatōe figuraꝝ
et fere reꝝ oim. Vix em̄ dat aliq
creatura que nō ex ꝑte ꝑfectionē
virgis ſignificet D. Atteſtatio ꝓ
phetaꝝ ſcripture. E. Qūo virgō
maria dr cū deo cuncta ꝯpoſuiſſe
et in oim reꝝ ꝯditōe affuiſſe. ex h̄
q̄ p̄uiſa fuit eſſe mater redēptorꝫ
hoīs lapſi. ꝓpter cui9 ſalutē ꝛ ſal
uatōem oīa deus ꝯdidit F. Ad
q̄d ordinata fuit ab eterno. p̄mo
vt eſſet mater dei electa G. tū ꝓ
nr̄a eruditōe ꝛ vtilitate. tū vt re-
paratio lapſui reſpōderet. Potu
it em̄ vnūcūqꝫ cor9 ſubito aſſume
re. et ſic paucꝫ ei9 incarnatio ꝓfu
iſſet qꝛ pauci eā itellexiſſent ibid
Ordinata eſt etiam vt eſſet reoꝝ
potēs aduocata ꝓpter nr̄am tre
pidatōem h. Et indignitatem I
Ordinata eſt tercio vt virtutum
ꝛ toti9 ſanctitatꝫ forma.

¶ Conceptionis marie ſermo tercius

¶ Virginis marie cōceptio ad
nr̄e ſalutis ꝑtinet p̄mordia et ſic
maria vite. ita eua p̄ncipiū mortꝫ
fuit Vn̄ et nomē aue q̄d virgis ē
opponit noī eua A Qm̄ apte no
men Aue ꝟgini attribuit ſm op
poſitōem ad nomē eua. q̄ noīa cō
uerſe ex eiſdē lr̄is ꝯponunt qꝛ cō-
trarie egit maria ad euā B Qūo
eue maria opponit quantū ad ꝑ-
ſonalia. hoc eſt actus ꝑſonales ſi
ue ꝓpria ꝑſonaꝝ Et p̄mū quo ad
ꝓductōez C. Scd̄o quo ad mo
rum ꝯuerſatōz D. Lr̄e quib9 cō
ponunt aue Et eua q̄d ſcant ꝛ fi
gurant Et quare aue habet p̄mā
lr̄am A et e vltimā. Et ecōuerſo
eua. E. Opponit eua Aue q̄ntū
ad ꝓpagatōis p̄ncipium. q̄d late
explicatur F G

¶ Purificationis marie Sermo tercius.

¶ Proponit materia feſti q̄ eſt
oblatio xp̄i a gentib9 Et ſuſcep-
tio a ſymeone ꝛ āna. Numerant
plura q̄ teſtificant natiuitatē xp̄i
et de q̄ p̄ncipali9 eſt pn̄s feſtū Ex
cuſatio cū inuocatōe diui auxilij
a. Diuiſio materie ſmōꝫ b. Qūo
mater et virgo fuit libera a ve tri
plici p ꝯcepte ꝓlis puerperiū ſcꝫ
a ve virginalis corruptiōis. quā
veritatem q̄druplices infideles ꝛ
heretici conati ſunt deſtruere C.
Qꝛ aūt incorrupta pepit et i ꝑtu
ſine ve corruptōis extiterit ꝓbat

ſcripturꝫ D. Auctoꝛitate eccleſie
et ꝯcilij epheſini e. Figuris ve.te.
f. Exemplis g. Oſtendit hꝰ poſſi
bilitas h. Adducunt ꝯgruẽtie J
tũ ex pte filij. tũ ex pte matris. tũ
ex pte hoĩs reſtaurãdi. tũ etiã p⸗
pter miſteriũ Sic g̊ veritatẽ oſtẽ
dũt poſſibilitas. Exẽpla figure
incõcuſſa auctoꝛitas ibiđ in fine
Secũdo fuit libera a ve penalis
editiõis. Siq̇dem in partu fuit
doloꝛis ꝛ anguſtie neſcia K. tum
ꝓpter ꝓlem. tũ ꝓpter ſe pientem
tum ꝓpter nos q̇bus pepit L Mꝛ
vero nedũ fuerit expꝰs doloꝛis ſꝫ
et gaudiũ habuerit in partu oſtẽ
ditur multipliciter M. Fuit etꝫ
libera poſt partũ a coꝛpali infir⸗
mitate ꝛ languoꝛe aliena. N

¶ Annunciationis domi⸗ nice Sermo tercius

¶ Pꝛeponit materia ſolẽnitatꝫ.
incarnatio xp̄i. q̄ antiquũ cari⸗
tatis dei ꝛ nr̄e redẽptõis impletũ
ẽ ꝯſiliũ cũ exclamatõibꝰ Magni
ficatur etiã virgo ad hoc ſingula
riter electa. dudũ ꝓmiſſa. etiã de
miſſione angeli gabꝛielis A. Mꝛ
hodierna feſtiuitas filij et matrꝫ
eſt qꝛ hodie verbũ caro factũ eſt
et virgo mater. vtrũqꝫ mirabile.
et ꝯpantur hec duo ad inuicẽ. et
tñ dimiſſo ꝑmo. de matre ỽgine
ſcd̄m deducit b. Diuiſio ſmonis
ꝙꝙꝫ virgo ſua ꝯceptione liberata
eſt a ve maledictõis. et qũo magꝫ
elegit eſſe maledicta hominibus
q̄ꝫ coꝛpis coꝛruptõe diſplicere do
Hinc meruit mirabiliter fecũda
ri C. De magna virginis hũilita
te. q̄ apparuit in eo. ꝙ elegit eſſe
ỽgo ꝑpetua ꝛ hoĩbꝰ maledicta d.
Mꝛ in ꝯceptione inuiolatã tenuit
virginitatẽ. ꝓbatur ꝑ euangeliũ
Et ꝑ illud yſaie ad achas. ꝓpter
qđ ꝛ dñs ipſe dabit vob̄ ſignũ ꝛc̄.
qđ late exponit e. Mꝛ verbũ ỽgo
in hebꝛeo nõ impoꝛtat iuuenculã
ſic iudei mentiunt ſed incoꝛruptã
F. Adducunt figure ad oſtendẽ⸗
dum poſſibilitatẽ hꝰ ꝯceptõꝫ ſine
ſemine. tabulaꝝ legis. mãne ỽge
aaron G. ¶ Jtẽ ꝓbatur poſſibi
litas virginalis ꝯceptꝰ ex foꝛma⸗
tione eue et ade. Et qũo facta eſt
ꝯceptio. qđqꝫ nõ concepit purum
hoĩem aut ſolam carnis materiã.
ſed hoiem deũ et qñ H

¶ Viſitationis marie Sermo tercius

¶ Mꝛ dies viſitatõis eſt dies ad
iutoꝛij ꝛ ꝯſolatõnis dies leticie ꝛ
ſalutatõnis ꝛ q̄m nobis ſit virgo
adiutrix et q̄m efficax fuit ſalu⸗
tatio eius A. Diuiſio ſmonis de
incõmodis mulieꝝ ꝑgnantiũ. Mꝛ
qꝛ ab illis ỽgo non ſolũ fuit imu⸗
nis ſed etiam ꝑgnans magis fuit
foꝛtificata. qđ oſtendit ex hiſto⸗
ria feſti que bꝛeuiter narꝛatur B
Cauſe huiꝰ due tangunt qꝛ vir⸗
go concepit et qꝛ poꝛtantẽ omĩa
poꝛtauit C. De potentia et foꝛti⸗
tudine virginis erga deũ quẽ ad
ſe traxit Unde arguit foꝛtitudo
eiꝰ reſpectu creature cũ exclamati
onibus D Quantũ viſitatio ma
rie ꝯtulit elizabet et iohanni. Et

quantū ɔtulit p iohem nobis E.
Qꝛ nihil voluit nos hr̄e deus qḋ non p virginē ɔferret iō recte aq̄ductui ɔpatur F

Aſſumptionis marie Sermo tercius

Cōmendatꝛ feſtiuitas illa ſup oēs alias eiuſdē virgīs feſtiuitates A. Aptiſſime ꝟgini hodie dꝛ Aue imo veriꝰ q̄ȝ in quacūqȝ alia eius feſtiuitate B. ptractatꝛ Aue vt eſt verbū optatm̄ ꝛ ſm eius impoſitōꝫ ibidē. Qm̄ ſit hodie magnificata virgo maria ptractatꝛ ſmone pn̄ti p totū C. Duplex eſt vita ſcȝ vna in ſpē. alia in ſpe ſeu fide late explicatꝛ. ꝛ qūo vnā hoꝝ xpc tenet in celo Aliā maria tenuit in terris C ibidem. Cur beata maria poſt xp̄i aſcenſiōꝫ tāto tpe fuit relicta in terris D. Uirgo maria ſup angelos exaltata. quā ſeu quottā in celo ɔſtituit gerarchiā ſm aliā et aliā celeſtis curie partitōem e. f. late et pulcre explicatur De menſura pfectōis ſeu magnificatōis hodie adepte in eiꝰ aſſumptōne G. Pars ſcd̄a huiꝰ ſmōis ſcȝ quali laude ab angelis ſit ſuſcepta patebit infra. f. 4. de eod.

Natiuitatis marie Sermo tercius

Decens eſt vt ſic mūdi pncipes in pmo eoꝝ ingreſſu feſtiue excipiunꝛ ita et ꝟgo maria hodie nata. a nobis feſtiue ꝛ deuote excipiatꝛ. Dudū pſignata fuit ꝛc. Exclamaōnes p laude feſti A. Qūo ꝟgo maria hodie nobis erectū eſt tabnaculū. nube ſſ. tectū ideo eccleſia feſtiuat eius natiuitatē B. Qūo erecta eſt nobis in tabernaculū ad inſtar hoꝝ q̄ fuere repta in tabernaculo ve. teſ. C. Erecta ꝛ genita eſt nobis virgo maria in tabnaculū. vt ſit cunctis ſpectaculū ſalutis D. Et qūo oīm patrū virtutes et dona in ea ſplenduerūt ibid. Aſilum turbatis ꝛ miſeris vbi late explicātur bn̄ficia p eā toti hūano generi impenſa e. f. Fortaliciū terribile inimicis g. Epilogatio pulcra p̄dicto ꝛ cū exhortatōe ad cōfugiendū ad tabernaculū iſtud.

Conceptionis marie Sermo quartus

Oportune feſtū ɔceptōis incidit in tempꝰ quo celebratꝛ aduētꝰ xp̄i in carnem. Et q꜄ iuſtum ꝛ dignū eſt nos agere cum ſolēnitate virgis ɔceptōem a. Cōmendatio virginis ex hoc q꜄ dꝛ maria qḋ nomen multipliciter extollitꝛ b. Eſt em̄ digniſſimū piter ꝛ dulciſſimū et ad ipm oīe genu ſic ad nomen ieſu (ſuo tn̄ veneratōis cultu) flectitur et curuatꝛ ibid. Multiplex nōis maria interpretatio C. Cur eccleſia appoſuit nomen maria in ſalutatōe angelica. cū tn̄ angelus omiſerit D. Maria interp̄tatur ſtella maris p qḋ pmum marie dignitas clariſſima nobis ſcatꝛ Eſt em̄ ceteris oībus dignior. purior pulcrior. Sicut et luce nihil dignius. puriꝰ. aut pulcrius eſt. e. f. De puritate marie multiplici. g Et qūo etiā pulcra eſt alios pul-

crificando vñ recte ſtella noīatur
ibidē. Maria dr̄ illūīata. A pte
ſupiori. inferiori. interiori. et exte
riori. A pte ſupiori corona ſtellaꝝ
duodecim. A pte inferiori luna
ſb pedibꝰ poſita. Interiori p xp̄m
quē habuit in vtero. Exteriori p
dotes corpis h. Maria dr̄ ſtella
maris. Que ſunt ꝓꝓetates ſtelle
marꝭ. ⁊ quō oēs ille locū habuert
ī maria J. pma ꝓpetas l. ſcda l.
tercia m. qrta. n. miſtice virgi ma
rie attribuūt. Poſſet ps ſcda hꝰ
ſmōis pdicari in eiꝰ viſitatōe vtꝫ
ex h̊ ꝙ ſingula docent ex euange-
lio feſti viſitationis.

Purificatōꝭ marie. ſ. IIII

Cū hodie in templū pn̄tatꝰ eſt
dei filiꝰ. q̄re potiꝰ a matre pn̄tāte
q̄m a filio pn̄tato ſortit nomē. fe
ſtū hodiernū. Tria feſta celebrāꝰ
aduētꝰ xp̄i in carnē. qꝛ aliq ꝯiūcti
de filio ⁊ matre colimꝰ Terciū ve
ro d̄ ſolo filio a. Virgo glorioſa
nō fuit ſubiecta legi date pollutꝭ
matribus. et ſic euaſit libera a ve
irregularitatꝭ legalis b. c. recitat
etiā ibidē. lex duplex quā tangit
euāgeliū. vna reſpiciebat omnia
pmogenita Alia matres corrup-
tas ſuſcepto ſemie pturiētes. ⁊ d̄
caꝝ oblatiōib9 Quēadmodū fit
atteſtatio puritati virgis p can-
delas q̄s fert eccia Et q̄d ſn̄t mā
terialia candele. cera. lignꝰ. ignis
ſplendor. d. Nō ſolū in teſtioniū
puritatis virgis ſed etiā ob cām
aliā ferimꝰ candelas. e. Triplex
cādele ſuba. triplicē in xp̄o rn̄tat

ſubāꝫ. f. Candelaꝝ repn̄tātio etꝭ
ꝯuenit pſonis a q̄bꝫ ꝓceſſio cele-
brata eſt. g. Ferimꝰ candelas ad
nr̄am ꝯmonitōꝫ h. ⁊ q̄s virtutes
in nob h̄re debēꝰ vt xp̄o aſſilari
poſſimꝰ. ſm ea q̄ candela rn̄tat. i
Quō veritas fidei pferenda eſt
nōticie euidēter note ibidē J.

Annūciatōꝭ dn̄ice. ſ. IIII.

Incarnatōꝭ gr̄a. oīs ſalutis et
gr̄e fuit cā A. late ibidē et pulcre
deducit. in verbi icarnatōe inef
fabili ⁊ virgis fecūdatōne admi
rabili gr̄e plenitudo attendit B
Aſſumit clauſula gloria plena p
tractāda. fit q̄ſtio cū ⁊ aliꝗ dicāt
pleni ſſ. ⁊ maria adhuc erat ſſ. im
plenda. quō dr̄ gr̄a plena. et ei ſin
gularit aſcribunt hec verba lau-
diſona. c. Rn̄ſio ad dubiū d. ꝛc.
g. Premiſſo ꝙ plenitudo dr̄ pfe-
ctōꝫ Perfectū āt multiplr diſtin
guit ſiue pleītudo. h̄ eſt multipli
ci rōe aliq̄d dr̄ plenū ⁊ multiplex ē
pleītudo d. In q̄ ſeu q̄bus q̄libet
haꝝ plenitudinū repit. e. Cui rei
q̄libet haꝝ plenitudinū ꝯpat. f.
Quō gr̄a virginis quā plena dr̄
oīm ſctōꝝ gr̄as excellebat g. ibid̄
quō differēter multū gr̄a fuit col
lata v̄gini ⁊ ſanctꝭ ac angelis. licꝫ
in diuerſis gradibꝫ ſctōꝝ ſit ple-
nitudo gr̄e in q̄libet ſm genꝰ ſuū
tn̄ plenitudo gr̄e excellentis p ex
cluſiōꝫ vacuitatꝭ q̄ fluuio aſſilat.
ſoli virgi ꝯuenit. g. Immo vt ſic
fuit pleniſſiā gr̄e ſm potentiā di
ordinatā alicui creature ꝯferibi-
lis. h. J. Marie gr̄a fluuio ꝯpa-

tur. Q̄uo maria dr̄ plenā grā ab
angelo cū adhuc magis replenda
ab eodē pdicatur. l. grē plenitu-
do pt multiplicit̄ attendi. ꝛ ſm h̄
rn̄det ad dubiū. ꝛ oñdit ꝙ plenū
vno reſpectu. alio reſpectu nō eſt
plenum L.

Viſitationis marie ſ. IIII

¶ Recitat̄ materia feſtiuitatis
pn̄tis ꝛ extollit̄ pn̄s feſtiuitas in
aliq̄ vltra alias eiuſdē virgis feſti
uitates. a. Fidei virgis excellētia
quadruplex vltra fidem oīm via
toꝝ b. fuit em̄ gn̄alior in apphen
dendo ibidē b. Clarior in cognoſcen
do. Hinc incarnatōis miſteriū cla
rius āgelis cognouit. c. Cōſtantior i
pſeuerādo. d. Vigoroſior in cau
ſando. e. Fidei pfecte effect⁹. xii.
q̄ excellentiſſiē fuere i maria ibidē
e. An articuli fidei fuere virgini
euidentes. ꝛ cū nouit miſteriū in
carnatōis expimētalit̄ An h̄ crede
re potuit cū merito. vel nō. et tūc
videt̄ fides ei⁹ mīor fuiſſe fide ali
oꝝ. f. g. An virgo maria ꝛ apl̄i mi⁹
meruerit aſſentiē⁹ articulis fidei
p noticiā euidentē expimentalē.
qꝫ ſi credidiſſent p fidē. actualē g
An in eodem intellectu reſpectu
eiuſdē veritatis ſil' ſtare poſſint fi
des et ſcia. h. Q̄uō fides marie
fuit pfecta. cū (vt videt̄) cognatā
viſitauit q̄tinus expimēto cognoſce
ret qd̄ ei dictū erat p angelū. pus
em̄ nō videt̄ credidiſſe i Cur vir
go nihil dubitās. ordinē nihilo-
min⁹ rei q̄ſiuit ab angelo Et ſi nō
dubitauit Cur angel⁹ ſignū ꝯcep
tus ſterilis mulieris adhibuit k.
Cur virgo vt expiret̄ veritatem
ſigni. exurgens viſitatura eliza-
bet. abijt in montana. L

Aſſumptōis marie. ſ. IIII.

¶ Proſeq̄tur ptē alterā ſer. poſ
ſup in eodē feſto remiſſam
Excellētia oñt feſtiuitatis hodier
ne. vltra alia eiuſdē virgis feſta.
Et vn̄ eſt ꝙ dies aſſumptōis virgis
alia ei⁹ feſta trāſcendit. ꝛ nō ſic
aſcenſionis xp̄i tranſcēdit alia fe
ſta xp̄i A. Totus ſmo diſtinguit
gerarchiā angeloꝝ triplicē in no
uem ordines oſtendēs qd̄ ſit offi
ciū cuiuſlibet gerarchie ꝛ ordinū
eiuſdē. Ex ꝯnti. queadmodū. q̄bꝰ
ve laudib⁹ virgo maria hodie ſin-
gulaꝝ gerarchiaꝝ ordines trāſcē
dens. a ſingulis ordib⁹ ſingulati
eſt ſuſcepta ꝛ tādē a xp̄o ſuo filio
Late pſeq̄t̄ Et in h̄ ſtat tot⁹ ſmo

Natiuitatis marie. ſ. IIII.

¶ Cōpant̄ adinuicē multipl'r fe
ſtū aſſūptōis ꝛ ntitatis a. pſeq̄tur
ſmo nomē maria. vt ſonat amaꝝ
mare Eſt āt multiplex amaritu⁹
b. q̄ illaꝝ ꝯgruit virgī in ſua nti-
tate ibidē. In virgie triplicē pena
litatis amaritudinē ꝯſiderare poſ
ſum⁹. Fuit em̄ amara afflictōe p
pria p corpis ꝛ ſpūs afflictōem. c.
Ibi de eius cibo. ſomno. labore.
De eius paupertate et quot ſunt
pauptatis gradus d. Itē de cor
poris ſui caſtigatōnibus et diſci
plinis. fatigis ꝛ penis. e. De ama
ritudine ꝛ ꝯtritōne ſpiritus ma-
rie. rōne cuius dr̄ amarior ꝯpaſſi

ōne aliena. f. ibiđ. Q̄uo fuit āma
ra ſpū ante xp̄i ꝯceptōem et pꝰ eiꝰ
aſcēſiōem Non tn̄ ex eadē cā. De
planctu ⁊ ſuſpirijs patꝝ et marie
ante xp̄i ꝯceptōem f. De gemitibꝰ
poſt xp̄i aſcenſiōem. et p̄mum q̄uo
maria amaritudinē penalē habu
it de populi ſui. vn̄ ꝓceſſit exceca
tōne et reprobatiōe g. De fideliū
diſcipuloꝝ ſcʒ et alioꝝ pſecutōne
paſſiua h. Maria eiꝰ amaritudo
ex dilatōne p̄ntie filij ſui ac beati
fice fruitiōis J. Pulcre explicat
quō beata virgo ex dilatōe beati
tudinis amaritudinē habuit Et
q̄uo diuerſi. diuerſis ex cauſis ap
petunt mori. tū timore pīculi. tū
amore dei. tū amore ſui ipſiꝰ. j. lꝛ.

Sermo diffuſus et mul-
tum laudatus de aſſumptōe ma-
rie qui ſm diuerſos eius articu-
los. et materias diuerſas ad di-
uerſa eiꝰ feſta poteſt applicari fa
ciliter.

Q̄uo ſaluator xp̄c ⁊ tota mili-
cia celeſtis virgini occurrit in eiꝰ
aſcenſiōe ad celū a. Corrn̄denter
hodie de virgis hūilitate veluti
de cā ſui meriti loq̄ndum erit De
hinc de eiꝰ exaltatōe b. Hūilitas
quid eſt. hūilitas duplicē hꝫ incli
natōeʒ ad ſubdendū ſe deo ⁊ hoī
ꝓpter deū. ⁊ ſm h̓ aliter et aliter
aſſignant ḡdus hūilitatꝭ c. Ma
ria pfectiſſimā tenuit hūilitatem
ſm pfectiſſiōs ḡdus et graduum
modos d. In mēte et nō ſolū i vo
ce E. Et talis hūilitas nō ex ſola

cognitiōe. ſʒ ex caritate ꝓceſſit. f.
In ſmone g. In ope h. In ꝯuer-
ſatōe geſtibus et hitu J. Marie
hūilitas fuit maxia ſub deo ex cir
cūſtantiaꝝ eā ꝯmēdantiū integri
tate. Et p̄mū ex ſtatu ⁊ q̄litate p-
ſone ſiue ſubiecti. lꝛ. Ex cā ꝓpter
quā ſiue ex q̄ creſcit excellētia hu-
militatꝭ Ex ꝯpatōe eius ad oppo
ſitū l. Ex effectu hūilitatē ꝯſequē
te. m. Ibi q̄ ſunt effectus ⁊ q̊t ꝯſe-
quētes hūilitatē marie in via. Et
p̄mū de gr̄e plenitudine. Primꝰ
em̄ effectꝰ. eſt gr̄e plenitudo ibiđ.
Scđs ſſ. inhabitatio. Terciꝰ ſin
gularꝭ electio. n. Verbi incarnati
ꝯceptio o. De effectibꝰ ꝯſeq̄ntibꝰ
hūilitatē marie i patria. correſpō
dēter ad ſuā hūiliatōem in via. p
Et p̄mū pulcerrime exponit hiſto
ria de regina ſaba q̄ venit videre
ſalomonē in gloria ſua de ipa vir
gine q̄ aſcēdit in celū videre xp̄m
⁊c. ibidē. Annūerant in gn̄e ea q̄
in btitudie rn̄dent hūiliatiōi vir
gis In mēte. ſmōe. ope. hitu. ꝯū
ſatōe. q. et p̄mū in gn̄e quō ꝓ fun
ditati hūiliatiōꝭ rn̄det ſblimitas
exaltatōꝭ ibiđ. Hūilitati mentꝭ.
corrn̄det cognitio ⁊ gaudiū ſūme
poſſeſſe btitudinis R. Hūilitati
ſmōꝭ voces diuie angelice ⁊ hūa-
ne laudis S. Hūilitati opis. re-
ſpōdet vl̓is culmē regiminis T. hu
militati hitꝰ rn̄det ſolis amictꝰ v
Hūilitati quā ptulerūt eiꝰ mores
et ꝯuerſatō. rn̄det lune ſub pedi-
bus ſubiectio. x

¶ De feſtiuitatibus glo-
rioſe virginis Marie. ſer
mones formales et nota
biles Eximiū viri magi-
ſtri Gabrielis biel ſacre
theologie licentiati ꝛc.
¶ In feſto conceptionis
Marie Sermo .I.

NEcdum
erant abyſſi. et
ego iam cocep-
ta eram. Prouer. 8. A

¶ Illuxit nobis cariſſimi ho-
die dies feſtiua conceptōis glo-
rioſe virginis ac matris dei ma
rie. Dies exultatōnis et leticie.
que ab oībus ꝑ xp̄m redemptis
deuotis eſt laudibus celebrāda
quoniā ipſa eſt p̄ncipium feſtiui
tatum omniū. in qua accepit ex
ordium executōnis ab initio pro
miſſe diuine miſeratōnis. Ho-
die dominꝰ omnipotēs ſapiētia
patris eterna digniſſimū taber
naculū ſuū in quo habitare ſin-
gulariter preelegit) edificare ce
pit. dum nō ſine miraculo. ſacrū
illud benedictū virginis corpꝰ.
de quo mundiſſima xp̄i caro ſpi
ritusſancti opatione formanda
erat. in beate matris anne viſce
ribus eſt ꝯceptum. Uere felix di
es et oībus deſiderabilis tranſ-
euntibus ſeculis. quē omnis illa
hominū ꝓpago deſiderio expe-
ctabat tanq̄ꝫ terminū ab initio
obſuande generatōnis. Scōm
diuinas ſiquidem reuelationes
expectabatur ab initio vnus ſal
uator mundi. deus et homo. nō
habiturus patrem in terris. ſed
tantum matrem virginem. ſine
virili ſemine fecundā. Propter
quam matrem tam ſtudioſe. et
deſcripta eſt. et obſuata patrū
generatio ab adam vſqꝫ ad hāc
virginem. chriſtū ſola ſine viro
tam mirabiliter ꝑituram. quati
nus ſic eam conſtaret de adā de
ſcēdiſſe. ꝑ cuius filium. filij adā
eſſent redimendi. atqꝫ d̄ genere
illorum Abrae. Iſaac. Iacob.
Dauid. quibus facta erat ꝑmiſ
ſio. quoniā in ſemie eoꝝ benedi-
centur omnes tribus terre. ſemi
ne vtiqꝫ q̄d eſt xp̄c. ad Gal. 3.
¶ Hac itaqꝫ hodierna conce
ptā virgine. generationū deſcri
ptio et obſuatio in populo dei
finem habere debuit. ſicut de fa
cto habuit. ita vt iudei hodie d̄
nulla femina vel viro. oſtendere
poſſunt autentice. ꝙ ſit de gene-
re dauid. In huius itaqꝫ vir
ginis ortum. veteres ꝓphete et
patres. ꝯtemplatōnis oculū de
uotiſſime fixerunt. ipſam ꝓnun
ciauerūt et deſiderabant. Deſi-
derabant quippe videre diem
hunc. viderunt et gauiſi ſunt.
Unus in ſpiritu videns ait. E-
gredietur virga de radice ieſſe.
Iſa. xj. Hinc melliflu⁹ Bern.
de hac virgine omel. 3. ſupmiſſ⁹
eſt ait. Uirgo non nouiter nec
fortuitu inuēta. ſed a ſeculo ele-

cta. ab altiſſimo p̄cognita. ſibi
preparatam. ab angelis ſeruatā
a patribus preſignatam. a pphe
tis pmiſſam. Quā ſic omibus
prelatam dudum in diuina or-
dinatione ſpiritus ſanctus edo
cuit. dum in eius perſona ait.
Nec dum erant abyſſi ꝛc̄. p grā
Aue maria. B

☞ ¶ Nec dum erāt abiſſi ꝛc̄.
Uerba iſta vna cū precedentibꝰ
et ſequentibus dicta ad litte-
ram de eterna ſapientia. ab hac
virgine genita. p allegoriam de
ipſa virgine legunt̄ ab eccleſia. q̄
eius p̍oritatem ad ceteras crea-
turas clare exp̍mumt. Uel licet
multiplex ſm Areſt. in pꝰp̄dica-
mentis ſit p̍oritas. tn̄ noſtro p-
poſito nūc triplex deſuiet ſcʒ p̍-
oritas nature. dignitatis ꝛ tp̄is

¶ Qꝫ virgo prior ſit natura ce-
teris ex hoc clarere poſſʒ. qm̄ in
ipſam tanq̄ʒ in finem ceterorum ge
neratio ordinat̄. vt breuiter ta-
ctum eſt. Finis aūt qꝛ cā. p̍or eſt
ordinatis in ip̄m. ſaltē quantū
ad intentūʒ. Dicendū ꝙ reſtaret
qūo virgo nr̄a hodie ꝯcepta. ce-
teros preiret dignitate ſimul et
tp̄e. nō vtiqʒ in effectꝰ pductōe
ſed tp̄e imaginario in diuine p
uidentie ordinatōne. Sed hoc
tercio dimiſſo. ſolum de ſecun-
da prioritate agendum.

☞ ¶ Ubi videndum eſt p̍mo
quomodo cunctos precedit vir
go p̍ncipij dignitate. Secun
do perſonali ſanctitate. Ter-
cio ex hijs oſtendendum eſt q̄ʒ
rationabiliter et ſancte. feſtum
hoc eſt inſtitutum. et a fideli-
bus colendum C

¶ Quantū ad p̍mū. virgo glo-
rioſa ꝯcepta eſt ante oēs abiſſos
p̍oritate p̍ncipij. Abiſſus em̄ p̍n
cipiū eſt manātiū fontiū. Duos
ſiquidē viros ſcriptura nobiſ cō
memorat mirabili dei opatōne
formatos. adam ſcʒ ꝛ xp̄m. Sic
q̄ʒ due mulieres famoſe a dn̄o
mirabilit̄ legunt̄ inſtitute ꝛ edi
ficate. Eua ſcʒ et virgo maria.
Iſte mulieres fuerūt (licʒ diuer
ſimode) p̍ncipia duorum diſſimili
um ſeculorum. Eua p̍ncipium fuit
naturalis ppagatiōis omniū p
adam eius maritū. Scd̄a fuit
p̍ncipium ſpūalis regeneratōis
omniū. p xp̄m eius filiū. Prima
fuit p̍ncipiū tenebrarum. qꝛ p eā eſt
inducta nox ignorantie et pcti.
in totū genus hūanū. Scd̄a fu-
it p̍ncipium lucis et grē. qm̄ per
eam venit lux que illumiat oēm
hoīem venientē in hūc mundū.
Xp̄c ſcʒ ſol iuſticie. et auctor vir
tutis et grē. ſicut de eo ſcriptū ē
Grā et veritas p ieſum xp̄m fa-
cta eſt Joh. i. Primā ab initio
dn̄s cōſtituit vt eſſet mater oīm
viuentiū. omnes ꝯcipiēs. fouēs
ac pariens in vitā naturalē. nul
la tn̄ morte finiendā. vn̄ Gen. ʒ
Uocauit adā nomen vxoris ſue
Euā. eo ꝙ eſſet mater cunctorum
viuentiū Sʒ pch dolor q̄ facta
eſt viro in adiutorium vite pro-

kis. ita peccato infecta eſt. vt fie
ret omnibus ſuis filijs p̄ncipiū
mortis. Nec ſolum hijs. quos
genuit. ad mortem ꝑduxit. Ve
rum ei de cuiꝰ latere formata eſt
occaſio mortis fuit. dū ſibi mor
tis guſtū obtulit. Propt̄ quod
adam aduerſus eam cauſans.
vt Bern̄. ait ſup̱ miſſus eſt ome.
2. Dum ſe impudenter excuſare
conaretur. crudeliter illam accu
ſare cunctatus eſt. Mulier in-
q̇t quā dediſti mihi. dedit mihi
de ligno ⁊ cōmedi. Verba vtiqꝫ
malicie hec fuerunt. magis cul-
pam augentis q̄ꝫ excuſantis. A-
dam itaqꝫ cum tota ſua poſteri
tate in profunda ignorantie ac
peccati nocte dormiēte. miſertꝰ
eſt dominus humano generi. ac
de ipſo ſic dormiente. ſingulari
operatōne. hodierna die forma
uit nouam mulierē. cuius ꝑlifi-
catione ſaluari poſſet genus hu
manum. et in ꝑpetuum cōſerua
ri. Ecce adam ait Bernardus.
Redditur tibi femina ꝓ femīa
humilis ꝓ ſuperba. prudens ꝓ
fatua. que ꝓ ligno mortis. gu-
ſtum tibi porrigat vite. ⁊ ꝓ vene
noſo cibo illo amaritudīs. dul-
cedinem pariat fructus eterni.
Muta igitur o adam verbum
inique accuſatōis in vocem gra
tiarum actōnis. Et dic. domine
Mulier quā dediſti mihi. de-
dit mihi de ligno vite ⁊ comedi.
⁊ dulce factum eſt in ore meo ſu-
per mel. quia in ipſo viuificaſti
me. O admirandam et omī ho
nore digniſſimam mulierem. O
feminam ſingulariter veneran-
dam ſuper omēs feminas admi
rabilem. parentum reꝑatricem.
poſterorum viuificatricem.
Hec Bernardꝰ. D C Ad
hanc nouam matrē veriſſime ve
tus illa mater Eua dicere potu
it. que poſt me venit tp̱e. an̄ me
facta eſt maternitatꝭ dignitate.
De hac ſiquidē digniſſima ma-
tre noſtra. dicit ſcriptura in eiꝰ
perſona. Ecc̄i. 24. Ego mater
pulcre dilectionis et timoris et
agnitiōis. et ſancte ſpei. vere ma
ter pulcre dilectionis. que frigi
dos ad dei dilectionem inflam-
mat. mater timoris que ſua hu-
militate ſuperbos et p̄ſumptuo
ſos ad timorem reuocat. mater
agnitōis que ſola cunctas here
ſes interemit. et ſancte ſpei que
nimium formidoloſos. ſua pie-
tate ad ſpem diuine miſericor-
die et venie animat. Nec enim
ſolum mater eſt benedicti fruc-
tus ventris ſui p̄mogeniti. ad
Romanos. 8. in multis fratri-
bus. ſed et omnium fratrum ſu-
orum. omnium ſiquidem ſaluā-
dorum. quos genuit per fidem.
fouet per caritatem. defendit ꝑ
continuam interceſſionem.
Vere itaqꝫ de ſe dicit. Ab eter
no ordinata ſum. et ex antiquis
Antequā terra fieret. nec dum
erant abiſſi ⁊ ego iam concepta
eram. Hec de primo

E ¶ Secundo virgo glori-
oſa ante omēs nedū abyſſos. ſꝫ
etiā montes cōcepta eſt. quantū
ad ſanctitatē pſonalem. Sola
ſiq̇dem hec virgo eſt. q̄ imunita-
te peccati cūctos etiam ſanctos
anteceſſit. Hec ſola eſt. quā nul-
la pcti macula denigrauit. De
hac ſiquidem beatꝰ Augꝰ in de
natura et grā ait. Excepta ſan-
cta virgine maria. de qua ꝓpter
honorē dn̄i nullam prorſus (cū
de peccatis agitur) haberi volo
q̄ſtionē Si omnes ſancti et ſan
cte ꝯgregari poſſent. ⁊ q̄reretur
ab eis. ſi peccatū haberēt. quid
r̄nderent. niſi quod Johes ait.
Si dixerimus quia peccatū nō
habemꝰ. nos ipſos seducimꝰ Ce
teri quiqꝫ ſancti. ⁊ ſi quidam eo
rum ab omni actuali tam mor-
tali q̄ꝫ veniali crimine (ſicut de
Johāne baptiſta pia tenet do-
ctoꝝ ſententia)fuere liberi. ori-
ginali tamē culpa nō caruerunt
q̄ꝫuis ab ea aliqui ṗus q̄ꝫ naſcerē
tur ſunt mundati. Sola virgo
maria ita ex vtroqꝫ ꝑente fuit cō
cepta vt tamen ab originali. pre
rogatiua ſingulari ſit p̄ſeruata
Nō in ſpiritu beatꝰ Job ꝯgno
ſcens. dum diem originalis cul-
pe noctēqꝫ ſubſequentꝭ ignoran
tie maledixiſſet. ſubdit. c. 3. ob-
tenebrenꝭ ſtelle caligine eius. ex-
pectet lucem ⁊ nō videat. nec or-
tum ſurgentis aurore. lux chri-
ſtus eſt ipſo dicēte. Joh. 8. Ego
ſum lux mundi. Aurora ſurgen
tis. virgo gl'ioſa. ſm illud Cañ
.6. Que eſt iſta q̄ ꝓgreditur q̄ſi
aurora cōſurgens. Stelle ſunt
ſancti. ceteros doctrina illumi-
nantes. ſm illō Dañ. 12. qui ad
iuſticiā erudiunt multos fulge-
bunt quaſi ſtelle in ꝑpetuas eter
nitates. Stelle itaqꝫ obtene-
brate ſunt ab hac nocte origina
lis culpe. que tamen nec ſolem.
nec ſurgentis aurore ortum vi-
diſſe ꝓhibetur. neqꝫ chriſtū do-
minū. nec benedictam eius ma-
trem preualuit contingere.

¶ F ¶ De hac autem veritate
olim varie ſenſerunt doctores.
ſed aliter nunc opinari non licet
nec docere. poſtquā ſuꝑ hoc ec-
cleſie determiatio emanauit fa
cta in concilio Baſilieñ. in ſeſſi
one. 36. anno domini. 1439. de
cimaquinta kalendō octobris.
quam determinatōem vidi ſub
blumbo more romane curie. Li
cet non nulli vſqꝫ hodie tam in
ſipienter q̄ꝫ impudenter non de
ſināt oblatrare. ṗuilegiauit de
niqꝫ eadem ſancta ſynodus fe-
ſtum preſens ſpecialibus indul-
gentijs. ꝯceſſit ſiquidem omni-
bus vere penitentibus et contri
tis. qui eiuſdem ſolennitatis
miſſe interfuerit. 100. dies. qui
primis vel ſecūdis veſperis tot-
tidem. qui vero ſmoni verbi di
de eadem feſtiuitate intereſſent
150. dies idulgētiar ꝑpetue du
raturas de iniūctꝭ penitētijs cō
ceſſit vt in bulla plenꝰ ꝯtinetur

Cui⁹ eccleſie decl̄aratio oēs alias
pbatōes ſanctoꝝ doctoꝝ vincit
facit ad idem decretū Sixti pa
pe qui ſub data 1476. dota-
uit feſtū illud omnibus ⁊ ſingul'
indulgentijs feſti corpis chriſti
etiā p octauā hijs qui interfue-
rint horis ⁊ officijs diuinis. ſm
ordinatōȝ cuiuſdā noue hyſto-
rie. eaſdem vt in feſto corpis xp̄i
indulgentias ꝯferendo ⁊c̄. put
in bulla deſup data lacius cōti
netur. ¶ B Congruū autem
valde erat tum ex pte ꝟginis tū
ex pte xp̄i Ex pte ꝟginis. decuit
em̄ ſm Anſ. in de ꝯceptōne vir-
ginis. Ut ꝟgo ea puritate nite-
ret. qua maioꝛ ſub deo intelligi
n̄ poſſet. poſſet aūt ſub deo intel
ligi pura innocētia vt in angel'.
et adā in ſtatu nature iſtitute ⁊c̄
Ex parte xp̄i quia paſſio xp̄i per
fectiſſime ſatiſfecit p pectō pmi
homis. ac pfecte liberauit ab eo
genus hūanū. Sed longe pfe-
ctius eſt hominē ſic liberari vt p̄
ſeruetur a pctō ne incidat. ac me
reri alicui ꝯſuatōem innocentie
q̄ȝ mereri remiſſiōem poſt lapſū.
Cū ergo paſſio xp̄i pfectiſſime
ſatiſfecit ac liberauit (erat enim
pr̄i acceptiſſima. ⁊ vt cōiter d̄r in
finiti meriti) quare hanc pfectā
liberatōem reſpectu alicui⁹ pſo-
ne. habuit et nō alteri⁹ niſi mr̄is
Quo etiā matri nō omnē quem
potuit honorē impēdit. cū autē
potuit preſuare. cur nō pſuaſſȝ
¶ Similes rōes plures ponit
Scō. in ſuo. 3. diſ. 3. q. j. Quo
aūt ab originali pſuari potuit q̄
ab adam ſm legem ppagatōis
aſcendit facile eſt videre. ſi lice-
ret mō de quidditate original'
pcti. ac mō ꝯtrahēdi longi⁹ loq̇.
¶ Sed ſimiliter queri poſſet.
quo hn̄s originale pōt ab eo li-
berari. Haud dubiū q̇n p gr̄aȝ
infuſam q̄ tollit omnē reatū cul
pe. Sic pōt dn̄s anime ꝯcreare
gr̄am. ⁊ ita ab originali ne ꝯtra
hat pſuare. Patet ergo pmitas
marie reſpectu omniū. q̄ntū ad
pſonalē ſanctitatē. ☞ D
¶ Ex hijs iam ſatis ptȝ p ter-
cio pncipali. q̄ȝ rōnabiliter ⁊ ſan
cte hodiernū ꝯceptiōȝ feſtum eſt
ab eccleſia inſtitutū. Poteſt nā-
qȝ cōceptio ſeu initialis forma-
tio hūane creature. q̄druplici re
ſpectu famoſa eſſe et celebris.
Primo ppter miraculoſam ori
ginem. qualē habuiſſe legit' adā
Eua atqȝ xp̄c. Scd̄o ppter ſin
gularem puritatē atqȝ exemptō
nē a labe originalis criminis. H
mō quoqȝ et xp̄i ꝯceptio eſt vene
randa. Tercio ppter reſpectum
ad initialē ſanctificatōȝ in vte-
ro. ppter qd̄ in non nullis eccle
ſijs. etiā ꝯceptio baptiſte in vte
ro ſanctificate ſolēnizat'. Quar
to ppter ſingularē ordinem ad
redemptōis hūane exordium.
¶ Omnib⁹ hijs reſpectibus
nedum aīe infuſio. ſȝ corpe ſub
ſtantie virginis originalis ꝯcep
tio. eſt merito feſtiuanda Nam

Nam in eius ꝯceptõne. ſingula
riter eſt virtus diuina oꝑata in
ſterilibꝰ ꝑentibꝰ eius Joachim
et Anna. qui licet diuinitꝰ inci-
tati. caſtiſſime quantũ actus ille
admittit ꝯuenerunt. Pro tante
ꝓlis generatõne. non tamen qꝛ
ſteriles ſua naturali virtute. ſed
ꝯcurrente ſuꝑnaturali oꝑatõne
ſterilitatẽ ſanante iniciatum eſt
virginis corpus. quo ad ꝓmum
Fuit deniqꝫ vt ſuꝑdictũ eſt. cõ
ceptio iſta a labe criminis origina
lis liberrima ⁊ ideo merito colẽ-
da quo ad ſcḋm. Fuit qꝫ anima
eius nedũ in vtero. ſed in creati-
onis ꝓncipio ſanctificata ꝑ gra
tiam ſibi ꝯcreatã. alioquin niſi
ꝯcreata fuiſſet grã. peccatrix fu
iſſet aĩa illa beatiſſima. in creati
onis inſtanti qḋ repugnat dictꝫ
Quo ad quartũ ꝓncipaliſſime ẽ
ꝯceptio virginis venerãda. qm̃
ſinglarẽ ordinẽ habuit illa ꝯcep
tio ad initia nr̃e redẽptõꝫ Nã il
la ꝯceptio formatio fuit ſubſtã-
tie corpulẽte. a filio dei poſtea ꝓ
nr̃a aſſumptõe aſſumende Ac ꝑ
hoc ꝯceptio future matris filíj
dei. fuit quaſi quedã originalis
conceptio xp̃i. ¶ Ex quo etiam
hoc patet. ꝙ feſtum conceptõis
h̃ reſpectu. magis ad corꝑis for
matõem referendum eſt. qꝫ aĩe
ſanctificate infuſionem. Filius
ſiquidem dei ꝓ nobis incarnan
dus. nihil de anima beatiſſime
virginis aſſumpſit. Sed tantũ
de corpore virginis eiuſqꝫ pu-
riſſimis ſanguibus vt Damaſ.
ait. ſpũſſancti oꝑatõne formatũ
corpus ſibi ypoſtatice vniuit.
Quapropter nõ ſolũ animatio
ꝟginis. ſed corꝑalis ſubſtantie
eius formatio merito eſt omibꝫ
veneranda Si qꝫ glĩoſe crucis
in qua ad horam pendens xp̃c.
mortem guſtando a mortis gu-
ſtu nos omnes liberauit Inuen
tio ac de terra effoſſio. ſimiliter
et exaltatio mundo venerabilis
eſt. quanto magis eius corporis
formatio. ſumma veneratõe co-
lenda eſt. in quo ſaluator mũdi
nouem menſibus quieuit. ac de
eodem cõceptus eſt et fotus. et
in lucem prodíjt huiꝰ mundi.
☞ I ¶ Neqꝫ tamen huma
nã deuotõe inuenta eſt. ſꝫ ſpũs
ſancti reuelatõe inſtituta ac cho
ruſcantibus miraculis declara
ta. Ut patet in huius feſti hiſto
ſtoria quã ſcribit Anſ. cantua-
rieñ. archiep̃s. ¶ Celebremus
ergo dilectiſſimi ſincera cum de
uotõne illius virginis ꝓmordia
per quam nobis ſalus et redem
ptio eſt ꝯceſſa. que ab initio poſt
peccatum in ſubiugatõem dya-
boli eſt ꝓmiſſa. inimicicias inq̇t
dominꝰ ſerpẽti. ponam inter te
et mulierẽ. et ipſa cõteret caput
tuũ. Geñ. 3. Cuius ꝓductõem
expectabant patriarche. quã ꝓ-
conabantur ꝓphete. quã omẽs
quos ſpũſſanctus attigerat op
tabant videre. Cuius ꝓgreſſus
ſicut ꝑ omne reſplenduit mũdi

ſeculū. ita in omni ſue eternitatꝭ ſeculo eſt digne memoranda.

¶ Multiplex ſiquidem cuiuſlibet homīs ꝑticularis eſt ſeculū. Vnū dum in matrꝭ vtero exiſtit. Aliud dum lucē hanc intrās vitalem aerem ꝑcipit. Aliud dum aīa corpus linquit. Aliud dum redempto corꝑe in beatitudine xp̄o aſſiſtit. Cum aūt maria ad omēs ſe habeat tranſcendenter. Nullū eiꝰ ſeculū relinq̄ndū eſt. q̄d obliuioni traditū nō ſit celebri memoria recolendū. et ꝑ ꝯſequens ſuū eſſe in vtero q̄d hodierna feſtiuitas rep̄ſentat deuotiꝰ venerandū. Ut verū ſit illud Eccl. 24. memoria mea in generatōes ſeculoꝝ. Maxime autem a nobis illud fieri cōuenit in quos ſeculoꝝ fines deuenerunt. quo frigeſcēte caritate ſupabundante aūt iniq̄tate. maiori ſubſidio indigemꝰ. quapropter feſtū multis retroactis tp̄ibus occultū. iam in fine ſeculi ē manifeſtatum. vt illa magis nr̄e defenſioni intendat. quo magis a nobis veneretur. que nobis cōcepta. nobis nata. nobis hic cōuerſata. nobꝭ quoqꝫ ad celos exaltata. Ut filio ſuo iugiter aſſiſtat. cauſam nr̄am ſemꝑ ꝓmoueat. atqꝫ nos tandem feliciter ꝯſūmatos. eidem regno aſcribi impetret. Q̄d ꝑ eius ſctīſſimas preces concedere dignet̄. fructꝰ ventris ſui benedictꝰ Jeſus xp̄c cum patre ⁊ ſpū ſancto regnans deus per omnia ſecula ſeculoꝝ. Amen

☞ In feſto purificatōis virginis Marie. Sermo .I. in ordine. II.

IN ſpiritu venit in templum. Luce. 2. ¶ Adeſt nobꝭ veneranda letabūdaqꝫ ſolennitas iterate apparitiōis domini et ſaluatoris nr̄i ieſu chriſti pro nobis in mundum nati. In qua eadem ſalutaris natiuitas teſtimoniū accipit et conſummationem. Ipſa quippe natiuitas. que in hora partus virginei. ab angelis paſtoribꝰ paucis. in terminis bethleem nunciatur. atqꝫ per ſtellam tribus magis in oriente declaratur. Hodierna die q̄drageſimo ſcilicet poſt natiuitatem ꝓphetico ſpiritu per Symeonem et Annam cunctis in templo publice p̄dicatur. de quo Ambroſiꝰ in ſermone p̄ſentis feſtiuitatis ita inquit. Non ſolum ab angelis et ꝓphetis. a parentibus et paſtoribus. ſed etiam a ſenioribus et iuſtis. generatio domini accipit teſtimonium. omnis etas ⁊ vterqꝫ ſexus. euentorumqꝫ miracula fidem aſtruunt. Virgo generat. ſterilis parit. mutus loquitur. Elizabeth prophetat. magꝰ adorat. vter clauſus exultat. vidua ꝯfitetur. iuſtus expectat. Hodie nanqꝫ ait Bern̄ ſ̄mone

ꝑmo hui⁹ feſti. Templi dñm in
templũ dñi virgo mater induxit
Joſeph q̃z ſiſtit dño nõ ſuũ ſed
eius filium dilectũ. in quo ſibi
bene ꝯplacuit. Agnoſcit iuſtus
quẽ expectabat Anna q̃z vidua
ꝯfitetur. Ab hĳs q̃ttuoꝛ ꝑ° ho-
dierna ꝓceſſio celebꝛata eſt. q̃ ꝑ
q̃ttuoꝛ oꝛbis climata. ſolẽnibus
gaudĳs ad memoꝛiã reuocatur
¶ Quid mirũ ſi hodie a veris
xp̄i ꝯfeſſoꝛib⁹. gratioſa oblatio
iam exhibita cũ gaudio celebꝛa
tur. que tantis deſiderĳs a ſan-
ctis patrib⁹ expectata eſt adhuc
futura. Sic ꝑ malachiã ꝓphe-
tam dñs ait. Ecce ego mitto an
gelum meũ ⁊ p̄pabit viam tuã
ante faciẽ meã. Et ſtatim veniet
ad templũ ſanctũ ſuum dñatoꝛ
quẽ vos queritꝭ et angelus teſta
menti quem vos vultis c. 3.
¶ Sanctus deniq̃z patriarcha
dauid (de cuius ſemine xp̄c ho-
die in templo p̄ſentatus ꝓceſſit
ſicut in ꝓmiſſiõe accepit de fru-
ctu ventris tui inquit dominus
ponam ſuꝑ ſedem tuam) Hanc
diem preuidens canticũ domio
in exultatõne ſpũs cantauit. mo
re ꝓphetico de futuro quaſi pre
terito dicẽs. Suſcepim⁹ d̄s mi
ſericoꝛdiã tuã in medio templi
tui. Et ſanctus ille decrepitus
ſymeon. cui⁹ ſuſpiria exaudita
in hoc ꝯgnouit. qm̄ reſponſum
accepit a ſpũ ſancto. non viſurũ
ſe moꝛtem niſi ꝑus videret xp̄m
dñi codẽ reuelante ſpũ ſuſceptu
rus dñm ſm̄ coꝛdꝭ ſui deſideriũ
venit in templum. de quibus ꝓ
gratia Aue maria. ☞ B
¶ Primo exponenda ſunt q̃ ho
die ꝯmemoꝛat eccleſia ſm̄ tropo
logiam Sc̃do caritatiua ãmo-
nitio ſubiũgetᷣ. ¶ In ſpũ venit
in templũ. Nota ſunt omibus
xp̄i fidelibus hodierne feſtiuita
tis gaudia. q̃ recoluiſſe minus ẽ
vocali iubilo. niſi reſpõdeat coꝛ
dis deuotio ⁊ operis perfectio.
Dis quippe xp̄i actio (vt Greg
ait. noſtra eſt inſtructio. et ꝑma
Joh. 2. Qui dicit ſe in ipſo ma-
nere. debet ſic ille ãbulauit ⁊ ip̄e
ambulare. Qui nanq̃z hodie ex
terioꝛi habitu nitidi. ardentib⁹
candelis fulgidi. cantuq̃z ſono-
ri ꝓceſſioni ac ſacris interfuere
officĳs. ſed imundi coꝛde. ⁊ dif
foꝛmes peccatoꝝ ſoꝛde. De hĳs
ꝓculdubio ſunt. de quibus ꝑ ꝓ
phetã dñs ait Dilexerũt deũ in
oꝛe ſuo et ligua ſua mentiti ſunt
ei. Coꝛ aũt coꝝ. nõ erat rectũ cũ
eo. et Iſa. 29. Popul⁹ hic labĳs
me gl'ificat. coꝛ ãt coꝝ lõge eſt a
me. et Eiuſdẽ. j. Solennitates
vr̃as odit anima mea. vere dicit
veſtras. nõ meas vbi nõ colitur
deus. ſꝫ ſuum coꝛp⁹. Quid enĩ
cariſſimi iuuat coꝛꝑaliter hodi-
erne interfuiſſe ꝓceſſioni. ſi ab
ea quã eccleſia rep̄ntat cõtingat
ſpiritualiter excludi. In illa ait
Bern̄. nullũ locũ peccatoꝛ habu
it. omnes iuſti. omẽs ſancti. oẽs
fuere perfecti. Maria. Joſeph

Symeon Anna. Quiſqꝫ ḡ eis ſpūaliter iungi deſiderat. a pctō p̄mū purgari ſatagat. et ſic mundus. nō in carne ſed in ſpū venire in templū ſuſtinet. Certe hoc nos matris digniſſime ſepatio. hoc filij inſtruit circūciſio prius exhibita q̄ꝫ templi peteret introitū. hinc Beda in omel. Unde puer ieſus p̄mo circūcidit. ac ſic interpoſitiſ diebus hieroſolimā cū hoſtijs defertur. q꜡ et ipſe iā iuuenis p̄us omnē carnis corruptōem moriendo ac reſurgendo calcauit. ac deinde interpoſitis diebus cū ip̄a carne iam imortali. quā ꝓ nr̄a ſalute hoſtiam deo fecerat. ad gaudia ſupne ciuitatis aſcendit. Ita ⁊ nos non niſi purgati a ſcoria pctōꝝ. eccleſiaꝫ dei ingrediamur. nemo quippe niſi purgatus ac circūciſus a vicijs. dn̄icis eſt dign⁹ aſpectibus Sicut ⁊ in illud eternū templū nihil ingredit coinq̇natū Apoc. 21. ¶ Ut ḡ huic ſacratiſſime ꝓceſſiōi intereſſe mereamur ſpūaliter. tales eſſe curemus pro nr̄o modulo. quales illi q̄s ꝯmemoram⁹ ī ſuo. Itaqꝫ nō ſolū carne. ſed in ſpū veniam⁹ in templū Immo verius ſpūale et ſanctū exhibeā⁹ nos dn̄o templū. tale eni nos eſſe debere decet. apl's 2. Cor. 6. Uos inq̇t eſtiſ templū dei viui. ⁊ ſubdit. c. 13. niſi reprobi forte eſtis. Sic eni in nobis ipſis accipe poterim⁹ xp̄m Sed audiam⁹ opꝫtet eccleſie exhortatōem. qua hodie omnē deuotā alloq̇tur aīam. Adorna ait thalamū tuū ſyon. i. fidelis aīa. que ſpecularis. que die ac nocte eleuas oculos ad dn̄m deū tuū donec miſereat tui. ⁊ ſuſcipe regem xp̄m quē v̄go ꝯcepit. v̄go pep̄it. virgo poſt partū quē genuit adorauit. Adornemus ḡ thalamū nr̄m. ait Bern̄. p̄us expellēdo q̄ oculos xp̄i intrando offendere pn̄t. peccata ſcꝫ per pn̄ie purgatōem. Ac demū inferam⁹ virtutum flores in q̄bus delectatur et gaudet Quas virtutes. illas nimirū quas ꝓceſſiōis nr̄e pſone digniſſime repſentant. ¶ Que enim ꝑ mariā virt⁹ recti⁹ q̄ꝫ humilitas deſignat. que oib⁹ alijs taciti. de ſola humilitate gloriatur Quia reſpexit inq̇ens humilitatē ancille ſue ⁊c̄. Hec in oibꝫ opibus ſuis fulget Hec eam hodie tanq̄ꝫ ſi purificatōe indiguiſſet offerre fecit in templo. ſm legem pollutis matrib⁹ ſtatutam Hec optime templū nr̄m ornat ac deo placabile reddit. ipſo dicente Suꝑ quē requieſcet ſpūs meus niſi ſuꝑ humilē et quietū Hanc facile obtinebim⁹. ſi matrē dn̄i imitabimur. Nihil illa ſibi aut ſuis meritiſ attribuit. ſꝫ totū ad illi⁹ donū retulit q̇ ſol⁹ eſſentialiter bonus eſt atqꝫ magnus. Un̄ in cantico ait. Quia fecit mihi magna q̇ potens eſt. quaſi diceret. Magnū eſt quia virgo ſum. magnū q꜡ mater ſū.

maius q꞉ ſimul vtrūq꞉ ſum. ma
ximū autē ꝙ vnigeniti dei. crea
toris mei plaſmatoris omniū ge
nitrix ſum. nihil tn̄ mihi ex hÿs
aſcribo. ſed illius tantūmō do-
no. Hec humilitas fundamētū
eſt ſpiritualis edificiÿ. ideoq꞉ a
xpo dicta eſt ꝑfectiſſima iuſticia
Sic ait iohāni qui cū baptiza-
re ꝯtremuit Sine modo. ſic eīm
adimplere nos decet omnē iuſti
ciam Glo. i. humilitatē que eſt
omis iuſticia. Eſt aūt ꝑfecta iu-
ſticia alteri qđ ſuum eſt dare et
alienum non ꝯcupiſcere. Hoc ꝑ
fecte facit humilitas Nam qui
vere humilis eſt. corde ſentit. et
ore ꝓfitetur ꝙ omē bonū qđ hʒ
a deo accepit. ſicut ait apoſtolꝰ.
Deus opatur oīa in omnibus. j.
Coꝝ.12. et Iſay.26. Omia opa
nr̄a opatus es in nobꝫ dn̄e. Ne-
q꞉ ꝓ hÿs honorē acceptat aut
laudē. ſed tanq̄ alienū et ſibi in
debitū refutat. ſciens q꞉ ꝓ alie-
no bono nulla ſibi eſt gloria refe
renda. omnē ergo gloriā deo tribu
it. dicens cū aplo. Regi ſeculoꝝ
īmortali. inuiſibili. ſoli deo. laus
honor et gloria. ⁊ illud pš. Non
nobis dn̄e nō nobis ſʒ noī tuo
da glam D ¶ Ne aūt indiſcre
tam hūilitatē viciet puſillanimi
tas q̄ minꝰ audeat aſſurgere ad
magna ꝑfectōis opera. habeat
maria ſponſū ioſeph. i. hūilitas
ſociam fortitudinē. Ioſeph eīm
accreſcens interptaꝛ. ⁊ fortitu-
do eſt q̄ facit creſcere in bonis.

Nam vt ait Seneca in puer.
cito deficit aīꝰ. ſi nō fuerit i bo-
nis fortꝫ ⁊ magnanimꝰ. Hec eīm
eſt vt ait Bern. que ſꝑ de die in
diem robuſtioꝛ. eſuriem et ſitim
iuſticie in thalamo ſyon accēdit
facitq꞉ bonis nō ſuccūbere. ſed
ꝯfidēter cū aplo dicere Omnia
poſſum in eo q̄ me ꝯfortat. E
¶ Ne deniq꞉ ſub ſpē fortitudi
nis ſe palliet ꝑſumptio. aſſit ſe-
nex ille ſymeon quē dei tioꝛ ꝯmē
dat. Nā hō iuſtꝰ erat et timora-
tꝰ Dei tioꝛ vetꝰ ē. q꞉ ꝟtutū ꝑma ⁊
ſapie iniciū ſm ꝓphetā De q̄ iđ
ait. Seruite dn̄o in timore ⁊ ex
ultate ei cū tremore vt timoꝛ au
ferat ſecuritatē noxiā ⁊ exulta-
tio mortiferā triſticiam. Nihil
oīno in nobis ꝯfidamꝰ. Sʒ cū
fecerimꝰ cūcta q̄ ꝑcepta ſunt. di
camꝰ Serui inutiles ſumꝰ Luc.
17. Sic eīm q̄ timet nihil negli-
git. Eccs.7. Bonum eſt hoc orna
mentū thalami filie ſyon. q꞉ ti-
moꝛ dn̄i gloria eſt ⁊ corona exul
tatōis Ecci. pᵒ. ¶ F Et q꞉ hec
thalami ornamēta n̄ ſufficit ap-
plicuiſſe niſi in fine ꝯſuenꝰ. (q꞉
nō q̄ incipit ſʒ q̄ in fine ꝑſeuera-
uerit hic ſaluꝰ erit Mat.x.) Aſſit
ergo ⁊ longeue etatis anna. ab mōdi
vanis ꝯſolatōibꝰ viduata. q̄ di
ebus ac noctibꝰ nō diſcedebat a
tēplo. ieiunÿs vacās ⁊ orōibus.
Ipſa videlicet ꝑſeuerātia ꝑ quā
in ope mādatoꝝ dei vetereſcāꝰ
ſm ꝯſiliū ſapientꝫ Ecci.xj. Hec
eīm ſola ceteras oēs virtutes co-

ronat. ſm illud Apoc. 2. Eſto fi
delis vſq3 ad mortẽ ⁊ dabo tibi
coronã vite. ſic itaq3 bonũ faciẽ
do nõ deficiam⁹. tpe eni ſuo me
tem⁹. nõ deficiẽtes ad Hal. 6.
Exemplo agricole in labore pſe
uerãtis vſq3 dum fructũ pcipit
Jaco. 5. Jdoq3 nos hortat᷑ Jo.
in. 2. cano. Uidete voſmetipos
ne pdat; q̃ opati eſtis. ſ3 vt mer
cedem plenã recipiat;. Seq̃tur
q̇ manet in doctrina xp̄i p̄rem et
filiũ h3. S ¶ Hijs cortinis
ſi thalamũ nr̄m adornatum fue
rit. xp̄m ſuſcipiem⁹ Quẽ ſi nob;
placuerit ꝯſuare. cũ virgine eũ
oblatõne turtuꝝ ac colũbaꝝ re-
dimere curemus. Obtulit v̓go
(nõ p ſua purificatõe ſic cetere
mulieres) ſ3 in exemplũ imitati-
onis Obtulit aũt par turtuꝝ ac
duos pullos columbaꝝ. Plane
ſancta oblatio ⁊ virgini bñ ꝯue
niens. et filio. atq3 nob;. Obtu
lit em̄ ſine int᷑miſſiõe ſeipam tur
turẽ. Propt᷑ geminã aie corpis
q3 caſtitatẽ. colũbaꝝ ſimplicita-
tẽ. intus in oculo ment; ⁊ exteri⁹
v̓bo ⁊ ope. Jdeo de ipſa ſcribit᷑
in cantic;. Pulcre ſunt gene tue
ſic turturis. ⁊ iteꝝ. Ecce tu pul-
cra es amica mea. ecce tu pulcra
oculi tui columbaꝝ hinc Beda
genas turturis habet que ab oĩ
pudicicie peſte mundã ſe cuſto-
dit et imunem ¶ Oculos habet
columbaꝝ q̃ nulli nocere deſide
rans. et; inimicos ſimplici amo
re ꝯtuetur. ¶ Utraq3 etiã auis

p cantu gemitum edere ſolet. ſ3
nemo plus virgine ingemuit. c⁹
vt ſymeon ait animam doloris
gladius ptranſiuit. ¶ Cõuenit
et filio. quoniã oblatio paupeꝝ
erat. ipſe aũt p nobis pauper fa
ctus eſt. dicẽte apoſtolo. 2. Coꝝ
8. Factus ẽ ppter nos egen⁹. cũ
eſſet diues. vt illius inopia vos
diuites eſſetis. ¶ Cõueniat et
nobis. vt et nos geminã pudici
ciam ac ſimplicitatem. qua puro
ac impmixto amore deũ q̃ram⁹
mente habeam⁹. Honorem⁹ et
ope. quia nimiꝝ ſimplex et pudi
ca fideliũ ꝯuerſatio. gratum eſt
illi ſacrificium iuſticie. ait Be.
¶ Nec tamẽ vtriuſq3 gemitũ ab
ijciam⁹. q2 ſm eundẽ. q̇ laborat
in gemitu ſuo. q̇ ſtratũ ſuum ſin
gulis noctib⁹ lacrimis abluit.
acceptiſſimã p deo victimã ma-
ctat. Hec ſi offeram⁹. haud du-
biũ q̇n ſuſceptũ in templo dñm
retinebim⁹ Sic ſic faciunt. q̇ ne
dum in ſpũ in templũ veniunt.
ſ3 in eodem ſpũ inibi pſeuerant
Et tantum de p̄mo.

H

☞ ¶ Uenit hodie ſymeon iu-
ſtus et timoratus in ſpiritu in
templum. ac miſericordiam in
medio templi ſuſcepit. Suſce-
pit inquam ſenex puerum in vl-
nas ſuas. et benedicens domi-
num. ſe in pace dimitti deſidera
bat. quoniam viderunt oculi
eius ſalutare dei. immo et ſalu-
tare ſuũ. Et ecce in medio tem-

pli hꝰ. idē dn̄s. non mō puerulꝰ
in virgineis geſtatus brachijs.
ſꝫ iam glorioſus ſuꝑ omēs celos
exaltatus. ad dextram reſidens
ſummi patris. iamiāqꝫ venturꝰ
iudex iuſtiſſimꝰ viuoꝝ et mortu
oꝝ. corꝑaliter nobis ꝑſentat̄. in
eucariſtie ſacramēto. vbi eum vi
demus oculo fidei nō corꝑali. ſi
cut nec illi pueꝝ videntes deum
corꝑalibꝫ intuiti ſunt oculis. ſꝫ
vt Augꝰ ait in ſmōe. Intus eſt
reuelatus. qui foris eſt natꝰ. In
manus ſuas ſymeon infirmita-
tem accepit. ſed maieſtatē intus
agnouit. In medio itaqꝫ templi
ait. Bern̄. ſmōe pᵒ. miſicordia
in cōmuni poſita eſt. offertur oi
bus. et nemo illiꝰ eſt expers. niſi
qui rēnuit. Sed heu nō oēs
ſuſcipiunt. multi in medio tem-
pli rennunt miſericordiam et
ſuſcipiunt ꝑpetue maledictōnis
miſeriā. Quare hoc? qꝛ nō veni
unt in templū in ſpū ſancto. ad
dn̄m benedicendū. ſed in carne
in ſpū maligno ad dn̄m offendē
dum. vnde Orige. Qui vult te
nere ⁊ amplexari xp̄m ieſum de-
bet venire in templū in ſpū ſctō
.i. ductu et inſtinctu ſpūſſancti
nō i ſpū ſuꝑbie. ſicut ambitioſi.
qui ſibi vſurpant dignitates ec
cleſiaſticas. Non in ſpū inanis
glorie. quēadmodū qui ſe ornāt
vt appareant hoībꝰ. Nō in ſpū
ſimulatōꝫ ſicut ypochrite. vt lau
dentur a videntibꝫ. Non in ſpū
luxurie vt ꝯcupiſcant ab incōti
nētibꝰ. Nō in ſpū vanitatꝫ. vt ſo
latia querant in clamoribꝰ ac in
quietis diſcurſibus. qūo hodie
viſi ſunt plurimi in hoc templuꝫ
veniſſe. Reu era timendū in no-
bis terribilē illam ꝓphetie ꝑtem
cōpleri. quā ſymeon veniens in
ſpū in tēplo ꝓphetauit. Ait inqꝫ
Hic erit in ruinam multoꝝ. ⁊ in
ſignū cui ꝯtradicet̄. Vere q̄ ve-
nit ꝑſtare miſicordiā ⁊ omēs ſal
uos facere. poſitus eſt in ruinā
in medio templi ſui. quoniā ibi
plus oībus locis ſibi ꝯtradicit̄
ab impudicis ſolo noīe xp̄ianis.
Templū ſalutꝫ in q̄ pctā plangen
da ſunt. miſicordia impetrāda.
verſum eſt nobis in foueam dā-
natōis. Quotiēs a corruptis ve
ſtris moribꝰ quibꝰ domū dn̄i.
imo dn̄m domus blaſphematis
A multis p̄dicatoribus vocati
eſtis. quotiēs vobis grauitas et
multiplicitas mortaliū pctōꝝ i
veſtris murmuratōibꝰ ac ſtrepi
tibꝰ ꝯmiſſoꝝ aperta eſt. Nec tn̄
vſqꝫ hodie emolliti eſtis vt a de
teſtabili hac corruptela ceſſaretꝫ.
Reuera longe vobis melius eēt
miſicordiā dei nunqꝫ in templo
ꝑſentatā. nūqꝫ a vobꝫ viā verita
tis fuiſſe agnitam. Audiatꝫ q̄d
Beda ad ꝓpoſitū dicat. Infe-
lix ſatis eſt q̄ agnita reſurrectōis
gloria deteriꝰ cadit qui viſa lu-
ce veritatis grauioribꝫ pctōꝝ ne
bulis obcecatur. qꝛ ſm̄ Petri
ſniam. melius eis erat viam veri
tatꝫ nō agnoſcere. q̄ꝫ pꝰ agnitiōꝫ

rertorſum ꝯuerti. ab eo qđ tra-
ditū eſt illis ſancto mandato. 2.
Petri. 2. ¶ Cur cariſſimi ſalutꝪ
noſtre auctorem. ſignum vobis
ſtatuitis. cui temere cōtradici-
tis. Contradicitur huic ſigno a
paganis et iudeis. ſed quod gra
uiꝰ eſt a falſis xp̄ianis. Hoc qui
dam ſignum pfeſſiōis ſupficie
ſequūtur. ſed veritate praue ac
tionis nimiū pſecuntur. Dicūt
ſe noſſe deum. factis aūt negant
Vellem ſcire in quo vos tam be
nignus dn̄s offenderit. qm̄ eum
tanta ſeueritate in ppria domo
pſequimini. Nunq̇d in eo ꝙ re-
linquens. 99. oues. omnes ange
lorū choros. ouem pditā veſtrā
natura aſſumēs. ſe ipm exinaniē
do queſiuit. Nunq̇d in eo offen
dit ꝙ. 33. annis labores ⁊ cōtu-
melias ſuſtulit vt vos redimeret
quos vno die crearat. Nunq̇d
in eo offendit. quia toto corpore
vulneratus pprio ſāguine a pec
catis lauit. ac amariſſima morte
a ſuitute dyaboli redemit. Aut
forte. quia tam longanimiť vſqꝫ
ad hanc horā ad pniam vos ex-
pectauit ⁊ nō in peccato ptinus
ſicut in veteri teſtamento facere
ꝯſueuit. dānauit? Heccine red
dis domino popule ſtulte et inſi
piens. nunq̇d non ipſe eſt pater
tuus qui poſſedit te. qui fecit et
creauit te. Deuť. 32. Nemo ita
vilis. ita paup. ita exoſus. quin ī
domo ſua quieſcat ab aliorum
offenſa. Non ſatis eſt vobis die

noctuqꝫ eum in domibꝰ veſtris
offendere. niſi et hūc in domo p
pria affligatis. Quis veſtꝝ paci
enter ferret. ſi ſtercus ⁊ imūdicia
in thalamū ſuum aut cenaculū
mitteret? Et qūo deo tantā ir-
rogatꝪ iniuriā. quā nēo ſuo ſuo
irrogari pmitteret. vt in cenacu
lum dn̄i. vbi precioſiſſimꝰ cibus
ſumitur. peſſimoꝝ ac fedoꝝ col-
loquioꝝ. venenatoꝝ ꝯſilioꝝ ſter
cora. pterua ceruice infertis. ac
dn̄i ſolēnitates ꝯtaminatꝪ? qđ ⁊
ipſe p pphetā ꝯqueritur ſimul ⁊
ꝯminať. Diſpgam ſup vultum
vr̄m ſtercus ſolennitatū vr̄aꝝ.
Malach. 2. Eya cariſſimi noli
te fruſtra decipi nolite obdura-
re corda veſtra ad verbum dei.
Ecce miſericordia ī medio tem-
pli eſt ſuſcipite eā. nolite eſſe. de
his de quibus. ait. Bern. Mi-
ſericordia ī medio templi eſt. nec
tn̄ accedūt quorū manet eterna
damnatio. Medius veſtrum
ſtat o miſeri. quem vos neſcitis.
vt morientes an̄qꝫ videatis xp̄m
dn̄i. non in pace dimittamini ſꝫ
pocius rapiamini a rugiētibus
pparatis ad eſcam. Quo contra
qui vult in pace dimitti. coneť
eſſe ſymeon qui audiens triſtia
interptatur. vt qꝫ horendum. qꝫ
triſte ſit incidere in manus dn̄i.
intenta mente pſcrutetur. veni-
at in templū in ſpiritu ſancto nō
maligno. Verbum dei nedū au
diat. ſed in manibus portet. i.
ope audiat ꝯpleat. amplectetur

puerū brachijs fidei ⁊ caritatis
Gaudeat de xpo xpi adepto cō
ſortio. cupiat indeſinenter mori
ſeculo. et viuere chriſto Sic em̄
non damnatōem ſed ſalutē eter
nam merebitur. qui ſic in ſpū ve
nit in templū Quā nobis pſtare
dignetur ꝑ nobis in templo ob
latus. xp̄c ieſus cum patre et ſpū
ſancto in ſecula benedict⁹ Amē.

☞ In feſto Annunciati
onis virginis glorioſe ſer
mo. I. in ordine. III.

Quod naſce
tur ex te ſanctum.
vocabitur fili⁹ dei
Luce. i. A Exordiū nr̄e re
demptoꝝ fratres cariſſimi hodi
erna die cū ſancta matre eccleſia
deuotiſſime recolam⁹. iubilātes
corde. decantantes ore. gl'ia tibi
dn̄e. qꝛ hodie reuelatū eſt ꝟgini
diuine miſicordie ſecretū ꝯſiliū
quo mortē quā femina intulit.
hodie femina eademqꝫ virgo fu
gauit. dum ꝑparatū virginalis
aule thalamū. ſummo regi obtu
lit. dicens Ecce ancilla dn̄i. fiat
mihi ſm verbū tuū. Un̄ in eodē
vtero ꝟgineo eterni pr̄is verbū
eternū. hodie ꝑpter nos nouit ē
caro factū O nouitas inaudita
q̄ innouant̄ oīa. Hodie ſiq̄dē
vt Bern̄. ait ſ. de annū. Iniun
git̄ noua legatio angelo gabrieli
⁊ nouā ꝟgo ꝑfeſſa virtutē noue
ſalutatōꝭ honorat̄ obſecro Anti
qua excludit̄ maledictio mulie
rum. nouam noua mater accipit
bn̄dictōez. implet̄ ꝑ gratiā que
ꝯcupiſcentiā neſcit. vt ſpū ſuꝑue
niente. altiſſimi pariat filiū. que
vir ꝯdignat̄ admittere. Intrat
ad nos eadē porta ſalutis anti
dotū. qua venenū ſꝑpentis ingre
diens vniuerſitatē generꝭ occu
pauerat humani. Hec ille. Uere
ſalutis porta eſt virgo maria. ꝑ
quā ad nos ingreſſa eſt ſalus no
ſtra Porta illa orientē reſpiciēs
ꝑpetuo caſtitatis ſigillo clauſa.
ſoli deo eſt ꝑuia. de qua dudum
Ezechiel dixerat. c. 44. Porta
hec clauſa erit nō aꝑietur. ⁊ vir
nō tranſibit ꝑ eā. qm̄ dn̄s deus
iſrael ingreſſus eſt ꝑ eā. Ingreſ
ſus vtiqꝫ deus dei filius ꝑmo i
eam ꝑ hodiernā diuinā ꝯceptio
nem. de qua Mathe⁹. qđ natū
eſt in ea de ſpū ſancto eſt Ingreſ
ſus deniqꝫ noſtra infirma ꝑ eā.
ꝑ virginei ꝑtus editōem. ſm ver
bū gabriel' archangeli. qđ naſce
tur ex te vocabit̄ fili⁹ dei. Sꝫ
de tanto dn̄ice incarnatōis ſacꝛ
mento q̇s digne vel ꝯcipe aliq̇d
aut loq̇ valeat. Plane abiſſus
inſcrutabilis eſt abiſſus impene
trabilis. nō tm̄ hoibus ſꝫ angel'
Hinc q̄renti virgini ab angelo
quō fiet iſtđ Rn̄dit. ſpūſſanct⁹
ſuꝑueniet in te. ⁊ virt⁹ altiſſimi
obūbrabit tibi. q̄ſi diceret. ſm
Bern̄. ſuꝑ miſſus oīnc. 4. A me
q̄ris qđ mox in te exꝑieris. Sci
es Scies ⁊ feliciter ſcies. ſꝫ illo
doctore q̄ ⁊ auctore Ego āt miſ

ſus ſum nūciare virginalē ↄcep-
tū nō creare. Nec pt doceri niſi
a donāte. nec pt addiſci niſi a ſa
piēte Prudēs ꝙ virgo expimēta
liter edocta. aliq̄s plenitudinis
ſue guttulas dignetur irrorare
ꝙ ad ei⁹ laudē ac noſtri ↄſolatoꝝ
vtcūqꝫ quantū noſtra patit̄ in-
firmitas. recte ſapiamus ⁊ recte
eloq̄mur Pro cui⁹ impetratōne
dicat̄ Aue maria. B C Qđ
naſcet̄ ⁊c̄. De duobꝫ p̄ncipaliter
erit dicendū. Primo de ↄcipien
tis virginis digna ſanctitate.
Deinde de ↄcepti ſaluatoris p-
ſonali diſcretōe. Hec duo iquā
verba themat꜍ includūt. Virgi
nis ſanctitas cū đr. qđ naſcet̄ ex
te ſanctū. Nō eīn pt naſci ſctm̄
niſi ex ſancto. ſicut ait apoſtol⁹
Ro. xi. Si delibatio ſancta et
maſſa. ⁊ ſi radix ſancta ⁊ rami.
C Concepti pſonalis diſcretio
vocabit̄ inquit. non deus. q̄zuis
vere de⁹. ſꝫ fili⁹ dei Ut notetur
diſcretio ↄcepti ſaluatoris a pa
tre ⁊ ſpū ſancto. hinc ad Gall'.
4. ait apl's. Ubi venit plenitu-
do tpis miſit deus filiū ſuū fa-
ctū ex muliere. Virginis ſancti-
tas quā nulla pt lingua exp̄me-
re. ex tribus poterit aliq̄ten⁹ de
p̄hendi. ſcꝫ Electōe eterna. Pre
ſignatōe multimoda. Exhibiti
one gratioſa C C De p̄mo
ait Bern̄. Miſſus eſt angelus
ad virginē. nō nouiter aut for-
tuitu inuentā. ſꝫ a ſeculo electā.
ab altiſſimo p̄cognitā. ⁊ vere ab
altiſſimo p̄electam et p̄cognitā.
q̄m ab eius ore pdiuit p̄mogeni
ta ante omnē creaturā. Ecci. 2.
cui ↄcordat illud Prouerb. 8.
Dn̄s poſſedit me in initio viarū
ſuaꝝ anteq̄ꝫ quicq̄ꝫ faceret a p̄n⁰
ab eterno ordinata ſum ⁊ ex an
tiquis. anteq̄ꝫ terra fieret. Nec
dum erant abiſſi. ⁊ ego iā ↄcep-
ta erā. Certū eſt virginē benedi
ctam ſm̄ exteriorē ſuā in eſſe p-
ductōem. non an̄ oēs creaturas
ſed poſt plurimos iam in 6. mil
lenario. in p̄ncipio vltime etatis
ſecli. a matre āna ⁊ pr̄e ioachim
genitam. Q ergo oībus creatu
ris p̄mogenita. et an̄ ceteras na
turas creata. teſte ſpū ſancto đr
ſm̄ eternā electōꝫ ſine dubio ac
cipiēdū eſt. ſm̄ hāc em̄ q2 oībꝫ p̄
electa ē creatur꜍. an̄ oēs poſſeſſa
an̄ oēs a dn̄o creata đr l' ↄcepta.
Que. n. creaturaꝝ ei parificari
poſſet q̄ et꜍ angelicā excedit dig
nitatē. tāto ſiquidē melior ange
lis effecta. q̄nto differēti⁹ p̄ illis
nomē hereditauit Cui em̄ ange
loꝝ dictū eſt. vt eſſet parens dei
Ad illam aūt dicitur Ecce con-
cipies in vtero et paries filium.
et quod naſcetur ex te ſanctum.
vocabitur filius dei. hinc Da-
maſcen⁹ in ſuo 3⁰. c. 12. Virginē
hāc beatiſſimā neq̄q̄ꝫ xpotocon
dici voluit ſed theoteron Non
em̄ ſatis ſibi viſum eſt eam xp̄i
matrē dici. niſi et expſſi⁹ dei ma
ter vel deum ferens quod ſonat
theoferon vocaretur Maxime

ꝓpter neſtorianos hereticos. q̇
ſub hoc nomine xpotocon eam
matrē dei negabant. Dicentes
xp̄m puram creaturā Jō̃o ibidē
ait. dei genitricē vere ſanctā vir
ginem p̄dicamꝰ. D Patet
deniqȝ v͛ginis dignitas ex mul
timoda patrū p̄ſignatione. Ut
en̄ ceteris tacitis. vel vnam tan
gam hec eſt de qua dn̄s ad ſpen
tem ſtatim poſt p̓mi homīs lap
ſum dixerat. ipſa cōteret caput
tuū. que exponens. Guilbertus
carnoteꝰ. eps ait. Dixit eternus
ad veterem deus ad ſpentem.
Inimicicias ponā inter te et mu
lierem. ipſa conteret caput tuū.
Quid eſt ſerpentis caput conte
rere. niſi dyaboli p̓ncipalem ſug
geſtionem reſiſtēdo ſupare. Si
ergo q̄ratur que nam mulier o
perata eſt huiuſcemodi victoriā
ꝓfecto nō repietur in linea gene
ris hūane. donec ꝑuenietur ad
mariā. que nimirꝫ ſerpentꝭ caput
virtutis pede contriuit. in eo ꝙ
virginitatē et humilitatem deo
ꝯſecrauit virginitate nanqȝ ex
tinxit ꝯcupiſcentiā carnis. Hu
militate vͦo que ipam fecit pau
perem ſpū. ꝯcupiſcentiā mentis
¶ Quid deinde rubus ille moy
ſi ꝑtendebat flammas emittens
ſed nō ardens niſi mariā ꝑturiē
tem et dolorem nō ſentientem
Quid virga aaron florida nec
humectata. niſi mariā ꝯcipien
tem ⁊ virum non ꝯgnoſcentem.
Cuiꝰ miſterium clarius exp̓mit
Iſay. c. xi. Egredietur virga de
radice ieſſe. et flos d̄ radice eiꝰ a
ſcendet. Uirgam virginem. flo
rem eius ꝑtum intelligens. q̄m
virga floruit ſine germine. et vir
go ex homīe nō ꝯcepit. Nec vir
ge virorē leſit floris emiſſio. nec
virginis pudorē partus editio.
Clariſſime autē idem ꝓpheta
id ipm exp̓mit Cū. c. 7. ait. Ec
ce virgo ꝯcipiet et ꝑiet filium. et
vocabitur nomē eius emanuel.
qd̓ eſt nobiſcū deus. Ecce puri
tatem cōcipientis. qꝛ virgo. ſub
limitatē conceptus. qꝛ emanuel
qd̓ eſt nobiſcū deus. quibꝰ iam
quaſi verbaliter cōſonat verbū
archangeli Et quod naſcetꝰ ⁊c.
¶ E Claret demū virginis
ſanctitas in exhibitōe gratioſa
que en̄ ab eterno eſt preuiſa et a
ſeculi initio p̄nūciata in tempꝭ
plenitudine eſt exhibita plena
omniū gratiaꝝ. Aue inquit an
gelus gratia plena. plena vtiqȝ
qꝛ vniuerſaliter habuit gratias
omēs. vt vult Hiero. ſ. de aſſū.
quas ceteri habuerūt ꝑticulari
ter Habuit abraam fidem. ſed
iſta fidelioꝛ. Moyſes māſuetu
dinē. ſed iſta māſuetioꝛ. Dauid
humilitatē. ſꝫ iſta humilioꝛ Jo
hānes virginitatē ſed iſta puri
oꝛ. Martha hoſpitalitatē ſed
iſta liberalioꝛ. Magdalena ꝯtē
platōem. ſed iſta cognitōe ſubli
mioꝛ. Uere itaqȝ de ipſa dixit
ſalomon Prouer. vltio. Multe
filie cōgregauerunt diuitias tu

ſupgreſſa es vniūſās. ſupgreſſa
quia omēs ſimul ɔgregauit Jte
rum ſupgreſſa. quia omēs ɔgre
gantes in qualibet ſingulariter
exceſſit Sed valde ſupgreſſa in
ea grā quā ſolū accepit ad quā
nulla vnq̄ʒ creatura aſpirauit .
Et que nam eſt illa. nimirū hec
eſt quā ſingulariter angel⁹ ɔme-
morat. poſtq̄ʒ iam plenā gratia
nunciarat. Spūſſanct⁹ inquit
ſupueniet in te. ṗus plena. ſed et
nunc ſupplena quia ſupueniet ī
te. Nunqd ei quod plenū eſt ad
huc aliq̄d adijciendū erit. q̄uo
ergo plenū fuit. ſed ṗmo grā. vt
ait Bern̄. repleuerat mentem. ſe
quens vero etiā ventrē. quatin⁹
diuinitatis plenitudo que ante
in illa ſicut in multꝭ ſanctoꝝ ſpū
aliter habitabat. iam qḋ nulli
ſanctoꝝ ɔceſſum eſt etiā corpali
ter in ipſa hitare incipiat. Hinc
ſubdit. Et virtus altiſſimi obū
brabit tibi Virtus altiſſimi xp̄c
eſt fili⁹ ꝛ ſapia patris. i. Coꝝ. i.
obumbrabit tibi. qꝛ corpee ſub
ſtantie vmbraculū recipiet ex te.
ſub quo latitabit De quo Gre-
gori⁹. 18. libro moralium. Quia
lumen incorporeum in eius erat
vtero corporandū ei que incor-
poreum accepit ad corpus. Dici
tur virtus altiſſimi obumbra-
bit tibi. id eſt in te humanitatis
corpus accipiet incorporeum lu-
men. Et libro. 33. ait. Umbra
non aliter exṗmitur niſi ꝑ lumē
et corpus. Virtus altiſſimi ma-
rie obbumbrabit. quia in eius
vtero lux incorporea corp⁹ ſum-
pſit. Ex qua videlicet obumbra
tione omne in ſe refrigerium mē
tis accepit. O vere gratia ſuper
plena. imo pleniſſima. habere in
ſe corpaliter fontem omniū gra
tiarū. Uere ꝛ de tua plenitudi-
ne virgo gratioſiſſima. vt Ber-
nardus ait. accipiunt vniuerſi.
infirmi curatōem. triſtes conſo
lationem. peccatores veniam. iu
ſti gratiam. angeli leticiam. fili⁹
dei humane carnis ſubſtantiā.
tota trinitas gloriam. Quanto
ergo deuotiōis affectu mariam
a nobis honorari voluit. qui to
tius boni plenitudinem in ea po
ſuit vt ſi quid in nobis eſt ſpei.
vt ſi quid gratie ꝛ ſalutis. ab ea
nouerimus redundare. Totis
igitur medullis cordis venere-
mur Mariam. quia ſic eſt volū
tas eius. qui totum nos habere
voluit per illam. hec Bernard⁹
¶ Et videte dilectiſſimi. quāta
ſit huius ſingulariſſime gratie
appreciatio. ad quā efficiendam
tam vigilāter ſingulas diuinas
perſonas operatas. quaſi ex no-
mine deſignauit. Miſſus eſt in
quit angelus a d̄o ſcilicet patre.
ſupueniet in te ſpūſſanctus. ob-
umbrabit tibi altiſſimi virtus.
ipſa eſt dei filius in te natus Er
go vere quod naſcetur ex te ſan
ctum. vocabitur fili⁹ dei Et tā
tum de ṗmo ṗncipali F

F ¶ Dixi ṗncipaliter ſcdo. q

B

tangitur nobis in themate con
cepti ſaluatoris ꝑſonalis diſcre
tio Quãuis pater. filius et ſpi-
ritusſanctus vna ſint ſumma ac
diuina natura. non tñ pater in-
carnatus eſt. non ſpũſſanctꝰ. ſed
ſolus filius. Sicut in ſymbolo
aploꝝ dicit. Et in ieſum chriſtũ
filiũ eius vnicum dñm noſtrum
Qui ꝯceptus eſt de ſpũ ſancto.
Et in ſymbolo niceno. Qui ſcꝫ
filius ꝓpter nos hoĩes. ⁊ ꝓpter
noſtrã ſalutẽ deſcendit de celis
Et incarnatꝰ eſt de ſpũ ſancto.
ex maria virgine. ⁊ homo factꝰ
eſt. Cuiꝰ poſſibilitatẽ pluribꝰ ſi
militudinibus oſtendit Augꝰ i
ſmone. legimus ſanctũ moyſen
De hoc ſupra in natiuitatis xpi
vide lacius. Eſt em̃ facta vnio
duaꝝ naturaꝝ nature et diuine
non in natura aliqua. ſed in ꝑſo
na Non em̃ facta eſt natura hu
mana diuina. nec diuina hũana
ſic em̃ vna earum neceſſario cor-
rumpetur. Sed nec ex illis ma-
nentibus eſt vna ꝯpoſita. Non
em̃ ſunt adinuicem ꝯfuſe aut cõ
mixte. vt vult Damaſ. in ſuo. 3.
Incõuerſe ⁊ in alterabilit̃ vnite
ſunt adinuicẽ nature. neqꝫ diña
diſtante a ꝓpria ſimplicitate. ne
qꝫ hũana. aut ꝯuerſa in deitatis
naturã. aut in non exiſtentiã di
uiſa. neqꝫ ex duabus vna facta
ꝯpoſita natura. Et qꝛ eſt diſcre
tio ꝑſonaꝝ in vna natura diuia
poteſt vna ꝑſona incarnari. ſeu
dependentiam ſuppoſitalẽ ter-
minare ſine alia. licet ipſam in-
carnatõnem ſit tota trinitas o-
perata. quia et pater filio vniuit
naturam humanã. et ſpũſſanctꝰ
eãdem filio copulauit. eamqꝫ ſi-
bi ipſi filius aſſumpſit Sicut ſi
tres. vni ex eis habitum aliquẽ
induerent. De hoc Augꝰ in de
fide ad petrũ. reconciliati ſumꝰ
per ſolum filium ſm carnem. ſꝫ
non ſoli filio ſm deitatem. Tri-
nitas em̃ nos ſibi recõciliauit. ꝑ
hoc ꝙ ſolum verbum carnem tri
nitas ipſa fecit. Trinitas ergo
incarnatõem fecit. ſed verbo nõ
patri vel ſancto ſpũi. S

Sed cur filius. nõ pater aut
ſpũſſanctꝰ carnẽ aſſumpſit. Re-
ſpondet beatus Berñ. ſmõe in
de aduentu dñi. hanc aſſignãs
rationẽ. Nam lucifer altiſſimi
ſimilitudĩes vſurpare tentauit
atqꝫ equalitatem. qđ vtiqꝫ filij
eſt. qui eſt imago patrꝭ. ad Col.
pº. ac ſplendor paterne glorie et
figura ſubſtãtie eius Hebre. j.
Ideoqꝫ precipitatꝰ ilico corruit
quoniã zelauit pater ꝓ filio. et
ope dixiſſe videtur. mihi vindi-
ctam et ego retribuã. Hinc ita
qꝫ angeloꝝ p̃mus in dyabolum
cõmutatus inuidens homini.
quod ꝯcepat in ſemetipſo. in eo
peperit iniquitatẽ. ſuadens vt
lignum vetitũ comedens fieret
ſic deus. ſciens bonũ ⁊ malũ. Ec
ce ſciam ꝑmittit q̃ ad filiũ ꝑti-
net. qui eſt ſapia pris. qui habet
clauẽ ſciẽtie. clauem dauid. clau

dit ꝛ nemo apit. Ecce q̄uo men⸗
dax in ſe ipſo. (dicēs. ſimilis ero
altiſſimo) factꝰ eſt pr̄ mendaciȷ̄
cum in hoīe quoqꝫ venenatū ſue
falſitatꝭ ſeminariū fudit. dicēs.
eritis ſic dȷ̄. ſciētes bonū ꝛ ma⸗
lum. Conſentientes ꝑmi pentes
ſerpentis ꝯſilio. qđ filȷ̄ eſt ꝛ ipſi
ſurripe tentant. Sed et pater q̄
diligit filium. iniuriam filȷ̄ nō
diſſimulat. ſed ꝛ mortis dānati
oniſqꝫ ſnīam in adam et oēs in
eo ſeminaliter exiſtentes ꝓtulit.
Filius quoqꝫ videns ꝓ ſe zelare
patrem et nulli penitus parcere
creature (Duas enim tantum fe
cerat creaturas nobiles. rōnis
participes. et beatitudinis capa
ces. angelum videlicet atqꝫ ho⸗
minem ꝓpter filium ꝑdidit an⸗
gelos multos. homines vniuer
ſos) Ut ſciat inquit filius quia
ꝛ ego diligo patrem. ꝑ me recipi
et quos quodāmodo ꝓpter me
amiſiſſe videtur. vadam ꝛ talem
me eis exhibebo. vt quiſquis in
uidere noluerit. quiſquis imita
ri voluerit ſaluus fiat. Patris
em̄ amor et honor regis iudiciū
diligit Ideo neceſſe eſt perire pe
nitere nolentes. Nouit autem
ſuꝑbiam moab. ꝙ ſuperbus eſt
valde. et ſuꝑbia eius penitentie
remedium non admittit. ac per
hoc nec veniam. Propter quod
etiam a ꝑncipio vice eius hoīem
creauit. Vice homīs autē nullā
Et quia quē ſupplātauit aliena
malicia. ꝓdeſſe ei poterat cari⸗
tās aliena. Ideo deſerto angelo
qui nullo impellente irremedia⸗
biliter cecidit. ad hoīm liberati
onem ſe contulit. vt qui mēdaci
perſuaſione cecidit. veniente ag
noſcat veritatem. ꝛ veritas libe
rabit eum. ſi tamen deprehenſe
falſitati penitus abrenunciaue⸗
rit et cognite adheſerit veritati
Alioquin nō humanū erit pecca
tum. nec humana tentatio. ſed
obſtinatio dyabolica. Nam ꝑ⸗
ſeuerare dyabolicū eſt. et digni
ſunt perire cū illo. quicūqꝫ i ſimi
litudine permanent in peccato.
Hec Bernardꝰ in ſententia.
☞ VI Eſt ꝛ qđ nos i hac re
imitemur. quatinꝰ libēter offen
ſam primo donemus. cognito
ꝙ filius dei in quē imediate hō
ꝑmus peccauit. ipſe vt ꝓ peccato
ſatiſfaceret aduenit. Ex ꝗbus h̄
manifeſtū eſt. qꝛ qđ natū eſt ho⸗
die i ꝟgine ſanctū. vocabit̄ filiꝰ
dei. Nō adoptiuꝰ q̄les nos fecit
(ſi eū imitati fuerimꝰ) ſꝫ natu⸗
ralis. Jō nō dixit. erit filiꝰ dei.
ſed vocabit̄. qꝛ ſm̄ glo. quandā
qđ naſcet̄ ex te (o virgo) ab eter
no eſt filius dei. vocabit̄ aūt ſm̄
noīs impoſitōez. ꝛ manifeſtabit̄
ex tempe filiꝰ dei. Sic em̄ ꝛ pa⸗
terno teſtionio ꝛ miraculoꝝ ma
nifeſtatꝰ eſt mōo. VII Sed
forte d. q̄uo qđ eſt ab eterno. na
ſcetur de virgine. nunq̇d ꝑt ali
q̇d exiſtens de nouo incipere eſſe
Et iterū. quod de carne ꝟginis
natum eſt caro eſt. Caro autem

que de nouo formata eſt. quo-
modo poteſt eſſe filius dei q̇ fu-
it ab eterno ꝑfectus. ¶ Pro ſo
lutione autem huius obiectiōis
⁊ intellectu articuli incarnatōis
Aduertendū. ꝙ ſtatim conſen-
tiente virgine ⁊ dicente Ecce an
cilla dn̄i fiat mihi ſm ꝟbū tuū.
trinitas benedicta ď puriſſimis
guttulis ſanguis virginei colle-
ctis in inſtanti formauit. ꝑfectū
corpus infantis. nulla alia ſup
addita materia. Neqꝫ em̄ de ſpi
ritu ſancto dr ꝯceptus q̄ſi de ma
teria. ſꝫ qr eius oꝑatōne ꝯceptꝰ
eſt. ꝑ quā corpꝰ hoc formatū eſt.
Nō ꝙ ſpūſanctꝰ fuerit virgini
ꝓ ſemie Nō em̄ de ſubā ſpūſſan
cti ſemen ꝑtus accepit. ſꝫ quia ꝑ
grām dei ⁊ oꝑatōem ſpūſſancti
ď carne virginis ē aſſumptū qď
verbo eſt vnitū Sicut domꝰ de
artifice fabricata. attribuit aūt
ſpūiſancto. qr ex maximo amore
dei ad nos ꝓceſſit. amor aūt ſpi
ritui ſancto attribuit ¶ In eodē
inſtanti creauit nobiliſſimā ani
mā. omibus donis naturalibꝰ ⁊
gratuitis etiā ipſa btitudine cō-
ſummatā. quā corpi vniuit. ⁊ ſil'
tempe hanc hūanitatē filius pa
tris ſibi aſſumpſit perſonaliter.
vt hūanitas illa in ſe non eſſet ꝑ
ſona ſꝫ pſonaret in verbo Non
tn̄ fieret verbū. Nec verbū fie-
ret natura iſta creata. ſed ali-
quo mō ſil'r ſubſiſteret in ꝟbo.
qūo albedo ē in lacte. ꝓpter quā
lac dr ⁊ eſt albū. nō tn̄ albedo eſt
lac. nec ecōuerſo. Ita ꝓpter hāc
vnionē. qua verbum aſſumpſit
hūanitatē. verbū vere eſt hō. et
hō verbum. non alia pſona ho-
minis. alia verbi. vt dicit heres
neſtoriana. ſed non eſt verbum
humanitas. corpus ſcꝫ aut aīa
Nec ecōuerſo ſicut mentitus eſt
appollinaris. ſed vere hō eſt. qr
vere habens humanitatē ſibi ꝑ-
ſonaliter vnitam. In hoc ergo
ꝙ aſſumpſit nouā humanitatē.
in ꝟgine nata vere naſcit denuo
nō ꝙ de nouo incipiat eſſe. ſꝫ qr
nouā entitatē aſſūpſit ipoſtatice
Sic pāis large loq̄ndo naſci dr
in fornace. q̄uis ſubā panis pre
fuit ⁊ ꝑ ignis decoctōem formā
ac saporem ſibi vniuit. ꝓpter q̄
panis dicit. Ita nō ſola huma-
nitas. ſed verbum humanitatē
aſſumēs naſcitur in virgine. Et
hoc eſt illď ſanctū indefinite ap
pellatū quod vocabitur filius
dei. non caro tantū. non anima.
nō ipſa humanitas ex hijs ꝯpo-
poſita. ſꝫ ſuppoſitū ſiue pſona i
hijs ſubſiſtēs. dicta ſctm̄ indefi
nite nō ſanctꝰ hō. nō ſāctꝰ ds. ſꝫ
ſanctꝰ gn̄al'r. q̄ſi formalit omnē
hūanā ſanctitatē. oēm diuinam
eminentiā in ſe hn̄s. ſic Exod. 3.
q̄ eſt ⁊c̄. qr ds oēm eēntie ꝑfectōꝫ
imo infinitā entitatē in ſe clau-
dit Et hec oīa clare hn̄t in ſim-
bolo attanaſij. Hec eſt fides ca
tholica. vt cre. ⁊ con. qr dn̄s nr̄
ieſus xp̄c dei filius deus et ho-
mo eſt ⁊c̄. vſqꝫ qui paſſus eſt.

¶ Hec ſunt hodierne feſtiuita
tis gaudia veneranda. q̄ et ſi nō
intelligim⁹. fideliter credamus
veneremur et adoremus. ſic̄ Pe
trus rauanen̄. dicit' H⁹ ineffabi
le dn̄i ſacr̄m credere magis ꝯue
nit q̄ꝫ referre. Nā qꝺ̉ natura nō
habet vſus neſcit. ignorat ratio
mens nō ſapit. celum pauet. ter-
ra ſtupet creatura miratur. qua
liter humanus ſermo narrabit?
Quis em̄ attingeret archanum
diuinitatis. partū virginis. cau
ſam rerū. ſeculoꝝ negotium. di-
uinitatꝭ ꝛ carnis ꝯmertium. ho
minē deum. Sed nunc hūiliter
credendo gratias agamus. qua
tinus ꝑ fidem tandē ꝑuenire ad
ſpēm mereamur. ibiqꝫ oculo ad
oculū videam⁹. qūo qꝺ̉ natū eſt
in virgine. vocatur ꝛ eſt fili⁹ dei
Ip̄o p̄ſtante qui cū p̄re ꝛ ſpiritu
ſancto v. et. r. deus ꝑ omnia ſe-
cula ſeculoꝝ Amen

¶ ☞ In feſto Viſitatōis
Marie ſ̃mo. I. in or. IIII.

Exurgens
maria abiit in mō
tana Luce. i. A
Redemptōis noſtre gaudij per
vniuerſum mundū diffuſi p̄mor
dia. hodierna glorioſiſſime ꝟgi
nis feſtiuitas p̄dicat. ſimul ꝛ hu
militatis imitande ſalutaria re
media recōmendat Nam vt ait
Bernard⁹. in omel'. Quia peſte
ſupbie attactū gen⁹ hūanū ꝑie-
rat. decebat vt medicamentū ſa
lutis quo ſanaret᷑. mor p̄ma inci
pientis ſalutis tp̄a precederent.
Et q꞉ ꝑ temeritatē ſeducte muli
eris in mundū mors intrauerat
ꝯgruū fuit vt vita ꝑ humilitatē
virginis redderet᷑. Quā cū allo
quenti angelo. virgo iam partu
celeſti onuſtā da exhibuerat. ho
minib⁹ quoqꝫ grauida curauit
exhibere. dum cognate ſue eliza
beth obſecutura. exurgēs abijt
in montana ¶ Sed nō modicā
nobis euāgeliſta in hac verboꝝ
ꝯpoſitōne ingeſſit difficultatē.
Vident᷑ em̄ rebus voces diſſo-
nare. et vocib⁹ ipſis voces repug
nare. Quomō em̄ excellētiſſima
virgo exurgere potuit. ꝛ in ſubli
mius ſe erigere. q̄ in vertice ſum
ma creaturaꝝ poſita. iam ip̄am
diuinā naturā (quantū creatu-
re phas eſt) attigit. dum verum
deū dei patris filiū. de ſe incar-
natū. in vtero beatiſſimo geſta-
uit. ꝙ ſi dignitatis ſue caput ex
tuliſſet altius. creature limites
exceſſiſſet. Quid em̄ citra deum
(domina angeloꝝ. regina celoꝝ
ac matre altiſſimi) ſublimi⁹ dici
aut cogitari poterit. Quid de-
niqꝫ ſibi vult hec vocū cōpago.
abijt in montana. Certe q̇ abit
in ima tendit. Sic em̄ ꝓdigum
filiū ſcriptura abijſſe in longin
quā regionē ꝯmemorat Luc̄. 15.
Sic recidiuos diſcipulos Jo.
6. Et eos qui captiuaturi dn̄m
aduenerāt ꝛ retrorſuꝫ ceciderūt
c. 18. abijſſe teſtatur Et qui ꝑgit

in montem. haud dubium quin
aſcendit. Non enim poteſt quis
deſcendendo in montem ire.
Sed forte ſpiritualem efflagi-
tat intelligentiam. Nec mirum
quoniam verba ſunt reuelatio-
nis diuine cuius verba ſpiritus
⁊ vita ſunt Iohā. 6. Adeamus
ergo virginem glorioſam. et an
gelica ſalutatōe eam pulſemus.
quatinus eius interuentu no-
bis intelligere donetur. quomo
do exurgens abijt in montana
dicētes Aue maria ꝛc.

B

☞ ¶ Exurgens maria abijt
in montana. Hodierne ꝯmemo
ratōis feſtiue materia. verbis ꝓ
poſitis triphariē deſignat᷑. Api
tur nanqꝫ in eis. maternalis affe
ctōnis executio. quia exurgens.
Profunde huīliatōis deſcēſio.
qꝛ abijt. Decliuis deſcenſiōis ex
altatio. quia in montana

☞ ¶ Exurgens enim virgo
glorioſiſſima. vt viſitatōne eli-
zabeth. omnibus ſe paratam ſa
lutis eorum coopatricem com-
probaret. Ideoqꝫ vigilanter di
xit euāgeliſta. non ſurgens ma-
ria. ſꝫ exurgens. Iā em̄ ab ange-
lo allocuta. ī altiſſimo ꝯtempla
tōis actu inuenta eſt. ſm omnes
virtutes. maxime theologicas.
Eleuabatur enim tunc in ſum-
mo pure creature. vt ait dominꝰ
Albertus in de lau. vir. Eleua-
batur in ſummā ptātem. qꝛ deū
genuit. In ſummā dignitatē. qꝛ

totius creature mater facta eſt
per creatiōem. In ſummam ca-
ritatem. quia per hoc deo ꝓpin
quiſſima fuit. In ſummā dei fa
miliaritatē. vt puta ipſius filia.
mater ⁊ ſpōſa. Ad ptātem fides
eleuabat. ſm illud Matth. 9.
Omia poſſibilia ſunt credenti.
Ad dignitatem eleuabat humi
litas. faciens ſperare et totū a
dñō. nihil a ſe expectare. ſm illꝺ
Luce. 14. qui ſe humiliat exalta
bitur. Ad caritatē eleuabat di-
lectio. ſm illud Prouer. 8. Ego
diligētes me diligo. Ad ſummā
familiaritatē eleuabatur ꝑ caſti
tatem. ſm illud Sap. 6. Incor
ruptio facit primū deo. Contē
plabat᷑ itaqꝫ tunc fide. dei p̄ſen
tiam ſpe ſuſpendebat᷑ in miſeri-
cordiā. ⁊ caritate ī ineffabilē cre
atoris dilectōem ¶ A ſui itaqꝫ
ſumma dignificatiōe. ab actibꝰ
ſumme ꝯtemplatōis. quos omī
ſue actōi p̄uios habuit. vt dicit
Glo. non ſurrexit ampliꝰ aſcen
dendo aut iſta relinquēdo. Sꝫ
exurgens. i. extra ſe ſurgēs. que
intus in mentis cubiculo geſſit.
in actionibꝰ exterioribus. (qui
bus nr̄e miſerie ſubſunt) ꝓdire
fecit. Non em̄ in ſe maternos cō
tinere poterat affectus. iam om
nium mater facta. Nec aliud a-
gere. q̄m is q uo plena fuit Uni
genitus nāqꝫ patrꝭ et iam filius
virginis matris. Uenit non mi
niſtrari. ſed miniſtrare. et dare
animā ſuam redemptōeꝫ ꝓ mul

tis. ſcilicȝ per crucis paſſionem
Matth. 20. Sic ergo ſereniſſi
ma. facta eſt redemptõis mater
nõ vt ei miſtretur. ſed vt miſtret
et ſil'r animã ſuam p ↄpaſſiõem
effundat ſub cruce redemptõni
multoꝝ coopando Et ſic ille clã
mando clamore valido. exaudi
tus eſt p ſua reuerẽtia ad Heb.
5. ita iſta amariſſime flẽdo. nũqȝ
p nobis ſupplicans repelleret p
pter ſua merita. Propter qđ de
ea canit eccleſia. Audi nos. nam
te filius nihil negans honorat.
Filius eius ppter nos venit. et
nõ que ſua erant. ſed nos perdi
tos queſiuit. Sic ab hac hora
aliud mater agere nõ potuit. ni-
ſi que nr̃e ſaluti pfuere. Cõmu-
nis ſiquidẽ pſona effecta. ↄmu-
nẽ nõ ppriã queſiuit vtilitatem.
Ecce noua miſicordie mater. p
micias materne affectõis oñdit
cũ ad ſalutẽ noſtre ſanctificãdũ
pcurſorem. exurgens feſtinauit
Nõ ſue teneritudini pepcit. nõ
vie aſpitatem attendit Non ſex
us fragilitatẽ ppendit. Sȝ ma
terno impellente affectu. a ↄtem
platõe feruẽtiſſima. nõ intmiſſa
ſed eius quiete paululum ſuſpẽ
ſa. extra ſe ſurrexit. domum za-
charie intrauit. ac elizabeth ſa-
lutauit. C

☞ ¶ Et licet precurſoris. no
ſtre redemptionis primordia.
quẽ in vtero virgo geſtabat. et
ſanctificare ſuffecit et pncipali-
ter ſanctificabat. non tamen
hoc ſine matris cooperatiõe de-
cuit. que ppter noſtram vtilita-
tem in matrem electam fuit. Po
terat filius patrẽ ſibi de celo aut
terra vel vndecunqȝ veller corp⁹
formare. ⁊ noſtram redemptio-
nem operari Sed voluit de vir
gine aſſumere. vt quorum ipẽ re
demptõnis iure eſſet pater. ipſa
redemptõi coopando fieret pia
mater. Hinc elizabeth ait Ecce
enim vt facta eſt vox ſalutatõis
tue in auribus meis. exultauit
infans in vtero meo. vbi Beda
Aperiẽte os ad ſalutãdũ beata
maria. repleta ẽ mox ſpũſancto
elizabeth. replet⁹ eſt ⁊ iohãnes
atqȝ vno codemqȝ ſpiritu ambo
edocti illa ſalutantem que eſſet
agnouit. Et matrẽ domini ſui
debita cum benedictõne venerã
ta eſt. Ille ipſum eſſe dominũ q̃
vtero virginis portaret intellex
it. Et quia lingua nec dum va-
luit. animo exultante ſalutauit.
Officiumqȝ ſui pcurſoris. q̃m
libenter. q̃mqȝ deuote iuuenis
eſſet impleturus. antequã naſce
retur aduenientе domino. qui-
bus valuit indicijs intimauit.
Uno eodemqȝ momento. cum
voce ſalutantis gaudium naſci-
tur infantis. quia dum vox ad
aures peruenit corporales. vir-
tus ſpiritualis cor intrauit au-
dientis. Nec ſolum genitricem
ſed et ſobolem amore dei adue-
nientis. accendit. ⁊ Chriſ. Chri
ſtus ideo fecit mariam ſalutare

elizabeth. vt ſermo ꝓcedens ex
vtero matrꝭ. vbi habitabat do-
minꝰ. ⁊ ꝑ aures elizabeth ingreſ
ſus. deſcenderet ad iohannē. et
illic eum vngeret in ꝓphetam
¶ Ecce quante virtutꝭ eſt ſmo
ꝟginis. ꝗ quaſi inſtrumentū di-
uinitatꝭ ꝯfert gaudiū. ꝯfert ⁊ ꝓ
phecie actum. totius ergo repa
tōis nr̄e opus. virginis exiſtētia
cernimꝰ cōpletū. Per eam ſiqdē
cōceptꝰ eſt redemptoꝛ nr̄. natus
et nutritꝰ Per eam ꝑcurſoꝛ ſan
ctificatus. Ea inſtigante mira-
cula iniciatꝰ eſt in chana galilee
Ea p̄nte noſtra ꝯſummatᷓ redē
ptio in cruce. Dn̄o deniqꝫ aſcen
dente ſuper choros angeloꝝ ma
net in terris virgo. ⁊ cū ſpū ſan-
cto ꝯſolatoꝛe ⁊ doctoꝛe. ipſa ꝯſo
latrix ⁊ doctrix fit diſcipuloꝝ.
Sic ergo debiliter patꝫ. qꝛ ꝟgo
exterioꝛi oꝑe oſtēdit ſe vt matrē
oibus eſſe adiutoꝛio. ꝗ ad ipam
ſuſpirāt in via. recte de ipſa euā
geliſta dixerat. Exurgēs maria
¶ D Scd̄o p̄ncipaliter tan-
gitur in themate. ꝓfunde humi
liatōis deſcenſio. qꝛ abijt. Quo
abijt virgo ſuꝑ omnes eleuata?
Haud dubiū i ſe ipam deſcēdit
ſeqꝫ ꝯſiderans. indignā ſeſe ma-
ximoꝝ muneꝝ collatōne reputa
uit. Et qm̄ ſuꝑ omēs magnifica
ta ſe hūiliauit valde abijt Mē-
ſura nāqꝫ hūilitatis. vt Augꝰ.
ait in ꝺ bono ꝟginali. vnicuiqꝫ
ex menſura ipſiꝰ magnitudinis
data eſt. Siqdē amplioꝛibꝰ bo

nis. amplius ſuꝑbia inſidiatur.
Non vtiqꝫ magnū eſt. ſi pctōꝛ
ꝯuerſus ad dn̄m hūilietur. me-
moꝛ iniqſſime ſue vite. ac indul-
gentiſſime miſicoꝛdie dei. Sꝫ
ſi ſit aliquis vicijs et moꝝ macu
lis carens. Huic timendū eſt de
ſuꝑbia. Ne quo magꝭ ineſt. vn̄
ſibi placeat. eo magis ſibi placē
do illi diſpliceat. qui ſuꝑbis re-
ſiſtit ⁊ hūilibus dat grām. huic
ꝯcoꝛdat Bern̄. ſuꝑ miſſus in o.
4. cū inquit. nō magnum eſt eſſe
humilē in abiectōne. magna ꝓ
ſus ⁊ rara humilitas honoꝛata.
¶ Ex hoc itaqꝫ ꝟginis hūilitas
fuit maria. qm̄ ipſa honoꝛatiſſi
ma ſolicite cuſtodiuit illꝺ Ecci.
3. Quāto magnꝰ es. humilia te
in omibꝰ. ⁊ coꝛam deo inuenies
grām. Magna fuit ipa dicēte.
Quia fecit mihi magna qui po
tens eſt ¶ Fuit vtiqꝫ magna mē
te. quia puriſſima. coꝛpoꝛe. qꝛ ca
ſtiſſima. verbo qꝛ moderatiſſi-
ma. oꝑe qꝛ obſequioſiſſima. De
p̄mo ait Auꝭ. in de ꝯceptōe ꝟgi
nali. Decebat vt mater dn̄i ea
puritate niteret. qua maioꝛ ſub
deo nequit intelligi. ¶ De ſcd̄o
Hugo de ꝑpetua virginitate.
cōfitemur itaqꝫ virginē deſpon
ſatam. Cōfitemur virginē ꝯiu-
gē. factā poſtea matrē. ⁊ virginē
ſemꝑ virginitatꝭ ꝓpoſitum inui
olatū tenuiſſe. et caſtitatis decꝰ
ꝑpetuū regnaſſe cum pudicicia
cōiugis ⁊ honoꝛe ꝑentis. Intue
re ⁊ diligenter cōſidera virginē

iſtam matrē. ſingulariter caſtā.
excellenter ſponſam. vnice mun/
dam. ¶ De tercio ait Bern̄. In
omē. euangelioꝝ ꝯtextu. nõ niſi
quater loquens audit̃. ⁊ ſꝑ pau
ca ſed ratõnabilia nimis ꝓfert
verba. locuta in quā eſt cū ange/
lo. cum elizabeth. bis quoqꝫ cū
filio ¶ De quarto loq̃tur p̄ntis
euangelij hiſtoria. que virginem
trib⁹ menſibus in elizabeth ob
ſequijs manſiſſe. Ad ea q̄ꝫ exhi/
benda. cum feſtinatõe montana
tranſcendiſſe ꝯmemorat. ¶ In
oībus itaqꝫ hijs tm̄ ſe hūiliauit
vt i ſingulis ꝯmēdabilioꝛ appa/
reat humilitate E ¶ In men
te quidē. qm̄ nunq̄ꝫ ſibi ſaltem
tenuis cogitatio elationis ſurri
puit. qua in maximis recept; do
nis. quaſi ſuis donatis meritis
ſibi complacuit Neqꝫ inſolitas
exterioꝛes Elizabeth cognate
laudes. quaſi ſuas acceptauit.
q̇nimmo totū in deū refudit. in
quo ſpū ⁊ aīa exultauit. dicens.
Magnificat aīa mea dn̄m ⁊ ex
ultauit ſpūs m. in d̊o ſalu. meo
Ubi glo. totū interioꝛis animi
affectū in agendis gratiaꝝ lau/
dibus offero. totū q̊d viuo. to/
tū q̊d ſentio. q̊d diſcerno. in ei⁹
magnitudine ꝯtemplanda. ⁊ ei⁹
pꝛeceptis obſuandis impendo.
In ipſo tn̄ exulto. qꝛ terrena nõ
curo. ꝓſperitas me non extollit.
aduerſitas me nõ frangit. ſ; illi
us ſola ſpūs meus delectat̃ me/
moꝛia. a quo ſal⁹ eterna ſꝑatur.

illius qui ꝑpetua diuinitate le/
tatur. cui⁹ ꝯceptõe caro mea fe/
cundatur. Et q̄ꝫ vilia de ſe ipſa
ſenſerit edocet. cū omē. quidq̇d
boni meriti habuit. a ſupna ſe
gr̄a ꝑcepiſſe oſtendit. Hinc ait.
Quia fecit mihi mag̃ q̇ potēs ē
⁊ ſanctū nomē eius. vbi Beda.
Nil ſuis meritis tribuit. que to
tam ſuam magnitudinē ad illi⁹
donū refert. qui eſſentialiter po
tens ⁊ magn⁹ exiſtens. fideles ſu
os de ꝑuis atqꝫ infirmis foꝛtes
ꝯſueuit facere atqꝫ magnos.
☞ ¶ F In coꝛpe deniq̄ꝫ ex/
trema humilitas apparuit. qm̄
nulla coꝛpi ſuo accepte gloꝛie in
ſignia. aut miniſteria adhibuit
nec ceteris matribus ſe tm̄ equa
bat. Uerū oīb⁹ inferioꝛē ſe oſtē/
dit. dum queq̄ꝫ in ſuo coꝛpe hūi
litatis veſtigia p̄ferebat Nam ⁊
moꝛē ceteraꝝ ꝑturientiū in puer
perio ⁊ purificatõe intacta geni
trix ſeruabat. Legiqꝫ cui nihil
tenebat̃ in omibus ſe ſubdebat.
ita vt et; q̄ ꝟitatē pepit. nihiloī⁹
figurale templū ſtatutis diebus
cum filio laborioſe queſiuit. Et
ibant ꝑentes eius. ait Luc. 2. ꝑ
omnes ānos in hieruſalē. die ſo
lenni paſche. Cetere deniqꝫ ma
tres deſiderant diuitē ſponſum
in partu pulcrū thalamū. mollē
lectum. ancillaꝝ obſequiū. in ce
teris q̄ꝫ oꝛnatū p̄cioſum. Sed
ꝟgo humilis q̄uis de regia ſtir
pe ꝓgenita. q̄uis dei mater fu/
tura. ſponſum habuit paupem.

ꝑ thalamo ſtabulū. ꝑ lecto fenū
ꝑ ancilla bouem ⁊ aſinū. ꝑ cuna
pſepium. ꝑ oꝛnatu vario vilita-
tem pannoꝝ Et ad humilitatis
ꝯſummatōez. ſola poſt angelicū
colloq̊um. nullo aſſociata hoīe.
ſed ſtipata angeloꝝ agmine. Ex
urgens abijt in montana cum fe
ſtinatōne. que omnia quia nota
facit euangelij hiſtoꝛia. fruſtra
adduceretur auctoꝛitas alia.

¶ S In verbo quoq̨ quāta
apparuit humilitas. quis ſatis
eloqui poteſt. quoniā ⁊ iſtā ſilen
tium virginis ꝯꝓbat. eloquiū
manifeſtat. Quid em̄ humilius
dici valet. vt poſtq̄ȝ omibꝰ ſecu-
lis inaudita ꝑcepiſſet munera.
gratie ſcȝ plenitudinē. ac eterni
patris filiū. ita ſacrum miſteriū
celabat. vt nec dei laudes quas
in animo ſine intermiſſione mul
tiplicabat oꝛe decantaret. pꝛius
q̄ȝ ipm per elizabeth cerneret pu
blicari: de q̄ Beda. Archanum
miſterij celeſtis in ſui pectoꝛis
abdito venerabatur occultum.
Donec ipſe donoꝛum diſtribu-
toꝛ. quid ſibi doni celeſtis tribu
iſſet. quid ſecreti reuelaſſet. qn̄-
cunq̨ vellet oſtēderet. Ut poſt
q̄ȝ eadem que erant ſibi cariſſi-
ma pꝛeſtita per alios. ſpiritu re-
uelante eſſe patefacta cernebat.
mox etiam ipſa theſaurum celi.
quē in coꝛde ſeruabat aperuit
dicēs. Magnificat anima mea
dominū // Nec tamen ideo eis
quibus nondum reuelatum no-
uerat hūilis illa mater aperuit.
quinimo potius ſponſum. quē
vt virginitatis ſue caſtiſſimum
cuſtodem dilexit. triſtari nō me
diocriter permiſit. q̄ȝ quecunq̨
digniſſima laude de ſe pꝛeconi-
zaret. vt habetur Matth. ꝑº
Deniq̨ foꝛis ſtabat querens lo
qui filio. nec materna auctoꝛita
te aut ſmonē interꝛupit. nec ha-
bitationē irꝛupit. in qua filius
loquebatur. ait Bern. in ſmōe
ſignum magnū. Quotiens deni
q̨ legitur locuta. de humilitate
totus conſtat ſmo. Locuta an-
gelo. eam vt dominā ſalutanti.
ait Ecce ancilla domini. Dum
quoq̨ patrem magnificat eliza
beth pꝛeſente. ait. Reſpexit hu-
militatem ancille ſue. Dum fili-
um dolens querit. ſponſum ſuū
ſe valde inferioꝛem ſibi antepo-
nit. Ait enim pater tuus et ego
dolentes querebamꝰ te Luce. 2.
Dum iterato in chana galilee fi
lium affatur. ꝑ vino. vt confuſi
onem nubentium ꝓueniret roga
tura. non vt mater filio impera-
uit. non impoꝛtunas pꝛeces poꝛ
rexit. ſed velut humilis ancillā
rogare non audens tantum de-
fectum inſinuat. dicens. Uinū
non habēt. que tamen de ſui ex-
auditōne certam ſe oſtendit. cū
miniſtrꝭ ait. quecūq̨ dicet vobꝭ
facite. Joh. 2. quibꝰ verbis eoſ-
dem ad humilitatem ſubiectōis
et obedientie erudiuit.

¶ H In opere demum multi

plex relucet humilitas. Eſt nan
qȝ ꝯmendabilis humilitas qua
par pari obſequitur Sed mul⸗
to excellentior hec eſt. qua miori
diginor famulatur. Quis at ne
ſciat. ait Beda. Uirginem deo
ꝯſecratam. mulieri deo dedica⸗
te gradum habere potiorem?
Quis dubitat matrē regis eter
ni. iure matri militis eſſe prefe
rendam? Attamen ipſa mox vt
angelus qui loquebatur ei ad ce
los rediit. ſurgit. ac montana
ꝯſcendit. geſtanſqȝ in vtero de
um. ſeruorum dei habitacula pe
ciit. Intrat domum zacharie.
atqȝ elizabeth (quā ſeruum et
precurſorem domini parituram
nouerat) humiliter ſalutat. non
vt verbum angeli mulieris atte
ſtatione ꝓbaret. ſed vt mulieri
ꝑfecte etatis. virgo iuuencula
miniſterium ſedula impenderet
Hec ille. Manſit quoqȝ tribus
menſibus cum elizabeth. quia
ſm Ambro. ſup lucā que ꝓpter
officium venerat. officio inhere
bat Quis dubitat dn̄am mūdi
etiam vilioribus ſeruiciis cog⸗
nate fuiſſe famulatam. vtputa
immūda purgando. ſordida la⸗
uando. et ſimilia. cuius filius
homo ⁊ deus. ſuorum diſcipulo
rum pedes non dedignabatur
lauare? De hac virginis humi⸗
litate. ita Auguſtinꝰ in ſermone
quodam ait. O vere marie bea⸗
ta humilitas. que deum homi⸗
nibus peperit. vitam mortali⸗
bus edidit. celos innouauit. mū
dum purificauit. paradiſum a
peruit. et ominum animas fide
lium ab inferis liberauit. O
vere glorioſa Marie humili⸗
tas. que porta celi efficitur. ſca⸗
la dei conſtituitur. Facta eſt cer
te maria ſcala celeſtis. per quam
chriſtus deſcendit ad terras.
Ecce quomodo maria exurgēs
non ſe extulit. ſed in vias humi
litatꝫ abiit. Per quod valde ex
altari meruit. ☞ I

Tercio tangitur in verbis
thematis. Declinis deſcenſio⸗
nis exaltatio quia in montana
perrexit. Ait enim euangeliſta
vbi ſupra. Exurgens abiit. et
abeundo in montana peruenit.
Nam vt ait Albertꝰ in de laud
virginis. Aſcenſioni per contē⸗
plationem. non contrariatur de
ſcenſus per humiliationem. De
ſcendere nanqȝ per opera actio⸗
nis propter deum. eſt aſcendere
per humilitatem ad deum. Et
hec mutuo ſe ſequuntur. quia
quanto magis anima eleuatur
in cognitione dei. tanto magis
deſcendit ad humiliatiōem ſui.
Unde frequenter legitur in ꝓ⸗
phetis. ꝙ quando diuina con⸗
ſpiciunt in terram cadunt. Ita
legitur de Ezechiele eiuſdem.
caᵒ. 2. Sic de daniele Daniel'.
decimo. Sic de iohanne euan⸗
geliſta Apocalip. ꝓmo. Littera
clare docet. Et econuerſo quan
to magis quis deſcendit ad

hūiliatōꝫ ſui tātomagꝭ aſcendit
ad ꝯgnitōꝫ dei. Siqdem ꝑuu
lis deꝰ pater reuelauit. q̄ a ſapiē
tibus abſcondit. Matth. xi.
Hinc dn̄s ait Luce. 14. Qui ſe
humiliat exaltabit̄. Sic itaqꝫ
virgo exaltata. non a ſe ſed deo.
exurgens abijt humilioꝛ facta.
qua hūiliatione ſui in montana
rurſus ꝯſcendit. Que mōtana?
Haud dubiū q̇n bn̄dictōm cul-
mina. Sic in mōte gariſim trāſ
ioꝛdanē populꝰ bn̄dicebat̄ Deu.
27. Gariſim em̄ interp̄tatur di
uiſio vel abſciſio. Sic in mon-
tem aſcendit. vt Ps̄ ait. Inno-
cens manibꝰ. ⁊ mundus coꝛde.
Sic yſaias quēlibet in monteꝫ
virtutū aſcendere iubet. q̇ euan
gelizat ſyon. Eiuſdē. 40. Neqꝫ
dn̄a ſe humiliando in vnius tm̄
virtutis montē. ſed in montanā
abijt. vt refert lucas. Nam ſui
humiliatōe ad duplices ꝑuenit
montes benedictōis interne ſcꝫ
⁊ externe. Interna bn̄dictio ī
virtutū ac gratiaꝝ ꝯſiſtit aug-
mento. Externa in laudis ac
reuerentie ꝯplemento Hec mon
tana virgo ſue humilitatꝭ greſſi
bus aſcendit. Quāuis em̄ dn̄a
ſm̄ angeli ꝟba plena fuerit gr̄a
etiā plenitudine excellente oīm
alioꝝ ſanctoꝝ plenitudinem. nō
tn̄ tota anime eiꝰ capacitas ita
fuit gratia et virtutibꝰ repleta.
vt in ea augeri nō poſſent. Sic
em̄ quo ad meritū viatrix nō fu
iſſet. Hoc aūt ſolius eſt xp̄i cuiꝰ

aīa in inſtanti creatōis. quantū
ad omnem capacitatē fuit plena
gratie. vt nihil gratie ꝑ totā vi-
tam ſibi mereret̄. ipſi ſiqdē datꝰ
fuit ſpūs nō ad menſuram. ⁊ de
eius plenitudine omēs acceper̄t
Joh. 3. ⁊. 1. K Eſt vero q̄dā
gr̄e plenitudo q̄ ſcꝫ ſufficit ad
ſalutē ꝑſonalem. Hanc habent
quicūqꝫ gr̄am habēt Sic dr̄ de
tabita Actuū. 9. ꝙ fuit plena ele
moſinis ⁊ opibus bonis Alia
eſt plenitudo gr̄e. que ſufficit. ne
dum ad ꝑſonalē ſalutem. ſꝫ ad
ſtatum eius cui datur. Hoc mō
ſtephanꝰ dr̄ plenus gr̄a Actu. 6.
et apl̄i repleti ſpūſancto. Act. 2.
et baptiſta repleri ab angelo p̄e
dicitur Luce. 1. qm̄ ipſi rectores
ꝯſtituti ſunt et doctores eccleſie
militantꝭ. Et hec pōt dici pleni-
tudo abundantie. In hac autē
gradꝰ ſunt. ſm̄ ꝙ q̇libꝫ in ſtatu
ſublimioꝛe ꝯſtituitur. Qm̄ āt
virgo in ſup̄mo moꝛtaliū ſtatu
fuit ſublimata. que caput eccl'ie
nedum miſtice. ſed vere ⁊ coꝛꝑa-
liter ꝯcepit et genuit. in qua ple-
nitudo diuinitatꝭ coꝛꝑaliter no
uem menſibꝰ habitauit. ideo ple-
nitudinē excellentie recepit Xp̄c
aūt qui eſt caput. habuit pleni-
tudinē effluentie. qꝛ in oēs gra-
tiam effluxit Quia ḡ gratia vir
ginis augmentata erat. ideoqꝫ
humilibꝰ ſuis opꝫbus (immo vt
doctores volunt. oībus ſuis mo
tibus) merebat̄. et augmentum
gloꝛie in futuro. et gr̄e ac virtu-

tum in p̄ſenti Si em̄ hoc in ce
teris hominibus ſm Aug. ſn̄ia
quanto magis in maria locū ha
bet ¶ Aſcēdit deniqȝ humi
litatis ſue greſſibus. in montem
bn̄dictionis laudis eꝑterne. Nā
cum ad obſequendū elizabet do
mū zacharie intraſſet. Elizabet
beneficio ſalutationis marie. ſſ.
repleta. voce magna. non tā cla⸗
moroſa q̄m deuota. Exclama⸗
uit ⁊ dixit. bn̄dicta tu inter muli
eres. non quaſcūqȝ. ſed inter mu
lieres benedictas. maiori bn̄dic
tiōe ſpecialit̄ inſignis. ſ. Bedā
Et recte benedicta. bn̄dicta eſt
em̄ incōpabiliter. q̄ et diuini ger
minis ſuſcepit gloriā. ⁊ coronam
integritatis ſeruauit. Benedic⸗
ta tu inter mulieres. ꝑ cuius ꝑtū
virgineū. a natis mulierū male⸗
dictio prime matris excluſa eſt.
Hec Beda. Et. Bern̄. Bn̄di⸗
cta tu in mulieribus. que genera
lē mulierū euaſiſti maledictionē
vt nec ſterilis maneas. nec dolo⸗
re pareas. Concipies quippe ſȝ
ſine culpa. grauida ſed non gra⸗
uata. paries ſed non cū triſticia
neſcies virū. et gignes filiū. illiꝰ
eris mater. cuius deus eſt pater.
filius paterne caritatis. erit coro
na tue caſtitatis. ſapientia pater
ni cordis. erit fructus vteri vir⸗
ginalis. Deum deniqȝ paries. et
de celo ꝯcipies. Et ideo benedi
ctus fructꝰ vētrꝫ tui. ꝑ quē ſcȝ ſe
men incorruptionis. et ſupne he
reditatis quā ꝑdidimus in adā
fructū recepimus. qui ad ſaluan
dum mundū bn̄dictus in nomi⸗
ne dn̄i aduenit. Et iterū. Unde
mihi hoc ꝙ mater domini venit
ad me. Hoc egit elizabet. quod
Joh̄. filius q̄ȝ in vtero portauit
erat facturus. Uenienti domi⸗
no vt a iohanne in iordanis flu⸗
mie baptiſaretur ait. ego a te de
beo baptizari. et tu venis ad me
Sic elizabet nihil in ſe inueniēs
quo digna fuerat a tāta hoſpite
viſitari Unde hoc mihi inquit.
ꝙ mater domini mei venit ad me
Et ſubdit. beata q̄ credidit q̄m
ꝑficientur in ea que dicta ſunt ei
a dn̄o ꝑfectum donum ꝓphete
ꝑ virginis ſalutatiōem cōſecuta
eſt elizabet. quo p̄terita ꝯgnoſce
ret. occulta. preſencia. et futura
Preſencia. quoniā eā matrē do
mini ſui vocās. mūdi redempto⸗
rē in vtero geſtare ꝯgnouit. ideo
et fructum benedixit. preterita.
q̄m verba angeli loquentis. vir
ginis ꝯſencientis ſe nouiſſe. ꝓdi
dit. Futura. q̄m ꝑficienda a do
mino que ei dicta ſunt aſſeruit.
Nec ſolū ab elizabet benedictō
nē virgo immaculata ꝯſequitur
ſed ab omnibus celi et terre ge⸗
nerationibus. ip̄a dicente. beatā
me dicēt oēs generatiōes ¶ Ecce
quantos mōtes virgo ſua humi
litate abeūdo aſcendit quare re⸗
cte de ipſa dixit euangeliſta. Ex
urgens maria abijt in montana.
¶ Sequitur de feſto aſſum⸗
ptionis Marie.

¶ In feſto aſſumptionis
Marie ſermo. I. in or. V.

Veni de li
bano ſpōſa mea
Veni de libano
Veni coronaberꝭ. Cañ. 4.
A Singularꝭ hodierne feſti
uitatis glām. deuotiſſimis lau
dibꝫ celebrēꝰ. In q̄ vnigenitꝰ pa
tris. dilectiſſime matri ſue quā
de pñti ſeculo vocās ait. veni de
libano ꝛc. celeſtiū ſtipatā comita
tu ciuiū. omī cū glīa ſuſcepit. ſic
b. Anſ. ait Stipatꝰ mille mili/
bꝰ imo inūerabiliū angeloꝝ ag/
mibꝰ. d̄s ipe huic pijſſime matri
ſue de h̄ mūdo migrāti occurrit.
eāqꝫ ſup oīnēs celos exaltatam.
cūcte ſecum creature perenni iure
dñaturā. in throno glīe colloca
uit. O iocunda ꝛ deſiderabilis
dies tanti occurſus. glorioſa et
felix dies. tā pclare exultatiōis.
beata ꝛ celebris dies tam ſubli/
mis glorificatōꝭ. feſtiua et omni
ſeculo admirabilis. Dies q̄ non
ſolū benedictā virginē ineffabi/
liter ſublimauit. ſꝫ celū ipm qd̄
penetrauit. noua gloria decora/
uit. Terrā q̄ꝫ mira gratia irriga
uit. Cuiꝰ exultatō e exors nemo
eſt. niſi miſerabilis illa demonū
creatura. que ſe huiꝰ mulieris ꝓ
ſtratā pedibus ac deuictā forti/
tudine dolet ſe mōi amiſiſſe pn/
cipatum. Vñ et nos de vngulis
frementiū haꝝ beſtiaꝝ. huiꝰ vir
ginis liberati beneficio. in eius
laudibꝰ nephas eſt ceſſare. Ma
xime aūt in hac eiꝰ glorioſiſſima
feſtiuitate in qua ſumē exaltata
poſt benedictū fructū ſui ventrꝭ
creaturas ſupgreſſa eſt vniuer/
ſas. Sꝫ quas laudes ei nos pec
catores miſeri referre in hoc trā
ſitorio poterimꝰ feſto. quā beate
angeloꝝ voces ppetuū colentes
aſſumptōꝭ ſue feſtū. celeſtibꝰ eā
nō ceſſant laudibus cumulare?
Qm̄ aūt tante regine gloriā. ſic
nec ꝯcipe ita nec ꝓloqui valemꝰ
Ne tñ oīno (licet indigni) tace/
re arguamur (quoniā de eiꝰ glo
ria ſilere deuotio nō patitur) ab
ipſa gratie p̄ſidium impetremus
dicentes. Veni o ſponſa altiſſi/
mi de lybano. Veni de regni ſo
lio ꝑ gratie influxum. vt que per
petuo ab vnico tuo filio corona
ris. et in nobis coronari non de
ſpicias. dum nos tue exultatōis
ꝑticipes. et ſm̄ modū noſtrū di/
gnos tue btītudinis efficis lau/
datores. Pro cuius impetratio
ne tibi dicimus Aue maria.

☞ ¶ B Inter cetera virgi/
nis glorioſe feſta. hodierna cele
britas obtinet p̄ncipatū. Qm̄ et
ſi ab initio ſue creatōis. et ꝑ vite
huiꝰ tempalis diſcurſum pleni/
tudinē ſortita eſt gratiaꝝ dono
rum et meritoꝝ. imo fontē grati
arū in ſuo caſtiſſimo vtero clau/
ſit. humana carne induit. et de
ſe. ſuato virginitatis ſigillo ſuū

creãtorem huic mundo generã-
uit. fouit. et vbere de celo pleno
lactauit. eiq; miſtrauit. ac caritã
te integerrima adheſit. hodie tñ
cum de hoc ſeculo neq; eripitur.
p̄mū glie celeſtꝫ coronã ꝯſeqtur.
q̄ termiꝰ eſt ⁊ finis oīm p̄cedenti
um munerꝝ gratiarꝝ et meritorꝝ.
Tanto ſupexcellens cetera. quã
to finis. media in finem ordina
ta. quanto ꝑpetuum temꝑale.
quanto figuram veritas. quan
to enigmaticã et ſpecularem ex-
cedit viſio facialis. Hodie p̄ cun
ctis vite ſue diebus magnifica-
ta. longe felicius celo innaſcitur
incorruptōis munere dotata. q̄ꝫ
olim de anna matre in hunc ꝓ-
diſt mundū. dolore ac labore ple
num. Longe intimius tanq̄ꝫ ſpō
ſa ſuper omēs electa hodie con-
iuncta eſt. vnuſq; ſpūs facta cū
ſuperbenedicta trinitatis diui-
tate. q̄ꝫ olim dilectiſſimo ſuo fi-
lio de carne virginea concepto.
Ideoq; et ſi ineffabilis eſt illa xp̄i
ſuſceptio. qua mater facta ē ſui
creatorꝫ. incōpabiliter iocūdior
eſt ſuſceptio illa. q̄ olim viciſſim
a filio ſuo vocata ⁊ aſſūpta. to-
ti trinitati vnita eſt vt ſponſa re
ginalis. qm̄ hanc incōprehēſibi-
lem vt aliq̄tenꝰ miraremur. ꝑ in
effabilē illam nobꝫ hodie eccl'ia
nititur declarare. ſicut beatus
Bern̄. ſmone p̊ huiꝰ feſtꝫ. ait.
Quem in caſtellum mūdi huius
intrantē p̄us ipſa ſuſcepit. ab eo
ſuſcipitur hodie ſanctã ingredi
ens ciuitatem. Sed cū quanto
putatis honore. cum quanta ex
ultatione. cum quanta gloria.
Nec in terris locus dignior vir
ginalis vteri templo. in quo
dei filium maria ſuſcepit. Nec
in celis regali ſolio. quo beatam
mariã hodie filius ſublimauit.
Felix nimirum vtraq; ſuſceptō
ineffabilis vtraq;. q; vtraq; inex
cogitabilis eſt. Ut quid em̄ ho
die in eccl'ia chriſti ea lectio euã
gelica recitatur. in qua mulier
benedicta in mulieribꝰ excepiſſe
intelligitur ſaluatorem? Credo
vt hec quã celebramꝰ. ex illa ſu-
ſceptōe aliquatenus eſtimetur.
imo vt iuxta illiꝰ ineſtimabilem
gloriam. ineſtimabilis cognoſca
tur et iſta. Quis etiam et ſi lin-
guis hominū ⁊ angelorū loqua-
tur. explicare valeat quēadmo-
dum ſuꝑueniente ſpiritu. obum
brãte virtute altiſſimi. dominꝰ
maieſtatis. quem non capit vni
uerſitas creature. inter virginea
ſeſe clauſit viſcera factꝰ homo?
Sed et illud quis cogitare ſuf
ficiat. q̄m glorioſe regina mun-
di hodie proceſſerit. et quanto
deuotionis affectu. tota in eius
occurſum celeſtis legionum pro
dierit ml'titudo? Quis explica
re queat. quibus ad thronum
glorie canticis ſit deducta. q̄ꝫ
placido vultu. q̄ꝫ ſerena facie. q̄ꝫ
letꝫ amplexibꝰ ſuſcepta a filio. ⁊
ſuꝑ oēm exaltata ſit creaturã cū
eo honore. q̊ tanta mater digna

fuit. cū ea glīa que talem decuit
filium. Quantū enim gratie in
terris eſt adepta p̄ ceteris. tantū
⁊ in celis obtiet glorie ſingularꝭ
Niſi oculꝰ non vidit. nec auris
audiuit. nec in cor hoīs aſcēdit
q̄ prepauit deꝰ diligētibus ſe. et
qđ de oībus certū eſt. diligenti
pre omībus quis loq̄tur? Felix
plane maria. ⁊ mľtipliciter felix
ſiue cū ipſa ſuſcipit ſaluatorem.
ſiue cū ab ipſo ſuſcipit̄ ſaluatore
Hec ille. Suſcepit ṗus dn̄m
nedum carne. ſed vt vult Augꝰ.
beatius fide. dum vocat̄ a dn̄o
intus ꝑ gratiā mundi lubricam
ↄuerſatōem reſpuit et deo cui ſe
ſponſam caſtiſſimā deuouit ſine
exemplo amoroſe adheſit. Qua
ſuſceptōe ⁊ meruit hodie ab eo-
dem filio ſuo et ſponſo vocari. ⁊
ſuſcipi ad aīe ſue beatificatōem
gloriā quoqȝ corꝑis. qđ hoſpiti
um p̄buerat mundiſſimū ſuo ac
omniū redēptori ¶ Hec ni
mirū triplex vocatio ad coronā.
in themate inſinuat̄. cū ter veni
replicatur. Ad quid vocatur.
Haud dubiū vt coronet̄. Ueni
inquit dn̄s de libano. ꝑ mundi
renunciatōem. ⁊ ↄcupiſcentiarū
eiꝰ. ⁊ coronaberis virtutū ⁊ gra
tiaꝝ plenitudine vt ſis mihi ſpō
ſa inter oēs filias hieruſalē vni
ce electa. qm̄ ⁊ ſi multe filie ↄgre
gauerunt ſpēales gratiaꝝ diui-
tias. tu ſola ſupgreſſa es vniuer
ſas. Prouer. vlti. et Can̄. 6. 60
ſunt regine. 82. ↄcubine. ⁊ adole
ſcentulaꝝ nō eſt numerꝰ. Una ē
colūba mea. ꝑfecta mea. ¶ Ue-
ni iteꝝ de libano huiꝰ ſeculi trāſ
euntis. ꝑ carnis depoſitōȝ. et co
ronaberꝭ poſt amoroſos gemitꝰ
et doloroſos labores tanta bea-
titudinis gloria. quantā alteri
creature fas nō eſt participare.
Siquidē ſuꝑ omēs choros an-
geloꝝ exaltata. ad dextram filiȷ̄
collocata. tanta refulget gloria.
quantā caꝑe poteſt intelligibiľ
natura ꝑ vnionē ypoſtaticā non
aſſumpta. ſm̄ illud ꝓphete. Aſti
tit re. a dex. t. inveſtitu de. circū
data varietate. Hijs duobꝰ vo-
catōibus de lybano aduocatur
Quid lybanꝰ i ꝓpoſito. niſi mū
dū hunc ſcat? Licet alibi etiam
alia repſentet. Libanus em̄ de q̄
hic ſcriptura loquit̄. vt dt Lyra
nō eſt mons in iudea aut ꝓmiſſi
onis terra. ſm quā ſcatōeȝ ſepe
habitatōem celeſtē ſcat Sed al
terius loci trās iordanē. vn̄ filiȷ̄
iſrael ꝑegrinati ſunt in iudeam
quare recte p̄ſens ſeculū (qđ pe-
grinantiū eſt. repſentat. Cuiꝰ ꝓ
ſperitas candet. ꝑ cuiꝰ aſpecctū
infirmꝰ cordis oculus debilitat̄
et obtundit̄. q̄ tn̄ ꝓſperitas cito
areſcit. iđo Naū. j. dr̄ et flos ly-
bani elanguit. De hoc lybano
mūdane ꝓſꝑitatis bis vocatur.
qm̄ et ṗus cū deſeruit ↄuerſatio
ne. dum in mūdo exiſtēs nō ſm
mundū ↄuerſata eſt. ſed cū apľo
ait. Noſtra ↄuerſatio in celis ē.
Phil. 3. Et hodierna die mul-

to feliciꝰ deſeruit. grauanti ꝯ cor-
poris depoſitiōe. Uocatur ⁊
tercio cū dr̄ veni. Nō iā de liba
no huiꝰ mundi cū quo iam nihil
ꝯmune habet. ſed de ſtolā aie. ⁊
coronaberis altera ſtola. corꝑis
ſcꝫ glorificatōne. q̄tinꝰ etiā arca
iſta in q̄ diuitas corꝑal'r inhita
bat. ab oī obprobrio reſolutōis
vermis ⁊ pulueris ſit imunis. De
q̄ et illud Apoc. 12. intelligi pōt.
Apertū eſt templū dei in celo. i.
locꝰ dignior. ⁊ viſa eſt arca teſta
menti eius in templo eius. Uere
arca teſtamēti eſt corꝑꝰ illud vir
gineū. habens ſue integritatis
vtriuſqꝫ legis teſtes. Nō ꝯtine
bat vrnā auream. manna plenū
tabulas teſtamēti. ⁊ ꝟgā aaron
.i. xp̄m cuiꝰ triplex eſt ſubā. Dei-
tas imutabilis et dulciſſima. ꝑ
vrnā aureā manna plenā ꝟcata.
Aia ſapiētiſſima. ꝑ tabulas di-
uine legis ſapiam ꝯtinētes rn̄ta
ta. Et caro mūdiſſima. ꝑ virgā
floridā figurata. De hys
tribꝰ vocatiōibꝰ. atqꝫ glorioſis
virginis aductibꝰ. nō incōgrue
nūc dicendū foret. ſꝫ ꝑmo q̄ ho-
dierne glorificatōis coronā me-
ruit nunc dimiſſo. ⁊ tercio ꝓ fu-
turo ꝟmōe reſuato. De ſcd̄o dū
taxat modicū ſubiungetur. qua
btiſſima illa aīa hodierna die
e corꝑe vocata venit. ſumma be
atitudine coronanda. ¶ Hanc
eius feliciſſimā coronatōem ſan
ctus ille virgo. virginis miſter.
et velut filius matri virgini ſub

cruce aſſignatus vidit. et nobis
quibus clare intelligere nō licu-
it. ſub figura deſignauit. cū ait
Apoc. 12. Signū magnū appa-
ruit in celo. Mulier amicta ſole
et luna ſub pedibus eius. ⁊ in ca
pite eius corona ſtellarum duo-
decim. Iſto em̄ ait Bern̄. ſ. j.
de natiuitate. vt de p̄ſenti eccle-
ſia ad lr̄am intelligendū ꝓphe-
tice viſionis ſeries ipſa demon-
ſtret. ſed illud plane nō incōueni
enter marie videbitur attribuē
dum. maxime aūt quantū. ad il
lud. qđ hodie ſancta recolit ec-
cleſia. cuiꝰ ipſa mater eſt. q̄ caput
eccleſie et ſponſum de virgineo
thalamo generauit. Hec eſt illa
ꝑ quā dominꝰ olim nouum fecit
ſuꝑ terrā. vt mulier circūdaret
virū. teſte Hiere. 31. c. Uirū vti
qꝫ non aliū q̄ꝫ chriſtū. de quo dr̄.
Ecce vir oriēs nomē eiꝰ. zacha.
6. Hodie vero fecit dominus ſi
gnum magnū in celo. vt mulier
veſtiretur ſole. Olim hanc vir-
ginem in terris degentem. circū
dabant dies verni. flores roſaꝝ
et lilia conuallium Canticoꝝ.
Omnis ſcilicet venuſtas odori
ferarum virtutū vie ac meritoꝝ
que in ea per dies ſingulos ſicut
viriditas ī vere augmentabaꝰ.
que non incōgrue ꝑ lunam ſigni
ficantur. quoniā ⁊ ſi lucide. im-
ꝑfecte tamē ſunt. ⁊ ꝑ dies cremē
tum accipiunt in via. Hodie au
tem luna ſub pedibꝰ eius. dum
omnē imꝑfectōem vie ſuꝑgreſſa

virtutum et patrie premia eſt felicia ↄſecuta. Ipſa deniq̃ʒ olim coronauit patris vnigenitum'. regem pacificum. virginea ſcilicet carne ſua in dieb⁹. ſicut ſcribitur Canticoꝝ. 3. Egredimini filie ſyon et videte regem ſalomonem in dyademate quo coronauit eum mater ſua. Hodie vero viciſſim meruit ab eo in gloria coronari. Ideo ingredimini magis. et nunc videntes reginā ī dyademate. quo coronauit eā filius. pater ſuus. In capite inquit eius corona ſtellarum duodecim. ☞ E ¶ Dignum plane ait Bernard⁹. ſtellis coronari caput. quod et ipſis longe clari⁹ micans. ornet eas potius q̄ȝ ornetur ab eis. Quidni coronēt ſydera quā ſol veſtit? Utinā mihi daretur vel mediocriter euoluere. poſſe miſterium huius viſionis magne. voluit videre moyſes. Uadam inquit ⁊ videbō viſionem hanc magnā. ⁊ audiuit. ne appropies huc. ſolue calciamenta tua de pedib⁹ tuis. Soluere digneris o beatiſſima mat̃ calciamenta mortuoꝝ animaliū carnaliū ſcilicet et tranſeuntiuȝ paſſionū. de pedibus affectionū mearum. quatinus nudatus ac mundatus ↄcupiſcētijs tibi appropinquare merear. ⁊ tuam gloriam ſaltē ꝑ rimulam ſpeculari.

¶ Premiū itaq̃ʒ beatoꝝ in patria corona ſepe appellatur. ſic. 2 ad Thio. 4. ait apl's Bonū certamen certaui curſum ↄſūmaui fidē ſeruaui de reliquo repoſita eſt mihi corona iuſticie quā reddet mihi iuſtus iudex in illa die. Per coronam iuſticie. premium patrie intelligens. Siue q̄ꝛ debetur merito pugne quā h̄ agimus. Pugnantib⁹ aūt corona debetur. Nemo inquit apoſtol⁹ Coronabitur niſi qui legittime certauerit. 2. Thio. 2. Siue q̄ꝛ hoc p̄mio beat⁹ fit ꝑticeps deitatis. et ita regie dignitatis que ꝑ coronam ſignificatur. Siue quia ꝑpetuum eſt carens fine. ſicut et circularis figura corone.

¶ f Eſt aūt premiū hm̄ōi duplex. ſcilicet eſſentiale qđ eſt act⁹ beatificus vel gaudium. habit⁹ vel habitū reſpectu creatoris. q̊ eſt obiectū beatificum. Et accidentale qđ habetur de creatura ſeipſo. actu ſuo ꝓprio. vel aliqua alia creatura. Primū quia icōpabiliter ꝑfecti⁹ et excellenti⁹ eſt ſecundo dicit̃ aurea. Scđm ꝟo dicitur aureola quaſi parua vel modica corona. ſed vtraq̃ʒ de auro. quia incorruptibilis. Uerum nō quodlibet p̄miū accidentale aureola dicit̃. ſed quedam excellētiora īter alia p̄mia accidentalia. vt infra dicet̃ ſmone ſequenti. Has coronas nulla pura creatura ita adepta eſt ſicꝟgo maria hodie coronata. quē admodū viſio iſta deſignat. In eo ſiq̇dem. ꝙ mulier amicta fuit ſole ⁊ luna ſub pedibus ei⁹ eſſen

tiale p̄miū figurat̄. Accidentale
ꝑo. in corona ſtellaꝝ. xii. ¶ S
Siquidē btitudinis eſſentia l'
tres noſcunt̄ ptes. trib⁹ virtuti
bus theologicalib⁹ corrñdētes
Viſio ſcȝ clara ⁊ facialis ineffa-
bilis trinitatꝪ. q̄ corrñdet Fidei
Fruitio delicioſa infinite boni
tatis. que correſpōdet Caritati
Tentio firma. i. ſecuritas certiſ
ſima poſſeſſe diuitatꝪ. que cōrre
ſpondet Spei Claritatē viſi
onis ⁊ feruorē dilectōnis. ſol ca
lens ⁊ illumināś repſentat. q̄ nō
mō irradiata eſt ꝑgo btiſſima'.
ſȝ tota amicta. de quo Berñ. ſ.
ꝺ ntitate marie ait. Jure maria
ſole ꝓhibet̄ amicta. q̄ ꝓfundiſſi
mā diuine ſapiētie vltra q̄ȝ credi
valeat penetrauit abiſſū. vt q̄n-
tū ſine pſonali vnione creature
ꝯdcō patit̄. luci illi inacceſſibili
videat̄ imerſa. Jllo nimiꝝ igne
ꝓphe labia purgant̄. Jllo igne
ſeraphin accendūt̄ Longe vero
aliter meruit maria. Non velut
ſūmatim tangi. ſȝ operiri magꝪ et
circūfundi ⁊ tanq̄ȝ ipſo igne con
cludi Candidiſſim⁹ ſane ſȝ ⁊ ca
lidiſſim⁹ h⁹ mulierꝪ amict⁹. cui⁹
oīa tam excellent̄ irradiata no-
ſcūt̄. vt nihil i ea ñ dico tenebro
ſum. ſȝ nec obſcuꝝ ſaltē. nec mi⁹
lucidū. ſȝ nec tepiꝺ quiꝺ aliq̄d
aut nō feruētiſſimū liceat ſuſpi
cari. q: nulla iā pugna. null⁹ do
lor aut afflictio ſpūs. q̄ p̄ina abi
erūt. Nēo mortaliū eſtimare po
terit. q̄nta hodie excreuerit ma

rie gaudia. dum ita ſoli ⁊ fontā
li luci imerſa. vt irreuerberatꝪ o-
culis toto cordis amore videret
toti⁹ diuitatꝪ p̄ncipiū. prem eter
nū q̄ ſe ab initio ⁊ añ ſecl'a elegit
Spm̄ ſanctū q̄ ſe obumbrando
fecundauit. et verbū pr̄is vnige
nitū qꝺ ipa ꝯcepit ⁊ virgo pma
nens gñauit. ¶ O quantū
eam voluptatꝪ ſue torrēs inebri
auit. filij ſui deitas nunc p̄mum
nude viſa. cui⁹ p̄us hūanitas tm̄
delectabat i t'ris ꝯtēplata. quā
licet omēs bti videāt. nēo tñ be-
atoꝝ ita appropinq̄t ꝯgnitōnis
claritate ac dilectōnis feruore.
qūo illa btiſſima ipo diuitatꝪ ſo
le amicta. Jpſa nanq̄ȝ mō ſola
ſcꝺam ꝯſtituit gerarchiā ſub ꝺo
trino ⁊ vno gerarcha p̄° ⁊ ſūmo
vt ꝺt Gerſ. ſup mḡt trac. 4. cir
ca finē. apꝺ quē gerarchā hūa
nitas filij ſui ſola ſublimata ſe-
det a dextris ꝟtutis p vnitatem
ſuppoſiti. Suſcepit āt ipam do
min⁹ collocans ſup omnes ange
loꝝ choros apud quos videtur
iohes baptiſta p̄m⁹ poſt mariā
poſitus in ordine ſeraphin loco
luciferi. Simul ⁊ alij ꝓ q̄lita-
te meritoruȝ. vſq̄ȝ ad infimum
angeloꝝ ordinem. Sub quo re
poſitos dicunt ſaluatos ex ſolo
chriſti merito ꝓprio deficiente
qui terciam conſtituūt gerarch
iam. Exaltata eſt hodie et ſuo
coniuncta filio mater beatiſſi-
ma ſuper omnē creaturam. inter
quam et deum vere mediatrix

exiſtit. vt regina celi. immo m̄di
iure vocetur. habens p̄eminenti-
am et virtutem influxiuā ſuper
omēs. Hec ille. O q̄ȝ familiaris
xp̄o dn̄o hodie facta es. q̄ȝ pri-
ma imo q̄ȝ intima fieri meruiſti.
quantā gloriā inueniſti apud de-
um. in te manet et tu cum eo. ve-
ſtis illum ſubſtātia tue carnis. ⁊
veſtit te ille ſue gloria maieſtatꝭ.
Ueſtis nube ſolē. ⁊ ſole ip̄a veſti-
ris. ¶ I Tercia vero eſſentia-
lis ꝑs btitudinis ſcȝ tentio fir-
ma. et certiſſima ſecuritas in eo
ſignatur. qꝛ luna ſub pedibꝰ eiꝰ
Quid luna niſi mutabilitas et
defectio ſiue tp̱alitas deſignatꝛ?
De quo dꝛ Stultꝰ vt luna mu-
tatur Ecci. 27. Alioq̄n nihil ma-
gni dixiſſe videtꝛ. vt ſit luna ſub
pedibus eius. quā ſup̱ oēs cho-
ros angeloꝝ. ſup̱ cherubin et ſe-
raphim exaltatā nephas eſt du-
bitare. Lunā itaqȝ habet ſub pe-
dibus. qm̄ omnem iam defecti-
bilitatē. ac quālibet tēporaneā
variatōem ſup̱greſſa. de ꝑpetua
inſep̱abilitate a ſummo bono ē
certiſſima ¶ Cernit em̄ nūc ait
Gerſon ſup̱ magnificat. Dilectū
nimia claritate ſimul ⁊ feruore.
ꝑ intimā et meridianā viſiōȝ. vt
nullus ſit amplius euagandi ti-
mor. Nullū diſcrimen oberrādi
omni diuiſiōis ſuſpitiōe reiecta
quoniā ſcandens ad ethera po-
teſtates aereas debellauit. Ni-
hil aduerſus eam malignātes ſe
ſpūs poſſe ſentiētes. Admirari
potius oportebat demōes. ⁊ pa-
ueſcere. quaſi querentes intra ſe
Que eſt iſta ita q̄ aſcendit ꝑ de-
ſertū quaſi au. ꝯſurgens. q̄ no-
bis eſt vmbra mortis. ⁊ terribilꝭ
vt caſtroꝝ acies ordinata. Ecce
hēmus aliquantulū expreſſam
mulierem ſole amictā ⁊ lunā ſub
pedibꝰ eius. Cetera alteri ſmōi
reſeruantꝛ K ¶ Amplectemur
ḡ ait Bern̄. ſ. de natiuitate hꝰ
mulierꝭ virginis ſcȝ marie veſti-
gia ⁊ deuotiſſima ſupplicatione
beatꝭ illiꝰ pedibus ꝓuoluamur
teneamꝰ eam nec dimittamꝰ do-
nec bn̄dixerit nobis Stillet no-
bis d̓ promptuarijs pleniſſimis
refrigerij potū aduerſus eſtum
vitioꝝ. Caritatē eni nunc habet
ꝑfectā nedū in ſe. ſȝ alijs marie
cōicatiuā. ſic ait. tranſite ad me
omēs qui ꝯcupiſcitꝭ me ⁊ a gene-
ratiōibꝰ meis adimplemi. Ecci.
24. qꝛ ad hꝰ ipm hodie ē ſole ami-
cta. qꝛ quēadmodū ille ſup̱ bonoſ
et malos indifferēter oritur. ſic
ip̄a q̄ȝ p̄tita. nō diſcutit merita
ſed oibus ſeſe exorabilem. oibꝰ
clementiſſimā p̄bet. oim deniqȝ
neceſſitates ampliſſimo quodā
miſeretur affectu Quē nos expe-
riri ꝯcedat bn̄dictꝰ fructus ven-
tris ſui. qui eā ad regnā ſua co-
ronandā de libano huius ſeculi
vocauit. eduxit. ſuſcepit corona-
uit. cū p̄re ⁊ ſſ. in quoꝝ vnitate
viuit ⁊ regnat deus ꝑ oia ſecula
ſeculoꝝ Amen.

¶ Pars ſcḋa eiuſdem
ſermōis ꝑ articulo tercio
in p̄fato ſmone reſuato.
Cui ad noſtram eruditio
nem imitationis adiun-
gunt doctrine.

¶ A Audiſtis ſmōe ꝑxio
q: nulla creaturaꝝ ad hanc coro
nam vocata eſt qua virgo in cele
ſtibus refulget. quantū ad eſſen
tialem btitudinē. q: nemo tanta
claritate diuinā intuetur eſſen-
tiam. Nemo tanto feruore frui
tur ea. Nemo ſecuri⁹ tenet btifi
cū obiectū. Que gaudia ꝯſequū
tur ineffabilia ⁊ delectatio incō
p̄henſibilis ¶ Dicis forte Intel
ligo ſatis hanc viſiōem ꝑfectiſſi
mā omniū cognitōm. ⁊ ſimiliter
fruitōem eſſe ꝑfectiſſimū amorē
inter omēs dilectōes. q: ſunt no
biliſſimi obiecti ſummi ſcȝ boni
Et ita in eis btificatur ītellect⁹
⁊ voluntas. cū btificari ſit ꝯſeq̇
maximā ꝑfectōem ſibi poſſibilē
Sed nōdum intelligo. qūo ad
illa ſequit maximū gaudium ac
delectatio ſumma. ¶ Ad cuius
elucidatōem nūc ſupponit. dele
ctatōem ⁊ gaudiū (qd̄ nūc ꝓ eo
dem reputat) ꝯſequi apprehen-
ſionē ꝯuenient ut habiti vel p̄-
ſent. Sed volūtati nihil eſt cō
ueniens vltimate. niſi ꝑ actū ꝓ-
priū qui eſt velle. vt ꝓbat Sco.
in. 3. diſ. 15. Cum ḡ apprehenſio
nē p̄ſentie maxie ꝯuenient ſequi
tur maxia delectatio. nihilqȝ vo
luntati ipſi⁹ beati ꝯueniētius. i.

magis volitū q̄ȝ finis vltim⁹. q̄
eſt deus glorioſus. ſeq̇tur q̄ ap-
prehenſiōem ſumme dilecti ꝑ vi
ſionem claram ⁊ fruitōem. ſequi
tur ſumma delectatō Sed hoc
cōſiderem⁹ in exēplo (Plus em̄
ſm Greg. ſimplices ſepe mouēt
exempla) Queram⁹ in q̄ ꝯſiſtat
maxim gaudiū qd̄ aſſeq̇mur h̄ ī
terris Quilibȝ haud dubiū ma
xime gaudet. dum id qd̄ maxie
diligit aſſeq̇tur. Exempli cauſa
ſit mater vnicū habēs filiū quē
tenerrime diligat. Diligat inq̄ȝ
amore amicicie nō ꝯcupiſcentie.
volendo ſibi multa ⁊ magna bo
na. vt ſanitatem corꝑis. robur ⁊
pulcritudinē. honores. p̄ncipa-
tum. potentiā. diuicias ⁊ hmōi.
Si iſta inq̄ȝ filius ſm matris
deſideriū ꝯſeq̇tur. maxime vtiqȝ
mater delectat. Et tanto magis
quo hec intenſi⁹ diligit eſſe in fi
lio Cum ḡ in patria ſumme dili
gatur de⁹. quilibet etiā beatus
longe magis vult ineſſe deo ſum-
mas ꝑfectōes omipotentiā. omi
ſcientiā. omiclementiā ⁊ bonita
tem ⁊c̄. q̄ȝ ſibi aut cuicūqȝ creatu
re. Hec itaqȝ ⁊ cūcta q̄ deo (quē
intenſiſſime diligit) vult ineſſe.
q: habet inamiſſibiliter gaudiū
ſummū ⁊ ieſtimabile cōſeq̇tur in
beato. Magis tn̄ in vno beato
q̄ȝ alio ſm amoris ⁊ viſionis q̄n
titatem. Nec qualecūqȝ gaudiū
beati. de ſeipſo. ſua ꝑfectōe. vel
alio beato huic aliq̇ten⁹ ꝯpari
poteſt. Sicut nec amor amori

☞ B Ex quo etiã hoc p
noſtra doctrina elicere poterim⁹.
Si in hac vita cõtinua gaudia
habere placuerit q̃ a nobis neq̃
eripe nec pturbare vllus valeat
inimicus. conemur pfecte dilige
re deũ pter ſeipm Quidq̃d em̃
tranſitoriũ hic diligim⁹ in corpe
nr̃o. reb⁹ vel honorib⁹. aut pri-
morũ. tranſitoriũ eſt gaudiũ cõ
ſequens ſicut id qđ diligim⁹. et
mutabile in triſticiã cum id pdi
mus qđ amam⁹. Sol⁹ di amor
tranſire nõ poteſt. niſi volentes
ipm abijciamus. Et ita pmanet
gaudiũ de deo. q̃ quo ampli⁹ h
in terris deũ diligimus pter ſe
ipm. tanto et apli⁹ hic letamur
adeo vt q̇ pfecte deũ diligit. con
triſtari vix poterit. Sicut ſan-
cti martires q̇ pter gaudiũ qđ
in dño habuerũt. etiã ppriĳ cor-
poris iacturam nihilipẽderunt
dũmodo p mortẽ ſuam diuinus
honor poterat ampliari Neq̃ q̃
cunq̃ illa paſſio huiuſcemodi
gaudiũ cordis extinguere ꝯuale
ſcit. ſicut nec caritatẽ extiguere
multe tribulatõm aque poſſunt
Hoc eſt qđ aplus. 2. Cor. 4.
ait Habem⁹ aũt theſaurũ iſtũ in
vaſis fictilib⁹ Theſaurũ ſcꝫ diui
ne illumiatõis. qua ꝯgnoſcim⁹
fide et diligim⁹ caritate. ad quã
ſeq̃tur gaudiũ. Ut ſublimitas
virtutis dei ſit in nobis. non ex
nobis. In omnib⁹ tribulatõem
patimur ſed non anguſtiamur.
habentes ſcꝫ ꝯſolatõem diuinã
Aporiamur. i. depaupamur. ſed
nõ deſtituimur. Perſecutõꝫ pa
timur ſed nõ derelinq̇mur. Hu
miliamur. ſꝫ nõ ꝯfundimur. De
ĳcimur. ſꝫ nõ pim⁹. Semp mor
tificatõem ieſu in corpe nr̃o cir-
cũferentes. vt et vita ieſu in cor-
pibus nr̃is manifeſtet. Semp
em̃ nos q̇ viuim⁹ in mortẽ tradi
mur pter ieſum. vt et vita ieſu
manifeſtet in carne nr̃a mortali
Et. c. 8. de macedonib⁹ ait. In
multo expimẽto tribulatõis. ab
undantia gaudĳ ipſoꝝ fuit.

E

☞ Nec tamẽ in btitudine de
ſunt gaudia incõpabiliter oib⁹
gaudĳs huius ſeculi maiora de
ſeipſo. ſua btitudine. ac ſublima
tõne ac ſuoꝝ ꝯciuium. Siqui-
dem plus homo ſeipſum et pri-
mum ibi ex caritate diligit. q̃m
in pñſenti ſeculo. Sed hec ad p̃
mium accidentale ptinent. q ſcꝫ
hõ ht de creatura. Et hmõi pre
miũ accidentale in virgine glori
oſa ſignificat p coronam illam
duodecim ſtellarum. que nõ to
tum corp⁹ ſed caput adornabat
Quoniã em̃ min⁹ eſt eſſentiali.
quo ſolo tota anima beatificat
quantum ad omnes potentias.
(ideo recte p ſolem totum muli
eris corp⁹ veſtientẽ ſignificat)
Ideo recte corona pmĳ acciden
talis. non totum corpus. ſed ca
put tantum adornari viſum eſt
iohanni. In qua etiam non ſol
ſed ſtelle luxerunt. quia acciden

talia gaudia reſpectu eſſentiali
um. quaſi nulla videntur. ſicut
lumen ſtellarū obfuſcat lumē ſo
lis ꝓpter nimiam ſuā claritatem
D

☞ ¶ Sunt aūt tria inter cete
ra accidentalia premia magis ex
cellentia. que a doctorib⁹ aureo
le vocant. Ut deducit Tho. in
4. ſcripto. diſ. 49. allegās ſcrip
turas. Hec rńdent excellentiori
bus victorijs triū hoſtium. car
nis. ſcꝫ mōi. ⁊ dyaboli Qui em̄
excellētiſſime de hijs triūphant
in terris. ſpecialia et excellentia
gaudia hēbūt. ꝑter ꝑmiū eſſen
tiale. de hoc quia tam excellēter
cooꝑante dei gratia vicerunt.
forte etiam quendā ſingularem
decorem in corꝑe poſt reſurrecti
onem generalē. aut animā ꝑ cete
ris vt qbuſdam placet. ⁊ hmōi
ꝑmia accidentalia aureole vocā
tur. diminutiue reſpectu premij
eſſentialis quod aurea dicitur.
¶ Sicut figuratum fuit Exo.
25. Facies coronā quattuor di
gitis altam ſuꝑ menſam ꝓpoſi
tionis auream. ⁊ ſuꝑ illam alte
ram coronam aureolam. Caro
autem cum ſuis ꝯcupiſcentijs ex
cellentius vincitur virginitate.
Mundus excellentiſſime vinci
tur martirio Impugnat em̄ pro
ſperis ⁊ aduerſis Sed magꝫ eſt
nō terreri aduerſis. qm̄ nō allici
ꝓſperis. vt vult Auguſtin⁹ lib°
83. q Terribiliū aūt tribiliſſima
eſt mors. ſm̄ phm̄. Excellentiſſi
me ergo mūdum vincit. qui nec
morte mundo cedit. quod mar
tirum eſt. ☞ ¶ Dyabolus aūt
qui malis ſuggeſtionibus ad
ſingula peccata trahere nititur.
tunc ꝑfectius vincitur. quando
eius ſuaſiones repelluntur. ⁊ ad
oppoſitum doctrine requirūtur
Quibus nō ſolum vicia refugi
untur. ſed oppoſite virtutes ad
quiruntur. atqꝫ ipſe fraudes dy
aboli populo ſimpliciori detegū
tur. et ad reſiſtendum veris in
formationibus et exemplis in
ſtruuntur. ſiue verbo hmōi do
ctrine. ſiue ſcripto ꝯmunicentur
Idcirco virginibus. martirib⁹.
et doctoribus debetur aureola.
☞ ¶ E Sicut aūt gradus
ſunt in virginitate. in martirio.
et doctrina. ita etiam in aureo
lis eſt inuenire magis et minus.
¶ Virgo autē ⁊ mater domini
coronata eſt omnibus hijs aure
olis. longe ſuper omnes virgi
nes. martires. et doctores. quo
niam ei⁹ virginitas purior. mar
tirij gladius penetrabilior. do
ctrina ſublimior. ☞ Habet
autem quodlibet horum tres
comites. quibus valde ſublima
tur in via. Unde et refulget am
plius aureola in patria. Que
cōnumerata faciunt numerum
duodenarium. qui eſt numerus
ſtellarum corone. qua caput mu
lieris ſuꝑbenedicte coronatur.
Que ſola in terris. in merito
cunctos excellebat.

Fuit em̄ virginitas eius puriſſi
ma. qꝛ humillima. qꝛ verecũdiſ
ſima. qꝛ fecunda. Idcirco eiꝰ au
reola tribus fuit fulgoribꝰ ador
nata. ecce q̄tuor ſtellas. ¶ Fuit
deniqꝫ martirij gladiꝰ penetra
bilior ceteris. qm̄ aliorꝝ corpus.
iſtius animã ꝑtranſiuit. Ceteri
paſſi ſunt corꝑis ꝓprij ꝯtritõne
Illa paſſa eſt in vulneribus filij
vnigeniti longe ampliꝰ q̄m cor-
pus ꝓpriũ dilecti. Adornata q̄ꝫ
fuit eius paſſio mira pacientia.
candida innocẽtia. ⁊ cordis dul
cedine amaroſa. ecce iterꝝ q̄tuor
ſtellas. ¶ Doctrina q̄ꝫ qua non
populũ p̄dicãdo ſed populi ma-
giſtros ⁊ rectores. ⁊ fidei colum
nas apl'os ſcꝫ inſtruxit. ſapie cõ
mẽdabat ꝓfunditas. vite exem-
plaritas. animi q̄ꝫ firmitas. ecce
iterum ſtellas q̄tuor. Quorꝝ de
claratõem qꝛ ſpecialẽ req̄rit ſer
monẽ. breuitas cogit reſcindere
¶ Pro hijs itaqꝫ duodecim do
nis et virtutibꝰ. quibꝰ excellẽtiſ
ſime vicit. carnem. mundũ dya
bolũ. ſingularibꝰ gaudijs coro-
natur. ⁊ ornatibus. q̇ ſunt ſtelle
duodecim corone in capite relu
centis ¶ Ecce patuit inſufficien
ter nimis. ad quas coronas vo-
cata virgo maria ꝑuenit. dicẽte
filio ſuo dulciſſimo. Veni ſpon
ſa mea de libano ⁊c̄. Et tantum
de p̄ma parte ſermonis. F
¶ Hec glorioſe virginis feſta ſi
recte colimus. nõ ſolum verbali
bus ꝑconijs deum in benedicta
ſua matre magnificamꝰ in p̄ſen-
ti tranſitoria feſtiuitate. ſed ita
aſſiſtimꝰ p̄ñtibꝰ. q̄tinus ⁊ inter-
eſſe mereamur eternis. Ve em̄
nobis. ſi hic tantũ gaudere ꝯtin
gat. ⁊ a ꝑpetua feſtiuitate ſeclu-
di. Intererimꝰ aũt ꝓculdubio
eternis. ſi vere eam h̔ coluerimꝰ
ꝑ quã oībꝰ creditur ſalus orta.
Vero autẽ eã colimꝰ ſm̄ Hiero.
in ſmõe. ſꝫ cogitis. ſi imitari ve
limus toto corde quã laudamꝰ
Principiũ itaqꝫ ⁊ regula prima
imitatõis hec eſt. audire obtem
perant̄ vocatõem nr̄am. ⁊ ſm̄ eã
digne ãbulare. Sicut apl's ait.
Obſecro vos vt digne ambule-
tis vocatione qua vocati eſtis.
ad Ephe. 4. Sic recte imitabi
mur v̄ginẽ quã exaltatã ſuꝑ an-
gelorꝝ choros gaudẽꝰ. qꝛ ip̄a ꝑfe
ctiſſime obediẽdo ſue vocatõni
qua de libano mũdane ꝯuerſati
onis vocata eſt. vt ſe ſpõſam im
maculatã deo cõſuaret. meruit
ſcd̄o ⁊ tercio vocari ad aīe btĩtu
dinẽ ⁊ corꝑis gloriã. Ita et nos
neceſſe ẽ agamꝰ Qui em̄ h̔ dn̄m
vocantẽ ſe non audit. cũ dies re
tributõꝭ aduenerit. nõ vocabit̄
ad gloriã. imo rogans nõ exau-
dietur. Qui q̇ declinat aurẽ ne
audiat legem. oratõ eius erit exe
crabilis Prouer. 28. Sed au-
diet tũc vocem hanc horribilem
Amen dico vobis. neſcio vos.
Matth. 25 ¶ Vocamur autẽ
ꝯtinue a dn̄o ml'tipliciter ⁊ ſine
intermiſſiõe. ſicut ipſe ait. Ego

ſto ad hoſtiū ⁊ pulſo. Si q̇s au
dierit vocē mea ⁊ apꝑuerit ianuā
introibo ad illū ⁊ cenabo cū illo
⁊ ipſe mecū Apoc. 3. B ¶ Eſt
em̄ in genere duplex vocatio ſm
Tho. i. 4. diſ. 17. Una interior
que eſt inſtinct⁹ q̇dam aut mot⁹
ad bonū a deo imiſſus. Hoc mō
antecedēter omnes vocat dn̄s.
dum oībus dedit naturalē rōnē
que ſꝑ depcatur ad optima. vt
dr phs. ṗmo ethicoꝝ. De q̄ ⁊ illō
intelligi pōt. Multi dicūt quis
oſtendit nobꝫ bona: q̇bus reſpō
det ꝓpheta dicēs. ſignatū ē ſuꝑ
nos lumen vult⁹ tui dn̄e Gloſa.
Lumen vult⁹ dr ratio noſtra. ⁊
ſm hanc deo ꝯformamur. ſic ſm
vultū alius alij ſimulat. Ultra
hoc q̄ꝫ ſepe imittit homī bonas
cogitatōnes ⁊c̄. Alia eſt vocatio
exterior. Et illa ē mlꝉtiplex. Om
nes em̄ circa nos creature. ꝓ q̄n
to in eis relucet diuinū veſtigiū
beneficia q̄ꝫ et flagella. nos ad
deum dirigūt ſic̄ ad ṗncipiū oīs
boni. et iuſtū peccatoꝝ vltorem
Uerū clarius ꝑ ſcripturā ⁊ eccīe
doctrinā. que p̄dicatores tanq̄ꝫ
p̄cones dei ꝑponunt ad obedien
dū deo vocamur. Quid em̄ ali
ud tā ſcripture q̄ꝫ p̄dicatoꝝ vox
clamant niſi illud thematis Ue
ni de libano ſponſa. i. veni aīa a
deo in ſponſam electa. de ꝓſpe
ritate hui⁹ mundi. adhere deo.
Ueni de mūdo. et ſi nō corꝑalꝛ
exeundo. tn̄ ꝯuerſatōem ei⁹ imū
dam vitando. Hic apoſtol⁹ ait
j. Coꝝ. 7. temp⁹ breue ē. reliquū
eſt. vt qui vtūtur hoc mōo. ſint
tanq̄ꝫ nō vtant. i. ſm btm̄ Gre.
omeꝉ. 36. Qui ſic neceſſaria cun
cta exteriora ad vite ſue miſteri
um redigit. vt tn̄ eadem nō ſint
ſue menti dn̄ari. q̇ non ſic placet
rebus mundi vt diſpliceat cōdi
tori. // H ¶ Sed hanc vocem
et ſi multi audiunt. non tamen
multi exaudiunt. q: ſicut Gre.
ſuꝑ Ezech. ome. x. ait. multi vo
cem p̄dicatōis audiūt. ſꝫ p⁹ vocē
vacui redeunt. q: et ſi mente in
tellectū ſacri verbi ꝑcipiūt. obli
uiſcendo ⁊ non ſeruando que au
dierunt in corde non reponunt.
De quibus ꝑ aggeū. i. c. dicitur.
ſeminaſtis multū ⁊ intuliſtis pa
rū. comediſtis ⁊ non eſtis ſaciati
bibiſtis ⁊ nō eſtis iebriati. Mlꝉ
tū cordi ſuo ſeminat ſed parū in
fert. qui de mandatis celeſtibus
vel legēdo vel etiā audiēdo mul
ta ꝯgnoſcit. ſed negligēter oꝑan
do parū fructificat. Comedit ⁊
non ſaciat. qui verba dei audi
ens nichilomin⁹ lucra vel glori
am ſeculi ꝯcupiſcit. ſicq̄ꝫ non ſa
ciat. dum aliud comedit ⁊ tamē
aliud eſurit. Bibit ⁊ non inebri
at. q̇ ad vocē p̄dicatoris aurē in
clinat ⁊ mentem non mutat. Si
eni inebriatus eēt. mentē ſine du
bio mutaſſet. vt iam terrena nō
quereret. vana que amauerat nō
amaret.

¶ Multi aūt oīno ſuā vocatōꝫ
ꝯtemnunt. qui nec p̄dicātis ver

ba audire dignant̃. De quibus
Chriſ̃ ſup matth. Nõ puus eſt
ex ipſo verbi dei auditu pfect⁹.
Nam q̇ audit. ſe ip̄m ſepe repre-
hendit ⁊ alti⁹ ingemiſcit Ut qn̄
q̄ ſtudeat adimplere q̄ didicit.
quia verõ nec ꝙ peccauit agnõ-
ſcit. qũo a peccatis recedet? qũo
ſe ip̄m culpabit? qũo emendare
conabit̃? ⁊ Raban⁹. Si q̇s nõ
veſcitur verbo dei. ille nõ viuit.
Et ſicut corpus humanũ nullo
modo viuit ſine terreno cibo. ita
nec aīa ſine verbo dei. Sunt
⁊ tercij malis peiores. qui verbũ
dei audiunt. ſed corde peſſimo
auditũ verbũ rep̄hendũt. ac p̄di
catori liuēti corde remurmurãt.
De q̇bus p ſalomonē dicit̃. A-
cetũ in nitro. q̇ cantant carmina
corde peſſimo. Acetũ ait Gre.
Si mittitur in nitrũ. ferueſcit
nitrum ꝓtinus et ebullit Et per
uerſa mēs. qn̄ p icrepatõꝫ corri-
pit̃. aut p p̄dicatõꝫ dulcedinē ad
bona ſuadet̃. de correptõe fit de
terior. ⁊ inde in murmuratõnis
iniq̇tatē ſuccendit̃. ⁊ ad ꝯtume-
liã ꝓuocat̃ vn̄ debuit ab iniq̇ta
te ꝯpeſci (. Et notandũ ẜm lyrã
ꝙ nitrũ eſt quedã ſpēs ſalis. q̄ p
fuſa aceto crepitat ⁊ fumat. ſic
calx viua in aqua poſita Catho
licon ẜo dt. ꝙ nitrũ ſpēs eſt terre
cui ſi acetũ ſupfundit̃ fumigat.
Ex q̄ fiunt medicine. ⁊ ſordes ve
ſtiũ ⁊ corpm lauant̃. vide in glo.
ordinaria) Hij ſignificati ſunt
p illos q̇ a dño. ſeruos ad nupti

as vocantes ꝯtũelia afflictos.
occiderunt Matth. 22. I
Utinã tales ꝯſideraret q̇d age-
rent. ne cũ homi putãt inſultare
et deo repugnare inueniant̃ Ait
em̄ moyſes de ſe ⁊ aaron in pſo-
na p̄dicatoꝝ ꝯtra murmurãtes.
Exodi. 16. Nos q̇d ſumus. nec
ꝯtra nos eſt murmur vr̄m. ſed ꝯ
dñm. Et reuera ꝯ dñm eſt mur-
mur nõ ꝯ p̄dicatorē. dum p̄dica-
tor ẜba dñi vt debet pplo ꝓnũ
ciat. ꝙ ſi ẜba ſua. nõ dñi. ſed ꝯ
dñi mãdata ad ppli ſeductõem
ꝓferret. iã certe tanq̄ ſcripture
corruptor ad rõnē publice ponē
dus eſſet. ⁊ ẜm ſuũ demeritũ ar
guēdus Alioq̇n incident in illõ
Luc. x. Qui vos ſpnit me ſpnit
et q̄ me ſpnit. ſpnit eũ qui miſit
me. ⁊ ſe pticipes eoꝝ ꝯſtituũt. de
q̇bus dñs. Matth. 13. Iſa. alle
gans loq̇tur dicēs. Incraſſatũ ē
em̄ cor ppli hui⁹. ⁊ aurib⁹ ĝuiter
audierũt ⁊ oculos ſuos clauſert
neqn̄ oculis videãt. et aurib⁹ au
diant ⁊ corde intelligãt. ⁊ ꝯuer-
tant̃ ⁊ ſanem eos. Aut etiam
hmõi intelligunt veritatē q̄ p̄di
cat̃ aut nõ Si nõ? ſtolidiſſime
ſunt ipugnãtes q̄ minime nouert.
Siles ei. q̇ viã qua itur⁹ē neſcit
⁊ cũ mõſtrat̃ ducem irridet. ſpõ
te ſua manens in errore. Si ag-
nitã impugnauerint veritatē. iã
deterius peccant in ſpm̄ſanctũ
pctõ irremiſſibili Matth. 12.
Caueatis ḡ dilectiſſimi ne tã
les in vobis repiant̃. Uerbũ dei

cum paciētia ⁊ deſiderio audite
Prauas volūtates ad xp̄i voca
tōem corrigite Uerbū dei corde
et ope cuſtodite. Imitātes in h̄
virginē glorioſam. q̄ oīa verba
de xp̄o per angelos. paſtores ⁊c̄.
dicta ꝯſuabat. cōferēs in corde
ſuo. Sic em̄ vocationi nr̄e pare
bim⁹. qua a dn̄o de libano mun
dane ꝯuerſatōꝫ vocati ſum⁹. vt
ſua mādata cuſtodiam⁹. ſue vo
luntati tanq̄ȝ ſponſo ſponſa pla
ceam⁹. Mundū iſtū mente deſe
ram⁹ Illuc dirigam⁹ mentes no
ſtras. q̄ virgo glorioſa hodie ꝑ-
uenit. Per hanc em̄ excellētiſſi-
mā virginē via nobis patefacta
eſt ad celū. via virtutū ſcȝ ⁊ meri
toꝝ. Hanc acceptem⁹ q̄tin⁹ illo
vocari mereamur ⁊ ꝑuenire. vbi
hēm⁹ matrē. vbi vidbim⁹ filiū. ⁊
q̄cunqȝ deſideram⁹ ꝑpetue poſ-
ſidebi⁹. qd̄ nobis ꝯcedat meritꝫ
eiuſdē virginis. Xp̄c dn̄s noſter
cū p̄re et ſpū ſancto in ſecula be-
nedictus Amen.

¶ In natiuitate beate ma
rie virginis ſermo. I. in or
dine. VI.

Sapientia
edificauit ſibi do
mum. Prouer. 9.

A Celebrauim⁹ ꝑrio glorio-
ſiſſimū excelſe genitricꝫ dei inte-
merate v̄ginis marie natalem. q̄
de tenebroſis h⁹ ſeculi voluibus
ꝓdiens. lumē illud inacceſſibile
diuinūq̄ȝ. quātū creature ph'as
eſt. natiuitāte btificā eſt igreſſa
quo mortis regionem exceſſit.
vite viridariū intrauit. vbi mō-
geniti. p̄mā vocē non lamētatōꝫ
edunt. ſȝ all'a leticie. cū ſanctꝫ an
gelis p oēs vicos canūt Thob.
13. Hec eſt v̄a ⁊ deſiderabil' ⁊ be
ata natiuitas. qua ꝓdeūt electi
in regionē vite. nō iterū moritu-
ri. ſed ſine fine victuri. viuentes
qȝ ꝑpetuo gauiſuri Hac ergo
virginis iocūdiſſima natiuitate
vtcūq̄ȝ celebrata. pauco dierum
interuallo. eiuſdem ꝑpetue tem
palem natiuitatem. qua hodier
na die virgo clariſſima. lōge añ
(vt Bern. ait ſ. q̄ incipit. Si
gnum magnū) patribus celitus
repromiſſa. miſticis miraculis p̄
figurata. oraculis ꝓpheticꝫ pre
nunciata. d̄ ſemie fidelis abrae.
regali ꝓgenie. generoſa dauid
ſtirpe exorta. caliganti mōdo di-
uinit⁹ noſcit̄ ꝯceſſa. mētib⁹ dūo
tiſſimis celebram⁹. quā vt corpa
liter inhabitaret. diuia creatrix
ſapientia fabricauit Per quam
eccleſie ſue domū fundauit. ⁊ to
tius ſpūalis edificij p̄mordia cō
ſecrauit. Naſcēte em̄ virgine. p̄
ma pſona nouo teſtamēto ꝓmiſ
ſa mundo apparuit. que media-
torem xp̄m. eccleſie caput. ſpon-
ſum. ⁊ imobile fundamentū edi
dit. q̄ totam fideliū creaturam.
ſeipſo. et ſuorum apoſtoloꝝ. pro
phetaꝝ. ⁊ p̄dicatoꝝ miſterio. in
vnitatē ſue fidi ꝯgregādo. eccle
ſiā ac domū ſibi fidelē ꝯſtruxit.

¶ Natalis deniq3 ortus huius ſanctiſſime virginis. initiũ fuit aurore gratie ⁊ om̄is ſpũalis vir tutis. ꝑ ipſam in xp̄ianũ populũ tranſfundēde. Nam in hac bñ dicta virgine incepit ꝑfecta vici oꝝ mortificatio. ad regnũ celoꝝ aſpiratio. ſingularꝭ gloria virgi nitatis. virtus ꝯtinētie ⁊ caſtita tis. agnitio xp̄iane veritatꝭ. filia lis timoris. ac fulgidiſſime dile ctōnis. in q̇bus tota fundat xp̄i ana religio. Jdõ a ſſ. Ecc̄i. 24. mater pulcre dilectōis. timoris et agnitōis. ⁊ ſancte ſpei nõ incõ grue noīatur. Cuiꝰ ortus fabri cam ſſ. expreſſit cum ait. Sapīa edificauit ſibi domum Aue.

¶ B Sapia edificauit ſibi domũ. Conſubālis patri ſapia in altiſſimis cum eodē eternalit habitans. domũ olim ſibi edifi catam. qꝛ lapſam. qꝛ malicie ve neno infectā. et idõ ab eo dereli ctam (eo ꝙ nõ intrat aīam mali uolā: nec habitat in corꝑe ſubdi to peccatis. ſed in anīas ſanctas ſe transfert Sap. 7) Hanc ita q3 euerſam domũ reformare vo lens. adiutoriũ aliq̇d ſimile ſibi. purũ ſc3 lucidum. mundũ. orna tum. De quo naturā īmaculatā oīm maculas abſterſurā ſume ret. q̄ ſitura. girum celi circuiuit. abiſſum penetrauit. terras ꝑ g̅ uit. omnē gentē ⁊ populũ ꝯſide rauit. audita quoq3 patrꝭ voce. in iacob inhabita. ⁊ in iſrael ha bitare. et in electꝭ meis mitte ra dices in populo honorificato. et in plenitudine ſanctoꝝ ibi detē tio mea. ex hac ip̄a ſanctoꝝ linea virginē elegit et p̄elegit. quā ad repatōem. totius ꝑditi generis. ſibi domũ acceptiſſimā. omniũ gratiaꝝ ⁊ ꝟtutum gloria ornatā in qua decenter habitaret. ⁊ car nem ſine mac'la ſumeret hodier na natiuitate edificauit. ¶ Hec eſt terra illa noua. nõ iam male dicta ſed ecõuerſo benedicta. q̄ fructũ ꝓtulit. q̇ omniũ maledi ctōem bñdictōe ꝯmutauit. Be nedixiſti dñe terram tuam ait ꝓ pheta Et pater de filia. Auerti ſti captiuitatē iacob. Remiſiſti iniq̇. p. t. o. omia peccata eorum. Mitigaſti. o. i. t. a. ab ira idig. t. Seq̄tur Etem̄ dñs dabit be nignitatē. et terra nr̄a dabit fru ctum ſuũ. Quē fructũ? Fructũ ꝑdite ſalutis. qꝛ eodem ꝓpheta teſte. Deus autē rex noſter ante ſecula. opatus eſt ſalutem in me dio terre. hoc eſt ſm Bern̄. ſer. de pentꝭ. in vtero ꝟginis marie. que mirabili ꝓprietate terre me dium appellatur C ¶ Ad illā em̄ ſicut ad mediũ. ſicut ad arcā dei. ſicut ad rerum cauſam. ſicut ad negotiũ ſeculoꝝ reſpiciũt. ⁊ q̇ in celo habitant. ⁊ q̇ in inferno. et q̇ nos p̄ceſſerunt. ⁊ nos qui ſu mus. ⁊ qui ſequũtur. ⁊ natorum et qui naſcētur ab illis. Jlli qui ſunt in celo vt reſarciant. Et q̇ in inferno vt eripiant. qui p̄ceſſe runt vt ꝓphete fideles inueniāt

qui ſequūtur vt glorificent. Do
beatā te dicent omēs generatio
nes. genitrix dei. dn̄a mūdi. regi
na celi. ¶ Oēs inq̄ꝫ generatōes
Sunt em̄ generatōes celi et ter
re. Pater ſpirituū ait apl's. Ex
quo omnis paternitas in celo et
in terra noīatur Ex hoc ḡ beatā
te dicent oēs generatōes. q2 om
nibus generatōib⁹ vitā ꝛ gloriā
genuiſti. In te em̄ angeli leticiā
iuſti grām. pctōres veniā inueni
unt in eternum Merito in te re
ſpiciunt oculi toti⁹ creature. q2
in te. et de te. et ꝑ te. benigna ma
nus oīpotentis quidq̇d creaue-
rat recreauit. hec Bernardus
¶ Hanc itaqꝫ benigniſſimā. nō
mō ꝓduxit. creauit. aut forma-
uit. ſꝫ edificauit. qḋ artis eſt. q2
tanq̄ꝫ artifex prudētiſſim⁹. eam
ad finem nr̄e redemptōnis. ſine
defectu quolibet. cū omni ꝯgru
ētia induſtrioſiſſime adaptauit
Siq̇dem edificauit eam in na-
tura puriore. In forma pulcri-
ore. et gratuita ꝑfectōe pleniore
Duob⁹ vltimis nūc omiſſis Edi
ficauit eam in natura puriore
De ¶ Natura hoīs q̄ in ꝑma
ſua ꝯditione pura fuit et inno-
cens. ꝑ originalē culpam multas
impuritates ꝯtraxit et defect⁹.
omēs ꝯmuni lege ꝓpagatos cō
comitantes. Hinc em̄ fomes re-
belliōis. Hinc obtuſitas cogni
tionis Hinc malicia ꝯplexionis
quā fouet. prauitas nutrimēta-
lis. ꝑuerſitas ꝯſuetudinalis. de

quo Aug⁹. 22. de ciuitate dei.
Quis ignorat inquit cū quāta
ignorantia veritatꝭ q̄ i infanti-
bus manifeſta eſt. et cū quanta
abundantia vane cupiditatis q̄
in pueris incipit appere. homo
veniat i hāc vitā. ita vt ſi dimit
tat̄ viuere vt velit. et facere q̇d
q̇d velit. in cuncta vel plurima
flagicia ꝑueniat. Et licet pecca-
tum originale homini dimitta-
tur in baptiſmo. manet tn̄ etiaꝫ
poſt baptiſmum fomes peccati.
qui licet in quibuſdā ꝑ gratiam
remittatur. in multis tamen per
malā ꝯſuetudinem. prauam edu
catōnem. malam ꝯplexionem ꝛc̄
intenditur. ſm̄ ꝙ diuerſi diuer-
ſimode de fomitis q̇dditate lo-
quūt̄ verꝫ q̇dq̇d ſit. expientia ſci
m⁹ q2 eſt. Male ſiq̇dē expimur
in nobis ꝓnitatē ad malum. tar
ditatem ad bonū. ¶ Hic fomes
a ſanctis multis ſolet noīari no
minibus ꝓ varietate peſſimoꝝ
effectuū quos cauſat. Dicit̄ em̄
fomes peccati. q2 omnia peccata
nutrit. Concupiſcētia q2 effre-
nate fertur in obiectum Concu
piſcibilitas ab aptitudine ten-
dendi effrene i obiectū Lex car-
nis q2 ſubiectatur. in carne vel
ſenſu carnis Lex mēbroꝝ. quia
hijs vtitur ꝯtra ſpiritū Lāguor
nature. quia a bono deficere fa-
cit. Tirannus. quia rationi re-
bellat. hec lacius ſolent diſcuti.
2. ſniaꝝ. di. 30. a. Doc. et magi-
ſtris. Hec omnia. expiencia teſte

in nobis ſentimus. Siq̃dem ex
fomite q̇ ſm cõem opĩõem doc.
⁊ veritatẽ eſt ꝓnitas q̃dã ad ma
lũ et difficultas ad bonũ. ſurgit
hoc bellũ homĩs inteſtinũ. quo
ſenſitiuꝰ appetitꝰ aduerſat̃ rõni
recte. ꝯ eius dictamen effrenate
delectabilia obiecta q̃rens. inuẽ
ta tenens. triſtia plus debito fu
giens. De q̃ pugna et rebellione
ad Ro. 7. apl's ait. Video aliã
legem in mẽbris meis. repugnan
tẽ legi mentis mee. ⁊ captiuantẽ
me in legẽ pcti ⁊c̃. Et q꞉ hec oĩa
mala ex pctõ originali tanq̃ꝫ ex
radice peſſima oriũt̃. eo ꝙ in oẽs
ꝯcupiſcẽtia l'r natos traducit̃. iõ
viciate natitatꝫ diẽ tot miſerijs
plenũ. Job lamentat̃ ſub male-
dictõꝫ forma cũ dt Pereat dies
in q̃ natꝰ ſum. ⁊ nox in q̃ dictũ ẽ
ꝯceptꝰ eſt hõ. dies illa vertat̃ ĩ te
nebras. nõ ſit in recordatõe Nõ
ꝯputet̃ in diebꝰ ãni. ſit ſolitaria
nõ ſit laude digna ⁊c̃. Job. 3. q̃ꝝ
ꝟboꝝ intellectũ vide in poſtꝫ. in
quõꝝ pſona job hoc dixerit In
pſona ſcꝫ eoꝝ q̇ negabãt futurã
bonoꝝ remuneratõem ⁊ maloꝝ
correctõꝫ Hoc em̃ errore admiſ
ſo ſeq̃ret̃ qđ iob ad l'ram in pſo-
na eorundẽ intulit. Nõ ex impa
tiẽtia vt quidã eſtimãt vide ibi
Lamẽtabilit̃ deplãxit. ⁊ hũc di-
em Hiere. ſanctꝰ ꝓpha dñi c. 20
Maledicta inq̇t dies in q̃ natꝰ
ſum. dies in q̃ pepit me mr̃ mea
nõ ſit benedicta Quare de ven-
tre greſſus ſum vt viderẽ laborẽ
⁊ dolorem E ❡ Glorioſiſſime
aũt virginis marie hodierna na
tiuitas ab hijs infectõibꝰ ꝑmiti
uis cõiter naſcentiũ fuit penitꝰ
aliena Non enĩ hanc naſcentem
virginẽ maculat originalis pcti
infectio. non fomitis mala incli
natio. nõ culpabilis ignorantie
excecatio. non ꝑentum mala cõ-
plexio. aut mala nutricum edu-
catio. non ꝑuerſa aut vanã con
uerſatio. nam teſte Bern̄. ſ. qui
incipit ſignũ magnũ. Defectus
oĩs ſub ea. et quidq̇d fragilitatꝫ
ſeu corruptõis eſt. excellẽtiſſima
quadã ſublimitate p̄ ceterꝫ oibꝫ
excedit ac ſuꝑgreditur creaturꝫ
vt merito ſub pedibꝰ eius luna
eſſe dicat̃. Apoc. 12. Et ſeq̀tur.
Eiꝰ oĩa tam excellẽter irradiari
noſcuntur. vt nihil in ea. nõ di-
co tenebroſum. ſed nec obſcurũ
ſaltem vel minꝰ lucidũ. ſꝫ ne tepi
dum quidẽ aliquid ⁊ nõ feruen
tiſſimũ liceat ſuſpicari. Inſipiẽ
tia vero omĩs longe ſub pedibꝰ
eius. vt penitꝰ abſit hec ab inſipi
entiũ mulierꝝ nũero. ⁊ collegio ꝟ
ginũ fatuaꝝ. hec Bern̄. F
❡ Siq̇dem ſm doctoꝝ ſanctoꝝ
atteſtatõem. ita fomes ille. totiꝰ
mali ſeminariũ. in virgĩe penitꝰ
extinctus ſeu ligatꝰ credit̃. vt nõ
poterat eã inclinare ꝯ rectũ rõꝫ
iudiciũ in quẽcunq̃ꝫ pcti actũ.
vel leuem motũ inordinatũ. in
ſõno vel vigilijs. imo nec q̃uoli-
bet retardare a bono. ita vt ĩ ea
nulla fuerit penitus rebellio cul

p̄ãbilis viriũ ſenſitiuaꝝ. ſed tan
ta pax et tranq̀llitas. vt rõ in ea
p̄ueniret oẽm motũ inordinatũ
ꝑtis ſenſitiue. quemadmodũ in
ſtatu innocẽtie rõ ꝑfectũ domi-
niũ habuit in vires inferiores.
Agente hoc in ea. nõ iuſticia ori
ginali. ſed plenitudine diuĩe grẽ
quã recepit. ⁊ p̄uſq̃ȝ naſcereť in
vtero ſanctificata fuit vt oñdit
Berñ. ad cano. lugdo. ita ſcri-
bens. Fuit ꝓculdubio mať dñi
ante ſancta q̃ȝ nata. Nec fallitˀ
iudicio. ſancta eccleſia diẽ nati-
uitatis eiꝰ ſanctũ reputãs Neqȝ
enĩ feſtiuis laudibꝰ honorareť ſi
nõ ſancta naſcereť. q̃ longe ante
natiuitatẽ fuit copioſa bñdicti
one p̄uenta Si enĩ decuit hiere
miã ſanctificari q̇ erat xp̄m apti
us ꝓphaturꝰ. ⁊ iohẽm baptiſtã
q̇ erat eum digito indicaturus.
quãtomagꝭ hãc ꝟginẽ ſcĩficari
decuit. in q̇ ipſe xp̄c erat ꝑſonali
ter hiturꝰ? Qđ ģ paucis morta
libꝰ ꝯſtat eſſe collatũ. p hãs certe
nõ eſt ſuſpicari tante virgini eẽ
negatũ. ꝑ quã omĩs mortalitas
emerſit ad vitã. ⁊ ſubdit Berñ.
Ego puto q̄ copioſior ſanctifi-
catõis benedictio in ip̄am plꝰ q̃ȝ
in alios deſcenderit. q̃ non ſolũ
ipſiꝰ ortũ ſcĩficauit. verȝetiã vi-
tam ipſiꝰ ab omĩ pctõ imunẽ cu-
ſtodiuit. qđ alteri nemĩ mortali
um in natꝭ mulieꝝ crediť eſſe da
tum. S ¶ Et digne in hac
puritate nature producta fuit.
qm̃ ipſa erat domus illa (iuxta
thematis verba) quã ſapĩa ſibi
ſingulariter edificauit. vt nõ tã
tum in ea habitaret. ſȝ ex ea car
nis ſubãm vt dictũ eſt ſuſcipet.
Unde ſi vniuerſa huiꝰ ſapĩe. q̃ a
fine ad finem attingit fortiter ⁊
diſponit oĩa ſuauiter ꝑfecta ſũt
opa. Sap̄. 8. Quãtomagꝭ opꝰ
illud ſingulare ⁊ ꝑfectiſſimũ. ab
omĩ nature ĩpuritate ⁊ defectu
fuit alienũ. de qua naturã ima-
culatã ſumere debuit. is q̇ ſolus
ꝑ naturã ſine culpa fuit. vt vult
Anſ. in de ꝯceptu virginis Uñ
ſapĩa ipſa diuina q̃ ab eterno ꝟ-
ginẽ mariã p̄uidit. et ſibi matrẽ
elegit (haud dubiũ naturam iu
uando) ip̄am in matris vtero a
generalibus naſcentiũ defecti-
bus p̄ſeruauit In cuiꝰ ſignuȝ. a
ſterili eam matre ſm naturã na
ſci voluit. et omniũ grãꝝ p̄uile-
gĩjs p̄uenire. vt ſic quã naturalˀ
cõisqȝ nãe curſus ꝑentũ ſterili
um nõ inchoauit. ſed magis ſpe
cialis dei opatio ꝑentes eius ad
ſui generatõem aptauit. Dicere
tur potiꝰ ꝓles ſpẽalis diuĩe grẽ
q̃ȝ filia gñalis curſus nature.
¶ Ad idem quoqȝ ꝑſuadet bea
tus Tho. ꝑ. 3. q. 27. ita dicens.
Illos quos deus ad aliquid eli
git. ita preparat ac diſponit. vt
ad id idonei inueniantˀ. ſm illđ
1. Cor. 3. Idoneos nos fecit mĩ
ſtros no. te. Btã virgo fuit ele-
cta diuinitꝰ vt eſſet mr̃ dñi. ideo
haud dubium) ad hoc idonea
reddita eſt a chriſto ꝑ gratiam

Hinc angelus ad eam. Inueni-
ſti inquit gratiā apud dn̄m. gra
tiam inqꝫ idonee eam prepantē.
Non aūt fuiſſet idonea mat̄ di
ſi aliq̄n peccaſſet Tum q̄r honor
ꝑentū redundat in ꝓlem. ſm̄ il-
lud Prouerb. 17. Gloria filiorꝫ
patres eorꝫ. Unde ⁊ ꝑ oppoſitū
ignominia matris in filiū redū
daſſet. Tum q̄r ſingularem affi-
nitatē habuit ad xp̄m qui ab ea
carnē accepit. ait autem ap̄ls. 2.
Cor. 6. Que ↄuentio chriſti ad
belial. peccatū vero opus eſt be-
lial? Tum quia ſapientia patris
in ipſa habitauit nō ſolū in aīo
ſed etiā in vtero. ſed ſapiā vt ſu-
pra allegatū eſt. in maliuolā ani
mā n̄ introibit nec habitabit in
corꝑe ſubdito peccatis. hec Tho.
Quibꝰ ↄcordat Augꝰ in de na-
tura et grā. Excepta ſancta vir
gine marie. de qua ꝓpter hono
rem dn̄i nullā prorſus cū de pec
catis agitur haberi volo q̄ſtiōꝫ
Inde eni ſcimꝰ ꝙ ei plus grē eſt
collatum ad vincendū ex oī ꝑte
peccatū. ꝙ ↄcipe ⁊ parere meruit
quē cōſtat nullū habuiſſe pecca-
tū. Anſ. quoqꝫ in de ↄceptu vir.
Decuit inquit vt illa ꝟgo ea pu-
ritate niteret quā maior ſub deo
nequit intelligi. ſed ſub deo in-
telligitur ſtatus innocentie ab
omni peccato imunis. qui fuit ī
angelis bonis. ꝓmis ꝑentibꝰ an̄
lapſum. ergo talis fuit ſtatꝰ vir-
ginis Ideoqꝫ de ea canit eccleſia
illud Canti. 4. Tota pulcra es
amica mea ⁊ macula nō eſt in te.
Et hoc quidē cōgruebat ꝓpter
honorem filij. ¶ Neceſſa
riū autē fuit ꝓpter noſtri vtilita
tem. vt et nos in domo illa ſub
eius vmbra quieſceremꝰ. ⁊ virtꝰ
eiꝰ noſtra vicia. culpas noſtras
eius grā oꝑiret. Hinc in veſꝑti
no officio cecinit in eius laudē
eccleſia Ad nutum dn̄i noſtrꝫ di
ctantis hoiem. Sicut ſpina ro
ſam genuit. iudea mariā. Ut ꝟ
tus vicium oꝑiret. gratia culpā
Hec eſt illa roſa oim virtutum
odore ſuauiſſima. caritatis ardo
re rubea. criminis aculei neſcia.
Q̄uis genita de ſpina. de ꝑditio
nis maſſa. de tortuoſa iudeorꝫ li
nea. genita aūt ſic. ad dn̄i nutū
noſtrꝫ dictantis honorē ⁊ vtili-
tatē. vt noſtras culpas et vicia.
eius virtus et gratia ↄpenſaret.
Deniqꝫ trepidatōꝫ noſtrā veniē
di ad deū ſolaretur tanta habi
tatōis ſue in qua inueniri vult a
nobis virtꝰ puritas ac ſuꝑeflu
ens copia gratiarꝫ. excitaret fi-
dem. roboraret ſpem. diffidētiā
abigeret. erigeret puſillanimita
tem. Unde vere huiꝰ natiuita
tis feſtiua dies ꝓoris diei male
dictionē benedictōe ↄmutauit.
vt omēs in laudē virginei ortus
dicamꝰ. Non pereat ſed clareat
dies glorioſa. noui luminis ſcin
tillans radio. in qua nata ē ma
ria virgo. Letetur dies illa lōge
ſit omis triſticia. que ꝑdita mūdi
reduxit ad gaudia. Nō ſit dies

hec ſolitaria. ſed miſerorum vo
cibus reſonet letabunda. Exur
get lete hui⁹ aurora diei iocũdo
ↄcentu animi. ſit in memoria ce⸗
lebri. noietur ꝑma in dieb⁹ anni
Anni inqꝫ benignitatꝫ tpis gr̃e.
noui teſtamẽti. Ceſſent ſuſpiria
a ꝑadiſo expulſoꝝ. qꝛ noua do⸗
mus hodie fabricata eſt. plena
omniũ gratiaꝝ. in qua habitare
licet cum dei ſapientia. quos a
voluptatis orto exulare compu
lit ſtulticia ſerpẽtina Ecce nou⁹
voluptatis ꝑadiſus. Ortus pla
ne deliciaꝝ. quem vt Bern̄. ait
Non ſolũ afflauit veniens. ſed
et ꝑflauit ſuꝑueniens auſter ille
diuin⁹. vt vndiqꝫ fluant ꝛ efflu⸗
ant aromata gr̃aꝝ. In quã vni⸗
uerſum p̄ciũ ↄtulit gen⁹ hoim
redẽptur⁹ J ¶ Nunc ergo ca
riſſimi in hac domo ſapie. orto
virtutis. et gr̃e. omẽs habitem⁹
mentis deſiderio. eius moribus
ↄformetur omis noſtra ↄuerſa
tio Curꝛem⁹ ad eã. licet em̃. ipſa
nos vocãte. Tranſite ad me oẽs
q̇ ↄcupiſcitꝫ me. ꝛ a gñatoĩb⁹ me
is adimplemĩ gñatoĩb⁹ ſcꝫ ꝟtu⸗
tũ. donoꝝ ꝛ meritoꝝ. qꝛ fructus
mei. fruct⁹ honoris et honeſtatꝫ
Accedẽtes quoqꝫ. totis eã p̄cor⸗
dioꝝ affectibus et votis oĩbus
veneremur. qꝛ ſic eſt voluntas
eius q̇ totũ nos voluit habere ꝑ
illam. Domin⁹ noſter ieſus xp̄c
cum patre et ſpũ ſancto in ſecu⸗
la benedictus Amen

¶ In feſto conceptionis
marie ſermo. II. in or. VII

AVe Lu.
ꝑmo. ☞ ¶ A Fe
ſtum originale virgi
nis. imo et nr̃e ſalutis. cõmemo
ratiõe ãniuerſaria hodie nobis
aduentaſſe gaudent omẽs eiuſ⸗
dem virginis. imo ſalutis ꝓprie
amatores ¶ Exultauit paterfa
milias inuenta oue centeſima q̃
perierat Sed et mulier euange
lica ↄgaudentes inuitauit vici⸗
nas inuenta dragma decima.
quã ꝑdiderat Luce. 15. Quan⸗
tomagis gaudendũ toti fideliũ
cetui. qꝛ inuenta eſt illa. ꝛ hodi⸗
erna ꝓductione iniciata. ꝑ quã
quidq̇d ꝑditum eſt noſcitur re⸗
ſtauratũ. Gaudet qui theſaurũ
abſconditũ in agro inuenit. ꝛ p̄
gaudio omia q̃ habet vendit. et
ↄꝑat agrum iſtum. Matth. 13.
multomagꝫ gaudendũ ẽ nob̄ ac
toto corde iubilandũ. qꝛ hodie
iuent⁹ ẽ ager. i. terra cui p⁹ veterẽ
maledictõm bñdixit dñs. ab in
itio lapſe nãe q̃ſitus. expectat⁹.
deſiderat⁹. in q̃ latebat ſal⁹ oĩm
xp̄c ieſus. In quo vt apl's ait ad
Col. 2. omẽs theſauri ſapie ꝛ ſci
entie dei abſcõditi ſunt. Rogo
vendam⁹ oĩa. renunciem⁹ vanis
deſiderijs. et emam⁹ hunc agrũ.
vt poſſideam⁹ abſconditũ in eo
theſauꝝ. et ditemur ĩ eternũ. qꝛ
q̇ inueniet me. inueniet vitã. et
hauriet ſalutẽ a dño. loq̇tur in

ei⁹ ꝑſona ſſ. Prouer. 8. Hee
ſunt diuicie quas pr̃es et pphe
deſiderauerunt. ac lacrimis. pc̄i
bus. ⁊ ſuſpirijs inceſſabilib⁹ q̄ſi
erunt In quoꝝ ꝑſona ex pr̄ibus
vn⁹ ſalomon ait. Mulierē fortē
quis inueniet ? hanc fortē. imo
fortiſſimā loq̄batur. q̄ ſm̄ pphe
ciam dn̄i ſerpentinū caput pede
virtutis fuerat ɔtritura Et ſeq̄
tur. pcul de vltimis finibus pc̄i
um ei⁹. Prouer. vlt. Innocētia
finis eſt hūani generis. Nā ab
innocētia ꝑncipium ſumpſit In
innocētia em̄ creat⁹ ē adā. ad in
nocētiā etiā reducet. cum omēs
p̄deſtinati illuc aſſumēt. q̄ nihil
ingredit̄ inq̄natū. ab hijs itaq̄
terminis ſiue finibus. a q̄ et ad
quē. i. innocentia q̄ pcul ſunt a
ceteris hoībus. pc̄iū hui⁹ fortiſſi-
me mulieris. Ceteroꝝ hoīm pc̄iū
nō de innocētia. q̄r oēs peccaue-
runt ⁊ egent gloria dei Rom̄. 2.
Sed de iuſtificatōe p⁹ lapſum.
h⁹ ſolius de vltimis finib⁹. i. in
nocentia recte pc̄iū attollit̄. quā
nulla vnq̄ nec originalis nec ac-
tualis culpa maculauit. ppter
qd̄ etiā angel⁹ a dō ad hanc the
otocon miſſus. ab ei⁹ innocētia
laudes exorſus ē dicēs. Aue qd̄
intp̄tatū eſt ſine ve. vtiq̄ macule
atq̄ culpe. De quo pro gratia
Aue maria. B

Licet ſupiori ſmōe eiuſdē
feſti de ſactiſſima virgis ab ori
ginal' pc̄i p̄ſuatōe vtcūq̄ locu
ti ſum⁹. Ope pc̄iū tn̄ eſt ⁊ deuo
tio exigit. paulo lacius oſtēdere
modū. q̄ ſine original' pc̄i macu
la ɔcipi poterit. q̄ cōi naſcētiū le
ge. maris ſ. ⁊ feīe ɔcubitu credit̄
ppagata. Cui adijcient̄ alique
ɔgruentie. q̄ ɔgruū fuerit virgi
nē ſic electā ab originali p̄ſuari.
¶ Quo ad p̄mū videndū eſt q̄d
ſit originale. Et q̄uo ɔhitur ac
delet̄. Et licz diuerſi diuerſimo
de loquāt̄ de originali pctō. Ali
ter em̄ loq̄tur mgr̄ diſ. 30. ⁊. alit̄
Anſ. de ɔcep. vir. Quia tn̄ mō⁹
loq̄ndi bti anſ. facilior eſt ⁊ ma
gis intelligibilis. ideo hunc imi
tando dico. q̄ pctm̄ originale n̄
eſt formal'r aliqd̄ poſitm̄. ſiue in
aīa ſiue in carne. Et vt exēplarit̄
loq̄ndo plani⁹ fiat qd̄ dicit̄ Nō
eſt rebellio illa appetit⁹ ſenſitiui
ad voluntatē. Nec aliq̄ q̄litas
ipam cauſans q̄cunq̄ noīe noīet̄
q̄r rebellio illa fuiſſet etiā in pu-
ris naturalib⁹ (Voco pure na-
turalia. q̄ nec pctō ſunt depſſa.
nec dono ſupnaturali. puta ori
ginali iuſticia vel gratia eleua-
ta) Nam naturale eſt vnicuiq̄
appetitui ferri in ſuum appeti-
bile. et ſi eſt appetitus non liber
naturale eſt ei ſumme ferri quan
tum poteſt. Cum ergo appetit⁹
ſenſitiuus habeat pprium appe
tibile in puris naturalibus. et
ſumme ſibi delectabile ſumme
tendit in ipſum ex ſe. Illud au-
tem tendere impedir et actū ra-
tionis in eadem eſſentia anime.
et ſi phiberetur a ratōne. ſicut

naturaliter tendit. ita naturali
ter reſiſteret impedienti. Unde
ſurgeret tunc rebellio appetitus
ſenſitiui ipſi rationi. licet nunq̄
preceſſiſſet peccatum. ¶ Sed ē
formaliter ꝑuatio ſcilicet caren
tia iuſticie originalis debite. q̄
accepte in ꝑmo parente et in ipo
amiſſe. Et hoc eſt quod dicit.
Anſhel. in de cōceptu virgi. ca.
27. Peccatū inquit quod origi
nale dico. aliud intelligere neq̄o
in ipſis infantibꝫ. niſi ꝑfectam
ꝑ inobedientiā ade. iuſticie de-
bite nuditatem. per quā omnes
ſunt filie ire ¶ L

☞ ¶ Sunt enim omēs ſꝫm cō
munē legem ab adam geniti. iu
ſticie originalis debitores niſi
ſint ab hmōi debito abſoluti.
Nam omnes receperūt eam in
adam. in quo ⁊ eam amiſerunt.
et ita ſunt omēs eius debitores
¶ Dedit enim dominus iuſtici
am originalem qua delectabili-
ter ratio obediret deo. ſenſus
rationi. ac pacifice conuiueret
proximo. reddendo cuilibet qđ
ſuum eſt Quō etiam mō virtus
intenſa facit delectabiliter elice
re virtutis actum. Hanc de-
dit ade non ꝑ ſe tantum ſed pro
omnibus poſteris. Statuit nā
qꝫ lex diuina patrem non ponē-
tem obicem per peccatum quaſi
naturaliter iuſticiam hanc dare
ꝓpagatis. non ꝙ pater eam trāſ
funderet. quia eſt donum ſuper
naturale. ſed quia deus ipſe na-
ture coopareť regulariter dan-
do iuſticiam ꝓpagini. ſine ſpeci
ali gratia eius et merito. dūmō
non eſſet impedimentū in ꝑente
Sicut modo regulariter dat
animā corpori perfecte organi-
zato. Et quia deus quantum ē
ex parte ſui nulli ſubtrahit. ⁊ ſic
iam voluntate antecedente om
nibus dedit. omnes ea carētes
(licet per impedimentū parentū
culpabile.) ſunt eius debitores
de cōmuni lege ſaltem. Sicut
accipiens a deo voluntatem et
gratiam. licet ſibi nō detur opꝰ
meritorium in ſe. quia tamē da-
tur in gratia ꝟtualiter. debitor
eſt omniū bonorum operū que
in gratia virtualiter ꝯtinentur
vt dicit Scotus diſt. 30. libri
ſcđi. Nam vt ſubdit. amittens
gratiam et frequenter peccans.
Non tantum punitur ꝓ gratie
amiſſione. ſed etiam ꝓ amiſſio-
ne operum in gratia virtualiter
ꝯtentorum. Alioquin qui plurī-
es et qui paucius peccarēt equa
liter punirentur. eo ꝙ equaliter
gratia carent. Punitio tamen
non reſpondet omiſſioni alicu-
ius. niſi illud quod omiſſum eſt
fuerit debitum. Sola em̄ trāſ-
greſſio debiti. penam meretur.
Si ergo non eſſet debitum niſi
ad ſolam gratiam habendam ⁊
non ad opera. omnes carentes
gratia equaliter forēt puniendi
licet alius alio plura opa in gra
tia contenta omiſiſſet.

¶ Deniq̃ꝫ eadem rõne q̄ donũ
aliq̇d ſit debitũ. ipſa voluntas
ſit debitrix. ſꝫ qꝛ volũtate ante
cedente dedit dñs toti poſteri-
tati ade donũ hoc eis debitũ.
ita ꝙ nunq̃ꝫ alicui filio ade ſub-
traheret donũ illud. ſi non im-
pedimentũ interueniret. Ideo
eadem rõne quilibet filius ade
debitoꝛ eſt illiꝰ doni. de cõmuni
lege Sic inq̃ꝫ debitoꝛ eſt. ꝙ ſine
hac niſi tollat̃ debitũ. regni au-
lam non intrabit. ¶ Et eſt aliq̇
mõ ſimile. Si rex pꝛepotens in
feodaret militem tradendo ſibi
caſtꝝ ꝓ ſe et omĩ ſua poſteritate
ꝓmittens omibus grãm famili
aritatis et introitus aule regie.
ſeruato feodo tota eius poſteri
tas eſſet debitrix huiꝰ caſtri. ita
inq̃ꝫ debitrix. ꝙ ſi ꝑderent caſtꝝ
etiã ꝑ quecũqꝫ. nullus poſtea ge
nitus gratiã regis et introitum
aule ſortiret̃. niſi rex ſponte de-
bitum remitteret. ita in ꝓpoſito
Habent ergo pctm̃ oꝛiginale. q̇
cunqꝫ ſunt debitoꝛes hꝰ iuſticie
carentes ea. Sunt aũt vt dictũ
ẽ debitoꝛes eiꝰ. oẽs filij ade. do
nec ꝑ grãm collatam a domino
ab huius debito liberantur vt
infra dicetur. D

¶ Ex q̇ illud ptꝫ. ꝙ pctm̃ oꝛi-
ginale nõ ↄſeq̇tur ꝑ eiſe libidinõ
ſam ꝓpagatõꝫ. niſi q̇d ꝺꝛ libidi
noſam. includeret pctm̃ ꝑentũ.
Sed intelligẽdo libidinẽ ardo
rem delectatõꝫ in ſemiatõe ꝓlis
Sic em̃ quidam putant. et ideo
nõ capiunt q̃uo poſſit coꝛpus ſe
minari cum delectatõis ardoꝛe
et non tranſfundi oꝛiginale pec
catũ. Patꝫ autẽ q̇d dictum eſt.
tũ quia ꝓbabile eſt ꝛ quoꝛundã
doctoꝝ ſentẽtia. ꝙ in ſtatu inno
centie actus ſeminatõnis ꝓlis.
ↄcubitus ſcꝫ viri et mulieris nõ
fuiſſet ſine delectatõe. licet non
ratõem abſoꝛbente. et foꝛte ma
ioꝛe purioꝛiqꝫ q̃ꝫ modo eſt. Sic
et ſumptio cibi in ꝑadiſo habu
iſſet annexã delectatõem maio-
rem q̃ꝫ modo habet. ꝓ quanto
cibus ille fuiſſet ſapoꝛoſioꝛ ꝛ na
ture ↄuenientioꝛ. et tñ ſine trãſ-
fuſione oꝛiginalis. Tum etiã. qꝛ
ſi in ſtatu nature lapſe fieret ꝓ-
pagatio alicuiꝰ ꝓlis. ſine feruo-
re delectatõꝫ. ex aliq̇ accidẽte na
ture vel doni gratuiti ſicut foꝛ-
te actum eſt in conceptione glo-
rioſe virginis. Iohãnis bapti-
ſte et alioꝛum ꝑ repꝛomiſſionem
genitoꝛum. nihilominus tranſ-
funderetur peccatum oꝛiginale
ſm cõmunem legem. Ex quo pa
tet ꝙ nihil impedit pꝛolem lege
nature ꝓpagari. et per ſingula-
re ꝑuilegium ab oꝛiginalis pec-
cati ↄtagione pꝛeſeruari. Quod
quomodo fieri poſſit. facile in-
telligi poteſt. intellecto quomo-
do in nobis remittitur oꝛigi-
nale.

☞ E ¶ Remittitur ergo
oꝛiginale ſm potentiam dei oꝛ-
dinatã ꝑ habitum oppoſitũ vir
tualiter. ſcilicet grãm infuſam

Generaliter em̄ ꝑuatio dicit᷑ de
leri ſi reſtituit᷑ habitus cuiꝰ fuit
ꝑuatio. formaliter vel virtuali-
ter ſicut tenebre reſoluunt᷑ reſti
tuta luce. et cecitas reſtituto vi-
ſu ita infuſa gratia q̄ eſt habitꝰ
eminentioꝛ iuſticia originali in
ſacro circūciſiōis ꝑ tempꝛe legis
aut baptiſmi tpe gr̄e. aut fide
mediatoꝝ. quā nobꝭ meruit xp̄i
paſſio ꝑuiſa vel exhibita. delet᷑
originalis culpa hoc eſt tollitur
debitum habēdi originalem iu
ſticiam. ⁊ ꝯmutatur in debitum
habendi donū nobiliꝰ. ſcꝫ gr̄aꝫ
quā ſi ꝑ relapſum ꝑdit. nō iterū
ꝯſtituitur debitoꝛ originalis iu
ſticie. ſed manet debitoꝛ gratie
ſemel recepte. Unde ptꝫ ꝙ cuicū
qꝫ ꝯfertur gratia. illi remittitur
originalis culpa. Et hoc ſm̄ le-
gem oꝛdinatā. licet ſimpliciter ꝑ
ſolam nō imputatōem carentie
eius ad dānatōem. ſine infuſiōe
cuiuſcūqꝫ doni creati. remittere
poſſet peccatum originale deus.
¶ Ex q̄bus omibus hoc eſt ma
nifeſtum ꝙ in quocūqꝫ eſt poſſi-
bilitas receptōnis gr̄e. in illo eſt
poſſibilitas remiſſiōis debiti iu
ſticie originalis. ſi eiꝰ adhuc de
bitoꝛ exiſtit. Ptꝫ etiā cū anima
virginis glorioſe in p̄mo inſtāti
ſui eſſe capax fuit gr̄e Siq̄dem
potuit ei gratia ꝯcreari ⁊ ꝑ ꝯn̄s
in eodē inſtanti a pctō originali
p̄ſeruari. qđ ſi factū eſt. nunquā
habuit originale Non em̄ potu
it habere quicq̄ꝫ p̄uſquā eſſet in
naturā Et tm̄ de p̄mo. F
☞ ¶ Oſtenſa eſt poſſibilitas
quō virgo glorioſa ſm̄ legem na
ture. ab vtroqꝫ ꝑente ꝓpagata
p̄eſuari potuit a ve originalis
culpe. ꝑ ꝯcreatiōem gr̄e anie ſue
digniſſime. ſicut fuit in aīa xp̄i
Factum aūt oſtenſum eſt ſmōe
p̄mo de feſtiuitate p̄ſenti. iđo h̄
reſcinditur. ¶ Nec faciūt in op
poſitū auctoꝛitates duplices q̄
hic allegari ſolent. q̄ꝝ quedā ſt
canonis Alie doctoꝝ Canonis
rōnes q̄nqꝫ In adā omēs pecca
uerunt Item Sic in adam oēs
moriūt᷑. ita ⁊ in xp̄o oēs viuifica
bunt᷑. j. Coꝝ. 15. item Augꝰ in
đ fide ad petꝝ. Firmiſſime tene
⁊c̄. oēm ꝑ ꝯcubitū ꝯceptū. cū pec
cato originali naſci. et multa ſi-
milia. Nam ad illas pie rn̄deri
poteſt. ꝙ apoſtolꝰ nihil aliud vo
luit in omibꝰ illis auctoꝛitatibꝰ
niſi ꝙ xp̄c eſt generalis oīm redē
ptoꝛ. ſine quo ꝓpter peccatū pꝛi
mi homīs. nullus a peccato vel
pena liberari potuit. Quiſquis
ḡ a pctō vel pena imunis eſt. per
gratiā dei mediatoꝛis dūtaxat
imunis eſt Sine qua etiā virgo
maria peccatrix fuiſſet Sꝫ con
tra hoc nihil facit. an filius ade
liberetur ꝑ purgatōnem a pctō
vel ꝑ p̄ſuatōem. niſi ꝙ plenioꝛ ē
liberatio ꝑ p̄ſuatōem q̄ꝫ ꝑ pur-
gatōem. Hoc idē volunt ſancti
ꝙ omnis ꝑ ꝯcubitū genitus ⁊ cō
ceptus. quantū eſt de ſe. niſi per
dei gr̄am p̄ſeruetur. in pctō na-

ſcitur morti obnoxius. Ad hoc
declarandū Aug. cum de pecca
to agitur excipit mariā ꝛ ſimil'r
Anſ. ¶ S Totū ergo fundamē
tū in hoc ꝯſiſtit. ꝛ in hac ꝯcl'one
beata virgo et hō quilibet potuit.
ſic ꝺ facto pt. ab originali pſua
ri nō obſtante libidinoſa parentū
ꝯmixtione aut morbida corpis
geniti qualitate. Probatio nō ob
ſtātib⁹ illis purgat̄ in baptiſma
te ab originali. et quidā purgati
ſunt anī natiuitatē. vt iohēs bap
tiſta. ꝛ hieremias. ꝛ quid idē di/
cūt de ſancto nicolao epo. ſȝ de
iohē ꝛ hieremia dubium nō eſt.
Quero p qd? Nō niſi p īfuſiōȝ
grē. non ergo repugnat grē morbi/
da qlitas exnīs in carne. Illā em̄
nō tollit baptiſm⁹ Sicut ergo poſt
pmū inſtans potuit infundere.
ſic in pmo inſtāti potuit. Nulla
ergo rōne reprobari pt. qꝛ nulla o/
ſtendi poteſt repugnātia. qn de⁹
potuit ¶ ¶ Nec illud facere
diuine derogat potentie vt nūc
oſtenſum eſt. Nec ſapientie. qm̄
oīno decet ſapientiā. vt agn⁹ di
immaculat⁹ de imaculata gene/
retur. ideo elegit virginē corpe
Et quare nō poti⁹ mente. cū de
terior ſit corruptio mentis (que
eſt p pctm̄) qȝ corpis. Min⁹ de
niqȝ fuiſſet dedec⁹ matri. naſci
ex mr̄imonio. qȝ concipi in pctō
originali. Nā illud ſine culpa fi
eri potuit. illud vo nō. qꝛ pctm̄
culpa eſt ¶ Nec derogat boni/
tati diuīe. qꝛ oīno decuit. vt fili
us diligens matrē. oīa phiberet
q matris honorē denigrare po/
terant ¶ Nec iuſticie. qꝛ ſatiſfa
ctio fuit pfectiſſima. ſic redemp
tor pfectiſſim⁹. ideo debuit pfe/
ctiſſimū modū redimēdi in aliq
exequi Nō licenti⁹ qȝ in mr̄e Iu
ſtum deniqȝ fuerat vt electa ſup
oēs in gloria. priuilegio ſingulari
gauderet i ſtatu vie. Sed ſunt
q poſt natiuitatē purgant̄ p ſacē
menta. Sunt q ante natiuitatē
in vtero. Dignū ergo eſt. vt ipa que
omēs pcellit. pſeruetur in ꝯcepti
one ſua. ¶ Nihil deniqȝ prohi
bet aliquem pſeruari a pena ma
iore et non a minore. Maxima
pena peccatū eſt. a qua domin⁹
pſeruauit matrē. quia non facit
ad meritum. Nō autem a multꝭ
ſequelis et penis. que ei profue/
runt ad meritum. Adduci ſo
lent hincinde a docto. ꝯgruētie
ſed quia tacte ſunt radicitus in
premiſſis. ideo hic reſcindūtur.
☞ I ¶ Hic ergo tenendū
et credendum eſt. beatam mariā
nulli vnqȝ ſubiacuiſſe peccato.
vt vere de ea dicat eccleſia. ſicut
etꝭ vere canit. Tota pulcra es
amica mea et macula non eſt in
te ꝛc̄. Recte ergo ei dicim⁹ Aue.
id eſt ſine ve omnis culpe ꝛc̄.

¶ In feſto purificationis
marie Sermo. II. in ordi/
ne. VIII.

Sermo VIII

Uſcepi
mus deus miſe
ricordiã tuam i
medio templi
tui. Pſ. 47. A
Quamuis miſericordia domi
ppheta teſte Plena eſt terra im
mo omnis creatura. que niſi fa-
cture ſue infirma ſuſtentaret. ci
tius rediret in nihilum. quidq̃d
ad eſſe de nihilo miſericordiẽ eſt
vocatum. In hodierna tamẽ et
ſolenniſſima feſtiuitate plenius
ſingulariusq̃ʒ miſericordiã dei
ſuſcepimus quo miſericordia du
dum inuiſibilis a patrib⁹ adora
ta. ſe viſibilẽ immo ⁊ palpabilẽ.
quia carnem in virgine factam
in medio templi miſericordiã ex
pectãtibus declarauit Que ma
nifeſtatio tanto gratioſior atq̃ʒ
adoratõis cultu dignior cenſet.
quo a dignioribꝰ ⁊ in loco dig-
niori facta. nec nõ et a pluribus
agnita pdicat Nato ſiq̃dẽ i ẽrr̃
celoꝝ dño. maifeſtat⁹ ẽ i ipa ho
ra paſtoribꝰ. Maifeſtat⁹ ẽ iteꝝ
die. 13. magiſ. Die ꝟo. 40. maife
ſtat⁹ eſt ceterĩ fidelibꝰ. Sed in
pma angelus nũciauit. In ſcda
ſtella declarauit. In tercia ꝟgo
mr̃ pñtauit. ⁊ ſſ. p os ſymeonis ⁊
anne pdicauit. In iſtis pauci ↄg
nouerunt. paſtores pauci. magi
pauci. In hodierna plimis ino-
tuit. qꝛ in medio tẽpli. q̃ fidelis
ↄgregat ppl's. i ſubã nr̃e carnis
vnigenit⁹ pr̃is maifeſt⁹ appuit.

Et de illo lo̅q̅bat ſpũſſanctus p
os ſymeonis et anne omnibus
qui expectabant redẽptõez iſra
el Lu. 2. In pma agnit⁹ eſt inter
aialia in pſepio. pioꝝ velut cib⁹
iumẽtoꝝ. In altera adorat⁹ ẽ in
ſtablo. tq̃ʒ hũiliatio ſupboꝝ In
hodierna pñtat⁹ eſt in tẽpli me-
dio. q̃ſi ſacrificiũ ſaluãdoꝝ Uñ
ſi h⁹ ⁊ illi⁹ ↄmeõratõʒ venerãdo
egim⁹. dignũ eſt vt ⁊ hodiernã
nõ diſpari cultu exultãtibꝰ ais
recolam⁹ Quã ſanct⁹ ppha da
uid de cui⁹ ſemie ipe q̃ maifeſta
tus ẽ noſcit pceſſiſſe videre deſi
derãs. atq̃ʒ in ſpũ puidẽs gauiſ⁹
ẽ. ⁊ pgaudio cecinit in exultatõe
ſpũs ſui d. Suſce. ds mi. t. i m.
tẽ. t. De q̇bꝰ p gratia Aue. B
Primo tractabunt ꝟba hec
ad lr̃am. Scdo p tropologiã.
Nouerit ſcti pr̃es multã magnã
q̃ʒ hũane ↄditõĩ miſeriã. quã pec
cãdo incidit. nã vt dclarat vene
rabil' Hugo. i d triplici olocau
ſto. Geminã hõ captiuitatẽ pec
cãdo incurrit. ⁊ geminã dignita
tẽ amiſit. Sponte ſiquidẽ ſub-
ditus culpe. inuitus addictus
eſt pene. Perdidit quoq̃ʒ ſtabi-
litatem gratie. et perpetuitatem
glorie. Gratia enim et gloria nu
datus homo. volens. nolensq̃ʒ
ſubſeruit peccato. ſubijciturq̃ʒ
flagello. Qui nanq̃ʒ gratiam
que lex eſt libertatis ſponte pec-
cando deſeruit. legem peccati
neceſſario incidit. Propter qd
apoſtolus ad Romanos. ſeptio

Uideo aliam legem in membꝛis
meis repugnantẽ legi mentꝫ mee
⁊ captiuantẽ me in legem peccati
que eſt in mẽbꝛis meis. Legem
peccati vocans fomitẽ ſiue tirã-
num carnis ad peccatũ inclinan
tis Cui⁹ inclinatõi in oĩbus reſi
ſtere. aut impoſſibile eſt aut dif-
ficillimũ. niſi ꝑ grãm liberantẽ.
vt tractat Mgr. diſ. 25. li. 2. ex
verbis Aug. in encheridiõ dicẽ
tis. Libero arbitrio male vtens
homo. et ſe ꝑdidit. ⁊ ipm liberũ
arbitriũ. ꝑdidit nõ ſimpliciter
ſed a miſeria et a pctõ ¶ De fla
gella ſiue pena. quã ex pctõ etiã
in p̄ſenti ſuſtinet. loq̇tur Job. c.
13. Homo natus de muliere bre
ui viuens tꝑe. repletur multꝫ mi
ſeriȷ̈s. q̇ quaſi flos egreditur et
ↄteritur ⁊ fugit velut vmbꝛa. et
nunq̃ꝫ in eodem ſtatu ꝑmanet.
Geminam ergo captiuitatẽ ex
adam culpe et pene naſcendo cõ
trahimus Et ꝑditam duplicem
dignitatem. ſtabilitatem videli
cet gratie. ⁊ ꝑpetuitatem glorie
in p̄ſenti vita ↄſequi et ĩ futura
recuꝑare ex nobis nõ valemus
Sperabant nihilomin⁹ exhibẽ
dam miſericordiã plenius. qꝫ iam
aliquaten⁹ in ꝓmiſſione fuerãt
ↄſecuti. Dum em̃ ꝑ fidem adhe
ſerunt futuro. ꝓmiſſo qꝫ ſalua
toꝛi. iam ex merito eius vt p̄uiſo
gratiã acceperũt. ꝑ quã a pecca-
to liberati. ⁊ natura confoꝛtati.
peccatũ vitare poterant atqꝫ me
reri. vt ſtatim ↄſequerẽtur in in

greſſu ſequẽtꝫ vite. plenam emã-
cipatõem a culpa. ſed nõ a pena.
cõfirmatõem ſiue ſtabilitatẽ in
gratia. ſed nõ ſublimatõꝫ in glo
ria. Nam aĩe patrũ ve. te. quan
tũcunqꝫ deo placuerũt in vita p̄
ſenti. in depoſitõe coꝛꝑis mox a
ſuitute culpe liberate. ac in gr̃e
ↄfirmate. nec penã euadere. nec
gloꝛiam valebant ↄſequi. qꝛ pa
ciebant̃ exiliũ et inferni carcerẽ
nec admittebant̃ ad gaudia. do
nec veniens atqꝫ ſm ꝓmiſſiõem
viſitans. ꝑ viſcera miſericoꝛdie di
noſtri oꝛiens ex alto illuminaret
hȷ̈s. qui in tenebꝛis et in vmbꝛa
moꝛtis ſederunt. atqꝫ pedes eo
rum in viam pacis eterne dirige
ret. Soluto ꝑ eum pꝛecio. aꝑto
celo. ac ſublato omni gloꝛie im-
pedimento. ☞ ¶ Huic
ꝓmiſſioni ac exhibende pleniſſi
me miſericoꝛdie. vetuſtus ſacrifi
tioꝝ ritus. moyſi tabernaculum
ſalomonis templũ. ⁊ omnis ob-
latõnũ varietas. ceremoniaꝝqꝫ
apꝑatus atteſtabant̃. Pꝛopter
qḋ patres. certi q̇dem de ꝓmiſſi
one. exultauerũt in ſpe. Sꝫ qm̃
ſpes q̄ differtur affligit animũ
Pꝛouer. 13. Gemere ꝓ dilatõne
nõ ceſſabant. infatigabiliter ꝓ
re quã ſꝑabant lacrimis ⁊ ſuſpi
rȷ̈s exoꝛantes. Quod de patre
noſtro abꝛaam. cui p̄mo facta ẽ
ꝓmiſſio ꝙ de ſemine ſuo incar-
nand⁹ erat. hec patris miſericoꝛ-
dia ipſa quã hodie ſuſcepim⁹ cõ
teſtatur Joh. 8. ita dicẽs iudeis

Abraām pater veſter exultauit
vt videret diem meū. vidit ſcʒ i
ꝓmiſſiōe et ſpe certa et gauiſus
eſt. Qđ etiam abraam dum ſe-
minis ſui multiplicatōem. in ſe-
mine vno qđ eſt xp̄c ꝑmū accepiſ
ſet. ac futuram terre ꝓmiſſiōis
poſſeſſiōem. ſuo ſacrificio qđ ex
dn̄i inſtitutōe obtulit deſigna-
uit. vt habetˀ Gen̄. 15. Obtulit
em̄ vaccam in ſignū obedientie
Capram in teſtimoniū abiectōꝝ
volūtarie. et arietem in argumē
tū manſuetudinis. animalia ob
lata trima fuere que ꝛ diuiſa in
ꝑtes hinc ꝛ hinc. alteriniſicˀ col-
locatas obtulit. aues aūt nō di
uiſit. ſed ꝛ zeloſe hijs tribus qui
bꝰ venire oꝑtet ad ꝓmiſſam mi-
ſericordiā. eo ꝙ ꝑ hec bene ordi-
namur. ad deū nos ipſos. ꝛ ad
ꝓximū. addidit ad noſtrū ꝓpo
ſitum. oblatōem turturis et co-
lumbe. ¶ In penna volucrū. q̄
ad alta ſubleuat. ꝛ in vaſtiſſimo
aere ſuſpendit. ſpes eternoꝝ de-
ſignatur et ꝯfidētia. In gemitu
vero quē hn̄t ꝓ cantu. affligens
clamansqꝫ deſideriū importatˀ.
¶ Certe itaqꝫ ſꝑauit abraam.
ſe ſtatim poſt hāc vitam merito
et mīſicordia vēturi ſaluatoris
liberandū a culpa. cōfirmandū
in gratia. ideo turturē ſoliuagū
et columbā gregatim volantem
obtulit. in ſignū duplicꝫ deſide
rij. quoꝝ alterum ex timore mali
Alteꝝ ex amore boni naſcebatˀ.
Siq̄dem turtur ſolitudinē dili

gens. ꝛ ſoliuagꝰ incedens. timo-
ris qui ſemꝑ diuerticula querit
formam gerit. Columba grega
tim volans dilectōem oſtendit.
q̄ corda ſemꝑ ꝯciliat. et in vnam
pacis ꝯcordiam ligat. D
¶ Ille deniqꝫ iuſtus ſenex ꝛ ti-
moratus. ſed patrum vt limes ꝛ
nouiſſimus ſciens qꝛ tempꝰ ꝓpe
erat. quo mīſicordiā ſuā pater
miſericors effunderet. corpore
emortuus. ſola ſpe viuebat. qua
redemptōem iſrael expectabat.
ſed cruciabatˀ deſiderio et timo
re. ne forte eum ſuꝑſtitem ſūma
iſta mīſicordia nō inueniret. vn̄
vt in ſmōe Augꝰ ait quotidie in
oratōibꝰ ſuis deſiderās et ſuſpi
rans ait. Quando veniet? quā-
do naſcetur? putas durabo? pu
tas hic me inueniet? putas iſti
oculi videbunt ꝑ quē oculi cor-
dis reuelabuntˀ. et ꝓ deſiderio
ſuo accepit reſponſum a ſpū ſan
cto. ꝙ non guſtaret mortem. niſi
videret oculis carnis xp̄m domi
vnctum oleo mīſicordie. immo
ipſam mīſicordiā patris. Uenit
tandē dies expectatus. dies fla-
granti deſiderio optatus. dies
hodiernus. et vidit. ſuſcepit. cō
trectauit. atqꝫ in vlnis ꝓprijs ge
ſtauit in medio templi. mīſicor-
diam totius miſerie ablatiuā
¶ Nam referente luca. Poſtq̄
impleti ſunt dies purgatōis ma
rie ſm̄ legem moyſi id eſt. 40.
dies a partu. ipſa die q̄dragesi-
ma. i. hodierna. Induxerūt pue

rum ieſum in templū. vt facerēt
ſm ꝯſuetudinem legis. offeren-
tes ſcilicꝫ ꝓ eo par turturū. aut
duos pullos columbaꝝ Quem
ſymeon in ſpū veniēs in templū
ſuſcepit in vlnas ſuas. dn̄m be-
nedicens. ¶ Ecce p̄ſentata
eſt et ſuſcepta hodie in medio
templi. templi domin⁹. p̄ris mi-
ſericordia. ſalus noſtra. Et qui
p̄us templū ſanctificauit inuiſi
biliter in nube diuina. reſponſa
ſeruis ſuis inſinuauit. hodie in
tēplo viſibilit̄ apparuit. ſūmoqꝫ
honore. ſua corꝑali p̄ſentia glo-
rificauit Atqꝫ ſuoꝝ ꝓphaꝝ vati
cinia ꝯſūmauit ¶ Hoc em̄ p̄dix
erat Agge⁹. c. 2. Hec dicit dn̄s
exercituū Adhuc modicū ⁊ ego
mouebo celū ⁊ terrā. mare ⁊ ari
dam. ⁊ mouebo oēs gentes. ⁊ ve
niet deſiderat⁹ cūctis gentib⁹. ⁊
ſeq̄tur. Magna erit gl'ia dom⁹
illius nouiſſime magis q̄ꝫ p̄me.
¶ Mouit. motu cuiuſdā inno
uatōꝝ. pater i filij ſui tꝑali nati-
uitate celū. noui ſyderꝫ illuſtra-
tōne. Terrā. tremotu magno
vt ſcribit Joſeph⁹ li. j. de iudei
co bello. etiā noui luminis ⁊ an
gelici exercit⁹ apparitiōe gloriā
deo cantantꝫ. Oēs gentes orbis
deſcriptōe. vt dt Lu. c. 2. Veni
ensqꝫ deſiderat⁹ cūctis gentib⁹
magna; gloria ſublimauit do-
mum nouiſſimā. ꝑ zorobabel et
Eſdrā reedificatā. longe magꝫ
q̄ꝫ p̄mā domū. templū ſcꝫ ꝑ ſalo
monem ꝯſtructum. eo ꝙ in p̄ma

venerabant̄. arcā domini. ⁊ p̄ro
pitiatoriū. atqꝫ domin⁹. figuris
ſignis et nube. In ſecunda vero
adorabatur hodie corꝑaliter vi
ſibilis in veritate. Malachias
quoqꝫ ꝓpheta. c. 3. prefatus eſt.
Ecce mitto angelum meum. et
preꝑabit viam tuam ante faciē
mea. et ſtatim veniet ad templū
ſanctū ſuum dn̄ator quem vos
queritis. et angelus teſtamenti
quem vos vultis. Angelus ille
miſſus ante faciē domini Johs
baptiſta fuit. ſicut xp̄c teſtatur.
Matth. xi. dicēs Hic eſt d̄ quo
ſcriptū eſt. Ecce ego mitto ange
lum meū ante faciē tuā qui p̄pa-
rabit viam tuā an̄ te. Dicitur
aūt et ipſe domin⁹ angelus teſta
menti. quia annunciator et in-
ſtitutor fuit noui teſtam̄ti. vt p̄
dixit Hiere. 31. ¶ F Venit
itaqꝫ miſicordia dei in templū
ſuum. non ſolus. q̄ꝫuis ſola ſal-
uare ſufficiat. ſꝫ et vt effluat vn
diqꝫ adiuncta eſt comitiua tan
to p̄ncipi digna ꝓceſſio pulcer-
rima maria et ioſeph. hanc mi-
ſicordiā patrꝫ introducūt pre-
ſentant offerūt. ſymeon ⁊ anna
Suſcipiūt. denūciant. p̄dicant
omēs ſancti. omēs iuſti. omnes
ꝟtutū florib⁹ ꝑornati. vtrobiqꝫ
geminat⁹ ſexus. ſꝫ etas diſpar Ju
niores offerūt. ſuſcipiunt ſenio
res. vt non ſint q̀ a tante ſolēni-
tatis gaudijs excludantur.
¶ Nemo ſaluatorem ieſum ſe
ſuſcepturū diffidat. Dum nul-

lum ſtatum excluſiſſe in ſuo ad-
uentu cernit. Pauce quidem ꝑ
ſone. ſed omniū ſtatuū repreſen
tatiue Habent virgines vtriuſ
qꝫ ſexus mariā et ioſeph vtraſ-
qꝫ virgines. vt probat Hiero.
ɔtra eluidium. Habent et ɔiu-
gati eoſdem. ɔiuges quidem ve
ros ſed nequaq̄ꝫ in ɔcupiſcentia
carnis iunctos. Habent ſenes
ſymeonē et annam. Sed ſingu
lari cōſolatione habent puerꝑe
puerperā mariā. maculas ſuas
purgantem. S
¶ Quippe virgo puerpera nul
la purgatiōe indiguit. que men
tis corporiſqꝫ maculam igno-
rauit Siquidem teſte vene-
rabili Hugone in de t̃plici olo.
Ad momentaneū dextre ſalua-
toris tactum. leproſus munda-
tur. ad tactum fimbrie ſanata
eſt illa que ſanguinis fluxum pa
tiebat̄. Quantomagiſ illam ab
omni contagio mentis ⁊ corꝑis
mundari oportuit. que tamdiu
totum in vtero. totiens totum
in gremio circumplexa fouit.
que illius vt ſic dicatur medele
plenitudinē. modo intus infu-
ſam. modo exterius adhibitam
ſufficiēter habuit. Illius inquā
medele. que tollendis omnibus
omniū mortalium morbis ſatis
eſt. Et ſuꝑ q̄m ſufficere poſſit
Nihilominꝰ ſm legis ɔſuetudi
nem ꝓ peccato obtulit. qđ vti-
qꝫ vanum et ſine effectu eſſe nō
potuit. igitur peccata deleuit. ⁊
non ſua. que nulla fuerunt Eaꝝ
ergo puerparū ſcilicet quarum
morem offerendo tenuit. Sic
⁊ filius eius nō ꝓ ſe ſed ꝓ nobiſ
oblatio eſſe voluit. ¶ Habent
demū omēs. ſenes cum iuniori-
bus puerum ieſum ſaluatorem
et redemptorem. ſi tamen eius
ſtuduerint habere cōformitatē
Ip ſo teſte qui ait. Niſi efficia-
mini ſicut ꝑuulus iſte. nō intra-
bitis in regnū celorum Matth
18. ¶ Habent quidem eum in
medio templi oblatum. omnem
humane conditionis miſeriam
auferentem. omnē amiſſam di-
gnitatem reſtituentem. qđ ob-
latio virginis matris. quibus
filium redimens in perſona to-
tius humani generis obtulit de
ſignauit. Non enim vnum tur-
turem. vnam ve columbam. ſi-
cut pater eius abraam obtulit.
Sed par turturum Aut duos
pullos columbarum. vt nos do
ceret ſpe conſtanti et deſiderio
feruenti ad futura anhelare. cō
ſecuturi ſtatim poſt exitum ani
me. geminam liberatiōem a du-
plici captiuitate culpe et pene.
atqꝫ dignitatem geminam. ſta-
bilitatem gratie. et eternitatem
glorie. quā preparauit miſericor
diter. et omnia impedimēta ab
ſtulit. benedictus filius eius ho
die in templo preſentatus Qua
propter omnes exultemus gau-
dentes et gratias referentes. ca
nentes domino voce celebri.

Suſcepim⁹ deus miſicordiam
tuā in medio templi tui. Et tm̄
de pmo ꝛc. H ¶ Prepata eſt
miſicordia dei in medio templi
ſui. noſtrū erit hanc ſuſcipe. vt
ad effectum eius tam glorioſum
mereamur puenire. qm̄ ſi hanc
refutabim⁹. ſi nō ſuſcipim⁹. ni-
hil nobis pdeſt. imo gͥuiter ob-
eſt oblata patris miſicordia a
nobis ingratiſſimis cōtempta.
Audiemus in ppetuā noſtri cō-
fuſionem. cū maledicto iuda.
dilexit maledictōem ꝛ veniet ei.
noluit benedictōm ꝛ elongabit̄
ab eo. Ps. 108. Quo ergo ſuſci
piemus: aut qūo. Certe ni fal-
lar in mediū templi ſui ſuſcipiē-
dus eſt. ſic em̄ ſuſcepiſſe ſe glori-
atur ppheta. Suſcepim⁹ inqͭt
deus mi. t. in medio templi tui.
Templū dn̄i multo nobilius lō
geqꝫ domino dilectius. anima
fidelis eſt. pter quod apl's ait
2. Cor. 6. Uos eſtis templū dei
viui. et. 2. Cor. 13. An non cog
noſcitis voſmetipſos. qꝛ xp̄c ie
ſus in vobis eſt niſi forte repro-
bi eſtis. Ipſa deniqꝫ anima nr̄a
thalamus eſt. in quo ſuſcipiēd⁹
eſt xp̄c. ſicut adhortatur eccleſiā
Adorna thalamū tuum ſyon. ꝛ
ſuſcipe regem xp̄m. quē virgo cō
cepit virgo peperit. virgo p⁹ par
tum quē genuit odorauit.
☞ ¶ I In hui⁹ ſiue templi
ſiue thalami medio ſuſcipiēdus
eſt xp̄c. Habet em̄ hoc templū.
extrema. pncipium. ſcꝫ et finem

Habet ꝛ mediū Nōn aūt in pn
cipio aut fine huius templi. ſed
medio digne et vtiliter ſuſcipit̄
xp̄c. Sunt em̄ qui hn̄t in pnci-
pio Sunt qui in termino. hui⁹
templi xp̄m ſuſcipe laborant. ſꝫ
fruſtra. qm̄ extrema refugit. me
dio delectatur. Siqͥdem medi
ator eſt dei et hominū. hō xp̄c
ieſus Aug⁹ ſup Johem. mediū
ſemp tenuit nat⁹. in medio duū
animaliū eſt agnitus In medio
doctoꝝ a matre inuētus In me
dio moyſi ꝛ helie clarificat⁹ In
medio terre ɔuerſatus. In me-
dio latronū crucifixus In me-
dio diſcipuloꝝ reſurgens eſt vi
ſus In medio ɔgregatoꝝ in ſuo
nomie ſe futuꝝ eſt pollicitus In
medio bonoꝝ et maloꝝ a dextr
et ſiniſtris locandoꝝ eſt iudica-
turus. ¶ Licet āt anima noſtra
indiuiſibilis eſt ſm eſſentiam di
uiſionem tn̄ patitur quantū ad
potentias ꝛ opatiōes. in quib⁹
inuenire ē. pncipiū mediū atqꝫ
finem. Principiū intellectus ac
cipitur ſiue ratio. aut generali⁹
potentia ɔgnitiua. Hec em̄ por
eſt in opatiōe ſua. Omnis nāqꝫ
hūana opatō vel eſt ɔgnitio aut
ɔgnitiōem pſupponit. Opatio
em̄ que ſine ɔgnitōe fieret. hūa-
na non diceretur. Mediū vero
anime appetit⁹ eſt vel voluntas
qui ɔgnitōem ſequitur. Incog
nitum em̄ non amatur. ꝛ ita nec
oditur. 10. de trini. Finis autem
potentia executiua ſiue operatō

intelligitur. que prequirit ↄgni
tōem dirigentē. ⁊ voluntatē im
pantem. K ¶ Plurimi ergo
ſed fruſtra laborāt ſuſcipe xpm
in templi ſui pſentiā. i. in cogni-
tionē tm̄. Tales magnipendunt
ſi ſubtilia. ſi ſingularia. ſi rara
de xp̄o intelligant. et loqui ſciāt
Qm̄ pleriqꝫ multis laboribus.
ſtudio etiā theologico inſudāt
p̄dicatōes diligenter aduertūt.
de deo diſputant. ↄferunt. ⁊ ad
exq̇rendas occultas virtutes o
peram non modice impendunt.
Nō q̇dem vt veritati agnite vi
uant. ſed vt intellectū paſcant.
vt naturale deſideriū ad ſcire ſa
cient. et non nunq̄ꝫ vt ſcioli ab
aliȷ̈s reputati venerent. Sed nō
ſic ſuſcipitur xp̄c ſapiā pr̄is. Nā
cū ſimplicibus ſmotionatio ei⁹
Prouer. 3. ¶ Duplices aīo ſūt
qui aliud intelligere. ⁊ aliud vo
lunt viuere. Non aūt ſcrutator
maieſtatis ſꝫ qui ↄtinens eſt iu
ſticie apprehendet eā. Ecci. 15.
Nouit hoc calidiſſim⁹ ſpens.
ido p̄mis pentibus ſciam pmi-
ſit. et ad ſciendū allexit. dicens.
Eritis ſicut dȷ̈ ſcientes bonum
et malum. Gen. 3. ſciens q: non
ſcientie appetitus. ſꝫ iuſticie ho
minē vnit deo. De q̄ multa pul-
cra loq̇tur Bern̄. ſ. 4. ⁊. 5. ſup
Iſaiā. Et ſ. 4. de aſcenſiōe. De
tali ſcia loq̇tur phus in ethicis.
c. 4. Scire inq̄ꝫ parum vel nihil
pdeſt ad virtutem. q: nō vt ſci-
amus ſcrutamur quid ſit virt⁹

ſed vt boni fiāmus. Talib⁹ etiā
qui ſic querunt ↄgnitōne tantū
ſuſcipe xp̄m. loq̇tur apl's Ro. j.
Cum ↄgnouiſſent deū nō ſicut
deū glorificauerūt. aut gratias
egerunt ſed euanuerunt in cogi
tatōibus ſuis. ⁊ obſcuratum eſt
inſipiēs cor eor. Et dn̄s p Iſa.
ait c. 58. Me etem̄ de die in diē
querūt. et vias meas ſcire volūt
Et ſequitur. in die ieiunȷ̈ veſtri
inuenit voluntas veſtra. q̄ſi di.
Scire volunt me. ⁊ vias meas
ſed non ſe mihi ſubȷ̈cere. non
ſuā voluntatē mihi offerre. Vn̄
cum etiā ieiunant. i. ad opa pce
dunt. adhuc inuenitur volūtas
nō mea ſed ſua in eis. L
¶ Sunt ſimiliter qui xp̄m mi-
ſercordiā patris in fine templi
ſuſcipe conantur. qui multa bo
na de genere opantur. ſed non
recta intentōne. qm̄ vel vt vide-
antur ⁊ ab hoibus laudētur. ſic
ſupbi. vane glorioſi ⁊ ipochrite
q̇bus improperat dn̄s 2 Matth.
6. q cum elemoſinā dare diſpo-
ſuerunt. tuba cecinerunt. in pla
teis et angulis orabant. ieiunȷ̈s
facies exterminabāt. vt viderē-
tur ab hoibus Omia em̄ ſua fa
ciunt vt videantur ab hoibus.
vel vt inde cōmodū tempale ab
hoibus ↄſequātur. Sicut aua
ri q̇ vt de q̇buſdam chriſt⁹ ait.
Matth. 23. Comederūt dom⁹
viduarū obtentu longe orōnis.
Sicut deniqꝫ luxurioſi qui ſan
ctitatem foris in opibus ſimu-

lant. vt mulierculas facilius deci-
piant. de quibus apls. 2. ad Thi.
3. poſtq̄m notauerat eos qui pie
tatis ſpēm in opibus p̄tulerunt
virtutem aūt eius in intentione
abnegarunt. addidit. Ex eis
ſūt q̇ penetrant domos. ⁊ capti
uas ducunt mulierculas onera
tas peccatis. vel vt a deo bona
tempalia vel etiam eterna conſe
quantur. non deum ſed ſeipſos
tantum amantes. et ita que ſua
ſunt tantū. non que ieſu chriſti
querentes Phil. 2. Caritas ōt
non que ſua ſunt querit. 1. Coꝝ
3. Vel timore confuſionis et pe
ne. ne ſcʒ a ceteris chriſtianis tā
q̄ʒ in fide ſuſpecti. ſi ceteris in ſa
cramentoꝝ. ꝑticipatione ac mā-
datoꝝ obſuantia penitus non
cōmunicarēt arguerentur. ac cō
fuſi punirentur. aut etiā ne tan-
dem morte p̄uenti ac damnati
penas gehenne expiantur. De q̇
bus beatus Grego. 1. moraliū ait
Qui ſolo tiore pene bona agit
nondum funditus a malo rece-
dit. Eo ipſo peccat. quo peccare
vellet ſi inulte potuiſſet. vel tan
dem ſola conſuetudine ductus.
bona agit ſua vel alioꝝ. nulla ca
ritatis deuotōe aut honoris di
uini ꝯtemplatōe. De quibus in
Apoc. ca. 3. Spūs ait. vtinam
calidus eſſes aut frigidus. Sʒ
quia tepidus es incipiam te euo
mere ex ore meo. Nec mirū ſi ſic
bona opantes miſericordiā patris
quā in fine tēpli vt dictū eſt. ſu-
ſcipe nituntur. non ſuſcipiunt.
ſed ab ea repellentur. Cum etiā
qui ex aliqua dictarū cauſaꝝ. p
phetarunt. demones eiecerunt.
⁊ virtutes multas operati ſunt.
in die iudcij a domino audient
nunq̄ʒ noui vos. Diſcedite a me
omnes qui opamini iniquitatē.
Matth. 7. ☞ M

¶ Non ergo in p̄ncipio noſtri
templi. aut fine. id eſt in ꝯgniti-
ōne tantū aut exteriori ope tan-
tum. Sed in medio templi. id
eſt appetitu ⁊ voluntate ſuſcipi
piendus eſt xp̄c. miſericordia pa-
tris. hodie in medio templi pre-
ſentatus. Hanc quippe in nobis
dominus ſedem requirit Hanc
ſꝑ miſericordia ſua poſſidere de-
lectatur. Hinc ait. prebe fili cor
tuum mihi Prouer. 23. Cordis
nomine voluntas que p̄ncipali-
or eſt inter anime potētias cete-
ras regens. eiſqʒ impans. ſcd̄m
ſcripture ꝯſuetiſſimū morem ac
cipitur Et ſicut ceterꝭ membris
corporis cor p̄mo viuēs. vltimo
moriēs. vitam miniſtrat. ita vo
luntas p̄mo viuit vita ſpiritus.
ipſamqʒ vitam toti anime influ
it Siquidem vita anime amor
eſt. ait Hugo in de arra anime.
Amoris ſedes voluntas. Hinc
Ecci. 37. dicitur. Omni cuſto-
dia ſerua cor tuum. quia ex ipſo
vita ꝓcedit Nam ex corde oriū
tur bonum ⁊ malū. vita et mors
Ecci. 37. Quoniam per ſolam
voluntatis intentionem omnia

nōſtra bonā ſunt aut mala Qđ
clare domiꝰ Matth.6. docuit
Si oculus tuus ſimplex eſt. to-
tum corpus lucidum erit. Si
autem nequam. tenebroſum to
tum oculū. voluntatis intenti-
onem ordinantē in finem dicit.
ſm beatū Aug. in de ſmōe dn̄i
in mōte li.2. In medio ergo ſui
templi dominū ſuſcipit. qui to-
ta voluntate. toto deſiderio. to
ta intentione domino adheret.
dn̄m propter deum amando. et
omnes anime ſue ꝑtes ſiue potē
tias ⁊ oꝑatōem pure ⁊ ſimpliciť
in eum dirigēdo. Hec volūtas
eſt reclinatoriū illud aureū me-
dia caritate ꝯſtratum. quo vehi
vult ſalomon ille pacificus. qui
inimicitias inter deum et ho-
minē ſuſtulit. pacem ꝑditam re-
ſtaurauit. Nā ſicut intellectui
argentum. ita aurum ꝓportio-
natur voluntati. ſed et Joh.14
Pollicetur dominꝰ ſe cum eo q
eum diligit manſionē facturū.
Sic itaqꝫ ſm Bern̄. ſermo.1.
huiꝰ feſti. In corde ſuſcipiť miā
in corde habitat xp̄c. in corde lo
q̄tur pacē in plebem ſuā. ⁊ ſuper
ſanctos ſuos. ⁊ in eos q ꝯuertūť
ad cor. Et oīa hec tam q̄ ad
ꝓncipiū mediū ꝙ finē. ſatis tā-
git apl's. j. Cor.13. vbi ſolā fidē
⁊ ꝓphetiā quo ad intellectū. et
elemoſinaꝝ diſtributōem ac cor
poris incineratōem q̄ ad poten-
tiā executiuā. nihil eſſe docet. ni
ſi caritate volūtas informetur.

quā diuina miſicordia ſuſcipiť
Hac itaqꝫ voluntatē noſtrā tā
ꝙ templi noſtri mediū adorne-
mus. vt ꝑ eam patrꝫ miſicordiā
de marie manibꝰ ſuſcepiſſe gau-
deamus. ac cū ꝓpheta grās re-
ferre poſſimꝰ ac canere corde hi-
lari Suſcepimꝰ deus miſicor-
diā tuā in medio tēpli tui. Ipſo
ꝓſtante qui viuit et regnat deus
ꝑ omnia ſecula ſeculoꝝ Amen

¶ In feſto annunciatōis dominice ſermo.II. in ordine.IX.

Hec eſt di
es quā fecit dn̄s
Pſ.117. A
Stupet animꝰ. reuerberatur
oculus. ſenſus deficit. nec admi
rari intellectus ſufficit. dum cla
riſſimā. hodierne diei gloriā cu
pio intueri Nec mirū Cum ete
nim. ſanctiſſimū miſterium ſu
mus ille celeſtiū ꝯſcius ſecret
gabriel archangelꝰ. ad virgi
ſingulariſſime electā in q miſte
riū hoc grande ꝯſummā dū fu
rat a deo miſſus. nunciare q
potuit ſed nequaquā docen
euoluere. Propť qđ q̄rentē ma-
riā. Qūo fiet iſtud. ad altioris
mgr̄i doctorē trāſmiſit di. ſpūs
ſanctꝰ ſuꝑueniet in te. q docente
intelliges. q oꝑante ſenties. Si
inqꝫ ita. qs doctor n̄ dico morta
liū ſꝫ etꝫ angeloꝝ ꝯtante ꝓfundi
tatꝫ ab aita ꝯp̄hēdet? qs inſcru-
tabilem diuine oꝑis claritatem

Etiam ſi purgatiſſimos habue-
rit oculos penetrabit. que p̄ſen-
tem diem longe ampliꝰ q̄m ſol
ille material' ſuis radijs illuſtra
uit? Hec quippe dies eſt. que et
noſtre redemptōis initiale mini
ſterium. renouatōis mūdi reco-
lendū omni deuotōe exordium.
recolit ſimul ⁊ virginis glorioſe
dignitatē et meritū nobis pan-
dit. Siquidem hodie reuelatū
eſt. vt inquit Bern̄. in ſ. de hac
feſtiuitate ꝯſiliū. quo mors oc-
cideretur. q̄ originale pctm̄ tolle
retur. quo vita redderetur. hō
de ſuitute dyaboli liberaret. et
a deo in filium adoptatꝰ in an-
tiquā dignitatē reduceretur.
¶ Hodie inquit Augꝰ. ꝑ totū
mundū. rorem gratie ſtillantes
melliflui facti ſunt celi. et ſupue
niente ſpūſancto in vterū virgi-
nis. deſcendit filiꝰ dei Ad qd̄
opus lucidiſſima ac puriſſimā
virgo regie ſtirpis eligitur. de q̄
ipſe vnigenitus dei filius ad re-
patōem veteris hois. ſine virili
attactu nouꝰ hō naſceretur Ita
eam obumbrante virtute altiſſi
mi. vt feruore ꝯcupiſcentie non
poſſet attingi. Hec eſt fortꝫ illa
mulier que virtutꝫ pede. (ſm an
tiquiſſimū dei vaticiniū) viperi
um ſerpentꝫ caput ꝯtriuit. quam
ſapiens ille Salomon queſiuit
Prouer. vltio. ſed haud facile
inuenit. Neqꝫ homis fuit inue
nire. quā angelus de vltimis fi-
nibus miſſus acceſſit. ac velut
cariſſimū p̄cium eius noue ſa-
lutis nouū elogium hac die ob-
tulit. ipamqꝫ ſaluatricē exhibu
it toti mundo. O ſacratiſſima
dies ⁊ omī iocunditate plena. in
qua lapſa releuatur natura. ve-
tuſtas ꝓijcitur. ſalus ꝑdita in-
nouatur. vere hec eſt dies quam
fecit dn̄s nec alter ſimilis poſt.
Abſit abſit in hac die vt ſileat
lingua carnis a iocūdis diuine
munificentie laudibus. in qua
pro nobis caro factus eſt deus.
Nec puſillanimes reddat vel ig
norantia. vel fragilitatis ꝓprie
impotentia. Adeſt em̄ huic diei
virgo illa fortis ⁊ prudētiſſima.
ſup omnes huiꝰ miſterij docta.
q̄m ꝯſūmatū eſt in ea. imo ⁊ ipſa
dies illa eſt quā fecit dn̄s. quā
olim diē. qꝛ lucidā ſine tenebris
noctis peccati originalis crea-
uit. ſꝫ hodie mirabiliter ſole iu
ſticie vniuit. ac totam diuinam
effecit. vt ⁊ ipſa illuminet omnē
hoiem in hunc mundū venientē
Huic ꝓſternamur vt in eius lu
mine videre mereamur lumen.
dicētes cū archangelo gabriele.
Aue gratia plena. B
¶ Tria nobis in p̄ſenti ſmone.
Hec dies quā fecit dominꝰ irra
diat (Si tempus explicandi co
piam miſtraret.) ¶ Primū eſt
ſingularꝫ huiꝰ diei gloria. alios
ſublimiter tranſcēdens. qꝛ hec
eſt dies. ¶ Scdm̄ noua diuine
potentie refulgētia vniuerſa eiꝰ
opa vicens. q̄m eam fecit dn̄s.

Ex q̇bus merito in nobis emer-
git. Tercium quod eſt tripudiū s
leticia corda ſurſuꝫ eriges Quo
niam hec eſt dies quam fecit do
minus. haud dubium quin no-
bis. ideo ſequitur. Exultemus
et letemur in ea. ¶ Quo ad pri-
mum ām̄irans ꝓpheta incompre
henſibilem diei huius gloriā ait
Quis pōteſt cogitare diem ad-
uētus eius Malachie. 3. Secū
do alludit illud Hiere. 31. Cre-
auit dn̄s nouum ſup terram. fe-
mina circūdabit virū. Tercio cō
ſentit apl'ꝰ. vos inq̇t eſtiſ filij luciſ
ⱥ filij diei. j. ad Teſ. 5 ¶ Ex
imiꝰ ꝓphetaꝝ dauid rex. cui ho-
die germen iuſtū dn̄s ſuſcitauit.
dum ad laudes dīnas ſuo canti-
co populū incitare conaretur. d.
Confitemini domīo quoniā bo
nꝰ quoniā in ſeculū miſericordia
eiꝰ. cauſam tante laudatōnis ad
ſingulariſſimū redemptōnis nr̄e
opus retorquens. Angularē iſtū
lapidē in quo vterqꝫ populꝰ. he-
breꝰ ⱥ gentilis tanqꝫ pies duplex
vniendꝰ fuerat ꝓphetico mani-
feſtauit ſpū. d. lapidē quē reꝓba
uerūt edificātes hic factꝰ ē in ca.
an. a dn̄o fac. eſt iſtud ⱥ eſt mi. in
oculis noſtris. Cuiꝰ aduentꝰ di
em. in eodē ſpū videns. exultans
magnificauit. tanqꝫ inter omneſ
tociꝰ tpalis diffluxꝰ dies. ſingu-
lariter iocūdā ⱥ glorioſā. d. Hec
eſt dies quā fecit dn̄s Exultemꝰ
ⱥ letemur in ea. Dm̄ ⱥ ſi oēs dies
dn̄s ſicut ⱥ cetera vniuerſa fecit
ip̄o teſte qui ait. tuus eſt dies et
tua eſt nox. tu fabricatꝰ es auro-
ram et ſolem. Ps̄. 73. Hanc tam̄
ſingulariter feciſſe dr̄ dominꝰ ꝑm
Caſſiod̄. in q̄ dominꝰ venit. in q̄
ſalutē dedit. non ꝙ illam magis
fecit. ſꝫ qꝛ in illa maiora fecit. nō
modo vnū. ſꝫ plura magna ⱥ ma
iora. vnū vero maximū. ¶ Ho-
die nāqꝫ vt referūt doctores. cre-
atus eſt adam ꝑmꝰ de limo terre
ꝑncipiū vite terreſtris. ¶ Hodie
ꝑmus martir abel martirū ꝑmi-
ceriꝰ ꝯſecratꝰ ē iniuſta cede fr̄is.
¶ Hodie a melchiſedech in fi
gura longe poſt inſtituende euca
riſtie. panis ⱥ vinū offert. ¶ Ho
die Iſaac a pr̄e abraam imolan-
dꝰ. are colligatꝰ ſupponit Cō
cipit hodie deus in virginis vte
ro. ſalutē noſtrā inicians. ¶ Pa
tit hodie in crucis patibulo. xp̄c
inceptam redēptiōem ꝯſūmans.
¶ Latro ꝯuerſus ſuſcipit felicit
in ꝑadiſū. ¶ Precurſor dn̄i in
carcere ſpiculatoris ictu morienſ
hodie nunciaturus patribus re-
demptoris aduentum deſcendit
in limbum Hodie ſub herode
decollatus eſt iacobus Hodie
de vinculis ereptus eſt petrus
Hijs alijſqꝫ pluribus priuilegia
tū credimus hunc diem digniſ-
ſimum. ꝓpter qđ in eius laudem
vt lombartica r̄citat hiſtoria me
trice quidam canit Salue fe-
ſta dies. q̄ vulnera noſtra coher-
ces. Angelus eſt miſſus. eſt paſſꝰ
et in cruce chriſtus

Eſt adam factus. ⁊ tempore lap
ſus eodem.
Ob meritum decime cadit abel
fratris ab enſe.
Offert melchiſedech. yſaac ſup
ponitur aris
Eſt decollatus baptiſta chriſti
beatus.
Eſt petrus ereptꝰ Jacobus ſub
herode peremptꝰ
Corpora ſanctorū cum chriſto
multa reſurgunt.
Latro dulce tamen per chriſtū
ſuſcipit amen.
De hoc latius in floribus tēpor
in ꝑncipio. ☞ D

¶ Omnia quidem hec digna ⁊
memorabilia facta. laudes huiꝰ
diei cumulant eamq; reddunt
ſolenniſſimum. ¶ Ex hoc tamē
ſingulariter ⁊ maxime veneran-
da. quia hodie ineffabiliter deꝰ
homo factus. ac deus dei filius
in virgine ex virginis ſubſtātia
incarnatus. qđ niſi factum eſſet
nunquā naſceretur. nunquā pa-
teretur. nunquā infernum ſpoli
aret. nunquā a mortuis reſurge-
ret. nūquā ſuo aſcenſu celos pa-
tefaceret. nunquā ſpiritūſanctū
apoſtolis mitteret. in quo fit re-
generatio. in q̄ fit remiſſio pecca
torum. nunquā in cibum ſalutis
ſe ipſum nobis traderet ſub ſa-
cramentali ſpecie manducandū

¶ Unde ſi dies natalis ſolen-
nis eſt. qua deus homo per na-
tiuitatem temporalē hunc mun-
dum illuminaturus intrauit.
hodierna eſt ſolennior. qua deꝰ
in virgine noſtram naturam ſi-
bi vnione ypoſtatica ſociauit
☞ ¶ Si dies reſurrectionis
habetur celebris. qua carnis xp̄i
mortalitas formam aſſumpſit
glorioſā. Celebrior eſt dies iſta.
qua natura humana gloriam ve
ſtiuit diuinam. ¶ Si feſtiua
eſt dies aſcenſioꝫ dominice qua
chriſtus ſm̄ humanitatem aſcē-
dit in celū. feſtiuior eſt illa qua
patris verbum ꝓ nobis deſcen-
dit in virginis vterum ¶ Si
demum preclara eſt dies penthe
coſtes in qua ſpiritusſanctꝰ miſ-
ſus eſt apoſtolis in linguarum
viſibili ſigno. prelarior eſt illa q̄
inuiſibilis dei filius. factus eſt
viſibilis et verus homo.

¶ Quod etiā Franciſcus in flo
ribus Auguſtini libro. ij. decla
rat. quia feſta ad chriſti huma-
nitatem ꝑtinentia. non ſunt di-
uina niſi ratione vnionis car-
nis cum natura diuina. Sine
hac enim eſſent puri hominis
vtpote natiuitas. paſſio. reſur-
rectio. aſcenſio. Unio vero hec
que eſt incarnatio verbi. eſt ho-
dierne feſtiuitatis. Ideo cetere
omnes ſunt ſolennes per eam.
Unde apparet manifeſte. ꝙ hac
die quam fecit dominus. nul-
la dies preclarior. nulla feſtiui-
tas ſolennior. E

☞ ¶ Nec mirum. quoniam
hodie ſuper hominis damnati
redemptione altercatio. longa

et dura. Altercatio inquã. inter
Gabrielẽ et demonẽ. inimicicia
inter deum et hominem. diſcor⸗
dia inter miſicordiã ⁊ veritatẽ.
inter iuſticiã et pacem clare dif⸗
finita eſt ad extra. et pax eter⸗
na cõſtituta. atqꝫ captus homo
redditus libertati. O felix tem
pus miſerationis. Felix annus
ꝓpiciationis. Felix menſis libe⸗
rationis. Felix dies annunciati
onis. Felix hora virginee conce
ptionis. Felix inſtans dominice
incarnationis. ¶ Felix inquã
Tempus in quo plenitudo gra⸗
tiarum exurgens de alto ſue ma
ieſtatis. ac paterna ſede. deſcen⸗
dens venit vt miſereretur ſyon.
tempus reuera miſerendi eius.
Tempus plenitudinis. vt apo⸗
ſtolus loquitur ad Gal. 4. In
quo miſit deus vnigenitũ ſuum
factum ex muliere. factum ſub
lege. vt eos qui erant ſub lege re
dimeret. ¶ Felix annus quo
in ſexto millenario a mundi ori⸗
gine cepit noſtri miſereri deus.
Uere hic eſt annus ꝓpitiatõnis
et iubileus. ꝑ annum q̇nquageſi
mũ deſignatꝯ. Nam et annus.
5200. quo incarnatus eſt domi⸗
nus. ſm Oroſ. ⁊ Augꝯ. et Cro⸗
nicas. ex numero iubileo. id eſt
q̇nq̄geſimo ſurgit. ꝑ. 104. multi⸗
plicato. quia etiã ꝑ obſeruantiã
decem preceptoꝝ in quinqꝫ libꝝ
moyſi ꝯtentorum. ſm ꝑfectõem
quam. 100. ſignificat. quattuor
euangelioꝝ. ꝯſequimur liberta⸗
tem ꝑfectãm. in hoc anno inicia
tam ¶ Felix menſis in quo a ſer
uitute liberatur polulꝯ dei. Iſte
eſt menſis p̄mus anni benignita
tis et miſericordie. Sicut ſcrip
tum eſt Exo. 12. mẽſis iſte ſcilicꝫ
Marcius. vobis p̄ncipiũ men⸗
ſium p̄mus erit in menſibus ãni
in quo etiam factus eſt mũdus.
et in eodem iam inueteratus ini
tialiter eſt renouatus. ſm Pro⸗
phete deſiderium clamantis. in
noua ſigna. immuta mirabilia
¶ Felix dies qua annunciatus
eſt mediator dei et hominũ xp̄c
ieſus. vt pacificatis que in celis
ſunt et in terris. aditum ad re⸗
gna celeſtia aperiret. Uere hec
dies boni nuncij eſt. in qua au⸗
ditꝯ ẽ ſonitus celeſtis exercitus.
Neqꝫ putandum ſolum veniſſe
gabrielem. et ſi ſolus in viſibili
forma apparuit. vt tenẽt cõmu⸗
niter doctores ſuꝑ illud Luce.
Et ingreſſus Solusqꝫ loque⸗
batur. non tamen ſine magno
exercitu inferiorũ angelorum.
non minus q̄m dum natiuitatꝭ
gaudia nunciaret venit cum eo
multitudo milicie celeſtis. Luce
2. hinc Bernardꝯ. Non ſolum
deſcendit cum gabriele angelo⸗
rum exercitus. ſed etiam ipſe an
gelorum dominus. Huius ergo
pſentia exercitꝯ magni domini
exercituũ. fugati ſunt ſyri demo
num turba. in oculis ſuis ſubli⸗
mis ⁊ excelſa. vt reparent̄ eorum
veſtes ⁊ vaſa. ⁊ q̇dem ſuꝑueniẽte

fortiore fortis ille armatus vin-
citur. et vniuerſa eius ſpolia di-
uiduntur Luce. xi. f ¶ Felix
hora qua de virgine conceptus
eſt altiſſimi filius. in qua floruit
virga de radice ieſſe Iſa. xi. Ac
fructum ſuauiſſimum produxit
Olim terra (ꝑducta in hac ho-
ra) fuit maledicta. nec tam fru-
ctus ꝑduxit q̄ȝ ſpinas et tribu-
los. Sȝ hac feliciſſima hora ter
ram ſuam domin⁹ benedixit. ter
ram virgineam ab omni ſpinarū
aculeis alienam. dum ſm Anſ.
fomitem prius debilitatū. peni-
tus extinxit. Et ſm verbū ꝓphe
te Iſa. 45. Rorante celo deſuꝑ
ac nube ſancti ſpūs terram ob-
umbrante. ac pluente iuſtum. ap
ta eſt per ꝯſenſum. ⁊ germinauit
ſaluatorem. diuinum ꝑ ꝯceptum
¶ Felix demum inſtans domi
nice incuruatōis. quō natura du
dum maledicta ſummā cōſecuta
eſt benedictōem. vt nedum priori
dignitati reſtitueretur. nedū in
amiciciam reſumeretur. ſed ve-
lut ſponſa vnigenito patrꝫ copu-
laretur. Hoc inſtans eſt celeſtiū
nuptiarum. quas ſummus rex fi
lio ſuo fecit. dum hunc in virgi-
nis vtero. humane nature coniū
xit. vt dicit Gregori⁹ omel. 38.
Immo plus q̄ȝ ſponſa ꝯiungitur
que ad idemptitatem ſuppoſiti
ſublimatur Erunt duo in carne
vna. Geñ. 2. Et ad ephe. 5. Et ſe
quitur ſacramentū hoc magnuȝ
eſt. ego autem dico in chriſto ⁊ ec
cleſia. Nihil hic cooperatus eſt
materialis ſolis influētia ⁊ radi-
us. nihil humane generationis
complexus. ab opere huius diei.
longe fuit omne meritū et actus
Quoniā hec eſt dies quam fecit
dominus Tantum de ꝓmo

H

¶ Dixi ſecundo ꝙ hec dies eſt
ſublimata noua diuine potentie
refulgentia. vniuerſa eius opera
vincens Quoniam et ſi ab initio
tempꝛis. pater operatur vſqȝ mo
do: operatur et fili⁹ Ioh. 5. Ne
qȝ ab eorum operatione ſeꝑatur
ſpirituſſanctus. Nihil tamen ta
le vnquā factum. nihil tale audi
tum. nihil tale cogitatum. quale
eſt hoc nouum quod die hodier
na ſuper terram creauit ſumma
dei et benigniſſima maieſtas.
Quod eſt hoc nouum quod cre-
auit dominus ſuꝑ terram? Mu
lier inquit ꝓpheta circumdabit
virum. Si dixiſſet femina circū
dabit infantem ſiue ꝑuulum. rē
non nouam ſed vſitatiſſimā pro-
tuliſſet. Sed cum dixit. circum-
dabit virum nouitatem aliquā
et ammirationem habere videt.
Nam ſm Bernardū ſuꝑ miſſus
eſt omel. 2. Si vir. quomodo a
femina circumdatur. Aut ſi a fe-
mina circūdatur. quomodo vir?
Viros enim nominamus. qui in
fantiam. puericiam. adoleſcen-
tiā. atqȝ iuuentutē tranſeūtes ad
gradū vſqȝ ſenectuti ꝓxim̄ ꝑue-
nerūt. Talē femieo circūcludi vto

admirādam nouitatē quis du
bitet? O ſi addiderimꝰ que fe/
mina quē virū? ſupra modū cre
ſcet nouitatis miraculū. Femia
vtiqꝫ virgo circūdedit virū deū
Hec femia hunc virū. quos yſa
ias deſcripſit. Ecce virgo ꝯcipi
et ꝛ ꝑiet filiū. et vocabit nomen
eiꝰ emanuel. quod interꝑtatū ē
nobiſcū deus O vere nouū. ma
ximū. ꝛ id biꝑtitum. deus hoīs
filius. virgo mater. ꝛ mater dei
¶ Tractemꝰ quodlibet paulu
lum ꝑ ſe. vt facilíꝰ aliquid capi
amus. Nunq̀d ad extra maioꝛ
effectus oſtenſus ē. Nec in aliq̄
ſic relucet potencie infinitas. ſic
in eo ꝙ hūanitas vnita eſt deo.
tali vniōe que faceret hoīem ve
rum deū. et deum hoīem verum
Hinc Augꝰ. ı3. de trinitate. c. ı9
In rebus eternis ſūma veritas
attribuit dei verbo. In rebus
per tꝑus exoꝛtis. ſūma gr̄a eſt ꝙ
homo in vnitate ꝑſone ꝯiūctus
eſt deo. multa q̇dem mirabilia
operatꝰ eſt dn̄s creature ꝛ potē
tiā ꝛ intelligentiā excedētia. ſic
ꝓpheta ait. ps̄. 39. Multa feci/
ſti tu dn̄e deus meus mirabilia
tua. ꝛ cogitatōibꝰ tuis nō eſt q̇s
ſilis ſit tibi. Et in ps̄. 103. Q̄
magnificata ſunt oꝑa tua dn̄e
omia in ſapia feciſti. et Job. 38.
ꝛ ſeq̄ntibus duobus capitulis.
multa de hoc. Mirabilis eſt et
magne potentie indiciū. totius
mūdi ꝯpoſitio. in quo terra me/
dium vniuerſi ſiue centꝝ īmobi/
liter collocauit. aquis terminū
poſuit ne trāſirēt fines ſuos. ae
ris latitudinē triphariā diuiſit.
ignē nobis inuiſibilē ceteris ele/
mentis ſuꝑ tulit. ꝛ hec omiā va/
rijs minerabilibꝰ mixtis. vege/
tabilibꝰ. plantis. ꝛ aīalibus ad
oꝛnauit Cuilibet ꝓpriā ſpēm ꝛ
ōꝑatōem indidit. Sed et celū
hoc latiſſimū multis diſtinctuꝫ
oꝛbibus. multis pictum lumiari
bus. varijs ꝑfectum oꝑandi ac
influendi virtutibꝫ. ſuꝑ hec oīa
ſicut pellem incoꝛruptibilē ꝛ ſo/
lidiſſimā extendit. Et q̄ꝺ hūs
maius eſt. Creaturam ſpūalem
angelicā. et rōnalem aīam quaꝝ
alterā in ſui puritate conſiſtere.
aliam limo coꝛꝑis vniri voluit.
vtrāqꝫ infiniti creatoꝛis ſui ca/
pacem. ꝑ intellectū et voluntatē
ꝛ in eo btificabilē effecit. Que
omnia et multa alia adeo ſunt
mirāda. vt cogitata aliquo mō
in noticiā creatoꝛis ꝑducant. ſic
vult paulꝰ Ro. ı. inuiſibilia ꝛc̄.
et Ambroſiꝰ ſuꝑ idē c. ad Ro.
Opus inquit fecit deꝰ. q̄ꝺ nul/
la creatura. facere vel deſtruere
valet. Accedat quecūqꝫ vis cre
ature. faciat celum tale et talem
terram. et dicam. quia eſt deus.
¶ Sed finita ſunt omnia hec. ꝛ
quo ad eſſe et modū. ac oꝑatōꝫ
certis terminis coartata. ꝓdu/
cta ꝛ oꝛdinata. ab eo qui vt apo
ſtolus ait. vocat ea que nō ſunt
ſicut ea que ſunt. Roma. 4. Ex
q̇bꝰ infinitas dei. nō efficaciter

et euidenter vix aũt tenuiter p-
bari poteſt. ſiq̈dem opus finitũ
nõ arguit niſi opificis finitatẽ ꝛc.
In quibus ſi ſup alia miramur
pductõem eoꝝ de nõ eſſe ad eſſe
ſimile aliq̈d quotidie cernimus
in natura q̃ etiã formas pducit
de nõ ẽẽ licet in materia pſuppo
ſita. h ¶ Nec inintelligibile
eſt ſi ſolus agit creator. que ſua
iſtitutõe creatura pducit ꝯcur
rente materia. omĩa g̃ illa mino
ra ſunt ꝛ velut incõpabilia ad
hodierne diei opꝰ quo pfectiſſi
ma oĩm creaturaꝝ ſm grãm et
gloriã pducta eſt Ineffabiliter
qꝫ ĩfinite nature diuine nõ ſm
potẽtiaꝝ opatõm tm̃. ſꝫ ſm ẽẽ
ypoſtaticũ vnita. Ad ſũmã cũ
deo coopaciõem creata admiſ-
ſam. Que tria ſic noſtrã intelli
gentiã effugiunt. ita dei infini-
tã potentiã euidẽtiore pbatõe
certiſſime manifeſtant. ¶ Pro
ducta eſt pmo hodie hũanitas
xpi formatõne inſtãtanea pfe-
ctiſſima ſm corpus ſola quan-
titate excepta. que aucta eſt in
dies et pꝑter vteri virginis an-
guſtias. ꝛ ne ſi omĩs nat̃e ordo
mutaret̃. non homo ſꝫ fantaſ-
ma xp̃c putaret̃. perfecta ſm aĩ-
mã. que creata ſil' gracia ꝛ glo-
ria ad mẽſurã ſm totam eiꝰ ca
pacitatẽ eſt repleta qḋ nulli vn
quã angelorũ datũ ẽ. de quo in
ſmo. pᵒ laciꝰ vide ꝑpt qḋ recte
in inſtãti creationis nobiliſſi-
me hũanitatis xp̃i. xp̃c non in-
fans aut puer. ſꝫ vir ꝛ prophe-
ta vocatꝰ eſt. de quo bern̄. ome
lia. 2. ſuper miſſus eſt inquit.
Virꝫ dixerim fuiſſe ieſum. ꝛ nõ
ſolũ cũ iam diceret̃ vir prophe-
ta potens in ope et ſmone. ſed
etiam cum tenera aduc infantꝭ
mẽbra dei mater blãde vel fo-
ueret in gremio vel duraret̃ in
vtero. Vir igit̃ erat ieſus. nec
dum etiã natus. ſed ſapia non
etate. ſꝫ aĩ vigore. non corpis.
maturitate ſenſuũ non corpu-
lẽtia mẽbroꝝ. neqꝫ enĩ minꝰ ha-
buit ſapĩe vel potiꝰ nõ minꝰ fuit
ſapia iħc ꝯceptꝰ. q̃m natꝰ. puus
q̃m magnꝰ Siue g̃ latẽs in vte-
ro. ſiue vagiens in preſepio. ſiue
gradiuſculꝰ interrogans docto
res in tẽplo. ſiue iã pfecte etatis
docẽs i ppl'o. eque pfecte plenꝰ
fuit ſpũſctõ. nec fuit hõra i qua
cũqꝫ etate ſua. q̃ de plenitudine
illa. quã in ſua ꝯceptõne accepit
in vtero. vel aliq̈d minueret̃. vel
eidẽ aliq̈d adderet̃ Et pᵒ pauca
Cur deniqꝫ dubito virũ fuiſſe ĩ
vtero. quẽ inibi deum fuiſſe nõ
ambigo minꝰ quippe eſt eſſe virꝫ
q̃ꝫ deũ. hec Bern̄. ¶ I. Inef-
fabiliter deniqꝫ vnite ſunt due
nãe ĩfinite diſtãtes. diuia ſcꝫ q̃
ſempit̃na eſt. infinita. ſũma. ꝛ in
creata. ꝛ hũana fragilis creata
ac finita. maxia vnione pᵒ illam
q̃ triũ pſonaꝝ eſt in illa inattin
gibili trinitate. vt vult Bern̄.
Tali vtiqꝫ q̃ ꝛ ſubãs ſaluat incõ
fuſas. inpmixtas. incõpoſitas

ſuis ꝓprietatibꝰ diſcretas. ⁊ tñ eadem ypoſtaſi pſonatas. q̄ non obſtante. ita pſone verbi vtraqꝫ natura hũana et diuina ſua cõicãt ideomata. vt verꝫ ſit nõn ap propriatiue aut nũcupatiue ſꝫ ꝓprie ⁊ realiter. ꝙ deꝰ eſt hõ. ⁊ hõ deus. de quo btũs Bern̄. in ſ. de vigl. ntitatꝭ q̄ incipit Hodie ſcietis. pulcre loq̄tur ꝓpe finem Attẽde inquã qꝛ ſicut nulla. q̄re ibi. ¶ Si aũt extrema huiꝰ vnionis ꝯſideramꝰ quid mirabiliꝰ cogitari põt. deus imutabilis. eternꝰ ſine ſua mutatõne fit hõ nouꝰ in tpe. Deꝰ infinitꝰ incõpꝛhenſibilis vbiqꝫ exñs. ſine ꝯtradictõe ſui nihil pdens eoꝝ q̄ ipe eſt. vnitur pſonalr̃ nature finite ⁊ loco circũſcripte. ita vt nec minus i aſſũpta natura eſſet. qꝛ in ſe infinita. nec minoꝛ in ſe exiſteret quia in iſta fuerat totũ. hinc Augꝰ dei filiꝰ ita magnꝰ ē in forma dei. ⁊ ita puus in forma mei vt nec iſta breuitate iſta magnitudo minueret̃. nec iſta magnitudine iſta breuitas p̄meret̃. Et btũs iohs Damaſ. in ſuo. 3. Ex hoc oñditur infinita virtus et potẽtia. ꝙ ipſe exiſtens pfectus deꝰ. ſe hac incarnatõe fecit pfectũ hoiem. Sicqꝫ inhũiliabilẽ altitudinẽ ſuã inhũiliabiliter humilians ꝯdeſcẽdit ſuis ſuis. ꝯdeſcenſiõe inenarrabili ⁊ incõp̄henſibili. qd̄ oim nouoꝝ maxie nouũ eſt. et ſolũ nouũ ſub ſole. nec vnq̄ꝫ maiꝰ aliq̄d fieri potuit Credere hec poſſumꝰ atq̄ꝫ eloq̄ ſed intelligere non valemus Diſputent alij ſubtiliter. querẽtes huiꝰ vnionis quidditatẽ et modum. extrema fundamentum et terminũ. Loquant̃ iungentes ꝯtraria. vt eandem pſonam aſſerãnt creatorem et creaturã. eternũ et tpalem. corpalem et incorporalẽ. Paſſibilẽ et impaſſibilẽ. ſilr̃ tpe mortuã et viuentẽ. Eandem dico pſonã. ſed nõ ſm idẽ Dicant deniqꝫ hoiem creaſſe celos et ſtellas ab eterno fuiſſe genitum ex patre. deũ d deo. lumẽ de lumine ⁊c̄. multa. Dicantqꝫ deum tempaliter et de nouo hominẽ factũ. corporeum. paſſibilem. mortuum. ſepultum. oculis corpalibus viſum. dicere quidẽ poſſunt. intelligere nõ poſſunt. ſatꝭ eſt. ſi a ꝯtradictõe ac impoſſibilitate ꝯtra fidei impugnatores ⁊ proteruos verã defendere pñt. Nã de hac xp̄i ꝯceptõne et generatõe in virginis vtero. veriſſimũ eſt qd̄ Ambro. ait. et allegat mgr̃ diſ. 9. p̄mi. Mihi impoſſibile eſt ſcire gñatõꝭ ſecretũ mẽs deficit. vox ſilet. nec mea tãtum. ſꝫ etiã angeloꝝ. Sup̃ oẽm ſenſũ ē. tu ḡ ori tuo manũ admoue. Scrutari nõ licꝫ ſupna miſteria. lꝫ ſcire ꝙ natꝰ ſit. n̄ licꝫ diſcutere q̃uo natꝰ ſit. Illud mihi negare n̄ licet. h̄ q̄rere metꝰ ē In effabilis em̄ eſt illa gñatio. Nã ⁊ Iſa. ait. generatõm eius quis enarrabit? Hinc etiam beatus

Bern̄. ſmōe. 2. de virgi. natiui⸗
tate. vnā ex mirabilibꝫ mixtu⸗
ris ponit. fidem illoꝝ. ꝛ coꝛ hūa
nū. Ait em̄ Tria opa. tres mix⸗
turas fecit illa maieſtas. in aſſū
ptōne noſtre carnis. ita mirabi⸗
liter ſingularia. et ſingulariter
mirabilia. vt talia nec facta ſūt
nec facienda amplꝰ ſint ſuꝑ ter
ram. Cōiuncta quippe ſunt ad
inuicem. deus ꝛ homo. mater et
virgo. fides et coꝛ humanū. Ite
rū ſi in hac ineffabili vnione cō⸗
ſideramꝰ. ꝙ humana natura cū
ſit toti nature diuine vnita. que
vna eſt in tribꝰ ꝑſonis. ꝛ ſolum
verbū hanc vnionem termiauit
vt ſolum verbū dicatur. et ſit in
carnatum Non pater. non ſpūs
ſanctꝰ. Aliud relucet nouū cui ſi
mile nihil inuenitur. Hac em̄ in
carnatōe excepta. q̇dq̇d vni ꝑſo
ne attribuitur r̄ſpectu creature
cuilibet ꝯuenit ꝛ omnibus attri
buitur. propter quod Augꝰ ait
ꝙ ōpa trinitatis ad extra ſunt
indiuiſa. Sic em̄ vna creante.
iuſtificante. diligente. illabente
oēs creant. iuſtificant. diligunt
illabuntur. nec vni ꝑſone ratio
nalis creatura vnitur ꝑ amoꝛē
vel illapſum ſanctificū in vna
nec btitudie in patria. q̇n ꝛ alte
ri et toti t̄nitati ꝑifoꝛmiter vni
atur. Excepta ſola incarnatōne
que licet ꝑ omēs tres facta ſit.
patrē filiū ꝛ ſpm̄ſſanctū. tamen
ſolum verbū creditur incarna⸗
tū. vt late tractatur diſ. 1. 3. Ec⸗
ce nouā diuine potentie refulgē
tiam vniuerſa eius opa vincens
Et tantū de ſcdo. Terciū alteri
ſmoni reſuatur. ꝓpter huiꝰ ſer
monis plixitatem.

¶ In feſto viſitatōis ma⸗
rie ſermo. II. in or. X.

Benedicta
tu inter mulieres
Luce. 1. ¶ Antiq
noſtre redemptōnis exoꝛdia no
uis eccleſia gaudijs ſolennizat.
dum hodierna die ſanctaꝝ ma⸗
trū ꝯuentus. ſacri verboꝝ offici
oꝛūqꝫ miſterij memoꝛiā. dudum
euāgelice auctoꝛitatis veritate
firmatā inſtitutis ſalutaribus
renouauit. Teſte nanqꝫ Luca
mox vt angelus q̇ virgini loq̄ba
tur ad celeſtia redijt. ſurgit ꝟgo
atqꝫ ad montana conſcendit.
geſtans. vt Beda ait. in vtero
deum. ſeruoꝝ dei habitaculū pe
tit. Intrans qꝫ domū zacharie
elizabeth quā ꝑcurſoꝛē dn̄i no⸗
uerat ꝑiturā. ꝯgratulando cog
nate de dono. ꝛ miſtratura ſeni
iuuencula ſalutat. atqꝫ ꝑ filium
gloꝛie regē quē geſtabat. matrē
elizabeth et filiū ſanctificauit.
tribuens gratiā ꝓphetādi To⸗
toqꝫ ſpū in deo ſalutari ſuo exul
tans. gl'oſum illud canticū toto
coꝛde ꝓ receptis deum laudās
muneribꝫ. ꝟginali voce depꝛom
ſit di. Magnificat aīa mea do⸗
minū ꝛc. Occurꝛens qꝫ elizabet
magnis ad vocē ſalutantis vir⸗

ginis ꝺ̄ppignerata muneribus. ꝓphetico repleta ſpū. nō ingra ta de mūere. qꝺ̄ habuit refudit. Nam benedictōis verbo ⁊ gra tiaꝝ virginē grauidā. ſimul ⁊ be nedictū ventris ſui fructū bene dicens ait. Benedicta tu inter mulieres. id ē plus benedicta q̄ꝫ omēs mulieres ſm̄ Hiero. in ſ. cogitis. Et benedictus fructus ventris tui. Hec ſunt hodierne feſtiuitatis gaudia. de quibꝫ qꝛ ꝑ ſingula dici hore breuitas ac aeris intenſa caliditas. nō ſinit ſaltem benedicentꝫ elizbbet ꝟba paululū ꝑtractemꝰ. ꝓ cuiꝰ execu tōne virgini dicamus Aue.

☞ B Bendicta tu inter mulieres Beata mater elizabet ꝑ donum ꝓphetie qꝺ̄ ad ſalutā tis vocē virginis accepat. nedū virginē deuote laudauit. ſed ꝓ fundiſſima ſanctiſſimaqꝫ dn̄ice incarnatōis miſteria reuelauit. Verba ſiq̄dem ſalutantis arch angeli q̇bus virginē ꝯmendaue rat reſumpſit. et laudes maxias quas idē angelus dicere nondū potuit adiecit dicens. Benedi ctus fructus ventris tui. Non dum em̄ dum angelus ſue ſalu tatōis verba ꝓtulit. xp̄c domiꝰ ventris eius fructus fuit. Sed elizabet hec ꝓphetico q̇ inſtru ctus erat ſpū. addidit in quo et filij et matris laudes omēs ꝯp hendit. dicens em̄ Benedictus nō inter homines aut angelos. innuit eum ſine aliciuꝰ ꝯpatōne in infinitū benedictū. ſicut apl̄s ait ad Ro. 9. Qui eſt deus ſuꝑ oīa benedictus in ſecula. addēs vero fructus ventris tui. ſuper altat virginē. Laus em̄ matris vt Albertꝰ in de laudibꝫ virgꝫ. ait. In hoc ꝙ eam filius ante cellit non minuit. ſed exaltatur in eo ꝙ non tantū genuit ſibi fi lium equalē. ſed in infinitū me liorē. qꝺ̄ etiā ex ꝑte infinitat qꝺ̄ ā modo bonitatē matrꝫ. Omīs em̄ arbor ex fructu ꝯgnoſcitur. ꝓprio. Vn̄ ſi bonitas fructꝰ bo nificat arborem. Infinita boni tas in fructu oſtēdit qꝺ̄ āmodo infinitā in arbore bonitatē Hec Albertꝰ. Bonitas deniqꝫ filij cauſa eſt materne benedictiōis. nam vt Bern̄. ait ſuꝑ miſſus eſt ome. 3. Vere benedictꝰ fructus ventris tui. in quo benedicte ſt̄ omnes gentes. de cuiꝰ plenitudi ne tu quoqꝫ accepiſti. cū ceteris. et ſi differentiꝰ a ceteris. ex cuiꝰ benedictōe benedicta etiā tu in mulieribus. Non qꝛ tu benedi cta idꝺ̄o benedictꝰ fructus ventrꝫ tui. ſed qꝛ ille ꝑuenit te in bene dictōibꝰ dulcedinis. ideo tu be nedicta.

C Benedictio au tem ſm̄ Alber. in de lau. vir. 4. importat. ſcꝫ maledictiōis eua cuatōem. fecunditatis amplia tōem. ſingularis gratie collatio nem. et ꝯgratulantiū collauda tiōem. ſm̄ hos enī modos inue nitur accipi benedictio in ſcrip tura in multis paſſibus Colligi

tamē pōſſunt ſimul ex hȳs bene
dictōibus balaam. Nūeri. 23. ⁊
24. q̇bus ꝑ os balaam bn̄dixit
dn̄s populo iſrael. ḋ cuiꝰ radice
bn̄dicta virgo nr̄a orta eſt. imo
ꝓpter eam oēm ſuā bn̄dictiōem
ꝯſecuta. nam ꝓpter hanc ꝟginē
ſegregauit dn̄s peculiarē illum
populū. ac benedictōibꝫ multi-
plicauit. lege ⁊ ſacramētꝫ purga
uit. q̄tinus purgatiſſima ꝓduce
ret̄ virga. de cuiꝰ radice flos a-
ſcenderet xp̄c dn̄s. ſuꝑ quē req̇e
ſceret ſpūſſanctꝰ. vt habet̄ Iſa.
xi. Quantū ad maledictōis eua
cuatōem. ait balaam. Populus
ſolus habitabit. et inter gentes
nō reputabit̄. Non eſt ydōlū in
iacob nec videt̄ ſimulacꝝ i iſrael
deꝰ eduxit illū de egipto. Quā
tum ad fecunditatꝫ amplificati
onē dr̄. Quis dinūerare poſſet
puluerē iacob. ⁊ noſſe nūeꝝ ſtir-
pis iſrael. Quantū ad ſingula-
ris gratie collatōez dr̄. Orietur
ſtella ex iacob ⁊ ꝯſurget virga ḋ
iſrael. ⁊ percutiet duces moab.
Quantū ad ꝯgratulantiū lau-
datōem dr̄. Qui bn̄dixerit tibi
ſit ipſe bn̄dictꝰ. ⁊ q̇ maledixerit
in maledictōibꝫ reputabit̄. Sꝫ
he oēs bn̄dictōes excellētiſſime
ꝯueniūt ꝟgini glo̾ſe. ſuꝑ omēs
mulieres bn̄dictas. q̄re veriſſi-
me in laudē ꝟginis ait elizabet.
Bene. t. int̄ mu[lieres]. C. D. Fuit bn̄
dicta inter mulieres. qꝛ ab omi
maledictōne feminei ſexus liber
rima. Dura ſiq̇dem maledictio

⁊ graue iugū ſuꝑ oēs filias eue.
cui dictū eſt In dolore paries fi
lios. ⁊ nihilominꝰ ſecutū eſt. ma
ledicta ſterilis i iſrael. Ecce ma
nere ſterilē maledicit̄. ꝯceptōi āt
ꝯcupie feditas. ꝑturitōi doloꝝ
cruciatus alligat̄. Uex maledi-
ctio ſterilitatꝫ obprobriū eſt ho
minū. non pctm̄. ait em̄ Bern̄.
ſuꝑ miſſus eſt. Neqꝫ ob aliḋ ſte
rilis dr̄ maledicta. niſi ꝙ obpro
prio ⁊ ꝯtēptu ſit hn̄da tanqꝫ inu
tilis ⁊ infructuoſa i iſrael. Ma
ledictio aūt ꝑturitionis ⁊ pctm̄
habet in ꝯceptōe. ⁊ laborē in ge-
ſtatōe. cruciatū in partꝰ effuſiōe
Ab hȳs euacuat̄ ꝟgo bn̄dicta.
qꝛ nec ſterilis ꝑmanſit. nec cum
pudore ꝯcepit. nec in dolore pe-
perit. Et q̄re hoc qꝛ certe elegit
magis eſſe obprobrio homibꝫ q̄ꝫ
obnoxia pctō. Ait em̄ virgo pru
dentiſſima ſ. Bern̄. ſuꝑ miſſus
ome. 3. apḋ ſe. q̇d facies? ſi ꝑtu-
ris anguſtiarꝫ. ſi ſterilis manes
malediceris. Sꝫ melius mihi ē
maledictū qḋ ē obprobriū hoīꝫ
incurrere. ⁊ caſtam manere. q̄m
ꝑus ꝑ ꝯcupiam ꝯcipe. ⁊ merito
poſtea ꝑ dolorē ꝑturire. hinc em̄
⁊ ſi videro maledictū ſꝫ n̄ pctm̄
illinc ꝟo et pctm̄ ſil̾ et cruciatū.
mihi aūt ꝓ mimo eſt qḋ homibꝫ
diſpliceo dum me virginē caſtā
poſſim exhibere xp̄o. O inquit
Bern̄. virgo prudens. O virgo
deuota O virgo caſtiſſima. q̇s
te docuit deo placere ꝑ virgini-
tatē? Que lex. que iuſticia. que

pagina. ve. te. precipit ꝯſulit vel
hortatur in carne nõ carnaliter
viuere et in terris angelicã vitã
ducere? Ubi legeras beata ꝟgo
ſapia carnis mors eſt. et curam
carnis ne feceritis in deſiderio.
Ubi legeras de virginibus. qꝛ
cantant canticũ nouum qd̃ neõ
alius cantare poteſt. ⁊ ſequũtur
agnum quocũqꝫ ierit? Ubi au-
dieras de virginibꝰ ꝑceptũ non
habeo ꝯſilium aũt do? Tu vero
non dicam ꝑceptum ſed nec con
ſilium. nec exemplũ habueras.
niſi qd̃ te vnctio docebat. de oĩ
bus ac ſermo dei viuꝰ et efficax
ante tibi fuit mgr̃ q̃ꝫ filius. Pri
us inſtruxerat mentem q̃ꝫ indu
eret carnem. Eligis in iſrael eſſe
contemptibilis. vt illi placeas.
cui probaſti te maledictum in-
currere ſterilitatis. Et ecce ma-
ledictio benedictione commu-
tatur. fecunditate ſterilitas cõ-
penſatur. Nec tamen fecundi-
tate vir ginitatiſ integritas au-
fertur. Nam concipies ſed ſine
peccato. grauida eris ſed non
grauata. paries ſed non cum tri
ſticia. Neſcies virum ſed gig-
nes filium. Hanc virginis be-
nedictiõem exclamando innuit
elizabeth cum ait. et vnde mihi
hoc vt mater domini mei veni-
at ad me. matrem vocans oſten
dit. quia ſterilitatis euaſit ob-
probrium. Dicens. domini mei
integrã corpore et ſanctam men
te ꝓfitetur. Solent pregnãn-
tes matres a ſuis maritis Aut
progenitoribus commendari.
nunq̃ꝫ a fetu concepto. Sed nõ
ait elizabeth vñ mihi hoc vt ve
niat ad me filia dauid. vel ſpon
ſa ioſeph. parum hoc fuiſſet. cũ
et ipſa elizabeth de ſtirpe ſacer-
dotali progenita. virum habuit
ſacerdotali infula preſignitum
Sed mater ait domini mei. cu
ius domini. Haud dubium q̃n
ſaluatoris mundi. et filij dei.
quem in ſacratiſſimo geſtabat
vtero. Sed hic eſt qui collapſa
reparat. peccata mundat. inno-
centiam tribuit. hunc agnoſcẽs
et matrem virginem innocentẽ
qꝫ non dubitauit. Ipſa deni
qꝫ virgo pro hac benedictione
accepta in ſpiritu exultans. do-
minum ſalutare ſuum magnifi
cauit cum dixit. Quia reſpexit
humilitatem ancille ſue. Que
nam hec fuit humilitas. q̃ tan-
te reſpexit dominus? Illam pu
to quoniam elegit virgo eſſe. ob
probrium hominum et abiectio
plebis. vt ſuam virginitatem
ſponſo ꝯſecraret in celis. Hanc
proculdubio dominus reſpexit
et eã que ſe deſpexit ipſe mira-
biliter exaltauit. vt ſalua virgi-
nitate. non eſſet vltra in iſrael
maledicta. neqꝫ inter ſteriles de
putata. Sed ab omnibus an-
gelis et hominibus venerata.
Hinc ſeq̃tur. Ecce eñ ex hoc be

atam me dicent omēs generati-
ones. quā ammirans Hugo de
ſancto vic. ait. O hūilitas virgi
nis. ⁊ virginitas humilis. quo
in vnū ꝯueniſtis. ſic ſublimaſtꝫ
humilem. ſic fecundaſtis virgi-
nem. vt virgo pariat dei filiū. et
humilis habeat ſponſum deum
Et ſm hoc excellenti⁹ in ea locū
habuit ꝓma benedictō balaam
Siq̄dem ſola hītauit ſine ꝯiu-
gali ſocietate. Sic ptꝫ ꝓma be-
nedictio. ¶ E Fuit ſcđo be-
nedicta inter mulieres. qꝛ fecun
ditate amplificata. qm̄ de ipſa
verificata eſt bn̄dictio balaam
quis dinumerare poſſit ⁊c̄. Nā
vnum naturalem filium genuit
benedictū ventris ſui fructū. et
facta eſt oīm mr̄ credentiū. quō
em̄ ꝟgo n̄ ē credētiū mr̄. cū ꝓpt
eā ſanct⁹ pr̄iarcha abꝛaam oīm
credentiū dicat pater dict⁹ enī
eſt abꝛaam a dn̄o. qꝛ ꝯſtitutus
pater multaꝝ gentiū. Gen̄. 17.
Pater multaꝝ gentiū. nō ꝑ na-
turalem generatōem. ſic enī tm̄
pater fuit vnius gentis iudeoꝝ.
ſꝫ pr̄ multaꝝ gentium. i. omniū
credentiū. et hoc ꝑ repꝛomiſſiōꝫ
qꝛ repꝛomiſſum erat ei ſemen. in
quo benedicēde erant oēs trib⁹
tre. ſic clare docet apo. ad Gal.
3. Abꝛae dicte ſunt ꝓmiſſiōnes
⁊ ſemini eius. nō dicit in ſemib⁹
quaſi in multꝭ. ſed quaſi in vno
et ſemi tuo qui eſt xp̄c. Seq̄tur
quicunqꝫ in xp̄o baptiſati eſtis.
xp̄m induiſtis. Si aūt vos xp̄i.

ergo ſemen abꝛae eſtis ſm ꝓmiſ
ſionem heredes. et. c. 4. nos ſm
yſaac ꝓmiſſionis filij ſum⁹. ob
hanc cauſam xp̄m noīat ꝓmoge
nitū Matth. 1. Pepit filiū ſuū
ꝓmogenitū. et ad Roma. 8. dꝛ.
vt ſit ipſe ꝓmogenit⁹ in multis
fratribus. ſi ergo ꝓmogenit⁹ eſt
et fratres habet ſcđo genitos.
virgo mater eſt non vni⁹ tantū.
ſed multoꝝ. ſed adoptiōe nō car
nis ꝓpagatōe. vn̄ ait Albert⁹ in
de lau. vir. Mater eſt vnius ho
minis ꝑ generatōeꝫ. oīm hoīm
mater ꝑ regeneratōꝫ. virginum
vero mater ꝑ imitatōem ¶ Hec
ſancta iſta elizabet exponēdo ꝑ
ſingula ꝑ que in ſue benedictōꝭ
verbo ſimul cōplexa eſt ſubdit.
Ecce enī vt facta eſt vox ſaluta
tōꝭ tue in aurib⁹ meis. exultauit
in gaudio infans in vtero meo.
Quid hoc aliud eſt dicere. q̄ꝫ vt
Chriſ. ait. Dum virgo ſaluta-
uit elizabet. vox eius ad puerū
deſcendit. ⁊ ſtatim ſpūſancto re
pletus. in matris vtero exulta-
uit. ⁊ Beda In vno eodēqꝫ mo
mento cum vōce ſalutantꝭ. gau
diū naſcitur infantis. quia dū
vox ad aurem ꝑuenit coꝛꝑalem
virtus ſpiritualis coꝛ intrat au
dientis. nec ſolū genitricē ſꝫ ſo-
bolem amoꝛe dn̄i aduenīētis ac
cendit. Ex hac aūt ſpūſſancti re
pletōne cū iohānes fuerat ſan-
ctificatus ab oꝛiginali. et in ſpū
regn̄atus ꝑ virginis vocem. cla
re ptꝫ ip̄am oīm in xp̄o filio ſuo

regenerādoꝝ eſſe matrē. De hac
quoqꝫ benedictiōe ipſa virgo in
ſuo cantico gratulabūda exulta
uit. cū cecinit. Et mīa eius a ꝓge
nie in ꝓgenies timentibus eum.
Que miſericordia? illa vtiqꝫ qua
fecit mihi magna qui potens eſt
qua me humilē fecit matrem dei
creatoris mei. Hec miſericordia
ꝓtenditur a ꝓgenie in ꝓgenies.
in omēs timentes eū. vt ſcꝫ oīm
illoꝝ ſim mater ſalutē multa ſoli
citudine ꝓcurando. ſicut etiam
Ecci. 24. in eius ꝑſona dicit ſpi
ritus ſanctꝰ. Ego mater pulcre di
lectōnis et timoris. ¶ Fuit
virgo tercio benedicta ꝑ ſingula
ris gratie collatōem. Fuit nanqꝫ
virgo glorioſa ſuꝑ omnē creatu-
ram poſt xp̄i hūanitatē. in omīs
gratie ſingulariſſima ꝓuentione
ſuꝑ benedicta. in eius ꝯceptōe. na
tiuitate. et ꝯuerſatōe. ſꝫ hijs di-
miſſis Hanc ſingulariſſimē p̄ cū
ctis ꝯtulit gratiā. ꝙ creatura exi
ſtens. in matrē eligitur ſui crea-
toris. In hac ſola impleta eſt be-
nedictio balaam Orietur ſtella
ex iacob ꝛc. ipſa em̄ eſt germen ia
cob. atqꝫ iſrael. de quo ortꝰ eſt ſol
iuſticie illuminās omnem hoīem
venientē in hūc mōm. qui eſt vir
ga ꝑcutiens duces moab. i. ydo-
latras populos. Hoc em̄ maius
nihil in laudibꝰ virginis dici p̄t.
de quo Petrꝰ rauanē ſuꝑ miſſus
eſt. Vere bn̄dicta inter mulieres
q̄ celo fuit maior. terra fortior.
orbe latior. Deū nanqꝫ quē mun-
dus ca ꝑe nō potuit ipſa cepit. por
tauit eum qui portat orbem. ſuū
qꝫ genuit genitorē. nutriuit oīm
viuentium nutritorem. et Be. in
ome. ſuꝑ miſſus eſt. Vere ait be
nedicta inter mulieres q̄ ſine exē
plo muliebris ꝯditōis. cum deco
re ꝟginitatꝭ gauiſa ē honore parē
tis. quoqꝫ virginē matrē decebat
deū filiū ꝓcreauit. ꝛ Bern̄. ſuꝑ
miſſus eſt. Filius paterne carita
tis. erit corona tue caſtitatis. ſa-
pientia paterni cordis. erit fru-
ctus vteri virginalꝭ. Deum deni
qꝫ paries. et de celo ꝯcipies. Sin
gularis fuit hec benedictō. quia
vt ait zedulꝰ. Nec ꝓmā ſimilem
viſa eſt. nec habere ſeq̄ntē Hanc
benedictiōem explicans elizabet
dixit. Beata que credidit q̄m ꝑ
ficiētur in ea q̄ dicta ſunt ei a do
mino. dicta erat ei ꝑ angelū a do
mino. paries filiū et vocabis no
men eius ieſum. hic erit magnus
ꝛ filiꝰ altiſſimi vocabiꞇ. et d. i. d.
ſ. d. p e. e. r. i. d. ia. eter. et re. n.
e. ri. Hec em̄ credendo concepit
mente. ꝛ ꝯſentiendo carne. ī quo
non ſolum benedictā. ſed et bea-
tam merito dicit. quaſi ſummā
ꝑfectōem aſſecutā. que btitudi-
nis noīe ſignificatur. ¶ De hac
etiā benedictōne in ſuo cantico
ꝯgratulaꞇ ipſa virgo dicēs. Su
ſcepit iſrael puerū ſuū Suſcepit
inquā dominꝰ ꝑ miſteriū incar-
natōis pueꝝ ſuū. i. carnem infan
tilem de iſrael. hoc ē virgine iſra
elitica. vel glo. dicit Suſcepit ꝑ

p̱ diſpenſationē incarnatiōis. q̄ſi medicus egrotū dn̄s. inter ho-
mines viſibilis factus. iſrahel in
puerū ſuum. i. populū iudec. vt
faceret iſrahel. i. videntē deum.
et puer̄ ſuum. i. humilē ⁊ obedi-
entem. Hanc aūt incarnatiōem
p̱ virginem factam nemo fidelis
dubitat ¶ Fuit q̄rto virgo
bn̄dicta ꝯgratulanciū collauda
tione. Laudata enim eſt ſup̱ om
nes mulieres. imo creaturas pu
ras ab angelis. ⁊ ab hominibus
Laudāt eam angeli vt ait Alber
vbi ſupra. Quia genuit angelo-
rum reſtauratorē. reſtaurauit ſi-
quidē bn̄dictus hꝰ ꝟginis fruc-
tus. angelicam ruinam. p̱ equi-
pollenciā. numerū cadencium ex
hominibus reſtituendo. augmē
tando. et ſup̱addendo. Laudāt
eā hoīes. q᷑ genuit p̱diti gener̄
r̄dēptorē. iuſtificatorē ac gl'ifica
torē. Jōq꜠ recte de hac ꝟgine in
bn̄dictōibꝰ balaā dr̄. q̇ bn̄dixe-
rit tibi ſit ille bn̄dictus. ⁊ q̇ male
dixerit ſit maledictꝰ. ⁊ ꝟe bn̄di-
cti ſt̄ q̇ huic ꝟgini bn̄dicūt. in cꝰ
p̱ſona dr̄. Ecci. 24. q̇ elucidāt me
vitā eternā poſſidebūt Elucida
re hāc ꝟginē eſt eā laudare. bn̄di
cere. magnificare. Eapropter eli
ſabet egregia huiꝰ ꝟginis lauda
trix. p̄ma oīm pꝰ ꝯceptū diuinū.
vt oñderet eā ab oībus deuotiſ-
ſime laudandā. Jmpleta ſp̄ūſcō
exclamauit voce mag̃. Magna
ait. Se. nō tā clamoroſa q̄ꝫ deuo
ta. Sꝫ nec de hac bn̄dictōe dn̄i
in cantico ſuo ꝟgo exultās ſiluit
ait em̄. beatā me dicēt oēs gn̄ati
ones Et ꝯcludēs ait. ſic locutꝰ ē
ad pa. n. a. et ſe. e. in ſ. Locutꝰ eſt
inq꜠ de ſuſceptōne iſrl' ex virgine
matre. in q̇ ⁊ ꝟginis magnifica-
uit laudes Locutꝰ eſt p̱ angelos
p̱ figuras. ⁊ p̱phas Nōne ꝟgis
nr̄e ꝯmendabat fortitudinē. dū
p̱ angelū antiq̄ ſerpēti ait. ipa cō
teret caput tuū. Laudauit amo
ris indeficientiā. dū moyſi in fi
gura rubi ardent̄ ſꝫ nō ꝯburēt̄
apparuit. Laudauit ꝟginalē in
tegritatē ſil' ⁊ fecūditatē. dū de
ꝟga aaron nō irrigata ſup̱ nām
florē p̱duxit ⁊ fructū. q̄ntū deni
q꜠ eā laudauit in oībꝫ p̱phet̄. lō
gū ē recitare. Laudauit deniq꜠ p̱
euāgeliſtas ⁊ apl'os. nec ceſſabit
p̱ ſuos fideles laudare. q̇ ſemē ſt̄
abrae vſq꜠ i ſecula. De q̄r nūero
q᷑ nos eē gaudēꝰ. ⁊ nos laudare
nō ceſſemꝰ. ſic Hiero. hortat̄ i ſ.
cogitis. Ait em̄ Nolite ceſſare a
laudibꝫ ꝟginis. Si ꝟgo es gau
de. q᷑ meruiſti eē qđ laudas. tm̄
cura vt ſis q̄ digne laudare poſ-
ſis. Si ꝯtinēs venerare ⁊ lauda
q᷑ nō aliūde ꝯſtat ꝙ poſſis eſſe
caſta. q̄ꝫ ex gr̄a xp̄i q̄ fuit pleniſſi
me in maria qua laudas. Si cō
iugata aut certa peccatrix. nihi-
lominꝰ ꝯfitere ⁊ lauda. Qm̄ in-
de oībꝫ mīa p̱fluxit et gr̄a vt lau
dent. Omnes itaq꜠ dicamus cū
elizabet virginē laudātes Bene
dicta tu inter mulieres. q̄tinꝰ et
nob eiꝰ merit̄ bn̄dicat bn̄dictꝰ

fructꝰ ſui ventris chriſtꝰ domi-
nus. cū pr̄e ⁊ ſ. ſancto deꝰ in ſecu
la ſeculorum Amen.

¶ In feſto aſſūptōis Ma
rie ſermo .ii. in or. XI.

Aue luc. i.

A ¶ Cōgregatis nobꝫ
gr̄a altiſſimi ad gl'oſiſſi
mā feſtiuitatem. celoꝝ ciuibꝰ ter
rigeniſqꝫ coēm feſtū aſſumptōis
quo vtroꝝqꝫ gaudiū auctū ē. Di
gnū eſt erectis ſurſū cordibꝰ tan
te virgini deuotiōis noſtre offer
re oraculū. Sed ꝑſcrutanti q̇d i
eiꝰ laude depromāꝰ nihil occurit
digniꝰ. nihil illi ḡtiꝰ. Nihil p̄nti
ſolēnitati ꝯgruētiꝰ angelica ſalu
tatiōe. Nihil digniꝰ. quia a ſan
cta trinitate dictata ⁊ ꝑ archan
gelū trāſmiſſa. Nihil illi gratiꝰ.
quia hac ſuꝑ oīm creaturaꝝ di-
gnitatē vſqꝫ ad ꝟbi maternitatē
eſt ſublimata Nichil feſtiuitati
cōgruētiꝰ. quia hodie pleniꝰ ⁊ ꝑ
fectiꝰ ꝯſecuta ſingula in hoc ſa-
lutis eulogio ꝯ̄ſignata. Hinc ca
nit eccleſia beata es virgo maria
dei genitrix q̄ credidiſti dn̄o ꝑfe
cta ſ̄t in te que dicta ſ̄t tibi. Ec-
ce exaltata es ſuꝑ choros angelo
rū. ¶ Deniqꝫ et ſi in die illa dei-
fice ꝯceptōnis ab vno angelo ſa
lutata eſt. hodie vero a bn̄dicto
filio a tota celeſtiū legionū mul-
titudine. ab aſſiſtētibꝰ apl'is. di
ſcipuloꝝqꝫ cetu eiꝰ feliciſſie dor-
micioni aſſiſten̄. multo feliciꝰ af
fata. qui nihil aliud in eius lau-
dē eructare poterant q̄ꝫ qđ hÿs
verbis ſignificatur. Dum nanqꝫ
vt Hiero. ſentit. ſaluator oīm ꝑ
ſe totꝰ hodie feſtiuꝰ occurrit. di
lectiſſime ſue matri. et cum gau-
dio eā ſecū in throno collocauit
d. Surge ꝓpera aīca mea. colū
ba mea. formoſa mea ⁊ veni. Iā
ei hyems trāſijt. imber abijt ⁊ re
ceſſit ⁊c. Can. 2 Hoc dixit quod
angelus in ꝟbo aue ſignificauit
Quid enī eſt hiemē penalis aſpe
ritatis ab hac virgine trāſiſſe. ⁊
imbrē fluide ſiue tꝑalis aſꝑſion̄.
abiſſe. niſi eā hodie ꝑfecte ab oī
ve ne dū cl'pe q̄ nūqꝫ attacta ē. ſꝫ
pene et tꝑalis viciſſitudinis icon
ſtancie ſubtractam eſſe et ꝑ'tꝰ
liberatā. Dū deniqꝫ in eiꝰ occur
ſu tota legionū celeſtiū ꝓdierat
ml'titudo. vt dic̄ Bern. ſ. i. huiꝰ
feſtiuitatis atqꝫ leti ſuſceperunt
celi ml'tiplici iubilo. ſicut beatus
Gerhardꝰ ep̄s teſtat̄. hodie in-
q̇t ꝟginē beatā celi ſuſceperūt le-
tando. angeli gaudēdo. archan-
geli iubilādo. troni exultā°. dn̄a
tōes pſallēdo. ꝑncipatꝰ armoni
ſādo. ꝑtātes citharisādo. cheru
bin ⁊ ſeraphī hymniſādo. atꝫ ad
dīne maieſtatꝭ t̄bunal deducēdo
In ꝯſideratōe tāte nouitatꝭ nō
ſine āmiratōe clamabāt. q̄ ē iſta
q̄ aſcēdit de deſ̄to delicijs afflu
ēs. inixa ſuꝑ dilectū ſuū Can. vi.
Et q̇d eſt dicere ꝺ̄ deſ̄to aſcēdit
(ꝺ̄ ſub ſole. vbi nihil niſi labor ⁊

dolor et afflictio ſpūs. vt loqui⸗
tur eccs) niſi hoc aſcenſu ab omi
ve laboris et afflictionis penitus
liberata fuit. Quod vero ſequit
delicijs affluens vtiqȝ donoꝝ et
gratiaꝝ. et innixa ſuꝑ dilectū ſu
um. hoc eſt quod gabriel adiūxe
rat. gracia plena dn̄s tecū Pluri
mas deniqȝ egregias laudes apo
ſtolos ac ceteros diſcipulos dn̄i
dormitōni virginis in corpe aſſi
ſtentes depromſiſſe dioniſius re
fert. Et qȝqȝ ſinguli ſingulas lau
des ꝓtulerint. quid aliud dicere
poterāt qȝ qd in illa ſalutatōne i
triclinio trinitatis edita. et ita ꝑ
fecte omnes virginis ꝑfectiones
et dignitatis ꝯprehendēte inclu
dit. Hoꝝ ergo exemplo ⁊ nos
ꝓ gratia eandem offeramus d.
Aue grā plena. B Quāuis
oēs ꝑticule h⁹ laudis perfectiſſi
me hodie de virgine p̄dicari poſ
ſint eo ꝙ omnia que de illa dici
poſſunt includit. qꝛ cum multa ſi
mul dicere non poſſum⁹. p̄mū v⸗
bum ſm preſentis materiā feſti⸗
uitatis tractem⁹ ꝯſiderātes a q⸗
bus imperfectōibus et ve. hodie
fuerit beatiſſima p̄uilegialr̄ p̄ſer
uata. vn̄ ei dicim⁹ aue. i. ſine ve.
Quāuis virgo glorioſa ſemper
ab omni peccato liberrima fuit.
non tamē ab omni peccati ſeque
la. ſed neqȝ omib⁹ ſubiecta. Ne
ſi in omnib⁹ humane nature ex⸗
cederet infirmitatē. nō homo ſȝ
magis dea ab hominibus puta⸗
ret. Sic et fili⁹ eius ꝓ nobis pa
ti ⁊ mori voluit que ſunt ſequele
peccati. Ac legi qua ſtatutum eſt
homini ſemel mori Heb. 9. ſubij
ci voluit. Cui et mater eius ſub⸗
iecta fuit. Hodierna quoqȝ die
per realem ſeparatōnem anime a
corpore vere mortua fuit. Hinc
hieronim⁹ i ſmone cogit. loqns
de qbuſdā ſcript apocriphis. d
trāſitu virginis ait. Ex his nihil
aliud expiri poteſt ꝓcerto. niſi ꝙ
hodierna die glorioſa migrauit
a corpore. Cōſonat Dam. Aug.
et ceteri omnes. Verū ⁊ ſi mor
tem ſubijt. tamen ob ieffabilem
eius dignitatem et materni ho⸗
noris ſummā excellentiam. ne ſic
vna ex ceteris putaret mulierib⁹
a multis huius mortis nexib⁹ et
appendicijs eſt exempta. Quod
in collecta Gregori⁹ clare innuit
cū ait. Veneranda nobis huius
diei feſtiuitas opē cō. ſem. i qua
ſancta dei genitrix mortē ſubijt
tꝑalem. nec tamen mortis nexib⁹
dep̄mi potuit q̄ filiū tuū d. n. de
ſe genuit incarnatuȝ. Pulcra
corrn̄dētia. Fuit naqȝ virgo be⸗
nedicta pura homo ac filia ade ⁊
eue. quia cōmuni lege ꝓpagata.
ſed ab omni peccato originali et
actuali liberrima ⁊ ita oīm ho⸗
minū digniſſiā. Debuit ḡ ad vt⸗
uſqȝ ꝓbationem in quibuſdam
cōmunicare filijs ade in nature i
firmitate. ⁊ in quibuſdam eximi
ne non putaret de filijs ade. Et
ne ſimilis ꝑ omnia eis iudicaret
cōmunicauit ḡ in morte. Exem⸗

emptã eſt quãtū ad nexus mor
tis. Tres autē intelligi poſſunt
nexus mortis. preter peccatum
quod eſt occaſio ꝑncipalis. De
quo nullam hic oportet facere
mentionem Hij ſunt.
Dolor infirmitatis ad mortem
impellentis
Infeſtatio d̄monis animam ra
pere cupientis.
Incineratō cadauerꝫ putreſcētꝫ
Ab hijs virgo exempta creditur
penitus pia fide Nam licet ſcri-
ptura canoica modum quo glo
rioſiſſima hec virgo migrauit a
corpore. Ubi Quibus ꝑſentibꝰ
Quibuſqꝫ baiulis ſanctiſſimū
hoc corpus deiferum. et quo ſe-
peliēdum ſit. delatum ſit ⁊c̄. huiꝰ
modi non exprimat. Immo de
omnibꝰ que circa illam acta ſunt
poſt viſibilem ſpiritꝰ ſancti miſ
ſionem mentionem nullam facit
Non tamen ſine cauſa. Nihilo-
minus non vacabant ſancti do-
ctores multa ex hijs tradere. q̄-
dam ex fideliſſima antiquorum
relatione. quedam ꝓbabili rati
ocinatione. ꝯſonantibus et non
diſſonantibꝰ ſcripturis. Quibꝫ
et ſi non oportet fidem certam.
piam tamen adhibere decentiſſi
mum eſt. Sic em̄ inueſtigare cō
uenit ea que ſcripture auctoritaſ
non tradit. Sicut dicit beatus
Auguſtinꝰ in ſmone longo pn̄tꝫ
feſti. De ſanctiſſimo corpore per
petue virginis eiuſqꝫ ſacre ani-
me aſſumptione loqui ſuſcipien
tes. hoc pͥmū dicimus. ꝗ in ſcri
pturis poſtqꝫ eam dominus in
cruce diſcipulo ꝯmēdauit. nihil
de ea repitur. preterquã quod lu
cas ꝯmemorat in actibus dicēs
Hij omnes erant perſeuerantes
vnanimiter in oratione cum ma
ria matre ieſu. Quid ḡ de mor-
te. Quid de eius aſſumptione
dicendum eſt. vnde ſcriptura ni
hil cōmendat. niſi inquirendum
ratione quid cōſentiat veritati.
Fiat ergo ipſa veritas auctori-
tas. ſine qua nihil valet aucto-
ritas Quod tamen virgo bea
tiſſima vere mortua ſit. atqꝫ eiꝰ
anima ſuper omnes choros an-
gelorum exaltata. Prima ac bea
tiſſima poſt chriſtum benedictū
fructum ventris ſui in reginali
ſolio reſideat. ex determiatione
ſancte eccleſie. (que tanqꝫ ſponſi
ſui ſpiritū habens non errat) in
dubitatum habetur. Quod et
cantica huius feſti multipliciter
oſtendunt. ſicut aperte Hieroꝰ.
in ſmone cogitis tradit. De ce-
teris vero ſupradictis pia fide
ſine temeritate que ſequunt̄ ſūt
credenda

C

Quantum ergo ad primum
virginem hodie obdormiſſe ſine
corporali ac ſenſibili dolore. eſt
veritati conſonum et ſententijs
doctorum. Quod probatur.
¶ Ex Habitudine corporis op
time complexionati nihil intem
perantie ſubiecti.

¶ Ex deſiderio ſpiritus. amo-
ris diuini igne accenſi. et ex vo-
catione igniti.
¶ Ex merito compaſſiōis ani-
me. chriſto in cruce pendenti cō
morientis. ſemel em̄ mortua do-
lore anime ſub cruce non iterum
ſentire dolorem mortis debuit.
¶ Ex excellentia ſuper diſci
pulum cuſtodem ſine dolore de
cedentis.
¶ Ex ↄgruentia turbe diſcipu
loꝝ ſibi morienti aſſiſtentis.

¶ Virgo etenim maria complex
ionis optime haud dubium fu-
it. Fuit deniqꝫ tꝑatiſſimi regi-
minis et omnis intemꝑantie ex-
pers. Unde videtur nullam in
vita ſua paſſa fuiſſe egritudinē.
Donec naturali morte ex ſenio
dulciſſime eius vita extincta fu-
iſſet. In talibus enim ex ſenio
ſolo et nō accidentali morbo de
cedentibus. ſenſualis viuacitas
remittitur ſucceſſiue ſine dolore
vſqꝫ ad non eſſe. ita ꝙ prius de-
ficiat diſpoſitō complexionalis
ad ſentiendum requiſita. ꝗ illa
quā requirit aīa vegetatiua.
Sicut in ſenibus ſine dolore.
caligant oculi. obſurdeſcunt au
res ꝛc. Nꝫ ſi mortis eius natura
lis tempꝰ acceleratum atqꝫ pre-
uentum vt quedā referunt hi-
ſtorie creditur. ne tantum vſqꝫ
ad extremum ſenium moram fa
ceret in preſenti exilio. proportio
natus eſt terminꝰ vite. termino
meriti eius. Ut termino meriti
ab eterno in ipſa preuiſi ad quē
continuis et quotidianis ꝑfe-
cit cremētis adepto. ſtatim a do
mino aſſumenda ſit vocata. quā
uis nondum eſſet terminus vite
ex naturali complexione et ſenio
eius. Neqꝫ credendum eſt bea-
tiſſimā illam ꝑ moram notabilē
vixiſſe in terris ſine merito ↄti-
nuo et gratie ac virtutum aug-
mento. Si itaqꝫ ſic verum eſt
quomō putandum foret chriſtū
dominū filium eius omniū ſal-
uatorem. matrem dilectiſſimam
ad eterna gaudia vocaſſe. et non
a dolore etiā vndecunqꝫ accide-
re potuiſſet preſeruaſſe. Ipſe em̄
eſt qui mortuos ſuſcitat. vniuer
ſos languidos ad eum currētes
ſolo imperiō ſine vllo dolore per
fecte reſtituit ſanitati. Quomō
eam quā ſumme (ſic filius ma-
trem) dilexit. cum ad beatificos
amplexus vocaret. a dolore non
fuaret. ☞ ¶ Preterea. Quis
cogitare poterit. quanta cor ſuū
dulcedo repleuit. dum vocantē
dominū audiuit. ꝛ dicentem. vt
ſcribit ſanctꝰ Coſmas cognomē
to Veſtitor. ꝛ Damaſ. Surge
veni electa mea. amica mea. mat
mea. O mulierū pulcerrima. qm̄
macula nō eſt in te. Veni inquā
ad vitam ꝑpetuam. ad gaudiuꝫ
indeficiens. ad pacis requiem.
ad conuerſatōem ſecuram. ad re

fectionem intermināabilē. ad lu-
cem inacceſſibilē. ad diem non
veſperaſcens. ad gloriam inenar
rabilem. Ad me ipſum filium tu
um vniuerſitatis factorem. De
pone mihi corpus tuum quia in
vtero tuo depoſui deitatem me-
am. Non gloriabitur ſuper te
mors. quia vitam genuiſti. Nō
te obfuſcabit caliginis vmbra.
quia lumen peperiſti. Non te cō
ciſionis contritio attinget. que
meum vas fieri meruiſti. Ueni
iam ad eum qui ex te natus eſt.
receptura materni vteri pignora
educationis mercedem. lactis ꝛ
eſce viciſſitudinem. Unigenito
feſtina adherere filio. cuiꝰ hac-
tenus affectu anxia eſtuabas.
Ueni vt ſicut terram gaudio re-
pleſti. ita facias celeſtia gratulā
ri. Patris mei manſiones iocū-
das redde. ſanctorum meorum
ſpiritus conſolari. et quia te mi
hi virginem matrem mihi exhi-
bui. totius mundi exhibebo te
murum. archam ſaluandorum.
pontem fluctuantium. baculum
imbecillium. ſcalam ad celos a-
ſcendentiū. ꝓpiciatricem peccā-
tium. O quantum gaudiū quā
ta mentis exultatio. dum hec et
ſimilia audiens. cognoſceret ſe
illum iam viſurum in maieſtate.
quem genuit ꝯtrectauit et vidit
in infirmitate. Dum ſe vniendū
non dubitaret illi. ad quē ꝑ ſin-
gula momenta. tantis ſuſpirijs.
tantis ardoribus. tantis dilecti
onis ſtimul' eſtuabat. vt ſp̄ ſc̄tis
angelis diceret. Nunciate dile-
cto quia amore langueo. Hec
vocatio. hec hora concupiſcenti
animo ſemper extiterat expecta-
tā. que et ſi beato Andree paulo
et alijs ſanctis fuit ꝑ amoris ma
gnitudine dulcis. q̄m ſuauis e-
rat illi que ſine cōpatione dile
xit amplius. De quo venerabil'
Hugo de ſancto victore in libro
de triplici olocauſto. et Beda in
omel'. de vigil'. feſti. idem clare
ſenciunt et exprimunt. ☞ Hec
inquā dulcedo et exultatio ſpi-
ritus. nedum mentis cruciatum
(qui quantus fuerit Hieroniꝰ
pulcre deſcribit ad paulam) ſed
etiam omnem dolorem corporis
ſi qui accidiſſet ſine dubio peni-
tus abſorpſiſſet. Nū etiam mul-
ti ſancti ex eadem cauſa dolores
in tormentis non ſenſerunt. vt
de beato Laurentio. Tiburtio
et alijs legitur. Unde putandū
vt tangit Heinricꝰ de haſſz. Ad
huius vocationem. ſuam mentē
in contemplatōne ſuauiſſima fu
iſſe ſuſpenſam. ad eum ad quē ſe
iam aſſumendam cognouit. cor
poris complexio paulatim defi-
ciebat. vſqꝫ tandem nullo dolo
re percepto. nec interrupta con-
templatione. anima illa beatiſſi
ma corpus deſereret mortaliter
diſcraſſatum.
☞ ¶ Ualde inſuper decuit vt

cui⁹ anima nimia penalitate cō-
moriebatur morienti chriſto do
loris gladio tranſfixa. filij mor-
tem ſuam faciens. ab eo paululū
ſeparanda. ſine dolore vniuerſe
debitum carnis ſolueret iam itu
ra ad chriſtum. ¶ Si deniqꝫ
beatus Johanes huius virgi-
nis cuſtos et miniſter ꝑpter vir
ginitatis priuilegium (ſicut ait
Hiero⁹ in ꝓlogo ſuꝑ iohānem)
Deſcendit moriturus in defoſ-
ſum ſepulture locū. taꝫ extrane⁹
a dolore mortis. qꝫ a corruptōne
carnis inuenitur alienus. Quid
minus de hac ſentire poſſumus.
que ſine peccato concepta. virgo
concepit. ſine dolore peperit. et
virgo mente et corꝑe in euum ꝑ-
manſit. Nunqd ſine dolore ſpi
ritum in eternum victurum red
didit. que filium ſuum morituꝝ
ſine leſione qualibet ꝑcreauit.
☞ ¶ Poterimus deniqꝫ eiuſ-
dem rei et hoc ſignum accipere.
qm̄ (vt dicet) apl'i p̄ntes fuere
virginis reſolutioni. haud du-
bium quin ꝑpter honorem vir-
ginis. ſed nihilomin⁹ etiam pro
pter conſolationē eorum qui nō
modice turbati fuiſſent ſi ipſis
abſentib⁹ hoc domini taberna-
culum vita functum didiciſſent
Sed ſi vidiſſent matrem domi
dolentem hinc exiſſe ad filium.
⁊ ſic in ei⁹ exitu quaſi a filio om-
nium conſolatore derelictā. Nū
quid magis ex hoc ipſi qui pro
chriſto ſanguinem fuſuri erant
deſolatōem (ne dicam deſperati
onem) reportaſſent qꝫ conſolati-
onem. Fuit ergo placida et dul-
cis reſolutio virginis. non mo-
dica conſolatō apoſtolis. Unde
⁊ ipſi non in lamenta ſed laudis
cantica ꝓruperunt. vt dicit Dy
o niſius Hec d̄ ꝑmo Recte ergo
ei hodie dicimus Aue. hoc eſt ſi
ne ve corꝑalis aut ſenſibilis do-
loris in corporali eius reſolutio
ne. qua terminata fuit omnis
prior anxietas mentis. Amoris
impacientia ſiue ſuſpiria deſide
riorum. quo ꝯgaudendo cōme-
morantes dicimus verbū Aue
¶ Secundus nexus mor-
tis ſm̄ predicta intelligitur infe
ſtatio demonis. Solēt namqꝫ
demones moriētes cunctos cru
delius oppugnare. peccata que
ſuaſerat replicare. ⁊ omnimode
machinari. quatinus hinc dece-
dentes trahat ſocios ad tormen
tum. vt vult Gregori⁹ omel. 39.
Sꝫ huic noſtre virgini (cui ma
lum ſuadere nō poterant) abſit
vt appropinquaſſe iam aſcendē-
ti in celum credātur. quā adhuc
cōuerſantem in terris fugere ac
tremere ſunt compulſi. Hinc eā
taliter alloquitur Gerſon ſuper
Magnificat tractatu quarto.
Scandens inquit ad ethera.
poteſtates aereas debellaſti. Ni
hil aduerſum te malignātes ſpi
ritus poſſe ſentientes. admirari
potius oportebat demones ⁊ pa
neſcere quaſi q̄rentes intra ſe.

Que eſt iſta que aſcēdit ꝑ deſer
tū q̄ſi aurora ↄſurgens. q̄ nobis
eſt vmbra mortis. ⁊ terribilis vt
caſtroꝝ acies ordinata? Uere ci
in ſua migratōne ordinata fuit
caſtrꝫ demonibꝰ tremendis. or-
dinibus ſcꝫ angeloꝝ et ſanctorū
apl'oꝝ. cui nequaq̄ꝫ appropinq̄re
audebāt. Quō em̄ qui ex poſſeſ
vaſis fugere compulſi ſunt vno
apl'oꝝ p̄ſente ⁊ im̄pante ↄparere
auderent p̄ſentibꝰ omnibus dei
apoſtolis atqꝫ angeloꝝ choris.
Nā em̄ angeli p̄ntes aſtiterint
btūs Hiero. in ſ. cogitꝫ ita dicit
Legimus q̄ꝫ ſepe ad funera ⁊ ad
ſepulturas ſanctoꝝ angelos ad
ueniſſe. ⁊ ad exequias eoꝝ obſe-
quia preſtitiſſe. nec nō ⁊ aīas ele-
ctoꝝ ad celos cum himnis et lau
dibus detuliſſe. Interea et qđ ꝑ
ſpicatiꝰ eſt multo nō nūq̄ꝫ lumīe
eoſdem reſplenduiſſe Inſuꝑ ad
huc viuentes in carne ibidē fra-
glantiā diutiꝰ ꝑſenſiſſe. Qꝛ ſi ad
recreandā ſpem dilectōꝫ ⁊ corro
borandā fidem interdum aſtan
tium ſaluator noſter xp̄c ob me-
rita ſanctoꝝ amplius approban
da talia ac tanta dignatus eſt ex
hibere ꝑ ſuos celicolas miſtros
circa defunctos. Quanto magꝫ
hodierna die credendū eſt mili-
ciam celoꝝ cum ſuis agminibus
feſtiue obuiā adueniſſe genitrici
dei. eamqꝫ ingenti lumīe circūful
ſiſſe. ⁊ vſqꝫ ad tronū olim ſibi añ
mundi ↄſtitutōem patum cū lau
dibus et canticis ꝑduxiſſe. Hec
ille. ¶ E Qꝛ etiā apōſtoli pre
ſentes fuere. Dyoniſiꝰ qui ⁊ ipſe
cū multis alijs diſcipulis p̄ſens
interfuit libro de diuinis noībꝰ
c. 3. teſtatur. Uolens em̄ oñdere
thimoteo excellentiam p receptoꝛ
ris ſui jerothei quē multiplicit
ibi ↄmēdat ait Nāqꝫ apđ ipſos
diuino ſpū plenos pontifices no
ſtros. cū et nos vt noſti ⁊ pleriqꝫ
ex ſanctis fratribꝰ nr̄is ad ↄtuē
dum corpus illud qđ auctorem
vite deūqꝫ cepat ↄueniſſemꝰ. ad
erat aūt ⁊ frater dn̄i iacobꝰ. ⁊ pe
trus ſupremū decus. ⁊ antiq̄ſſi-
mū theologoꝝ ſummitas. vbi pꝰ
ↄtuitum vt infinite potentē di-
uine infinitatis bonitatē ponti-
fices laudarent om̄ēs. quiſqꝫ ꝓ
captu ſuo Ille vt noſti poſt apo-
ſtolos om̄ibus alijs p̄dicatoribꝰ
ſuꝑioꝛ erat ⁊c̄. Hoc dictū Dyoni
ſij. Albertꝰ magnꝰ. maximꝰ eiuſ-
dem libri ↄmētatoꝛ. atqꝫ ſanctꝰ
thomas in ſuis ↄmentꝫ. exponūt
de ↄuētiōe apoſtoloꝝ ⁊ alioꝝ di-
ſcipuloꝝ in morte ꝟginis ad vi-
dendum corpꝰ illud deū portans
cui et ſinguli ſingulas laudes ꝑ
tulerunt. quas vtinā ↄſcripſiſſēt
ad eiuſdē virginis honorē Non
em̄ hoc de corpe xp̄i intelligi p̄t.
Quē in humanis Dyo. vt puta
poſt aſcenſiōem ꝑ paulū ↄuerſus
nō vidit. huic ↄcordat Damaſ.
in ſ. de p̄nti feſtiuitate ita dicēs
Apoſtoli vbiqꝫ terraꝝ diſperſi.
hominū piſcatiōi vacabant. ſa-
gena verbi homīes de ꝓfundis

tenebris ad celeſtē menſam curie
ſuꝑne ſeu ſolennes pr̄is nuptias
educentes. iuxta diuinū p̄ceptū.
q̄s quaſi ſagenas vel nubes e fi⸗
nibus terre hieruſalē ꝯtulit. Et
idē Ex antiqua tradit̄oe veriſſi
ma recepimꝰ. ꝙ tꝑe glorioſe dor
mit̄ois virginis. cum apl̄i ad ſal
uandas gentes orbē terre ꝑagra
rent. ipſi in mom̄eto tp̄is in altū
ſubleuati hieruſalē venert̄ Hoc
idē teſtat̄ btūs Hermanꝰ ꝯſtāti⸗
nopolitanꝰ archiep̄s di. Licz in
euitabilē mortem o dei genitrix
hūane nature ſuſcepis. non dor
mitabit tn̄ neqꝫ dormiet q̇ nos
cuſtodit oculꝰ tuus Nō em̄ ſine
teſtimōio dormitatio tua. nec ē
dormitio mendax. Celū enarrat
gloriā coꝝ qui ſuꝑ te cecinerūt.
terra de illis exhibet veritatem.
nubes vociferāt honorē q̇ ex eis
tibi admīſtratꝰ eſt. Angeli factū
in te obſequiū p̄dicant. q̄ vide⸗
licet apoſtoli ad te i hieruſalē cō
uenerunt. Hec ille. F

☞ ¶ Nec tamen ſic ab illis mu
nita quaſi ſine eis non poſſet eū
ꝓcul fugare. cuiꝰ victoriam do⸗
minꝰ a ꝓ̄ncᵒ ꝓnūciauit Gen̄. 3.
dicēs Ipſa ꝯteret caput tuū Cō
triuit caput venenatum. q̄ oīmo
dam maligni ſuggeſtiōꝫ tam de
carnis illecebra qꝫ de ment̄ ſuꝑ⸗
bia deduxit ad nihilū. vt dicit
Bern̄. ome. 2. ſuꝑ miſſus ē. Ipſa
eſt mulier illa fortis. cuiꝰ p̄ciū de
vltimis finibꝰ. illū ꝑiens q̇ fortē
armatum debellauit. ⁊ vniuerſa
ſpolia eius deripuit. Que etiꝫ de
cordibꝰ coꝝ hunc repellit. ſuiſqꝫ
meritꝫ ⁊ interceſſiōe. q̄s vel aꝑte
ſeuiendo deiecerat. vel occulte ⁊
varia fraude tectꝰ decepat. ꝓpt̄
q̄d in Can̄. c. 4. de cubilibꝰ leo
nū. ⁊ montibꝰ pardoꝝ coronari
ꝓhibet̄. Nequaqꝫ ꝫ ꝓpinq̄re au
det illi demōnis audacia q̄ tantꝫ
totqꝫ victorijs vbiqꝫ ſe nō dubi⸗
tat ꝓſternēdam. Ecce ptꝫ ſcd̄m
qūo a nexu mortis altero attigi
nō potuit vllomō. ꝓpter angelo
rum p̄ſentiam apoſtolorum aſſi⸗
ſtentiam virginis potentiam.

G

☞ ¶ Tercius nexus mortis eſt
incineratio cadaueris. De quo
dictum eſt ade per dominum.
Puluis es et in puluerē reuerte⸗
ris. et Augꝰ in ſ. de aſſumpt̄one
Putredō ⁊ vermis hūanē eſt ob
probrium ꝯditiōis. Ab hoc aūt
obprobrio credimꝰ virginē oīno
p̄ſuatam Quod multꝫ rōnibꝰ ꝓ
babiliter ꝑſuadent doct. ſancti.
qua ꝛ alique ſumunt̄ ex ꝑte Aſ⸗
ſumpte virginis. Dei aſſumentꝫ
Homis auxiliū virginis p̄ſtolā⸗
tis. ¶ Ex ꝑte virginis arguitur
ex ſingulari eius introitu. Nam
decet vt finis r̄ndeat ꝓ̄ncipio. et
que ſingularē ſortita eſt introitū
in hunc mōm potiat̄ exitu ſpecia
li Uirgō ſola oīm mortaliū ꝯcep
ta eſt lege q̇dem ꝓpagat̄onis ſed
ſine origīali peccato. Inſuꝑ ſan⸗
ctificata eſt. ⁊ grā repleta in vte
ro anteqꝫ nata Fomes qꝫ carnis

vel penitus extinctus. vel ita de
bilitatus vt corpus eius nunqꝫ
ſpiritui rebellauerit. ſed ei ſemꝑ
integerrimum et ab omni corru
ptōne puriſſimū ſeruierit. Decu
it itaqꝫ ipm corpus in egreſſu ſin
gulari gaudere p̄uilegio. q̄tinus
incorruptum reuniret̄ ſpiritui in
eternitate a quo nunquā diſſen
ſit in tpe. Preſ̄tim qꝛ incineratō
pena eſt pro peccato p̄mi paren-
tis inflicta. a quō virgo fuerat ꝑ
ſeruata. Nec aliud priuilegium
corporis poſt mortem aſſignari
poteſt qđ virgini ſit conceſſum.
Hanc rōem tangit. Damaſ. in
ſmōe de hac feſtiuitate additis
quibuſdā in hec verba. Eua ſer
penti aurem exhibuit. peſtiferū
virꝰ hauſit. voluptatibꝰ illicitat̄.
partus dolori ſubijcitur. et cum
adam ↄdemnatur Hanc aūt ve
rebeatam que verbo dei aurem
inclinauit. quā ſpūſſanctus re-
pleuit. que paternam miſ̄icordi
am in vtero baiulauit. que ſine
viri ↄtactu concepit. ſine dolore
peperit. quomō mors abſorbet.
quomō corruptō audet aliquid
in corpus qđ ipam vitam porta-
uit. ¶ Ex ↄuerſatōe ſingulari ſi
militer arguitur. Ei qui ſingula
ri ac eminētiori miſterio chriſto
miſtrauit i t̄ris corr̄nter p̄mio ꝑ
fuſiore ꝛ ſingl'ari ſublimat̄ in ce
lis. Cū autē ceterꝫ chriſto ſerui
entibus ꝓmittitur vt ſint vbi il
le. et hoc quantum ad animam.
ↄſequens eſt vt illa que excellen-
tiſſime ſeruiuit chriſtō. nedum
ſpe fide et caritate. ſed etiam o-
pere. ſingulariſſima chriſti cor-
pori impendendo obſequia. ſit
cum chriſto. non ſolum ſm ani-
mam quod et alijs conceſſum eſt
ſed etiam corpore. Hanc tangit
Auguſtinꝰ in ſmōe huiꝰ feſtiui-
tatis ſic dicēs. Quis aliquādo
miniſtris veritas ait. Ubi ego
ſum illic et miniſter meus erit.
Si hec eſt generalis ſnīa omni-
um per fidem et operationē chri
ſto miniſtrantium. quanto ma-
gis quodāmodo ſpecialiter ma
rie. que abſqꝫ dubio omni opere
miniſtratrix extitit. que hunc in
vtero geſſit. partumqꝫ profuſum
aluit. Fouit. et in preſepio recli-
nauit. et fugiens in egyptum ab
ſcondit. et omnē infantiam eius
proſecuta vſqꝫ ad crucem ab eiꝰ
ſocietate non receſſit. Nō enim
potuit diuinitatis eius non eſſe
credula que ſe nouerat hunc nō
virili ſemine. ſed diuino ſpira-
mine cōcepiſſe. Ecce maria fide
et opere chriſti miſtratrix. Sed
ſi ibi non fuerit vbi chriſtus mi
niſtros vult eſſe. vbi ergo erit?
Et ſi ibi fuerit. nunquid equali
gratia? Et ſi equali gratia. vbi
equa dei cenſura qui reddit
vnicuiqꝫ ſm ſua merita? Si me
rito Marie pre omnibus viuen
ti tanta eſt gratia donata. mor-
tue erit minuenda? Abſit. Si
enī oīm ſanctoꝝ mors eſt precio
ſa. marie erit ſane precioſiſſima.

Ex ſtatu quoqꝫ ſingulariſſiō
maternitatꝭ dei arguit̄ ſic. Que
in natura ꝯueniūt in corruptōis
ꝯditōe nō ſeꝑantur. qꝛ corruptō
et incorruptō ſeq̇tur ꝑncipia na
ture Sed corpꝰ filij qđ nō vidit
corruptōem. eſt eiuſdē nature cꝰ
eſt corpus maternū. de quo ſum
ptū eſt. quare nec corpus matris
vidit corruptōem. Detrahit de-
niqꝫ materne dignitati vt thro-
nus dei. thalamꝰ dn̄i. tabernacu
lum xp̄i. vterꝰ ille qui ſine corru-
ptōne genuit corpus xp̄i glorifi-
catum. alibi q̄ꝫ in celo reſeruetur
aut eſca vermibus detur in pu-
tredinē reſolutus Hanc rōem
tangit Augꝰ. vbi ſ̄ di. Obpro-
brium putredinis ⁊ vermis xp̄i
caro euaſit. que corruptōem non
ſuſtinuit. Ab h̄ ergo obprobrio
cum ieſus ſit alienus. natura ma
rie excipitur. quā ieſus de ea aſ-
ſumpſiſſe ꝓbatur. Caro em̄ ieſu
caro ē marie. quā ſuꝑ aſtra trāſ-
uexit. honorans omnē humanā
naturā et multomagis maternā
Si natura matris eſt filiꝰ. ꝯn̄s
eſt vt ſit ⁊ filij natura mater Nō
quantū ad vnitatē ꝑſone ſed q̄n
tum ad vnitatē corꝑalis nature
Si em̄ vnitatē poteſt facere grā
ſine ꝓprietate ſpēali corꝑalis na
ture. quāto magis vbi eſt gratie
vnitas et corꝑalis ſpēalis natiui
tas. Si ergo ſecumvult habere
eos qui hic ſua fide iuncti. vnū
cum eo eſſe iudicātur. quid exi-
ſtimandū eſt đ matre vbi digna
ſit haberi. niſi in ꝑ̄ſentia filij?
Quantū igitur intelligo quātū
credo. marie anima. excellentōri
quadā ꝓ̄gatiua a filio honora
tur. poſſidens in xp̄o corpus ſuū
qđ genuit glorificatū. et quare
non ſuū ꝑ qđ genuit. ſi nō obuia
uerit nedum ꝑſpecta auctoritas
vere credo ⁊ per quod genuit. qꝛ
tanta ſanctificatō dignior eſt ce
lo q̄ꝫ terra Thronū dei. thalamū
dn̄i. tabernaculū xp̄i. dignū ē ibi
eſſe vbi ipſe eſt. Tam precioſum
theſaurꝫ dignius eſt celū q̄ꝫ terra
ſuare. Tantā integritatē meri-
to incorruptibilitas nō putredi
nis illa reſolutio ſequitur. Si
voluit dn̄s integrā matrē virgi-
nitatis ſuare pudore. cur nō ve
lit incorruptā a putredinis ſua-
re fetore? Illđ ergo ſacratiſſimū
corpus. in eſcam vermibꝰ tradi-
tum rc̄. qꝛ ſentire non valeo. di-
cere ꝑtimeſco Johānes quoqꝫ
Dam. ad idem ſic dicit. Sacrū
corpus tuū venerabili in ſepul-
cro ponitur. ſꝫ nō eſt relicta aīa
tua in inferno. nec caro tua vi-
dit corruptōem. Decet autē dei
ſacrariū. fontē indefeſſum. agrꝫ
inaratum. vineā nō irrigatā. oli
uā fructiferā terre gremio non
ſerua i. Decuit matrē ad filiūꝫ
ſublimari. vt ad ip̄m aſcenderet
ſicut ad ip̄am deſcendit. At vt
q̄ in partu ſuauit virginitatē pꝰ
mortē corꝰ nō videret corruptōꝫ
⁊ q̄ creatorē portauit i ſinu. in di
uinis tabernaculꝭ ꝯmorek. ⁊ quā

pr̄ deſpōſauit i ſpōſam in celeſti
bus thalamis cōſueſ. ꝛ a m̄re q̄
ſunt filij poſſideant. Hec ille
¶ Illa rō ꝓcedit. attento ꝙ ma
terna ꝓpinq̄tas ex corꝑe ꝟginis
ōrit nō aīa. Nihil em̄ ab aīa vir
ginis recepit xp̄c. ſꝫ de corpulēta
ci⁹ ſubā. Decuit ḡ illā ſubām. i.
corp⁹ ꝟginis ꝑuilegiari. ſm quā
eſt m̄r filij dei bn̄dicti. H
¶ Ex ꝑte dei aſſumēt̄ ꝟginē. pōt
ſil'r argui tam ex iuſticia dei. ex
ſapia dei. ex bonitate dei. Ex
iuſticia ſic. Perfectiori merito
ſm diuinā iuſticiā corrn̄det ꝑfe⸗
ctius p̄miū. ſꝫ meritū paſſiōꝫ xp̄i
ꝑfectiſſimū eſt q̄ntū ad liberatō
nē hoīs et q̄ ad aīam a pctō. et q̄
ad corp⁹ a ꝑpetua morte. Meru
it ḡ aīe iuſtificatōꝫ ꝛ corꝑi reſur
rectōem. Perfecti⁹ eſt at̄ meritū
q̄ meret aīa a pctō p̄ſuari q̄ꝫ lap⸗
ſa mōdari. Et corp⁹ nōdū corrup
tū ꝛ reſolutū viuificare. q̄ꝫ p⁹ re⸗
ſolutōem ꝛ putrefactōꝫ reſuſci⸗
tare. Ergo h⁹ ꝑfectōrꝫ meriti fru
ctū ſiue p̄miū ꝯſecut⁹ eſt xp̄c i ali⸗
q̄ ꝑſona. ne ꝑfectiſſim⁹ mod⁹ me
dēdiant redimēdi ꝑfectiſſimi re
dēptoris in nullo h̄ret effectum.
Sꝫ in nulla decenti⁹ q̄ꝫ in ꝓp̄a
m̄re. ḡ ſic m̄r p̄ſuata eſt ab omni
pctō etiā originali in ei⁹ ꝯceptōe
q̄ ad aīam. ita ab omi corruptōe
verme ꝛ putredine q̄ ad corpus.
Sil'em rōem ponit ſco. diſ. 3. q.
j. libri tercij ¶ Ex diuia ſapia ar
guit̄ ſic. Diuine ſapie eſt attinge
re a fine vſqꝫ ad finē fortit̄ ꝛ di⸗
ſponere oīa ſuauit̄ Sap. 8. For
titer attigit ad finē ſupmi ange
loꝝ chori. dū ſupmū angelū nll'a
exteriori ipulſum tentatōe. ſꝫ ꝓ
pria malicia in deū creatorē ſuū
ſuꝑbientē. totū deiecit. ſine ſpe
vanie cū oībus ſibi adherētibus
apoſtaticꝫ ſpiritib⁹. Decuit vt ꝛ
aliū finē huic oppoſitū attinge⸗
ret. diſponēdo ſuauiter illā ſcꝫ.
(ꝑ quam cā⁹ ille angeloꝝ reſtau⸗
rat⁹ eſt) q̄ nullā admiſit tentatio
nem. ſuꝑ oēm angeloꝝ puritatē
vixit i terris. ſm ſe totā ſuꝑ oēs
choros angeloꝝ exaltādo. Iteꝝ.
Sapiens architect⁹ domū quā
ſibi ꝯſtruit. intus ꝛ foris ornat.
Sapia p̄ris thalamū virgineū
ſibi domū edificauit pulcerrimā
q̄ nō ſolū b̄rificare debuit in aīa
ſꝫ etiā dotib⁹ gl'ie ornare i corꝑe
¶ Ex bonitate etiā arguit̄. Ad
dei bonitatē ſpectat oībus bene
facere. cuilibet ſm ſuā capacita⸗
tem. q̄m ip̄e dat oībus afflūeter
et non im ꝓperat Ia. j. Marie
aūt hoc ꝑtinꝫ ad bonitatē dei fi
lij. reſpectu ſue matris quā ſuꝑ
omēs magis dilexit. cuius etiaꝫ
reuerentiā et honorē atqꝫ curam
magis ꝓcurauit ꝛ geſſit viuēs in
terris. q̄ꝫ ſuā ſm legē quā ip̄e pre
cepit nobis de ꝑentū honoratōe
Hinc enī dum eam ſibi in m̄rem
eligere decreuit. fabro deſponſa
ri voluit. a quo tn̄ intactā cuſto⸗
diuit. mallens reputari fabri fi⸗
lius. q̄ꝫ matris dignitatē iſamia
temerare. De quo Ambro. ſuper

lucā ait. maluit dn̄s aliquos ď
ſuo ortu q̄ȝ de mr̄is pudore du-
bitare. Nec putauit ortꝰ ſui fi-
dē matris iniurijs aſtruēdā. hic
ī ꝑtu voluit eā ſine corruptiōe. ſi
ne dolore cū gaudio ꝑere. cū tn̄
ip̄e vellet ſimilit̄ alijs infantibꝰ
flere. Sicut ſcriptū eſt. Primā
vocē ſimilē oībus emiſi plorans
Sap̄. 8. Et in proſa. Uagit in-
fans inter arta poſitus p̄ſepia
Hinc deniqȝ p̄ris agens negocia
ad eiꝰ. ſp̄ōſiqȝ ſui requiſitoꝝ in
hieruſalē. deſcēdit cū eis in na-
zareth. et erat ſubditꝰ ill̄ Lu. 2.
Demū inmaībꝰ tormētis expo
ſitꝰ ī cruce. quaſi ſui doloris ob
litus priuſq̄ȝ ꝑ ſe quicq̄ȝ loquere
tur ad p̄rem. aut ſuā exclamaret
penalem neceſſitatē. vidit aſtan
tē mr̄em. ac diſcipulo quē p̄ cete-
ris diligebat cuſtodiendā ꝯmen
dauit Joh. 19. Quā ḡ in oībus
tante dilexit. honorauit et ꝓui-
dit adhuc mortalis. inter aduer
ſitates ꝯſtitutꝰ in terris. quō n̄
magis illď ip̄m ageret glorioſus
regnās in celis Cum aūt ſuū cor
pus incorruptū p̄ſuauit in mor-
te. oīno credēdū eſt idip̄m egiſſe
in dilectiſſima ſua mr̄e Hanc ra
tōem b̄uiter tangit Augꝰ d. Nū
quid non ꝑtinet ad benignitatē
dn̄i mr̄is ſuare integritatē. qui
legē ſoluere nō venerat ſed adim
plere. Qui em̄ in vita pre ceteris
illam gratia ſui ꝯceptus honora
uit. piū eſt credere. eam in morte.
ſingulari p̄ cunctis et ſp̄eali gr̄a

honoraſſe ¶ Iterū ex ꝑte
noſtra poteſt ad idem ꝑſuaderi
¶ Primo ex ꝯparatōe eiꝰ ad ce
teros xp̄i dilectores. Nā ſctōꝝ
ſuoꝝ reliq̄as multo in terris cu
mulauit honore ⁊ occultas mira
bilit̄ reuelauit Nō ḡ p̄ſumendū
ꝙ ſctē ſctāꝝ matris ſue oſſa. niſi
gl'ificata iam forent in celis ha-
ctenꝰ reliq̄ſſet ſine honore in ter
ris. Hanc tāgit Sanfredꝰ ſuꝑ
Apo. d. Plˀimoꝝ martirū corpo
ra legimꝰ diuinitꝰ reuelata. vt nō
eēnt ſine honore ſic occl'tata Et
quō xp̄c ſineret ſue mr̄is corꝰ ſine
honore ſic occl'tari. q̇ legē dedit
de ꝑentibꝰ honorādis Et ſeq̇t̄.
O bone ſaluator xp̄e tuū ſepul-
crū in q̄ mortuꝰ iacuiſti licȝ lapi
deū cernit̄ (ſic̄ ꝓphetatū ē) glo-
rioſū. Et quō credit̄ ſine hono-
re latitare ꝟgineū corꝑale ſcrini
um in quo viuꝰ iacuiſti. caro vn̄
carnē ſūpſiſti. viſcera que reple-
ſti. ⁊ vbera que ſuxiſti Sil'i ar-
gumēto ꝓbat Hiero. angeloꝝ
p̄ntiā trāſitui ꝟgis affuiſſe vt ſu
pra viſum ē. Sil'r argumētatur
augꝰ. vbi ſupradicēs Si elegit
dina volūtas īter igneas flāmas
puerorū veſtimenta ſuare illeſa
cur abnuat in matre ꝓpria. qď ī
veſte elegit aliena? Jonam ſer-
uare in ventre ceti incorruptum
voluit. incorruptum ſola miſeri
cordia. mariā incorruptā gracia
non ſuauit? Seruatꝰ eſt dani-
el in intꝑatiſſima fame leonū. n̄
ſeruāda eſt maria tant̄ donata

meritis dignitatū. ¶ Expedie-
bat etiā nobis ad ſpem reſurre-
ctōis firmandā. Quāuis em̄ ſci
m⁹ corp⁹ dn̄i corruptōm videre
non potuiſſe. q2 vnitū ē deitati.
qd̄ in nullo alio hoīe iueniť. id-
circo nequaꝗ̄ tantā ſpei ſumi⁹
fiduciā noſtre reſurrectōis futu
re. quātū ex reſurrectōe ꝟginis
que purā hūit hūanā naťam. i.
deitati ypoſtatice non vnitā.
Hinc etiā valde ſubliať hūana
natura. dum etiā in virgine ſuꝑ
oēs angeloꝝ choros crediť exal-
tata ¶ Item in reſurrectōe te-
ſtes habere voluit ſue reſurrecti
onis. decēs eſt vt et hēat in aſcē-
ſione. et quē ſi non matrē Hinc
ad gaudendū ꝛ claudēdum nos
hortať b. Bern̄. in ſmōe huius
feſti vt s̄ allegatū ē. Non ceſſet
hūana mortalitas a laudib⁹. cū
hoīs ſola natura ſuꝑ imortales
ſpūs exaltata eſt in ꝟgine ¶ De
mū arguiť ex officio mediatōis
Cum em̄ debuit eſſe mediatrix
dei et hoīm. ꝯgruū ḡ fuit vt illa
ſublimareť in celis q̄tin⁹ inťce-
dendo pro pctōribus dicere poſ
ſet filio ſuo Ecce beat⁹ venter q̇
te portauit et vbera que ſuxiſti.
¶ Sanctus Thomas in. 3. pte
q. 54. articulo. 4. iter alias cau
ſas cicatricum xpi illam poit. vt
ꝓ nobis patri ſupplicans quale
genus mortis ꝓ homie ꝑtulit ſꝑ
oſtendit ita de virgine ꝛc. Sic ꝛ
btūs Bern̄. i ſ. de aſſūp. Aduo-
catā inq̇t p̄miſit ꝑegrinatio nr̄a.
q̄ tanꝗ̄ iudicis mater. ꝛ mr̄ mie.
ſuppliciter et efficaciter nr̄a ne-
gocia ꝑtractat. Et modū ꝑtra-
ctandi alibi tangit di. Securū
acceſſum habes hō ad deū. vbi
mater eſt ante filiū et filius ante
patrē. Mater oñdit filio pect⁹
ꝛ vbera. fili⁹ oñdit patri latus ꝛ
vulnera. Nulla ḡ poterit eſſe re-
pulſa. vbi tot occurrūt caritatis
inſignia. ¶ Ex hijs alijſqꝫ
ſimilib⁹ ꝯcludit beat⁹ Aug⁹. Cō
fitēdū ḡ cenſeo mariā ad eterni-
tatis gaudia aſſūptā benignita
te xpi. ꝛ honorabili⁹ ſuſceptā ce-
teris. quā grā p̄ cetis honorauit
atqꝫ ad cōem hūanitatē nō eſſe
ꝑductā poſt mortē. putredis ſcꝫ
vermis et pulueris. que ſuum et
omnium genuit ſaluatorem. Et
infra. Chriſtus ergo letari facit
mariam anima et corpōre in pro
prio filio. et cum proprio filio.
per proprium filium. nec vllam
ſequi corruptionis erumpnam
quā nulla ſecuta eſt tantum pari
endo filium integritatis corrup
tio. vt ſemper incorrupta (quā
tanta profudit gratia) ſit. inte-
graliter viuens. que omnium in
tegram genuit vitam Hec ille.

☞ ¶ Fauent predictis ſcri-
pta quedam de tranſitu virgi-
nis. que licet apocrifa ſint. non
tamen debent putari falſa. Nō
enim vt dicit Heinricus de haſ
ſia ab hereticis creduntur ficta
ad finem vt errent fideles. quia

totū q̄ð ibi credendū ꝓponit̄ nō
obuiat alicui articl'o fidei Nec
videtur a iudeis aut gentibꝰ fi-
ctum. q̄tinꝰ infatuarēt xp̄ianos
faciendo eoſ credere falſū. q̄m ſi
ꝯſtitiſſet ī fidelibꝰ iſta falſitas a
forciori vtiq; fidelibꝰ ꝯſtitiſſet.
Sciebāt nihilominus xp̄ianos
ita graues et circūſpectos in cre
dēdo. ꝙ eoꝝ ficte hiſtorie nō cre
derent. reliquit̄ ergo ꝙ illa apo
crifa a fidelibus primitiue eccle
ſie fuerint ſcripta. Et non videt̄
ꝙ ficte ꝓpter ſanctitatē et deuo
tōem fideliū ꝑmitie eccl'ie. qua-
re reliquit̄ ꝙ hiſtoria ſit vera a q̄
cunq; etiā fideliū ſit ꝯſcripta
¶ Fauet etiā vſus eccleſie. qui h̄
feſtū appellat aſſūptiōis nō obi
tus vel depoſitōis marie. ſicut
in alijs ſanctis. ꝙ non videtur
vacare a miſterio. ſed aliq̄d ſpēa
le denotare. ſic aſcēſio xp̄i ſonat
trāſlatōm. in corꝑe xp̄i et anima
et aſſūptio enoch ⁊ helie. ſonat
trāſlatōz eoꝝ quā ꝯſtat ſimiliter
factā in corꝑe ⁊ anima ¶ Patet
ergo ex dictis ꝓbabil'r. quō ꝟgo
glorioſa hodie mortē tꝑalē ſub-
ijt. et tñ a venexꝰ libera fuit Vñ
in huiꝰ ꝯmemoratōem ꝯgruit a
fidelibꝰ hodie replicari ꝟbū ſa-
lutis aue cum immodica ment̄
exultatōe. ¶ L Hec nunc de ꝟ
ginis trāſitu dicta. fidei pietate
non neceſſitate recipienda ſunt.
Ita em̄ ſuſcipit eccleſia ſctōꝝ le-
gendas. vitas p̄rm exempla geſto
rum. opiniones doctoꝝ. viſiōes
deuotaꝝ ꝑſonarū. et cetera talia
que nihil ſane doctrine aut co-
gnite veritati ꝯtrariū cōtinēt.
Non ꝙ deīmiet talia de ſalut̄
neceſſitate fore credēda. ſʒ quia
apꝑntia ſunt et ꝓbabilia et ꝓfi
ciunt ad cōmouēdos vel nutriē
dos affectꝰ pios fideliū et edifi-
catōni eorum. ¶ In his vero ſic
pie tenendis cauere oportet curi
oſitatē in inq̄ſitōe. ne ꝑtermiſſis
ſalubrioribꝰ ſtudijs. minꝰ neceſ
ſarijs intendamꝰ. ⁊ dum affectū
delectare cupimꝰ. ſalutē negliga
mꝰ Temeritatē in adheſione. ne
ꝓpter affectū vel ſuū vel alteriꝰ
excitandū q̄ð ſcit̄ falſuʒ affirme
tur. Ne etiā ex aliq̄ paſſione vel
affectu informatio ſanior ſper-
nat̄. ſed ſemꝑ pie credēs. ꝑatum
habeat animū ad cedendū ſnīe
ſaniori. Et tm̄ de illo.

¶ In feſto natiuitatis ma rie ſermo. II. in ordie. XII

Ab eterno
ordinata ſum ⁊ ex antiq̄s
anq̄ȝ terra fieret Prou.
.8. ⁊ in epiſtola. A Duplicē
glorioſiſſie virginis natiuitatē
celebrat eccl'ia Vtraq; ab et̄no or
dinata. ñ tñ vtraq; manēs in et̄
nū. Vnā q̄ȝ paucis trāſactis die
bus feſtiuis gaudijs egimꝰ qua
nata eſt ad vitam beatā. dū exu
ens veterē hoiem nouū induit q̄
ꝯm deū creatus eſt. veterē nō ve
tuſtate pc̄ti ſʒ corruptibilitate.
Nouū incorruptibilē ⁊ imorta-

lem. q̄ ſm deū ſimilitudie glorie
eſt creatus ꝛ hec in eternū ꝑma⸗
net. Alteram ntitatē quā hodie
ſolēnizā⁹ q̄ i terris ex pr̄e joach
im et matre Anna corꝑaliter fu
ſa eſt in hunc mōm. que tranſijt
¶ Prima ſic celis. ita ſcōa gau
diū attulit mūdo De ꝑma celeſ
tes cives p̄ gaudio āmirātes ac
clamabant aſcendēti Que ē iſta
que aſcēdit ꝛc. De ſcōa canit mi
litans eccleſia. nativitas tua dei
genitrix virgo ꝛc. gaudiū ānūci
avit vniuerſo mundo. Et meri⸗
to qm̄ hinc eſt exordium nr̄e ſa⸗
lutis. Hac em̄ nativitate invēta
eſt illa fortis mulier. quā admi⸗
rans ſalomon ait Mulierē for⸗
tem quis inveniet. ꝓcul de vltis
finibus p̄cium eius. Prouer. vl.
Per hāc nativitatē data eſt no
bis fortis ꝛ ſapiēs illa mulier. q̄
infirmitatē et fatuitatē ꝑme mu
lieris ſe ꝛ poſteritatē ſuā perdē⸗
tis repararet. ac prudentia oris et
pede virtutis. ſerpētis caput cō
tereret q̄ ꝑmā mulierē decepit et
vicit. Unde ꝑ eam illum fortio⸗
rem victorem recepim⁹. q̄ fortem
armatū vinceret. et vniverſa eius
arma auferret. et ſpolia diſtribu
eret. Un̄ ꝛ ſubdit eccleſia Ex te
em̄ ortus eſt ſol iuſticie xp̄c deus
noſter. qui ſolvēs maledictōem
dedit bn̄dictōez ꝛ ꝯfundēs mor
tem donavit nobis vitā ſempi⸗
ternā. Qd̄ ſicut ab initio fuit ꝓ
miſſum Gen̄. 3. Ipſa cōteret ca⸗
put tuū. ita ꝛ ab eterno fuit ordi

natum. Spū ſancto ꝑ os ſapiē⸗
tis id teſtificāte cū dixerat. Ab
eterno ordiata ſum. ꝛ ex antiq̄s.
anteq̄ꝫ terra fieret. ꝓ gr̄a Aue.
¶ B In p̄ſentiarū ſunt duo di
cenda. Primo. Quō ab eterno
ordinata eſt. Cū em̄ eſt hodie na
ta et ita in tempe ꝓducta. nō vi⸗
detur fuiſſe ab eterno. ſꝫ neq̄ꝫ an
te terrā facta. Scōo ad q̄d fuit
ordinata ¶ Quo ad ꝑmū licet
verba illa thematis cum p̄cedē⸗
tibus et ſequētib⁹ ad litterā di
cta ſunt de coeterna ꝛ genita pr̄is
ſapia filio ſcꝫ ꝯſubſtāciali ꝑ quē
fecit ꝛ ſecula ad Heb. j. Hec em̄
ſapia non ꝑ⁹ ē ordiata q̄ꝫ fuerit
q̄ꝛ ſꝑ fuit. ꝛ ſꝑ ordinata fuit. ſꝑ
cū patre fuit cūcta ꝯponēs. hec
tn̄ ab eccleſia ꝑ tropū attribuūt
ꝛ allego ꝛice dicūt de ꝟgine. nr̄e
ſapie eterne. Qm̄ q̄ filij ſūt a ma
tre aliena nō ſūt. xp̄c aūt q̄ ſapia
ē patris. ver⁹ fili⁹ ē marie matris
Tū etiā q̄ꝛ ipa eſt ꝑfectiſſim⁹ h⁹
ſapie effect⁹ i q̄ ſapia ipa habita⸗
uit corꝑl'r. Ipa em̄ eſt dom⁹ illa
de qua dr̄ Prouer. 9. c. Sapia
edificavit ſibi domū excidit co⸗
lūnas. 7. ꝛc. q̄ oī ſapia ꝛ gr̄a ple⸗
na fuit ¶ Hec g̊ btiſſima ꝟgo li
cet nō fuerit ab eterno q̄ntū ad
eſſe actuale fuit tn̄ ab eterno q̄n
tū ad eē ydeale. ꝛ hoc in mēte di
uina. ſm illud Jo. j. q̄d factū eſt
in ipſo vita erāt. Illud eſſe. non
eſt niſi eſſe cognitum quod ſuffi
cit ad ordinationē rei ſicut patꝫ
i artifice. qui primo ordinat ma

dia in finem qꝫ producat. Nam
immutabilis voluntas dei ſicut
ab eterno omnia p̄nouit ita ab
eterno omnia voluit et volendo
oīa ordinauit. voluit quidē ab
eterno creaturas eſſeq̄s ꝑduxit
pro certo tp̄e ¶ Sꝫ di. ſic
voluit. ita ꝛ volendo ordinauit
omnia vt eſſent in ſuo tp̄e Non
ergo prius beatā ꝟginē qꝫ cetera
ordinauit ꝛ ideo in eius laudez
ſpecialem dici nō pōt ꝙ ab eter-
no ordinata ſit. cum hoc omni-
bus ꝯueniat. Reſpondeť ꝙ pri⁹
et ante. qn̄qꝫ dicunt prioritatez
ꝛ ordinem duratiōis ſeu tp̄is.
qn̄qꝫ prioritatē ꝑfectionis. pri-
mo modo verum eſt ꝙ omnia eq̄
ordinata ſunt. ſed non ſcd̄o mō
ſic enim coeua non ſunt eq̄ p̄ma.
quia nō eque ꝑfecta. ſed ꝙ ꝑfe-
ctius eſt dr̄ prius. licet tp̄e poſte
rius Sic dixit baptiſta. qui p⁹
me venit ante me fact⁹ eſt. quia
prior me erat Johānis. j. Sic
beata virgo prior omnibus cre-
aturis poſt chriſti humanitatez
facta eſt. quia omnibus digni-
or quia ab eterno in matrē vni-
geniti dei electa qua dignius in
creaturis nō aſſumptis nihil eſ-
ſe poteſt vt dicit albertuſ. Hinc
Eccleſiaſtici. 24. in omni popu-
lo et in omni gente p̄matum ha-
bui et omniū excellentium et hu
milium colla virtute calcaui Et
ſm̄ hanc prioritatem ab eterno
ordinata eſt anteqꝫ terra et que-
libet creatura fieret. quia ſuper
omnes ad ſupremū creature ſta
tum dei ſcꝫ filij maternitatē ab
eterno eſt electa ¶ Hanc āt
ordinatiōꝫ. de ea factā atteſtāť
figure et ꝓphetarū ſcripture
¶ Deſignat hanc terra immobi
lis in ſua productione. De qua
ſalomon. Eccs. j. generatio pre
terit. generacio aduenit. tra āt
in eternum ſtat vt expoit Ruf⁹
in omē. ſuꝑ ſtabat Hāc fons
paradiſi in quatuor partes di-
uiſus. circuens et irrigans vni-
uerſam terraz repreſentat. quia
etiaz de plenitudine gracie eius
omnes accipimus graciam pro
gracia. licet aliter qꝫ a filio. Jlle
fons. hec fluuius et aqueduct⁹.
hic dr̄ Ecc̄i. 24. Ego q̄ſi fluui⁹
dorix ꝛ ſicut aqueductus exiui
de paradiſo. dorix medicamētū
generatōis interpretať. ¶ Hāc
ſol. luna. ſtelle. ꝛ inter has altiſ-
ſima. maris ſtella figurāt. vnde
in miſtica viſione Joh. apo. j2.
Apparuit ſignū magnū in celo.
mulier amicta ſole et luna ꝛc̄.
¶ Mꝫ ſi ſingula percurrere vo-
luero. non eſt creatura. que non
aliqua ex parte ꝑfectionem vir-
ginis ſignificet Hinc in Eccle
ſiaſtico. 24. ca. comꝑatur cedro
ꝓpter hereticoꝝ reprobationem
Siq̊dem cedrus venenū pellit.
Et de ea canit eccleſia. Gaude
maria virgo cunctas hereſes ſo
la interemiſti ꝛc̄. Cōꝑať cipreſſo
q̄ venuſtatē come ſue nullo depo
nit impulſu. ꝓpter ꝯſtantiā me-

ritoriaꝝ actõnū. ¶ Compaꝛ̃ pal
me q̄ incuruari neſcit. ⁊ fructum
dulciſſimū gignit. ac victorie ſig
nū exiſtit ꝓpter vl'em victoriam
oim viciorꝝ. fructū ventrꝭ dulciſ
ſimū. ⁊ inflexibilē ꝟtutū ei⁹ rigo
rem ¶ Compaꝛ̃ oliue q̄ eſt ſignū
pacꝭ. gen̄. 8. ⁊ ipa ſalomonē paci⸗
ficū xpm. pacꝭ reſtitutorē ꝓtulit
huic mōo. ¶ Q̄ ſi ſingulas arborꝭ
ꝑcioſaꝝ herbaꝝ. aromatū. vola⸗
tilium. q̄drupedū ſpēs. tranſcur
rere voluerimus longiſſimū ſer⸗
monē texerem⁹ ¶ Seruiūt huic
extenſioni eccleſiaſtic⁹ ⁊ cantica.
imo pene omis ſcriptura. q̇d em̄
arca noe q̄ ſaluandos ꝯtinet. q̇d
virga aaron que electiōem ⁊ fru
ctificatōem ꝑcat. ¶ Quid arca
federis. que aureā vrnam māna
plenā. et moyſi tabulas ꝯtinuit.
Quid vellus gedeonis. moyſi
rubus. mons danielis. porta eze
chielis. fons in canticis ſignat⁹
et cetera innūera ſignificant niſi
virginem hodie nobis natā. per
quam ſaluamur. que ſine ſemīe
floruit. amigdalum diuine dul
cedinis ſupra naturam germina
uit. et noui pontificij ſacerdotē
nobis ꝓtulit ¶ Ipſa arca dei⸗
fera continens auream vrnam
celeſtis panis. quo manna omēs
reficiuntur angeli et fideles.
Ipſa tabula in qua lex et vniuer
ſe virtutes ſunt deſcripte ¶ Ipa
vellus victorie. rore gratie plena
Ipſa rubus caritatis. flamma
ardens. nec corpore nec mēte cor⸗
rupta. ¶ Mons de q̄ ꝑciſus ſine
manibus lapis. qui pedes ſtatue
nabuchodonoſor ꝑcuſſit et om⸗
nia regna ꝯminuit. ¶ Ipſa por⸗
ta omnibus propter inuiolabilē
virginitatis integritatem clau⸗
ſa. ſoli ꝑncipum principi peruiā.
ſed non aperta. et propter idem
fons ſignatus. fluens tamen in
ſui dilectores riuulos copioſiſſi
ſimos gr̄aꝝ ¶ E ¶ Dia hec at⸗
teſtātur ꝓphetaꝝ ſcripture. Nā
domin⁹ ꝓphetarum de hac vir⸗
gine ꝓphetauit d. ſerpēti inimi⸗
cicias ponā ⁊c. vt ſ̄ Gen̄. 3. Iſa.
q̄3. xi. Egredieꝛ̃ ꝟga ⁊c. ⁊. 7. Ec⸗
ce virgo ꝯcipiet. ⁊c. Hieremias.
Nouū inq̇t faciet dn̄s ſuꝑ terrā
⁊c. eiuſdē. 3j. Ezechiel ſub noie
clauſe porte. de ea ꝓphetauit.
Eiuſdē. 44. Daniel ſub figura
mōtꝭ vt ſ̄. ei⁹ dē. 2. Sz ⁊ eximi⁹
ꝓphaꝝ dd̄ pſ̄. 44. Aſtitit regiā
a dextꝭ tuis. i veſti. deau. circū.
varie. ſcz oim ꝟtutū Ex q̇b⁹ oi
b⁹ ptz ſatꝭ ab et̃no ordiatā. quā
a ꝑnᵒ creaꝛ̃e. figure ⁊ ſcꝑture ꝓ
teſtate ſt̃ F ¶ Nec tm̄ ab et̃no
ordiata. ſʒ etiā cū eterno cuncta
cōpoſuit. vt ꝯn̄ter ait ſcilicet in
epl'a. Qn̄ ꝑparabat celos aderā
Qn̄ certa lege et giro vallabat
abiſſos. quādo ethera firmabat
ſurſum. et libabat fontes aquā
rū. q̄ndo circūdabat mari termi
nū ſuū. et legem ponebat aquis.
ne tranſirent fines ſuos. Quā⸗
do cōponebat fundamenta t̃re.
cum eo eram cuncta cōponens.

¶ Non ita ꝙ ipſa fuerit ꝯcrea-
trix cum fuerant diſpoſita a cre
ature principio. non enim tunc
erat in rerum natura Sed eo
modo cunctis his aderat. ⁊ cuꝫ
eo creatore cuncta cōponebat.
Cum enim ſapientia patris de-
creuerat per eā repare quod per
mulierē primā ꝑdiderat. perdi-
ta aūt erat ſalus eterna homini
ꝓpter quā homo creatus erat.
Omnia autē ſupradicta ꝓpter
hominē creata ſunt. ⁊ ſic homie
pereunte omnia pierūt. homine
repato omia creduntur repata.
Que q꞉ ad finē creatōis coopa
ta ē. recte creatori aſtitiſſe dicit.
quia ad finē creatōnis hominis
ſcꝫ ad repatōꝫ eſt coopata. Eſt
ergo ab inicio coopata q꞉ contē
platione eius facta eſt creatura.
eſt et ab eterno ꝑuiſa. et per hoc
ab eterno ordiata ¶ ¶ Quo
ad ſcdam ꝑtē ꝑncipalē videndū
ad qd ē ordinata. dꝛ ḡ ꝙ eſt ordi
nata vt eēt mater dī electa. reoꝝ
potens aduocata. virtutū ⁊ ho
neſtatis forma. Poterat quidē
vnūcūqꝫ ſibi (dn̄s hominē aſſum
pturus) corp⁹ humanū formare
qui corp⁹ ade de gleba terre. cor
pus eue d̄ coſta ade formauerat
Sed ſi miraculoſe fierent oīa.
non ſolidaret fides ſine qua nō
ꝑficerent omnia. ad Heb. xi. ſi
ne fide ipoſſibile eſt placere deo
nec humanū cor capet ſi non ali
qua ex ꝑte nature curſu iuuare-
tur. Nec hereſes repellere ſuffi-
ceret. niſi ꝑtim rōnabili argumē
tatōe (que naturali expientie in
nitit) temeritas ac ꝑtinatia he-
reticoꝝ vinceret. Egit ḡ pruden
tiſſime in ſuis opibus ſapia eter
na vt in aliquo natura coopare
tur miraculis. vt per coopatōeꝫ
nate. infirmitaſ noſtri intellect⁹
iuuaret et per miracula. dina po
tentia exaltaret. Quis enim ve
rum hominē fuiſſe xp̄m crederet
ſi non ex femina natus. inter ho
mines nutrit⁹ ⁊ vt homo neceſ-
ſitatibus noſtris affectus fuiſſꝫ
Si repente inter homies appa
ruiſſet et iterū diſꝑuiſſet et non
magꝭ fantaſma fuiſſe eſtimaret
ſicut manichei heretici ſomnia-
rūt. hij eni non capiētes ꝙ ho-
mo verus et corꝑalis naſceret d̄
virgie. ꝓlapſi ſunt in hereſim. vt
dicerent xp̄m non veꝝ ſed fanta
ſticum corpus hūiſſe. Alij dixe-
runt eū corp⁹ celeſte attuliſſe ſic
valentinian⁹ ad vtramqꝫ aūt he
reſim ſequit xp̄m hominē veruꝫ
non fuiſſe. Quantomagis hoc
diceret. ſi non de homine natuſ
ſubito appuiſſet inter homies.
ꝑfect⁹ ſtatura de quo aug⁹. ad
voluſianū Si omipotens deus
ait hominē vn̄cumqꝫ formatum
non ex materno vtero aſſumeret
ſeqꝫ repente offerret ꝯſpectibus
hoim. Nōne opinionē cōfirma
ret erroris. nec hominē aſſūpſiſ
ſe vllo modo crederet. et dū oīa
mirabilitet faceret. auferret qd̄
miſicorditer fecit Opus ḡ ha-

buit adiutorio virgine. de qua naturã aſſumeret. natuſqꝫ ex ea puulus aleretur. eiuſqꝫ miniſterio ac ſolicitudine materna. ſucceſſiuis ꝓfectibus ad corporee ꝑfectionis ſtatum ꝑduceretur. ad idem Ambroſ. li. de incarnatione ait. Nunc ad fidei confirmatõem multa inuenies ſm naturam. multa ſupra naturã Secundũ ꝯditõem nature in vtero feminei fuit corporis. ſed ſupra ꝯditionem nature virgo concepit et virgo peperit. vt crederes quia deus erat qui innouabat naturam Et homo erat. qui ſm naturam naſcebatur ex homine Opus ergo erat hanc naſci virginem quia ad hoc erat preordinata vt eſſet mater dei. ¶ Deniqꝫ dicit beatus Bern̄. ſufficere poterat ad omniũ reſtauratõem chriſtus. ſed nobis opus erat vt ꝯcurreret ſexus vterqꝫ in reparatione. ſicut vterqꝫ non defuit in hominis deſtitutõne. vt ſic apte reſponderet lapſui modus reparatõnis. Alioquin non honorem ſuum plene recuperaret ſexꝰ ille qui repatiõi homini deeſſet Nunc ergo matrem eligere voluit ꝑ quã ſalutis eſſet initium. per quã induceretur redemptor ſicut ꝑ mulierem fuit ꝑditionis inicium. et per eam vir totiꝰ humane nature ꝓncipium fuit inductus in peccatum. D

¶ Ordinata eſt ſcdo vt eſſet reorum potens aduocata. Nouit em̄ dominꝰ trepidatõem noſtrã Nouit et noſtrã indignitatẽ.

¶ Propter ꝓmũ timuimꝰ ad offenſum redire patrem ſolo auditu territi. ſicut adam poſt pctm̄ ad folia fugiẽs ait. Audiui vocem tuam et timui. et abſcondi me. In filio deniqꝫ quẽ mediatorem accepimus. veremur diuinam poteſtatem quoniã licet homo factus eſt. manſit tamen deꝰ Deus vero ignis cõſumens eſt. Deutro. 4. Non itaqꝫ mirum. ſi et ad deum filium peccator trepidet accedere. ne quẽadmodũ fluit cera a facie ignis. ſic pereat ipſe a facie dei. vt dicit in Pſal. Voluit itaqꝫ et nos habere matrem cuius tenerior ſolet eſſe dilectõ que ſuſceptorꝫ filiorum aduocata filio eos recõciliaret. ꝛ ꝑ filium patri. In qua nihil auſterum. nihil terribile. Reuolue inquit Bernardꝰ diligentiꝰ euangelice ſeriem hiſtorie vniuerſam et ſi quid forte increpatorium. ſi quid durum. ſi quid deniqꝫ ſignum vel tenuis indignatiõis occurrerit in maria. de cetero ſuſpectã habeas et accedere verea re. omnibus em̄ omnia facta eſt ſapientibus ꝛ inſipientibus copioſiſſima caritate ſe debitricẽ fecit. omnibꝰ miſericordie ſinum aperuit. vt de plenitudine illiꝰ accipiant vniuerſi. captiuꝰ redẽptionem. eger curationem. triſtis ꝯſolationem. peccator veniã Juſtus gratiam. angelus leticiã

Deniqʒ tota trinitas gloriam. filij pſona humane carnis ſub- ſtantiā. vt non ſit qui ſe abſcon- dat a calore eius. Ecce qualē no bis parauit matrem. ꝑ quam in trepide peccator aſcenderet ad deum patrem Primo ad hoiem purum ab omni peccati contagi one liberū. virginem ſcilicʒ ma- riam. per hanc ad hominem de- um. pro nobis incarnatum. per hunc ad deum patrem omnipo- tentem. vt ſic nulla eſſet via repel lendi aſcendentem. Siquidem exaudit matrem filius. prout ca nit eccleſia. Te filiꝰ nihil negās honorat. Exauditur ꝓ ſua reue rentia a patre filius ipſo dicēte. Ego ſciebam quia ſemꝑ me au- dis. Joh. xj. Ecce inquit Ber- nardus filioli. hec peccatorum ſcala. hec mea maxima fiducia. Hec tota ratio ſpei mee

I Propter ſcōm peccata noſtra diuiſerunt. inter deum et nos Jſay. 59. ꝓpter que merito noſtre preces ad deum aſcēdere nō poterant. Scimꝰ qꝛ peccato res deus non exaudit. dixit cecꝰ a domino illuminatus. Joh. 9. Deniqʒ nō reſpicit prius ad mu nera qȝ ad offerentē ea. opꝰ ergo erat mediatrice ad mediatorem dedit ergo et ab eterno ordina- uit piam. puram. ſanctam. accep tam. nobis matrem cuius manꝰ mundiſſime. quā ſemꝑ filius au dit. et filium pater nunqȝ non ex audit. vt per illam omēs noſtre preces et ſacrificia porrigantur. Et ita nunqȝ repulſam patiant. Hec eſt ſcala peccatoꝝ per quam chriſtus rex celorum ad ſe traxit omnia. Regula beati bernardi. Quecūqʒ deo offerre diſpoſui- mus. marie virgini ꝯmittamus. vt ipſa filio pſentet. et ſuis meri tis. ⁊ dignitate. ac precibꝰ. quid quid minus acceptū eſt ex nobis ſuppleat. et ſic acceptum reddat Ecce ſicut filius nobꝭ natus eſt ⁊ nobis datus frater. Jta ⁊ ma ria filij genitrix. nobis nata eſt nobis data eſt mater ⁊c̄. hinc ca nit eccleſia. Ad nutum domini noſtrū dictantis honorem. ſicut ſpina roſam genuit Judea mari am. Ut vitium virtus operiret gratia culpam. expone.

☞ K Ordinata fuit tercio vt eſſet nobis virtutum et totiꝰ ſanctitatis forma Hinc canit ec cleſia natiuitas eſt hodie ſancte marie virginis cuius vita incli- ta cunctas illuſtrat eccleſias. Jn ea enim gratiarū plenitudo oīm virtutis actum expreſſit. Que enim alijs ꝑ partes. ſe totam in- fudit marie gratie plenitudo ait Hieroꝰ. ad paulam. qȝuis aliter et aliter Jn xp̄o em̄ fuit plenitu do gratie tanqȝ in homine perſo naliter deificato. Jn maria xp̄o tanqȝ in templo ſingulariter con ſecrato Jn chriſto tanqȝ in capi- pite influēte. Jn maria tanqȝ in collo tranſfundendo. Talis em̄ fuit maria ſm̄ Ambroſ. vt eius

vnius vita ſit omniū diſciplina.
Nihil deniq; eſt ſplendoris, ni-
hil candoris. Nihil eſt numinis
quod nō reſplendeat in virgine
glorioſa. Itaq; in ea etiā ſunt ex
pſſa toti⁹ ꝓbitatꝭ magiſteria. vn̄
beat⁹ Amb. li. de virgi. Preter
eīm ꝓuilegia ſibi ſoli cōceſſa. etiā
ꝟtutes cū alijs cōes in ea fuerūt
heroice ⁊ ſingulares. A nullo de
niq; illuſtrari vincit̄. ait Dam. ſ;
oīm (ſctitatꝭ excellentia) victrix
extitit Hinc in pſa canit̄. Tu pi
os patrū mores oſtētas in te ſed
excellis eoſdē. quo ꝟgo beata cō
mendat̄ ex glorioſis ꝑentib⁹ ſeu
pr̄ibus q̄s imitata eſt in ꝟtutib⁹
Habuit eīm in linea ꝯſanguitatꝭ
nobiles. ſic̄ pt; ꝺ genealogia ei⁹
Ipſa eīm orta eſt de tribu ieſſe c⁹
ꝟga floruit ī generoſa ꝓpagatōe
Ab ip̄o ei regnū iudeoꝝ exordiū
ſūpſit. Nā fili⁹ eius dauid ꝑmo
vnct⁹ erat. iux̄ illud ps̄. Inueni
dauid ſuum meū. oleo ſctō vnxi
eū. Exēplifica ſi placet de pr̄ib⁹.
Ecce ad q̇d ordinata. vn̄ q; mr̄
dei electa qꝺ eſſe ſūmū eſt crea-
tur ꝫ. debem⁹ ei ſummū poſt deū
honorē ⁊ yꝑdulie cultum. Quia
reoꝝ potens aduocata. ad ip̄am
nobis eſſe d; in oīb⁹ nr̄is neceſſi
tatib⁹ fiducialе refugiū. Quia
toti⁹ honeſtatꝭ forma. ei⁹ imitari
dēm⁹ ſctitatē. tāq; certiſſimū to
ti⁹ iuſticie exēplū Quatin⁹ ea m
ſequentes in via eius ductu ⁊ in
terceſſione ſibi coniungi merea-
mur in patria.

¶ In feſto conceptionis
Marie Sermo. III. in or-
dine. XIII.

AVe Luce

ꝑmo. A Ad virgi
nee laudis exordiū hodierna ſo-
lennitate iterū reuocamur. dum
poſt decurſas eiuſdem virginis
feſtiuitates. annus recurſus per
eius conceptiōis ſolennia noſtre
nobis redemptiōis ꝑmordia re
commendat. Cum enim per hāc
virginem ſalus mundi apparuit
credentibus. ꝑ ipſam quoq; iux-
ta verbum domini. antiqui ſer-
pentis caput contritū eſt Gen̄. 3
Patet manifeſte. huius virgi-
nis formatōem. ad noſtre ſalutꝭ
ꝑmordia ꝑtinere. Sicut nanq;
duo viri famoſi mirabiliter dei
operatione formati ſunt. adam
ſcilic; ⁊ chriſtus Ita et due repe
riūtur mulieres famoſe a domi-
no mirabiliter inſtitute et edifi-
cate. que licet diuerſimode et ve
lut oppoſite. duorum diſſimiliū
fuere ꝑncipia populorū Eua ſc;
et maria. Quarum ꝑma princi-
pium fuit naturalis ꝓpagatōis
oīm ꝑ adā ei⁹ maritū Altera ſc;
maria. ꝑncipiū eſt ſpūalis regn̄a
tiōꝫ oīm ꝑ xp̄m ei⁹ filiū. Primā
euā videlicet edificauit dn̄s de
coſta ade. ipi in adiutoriū Gen̄.
2. vt eſſet tab̄naculū electum. et
dom⁹ ſalutaris in qua ab initio
creſceret. viuificaret̄. ⁊ illeſa fua
retur tenera ꝓles hūana vſq; ad

exitum de tenebris viſcerum in
mundū hunc luminoſum. Sed
ꝓch dolor in ꝯtrariū res verſa ē
Nā dom⁹ hec mirabiliter ad vi
uentium ſalutem edificata mox
occubuit et corruit corruendoqꝫ
ſic intrinſecus corrupta eſt et in
fecta vt omnes in ea ꝯpactos eij
ceret letaliter ſauciatos Sicqꝫ
domus generationis humane
prolis. facta eſt domus mortis.
domus gaudij facta eſt domus
meroris. qđ parum foret. ſi non
domus originalis iuſticie. facta
eſſet ſpelunca mortalis culpe. et
per hoc domus dei facta eſſet fo
uea dyaboli. Ecce miſerum. in-
fectum et maculatum habitacu
lum in quo neceſſe eſt filios et fi
lias adam ꝓmordialiter hoſpita
ri. Ne ergo morbida originalis
hoſpicij infectio vniuerſos lede
ret ad mortem. et mortem incu-
rabilem. nihil decentius diuine
bonitati miſereri volenti. nihil
oportunius naſcituris filijs ade.
Immo nihil neceſſarium magis
mortalib⁹. qꝫ ꝙ iterum domin⁹
opere ſtabili (ſed alterius fabri
ce) edificaret mulierem nouam.
que veteris domus corruptionē
ſua puritate reformaret. que eēt
domus dei. tabernaculum altiſ-
ſimi. domus vite et ſalutis De
qua ſalus mundi egreſſura erat
ſine macula. omniū maculas ab
ſterſurus. De quo beatus Ber-
nardus omel'. 2. ſup miſſus eſt.
Inter alia multum ad noſtrum
ꝓpoſitum ait. Letare tu pater
adam. Sed magis tu eua exul-
ta. quia ſicut omnium parentes
ita omniū fuiſtis ꝑemptores et
quod miſerabilius eſt. prius per
emptores qꝫ ꝑentes. Conſolami
ſuper filia. et ſuper tali filia pa-
rentum reparatrice. poſterorum
viuificatrice. que non vt prior
tu eua ſuperba et fatua. ſed hu-
milis ⁊ prudens. pro ligno mortis
guſtum porrigit vite. et ꝑ vene-
noſo cibo illo amaritudinis fru
ctum pariat eterne dulcedinis.
Hanc ergo feminam ſingularit
venerandam. oppoſuit domin⁹
priori illi eue. quod angelus ſub
tiliter innuēs ſalutatōem orſus
eſt a nominis ꝓme matris oppo
ſitione dicens virgini Aue

☞ B In prioribus feſtiui
tatibus de virginis conceptōne
patuit. licet breuiter. qꝫ apte ei
dicatur Aue. quod ſm interpre
tatōem ſonat ſine ve et preſtim
ꝓut illi feſto cōuenit. ſine ve ori
ginalis peccati. Nunc ſupereſt
tractare. ꝙ non minus ſingula-
riter et proprie ipſum verbulum
Aue ei cōuenit. conſideratū ſm
oppoſitiōem quam habet ad no
men prime matris Eue. Quo re
ſpectu eccleſia de ipſa canit. Sū
mēs illud aue gabrielis ore. fun
da nos in pace mutans nomen
eue Componunt enim hee due
dictiones Aue et Eua ex eiſdem
tribus litteris. a. e. u. ſed oppoſi
to ordine ꝯbinatis. Nam ea lr̄a

que vnā initiat aliam termiat ⁊
ecōuerſo. ¶ Qđ nequaq̄ʒ miſte-
rio carere putandū eſt. Et licet
ip̄m pfecte indagare nō valem⁹.
ſaltē ea q̄ ex patrū ſentētijs hu-
ic miſterio ꝯgruūt. vt poſſumus
explicemus Apte ſiquidē aue ad
mariā angelus pſonat. cui eua
opponitur. Qm̄ veteris eue ꝯdi
tionib⁹ virgo nouella aduerſaꝛ.
¶ Opponiꝛ aūt eue maria. q̄ntū
ad pſonalia. et q̄ntū ad ppagati
onis pncipia ¶ Quantum
ad pſonalia. i. ppria pſonaꝝ ſiue
actus pſonales eue maria oppo
nitur. tam in eaꝝ pductiōe q̄ʒ in
ꝯuerſatōne. qm̄ eua de maſſa in
nocentie. coſta videlicʒ innocētꝫ
viri ade formata. ſibi innocētiā
pdidit. nobꝫ originale peccatum
inuenit. Maria vero de maſſa
pditōis ſiue pditōne ꝯcepta pec
catū originale pdidit. pmo ino
centiā inuenit eumq̄ʒ qui oīm di
luit pctā. imaculatū edidit ima-
culata. hinc Bern̄. ſ. 3. de vigi.
ntitatꝫ dn̄i. Mr̄ eſt ſine corrup-
tōe virginitatꝫ. fili⁹ ſine oī labe
pcti. Nō cadit in matrē. eue ma
ledictio. nō cadit in plem. gene
ralis illa ꝯditio. de q̄ dictū eſt p
pphetā. Nemo mūdus a ſorde.
nec infans cui⁹ vni⁹ diei eſt vita
ſup terrā. Ecce infans ſine ſor-
de. ſolus inter hoīes verax. imo
et veritas ipſa. Ecce agnus ſine
macula. agn⁹ dei qui tollit pecca
ta mdi. hec Bern̄. ¶ Eua de co
ſta materiali pducta. coſte ppri

etates amiſit. Maria de lūbis
abrae deſcendēs. pprietates co-
ſte inuiolabiliter ꝯſuauit. Siq̄
dem p̄ oībus viguit vigore iuſti
cie. emicuit puritatis albedine.
habuit firmitatē ꝯſtātie. curua
baꝛ pmptitudīe obediētie. vt dt
Hen. de haſ. in ſ. de ꝯceptōne.
¶ Eua de latere viri dormientꝫ
facta eſt. Maria v̄o ex corde di
vigilantꝫ p̄deſtinata. hinc Ecci.
24. in ei⁹ pſona ſcribiꝛ. Ego ex
ore altiſſimi pdiui pmogeita an̄
omnē creaturā Et iteꝝ Ab eter
no ordinata ſum. ⁊ ex antiquis.
anteq̄ʒ terra fieret. necdū erant
abiſſi. et ego iam ꝯcepta eram.
Prouer. 8. D ¶ Oppoſito
etiā mō ſe habuit virgo benedi
cta ad euā morū ꝯuerſatōe. Nā
eua ad ſe reflexa. deum factorem
ſolū reliquit. ſeſe inordiate dile
xit. ideo v̄ba ſerpentis falſa pol
licitatōe dei ſimilitudinē pollicē
tis audiens. ppria affectōe ſedu
cta. ſuadenti dyabolo ꝯſenſit. p
priam excellentiam tam ſtulte q̄ʒ
ſuperbe appetens. deum ꝯtemp
ſit. legem vite tranſgrediens. ne
ceſſitati mortꝫ ſe ſubdidit. Ma
ria vero ad deum toto corde ſu
ſpenſa. ipſum ſolū dilexit. et pro
pter eum quē amauit. et mundi
regna. et gloriam. ⁊ ſeipſam peni
tus ꝯtempſit. Adeo vt ſm Ber
nardū ſup miſſus eſt. elegerit eē
ſterilis in iſrael et cōtemptibilis
mundo. atq̄ʒ obprobriū hominū
vt illi ſe totam conſeruare poſſet

intactam. cui ſe ſuamqꝫ deuoue-
rat caſtitatem. ¶ Eua per ſup-
biam ſe dei creaturam eſſe nō cō
ſiderans. deo parificari voluit.
Maria ꝓo factori ſuo humilit̾
ſe ſubdens. ancillam ſe noīauit.
vt dicit Bern̄. Et ꝑ hec vt Al-
bertus dicit ſuꝑ miſſus eſt. q. 25
Hec a dyabolo decepta. iſta ab
angelo eſt edocta. Jlla dyabolꝰ
vicit ꝑ ſuꝑbiam. iſta vicit dya-
bolum ꝑ humilitatem Eua gra
tiam ꝑdidit. Maria vero gra-
tiā inuenit. Jlla ṗma virginita
tem amiſit Jſta ṗma virginita-
tem deo ꝯſecrauit. Jlla deſpon-
ſatur mater et origo corruptarū
Jſta deſponſatur manſura ꝓgo
mater virgo virginū. Et beatus
Maximus in ſmōe de annūcia
tione. Sicut dyabolus ꝑ ſerpē
tem blanda deceptōis verba. pri
me ſuggeſſit mulieri. ita ſpūſſan
ctus ꝑ angelum verbum ſalutis
mittit perpetue virgini. Sed
illa improuida et rudis non ad
uertebat. qꝫ exicialis et noxia ta
lis eſſet confabulatio. Jſta cir-
cumſpecta et prudens cogitabat
qualis eſſet iſta ſalutatio. Eua
ad verba ſerpentis intumuit.
Maria ad vocem angeli inſoli
ta nunciantis extimuit. Hec ma
ximus. ¶ Ecce quemadmodū
in perſonalibꝰ. et quo ad produ
ctionem. et quo ad conuerſatio-
nem. eue maria opponitur. Qđ
congrue per vocabulorum Eua
et Aue oppoſitōem deſignatur.
Eiſdem enim litteris ꝯponūtur
nō aūt eodē ordine ſed ordine cō
uerſo. Sic maria et eua eiſdem
ꝯſtāt naturalibꝰ. corpore ſcilicet
et anima. animeqꝫ potentijs. ſed
oppoſitis actibus. oppoſita con
uerſatione et vſu. E

☞ ¶ Significat autem E
littera. que ſemicirculus eſt et
imperfectus hominem. cuius im
perfectionē propheta confeſſus
Jmperfectum meum inquit vi-
derunt oculi tui. et Jſay. ca. 4.
Hominem propter ſuam imper-
fectionem et fragilitatem feno
gloriam quoqꝫ eius flori compa
rat decidenti.

☞ ¶ A vero quia prima litte-
ra eſt principium repreſentat qđ
eſt deus. Hinc in apocalipſi fre-
quenter repetitur. Ego ſum. A
et O principium et finis.

☞ ¶ U vero quod ab vnione
linearum in cono incipit. et ad
diuiſionem earundem tendit.
vnionem in principio. diuiſionē
in fine figurat.

☞ ¶ Prima itaqꝫ mulier que a
ſui amore cepit. ſe inordinate di
lexit. omnia in ſeipſam ordinan
do ſibi vniuit. ſibiqꝫ ſubijci con
cupiuit. et ita a deo quem con-
tempſit ſe diuiſit recte Eua no-
minatur. Que vox ab E quod
hominem ſignificat incipit. per
. U. qđ cum principio. E. id eſt
homine vnionem. et diuiſionem

a finali littera. a. id eſt deo im-
portat.

¶ Maria vero que a dei amo-
re incepit. omnia in deum ordi-
nando ac referendo. ſibi nihil at-
tribuit. nihil ſibi concupiuit cũ
a. i. deo vnita ab e. i. ſe homine
penitus diuiſa facta ſibi velut
vas perditum. vt in domino ſe
inueniret apte per aue ſalutatur
Ipſa eſt enim que in canticis do-
mino ait. Ego dilecto meo et di-
lectus meus mihi. Can. 6. Et in
cantico ſuo Magna et mirabi-
lia que ei dominus fecerat (vn-
de non immerito ab omnibus
btificaretur) attendens. nihil
ex omnibus ſibi attribuit. quin
magis in eum vnde effluxerat re-
tulit vniuerſa. Ait eni Ecce eni
ex hoc beatam me dicent omnes
generaciones. et ne ſibi ex beati-
ficatione ſua quicq̃ arrogaret.
cauſam huius beatificationis i
dominum retorſit ſubdens.
Quia fecit mihi mgana qui po-
tens eſt et ſanctum nomen eius.

¶ f

¶ Opponitur etiam beatiſſi-
ma virgo Eue quantum ad pro-
pagationis prin cipium.
Cum enim ſm beatũ Aug. 14.
de ciuitate dei capitulo vltimo.
Duo amores. duas fecerunt ci-
uitates. Terrenam. amor ſui vſ-
q; ad contemptũ dei. Celeſtem
vero amor dei vſq; ad contemp-
tum ſui. Eua per amorem ſui au-
ctum vſq; ad cõtemptum dei pri-
cipium fuit ciuitati terrene. que
per babilon ſignificatur. in qua
dyabolus principatur. Maria
autem per amorem dei facta eſt
principium ciuitatis noue hie-
ruſalem. in qua principatur pa-
ter eternus. ⁊ verbum eius ieſus
chriſtus immaculatus agnus ſi-
cut ſcriptum eſt. Et agnus qui
in medio throni eſt reget illos.
Apoc. 7. Siquidem eua pro-
pria affectione vt ſupra dictum
eſt ſeducta. necis guſtum etiam
viro obtulit. ſeduxit et per eum
peccatum et mortem in totam
ſuam poſteritatem tranſfudit
Ac ſic per eam ira dei quam pri-
ma meruit. in omnes concupiſcẽ-
tialiter per eos propagatos ve-
nit. propter quod apoſtolus ait
Per vnum hominem peccatum
intrauit in omnes. et per pecca-
tum mors Rom. 5. Et iterum
Omnes naſcimur filij ire.

¶ Et per hoc eua facta eſt prin-
cipium tenebrarum inquantum
per eam inducta eſt nox ignoran-
tie ⁊ pcti in totũ genꝰ humanu
Sed maria virgo ſup omẽs be-
nedicta ſe in oibus contemnens
deũ ſolũ ſup oĩa pfectiſſime di-
ligens reconciliatõis graciã in-
uenit. dũ ſua ardẽtiſſima carita-
te. ⁊ ſup angelica puritate mũdi
lapſi reparatorẽ. verbũ patris. do-
minũ ieſũ xpm. d patris gremio

in ꝟginalē vterū inclinauit Hūili
tatꝫ ceterarūqꝫ ꝟtutū odore ꝯtra
xit. ſicut ſcriptū eſt; Dū rex eſſꝫ i
accubitu ſuo nardus mea dedit
odorē ſuū. Accubitꝰ regis ſinuſ
eſt pr̄is. nardus virginis hum:-
litas eſt. tociꝰ cuſtos ac repatrix
ꝟtutis. qm̄ nardus herba eſt ꝑ-
ua odorifera. pectoris purgati-
ua ¶ Hinc de marie hūili-
tate Augꝰ. in quodā ſmōe O
vere inq̄t btā marie hūilitas q̄
deū hoibus pepit. vitā mortali
bus edidit. celos inouauit. mū-
dū purificauit. ꝑadiſū aꝑuit. et
hoīm aīas ab inferis liberauit.
O vere marie glorioſa hūilitas
que porta celi efficit̄. ſcala dei cō
ſtituit̄ facta eſt certe maria ſcala
celeſtis. ꝑ quā xp̄c dſcēdit ad ter
ras Sic ēqꝫ maria nobis facta
eſt pncipiū lucis gr̄e et veritatis
dū ꝑ eam venit lux et decꝰ vni-
uerſe fabrice mōi xp̄s dn̄s ſol iu
ſticie auctor gratie et veritatis.
Sicut Jo. i. dr Lex per moyſen
data eſt. gracia et veritas ꝑ ieſū
xp̄m. qui ſoluens maledictōem
dedit bn̄dictōꝫ. ⁊ ꝯfundēs mor
tē donauit nobis vitā ſempiter
nā. ¶ Et ita vt Amb. ſuꝑ lucam
ait. Per mariā ſalus oibus ꝑa-
batur. Eua ģ vt albertus ſuper
miſſus eſt inquit. viro ſuo occa-
ſio ꝑditōis. Maria vero xp̄o fi
lio ſuo adiutoriū redēptōis. Il-
la damnauit Iſta ſaluauit. Nā
hec tranſiuit et nos rrāſire fecit
de gr̄a in culpā. Iſta ſurrexit et
nos ſurgere fecit de culpa i gr̄aꝫ
Illa omnes generauit in mūdū.
illa in celum Illa pncipiū morta
litatis. iſta pncipiū vital' regene
rationis Et Be. in ome. Quia
mors intrauit ꝑ femiam. apte re
dit̄ et vita per femiam. Illa ꝑ di
abolū ſeducta. ꝑ ſerpētē viro gu
ſtum necis obtulit. hec edocta a
deo per angelū mundo auctoreꝫ
ſalutis edidit ¶ Beatus quoqꝫ
maximꝰ in ſermone ad idem loq̄
tur dicens. Maledictio eue in
benedictionē mutatur marie.
Hec eni pme matris dāna reſol
uit. Hec homini ꝑdito redem-
ptioneꝫ adduxit. Mater enim
generis noſtri penā intulit mū-
do Genitrix dn̄i ſaluteꝫ edidit
mūdo Auctrix peccati eua Au-
ctrix meriti Maria. Eua occi-
dendo obfuit Maria viuificā
do ꝓfuit Illa percuſſit. iſta ſa-
nauit Et beatus Bern̄. in ſmo
ne cuius principiū eſt Signum
magnū Crudelis inquit media
trix eua ꝑ quam ſerpēs antiquꝰ
peſtiferū etiā viro virus infudit.
Sed fidelis maria que ſalutis
antidotū et viris et mulieribus
ꝓpinauit. Illa miſtra ſeductiōꝫ
iſta ꝓpiciatōis Illa ſuggeſſit p̄-
uaricatōem. hec ingeſſit redem-
ptiōem ¶ Quia itaqꝫ in omni-
bus eue p̄uaricatrici inocēs ma-
ria opponitur. ꝯuenietiſſime in
ſingulariſſimo ſalutatōis eulo-
gio nomen eue in melius ꝯmuta
tur. ¶ Nos aūt attendentes ꝑ

mariā vniuerſa veteriſ culpe dā-
na recupari. atqꝫ ꝑditam ſalu-
tem celeſtēqꝫ hereditatem reſti-
tui. Ad hūillimas gratiaꝝ actio
nes ſūmo patri inclinemur qui
hodierna die afflictiōem popu-
li ſui reſpiciens. ſctiſſimū virgis
tabernaculū ꝯceptiōe mūdiſſiā.
edificare cepit. quo is recipetur
ꝑ quem vniuerſa ꝑdita reſtaura
rētur. dn̄s noſter ieſus xp̄c fili⁹
ſu⁹. ſecū et cum ſpū ſctō vnus na
turalis ac conſubſtancialis de⁹
in ſecula benedictus. Amen.

¶ In feſto purificationis marie. ſermo. III. in ordie XIIII.

AVe Lu. i.

A Gracias redēpto-
ri noſtro. ait Ber. ſmōe
2. de hac feſti. qui tam copioſe
ꝑuenit nos in bn̄dictōibus dul
cedinis infantie gaudia noſtra
multiplicans. Celebratis ſiqui-
dem pauloante natiuitate. cir-
cūciſione. apparitōe eius feſtis.
hodie nobis oblatōis eius dies
illuxit. Hodie nāqꝫ ſiſtit creato
ri fructus terre ſublimis. hodie
placabilis et deo placens hoſtia
virgineis manibus offert in tē-
plo. portat a ꝑentibus ioſeph et
maria ſacrificiū maturinū ſyme
on anna ſuſcipiunt ſenes et iuſti
expectantes conſolationem iſra
el. Non enim ſolum ait Ambro
ſius ſuper Lucam ab āngelis et
prophetis. a paſtoribus et parē-
tibus. ſed etiam a ſenioribus et
iuſtiſ. generatio dn̄i accepit teſti
moniū. omis etas vterqꝫ ſexus.
euētorūqꝫ miracula. fidem aſtru-
unt. ꝓphetauit ſymeon. ꝓpheta
uerat copulata cōiugio. ꝓpheta
uerat virgo. debuit etiā vidua.
(ne qua deeſſet ꝓfeſſio aut ſex⁹)
de domino prophetare. Omni
um horum feſtiua hodie colitur
memoria. Sed eius maxime
que excellentiſſimā hanc oblati
onem. benedictum ventris ſui
fructum. ſine ve corruptionis et
doloris peperit. virgo illabata
manens poſt partum. pro noſtra
purgatione in templo celeſti pa-
tri obtulit. non habens ve cu-
iuſlibet criminis et īmundicie in
ſe quomodolibet purgandum.
legi pollutis ſtatute matribus
paruit. ab omni ve legalis obli-
gatōis liberrima. publicū nobiſ
prebens obie exemplū. ¶ Sed
quotiens cariſſimi de hac glo-
riſſima īteme rataqꝫ ꝟgine dei ge-
nitrice maria. vr̄is dilectōibus
loqui feſtorū ꝯpellit ſolēnitas.
Exultat quidē ī gaudio animuſ
ſed deficit loq̄ndi virtus. Hec
nempe eſt que ſingularem in cor
dibus oim nr̄m vendicat ꝑnci-
patum. ad cuius nomē hūiliter ī
clinamur. eius feſtis aſſiſtimus.
eius memoriā dulciter freq̄ntā⁹
Spūs enī eius ſuꝑ mel dulcis.
in qua cū oī ſua dulcedine dn̄s

ſuꝑuenit. Et quidem loqui me
officium cogit. affectio trahit.
Sed diues affectio vocis pauꝑ
tate confunditur. Et quod am-
plius terret. ve peccatorū conſciē
cia alligatur ⁊ obmuteſcere ſua-
det vbi vniuerſa loq̇r creatura.
¶ Verūtamen ſi ipſa (que ver-
bum patris ex ſe corꝑaliter geni
tum hodie in templum cum ho-
ſtijs preſentauit. purgatiōeꝫ pec
catorum non ſuorum ſed noſtro
rum faciens) ipm verbum nobꝫ
dare complaceat. quibus vtiqꝫ
genuit. nō erit os meum expers
ſmonis. nec corda veſtra vitalis
fructus ſeminis. ¶ Quod citiꝰ
valebimꝰ impetrare ſi eidem vir
gini occurramus deuote. Ange
lico verbo ſalutantes Aue mari
a gratia plena ⁊c.   B

☞ ¶ Multiplex laudis preco
nium. verbum aue virgini aſcri
bit. cum ab eadem omnem defe
ctus imperfectionē elidit. Que
enim ſine ve angelico predicatur
eloq̇o. ſemota haud dubium ab
omī ꝑbat vituꝑio. neqꝫ em̄ ſine
ve dici poterit. cui adiacet quo
priuari laudabiliter cupit.
¶ Et quāuis a multiplici ve. et
culpe et pene liberata fuerit. ve-
rius preſeruata. De quibuſdam
tamen ſm ꝑ̄ſentis feſtiuitatis ex
igentiam tantūmodo eſt dicen-
dum. ¶ Incurrebant ſiquidem
filie eue. aut maledicte ſterilita-
tis obprobrium. Aut ve triplex
per concepti prolis puerꝑerium.
ſcilicet virginalis corruptionis.
penalis editionis. et legalis irre-
gularitatis. ¶ De ꝑmo dicitur.
maledicta ſterilis in iſrael. De
ſcd̕o et quarto Leui. 12. ſicut in
hodierno legitur euāgelio Mu
lier. id eſt corrupta. ſi ſuſcepto ſe
mine peperit maſculū immunda
erit ſeptem diebus. ⁊ die octaua
circumcidetur infantulus. Ipſa
vero triginta diebꝰ manebit in
ſanguine purificationis ſue. om
ne ſanctum nō tanget. nec ingre
ditur ſanctuarium donec imple
antur dies purgationis eius.
De tercio dictum eſt eue pro ſe ⁊
omnibus filiabus In dolore pa
ries filios. et ſub viri poteſtate
eris. et ipſe dominabitur tui.
Geneſ. 3. Ab his omnibus
ſola virgo fuit immunis omni-
mode. ꝑpter quod ei ſingulari-
ter hec forma ſalutationis con-
gruit Aue. quod ſonat ſine ve.
Sed primo dimiſſo. et pro an-
nunciationis feſto reſeruato. de
reliquis tribus videndum eſt
                C

☞ ¶ Fuit itaqꝫ primo virgo
a ve corruptionis intacta. quia
an̄ partū. in partu. ⁊ poſt partū
virgo perpetua. de quo Auguſti
nus ſuꝑ Johem. Sicut in ſepul
cro vbi poſitum erat corpus do-
mini. nec ante nec poſtea mortuꝰ
iacuit. ſic vterus marie. nec ante
nec poſtea quidquid mortale cō

cepit quamuis tamen non defue
runt heretici et infideles. hanc
virginitatem multipliciter infa
mantes. Sicut et benedictꝰ ven
tris ſui fructus. innumeros ha-
buit blaſphematores. Im
pugnabat virginitatem matris
in conceptione error iudeorum
et carpocratis heretici. qui chri
ſtum natum de vtroqꝫ parente
Joſeph et Maria ſunt mentiti
Impugnant eandem in par-
tu paganoꝝ philoſophi. huma-
no ſenſu corpora quãta. ſe pene-
trare tanq̄ꝫ impoſſibile abnuen-
tes. Detrahunt puritati vir-
ginis poſt partum. hebion. theo
dotus. et poſt hos veniens elui-
dius heretici. virginem poſt par
tum nupſiſſe. alioſqꝫ filios et fi-
lias procreaſſe blaſphemantes.

Sunt et alij virgini con
tumeliam inferentes. qui dum
corporalem eius integritatē in-
ficiare nequeunt. mentis purita
tem infamare laborant. eam in
quiunt mente virginem non fo-
re. que diſpoſuit quandoqꝫ nu-
bere. et viro ſe paſſa ſit deſpon-
ſare. cōtra quos egregie Hugo
venerabilis volumen edidit. in
quo eorum hereſim confutauit.
Hec quadrifida blaſphemā
tium turba In verbo primo an
gelice ſalutationis Aue ſcilicet
reprobatur. quomō em̄ ſine ve
ab angelo predicaretur. in qua

ve pudoris et corruptōis. ⁊ per
ꝯſequens doloris inueniretur?
Particularius tamen nunc ſe-
cundi et tercij ſunt confutandi.
primi et vltimi in tempus aliud
differendi.

Q erergo virgo pu-
riſſima in partu. ſine ve corrupti
onis extiterit. claris oſtendetur
ſcripture auctoritatibꝰ. figuris
et exemplis. ꝙꝫ nihil impoſſibi
le deo continet. virginem parere
ſimul deducetur. Inquit
enim Jſaie. 7. Ecce virgo conci
piet et pariet filiū. Non ait tan
tum concipiet virgo ſed ⁊ pariet
virgo Ezechiel deniqꝫ c. 44
Hoc ipſum in ſpiritu ſub figu-
ra porte clauſe vidit. et ꝙ vidit
non tacuit ait enim. Conuerti
me ad viam porte ſanctuarij ex-
terioris. que reſpiciebat ad oriē
tem et erat clauſa. Et dixit do-
minus ad me. porta hec clauſa
erit. et vir non tranſibit ꝑ eam
quoniam dominus deus iſrael
ingreſſus eſt per eam eritqꝫ clau
ſa principi. Que exponens Au-
guſtinus in ſ̄mone de Annunci
atione dicte virginis dicit.
Quid eſt porta hec erat clauſa.
niſi quia maria fuit ſemper in-
tacta? Et quid eſt vir non tranſ
ibit ꝑ eam. niſi quia Joſeph nō
cognouit eam? Et iterum ſem-
per clauſa. quia virgo ante par
tum. virgo in partu. et virgo
poſt partum. Concepit et ꝟgo

eſt.parit et virgo eſt.lactat ⁊ vir
go eſt. ¶ De huiꝰ quoqꝫ virgis
integritate loquit̃ ſalo. Prouer
penultio. Tria inquit ſunt diffi
cillima mihi.⁊ quartū penitꝰ ig⸗
noro.viam aquile in celo. viam
colubri ſuꝑ petrā.viam nauis in
medio mari.⁊ viam viri in ado⸗
leſcentula Ita em̄ habet textꝰ in
hebreo. Sub methafora ſalo⸗
mon loquitur de miſterio dñice
incarnatōnis.vt dicit Lyra.qd̄
eſt incōprehenſibile.et incipit ab
vltimo.ſcʒ ab aſcenſiōe.et reuer
titur ad eius incarnatōeʒ in vir
ginali vtero. Tenuit em̄ xp̄c viā
aq̀le in aſcenſiōe. in qua ſm̄ hu⸗
manitatem ſuam aſcendit ſuper
omnē aliam creaturā.viam colu
bri ſuꝑ terrā tenuit in reſurrecti
one. Xp̄c em̄ paſſus ꝑ ſpentē vel
colubrum ſignificat̃. ſm̄ ꝙ dicit̃
Joh.3. Sicut exaltauit moiſes
ſerpentē in deſerto. ita exaltari
oportet filiū homis. Chriſtꝰ ꝓ
paſſus. ſepultꝰ eſt in ſepulcro la
pideo. de quo clauſo mirabilit̃
exiuit reſurgēdo. Viā nauis in
medio maris tenuit in ſua ꝯuer⸗
ſatōne. qꝛ in hoc mundo tanꝗ̄ i
mari ꝓcelloſo expoſitꝰ fuit p̄ſſu
ris et tribulatōnibꝰ. Viā viri te
nuit in adoleſcentula.in benedi
cta ſua incarnatiōe ⁊ natiuitate
qua vir ꝑfectus oī virtute ⁊ gr̄a
ꝯceptus eſt. de ſpūſctō et clauſo
vtero genitꝰ ex adoleſcentula.i.
intemerata virgine maria.⁊ hoc
fuit valde mirabile. ꝓpter qd̄ et
Hier.ait.3j. Nouū creauit dñs
ſuꝑ terrā. Mulier circumdabit
virū.nō mole corpis ſed ꝑfectōe
gratie ⁊ virtutis. Et de hac via
mirabili ingreſſus viri in adole
ſcentulā.ſine virili ſemie.⁊ egreſ
ſus ſine virginal' clauſtri aptiōe
dicit Salomon.ꝙ eam penitus
ignoret.qꝛ ſicut Hiero. in ſmōe
de aſſumptōe ꝟginis d̄t. Qd̄ na
tura nō habuit.vſus neſciuit.ig
norauit rō.mens nō capit huma
na.pauet celum.ſtupet terra. cre
atura etiā omis celeſtis miratur
Hoc totū eſt qd̄ ꝑ gabrielē ma⸗
rie diuinitꝰ nunciat̃ et ꝑ xp̄m ad
impletur. De nulla aūt alia viri
via in adoleſcētula.p̄t rōnabilit̃
dici.ꝙ fuerit ſalomoni totaliter
ignota.qui habuit ſcientiā infu
ſam de naturis omniū aīalium
⁊ plantaꝝ vſqꝫ ad mīma. vt hēt̃
3. Reg.4.c. ¶ Hoc idē ſpūſſan
ctus in pſona virginis predixit
Eccī.24. Quaſi libanus nō in⸗
ciſus vaporaui habitatōeʒ meā
Thus em̄ qd̄ de libano emittit̃.
nō inſciſo cortice valde odorife⸗
rum eſt et p̄cioſum.ita virgo in⸗
uiolata ꝓtulit florem odoriferū
xp̄m dñm. De quo in canticꝭ ſpō
ſa dicit In odore vngentoꝝ tuo
rum currimꝰ. E ¶ Probat
deniqꝫ hoc idē auctoritas eccle⸗
ſie.omi exceptōe maior Unde in
ſmone ꝯcilij epheſini dicit̃. Na
tura poſt partū neſcit vlteriꝰ vir
ginē. gratia vero ⁊ parientē oſtē
dit ⁊ matrem fecit.⁊ virginitati

non nõcuit. ¶ In ſymbolo apo
ſtoloꝝ Natus ex maria ꝟgine.
¶ Canit deniqꝫ eccia in hodier
na feſtiuitate in Rñſorio Uide
te miraculũ mater dñi ꝯcepit ꝟ⸗
go. virile ignorãs ꝯſorciũ. ſtans
onerata nobili onere maria. ⁊ ſe
matrem letã ꝯgnoſcit que ſe ne⸗
ſcit vxorẽ Uirgo cõcepit ⁊ virgo
pepit. ⁊ virgo poſt ꝑtum ꝑmãſit
¶ Qꝛ itẽ virgo ſine ve corru⸗
ptõis pepit oſtendit̃ ve. te. figu⸗
ris Nã terra de qua ꝓmũ adam
terren⁹ ꝯcreatus eſt erat virgo
nondũ ſcꝫ culta vomere. nondũ
ſata ſemĩe. nec maculata hũano
ſanguine. Eua deniqꝫ illa vetus
adhuc virgo. fecit virũ corruere
et mõo mortẽ intulit Rc̃te ergo
illa terra ꝟgo eſt cui bñdixit do
min⁹. de qua ſcõus adã celeſtis
eſt exortus. Noua qꝫ eua decen
tiſſime virgo fuit q̃ fecit totum
genus humanum ſurgere et vi⸗
tam mundo generauit. De quo
Chriſ. ſup matt. vide miſteriũ
Adã ex terra virgine figuratur
filius dei ex virgĩe maria naſcit̃
Illic virgo mortẽ cõcepit. hic ꝟ
go vitã generauit. Illic vir ꝑ ꝟ
ginẽ ruit. hic vir ꝑ virginẽ ſterit
¶ Figurat̃ idem ꝑ vellus gede
onis qꝺ roꝛe ꝑfuſum ẽ terra ma
nente ſicca Iudicũ. 6. de h̊ bern̄
ſup miſſus eſt ome. 2. Quid illꝺ
gedeonis ſignificat vell⁹. qꝺ vti
qꝫ de carne ſed ſine carnis vulne
re in area ponit̃. et nunc quidem
lana. nunc ꝟo area roꝛe ꝑfundit̃

niſi carnem aſſumptã de carne
ꝟginis abſqꝫ detrimẽto virgini
tatis Et Amb. recte maria vel⸗
leri ꝯꝑatur. que dominũ ita cõ
cepit vt eũ tota hauriret corꝑe.
nec eiuſdẽ corꝑꝫ ſciſſurã pateret̃
ſed eſſet mollis ad obſequium.
ſolida ad ſctimoniã. Quis igi
tur vellus ſit de corꝑe. tamen ne
ſcit corporis paſſiones Ita licet
maria fuerit in carne. tamen vi⸗
cia carnis neſciuit. Nec vnqꝫ ali
quam corruptõem ſenſit. ſed im
polluta ac illibata ꝑmanſit Et
tamen et alie vellerꝫ et roꝛis ſigni
ficatões que alibi ꝯuenictĩ⁹ tra
ctabũtur ¶ Conuenit eidem ru
bus quem moyſes vidit ardẽtẽ
et tamen non ꝯburentẽ Exo. 3.
de quo Origeñ. in ome. de ꝟgi
nis natiuitate Sicut olim ru⸗
bus ꝯb uri videbatur ⁊ ignis eũ
non tangebat Et ſicut tres pu⸗
eri in camino. incluſi habebant̃.
et tamẽ eos non ledebat incendi
um nec odoꝛ fumi erat in eis ita
et ſctã virgo genuit dominũ ⁊ i
tacta permanſit. mater effecta ẽ
ſed virginitatem non perdidit.
Infantem genuit et virginitatꝫ
ſigillum non amiſit ¶ Figura⸗
bat idipm̃ virga aaronica. que
ꝯtra naturã non humectata nec
plantata floꝛuit. et fructũ ꝓdu⸗
xit Nũeri. 17. de quo Bern. ſup
miſſus eſt ome. 2. ait. Uirgã in⸗
tellige mariã. floꝛem filiũ. qm̃ et
virga floꝛuit ſine germine. nec
virgo ꝯcepit ex hoĩe. Nec virge

vigorem leſit floris emiſſio. nec
virginis pudorē ſacri part⁹ edi-
tio. ¶ S Poteſt quoqꝫ hoc
ipm oſtendi ꝯpetentibus exem-
plis. ſpeculi ſcilicet et ſideris. et
abacuc introductu. in lacum da
nielis. De vitro ſiue ſpeculo ait
Aug⁹ in ſmōe legim⁹ ſanctū mō
yſem. Solis radius ſpecular pe
netrat. ⁊ ſoliditatem eius inſen
ſibili ſubtilitate ꝑtraijcit. ⁊ taliſ
videtur extrinſec⁹. qual' extrin-
ſecus. Itaqꝫ fratres nec cum in-
greditur xpc violat. nec cū egre-
ditur diſſipat. q2 ad ingreſſum ⁊
egreſſum eius. ſpecular integrū
ꝑſeuerat. Specular ergo non
rumpit radius ſoliſ. integritatē
virginis ingreſſus aut egreſſus
nunq̄d violare potuit deitatis.
¶ Sidus quoqꝫ radium ſuum
emittit. ſine ſui corruptione. ac
claritatis diminutōne. Ita ꝟgo
filium genuit ſine ſui violatōne
Hinc canit eccleſia. Sicut ſid⁹
radiū. ꝓfert virgo filiū pari for
ma. Neqꝫ ſidus radio neqꝫ ma
ter filio fit corrupta ¶ Bernar
dus quoqꝫ ſuꝑ miſſus eſt. omel'.
2. Ipſa inquit aptiſſime ſideri
ꝯpatur. q2 ſicut ſine ſui corrupti
ōne ſidus emittit radiū. ſic abſ
qꝫ ſine leſione ſui virgo parit fi-
lium. nec ſideri radius ſuam mi
nuit claritatē. nec virgini ſuam
filius integritatem. ¶ Si for
te dicis Hec duo exempla non
eſſe ſatis approꝑata. q2 neqꝫ ſpe-
culum dimenſionatū corpus in-
grediens et egrediens penetrat.
Nec ſidus ꝓducēdo radiū cor
pus aliqd̄ ꝑus in ſe exiſtens emit
tendo generat. quia et radius.
vel in ſpeculū receptus. vel a ſi-
dere ꝓductus. nō ſubſtātia que
dam. ſed accidens eſt. quod nō
prefuit realiter in ſidere. ſed ab
eo de nouo ꝓductū eſt in ſpecu-
lo vel aere. Sed marie filius ve
rum habuit et ſubſtātiale corp⁹
ꝑexiſtens in matre anteq̄ꝫ natus
Ad qd̄ dicim⁹. q2 licet ꝑmiſſa
duo exempla non ſunt ꝑ oīa ſimi
lia. ſunt tamē intellectū hūanuꝫ
maxie ſimpliciū hoīm aliquali-
ter manuducētia Sed iā conſi-
derent exēpla q̄ calumniari non
poſſūt ſequētia. Tenet em̄ fides
noſtra. ꝙ corꝑa btōrū poſt reſur
rectiōeꝫ vera erūt corꝑa mole q̄n
ta que tn̄ ꝑ ſubtilitatis dotē cū-
cta poterūt penetrare extēſa qd̄
reſurgēs dn̄s demōſtrauit. Dū
et de ſepulcro clauſo non effra-
ctis ſigillis exiuit. et ad diſcipu-
loſ ianuis clauſis ītroiuit. haud
dubium. quin per dimēſionum
penetratōem ¶ Q2 ſi forte ad
huc replicas. xpi corpus natū ex
matre non fuit glorioſū q2 paſſi-
bile. Ideo exēplū glorioſi corꝑis
non ē ad ꝓpoſitū Cui dicim⁹
ꝙ optie ē ad ꝓpoſitū q2 ꝙ corp⁹
glorioſū eſſe pōt ſimul cū alio pe
netratiue. ſufficiēter oſtēdit co-
exiſtenciā duorū corporū quorū-
cumqꝫ non implicare nec include
re cōtradictiōem reſpectu diuie

omnipotētie. cui non eſt impoſſi
bile omne ꝟbum Luce. i. ¶ Nam
dos ſubtilitatis ꝑ quam corpꝑa
glorioſa ſimul eſſe poſſunt in eo
dem loco cum corꝑibus non glo
rioſis. non eſt qualitas aliqua
corꝑi glorioſo inherēs. ſꝫ diuia
virt⁹ aſſiſtēs. ſic late ꝓbat Sco.
in ſuo. 4. diſ. 49. q. vlti. Sꝫ di
uine ꝟtuti oia eq̄ obediūt corꝑa
non glorioſa. ſic glioſa. ¶ Nꝫ ſi
dos ſubtilitatis foret q̇d creatū
poſitū i corꝑe glorioſo. cui⁹ acti
ua virtute. poſſet hmōi corp⁹ al-
teri corꝑi ſiml̓ coexiſtere r̄ſpectu
loci eiuſdem. Hui⁹ tn̄ cauſe ſcḋe
agentis de⁹ p̄t ſupplere actiuita
tē. qꝛ vt auctor de cauſ docet. ſo
lus p̄t quidq̇d cū cā ſcḋa pōt. po
terit ğ ſine hmōi dote facere cor
pora ſibi coexiſtere. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ita n̄
glorioſa ſic̄ glorioſa. licet illa ꝑ
nouum miraculū. Jlla vero ſine
miraculō nouo Huic etiā beat⁹
Tho. in. 3. ꝑ. ſum. q. 28. ar. 2. fa
uet adducens illud Aug. ſuper
joh. moli corꝑis vbi deitas erat
clauſa hoſtia nō obſtiterūt. Jlle
q̄ppe nō eis apꝑtis intrare potuit
quo naſcente virginitas matris
inuiolata ꝑmanſit. ¶ Si vero
adhuc in corꝑibus nō glorioſis
querꝭ exemplum Danielem lege.
Jnuenies abacuc ꝓphetam. prā
dium danieli intra locum leonū
incluſo. non apertis clauſtris af
ferentem. vt dicit Orige. ſuper
illō̆ Matth. j. Cum eſſet deſpō
ſata. D ¶ Satis iam puto

oſtenſum. nihil in ꝓpoſito dubi
tabile remanere. intellecto qꝛ cor
pora ſimul eſſe. nullam includit
formalem repugnantiā ſiue con-
tradictionē. et ꝑ cōſequens deo
poſſibile. in cuiuſcunqꝫ corꝑib⁹
quantomagis in ſuo corꝑe ꝓꝓo
quod de virgine aſſumpſit. Ni-
hil penitus difficultatis eſt fir-
miter hoc credere. attento quia
virgo non hominem purum ſed
hominem deum genuit. De quo
Aug⁹ in ſmōe hodierne feſtiui-
tatis. Non tibi videatur impoſ
ſibile vt virgo pareret ⁊ virgo pa
riens ꝑmaneret. intellige natum
deū. et nō mirarıs virginis par-
tum. ¶ De hoc etiā Bernard⁹
ſuꝑ miſſus ē omel̓. 2. dicit. Glo-
riatur de partu non in ſe. ſed in
eo quem peperit. deus ſiquidem
eſt quem peperit. qui matrem ſu
am ſingulari in celeſtibus dona
turus gloria. ſingulari in terris
preuenire curauit et gratia. qua
videlicet ineffabiliter ⁊ inctacta
conciperet. ⁊ pareret incorrupta
Porro deum huiuſmodi dece-
bat natiuitas. qua nō niſi de vir
gine naſceretur. Talis etiam cō-
gruebat et virgini partus. vt nō
pareret niſi deum. ☞ ¶ Nec
contra hanc indubitatam veri-
tatem fidei orthodoxe. moueа-
tur quis verbis Ambroſ. qui ſu
per lucam ait. Qui vuluam ſan-
ctificauit alienam vt naſceretur
propheta. hic eſt qui aperuit ma
tris ſue vuluam vt immaculat⁹

exiret. nam Ambro. exponēs illō
qō euangeliſta de lege induxit.
Omne maſculinū aperiēs vuluā
ſanctū dn̄o vocabitur. vt Beda
dicit. ꝯſuete natiuitatꝫ more lo-
quitur. nō ꝙ deus ſacri ventris
hoſtiū. qō ingreſſus ſanctifica-
rat. egreſſus de ꝟgina ſſe creden
dus ſit. Vn̄ illa aptio nō ꝑcat re
ſeratōem clauſtri pudoris virgi
nei. ſed ſolum exitū ꝓlis de vte-
ro matris. hec Tho. vbi ſupra.
¶ Hinc idē Ambro. in pleriſqꝫ
locis ꝯſuatam marie in partu te
ſtatur virginitatē. Ait enim in
himno. Ueni redēptor gentium
oſtende ꝑtū virginis mi. o. ſe. ta
lis decet ꝑtus deū. Aluus tume
ſcit virginis clau. pu. ꝑmanet ꝛc.
¶ II Congruū aūt fuit ita na
ſci xp̄m de virgine. et ꝓpter filiū
et ꝓpter matrē. ꝓpter miſteriū.
ꝛ ꝓpter hoiem. ¶ Propter filiū
inqꝫ Nam ipſe qui natus eſt. ver
bum dei eſt. teſte Joh. Uerbum
caro factū eſt. ſed ꝓprietati ꝟbi
hec ꝯueīt natiuitas. Nā verbū
nō ſolū in corꝑe abſqꝫ corruptōe
ꝯcipitur. ſed etiā abſqꝫ corruptō
ne ex corde ꝓcedit. vnde vt oſtē
deretur ꝙ illud corp⁹ eſſet ipſi⁹
verbi dei ꝯueniens fuit vt de in
corrupto virginis vtero naſcere
tur. Vn̄ in ſmōe quodā Ephe
ſini ꝯcilij legit̄. que ꝑepit carnem
purā a virginitate ceſſat. Sed
q: natum eſt carne verbū. de⁹ cu
ſtodit virginitatē. ſeipm̄ oſten
dens ꝑ hoc verbum. neqꝫ em̄ no
ſtrū verbū cum ꝑitur corrumpit
mentē. neqꝫ deus verbū ſubāle
ꝑtum eligens ꝑemit virginitatē
¶ Propter matrē quoqꝫ ne ma-
tris honor et gaudiū ꝑ eum na-
ſcendo minueret̄ qui ꝑentes pre
ceꝑat honorari. vnde Seduli⁹
Gaudia matris hn̄s cū virgini
tatis honore. nec ꝑmā ſimilē viſa
eſt. nec habere ſequentē. ¶ Pro
pter miſterium. q: ſm Ambroſ.
ſuꝑ lucā. Uirgo maria typus eſt
eccie. q̄ imaculata ꝛ innupta nos
ꝟgo ꝯcipit ꝛ ſine gemitu ꝑturit.
ꝓpter quod etꝫ fortaſſis ſancta
maria. alij nupta. ꝛ ab alio reple
ta. q: et ſingule eccleſie ſpū quidē
replentur et gratia. Junguntur tn̄
ad temꝑalis ſpeciem ſacerdotis
¶ Propter reſtaurandū etiā ho
minē. vt nobꝫ eſſet certa ſpes fu
ture incorruptōis in noſtra car-
ne. Unde Aug⁹. in quodā ſmo
ne de natiuitate domini Fas in
quit non erat. vt per eius aduen
tū violaret̄ integritas. qui vene
rat ſanare corrupta. de hꝰ qꝫ ber.
in ſmone de ꝟ ginis natiuitate.
Jā ſecur⁹ expecto ꝓmiſſam mihi
gloriam incorruptiōis in carne
mea quādoq̄dē ꝑ eū ꝯſuata eſt ī
corruptio ī matre ſua Facile erit
illi ꝑ quē mater ipa incorruptō-
nem non ꝑdidit ꝑiendo vt ꝛ cor
ruptibile hoc incorruptōem in-
duat reſurgēdo Hee itaqꝫ cau
ſe quedā ſunt poteſtas. exempla
figure et incōcuſſa autoritas. q̄-
bus ſufficienter exſufflatū puto

carnaliũm phoꝝ ſtulticiã. ex op-
poſitoqꝫ oſtenſum qꝛ mater dñi
ſine ve corruptõis fuerit virgo ⁊
puerpa. qđ deuotiꝰ poterimꝰ me
ditari. quotiẽs illã ſalutãtes cũ
angelo dicimꝰ Aue. K ¶ Se
cũdo fuit mater dñi bñdicta ab
hac maledictõe (in dolore paries)
libera. que i partu fuit. doloris
et anguſtie neſcia. et poſt partũ a
corpali infirmitate ⁊ languore a
liena. qꝛ vt Bern. ait in ſ. de vi-
gi.ntitatis dñi. q incipit. Hodi
ernũ ſermonẽ. Mutata eſt i vir
gine maledictio eue. Pepit em̃
filiũ ſine dolore. mutata eſt quiđ
maledictio in benedictõꝫ ſicꝰ pre
dictũ eſt p angelũ. benedicta tu i
mulieribꝰ O btã ſola inter mu-
lieres bñdicta. ⁊ non maledicta.
ſola a generali maledicto libera.
⁊ a dolore pturientiũ aliena. Et
btũs Tho. i. 3. p. q. 35. ar. 6. Do
lor inqt pturientꝫ cauſatur ex ap
tione meatuũ p quos ples egre-
dit. Xpc egreſſus eſt clauſo vte-
ro matrꝫ. et ſic nulla violẽtia ap
tõnis meatuũ. idõ nec dolor. nec
corruptio. ſed maxia iocũditas.
Et h expſſe figuratũ eſt in rubo
ardẽti. nec tñ ꝯſũmato ꝯbuſtõe.
Exo. 3. ſic bern. ſup miſſus eſt o.
2. đt. Quid inqt rubꝰ ille quon-
dam moyſi ptendebat. flãmas q
dem emittens. ſꝫ nõ ardens. niſi
mariã pturientẽ. ⁊ dolorẽ nõ ſen
tientẽ. Hoc em̃ in ſpũ preuidens
Iſay. ſup modũ ãmiratur. ⁊ mi-
ra vaticinat di. Anteq̃ꝫ pturiret
pepit. pturiret. i. partus dolorẽ
ſentiret. ⁊ p dicti ꝯfirmatõe re-
petit. anteq̃ꝫ veniret ptus. i. ſen-
ſus vel dolor ex ptu. pepit maſcu
lum. Quis audiuit vnq̃ꝫ talia?
aut quis vidit huic ſimile? q. d.
nullus. L ¶ Et merito ſine ve
doloris pepit. ⁊ ppter plem. ⁊ p
pter ſe parientẽ. ⁊ ppter nos qbꝰ
pepit. Pepit ſiquidẽ eum qui ve
nit q̃rere ⁊ ſaluum facere qđ pie
rat. Luc. 19. quõ g qui venit cun
ctos ſanare a lãguoribꝰ ſuis. ma
tri ſue dolorẽ intuliſſet? de quo
Bern. in ſ. quo s ait. Nec mirũ
fratres ſi dolorẽ nõ intulit mri.
qui tulit dolores mđi. ſm q Iſa
ait. Vere lãguores nr̃os ipſe por
tauit. duo ſunt q timet humana
fragilitas. pudor ⁊ dolor Utꝝq̃ꝫ
xpc tollere venit vñ et vtrũqꝫ ſu
ſcepit. qñ vt cetera ſileã. morte. ⁊
morte turpiſſima ꝯdẽnatꝰ eſt ab
iniquis. Itaqꝫ vt fidutiã daret
nobis. q tolleret hec a nobis. pꝰ
matrẽ ſuã imunẽ ab vtroqꝫ fua
uit. vt nec in ꝯceptu quicq̃ꝫ pudo
ris. nec in ptu quicq̃ꝫ doloris exi
ſteret ¶ Propter ipam pientem
virginem merito ſine ve doloris
fuit. qꝛ ſine delectatõne carnali
ꝯcepit. de quo Augꝰ in ſ. de na-
tiuitate ait. Sicut in ꝯceptõne
inuẽta eſt ſine pudore. ſic in ptu
inuenta eſt ſine dolore. et Hugo
de ſancto victore Eua inquit pꝰ
q̃ꝫ malã delectatõꝫ ꝯcepat. q fili
os in dolore pitura eſſet audiuit
vt apte demõſtraret q ñ idcirco

pariat cum dolore. ꝙ a viro con
cepit. ſed ꝙ cum libidine Beata
aūt virgo. nō ſolum ſine libidine
ↄcepit. ſed neqꝫ de ſemine viri ac
cepit. ¶ Et bern̄. in ſ. de annūci
atōe. Hec inuenit gr̄am inquit.
plena iam gr̄a. vt caritate ferui-
da. virginitate integra. hūilita-
te deuota. fieret nihilominꝰ ſine
viri ↄgnitōe grauida. ſine mulie
bri dolore puerpa Quia deniqꝫ
in paſſione filij gladio doloris
tranſuerberāda erat. dolor par
tus. et mortis tempalis. in paſſi
onē reſuatur. de quo Dam. di.
Sꝫ et ipſa beata dolores quos
effugit piens. hos in xp̄i paſſiōe
ſuſtinuit. ¶ Propter nos deni-
qꝫ ſine ve doloris pepit. vt in eo
nobis ſp gaudēdū eſſet. nec vlla
aſpitatis ſuſpicio nos terreret. q̄
iam de matris ꝓcedens vtero.
nō ſolum a dolore eam p̄ſuauit
ſed etiā ineffabilibꝰ gaudijs co-
pulauit. Tunc em̄ pfectum ſan-
ctūqꝫ noſtrū eſt gaudiū. dum in
hoc virginis partu in dn̄o ⁊ ſal-
uatore noſtro gaudemꝰ. Idoqꝫ
apl's ad Philip. hortat. c. 4. di.
Gaudete in dn̄o ſemper. iterum
dico gaudete. Gaudete inquā
in domino. qui omnē triſticiam
repellere venit. Iterum gaudete
qui perdita eterna gaudia repa-
rauit. Et ſanctiſſime huiꝰ partꝰ
nuncius celeſtis. a gaudijs com-
miſſam ſibi legatōeꝫ exorſus. an
nuncio inquit vobis paſtoribus
gaudium magnū quod erit omi
pōpulo ¶ Non enim virgini
matri nedum dolorem abſtulit.
ſed gaudiū magnū contulit. pu
to in eo notaſſe ꝓphetam cū di-
xit. Tanqꝫ ſponſus dominꝰ ꝓce
dens de thalamo ſuo. Solent
nāqꝫ ſponſi de thalamo ſponſe
ꝓcedere. non ſine ↄſolatōe ſpōſe
leticia et iocunditate. ita nec xp̄c
de virginis vtero ꝓceſſit. nō ſine
eius gaudio et exultatione. De
quo clarius alius ꝓph̄a ait. Ger
minans germinauit ſicut liliū. et
exultauit letabunda ⁊ laudans.
Iſay. 35. Germinauit ſic liliū. ⁊
virgula florem. q2 vt Bern̄. ſup
miſſus eſt dicit ome. 2. nec virge
virorem leſit floris emiſſio. nec ꝟ
ginis pudorē ſacri partꝰ editio.
Exultauit q2 doloris afflictōne
caruit. letabunda laudauit. q2 fi
lium quē genuit deū ⁊ hoiem fo-
re ſciuit. Quid mir. ſi in virgi-
nali partu mater exultauit. In
cuius conceptione ſpiritus eius
exultauit in do ſalutari ſuo. Cu
ius p̄ſentiam adhuc in vtero la-
tentis nec mater eliſabet nec in-
natus eius filiꝰ iohes ſine tripu
dio ⁊ clamoroſe vocis iubilo fer
re potuerunt. ¶ Eius deniqꝫ na
tiuitati letantes aſtiterunt ange
li. Et vt Hiero. in ſmōe cogitis
de aſſumptōe ꝟginis ait. Inter
crepundias noui partꝰ ⁊ q̄relas
neſciū ploratus ꝑſcēninis glo-
ria in excelſis deo. ⁊ in terra pax
homnibꝰ bone volūtatis decan
tarunt. Et ipſam natiuitatē nō

ſine magno gaudio paſtoꝛib⁹ vt
dictū ē nunciauerit. ¶ Sꝫ et pa
ſtores infantē in pſepio ſm vbū
angeli inueniētes gauiſi ſūt. Nā
euāgeliſta teſte. reuerſi ſunt glºifi
cantes ⁊ laudātes deum in omi-
bus que audierant ⁊ viderāt ſic
dictum eſt ad illos ¶ Magi de
niq; videtes ſtellam gauiſi ſunt
gaudio ¶ Si eñ omnia hanc na
tiuitatē circumſtātia gaudio fu
ere referta. quomō nō ipſa ma-
ter. ꝑ quam natus eſt. gaudio in
effabili exultauit. Nam et muli
er que dum parit triſticiā habꝫ
quia venit hora eius. cum autē
peperit puerū iam non meminit
preſſure ꝓpter gaudium. qꝛ nat⁹
eſt homo vtiqꝫ peccatoꝛ in mun
dum. Joh. 16. Quanto magis
virgo ſine preſſura et doloꝛe pa-
riens. gauiſa eſt. quia natus eſt
homo innocens. verus deus et
mundi ſaluatoꝛ. ¶ O quantus
dulcedinis toꝛrens intima coꝛ-
dis noſtre puerꝑe impleuit. dum
ꝑma omnium coꝛꝑalibus intu-
ita eſt oculis vnigenitū ſuum fi
lium. infantem ⁊ tenellū. quē ſin
ceriſſima fide ſuam credit plaſ-
matoꝛē. omnipotentē deū ac to-
tius mūdi perditi ſaluatoꝛē. De
hoc ita inquit venerabilis Hu-
go. Abſit vt triſticia et gemitus
interuenerint vbi gaudiū oīmo-
de ꝑdicatur. gaudebat enim in
imenſum de tanta ꝓlis maieſta
te. de ꝯſeruata ſibi vir ginitate.
de humani generis ſalute. et de
angelica iubilatione qui aderāt
et epithalamiū decantabant. Jō
Abſit vt triſticia interuenerit.
ad cuius partum multitudo an
gelorū cecinit. ☞ ¶ N Fuit
quoq; virgo beatiſſima poſt par
tum a coꝛꝑali infirmitate et lan-
guoꝛe aliena. Nō eñ potuit lan
guere que medicinā celeſtem. fi-
lium ſcꝫ dei peperit. qui vt dicit
Matth. 4. ſanat omnē languo
rem. et omnē infirmitatē in po-
pulo. Non poterat languere cū
qua erat gygas foꝛtiſſimus qui
omnē imbecillitatē ſuſtentauit.
Hic ps. Exultauit vt gygas ad
curꝛēdam viam. Nō potuit lan
guere cum qua erat dei virtus.
que ipām cōfoꝛtabat. ſicut apl's
ad Philip. 4. dicit. Omia poſ-
ſum in eo qui me ꝯfoꝛtat. Hinc
dixit ei angelus. et virtus altiſſi
mi obumbꝛabit tibi. Ꝙ autem
nec infirmitatē nec laboꝛē incur
rerat. ex eo maifeſtū ē. qm̄ nullo
obſtetricū vſa ē pſidio. ipſa filiū
pānis inuoluit. ipſa in pſepio re-
clinauit. Sic ꝯ eluidiū hereticū
Hiero. tradit. Ueniūt inqt ma-
gi. ⁊ iueniūt mariā. nō doloꝛib⁹
vexatā ſꝫ puero obſeqntē Nulla
in ꝑtu obſtetrix. nulla muliercu
laꝝ ſedulitas intceſſit. ipa pānis
iuoluit infantē ipa ⁊ mr ⁊ obſte-
trix. Et pannis eū inuoluit. Et
collocauit (inquit lucas) eū in p
ſepio. qꝛ non erat ei locus in di-
uerſoꝛio. Ecce ptꝫ 2m ſcꝫ ꝙ a ve
penalis edition[..]. virgo fuit im

munis ¶ Euaſit plus debito in
longum ſmo q̄ꝫuis ꝑ materie ꝓ
funditate ac dignitate deficiēs
et breuis. nec tn̄ attigit ad ꝓpri
am hu9 diei materiā. quā reſcin
dere neceſſe eſt. et in aliū ſmonē
eiuſdē feſti reſuare. quē digne ꝑ
ficere ipſe ꝯcedat meritis ⁊ inter
ceſſione matris cui9 virginitatē
elegit. et ſua natiuitate admira
bili ꝯſecrauit. xp̄c ieſus domin9
noſter qui cū patre et ſpū ſancto
eſt in ſecula benedict9 Amen.

¶ In feſto annūciationis dominice ſermo. III. in ordine. XV.

AVe Luce ꝑmo. ¶ A Celiberri-
mū noſtre reꝑationis ꝑncipium
fratres dilectiſſimi. deuotiſſima
iocunditate. ac iocundiſſima de
uotione ſuſcipiam9. In quo mi
ſericordiſſimū diuine caritatis
ꝯſilium credim9 executum. Ho
die nanqꝫ imortalis de9. incōpre
henſibis ⁊ infinitus. vt nos ꝑdi
tos reuocaret. lapſos erigeret.
mortuos viuificaret. intemera-
tum virginis marie vterꝫ ingreſ
ſus. carnem aſſumēs ex ea. ſeipm̄
exinaniuit. fact9 homo mortaliſ
ꝯphenſibilis ⁊ localis O ineffa-
bilem ſūme maieſtatis caritatē
facētem vt erigas deſcendis. ho
minē vt deū faceres incarnaris.
ꝑditum vt viuifices moreris O
benedicta inter mulieres virgo
deuotiſſima. ſola tāto noſtre ſa-
lutis digna miniſterio. In te ſo
la inq̄t Bern̄. ſ. de annūciatōne
Rex ille diues ⁊ ꝑd iues. exinani
tur. excelſus humiliat̄. imenſus
abbreuiat̄. ab angelis minorat̄.
Uerus deniqꝫ deus ⁊ dei filius
incarnatur ¶ Sꝫ quo fructu?
vt omēs eius pauꝑtate locuple-
temur. eius humilitate ſubleue-
mur. eius minoratōne magnifi-
cemur eius incarnatōne adherē
tes deo. incipiamus vn9 eſſe ſpi-
ritus cū eo ¶ Tu ſola es illa vni
ce electa. idonea noſtre redemp-
tiōis miſtra. nō nouiter aut caſu
inuēta. verū vt Hiero. in ſ. cogi.
ait a ꝓphetis ꝑnunciata. a patri
archis figuris et enigmatibus p̄
ſignata. ab euāgeliſtis exhibita
et monſtrata. Hodierna quoqꝫ
die ab angelo venerabil'r et offi-
cioſiſſime ſalutata. Miſſus ſiq̇-
dem eſt hodie. Gabriel archan-
gelus. egreſſus de rege ad regi-
nam. de impatore ad impatricē
de ciuibus celi ad dn̄am pallacij
Uade inquit pater gabrieli. vt
Aug9 in ſ. hui9 feſti. loq̇t̄. vade
et ethereas ſedes rūpe. conſilium
noſtrū virgini defer marie. huic
vnicū meū filiū. imo alterum me
donare volo. vt ſit illa mater cu-
ius ego ſum pater. qꝛ nouū in ter
ra eius cui bn̄dixi faciā. nouo ſa
lutabis alloquio. ve. ve. ve. cla-
mant omnes filij eue q̄s miſeria
tenet culpe. miſeria mortis. ⁊ dā
natōis ꝑpetue. Ceſſet vox illa.
qꝛ inuenta eſt maria ſine culpa ꝑ

cuiꝰ hodiernū ꝯceptum. vniuer-
ſorum delebitur culpa. deſtrue-
tur mors inimica. et ſpoliabitur
manſio tartarea. Ipſa digna re
putatā eſt. vt a me tranſmiſſum.
ſuſcipiat ꝑ te. ſignū nouū leticie
iocundiſſimū verbū aue. Quod
et nos ei deuote offeramꝰ. q̄tinꝰ
eius interuētu. apente verbo qđ
hodie cōcepit. detur nobis ſmo
placidus ad eius laudē. noſtram
ꝑiter ad ſalutem Aue maria.

¶ B Sacratiſſima hodierne
diei feſtiuitas. filio dedicat̄ ſil' ꝛ
matri. Hodie nanq̄ verbū caro
factū eſt in marie vtero. ac ꝑ hoc
ipſa mater facta. manens virgo
¶ Primū opus ſumme dinoſci-
tur gratie. Scđm vero ſingula-
ris glorie. de pmo ait Augꝰ li. 13
de trini. c. 19. In rebus eternis.
ſūma veritas attribuit̄ dei ꝟbo
In rebus ꝑ tempꝰ ortis. ſūma eſt
gratia. ꝙ hō in vnitate ꝑſone cō
iunctus eſt deo. De ſecūdo dicit
Bernardꝰ ome. j. ſuꝑ miſſus ē.
A ſeculo nō eſt auditum. vt aliq̄
ſimul eſſet mater ꝛ virgo. O ſi et
cuiꝰ mater ſit attendas. q̄ te tua
ſuꝑ eius mirabili celſitudine du
cet admiratio? Nōne ad hoc vt
te videas non poſſe ſatis admi-
rari? Nōne tuo. imo ꝛ veritatis
iudicio. illa q̄ deū habuit filiū.
ſuꝑ omēs etiā choros exaltabit̄
angeloꝝ. Nam ꝛ maria matrē ſe
ꝯgnoſcens. maieſtatē illā cui illi
cū reuerentia ſeruiunt. cū fiducia
ſuū nūcupat filium ¶ Per pmū
maieſtas deſcendit. ꝑ ſcđm in fir
mitas aſcendit. Deſcendit maie
ſtas. paternū nō relinquēs ſinū.
Non credis inquit philippe. q̄ꝛ
ego ſum in patre. ꝛ pater in me ē
Joh. 15. Sed nouū aſſumpſit
ſubſiſtendi modū. qm̄ ꝑ incarna
tōis ſacramentū. q̄ prius in diuiā
tm̄ natura. ſubſiſtit ꝑiter ꝛ hūa-
nā. Chriſtꝰ vna perſona eſt. ait
Augꝰ ꝯtra maximū gemine ſubē
hinc Origeñ. in omel'. de virgi
nitate. Vnigenitꝰ patris. totꝰ
apud patrē. totꝰ in virgine. totꝰ
in ſinu patris. totꝰ in hūano cor
ꝑe. non relinquēs ſuꝑiora. venit
querere terrena. que in celis ſunt
ꝯſeruās. et que in terra ſunt ſal-
uans totꝰ in celo. totus in terra
totus apud patrē. totus ꝛ in vir
gine. totus totū tenet. totum im
plet. illuſtrat ꝛ poſſidet. Hec ille
Aſcēdit infirmitas. dum virgi-
nitati ꝯtra nature iura additur
fecūditas. vñ Seduliꝰ gaudiū
matris hñs cū virginitatꝫ hono
re. nec pmā ſimilē viſa eſt. nec ha
bere ſequentē. ¶ Verꝫ ſi morem
geram populo feſtū hoc noīans
magis a virgine matre. q̄ꝛ incar-
nato filio. laudibꝰ eiuſdē matrꝫ
plus inſeruiens. veniam peto. qm̄
ita ꝯceptꝰ exigit ordo. in ꝓmiſſa
expoſitōne ſalutatiōis angelice.
hodie ad virginē miſſe. q̄ a ꝟbo
thematis incipit qđ eſt Aue.

¶ C Aue. vt iam in prioribus
repetitū eſt ſmōibꝰ. q̄ꝛ interꝑtat̄
ſine ve. Euacuatōꝫ imꝑfectōnū

importat. a q̇bus multiplicit̃ vir
go ſanctiſſima ſingl'ari ꝓuilegio
noſcitur ꝑſeruata Quantū vero
ꝑſenti ꝯgruit feſtiuitati. a ve ma
ledicte ſterilitatꝫ. a ve corruptio
nis et pudoris. a ve concupiſcen
tie et libidinis. extitit liberata.
¶ Dura ſiquidē maledictio. et
graue iugum ſuꝑ oēs filias eue.
quoniā ſterilitas virginitatē cō
comitans maledicit̃. et ꝯceptiōi
corruptio. ac cōcupiſcentie fedi-
tas (quaꝝ altera corpis. altera
mentis ꝑimitur virginitas) alli
gatur. Ab hꝭs libera fuit virgo
maria. q̄r nec ſterilis ꝑmāſit. nec
ꝑ pudorem ꝯmixtiōis. aut ſenſū
libidinis. puritatē vtriuſqꝫ ami
ſerat virginitatis. ¶ Liberata
eſt inq̄ꝫ a maledicto ſterilitatis.
quia elegit magꝫ eſſe hoībus ob
probio. q̄ꝫ obnoxia pctō. Ait em̄
intra ſe virgo prudentiſſima. vt
ait Bern̄. in ome. ꝫ. ſuꝑ miſſus ē
Quid facies? Si parturiꝫ angu
ſtiaris. ſi ſterilis manes maledi-
ceris. anguſtie ſunt mihi vndiqꝫ
quid eligam? Sed melius eſt
mihi maledictū incurrere ⁊ caſtā
manere. q̄ꝫ ꝑ ꝯcupiſcentiā ꝯcipe.
et ſic merito ꝑ dolorem ꝑturire.
hinc ⁊ ſi video maledictū ſed nō
peccatū. hinc vero peccatū ſimul
et cruciatū. Deniqꝫ hec maledi-
ctio quid aliud eſt. q̄ꝫ hominū ex
probratio. Neqꝫ em̄ ob aliud ſte
rilis dr̄ maledicta. niſi ꝙ obpro-
brio ⁊ ꝯtēptui ſit hn̄da. tanq̄ꝫ in
utilis ⁊ infructuoſa in iſrael. mi
hi autē ꝓ minimo eſt ꝙ homibꝰ
diſpliceo. dū me poſſum virginē
caſtam exhibere xp̄o O v̄go pru
dens. O virgo deuota. O v̄go
caſtiſſiā. q̇s te docuit d̄o placere
ꝑ virginitatē? q̄ lex. que iuſticia.
q̄ pagina. vel p̄cipit. vel cōſulit.
vel hortat̃. in carne non carnali-
ter viuere. ⁊ in terris angelicā vi
tam ducere? Ubi legeras beata
virgo. ſapiā carnis mors eſt. et
curam carnis ne fecerítꝫ in deſi-
derio? Ubi legeras de v̄ginibꝰ.
ꝙ cantant canticū nouū q̄d ne-
mo alius cantare pōt. ⁊ ſequunt̃
agnum quocūqꝫ ierit? Ubi lege
ras laudatos eſſe q̇ ſe caſtrant ꝓ
pter regnū dei? Ubi legeras. in
carne ambulātes nō ſm̄ carnem
militamꝰ? Et qui in matrimoīo
iungit virginē ſuā benefacit. ⁊ q̇
nō iungit meliꝰ facit? Ubi audi
eras. volo vos oēs eſſe ſic meip-
ſum. ⁊ bonū eſt homi ſi ſic ꝑma-
neat ſm̄ meū ꝯſiliū. De v̄ginibꝰ
inq̇t p̄ceptū nō habeo ꝯſiliū aūt
do? Tu vero nō dicā p̄ceptū. ſed
nec ꝯſiliū. nec exēplū ꝯgnoueras
niſi ꝙ te docebat̃ vnctio de omi
bus et ſm̄o dei viuꝰ ⁊ efficax an̄
tibi fuit mgr̄ q̄ꝫ filiꝰ. ꝓus inſtru-
xerat mentē q̄ꝫ indueret carnem
Chriſto ḡ te deuoues exhibere
virginē. ⁊ neſcis ꝙ ipſi exhibere
te oporteat etiā matrē Eligis in
iſrael eſſe ꝯtēptibilis. vt illi pla-
ceas. cui te ꝓbaſti incurrere ma-
ledictū ſterilitatꝫ. D ¶ Sed
q̇d hic amplius mirabimur? An

amorē puritatis. an virtute hūi
litatis? Laudabilis plane. ſingu
laris puritas. ſine exemplo. ſine
pcepto. ſine cōſilio. illaudatā ad
huc eligere virginitatem. Sed
nec minus cōmēdabilis tanta hu
militatis pfunditas. eligere ſe
eſſe obprobriū hominū. ꝛ plebis
abiectionem. vt ſoli deo placere
fas ſit. et eius mereri adheſionē
Et q̇dem placuit ex ꝟginitate.
concepit tamē ex humilitate. et vt
Bern. ait omel. j. ſup miſſus eſt
Conſtat qꝛ vt placeret virgini-
tas. humilitas pculdubio fecit
Quia em̄ vt cogitaret que dn̄i
ſunt. eiq3 toto ſeruiret corpore et
ſpiritu. elegit deſpecta eſſe et vl-
tima oīm filiaꝝ iſrael. ſpreuerat
q3 omnē ex poſteritate ſecuturū
honorem. p nihilo ducens infe
cunda. inutilis. ꝛ maledicta ab
omnibꝰ filijs hominū reputari.
ꝛ vt talis deſpici ꝛ contemni. bn̄di
ctōe maledictio commutatur. fecū
ditate ſterilitas cōpenſatur. nec
fecūditate ꝟginalis integritas
violat᷑. ¶ De h̄ etiā pulcre loq̇t᷑
venerabilis Hugo in de ppetua
virginitate marie Hinc ei ab eo
cui placuit celeſtꝫ nūciꝰ mittit᷑. et
qꝛ ablatū ſit obprobriū reuerent᷑
intimat᷑ Miſſus eſt. inq̇t lucas.
Angelꝰ ga. a d̄o in ci. c. no. na. ad
ꝟginē deſponſatā viro. cui nom̄
c. io. de domo dauid ꝛ nomē vir
ginis maria Et ingre. angelꝰ ad
eā dixit Luc. i. ſine oī ve maledi
ctōis. ſterilitatꝫ atq3 corruptōis

qd̄ ſequētia eiuſdē angeli verbā
declarant. q̇bus cū decore virgi
nitatis. conceptus pmittitur ſum
me maieſtatis. hoc eſt qd̄ ipa in-
nuit. cum in ſpū exultans. et de
tanti plis dono dn̄m magnifi-
cans ait. Qui reſpexit humili-
tatem ancille ſue. Quā hūilita-
tē? Illā ſine dubio q̄ dicta eſt. q̄
ſe ipam ppter dn̄m deſpexit. atꝫ
ab omibꝰ vſq3 ad maledictōeꝫ ſe
contemnendā minime dubitauit.
O ſi cōparemus ſanctaꝝ mulieꝝ.
ſare. rachaelis. Anne. hūilitatē
hūilitati marie. ſicut ſtellas cla-
ritas ſolis. ita haꝝ vincit᷑ ab iſti
us. ſꝫ alteri loco h̄ reſeruandū pu
to. ¶ Ideo q3 qꝛ ſub oībus ſe hūili
auit. dn̄s eam ſup oēs exaltauit
vt ipſa ſola ſit. quā beatā dicēt.
omēs generatiōes hoīm pꝛiter et
angeloꝝ Hec de pᵒ ¶ E Fuit
ſcd̄o virgo ſctiſſima pſuata a ve
pudoris ꝛ corruptōꝫ. q̄ p ſexuum
accidit commixtōem. qꝛ in hodier
na conceptione inuiolatam corpis
tenuit virginitatem. quod euan
geliſta ꝛ celeſtis nuncius pariter
conteſtātur Ait enim lucas Miſ-
ſus eſt angelus gabriel ad virgi-
nem deſponſatam. Et angelus.
ad virginem de integritatis ſue
violatōne timentem. Spiritus
ſanctus inquit ſupueniet in te. ꝛ
virtus altiſſimi obūbrabit tibi.
Ad ioſeph aūt. qd̄ in ea natū eſt
d̄ ſpū ſctō eſt Matt. j. Et q3uis
omī fideli indubitata ſit marie
virginitas. qui bn̄dictū ventris

ſui fructū. nō de virili ſemine. ſʒ
miſtico ꝯceptū ſpiramie ꝯfitent.
Impudētiſſimi tñ iudei. ꝓpriū
ꝯtemnentes honorē. ⁊ paganoꝝ
phī. hanc temerare nō ceſſant. ⁊
quaſi rem deo impoſſibilē diffi-
tentur. Primi ſcripturis ſuis ꝓ
prijs. Scdi rōne ſunt ꝯuincēdi
vt ſuis ꝓprijs teſtimonijs virgi-
nis ꝯterant inimici. ¶ Legitur
nanqʒ de achas rege iuda. q̇ ido
latra fuit peſſimus. vt habet. 4
Regū. 16. ⁊ ſm Bern. ſ. 2. de ad
uētu dñi elat⁹ erat faſtigio ſolij
regalis. et aſtut⁹ hūane ſapientie
verbis. qꝛ ꝯiurauerūt ꝯtra eum
reges duo. facee rex iſrael. ⁊ ra-
ſyn rex ſyrie. aſcenderunt cōtra
hieruſalē ad pliandū cū eo Ipſe
vero ꝑterrit⁹ ac deſꝑatus. timēs
ſe reſiſtere nō poſſe. ad dñm con
uerſus nō eſt. ſʒ diffiſus de auxi
lio dñi. q̄ſiuit auxiliū a teglath
fallaſſar rege aſſirioꝝ. Miſit āt
ad eū dñs Iſaiā ꝓphetā Iſa. 7
vt ſibi nūciaret liberatōꝫ a dño.
ne timeret aduerſarios. nec apō
aliū q̄reret auxiliū. Et vt ꝓmiſſi
onē hanc crederet. atqʒ ē ea tam
ſpe q̄ʒ popul⁹ certificaret adiecit
loqui dicēs. pete tibi ſignū a do
mino deo tuo in ꝓfundū inferni
vel in excelſum ſupra. quo ſcʒ ho
norificatus coram populo (dñs
ab eo) dimiſſis idolis q̄reretur.
Achas vero rex. cū totus a dño
auerſus. et ad ydola ꝯuerſus eēt
nolens ꝙ aliq̄d ad gloriā dei po
pulo mōſtraret. quē magꝭ voluit
ſeruire idolis q̄ʒ deo. dixit. Nō
petam. et ad palliatōem ſue neq̄-
tie addit. et nō tentabo dñm. nō
dixit dñm meū. ſed dñm. q̄ſi di.
quē tu dicꝭ dñm Et qꝛ nec ſignū
incōprehēſibilꝭ ꝓfunditatꝭ ſapie
venerari. nec poteſtatꝭ excelſe ti-
mere voluit. vt vult Bern. ꝯuer
ſus eſt ꝓpha ad populū. q̄ʒuis in
gratū. et ꝑ regē ſeductum dicēs.
Audite ergo dom⁹ dauid ꝓpter
hoc. i. ad declaratōem ſui nōis
ꝑncipaliter. vel ꝓpter hoc. i. qꝛ
domus dauid. q̇ deo placuit. cui
ꝓmiſſio facta eſt. Dñs ipſe da-
bit vobis (nō tibi Achas) ſignū
liberatiōis. in quo manifeſte nō
ſolū incōprehenſibilis ſapia. aut
excelſa potentia. ſʒ et caritas im
menſa innoteſcat. Ecce virgo cō
cipiet et pariet filium. et vocabit
nomen eius emanuel. qd̄ inter-
ꝑtatur nobiſcū deus. Ecce teſti-
moniū aptiſſimū ex ſcriptura ꝓ
phetaꝝ. f ¶ Nec audiendi
ſunt iudei. qui dicunt ꝙ verbū
virgo. apud eos ſonat iuuēcula.
ſiue ſit virgo ſiue corrupta. quia
ſm Nico. de lyra ſuꝑ Iſa. Uer
bum hebreicū qd̄ ponit. i. halma
deſcēdens ab almorh. qd̄ abſcō
ſionem ſignificat. importat iuuē
culā abſconditā. a ſpectib⁹ hoīm
ita ꝙ de ei⁹ pudicicia ⁊ integrita
te nō dubitat. et maxime qñ pre
ponitur He. Nam in tota ſcri-
ptura non inuenit ſic ſcriptū niſi
de tribus. ſcʒ de rebecca. Gen.
24. maria ſorore moyſi. Exo. 2.

Et in hoc .c. Et q₂ ꝑme due fue-
re virgines puriſſime. ſic noīate
ſimiliter tenendū eſt de ea. de q̄
loquitur Iſaias. Et ꝑterea ſm
Chriſ. ſuꝑ matth. ome. 5. (vide
ibi pulcre ad ꝓpoſitū) Si puel-
la hec vt iudei loquūtur quā cō
ceptură dicit ꝓpheta. eſſet de cō
iugū lege ꝯceptura. quale ſignū
fuiſſet diuine potētie. maieſtatꝭ.
atqꝫ caritatis. excedens ſignum
qđ peti potuiſſet in ꝓfundū in-
ferni. ſiue in excelſum ſupra. qđ
dn̄s ipſe dabit. q̄ſi diceret ſuper
id qđ peti potuit daturꝫ ſe ꝓmi-
ſit. Cum ſignū debeat excedere
omnē ordinē rerū. ſic etiā Augꝰ.
in ſmōe q̄ incipit Caſtiſſimū de-
clarat dicēs. Que ſunt dei mira
bilia. niſi que ſunt hoībꝰ impoſ-
ſibilia H Huic deniqꝫ ſigno
ineffabilis amoris ꝯcordāt figu
re incredulo populo multiplicit̄
exhibite. in tabulis lapideis ſine
ſtilo ſcriptis. in manna in deſto
ſine ſemine ꝓducto. In aaronis
virga germināte ſine pluuia. In
q̄bus poſſibilitas virginei ꝯcep
tus clare manifeſtat̄. de q̄ Augꝰ
in ſ. Caſtiſſimū. Qui lapideas
inſcripſit tabulas ſine ſtilo fer-
reo. ipſe grauidauit mariam ſpū
ſancto. Qui ꝓduxit panē in he-
remo ſine aratōe. ipe impgnauit
virginē ſine corruptōe Et q̄ fecit
virgā ſine pluuia germinare. ipe
fecit filiā dauid ſine ſemīe gene
rare. Q Quid deniqꝫ ipoſ
ſibile includit virginē. diuina ope
rante potentia ꝯcipere. Nunq̄d
nō pōt ōps de ſola virginis ſub
ſtantia hūanū formare corpꝰ. q̄
id a ꝓncipio. de terre gleba. ⁊ de
inde d̄ ſola viri coſta fabricabat
imo qui abinitio totiꝰ mūdi ſub
ſtantiā de nihilo creabat. Ecce
teſte ſcriptura formauit adā de
ſolo terre limo. ſine viro et mulie
re Sed ⁊ euā edificauit de dor-
mictis viri coſta ſine ſemie. Hic
hodie intra ꝟginis vterꝫ forma-
uit corpꝰ ſuo filio. nullo coopera
te viro. Conſenciēte nāqꝫ virgie
verbis angelicis d. Ecce ancilla
dn̄i fiat mihi ſm verbū tuū. in
vltimo verborꝫ inſtanti ſicut tra
dit Damaſ. in ſuo. 3. Spūſſan
ctus non ſine patre ⁊ filio. colle-
ctis puriſſimis virginei ſanguis
guttulis. ſubito formauit corpu
ſculū. in oībus mēbris organis
⁊ lineamētis. ſꝫ non q̄ntitate ꝑfe
ctum In eodē ſimul aīam rōnalē
omī gratia ſapia ⁊ btītudine ple
nam creauit. creando corpi infu
dit. infundēdo vniuit. et ita hu
manitatē illā ꝯſtituit. quā in eo-
dem inſtanti. ⁊ ſi ſolus filius aſ-
ſumpſit. ipſam tn̄ aſſumptōeꝫ. i.
naturā hūanā ſic creatā. filio to
ta trinitas ipoſtatice copulauit
Nec corpis ꝯceptio. i. formatio
aīatōem. nec aīatio verbi incar-
natōem ꝑceſſit. ſꝫ ſicut Damaſ.
dicit ſimul fuit caro. ſimul aīata
caro. ſimul verbi di caro. de quo
Augꝰ in de fide ad pe. c. 15. ait.
Firmiſſime tene et nullatenꝰ du-

bites. Non carnē xp̄i ſine deita-
te ꝯceptam in vtero virginis ꝑ⁹
q̄ꝫ ſuſcipeꝛ a verbo. ſed ipm̄ ver-
bum deū ſue carnis acceptiōe cō
ceptum. ipſamq̄ꝫ carnē verbi in-
carnatōe ſuſceptam. Nec tamē
illa. ſucceſſione aliqua completa
ſunt. ſed inſtātanee ꝑfecta. infi-
nita virtute. vt vult Damaſcen⁹
Prius em̄ q̄ꝫ virgo ꝯſenſum
expſſit. ſm̄ Sco. in ſuo. 3. dicēs
Ecce ancilla ⁊c. nō videtur fuiſſe
opatio aliqua ſpēalis ad incar-
natōeꝫ. ſed in eodē vltimo inſtā
ti verboꝝ vt dictū eſt corpis for
matio ⁊ aīe aſſumptō incepta fu
erat ⁊ cōpleta. Ex quo etiā h̄
clare habeꝛ ſicut oſtēdit Dam̄. ꝯ̄
neſtoriū hereticū. q̄ btiſſima vir
go nunq̄ꝫ fuit mater alicui⁹ puri
homis. q̄ꝛ nunq̄ꝫ fuit xp̄i huma-
nitas de eius cōcepta ſubā in ſe
ſubſiſtens. ⁊ nō vnita verbo.
I Quō aūt hec beatiſſima
virgo a ve corruptiōꝫ pleniſſime
ꝯſeruata ſit vere mater dei. quā
reſpectu hui⁹ ꝯceptōnis habuit
actiuitatē. ac cetera. iuxta hui⁹
ſmonis et p̄cedentiū diuiſioneꝫ
neceſſe eſt alteri reſeruari ſmoni
Nihil interim nos miraculi
magnitudo ⁊ nouitas ꝑturbet.
Sꝫ in oēm diuīe bonitatꝫ vene
ratōem. grāꝝq̄ꝫ deuotiſſimā acti
onē q̄ tāta taliaq̄ꝫ ꝓ nobꝫ opari
dignat⁹ eſt accendat. Nihil mirꝝ
ſi ds̄ q̄ i ſanctꝫ ſuis mirabil' legiꝛ
⁊ cerniꝛ. mirabiliꝛ ſe exhibuit in
mr̄e ſua. Veneramini ḡ ꝯiuges
in carne corruptibili carnis inte
gritatē. Miramini etiā et vos
ſacre virgines in virgine. fecun-
ditatē. miramini oēs hoīes dei
matris humilitatē. ⁊ honorate
ſancti angeli vr̄i regis matrem.
q̄ noſtre adoratꝫ virginis ꝓlem.
ipſum noſtꝝ ꝑiter ⁊ veſtꝝ regem
noſtri generis repatorē vr̄e ciui-
tatis inſtauratorē. Cuius apud
vos tā ſublimis. inter nos tā hu
milis. a vobis ꝑiter ⁊ nobis deꝛ
⁊ dignitati debita reuerentia. et
dignationi honor ⁊ gloria in ſe-
cula ſeculoꝝ Amen.

In feſto viſitatiōis marie. ſermo. III. in or. XVI.

AVe Luce
p̄mo A Magna ho
dierne feſtiuitatꝫ celebritas mū-
do gaudia cumulauit. Eſt enim
dies illa dies adiutoriȷ ⁊ ꝯſolati
onis. dies leticie et ſalutatōnis
Quoniā hodie d̄claratū eſt mū
do q̄d in conclaui factum eſt ma
rie. nunciante angelo ibi mater
dei efficitur. hic mater et adiu-
trix miſeroꝝ ꝯprobatur. Quis
ām̄odo derelictus deſperet? imo
quis meſtus non reſpiret. dū no
uam dei matrē. continuo maꝛne
pietatis officia adiuuādo ac cō
ſolando exhibuiſſe hoībus me-
moratur. Narrāte ſiquidē luca.
ſtatim cōcepto dei filio. maria
celorū regina. cognatā ac ſuuli
matrē viſitat. vt mulieri ꝑuecte

etatis. virgo iuuencula. miſteriū
ſedula impenderet. vt dicit Be.
Quo ſe iam matrem et curatri/
cem ſignificat ſeruulorū. Hinc
canitur. Succurre cadenti. ſur
gere cui cura eſt populo. vt quod
dicit (. ſurgere cui cura eſt.) non
tam ad populum referatur cadē
tem. q̄m ad matrem ſuccurrentē.
quoniā reuera ſicut ſuo filio. ita
ipſi cura eſt de nobis. j. Petri. 5
¶ Eſt etiam dies hodierna di/
es ſalutationis ⁊ leticie. quoniā
hodie ſalutauit elizabet maria.
et reſalutatur a cognata. non ſe/
crete vt a gabriele in thalamo.
ſed voce magna pluribus coram
poſitis in domo. Cuiꝰ tanta fu/
it virtus ſalutatōis. vt non ter/
reret quēadmodū verbā ange/
geli. ſed leticia ⁊ gaudio ꝓfunde
ret. nedum aures audientis. ſed
corda matris. et nondum geniti
infantis. Ecce inquit vt facta ē
vox ſalutatōnis tue in auribus
meis. exultauit i gaudio infans
in vtero meo. Et q̇d mirū ꝙ ꝓm
pta fuerit ad ſuīēdū. efficax ad
ad iuuandū. dulcis ad conſolan
dum. que in caſtis ſuis viſceribꝰ
ſine ve cuiuſlibet corꝑalis incō/
modi. leticiam angelorꝝ. cōſerua
torem celorꝝ. ⁊ totius nature am
miniſtratorē de ſua clauſit ſub/
ſtantia incarnatū. onus vtiqꝫ ſi/
ne onere. fetum ſine dolore. fru/
ctum ſine labore. quia ꝯceptum
ſine corruptōne. q̇ predixit ac
ꝓmiſit gabriel in ſua ſalutatōe.

cum dixerit virgini Aue. de quo
ꝓ gratia idipſum replicemꝰ men
te deuota Aue maria gratia ⁊c.
¶ B Aue. In feſto ſalutatio
nis. merito tractatur verbū ſalu
tis. Quod licꝫ multiplices in ſe
claudit (huiꝰ ad quam miſſum
eſt) virgis dignitates. vt ſepe di
ctum eſt. vnam tn̄ ſolam ſm̄ pre/
ſentis feſtiuitatis exigentiā per
tractemꝰ ¶ Generaliter ſiquid̄
ab omni ve impfectōis. et mentꝫ
et corpis in verbo aue ſcatur li/
berrima. Sed nunc cōſideremꝰ
quō in geſtando benedictū ven/
tris ſui fructū fuerit ſine ve cor/
palis grauedinis ⁊ laboris. agi/
lis et expedita ¶ Adijcientes ꝓ
ſcōa huius ſ. ꝑte. quomō ex hoc
ipſo nobis plurima fluxerunt be
neficia. ¶ Solent quo ad ꝓmū
mulieres cetere pregnātes multꝫ
pulſari incōmodis. incipiūt nā/
qꝫ corpe debilitari. de die quoqꝫ
in diem magis grauari. et erum
nas varias ꝑpeti Sic in penam
ꝓme tranſgreſſiōis dictū eſt eue.
pro ſe et vniuerſis ſuis filiabus.
multiplicabo erūnas tuas ⁊ con
ceptus tuos Gen̄. 3. In hebreo
habetur loco conceptus. impreg
nationes tuas. ait Lyra. id eſt
dolores labores. et miſerias. q̄s
patitur impregnata in portan/
do. Sed non ſic noſtra virgo ⁊
mater feliciſſima. Nō modo em̄
expers fuit a ve cuiuſlibet erum
ne concepto dei filio. ſed etiam
h̄ onere nobili fuerat roborata.

vt valentior eſſet ad fuiendū. et
corꝑe potentior ꝑgnans. q̄ʒ fue-
rat non ꝯcipiens. qḋ liquide ex
hodierno ptʒ euangelio. Nam
ꝟgo prudētiſſima. audiēs inter
cetera allocutōnis verba. Ecce
elizabet cognata tua. in ſenectu
te ſua ꝯcepit filium Poſtq̄ʒ tam
humiliter q̄ʒ deuote ſe totam do
obtulit d. Ecce ancilla dn̄i. fiat
mihi ſm ꝟbū tuū. ſuſcepiſſet q̄ʒ
in vtero iam deū incarnatū. nō
quaſi incredula ḋ oraculo vt ait
Ambro. ſup lucā. nec q̄ſi incerta
de nuncio. nec quaſi dubitans ḋ
exemplo ſed q̄ſi leta ꝓ voto. reli-
gioſa ꝓ officio. feſtina p̄ gaudio
Exurgēs abijt. nō in domū aut
villam ꝓximā. nec ꝑ planū. ſed ꝑ
montana. ⁊ ne laboraſſe ſuſpice
mur ex fetu. addit euāgeliſta cū
feſtinatōe quā ꝑgnātis labor nō
admittit Intrauit domū zacha
rie ⁊ ſalutauit elizabet. atq̄ʒ fui-
uit. nō quiḋ ad horā vel diem. ſʒ
tribus mēſibus. donec naſceret̄
dn̄i precurſor. donec etiam ſuus
intumuit vterus. vt iam ꝯcepiſſe
a ſuo ſponſo ioſeph deꝓhēderet̄
ſicut tangit Matt. j. c. ¶ Ex q̇
bus lucide ꝯgnoſcit̄ quia robu-
ſtior fuit corꝑis vigore. virgo p̄g
nans. q̄ʒ fuerat ṗuſq̄ʒ ꝯcipet Cui
cōſonare vident̄ verba Ambro.
ſup lucā q̇bus ait. Maria q̄ an̄
ſola in intimis penetralibꝰ verſa
batur. nō a publico virginitatꝭ
pudor. nō ab ſtudio aſꝑitas mō
tium. nō ab officio ꝓlixitas iti-
neris retardauit. In montana
virgo cum feſtinatōe. virgo offi
cij memor. iniurie īmemor. affe-
ctu vigente nō ſexu. relicta ꝑrex-
it domo. ſeq̄tur. Maria i domo
ſera. feſtina in publico manſit a-
pud cognatā ſuā etiā tribꝰ menſi
bus. etem̄ q̄ ꝓpter officium vene
rat. inherebat officio hec Amb.
¶ Verſi adhuc eā vis videre oīs
doloris ac laboris in geſtatione
exꝑtem. ꝯgnoſce eam iam partui
vicinā. de nazareth in bethleem
cum ioſeph in diebus ꝓfeſſiōis
aſcēdentē. vt Lucas ꝯmemorat.
nō ait equo in ſedentē. aut curru
vectam. ſʒ magꝭ pedibꝰ (ſicut ſo
lebat ſtatutis diebꝰ ire in hieru-
ſalē) ambulantē. Et ibant inq̇t
ꝑentes eius. haud dubiū q̇n ieſu
ꝑ omnes annos in hieruſalē die
ſolenni paſche. de hoc etiā beatꝰ
Bern̄. i ſmōe q̇ incipit. Signū
magnū ita ait. Iure illud mole-
ſtiſſimū tediū. quo relique omēs
grauide mľieres laborare noſcū
tur. ſola non ſenſit. que ſola ſine
libidinoſa voluptate ꝯcepit. vn̄
⁊ in ipſo ꝯceptōꝭ initio. q̄n potiſ
ſimū cetere mulieres miſerabiliꝰ
affligunt̄. maria tota alacritate
montana ꝯſcendit vt elizabeth
miſtraret. Sed ⁊ aſcendit beth
leem īminēte iam partu. portās
p̄cioſiſſimū illud depoſitum. por
tans onus leue. portans a q̄ por-
tabatur. Hec ille. Quid mirū ſi
portando nō grauabat̄. que pa-
riendo nō laborabat. ſʒ gaude-

bat vt oſtēſum eſt ſmone quo ſu
pra de pnrificatōe. ¶ Juſtū aūt
fuit ⁊ condecēs. vt portādo ſuū
maria cōceptū non grauaret. Et qꝛ
virgo ꝯcepit. et qꝛ portantē oīa
portauit. Ratione ꝑmi nullū in
geſtādo aut fouendo dolorē la-
borēue ſenſit. Rōne ſcdi robu-
ſtior ⁊ ad adiuuādū potēcior exi
ſtit. Quia eteni in ꝯcipiēdo lon
ge fuit oīs libido. pudor aut cor
ruptio. decuit omīmodis. vt in
portādo ⁊ fouēdo excluderet oīſ
dolor. erūna atqꝫ labor. que vt
vult Hugo in penā libidinis in
fligūtur. Neqꝫ eſt deꝰ ꝑus vltor
ſm Augꝰ. qꝫ ſit aliquis pctōr. n̄
ḡ debuit virgo ab oī peccato im
munis. ſētire vltōez pcti. Quia
deniqꝫ ꝯceptō illa. opꝰ fuit ſingu
lariſſimū ſūmi opificis ſpūſſcti.
cuius dum oīa opa ſint ꝑfecta.
Deu. 32. Perfectiſſimū ē opꝰ il-
lud ſingulariſſimū. Neqꝫ aūt
ꝑfectū fuiſſꝫ. ſi non ſine nāte in-
iurijs dolore ſcꝫ ⁊ labore ꝯſūma
tū fuiſſet. Quō deniqꝫ nō poten
cior fieret. que illū clauſū geſta-
bat. cuius nutui omīa ſubſiſtūt
a cuius facie ſilet vniuerſa terra
Abacuc. 2. Si eni ceteri dn̄o ad
herentes. vnꝰ cū eo effecti ſunt ſi
cut apl's loq̇tur volūtatū ſcꝫ cō-
formitate. ꝑ ſuo modulo dīnas
induūt ꝯditiōes. ita vt dij noī-
nent. Sicut in pſ̄ dicit Ego di
xi dij eſtis et filij excelſi omnes.
Quātomagis illa. que ⁊ ſuꝑ oēſ
deo mente adheſit. ⁊ corꝑe deūꝫ
concepit. 9. menſibꝰ geſtauit. et
fouit. dīnas induit ꝯditōes ta-
liſqꝫ efficit pia. fortis potēs. ad
iutrix. miſicors. qualis ille quē
poſſedit mente. ⁊ intra ſe ꝯtinēs
ꝟginea induit carne. hinc btūs
Bern̄. in ſmōe de ānunciatōne
ſuā ꝯmendās pietatē ſic ad ꝓpo
ſitū nr̄m ait. Quid mirꝫ ſi pieta
tem exhibebāt viſcera pietatis?
Nōne q̇ pomū tenuerit ī manu
ſua dimidia die. reliqua diei ꝑ-
te ſuabit odorem? q̄ntū ḡ illa vi
ſcera virtus pietatis affecit. in q̇
bus nouem mēſibꝰ requieuit. nā
⁊ ante repleuit mentē qꝫ ventrem
⁊ cum pceſſit ex vtero nō receſſit
ab anīo Suo mō de fortitudine
et ceteris diuinis ꝑfectōnibꝰ ar
gumētari licet. D ¶ Uere po
tēs ⁊ fortis fuit. etꝫ ꝑuſ qꝫ ꝯciꝑet
⁊ ſuꝑpotēs. que ſola deū ad ter-
ram ſui corꝑis. cui benedixit do
minꝰ trahere. incōprehenſibilem
ꝯprehēdere. celum terrāqꝫ pugil-
lo ꝯtinētē in ſuo gremio pualuit
cōtinere. Quantū nunc poterit
virgo mater dei facta circa crea
turā. q̄ tm̄ potuit circa creatorē.
Que ſolū (cui obediūt cuncta)
ſibi obedire. ⁊ de paterne maie-
ſtatꝫ ſede vſqꝫ ad infirma noſtre
mortalitatis ſuſcipiēda deſcēde
re coegit. Adduxit illū vinculis
ſuis alligatum. Adduxit illū ca
ritatis ſue ſagittis vulneratū.
vulnerauit impaſſibilēꝫ. ligauit
inſuꝑabilē. traxit incōmutabilē
eternū fecit mortalē. Sicut i de

laudibus caritatis loq̄t̄ Hugō.
Uere tibi poſſumus dicere illud
Gen̄.32. Patri tuo iacob ab an
gelo dictū. ſi ꝯ deū fortis fuiſti.
quāto magiſ ꝯ homīes ꝑualebis.
Si deū de celis ad terrā trahe-
re ꝑualuiſti. quis dubitet q̇n po
tens iam dei. ſicut vnigeniti mr̄
filij. poteris oīa preſtare hoībus
⁊ ipſos in celum eleuare. ¶ O q̄z
forte eſt vinculū tuum virgo for
tiſſima. quo d̄s ligari potuit. et
hō ligatus vincula iniq̄tatis di-
rupit. O magna virtus tua. vt
ꝑ te ad hoc humiliaret̄ deus. et
vſq̄z ad hoc exaltaret̄ hō. O quā
ta victoria tua. vnū ꝓus vulnera
ſti. ⁊ ꝑ illū plurimos poſtea ſupa
ſti. oēs ſcz q̇ ad tuas aſpirāt lau
des. q̄ȯ ipſa ꝓdixiſti. btām ⁊ q̇s
me dicēt oēs generatōes. Mul
ti iam in ꝑcordijs ſuis ſagittas
tuas infixas portant. ⁊ alciꝰ ad
huc eas infigi deſiderant. Dele
ctabiliter eīn ⁊ ſuauiter vulnera
ti ſunt. ⁊ plagas ſuas ſe ꝑcepiſſe
nō dolent nec erubeſcūt. Multi
iam tibi manꝰ dederūt. et poſt te
clamant illud Canti. Trahe me
pꝰ te. curremꝰ in odore vngētoꝝ
tuoꝝ. // Hāc fortitudinē ꝟginis
ꝓuidit ſalomō. ⁊ nō dubitatiſ. ſz
admirātis affectu ait. Mulierē
fortē q̇s inueniet? ꝓcul ꝺ vltimis
finibꝰ ꝓciū eiꝰ. Uere de vltimis
finibꝰ. de ſūmo celoꝝ bn̄dictus
filiꝰ eius. qui eſt ꝓciū quo omēs
redēpti ſumꝰ. De huiꝰ mulieris
fortitudine plurima dicēda alij

ſmoni reſuctur. Ptz nūc vtcū-
q̄z ꝙ virgo nō ſolum portando
ſuū filiū nō grauata eſt nec la-
borauit. ſed et fortior facta ⁊ po
tētior. quare vere dictū eſt ei ab
angelo Aue. i. ſine ve grauedinis
laboris. et erūne. in bn̄dicti fru-
ctus ventris ſui geſtatiōe. tantū
de ꝓmo. ¶ E Uideamꝰ nunc
Si qua nobis ex hac virginis
viſitatōne fluxerūt beneficia. vt
nos ꝑ eā ſalutatiōis eiꝰ ꝑticipiū
mereamur. et ꝑ eā a ve corruptōiſ
doloris ⁊ laboris eruamur Poſ
ſet forte aliq̇s ingratꝰ ⁊ ad diuia
rimanda hebes ⁊ groſſus cogita
re. ne dicā dicere. Quid tanti ꝓ-
dicatur ac feſtiuis laudibꝰ vene
ratur hec marie viſitatio qua eli
zabet cognatā ſuā accedens allo
q̇tur. et ſibi ꝯmorat̄. cum hodie
ſoleant iuuencule ꝯſangnineas
ſuas viſitare ⁊ cū eis iocundari.
¶ Sed cariſſimi. non ſimus ad
diuina dogmata. ſicut azinꝰ ad
liram. vt loq̇tur Boetiꝰ Spūs
dn̄i qui virginem obumbrauit.
ipſe ad viſitandum inſpirauit. ⁊
idē ſpūſſanctꝰ ꝑ beatū lucā euan
geliſtā tanq̄z ꝑ inſtrumentū ſuū.
hec ſcriptis cōmendauit. Quis
ita deſipiat. vt credat q̄ ſpiritꝰ
ille. qui celis et oībus que in eis
ſunt virtutē ſuam tribuit. aliq̇d
caſu agat vel fruſtra aut huiuſce
modi lr̄is ꝯmendet. // Attenda
mus ergo bn̄ficia viſitatōez vir
ginis ꝯſeq̄ntia. ⁊ ſaltē ex affectu
cognoſcamꝰ cauſam. Siquidē

clare docet euāngelium. q̄ntum
virginis viſitatio ac ſalutatio ꝓ
fuit. hijs quos dignata eſt viſita
re elizabet loquor et iohēm. Cō
tulit em̄ iohanni purgatiōem ac
vtriſq; ſanctificatiōem. gaudij
exuberantiā. cōtulit ſpm̄ ſanctū
contulit ſecretoꝝ reuelatōem. cō
tulit demum ꝓphetie actum. vt
alias in ſmōe de iohānis natiui
tate plenius fuit tactū. Nemo
dubitat hec magna et ſinglaria
fore dona. ☞ ¶ Sed forte di-
cis quid hoc ad nos? Multum
ꝑ omnē modū Nam iohēm no-
ſtis. et ꝑcurſionis eius officium
ſcitis. Johānes fuit limes ⁊ ter
min⁹ ꝓphetaꝝ xp̄m vaticinātiū
et quaſi medi⁹ inter figurā legis
et gratiā veritatis. Sic ait xp̄c
Lex ⁊ ꝓphete vſq; ad iohēm Ex
co regnum dei euangeliſat Lu.
.16. ⁊ Matth. xj. A dieb⁹ iohis
vſq; nunc regnū celoꝝ vim patit
⁊ violenti diripiunt illud. Johā
nes em̄ nō ſolū venturū dn̄m ꝑdi
xit. ſicut oēs ꝓphete ante eū. ſed
etiā ꝑſentē demōſtrauit Joh. j.
Ecce agnus dei ⁊c̄. Propter qđ
a dn̄o plus q̄ ꝓpheta dictus eſt.
Matth. xj. Jpe regnū dei euan
gelizare cepit. penitentiā inquit
agite. appropinq̄bit em̄ regnū ce
loꝝ. Matth. 3. Oſtēdit xp̄m in
ſpū baptizare. ⁊ ꝑ penitentiā ho
minē ad ipm recipiendū ꝑparauit.
⁊ qm̄ de ꝓpinquo fuerūt intra-
turi regnū celoꝝ. quod nullū p⁹
de maſſa ꝑditōis ſuſcepat. dicit
regnū celoꝝ vim patitur. Offi
cium eius fuit ꝑcurrere ante illū
et parare viam domino. Quib⁹
fuit opus hac preꝑatiōe? christo
an nobis? Scimus autē omni-
potentem nullius egere. bonoꝝ
noſtroꝝ nō indiges ait ꝓpheta.
nobis ergo opus fuit. nobiſ inq̄
in vetuſtate peccatoꝝ degentib⁹
neceſſariū fuit. vt nouus homo
chriſtus annunciaret. vt notifi-
caretur. vt demonſtraret. veridi
co ⁊ credibili teſtimonio Sicut
zacharias pater eius ꝓphetauit
Tu puer ꝓpheta altiſſimi voca-
beris. preibis em̄ ante faciē dn̄i
parare vias eius. Quare? Ad
dandam inquit ſcientiā ſalutis
plebi ei⁹. nō inq̄t ſalutē ſ; ſciam
ſalutis. i. eius. qui eſt oīm vera
ſalus. Nobis ergo neceſſarius
fuit johānes. vt ſua ꝑcurſiōe ac
teſtificatōe induceret chriſtum.
Quo? Non in mundū vbi iam
erat. ſed in corda noſtra. vt eius
teſtimonio eum crederemus re-
demptorem mundi. Quod ne-
quaquā potuiſſet. niſi ſingulari
ſanctitate et gratia lucens. ipſe
ꝑmum credibilis factus fuiſſet.
Hanc ergo ſanctificatiōis gra-
tiam. cum per virginis viſitatio
nem recepit. vt euangelium pro-
bat. nonne per hanc aucta ſunt
nobis beneficia. maxime cum te
ſtimonium eius nō ſit finitum.
ſ; et nr̄am ⁊ oīm futuroꝝ firmat
fidem. O q̄ntū merito in nobis
firmat fides chriſti. cū legimus

vel audimus tante ſanctitatꝫ vi
tum. vt ipſe iam xp̄c putaret̃. to⸗
to quo potuit clamare ⁊ diligen
tia teſtimoniū dediſſe xp̄o. F
¶ Per hanc quoqꝫ virginis vi
ſitatōe͂ꝫ clare ꝑpendere poſſumꝰ
illud qḋ Bern̄. in ſ. 2. de aduen
tu ait. Nihil nos deus hr̄e volu
it. qḋ ꝑ marie manꝰ nō tranſiret
Si em̄ ioh̄es ab archangelo pꝰ
ꝓmiſſus miraculoſe. qꝛ de anu
ſterili a vetulo ↄceptus (in pctō
tm̄ originali)ſanctificari nō po⸗
tuit. niſi veniēte et coopante ma
ria. quis vnq͞ꝫ ſalutē ſꝑabit niſi
ꝑ illam? Tu inquit bernardꝰ nō
eras dignꝰ cui donaret̃. datū eſt
marie. vt ꝑ illā accipes quidq̇d
hr̄es. vn̄ recte dicta eſt aq̄ductꝰ.
Ecci. 24. Ego q̄ſi aq̄ductꝰ exiui
de padiſo. ꝑ quā vniuerſa nobꝫ
influit gr̄a. omis ↄſummat̃ ſalꝰ
et redēptio. ꝑ eā em̄ ↄceptꝰ eſt re
demptor nr̄ natus ⁊ nutritꝰ. per
eā p̄curſor ſanctificatꝰ. ea inſti⸗
gante miracula xp̄i iniciata ſunt
in cana galilee. ea p̄ſente nr̄a cō⸗
ſummat̃ redēptio in cruce. dn̄o
deniq͞ꝫ aſcendēte ſuꝑ choros an
geloꝝ manet in terris virgo. ⁊ cū
ſpū ſancto ↄſolatore et doctore
ipſa ↄſolatrix et doctrix fit diſci
puloꝝ. ¶ Nunc q͞ꝫ ⁊ ipſa ad dex
tram filij aſſumpta. nr̄am cauſā
ꝓmouet. iram iudicis lenit. ⁊ vt
nos ab omi ve eripi mereamur.
ſicut ipſa a ve cuiuſlibet imꝑfe⸗
ctōis pdicatur liberrima. ſuppli
citer intercedit. quare oēs nr̄am

cauſam ei. q̄ ſe hodie matrē p̄bu
it egentiū ↄmendemꝰ. ab ea iugi
ter auxiliū imploremꝰ. qꝛ ſi fide⸗
liter poſtulabimꝰ. ſine dubio cō
ſeq̄mur. p̄ſtante benedicto vētrꝫ
ſui fructu. dn̄o nr̄o ieſu xp̄o. cū
pr̄e et ſpūſancto in ſecula p̄ncipā
te Amen.

¶ In feſto aſſumptionis marie. ſmo. III. in ordine. XVII.

AUe Luce
ꝑmo A ¶ Magnam
hodie feſtiuitat . i. de magna ac
oi veneratōe digniſſima. ſancta
mater eccleſia celebrat. cui tanq͞ꝫ
bonos filios. magna nos neceſſe
eſt deuotōe aſſiſtere. atq͞ꝫ eā quā
colimꝰ magne ſalutatiōꝫ eulogio
collaudare Querꝫ forte quā? de
q̄? Feſtiuitatē certe maximā de
iꝑatrice mūdi. de regina celi. de
victrice inferoꝝ. ḋ aduocata mi
ſeroꝝ. de iuſtoꝝ p̄miceria. de an
geloꝝ dn̄a. ḋ ſacrario ſpūſancti
de genitrice ꝑennis v̄bi. de filia
pr̄is. de virgine ſponſa trinitatꝫ
de matre miſericordie. de inuen
trice gr̄e. ꝑ quam venit ſanctoꝝ
ſanctꝰ oēs ſanctificans. quoꝝ in
eccleſia feſtiue memoria celebrat̃
Cuius et ſi plurima ſint feſta. ꝑ
gr̄aꝝ donoꝝq͞ꝫ multitudine q̄s
velut aq̄ductꝰ purgatiſſimꝰ a fō
tana ſumme deitatꝫ bonitate re
cepit. atq͞ꝫ in nos refudit ꝑ anni
circulū ſolēniter colimꝰ vtputa.
Conceptōis. qua de ↄmuni pdi

tiōis maſſa. cōi ꝓpagatiōis lege
formata. ſola ab origīali macula
p̄ſuata. ꝑdito gr̄i inocētie ſtatū
r̄nouauerat i ſeipa Utitatꝫ q̄ ve
lut nouꝰ lucifer ⁊ aurora matuti
na. huic mōo lōga expectatōe fa
tigato orta. ꝓfūdas mētiū tene
bras illuſtrauit. ānūciatōꝫ q̄ ſolē
iuſticie trabea noſtre mortalita/
tis veſtiuit. vt tꝑata iacceſſibili
lucis claritate quā eternalit̄ iha
bitat. iā infirmis ac mortalibus
exhiberi poſſet oculis. illūiator
ꝑiter ⁊ ſaluator. Uiſitatōnis. q̄
facta mr̄ altiſſimi. etiā matrē ſe
fore. auxiliatricē. ac curatricē mi
ſeroꝝ filioꝝ eue. miſterio vetule
exhibito publice demonſtrauit.
Purificatōis. qua bn̄dictū ven
tris ſui fructū. quē pridē ꝟgiali
flore ſuato editū. in tēplo hūilli
ma nō ꝓ ſuis ſꝫ noſtris pctis ob
tulit ſummo pr̄i. Hodiernā tn̄
ſolēnitatē (q̄ vt Hiero. in ſ. cogi
tis ait. meruit ſuꝑ choros ange
loꝝ exaltari. ⁊ ꝑueire vltra q̄ꝫ no
ſtre hūanitatis ſit nature licitū.
vbi nō ſubā tollit̄. ſꝫ glorie mag
nitudo monſtrat̄. cū eleuatur in
dextrā pr̄is. vbi xp̄c ꝓ nobis in/
troijt pontifex factus in eternū.
ad celi palatiū) nō ſolū oīm feſti
uitatibꝰ ſanctoꝝ incōꝑabilē. ſic
et ſanctis ipſis virgo incōꝑabili
ter dignitate p̄minet. Uerꝫ etiā
int̄ ceteras eiuſdē virgis ſolēni/
tates velut ſūmā ⁊ maximā ecc̄ia
catholica venerat̄. Minirꝫ q꜡ p̄
cunctis dieb꜡ vite ſue magnifica
tā. ꝑfectōis ſue terminū atqꝫ ple
nū gr̄e ꝯplementū hodie ſecura
recepit. Cui licet magna fecit q̄
potens eſt oīm dn̄s. in ſua ꝯcep/
tione. ab originali culpa p̄ſuan/
do. maiora in annūciatōe. ipam
puriſſimā ſpū ſancto fecūdando
Sed hodie maria. dum in ſinū
ſponſi dilecti filij dī ſalutarꝫ ſui
infinibili collocauit. Hinc egre
gius q̇dam huiꝰ virgis laudator
de hac gl'ioſa feſtiuitate loquēs
ait. Nulla dies illi feſtiuior. nul
la deſiderabiliori iocūditate re/
fulſit. Feliciꝰ ꝑit hodie glorioſa
in corde filiū. q̄ꝫ viatrix in corꝑe
genuerat. imo iā nō meminit pſ/
ſure q꜡ natus ē hō in mōm alteꝝ
⁊ in ſinu pr̄is collocata. Ideoqꝫ
eccleſia tribꝰ ṗncipaliſſimis feſti
uitatibꝰ hanc q̄rtaꝫ annūerauit
atqꝫ cū eis interdicti relaxatōne
ṗuilegiauit. vt in. c. alma mr̄. de
ſen. exco. li. 6. In hac ḡ maxima
ſolēnitate ſua. qua ſuꝑ oēs ē celi
incolas magnificata. nos omi q̄
poſſumꝰ deuotōe ꝯcurrāꝰ. oran/
tes voto ſupplici. q̄tinꝰ ⁊ a nobis
magnificari dignet̄ cordis dile
ctōe. oꝑis imitatōe. atqꝫ oris lau
diſſona p̄dicatōne. offerentes ei
magnificatiōꝫ verbū. ṗus q̇dem
ꝑ angelū nunciatū. hodie vero
rei veritate ꝯpletū in ſua ſumma
exaltatōe. h̄ qd̄ p̄miſſū eſt Aue
B C Quia verbū aue includit
q̇dq̇d ad virgis ꝯmēdatiōꝫ dici
pt. Itaqꝫ cū in ṗoribꝫ ſmōibꝫ de
virgis aſſūptōe. ꝑtractauiꝰ ꝟbū

aue quantū ad ei⁹ īterpretatōꝫ q̄
interp̄tat᷑ aue. i. ſine ve. Oſtendi
m⁹ q̄ꝫ q̄ntū ad hāc ſolēnitātē ꝑti
net. qꝛ in eius trāſitu ꝑ mortē ex
hac vita libera fuit a ve penalis
infirmitatis ad mortē ipellentis
qꝛ mortua eſt ꝯtēplando dulcit᷑.
Aue viſiōis horrende infeſtātis
demōis. qꝛ tranſijt circūuallata
angeloꝝ aplōꝝqꝫ choris terribili
ter. Aue incineratōis reſoluēdi
cadauerꝭ. qꝛ ſurrexit glorificata
aīa ꝛ corꝑe felicit᷑. Placet nunc
tractare id̄ verbulū. q̄ntū ad ei⁹
īpoſitōeꝫ. ſcd̄m quā ē verbū ſalu
tis optatm̄. cui bn̄ ꝯgruit ſuum
vulgare teutonicū ſonās. i. ma-
gificare. Nullo q̄ppe vnq̄ꝫ die ve
ri⁹ ꝑfecti⁹ q̄ꝫ h̄ verbulo ſalutata
credit᷑ q̄ꝫ hodierno. q̄ ſalutē ꝑfcē
ꝯſecuta. in oī ꝯſūmata gr̄a bn̄di
ctōe ꝛ glīa noſcit᷑ magnificata. ꝛ
ineffabilit᷑ exaltata. Neqꝫ admit
tit pn̄tꝭ vite viatrix ꝯditio ꝯſum
mata ī bonis potioribꝫ magnifi
catōꝫ. quā aſſecuta ē hodie dum
vitā excellit. dū ſtatū glīe introi
uit. licet ei btītudo vie virgis fu
erit eminētie ſingularꝭ. tn̄ btitu-
dini patrie par nō fuit. Nā cū ꝑ
tuliſſet dn̄s iohēz int᷑ natos mu
lieꝝ. ſubiūxit. q̄ minor ē in regno
celoꝝ maior ē illo. Matt. xj. Ui
deā⁹ itaqꝫ ꝑ⁹ q̄ꝫ ſit hodie magifi-
cata. ſcd̄o a q̄bꝫ venerabilit᷑ ꝑ ma
gnificatōꝭ verbulū ſalutata ℄
¶ Quo ad ꝑmū duas eſſe vitas
nemo fidelis ig̃rat. quaꝝ vna vt
ſcribit Aug⁹. o. vltia ſuꝑ iohēm

eſt in fide. altera in ſpē. vna ītꝑe
ꝑegrinatōꝭ. altera ī et̃nitate mā-
ſiōis. vna in labore. altera ī req̄e.
vna in via altera in pat̃a. vna in
oꝑatōe actiōꝭ. altera in mercede
ꝯtēplatōꝭ. vna declinat a malo ꝛ
facit bonū. altera nullū h̄t a q̄ d̄
clinet malū et magnū h̄t q̄ fruat᷑
bonū. vna cū hoſte pugnat. alt̃a
ſine hoſte regnat. vna fortꝭ eſt in
aduerſis. altera nihil ſentit adū̃
ſi. vna carnalē libidinē frenat. al
tera ſpūalibꝫ delectatōibꝫ vacat
vna ē cura vincēdi ſolicita. alt̃a
victoria pacꝭ ſecura. vna in ten-
tatōibꝫ adiuuat᷑. altera ſine vlla
tentatōne in ſuo adiutore letat᷑.
vna ſubueit indigēti. altera ibi ē
vbi nullū inueit indigentē. vna
aliena peccā vt ſua ſibi ig̃ſcant᷑ ig
noſcit. altera nec patit᷑ qd̄ ig̃ſcat
nec facit qd̄ ſibi ipoſcat ig̃ſci. vna
flagellat᷑ malis. ne extollat᷑ in bo
nis. altera tāta plenitudie gr̄e ca
ret oī malo. vt ſine vlla tētatōe ſu
ꝑbie cohereat ſūmo bono. Una
bona et mala diſcernit. altera q̄
bona ſūt cernit. Ergo bona vna
ē ſꝫ adhuc miſera. altera melior
ꝛ btā. Tota h̄ agit᷑ iſta vſqꝫ in h⁹
ſeculi finē. ꝛ illic inueit finē. dif-
fert᷑ illa ꝯplēda p⁹ h⁹ ſecli finē ſꝫ
in futo ſeculo nō h̄t finē. Xpc ita
qꝫ aſcēdēs in vnā. mariā reliqt ī
altera. pie ſil' ꝛ pulcre (vt ait au-
gu. ī ome. ſuꝑ ſtabat) ordinās vt
vtraqꝫ vite portio viſibili ꝛ iuiſi
bili ſolatio frueret᷑. Illa in xpo ī
celo aſſūpto. iſta in mr̄e relicta ī

mdo. jlla in xp̄i diuinitatꝫ ⁊ hūani
tatꝫ iugi ꝯtēplatōe. iſta in ſpūſſci
inuiſibili gr̄a ⁊ marie celeſti ꝯu-
ſatōe. Siq̄dē gaudioſū ⁊ ſ̄ q̄ꝫ di
ci p̄t ſolacioſū fuit in t̄ris videre
matrē. hn̄tē filiū oīpotētē. cūctꝫ
in celo p̄ſidentē. ¶ Poꝰ xp̄i nanq̄ꝫ
aſcenſiōꝫ. vt idē ait q̄ſi ad limia
ſctōꝝ ita ad virginē intemeratā
dn̄i matrē adhuc in carne viuētē
q̄dā ꝑegrinatio fuit fideliū. vi-
dere cupiētiū illud mōſtꝝ celeſte
illud diuinū ꝓdigiū. capſā illam
ſubceleſtē. in q̄ repoſitꝰ fuit the-
ſaurꝰ ille nobiliſſimꝰ xp̄c deus ⁊
homo vt ſcribit Ignaciꝰ in q̄dā
ep̄l'a ad btm̄ Johem apl'm. N
Noluit. n. dī benignitas a vita
iſta miſera int̄ tentatiōm vndas
tūc tp̄is plurimū fluctuātē. ſil' et
ſubito totā ꝯſolatōez tollere. ne
puſillꝰ ille grex ꝓncipalib' fidei
ꝑſonis ſubductꝫ. q̄ſi derelictꝰ de
ſꝑaret Iō xp̄c ſua ſublata p̄n̄tia
ꝑ aſcenſū ad p̄ris dextrā. voluit
matrē i t̄ris ꝯſtitui. vt adhuc in
firmos ⁊ i fide nouicios ſolaret̄
ſueq̄ꝫ vite ſcitate. ſolicitē pacie. i
mobilitate ꝑſeuerantie. doceret
xp̄icolas int̄ iudeoꝝ rabiē. p̄ſidē
tiū tirānidē gentiū inſaniā ꝯuer
ſari fidelit̄. ⁊ ꝑferre vnanimiter
paſſiones. Atq̄ꝫ vt int̄ xp̄i apl'os
de xp̄i miſteriȷs. fideiq̄ꝫ ſacramē
tis diſſerētes vti mgr̄a p̄ſideret
⁊ in q̄buſdā fidei rudimentꝫ eoſ
dem religioſe erudiret. huic di-
cto fauet beatꝰ Hiero. in ſ̄. cogi
tis. Ecce inq̄t ieſu aſcendēte. va

cāt ꝟgo i ſcola ꝟtutū ⁊ meditat̄ i
lege mādatoꝝ dī vt ip̄a ſit forma
diſcipline xp̄i ⁊ exēplū ꝑfectiōis.
Cōuerſat̄ āt cū teſtib' ſcē reſur-
ctōis ⁊ ip̄a teſtis. Cōuerſat̄ cū ſe
natorib' celi infra curiā ꝑadiſi.
ſub diſciplia ſpūſſci ⁊ magiſterio
totiꝰ diue maieſtatꝫ. jnueit̄ ꝓma
int̄ ꝓmos ſūmi regis ꝓncipes. q̄ꝝ
vita iā non erat de t̄ris Int̄ hos
apl'oꝝ choros intrās ⁊ exiens vt
idē ait familiariꝰ ꝯtulit d̄ xp̄i in
carnatōe. tāto ſiq̄dē veriꝰ quāto
ab initō pleniꝰ oīa didicerat ⁊ ꝑ
ſpexerat oculis vniūſa Licet em̄
apl'i ꝑ eund̄ ſpm̄ oīa ꝯgūerint. et
i oēm edocti ꝑuenerint veritatē.
multū tn̄ ex illiꝰ relatōe ꝑfecerūt
tq̄ꝫ eiꝰ q̄ ꝟba angeli corꝑalib' au
rib' audierat. xp̄i ꝯceptōꝫ ntita
tē. ac oēm vite ſue ꝯūſatōꝫ expi-
mēto ꝯgūerat. ꝟba q̄ꝫ eiꝰ. angeli
paſtoꝝ. elizabet. ſymeōis. anne.
ac cet̄oꝝ xp̄o teſtiōm ꝑhibentiū.
cuā° teſte ꝯſ̄uabat. cōferēs i cor
de ſuo Iō ip̄a ē q̄ ſola (vt id̄ Hie
ro. d̄t int̄emit vniuerſā hereticā
p̄uitatē. ſola pꝰ deū nos ꝯfirmat
in oī veritate, ſuiſq̄ꝫ ꝯmēdet meri
tis ⁊ p̄cib' auxilict̄. hic ⁊ jgnatiꝰ
i ſ̄ allegata ep̄l'a Noue nr̄e religi
onis ait ē mgr̄a. apd̄ fid̄les oīm
oꝑm pietatꝫ ē miſtra. hūilibꝰ ē d̄
uota. ⁊ deuotꝫ deuotiꝰ hūiliat̄. i
oī ꝟtute abūda. hec ip̄a fidei do
ctrinā tradidit. q̄ neq̄q̄ꝫ ſubuer
ti potit. dn̄o mirabil'r ordināte
vt ſic ꝑ feiaꝫ mdꝰ cecid̄at. ita ſuꝑ
feiaꝫ fūdatꝰ ſtabilimtū accipꝫ ſē

piternū. ¶ Stabilita autē
ſolidi⁹ in dies eccleſia. diuiſiſqꝫ
in orbē diſcipulis. p̄uiſo deniqꝫ
aduētante ꝺmino. q̄ ꝯpletis ac ſu
ꝑeffluētib⁹ eius meritis remune
rari debuit. ſaluari ꝛ magnifica
ri in celis. corā angelis dei. q̄ ma
gnificata fuerat in vniuerſo po
pulo fideli. Celoꝝ impator. vite
auctor. a celeſtib⁹ ſedib⁹ exilijt ce
leſtib⁹ aſſeq̄ntib⁹ turbis vt ipam
ſuꝑ opimā meritis himnidicis
exultantiū angeloꝝ alt̄nantib⁹
choris. honorib⁹ maxis de hac
valle lacrimaꝝ ꝛ miſerie cōduce-
ret ad regni ꝑhēnis ſoliū. ſibi p⁹
q̄ꝫ mōs fieret prepatū. locūqꝫ pſi
dentie ſuꝑ quoſqꝫ btē illius vite
incolas regaliter ꝯſignaret. de q̄
beat⁹ Bern̄. ſ. j. de hac feſtiuita
te pulcre d̄t. Quis cogitare ſuf-
ficiat q̄ꝫ glorioſa hodie mōi regi
na ꝓceſſerit. et q̄nto deuotōnis
affectu tota in eius occurſum. ce
leſtium legionū ꝓdierit multitu
do. q̄bus ad thronū glorie canti
cis ſit deducta q̄ꝫ placido vultu.
q̄ꝫ ſerena facie. q̄ꝫ diuinis amplex
ibus ſuſcepta a filio. ꝛ ſuꝑ omnē
exaltata ſit creaturā. cū eo hono
re q̄ tanta mr̄ digna fuit. cum ea
gl'ia q̄ tm̄ decuit filiū ¶ Ecce quē
admodū hodie magnificata eſt
maria. dum ſuꝑ choros angeloꝝ
eleuata ſublimata eſt ſuꝑ omnē
creaturam in ſolio regni filij ſui.
Vn̄ ipa ſola ſcd̄am gerarchiā cō
ſtituit ſub deo trino ꝛ vno gerar
cha p̄mo ꝛ ſūmo. apud quā ge-
rarchiam hūanitas filij ſui ſola
ſublimata ſedet a dextris ꝟtutꝫ
dei ꝑ ſuppoſiti vnitatē. quemad
modum vidit ſtephan⁹ Act. 7.
Sub ea aūt oēs chori angeloꝝ
apud q̄s videt̄ iohes baptiſta p̄-
mus in ordine ſeraphin poſitus
loco luciferi. ſimul ꝛ alij ꝓ q̄lita
te meritoꝝ vſqꝫ ad infimū ordi-
nē angeloꝝ. Sub q̄ repoſitos q̄
dam dicunt ſaluatos ex ſolo xp̄i
merito. deficiēte ꝓp̄o. puta bap
tiſati pueri an̄ rōis vſum defun
cti. qui omēs terciā ꝯſtituūt ge-
rarchiā vt ſit p̄ma regis ſummi
et p̄ncipis oīm pa. et fi. et ſſ. Se
cunda dn̄e ac regine celoꝝ matrꝫ
dei virginis marie. Tercia toti⁹
celeſtis familie angeloꝝ et btāꝝ
aiāꝝ. quos ꝯſuos eſſe ſummi p̄n
cipis angel⁹ iohāni miſſus teſtat̄
dicēs eidē ſe adorare volenti. vi-
de ne feceris. ꝯſuus tuus ſum et
fratꝝ tuoꝝ. pphaꝝ et eoꝝ q̄ ꝯſer
uāt ꝟba libri h⁹. q̄les ſunt omēs
btificandi Apoc. vlt. Jta inqꝫ ſi
tota ſuꝑceleſtis curia vna cū p̄n
cipe deo in gerarchias diuidat̄.
¶ f Nā ſi ſolas creaturas in
celeſti curia btificatas ꝑtiri pla-
cuerit. ꝛ in ꝯtione āgeloꝝ ſm be
atū Dyoniſiū tres aſſignare ge-
rarchias. ſupmā vicꝫ mediam ꝛ
infimā. ſingl'as trib⁹ ordib⁹ ſub
diſtinctas. Virgo gl'ioſa hodie
ſuꝑ oēs angeloꝝ ordies exaltata
q̄rtā ſola cōſtituit gerarchiā. ſic
oſtēdit Albert⁹ in de lau. vir. q.
54. Nā q̄s ambigit pl⁹ diſtare

a ſeruo dn̄am a miſtro reginā
q̄z a ſeruo ſeruū? diſtantia dico
dignitatis ¶ Sed cū tanta ſit
miſtroꝝ differētia vt eos gerar-
chia vna non capiat. quō cū ſuo
dn̄am vna iūget? Siquidez vt
apl'i verbis ad Hebre. jo. de fi-
lio loquentis vtar. tanto melioꝛ
angelis maria effecta. quāto dif
ferenti⁹ pꝛe illis nomē obtinuit
Cui eni dixit aliqn̄ angeloꝝ ge-
nitoꝛ me⁹ es tu jn tpe me genui-
ſti? ad hanc aūt Qd naſcet ex te
ſctm̄. vocabit filius dei De ill'
ſcp̄tū eſt. milia miliū miſtrabant
ei. ⁊ decies millies. centena milia
aſſiſtebāt ei. vtiqz ad miniſtran-
dū. Siquidē om̄es ſunt admi-
niſtratoꝛij ſpūs de hac aūt. aſti-
tit regina a dextris tuis in veſti
tu daurato circūdata varietate
ps̄. 44. De ill' ait yſa. cū vidat
dn̄m ſedētē ſup ſoliū excelſum.
⁊ ſeraphin ſtabāt ſup tēplū. pa-
ti ſcz ad miſteriū Jſa. 6. De iſta
aūt in figura hēt Surrexit rex
in occurſū ei⁹. ⁊ ſedit ſup thro-
nū ſuū poſituſqz eſt thꝛon⁹ mr̄i
regis. que ſedit ad dexterā eius
3. reg. 2. Adhuc aūt cui angeloꝝ
dictū eſt. filius me⁹ es tu ad hāc
vero inquit Audi filia et vide ⁊
inclina aurē tuā. audi inqz filia
ſūmi regis te de hoc ſeculo vocā
tem. ⁊ vide tibi occurrētē ⁊ incli
na aurē tuā ad te ſup omīa eleuā
tem quia ꝯcupiſcit rex decoꝛem
tuū. qm̄ oīs gl'ia ei⁹ filie reg. ab
int⁹ in fimbꝛijs aureis circūami
ctā varietatib⁹ ¶ Rurſus d an
gelis tāqz de āmiſtratoꝛijs ſpiri
tib⁹ ait. Angelis ſuis mādauit
de te. vt cuſtodiāt te in oīb⁹ vijs
tuis De maria aūt tanqz regina
Uultū tuū depcabunt oēs diui
tes plebis // De illis iquit pphe
ta Qui facit angelos ſuos ſpūs
⁊ miſtros ſuos ignem vꝛentē De
hac canit eccīa Ueni electa mea
⁊ ponā in te thꝛonū meū Et iterꝝ
Ueni de libano veni coꝛonabe-
ris ¶ Poſtremo angeli ml'to oꝛ
natu ſtant an̄ faciē dn̄i purgati.
illuīati. pfecti. grāꝝ donoꝝqz in
ſignijs. qſi lapidib⁹ pcioſis oꝛna
ti Sicut de pncipe ex eis dū ad
huc in natalib⁹ ſteterat Nūc ꝓ
apoſtata Ois lapis pcioſus opi
mentū tuū Aurū op⁹ decoꝛis tui
Non pōt dyademate regio. qd
ille inſipiēter concupierat coꝛo-
nari. Hec aūt bn̄dicta ml'ier. tā
q̄z ſignū celi magnū ⁊ admirabi-
le. illā illuīnante quē ipa aliquā
do veſtiuit nube mūdiſſime car
nis ſue Et luna omīs btōꝝ eccīa
ſub pedib⁹ eius Et in capite ei⁹
coꝛona ſtellaꝝ. 12. ſupeminētiū.
ſcz puilegioꝝ. nō angelis ſz ei ſin
gularit ꝯſuatoꝝ B ¶ Expecta
tꝫ foꝛtaſſe audire magnificatiōꝫ
(qua hodie ſupmagificata eſt)
pfectōem aut menſurā? Sz fru
ſtra oculis ſuſpicitis. fruſtra eri
gitꝫ aures. non ē hoc meū ſz nec
cuiuſlibet hoīs plus dico nec an-
gelorū. de marie aſſūptiōe loqt
Bern̄. quis enarꝛabit? Quātū

em̄ grē in terris adepta eſt ꝑ cete
ris. tm̄ et in celis obtinet glorie
ſingularis. Et quidē magnificē
tiā ac claritatē eius angelos ad
mirari oportuit ꝯphendere neq̄
q̄ȝ. hinc vox illa āmirantiū virgi
nis gl'iam Que eſt iſta q̄ aſcēdit
ſicut aurora ꝯſurgens. pulcra vt
luna. electa vt ſol. terribilis vt ca
ſtrorū acies ordinata. Canti. 6.
Et iterū. Que eſt iſta q̄ aſcendit
ꝑ deſertū q̄ſi virgula fumi. ex aro
matibꝰ mirre et thuris. ⁊ vniuer
ſi pulueris pigmētarij Canti. 3.
Nec mirū qm̄ ſi oculus nō vidit.
ait Bern̄. nec auris audiuit nec
in cor hoīs aſcendit. q̄ preparauit
dn̄s diligentibꝰ ſe. q̇d preparauit
gignenti ſe. et qđ oībus certū eſt
diligenti ꝑ omnibꝰ. q̇s loq̄tur?
Qđ vero nondū ꝯgnoſcere poſ
ſumus. interim gaudio ⁊ āmira
tōne celebremꝰ. Exultātes cum
celi ciuibus đ tanta bn̄dicte vir
ginis matris magnificatōe. q̄ ſine
dubio. nr̄e ſalutis magna eſt ꝑ
fectio. qm̄ aduocatā p̄miſit pere
grinatio nr̄a. q̄ tanq̄ȝ iudicis ma
ter. ⁊ mater mīe ſupplicit' ⁊ effica
citer ſalutis nr̄e negotia ꝑtracta
bit. Preceſſit nos regina noſtra
Seq̄mur dn̄am ſuuli. deſideri
orum votis. ac medullis cordis.
ſue felicitati ꝯgaudētes. clamēꝰ
aue. aue. ſalue magnificare abſor
pta in beatificis āplexibꝰ ſummi
regis. ſponſi ⁊ filij tui in ſecula ſe
culorū Amen. Scđa ps alteri re
ſuetur ſmōi de eodē feſto.

In feſto natiuitatis ma
rie ſmo. III. in or. XVII.

Qui creauit
me requieuit in taber
naculo meo. Ecci. 24. A
feſtū ſolenne natiuitatis ꝟginis
glorioſe. deuotōe magna ſuſcipe
debēt oēs xpicole eiuſdē ꝟginis
⁊ mr̄is xpi zelatores. Siq̇dē mo
ris eſſe vidēꝰ ſeculi filios. mōi hꝰ
p̄ncipes in p̄mo eorū ingreſſu fe
ſtiuiꝰ excipe eiſq̄ȝ laudis p̄conia
multiplicare. Ingredit' hodie.
mōi dn̄a. celorū regina Angelorū
īpatrix. hoīm repatrix. diuerſo
riū mūdi huiꝰ. occurrāꝰ ⁊ eidem
oportunū eſt. eā reuerenter et de
uote ſuſcipiētes ꝓut tantā ꝯde
cet virginē. ⁊ reginā. quā altiſſi
mus formauit. In q̄ diuinitati
placuit. veluti in tabernaculo ſa
cratiſſimo corpaliter habitare.
Col'. 2. Offeramꝰ optet virgini
recēter genite laudū p̄mitias. cū
eiuſdē natiuitatē ꝑiter et creati
onē. patrū ſequētes veſtigia ho
die celebramꝰ Cū em̄ ipſa ab ini
tio hūano generi ſit ꝓmiſſa. fi
guris p̄ſignata. ꝓphetarū oracu
lis nunciata a patribꝰ deſiderā
tiſſime. tanq̄ȝ limes obſeruande
generatōis expectata indignum
valde eſt. ſi non toto veneratōis
affectu eius exhibitionis celebre
mus exordia. qđ enim moyſi ait
Bernardꝰ ſup miſſus eſt. ome. ⁊
monſtratum eſt in rubo et igne.
Exod. 3. Aaron in virga et flore

Numeri. 17. gedeon in vellere ꝛ
roꝛe. Judicū. 6. Hoc aperte pre
uidit ſalomon in muliere forti ꝛ
eius precio. Prouer. i. Apertius
hieremias. c. 31. p̄cinuit de femi-
na et viro aptiſſime Iſay. c. 62.
declarauit de ꝟgine et deo. Ho
die vero eam ſic multipliciter p̄-
ſignatam ꝛ p̄agnitam generauit
et creauit altiſſimus e matrꝫ ſue
vtero. vt verū ſit qđ Oſee. c. 6
dixit Cepit et ſanabit nos. Ce-
pit dum ſacratiſſimū ſibi taber-
naculū in quo requieſceret nedū
ſpūaliter ſꝫ ꝛ corꝑaliter creauit ꝛ
edificauit patris ſapiētia. In q̈
nedū habitare. ſed et de ipſa ta-
bernaculi materia hodie fabri-
cata et in mundū genita. ꝓ nob
ↄſtituit incarnari. // Felix ꝛ ſem
per felix hui⁹ tam ſancte natiui-
tatis dies ꝛ hora in qua matuti
na emerſit ſtella. totius mūdi re-
demptoris allatiua. Felix plane
inſtans virginee creatōnis. quo
ꝓfundiſſime ſimul ꝛ longiſſime
noctꝫ. omēs ab adā vſqꝫ ad hāc
virginē inuoluētes tenebre fuga
ri cepert. dū aurora rutilās orta
eſt. de q̄ ſol iuſticie xp̄c d̄s nr̄ erat
ꝓceſſur⁹ Sic dudū ꝓpha p̄dixe
rat. In ſole poſuit tabernaculū
ſuū. ꝛ ipſe tanqꝫ ſponſus ꝓcedēs
d̄ thalamo ſuo In ſole vtiqꝫ ma
ria ꝟgine. fulgida ꝛ feruida. ſo-
le amicta ꝛ ſpūſſancti grā plena.
¶ Die etem̄ qua erectū eſt taber
naculū op̄uit ipm̄ nubes. legitur
Nūeri. 9. de tabernaculi erectō
ne in ve. te. quantomagis in ere-
ctione hui⁹ virginei tabernaculi
ꝑ illibatā eius natiuitatē. quam
vniuerſalis eccleſia hodie ſolen
niſat. operuit ipm̄ nubes gratie
diuine hinc (licet cōmuni more
genita ꝓceſſerit in mūdū.) quia
tamē obumbrāte ſpūſſancti grā
criminis aculei neſcia d̄ ſpinoſa
et tortuoſa iudeoꝝ linea emerſit
recte dicere poteſt. q̇ creauit me
requieuit in tabernaculo meo.
Pro gratia Aue maria B
¶ De duobus nunc dicendum
foret. ſm thematis verba. ſcꝫ de
ꝟginis creatōne ꝛ ſingulari for-
matōe. quā altiſſimus ſibi fabri
cauit in tabnaculū ſacratiſſimū
Et de tabernaculi hmōi ꝓpter
nos erectione ꝛ exhibitione. ſed
quia de p̄mo in prioribus huius
feſti ſmōibus aliquid dictū eſt.
ideo nunc de ſecūdo aliquid bre
uiter dicendum venit. ¶ Ere-
ctum itaqꝫ eſt nobis diuinū iſtō
ꝛ ſingulare tabernaculum. dum
hodierna die virgo ſingularis.
cunctis vite ſpem habentib⁹ de-
ſiderabilis. nata eſt in hūc mun
dum. Fundatū quidem p̄us eſt
ſiue edificatum. et nube opertū.
dum in matris ſue vtero non ſi-
ne miraculo concepta et fota.
ſancti ſpiritus gratia eſt repleta
Nubes lucida operiēs. eſt ſpūs
ſanct⁹ ſua grā ſanctificans Nā
et in transfiguratōe xp̄i. qua tri-
nitas benedicta ap̄puit in diui-
ſis ſignis. pater in voce. filius

in hõmine ſpũſanctꝰ repſentatꝰ
eſt in nube lucida obumbrante.
vt habeť Matth.17. Hac autẽ
nube opta eſt.i.ſpũſancto reple-
ta.ꝑusqꝫ nata. Neqꝫ em̃ natiui-
tatẽ eius eccleſia feſtiuaret. niſi
ſancta naſcereť. hanc deniqꝫ ait
Bern̄.ſ.de aſſumptõne. pietas
xpiana credere ꝓhibet. vel non
minꝰ a hieremia in vtero ſancti-
ficatam. vel nõ magis a iohãne
ſpũſancto repletã. Si em̃ hiere
mias ſanctificatꝰ fuit in vtero.
vt habeť Hiere.j. Anq̃ꝫ exires ď
ventre ſanctificaui te. vt eſſet di
gnioꝛ ꝓpheta dei. Quantoma-
gis virgo glorioſa in vterõ ſan-
ctificari debuit. vt eſſet digniſſi
ma mater dei. Iterũ ſi iohẽs ad
huc ex vtero matris ſue repletus
eſt ſpũ ſancto Lu.j. vt velut ido
neus p̄curſoꝛ ⁊ pꝛeco dn̄m in car
ne venientẽ nunciaret. digito o-
ſtẽderet. atqꝫ in ioꝛdane baptiza
ret. Quãtomagis id decuit vir-
ginẽ. vt ip̄m dn̄m celi pꝛincipẽ. car
nis ſubãm poſſꝫ puriſſimã mini
ſtrare. ac de ſuis viſceribus gene
rare. Decuit oĩmodis. vt beatꝰ
Anſ. in de ꝯceptu ꝟginali loqui
tur. vt ea puritate virgo niteret.
qua maioꝛ ſub deo intelligi non
poſſet. quã dn̄s ipſe ſibi elegit in
matrẽ. vt de ſanctiſſima ⁊ imacu
lata matre ꝓdiret imaculatꝰ do
minꝰ. qui peccatũ nõ fecit nec in
uentus eſt dolus in oꝛe eius. qui
venit purgare maculas criminũ
totius mundi. ¶ Licet hec
inq̃ꝫ ita ſe habeãt. erectum tñ eſt
hodie idẽ dei tabernaculũ. nube
gratiaꝝ optum. dum natiuitate
hodierna tanq̃ꝫ vehiculum ſolis
iuſticie. tanq̃ꝫ auroꝛa diei gratie
tq̃ꝫ ſtella maris rutilans. tãq̃ꝫ lu
cifer ſolẽ p̄ueniẽs. caligãti mo̊do
emicuit. ab oĩbus inſpectandũ.
Erectũ eſt in publicũ vt eſſet ſpe
ctaculũ ſalutis. aſilum turbatis
et foꝛtalitiũ terꝛibile inimicis.
Hec em̃ tria olim repta fuere in
ve.te. tabernaculo. ſed longe ple
nius ꝑfectiuſqꝫ in virgine. Recte
tabernaculi nomen eidẽ ꝯmuni-
cant. Siq̃dem tabernaculũ mo
yſi. grande fuit cunctis intuen-
tibus ſpectaculũ. qꝛ auri ⁊ argen
ti. tabulaꝝ ac coꝛtinaꝝ. gẽmarũ
ac lapidũ erat ꝯpoſitõe admira-
bili et artificioſiſſima p̄cioſum.
vt habeť Exo.25. et ſeq̄ntibus.
Fuit ⁊ aſilum cũctis afflictis. eo
ꝙ in illo dn̄s reſpõſa dabat. du
bia diſſoluens. vota ſupplicum
audiuit. petita ꝯcedẽs. hoſtias
legales accepit pctã relaxans. vt
ptꝫ ex decurſu libroꝝ legalium.
Fuit deniqꝫ terꝛibile inimicꝫ. nã
in eius ꝯtinebať arca federis. q̃
dum circũgirauit hiericho. mu-
ros eius ꝓſtrauit. q̃ allophilos
terꝛuit et plagauit.j. Regũ.5. ꝓ
pter qď cũ eam moyſes ꝑfecturꝰ
eleuabat dicebat. ſurge domine
⁊ diſſipenť inimici tui. et fugiãt
qui oderũt te a facie tua. Nũe.x
D ¶ Quis aũt eloquať q̃m grã
de ſpectaculũ. q̃m limpidiſſimũ

hodie nobis ꝓdijt admirandū
⁊ oīm virtutū donoꝝ ac gratiaꝝ
ꝑcioſiſſimū ſalutis ſpeculū Qm̄
in illa relucet ꝗdquid honeſtatꝭ
quidꝗd diſciplīe. quidꝗd ꝑfecti
onis Nihil em̄ eſt virtutꝭ ſi dili-
genter attēdas ait Hiero. nihil
ſplēdoris. nihil gratie. nihil can
doris. qđ nō reſplendeat in vir-
gine. Qm̄ ceteris virginibꝰ ꝑ ꝑ
tes p̄ſtatur gratia. marie vero ſe
tota infudit gratie plenitudo q̄
fuit ī xp̄o. qm̄ꝗ aliter ⁊ aliter qꝛ
in xp̄o fuit plenitudo gratie tanꝗ
in homine ꝑſonaliter deificato.
In maria ꝟo tanꝗ in templo ſin
gulariter ꝯſecrato. In xp̄o tāꝗ
in capite influente. In maria tā
ꝗ in collo trāſfundēte Talis em̄
fuit maria. ait Ambro. li°. 2. de
virgi. vt eiꝰ viuꝰ vita. ſit oīm di-
ſciplina. Et iteꝝ idē. Sit vobis
tanꝗ in imagine deſcripta vita
marie. In qua velut in ſpeculo
refulget ſpēs caſtitatis. forma ꝟ
tutis. hinc ſumatis exempla vi-
uendi. vbi tanꝗ in exēplari ma-
giſteria expreſſa ꝓbitatis. ꝗd cor
rigere. ꝗd fugere. ꝗd tenere debe
atis oſtendūt In h̄ deniꝗ ſpecu
lo. ꝗdquid ante. ꝗdquid retro.
ꝗd ſurſum. ꝗd dorſum. ꝗd a dex
tris eſt ⁊ a ſiniſtris apparet.

¶ Siquidē ꝓcedentiū patrum
ꝟtutes. fides abrae. ꝯtemplatio
yſaac. ſimplicitas iacob. caſtitaſ
ioſeph. manſuetudo moyſi. ꝯſtā
tia ioſue. paciētia iob. miſericor
dia dauid. ſapiētia ſalomonis.
rectitudo ezechie. religioſitas io
ſie. Sed et ſeꝗntiū vſꝗ ī ſeculi
finem refulget atꝗ ſupexcellit.
vtpote q̄ nec ꝑmā ſimilē. nec hr̄e
viſa eſt ſeꝗntem. Sed ⁊ celeſtis
vite q̄ ſurſum eſt integritas ⁊ cō
templatiua ꝯuerſatio. atꝗ vite
actiue deorſum exercitiū fructu
oſum. Cōpaſſiōis deniꝗ ⁊ feren
de aduerſitatis q̄ ad ſiniſtrā ꝑti
net forma. ꝓſꝑitatis qꝫ que ad
dextrā ſtatuūt in ea moderami-
na decernūt. Idoꝗ oportet vni-
uerſos xp̄icolas. vt ait Bern̄. in
ſmōe inter fluctus huiꝰ ſeculi na
uigantes attendere hanc maris
ſtellam. q̄ ſupmo cardine. i. deo
proxima eſt. ⁊ reſpectu exempli eiꝰ
curſum vite dirigere. qđ qui fe-
cerit nō iactabit vane glorie ven
to. nec franget ſcopulis aduerſo
rum nec abſorbebit illa voragi
ne voluptatum. ſed ꝓſpere veni-
et ad portum quietis eterne.

¶ Quō ſit aūt aſilum miſerꝭ.
ꝓbant beneficia toti hūano ge-
neri cōiter. et omnibꝰ ad ſe ꝯfu-
gientibus ſingulariter exhibita
Ipſa em̄ nobꝭ hodie data. noua
mater ad vitā. loco veteris illiꝰ
eue ꝑ quā generamur omnes ad
mortē. Crudelis nimiū ꝑma ma
ter noſtra eua. dicit Bern̄. in ſ.
ꝗ incipit. Signū magnū ꝑ quā
ſerpens antiquꝰ peſtifeꝝ etiā ipſi
viro virus infudit Sed fidelis
maria. q̄ ſalutis antidotū et vi-
ris et mulieribus ꝓpinauit Illa
miniſtra ſeductōis. hec ꝓpitiati

onis Jlla ſuggeſſit ꝑuaricatōem
hec ingeſſit redēptōem. et beatꝰ
Augꝰ in ſ. de aſſumpt. Nutrix
peccati eua. Nutrix meriti ma⸗
ria. Eua occidendo obfuit. ma⸗
ria viuificando ꝓfuit. Jlla ꝑcuſ
ſit iſta ſanauit. hinc recte Bern̄.
ome. 2. ſup miſſus eſt. Letare in⸗
quit pater adā. ſꝫ magis tu mat
eua exulta. qꝛ ſic omniū ꝑentes.
ita fuiſtꝭ oīm ꝑemptores. ⁊ qđ in
felicīꝰ eſt ꝑus ꝑemptores ꝙ̄ ꝑen⸗
tes. Ambo inqꝫ ꝯſolamini ſup fi
lia. et tali filia. Per iſtā em̄ tolli
tur obprobriū vt n̄ habeat vir iā
qđ cauſet. adūſus feminā. Red
ditur tibi o adā femina ꝓ femi⸗
na. humilis ꝓ ſupba. prudens
ꝓ fatua. q̄ ꝓ ligno mortis. guſtū
tibi porrigat vite. ⁊ ꝓ venenoſo
illo cibo amaritudinis dulcedi⸗
nem tibi pariat fructꝰ eterni. O
admirandā ⁊ omni honore dig⸗
niſſimā virginem. O feminā ſin
gulariter venerandā. ꝑentum re
paratricē. poſteroꝝ viuificatricē
Eapropter eam alloq̄ns beatus.
Augꝰ. Tu dn̄a inq̇t cella es aro⸗
matica. ex qua omniū vulneꝝ no
ſtroꝝ medicina ꝓfluxit. ꝑ quā ge
neralis omniū eſt celebrata cura
tio. Tu via es qua deꝰ venit ad
hoīes. q̄ hō redit ad deū. q̄ veit
pctōr ad veniā. ⁊ venia venit ad
pctōrē. ⁊ Caſ. in ep̄la. Tu patro
na inq̇t hūani gn̄is. tu afflictꝭ re
bꝰ medicina ſingularꝭ. q̇s tuo nō
eget munere. cū ſit pctm̄ cōe. De
niqꝫ ipa eſt mr̄ mie. aq̄ductꝰ grē.
aduocata paupm. reconciliatrix
pctōꝝ. Quā ſi nō accepiſſemꝰ mi
ſerrimi ac deſolati perirēmꝰ. ſic
Bern̄. teſtat̄. Tolle inq̇t corpꝰ h̄
ſolare qđ illūiat mōm. vbi dies?
Tolle mariā hanc marꝭ ſtellam.
marꝭ vtiqꝫ magni et ſpacioſi. q̇d
niſi caligo inuoluens. et vmbra
mortis. ac denſiſſime tenebre re⸗
liquūt. ¶ F Oꝛ etiā ſingulari
ter ſingul̄ ſuccurrat h̄ intelligit.
qui mie eius longitudinē latitu⸗
dinē ſublimitatē ⁊ ꝓfundū attē
dit. de quo idem Bern̄. ſ. 4. de
aſſump. eiꝰ ita ait. Hec ē q̄ totiꝰ
mōi repatōez obtinuit. ſalutem
oīm impetrauit. Quis mie tue o
bn̄dicta longitudinē ⁊ latitudi
nē ſublimitatē ⁊ ꝓfundū q̄at in
ueſtigare? Nā lōgitudo eiꝰ vſqꝫ
in diē nouiſſimū inuocātibꝰ eam
ſubueīt vniuerſis. Latitudo eiꝰ
replet orbē terraꝝ. vt tua q̄ꝫ mia
plena ſit oīs terra Sic ⁊ ſublimi
tas eius ciuitatis ſupne inuenit
reſtauratōem. ⁊ ꝓfundū eius ſe
dētibꝰ in tenebris ⁊ vmbra mor
tis obtinuit redēptōem. Per te
em̄ celū repletū. infernꝰ euacua⸗
tus. inſtaurate ruine celeſtis hie
ruſalē expectantibꝰ miſeris vita
ꝑdita data. Sic potētiſſima et
pijſſima caritas ⁊ affectu ꝯpatiē
di ⁊ ſubueniēdi abūdat effectu.
eq̄ locuplex in vtroqꝫ. Un̄ ⁊ copi
oſiſſima ſua caritate ſapiētibꝰ et
inſipiētibꝰ ſe debitricē fecit. oībꝫ
mie ſue ſinū apuit vt de plenitu⸗
dine eiꝰ accipiēt vniuerſi. captiuꝰ

redēptoꝝ. eger curatoꝝ. pctoꝛ ve
niā. iuſtꝰ grāꝫ. āgelꝰ leticiā dn̄iqꝫ
tō t̄nitas gl'iāꝫ. filij ꝑſona caris
ſue ſubāꝫ. vt n̄ ſit q̄ ſe abſcōdat
a calore eiꝰ. Quid multꝭ moroꝛ?
Sileat miāꝫ tuā ꝟgo btā inq̇t.
Bern̄. ſi q̇s eſt q̇ inuocatā te in
ſuis neceſſitatibꝰ ſibi meminerit
defuiſſe ¶ Fuit ipſa demū̄
fortaliciū̄ terribile inimicis. ſm
illō Can̄. 6. Terribilis vt caſtro
rū̄ acies oꝛdinata. Reuera terri
bilis ē etiā ꝓncipi demonū̄. q̄ ma
rie pedibꝰ ꝯculcatꝰ. ⁊ ꝯtritꝰ miſe
ram patit̄ ſuitutē. Ipa em̄ ē q̄n-
dā a deo ꝓmiſſa mulier. ſpentis
antiq̇ caput virtutꝭ pede ꝯtritu
ra. Ipa inq̇t dn̄s ad ſpentē cōte
ret caput tuū Gen̄. 3. Cōteret in
quit nō ꝑcutiet aut vulnerabit.
Nā qd ꝑcutit̄ aut vulnerat̄ int
dum reſanat̄. qd ꝟo ꝯteritur. nū̄
q̄ꝫ vlteriꝰ repat̄. Sic ꝟgo fortis
inimicū ꝯtriuit. vt ꝯtra eā iſurgere
ampliꝰ non audeat. neqꝫ poſſit
ſed proſtratꝰ expaueſcit vllulat
atqꝫ fugit Huiꝰ fortitudinē ⁊ ꝯ
inimicos fortitudinē mulieres
famoſe Judith. Jahel. Heſter.
et cetere quaꝝ laus eſt in ſcripta
figurabāt Sapiētiſſimus ſalo-
mon admirādo ꝓphetauit Mu
lierē fortē q̇s inueniet. Prouer.
vlt. Nouerat vir ſapiēs hꝰ ſexꝰ
infirmitatē. fragile corpꝰ. lubri-
cam mentē. qꝛ tn̄ ⁊ deū legerat ꝓ
miſiſſe ⁊ ita videbat ꝯgruere. vt
q̇ vicerat ꝑ feminā. ꝑ feminā vin
ceret̄. ipam vehemēter admirās
aiebat. Mulierē fortē q̇s inue-
niet? qd eſt dicere. Si ita de ma
nu femine pendet et noſtra oīm
ſalus et innocētie reſtitutio ⁊ de
hoſte victoria. Fortis oīno nece
eſt vt ꝓuideat̄. q̄ ad tantū̄ opus
poſſit eſſe idonea. At ne hoc que
ſiſſe putet̄ deſpando. ſubdit ꝓ-
phetando. ꝓcul et de vltimis fi-
nibus ꝓcium eius. hoc eſt nō par
uum. non mediocre. non deniqꝫ
de terra. ſed de celo nec de celo
primo terris ꝓcium huiꝰ forti-
mulieris. ſꝫ de vltimis celoꝝ fi-
nibus. a ſummo celo egreſſio eiꝰ
Nec mirū̄ ſi terribile eſt hoſtibꝰ
virgineū hoc fortaliciū̄ qd etiā
ſua fortitudīe de celis traxit de
um. Vn̄ nō incōgrue ei dici pōt.
qd patri ſuo iacob ī teſtimoniū̄
fortitudis ab angelo dictū̄ eſt. ſi
ꝯ deum fortꝭ fuiſti. q̄nto magꝭ ꝯ
hoīes ꝑualebis. ¶ Ecce q̄le
nobis hodie dn̄s erexit taberna
culū̄. nube ſanctiſpūs optum. vt
eſſet cūctꝭ ſpectaculū̄ ſalutꝭ. aſilū̄
miſerꝭ. fortaliciū̄ terribile inimi
cis. Propt̄ qd eā eccīa exorās ca
nit. Maria mat̄ grē. q̄ ad ꝓmū̄.
mr̄ mie q̄ ad ſcōm Tu nos ab ho
ſte ꝓtege. et in hora mortis (qua
callidꝰ iſidiat̄) ſuſcipe. Ex q̄ etꝭ
ſatꝭ colligit̄. Q̄m iocūda q̄m ve
nerāda. q̄mqꝫ gl'ioſa ē dies hodi
erna In q nobil'ē ſtella ex iacob
dīno mūere nob orta. cuiꝰ radiꝰ
orbē vniuerſū illūiat. cuiꝰ ſplen-
doꝛ ⁊ ꝑfulget ī ſupnis et inferos
penetrat. Terras aūt ꝑluſtrans.

et mentes magis q̄m corpa cale-
faciēs. fouet virtutes. excoquit
vicia Ipſa eſt preclara et eximia
ſtella. ſup hoc mare magnum et
ſpacioſum. vbi mōſtra demonū
⁊ reptilia quoꝝ nō eſt numerꝰ ne
ceſſario ſubleuata. illuſtrans ex-
emplis. micans meritis. potēter
triūphās victorijs. Agamꝰ toto
corde omipotenti deo gratias. q̄
tale nobis erexit tabernaculū. ex
emplar pulcerrimū. ꝯſolatōꝫ dul
ciſſimā. ꝓtectōem fortiſſimam.
Ad quod omnes rogo ꝯcurrite.
Quiſquis es qui te intelligis in
huiꝰ ſeculi ꝓcellis fluctuare. ne
auertas oculos a fulgore huius
ſideris. ſi non vis obrui ꝓcellis
Si inſurgant venti tempeſtatū.
ſi incurras ſcopulos tribulatōm
reſpice ſtellam. voca mariā. Si
iactarꝭ ſupbie vndis. ſi ambitōꝭ
ſi detractōnis. ſi emulatōnis. re
ſpice ſtellam. voca mariam. Si
iracūdia. ſi auaricia. ſi illecebra
nauiculā ꝯcuſſerit mentis. reſpi
ce mariā. Si criminū imanitate
turbatus. ꝯſciētie feditate ꝯfu-
ſus. iudicij horrore pterritꝰ. ba-
ratro icipias abſorberi triſticie
claudi deſpatiōis abiſſo. cogita
mariā. In piculis. in anguſtijs.
in rebus dubijs. Inuoca mariā
cogita mariā. Non recedat ab
ore. non recedat a corde. et vt im
petres eius oratōis ſuffragium.
ne deſergs eius ꝯuerſatōis exem
plū. Ipſam ſeqns nō deuias Ip
ſam rogans nō deſperas. ipſam
cogitans nō erras Ipſa te tenen
te non corruis. Ipſa te ꝓtegen-
te non metuis. ipſa duce non fa-
tigaris. ipſa ꝓpicia peruenis ad
littora eternitatis.

¶ In feſto conceptionis marie. ſermo. IIII. in ordi ne. XVIII.

Aue maria

A ¶ In hoc ſacro tpe.
quo ſalutꝭ noſtre ꝑmor
dia. et ꝯſiderare. et cū graꝝ actio
ne rememorari oportet. aduētꝰ
videlicet noſtri ſaluatoris in car
nem. in q̄ noſtrā ſalutē opatꝰ eſt
in medio terre. oportune incidit
feſtum iniciale virginis. matris
eiuſdē carnis materiā miſtrantꝭ
Ut ſicut ſine ea hūanū genꝰ mi-
nime repatum eſt. dicēte Bern̄.
ſmōe. 2. de pente. ſic ſine xpo ni-
hil eſt effectum. ita ſine illa nihil
reeffectum. ſic etiā ſine eius ꝯme
moratiōe feſta hūane repatōnis
nullatenꝰ agerētur. Sed queād
modū nūc ab eccleſia ꝑmꝰ xpi ad
uentus in carnē celebratur. ita ⁊
matris eius p quā venire digna
tus eſt ꝓductōis iniciū. ab eadē
ſolennizet. ¶ Agamus ergo et
nos digne et ſolenniter virginis
intemerate ꝯceptōm. quā ſanctā
nemo dubitare ſinitur. q̄ eam pꝰ
q̄m ꝯcipetur ante ſecula electā.
in ꝑncipio labentꝭ ſeculi ꝓmiſſā.
figuris ꝑſignatā. ꝓphetaꝝ ora-
culis ꝑnunciatā. ſuppliciter ſu-
ſpirijs patrū queſitam. iuſtoꝝ la

crimis pentū obtentā. ⁊ ab eter-
na ſapia ſibi ſingulariter ī habi-
taculū non dubitat fabricataꝫ.
¶ Si igiꝰ vniuerſa dīno cultui
et obſequijs deputata ſctā fore
neceſſe ē. ꝑpter qd̄ ⁊ tēplū. vaſa.
veſtes. ſctificari oꝑtuit. q̄ ⁊ mlꝰ-
tiplici ſcꝑture teſtio ſctā noiantꝰ
⁊ ſunt. Sꝫ ⁊ ꝑs illa tēpli in q̄ ar
ca dei. ac ꝑpiciatorium vn̄ rn̄ſa
dn̄i ſacerdotes ppl'i expectabāt
ſctm̄ ſctoꝝ dici iuſſū ē. Exo. 26.
et ad heb. 9. quis in illiꝰ ꝟgis fa
brica defctm̄ quēcūqꝫ culpabilē
ſuſpiceꝰ. quomō nō ſctiſſima eti
am in ꝑmo inſtanti ſui eſſe foret.
In qua eťna pris ſapia non ſolū
hitare ſꝫ ⁊ carnē illā q̄ vniuerſa
repropiciauit patri. ſiue que ī celꝰ
ſiue q̄ in terris ex ea ſumere. ⁊ tā
ta ſibi ī eādē ꝟginē ꝯgnatōe iūge
re dignareꝰ vt merito in eū redū
daret tāqꝫ mris in filiū. oīs eius
laus ⁊ ipꝛoperiū. Hinc vt hiſto
rie docēt. puſqꝫ ꝯcipeꝰ tociꝰ cla
ritatis ei nomē imponiꝰ. Nomē
vtiqꝫ maria. qd̄ ſuaꝝ interꝑtatō
nū maieſtate. oēm ab eius exor-
dijs macule auferat ſuſpitōnem
Quis nāqꝫ in ſtella et ſtella ma-
ris maculā: quis in illuīata et il-
uminātē vmbrā. quis in dn̄atri
ce incuriā. In amaritudie volu
ptatꝫ culpā. In mari redūdatiſſi
mo d̄fectū aliquē ſuſpiceꝰ? Que
omia cū nomē maria clariſſimū
reꝑſentat. admirabilē eiꝰ nobis
mūdiciā ⁊ ſctitatem incoinq̄na-
tā certiſſime exꝑmit ⁊ demōſtrat

Qd̄ repetentes deuociꝰ ꝑ impe
trāda dicendi audiēdiqꝫ grā cā
ſalutemꝰ cū angelo dicētes. aue
maria. B ¶ Diximꝰ decurꝰ
ſmonibꝰ de ꝟbo aue. in quo fer
me medietas laudū ꝟginiſ ꝯclu-
diꝰ. ſ. impfectōꝫ remotio. ⁊ totiꝰ
mali. Dicēdū eſt ꝯn̄ter de ſeqn̄ti
bus dictiōibꝰ in q̄bus reliq ꝑs
ꝟginee ꝯmēdatōis attēdiꝰ ſcꝫ ꝑ
fectō boni Siq̄dē quidq̄d lau-
dabile ꝑdicaꝰ. aut negatie ex re-
motōe coꝝ q̄ culpāꝰ. aut affirma
tiue ex inheſiōe ⁊ aſſiſtentia eorū
que ad ꝑfectiōem ꝑtinēt. ꝯmen-
daꝰ ¶ Cōmendaꝰ aūt ꝟgo omni
laude excellentioꝛ in ſequentibꝰ
ꝟb. Primo ex noie. dehinc ex in
exiſtentiū reꝝ. grārū. ⁊ donoꝛuꝫ
ſublimitate. ¶ Nomē ꝟginis ſ
ꝑdicta eſt maria Nomē vtiqꝫ pꝰ
illud filij ſui nomen ſuꝑ omē no
men. Veneratōis cultu ⁊ ipm̄ di
gniſſimū. ſimul ⁊ dulciſſimū. qd̄
ſicut nomē ſponſi oleū eſt effuſū.
Nā et ſi in noīe ieſu omne genu
flectiꝰ. colentiū eū latria adora-
tōe. In noīe nihilōinꝰ marie ge-
nu omne flectiꝰ colentiū eam yꝑ
dulia veneratōe. Ita vt nec ifer
nalīū mōſtroꝝ genua ꝯtra eā ſta
re poſſint. q̄rū ꝑncipis caput pe-
de ꝟtutis ꝯtriuit. Sed nomen
hoc ꝯtremiſcere oꝑtet ⁊ vlulan-
do clamare. Terribilis ē nobis.
vt caſtroꝝ acies ordinata Dul
ciſſimū q̄ꝫ eſt marie nomē Etiāꝫ
quodāmō noīe filij tenerius. de
quo btūs Bern. in ſmone de an

nūciatōe ait Sicut nomē ieſus
ē mel in ore. jn aure melos. in cor
de iubilus Sic et nomen marie
et ſubdit Si dicere audem⁹ Je
ſus q̄ſi ſupbū ⁊ nimiū ē potēs no
men. Vn̄ ſi in ieſu. aut deitatis.
aut ſexus virilis ſeueritatē aliq̄s
vereatur ad mariā recurrat. in q̄
nihil hoꝝ ſuſpectū ē. Maria no
men eſt muliebre. māſuetudinē p
ferēs ⁊ ꝯmēdans. Eſt etiā oleū
effuſum. q2 ſic ⁊ nomen ſpōſi ad
inſtar olei. lucet. paſcit. ⁊ vngit.
lucet p̄dicatū. paſcit recordatū.
jnuocatū lenit ⁊ vngit Q̄d meli
us appebit ſi p ei⁹ interp̄tatōem
effundit̄ q̄d in ſuoꝝ claudit̄ ſmi
nis l̄raꝝ. ¶ Interp̄tat̄ autē
maria ſm Hiero. ⁊ Bern̄. ſtella
maris. vel amaꝝ mare. vel dn̄a.
aut illūiatrix aut illūiata. Ecce
largā effuſiōez in q̄ntuplici nois
interp̄tatōe Vez q2 quarta ⁊ q̄n
ta ſufficiēter includunt̄ in p̄ma.
Nā ſtelle ſm phos a ſole illūiate
cetera illuminānt. Jdō ſat3 erit ſi
has tres pſeq̄mur. q̄b⁹ interp̄tat̄
ſtella mar3. dn̄a. amaꝝ mare. Jn
ſtella mar3 intelligi⁹ pſone clariſ
ſimā dignitatē. virgineā fecūdi
tatē. gr̄e diffuſiōez. ꝓpter tria q̄
in ſtella ꝯgnoſci⁹. lucē. radiū. in-
fluentiā. in dn̄a p̄ncipādi maie-
ſtatē. in amaro mari. caſtigatō3.
ꝯpaſſiōis. ⁊ diſciplīe amaritudi
nē. ⁊ donoꝝ ⁊ gr̄aꝝ velut fluminū
ꝯgregatōz. q̄ ſi p ei⁹ feſta tractā
da ptimur abūdanti⁹ nois diffu
ſiōez ꝯg̃ſcem⁹. p̄mā pticulā pn̄ti

ſmōe expediem⁹ Dd Sz p⁹
inq̄ram⁹ cur nōmen illud q̄d an-
gel⁹ in ſua ſalutatōe tacuit (Ait
em̄ euāgeliſta teſte. Aue gr̄a ple-
na) eccleſia interpoſuit. q nūc eā
dē repetēdo d̄t. Aue maria gr̄a
plena. Ad h̄ rn̄det Albert⁹ in de
lau. virgi. q. 28. Oſtendēs q̄ nec
angel⁹ ſine cā omiſit. nec fruſtra
eccleſia addidit. Dicit eni ange-
lus. nō errauit nō apponēdo. nec
eccleſia apponendo maria errat.
Angel⁹ eni ſalutādo digniſſime.
nouo noīe digitat3 ſalutauit. vt
p mutatōem nois. mutatio ſta-
tus ſcaret. ⁊ eminētia dignitat3
Vn̄ ei p ꝓpo noie ſc3 maria. no
men nouū ipoſuit. ſc3 gr̄a plena.
iuxta illd̄. vocabit̄ tibi nomē no
uū. q̄d os dn̄i noiauit. Hoc aūt
q̄d dico gr̄a plena. circūlocutio
tm̄ eſt nois ꝓprij btē virgis ⁊ p-
ſone ipi⁹. q̄d nulli alij ꝓpe ꝯueit
nec deo nec creature. ſm q̄ pleni
tudo gr̄e intelligitur ſuſceptiue.
De⁹ eni nihil h̄t ſuſceptie Nulla
ẜo alia creat̄a plena ē gr̄a ſuſce
ptie p̄ter btā3 virginē. q ſola tm̄
accepit. q̄ pura creatura pl⁹ acci
pe nō potuit Vn̄ q2 h̄ ei ita ꝓpū
fuit. angel⁹ illd̄ p ꝓpo noie. h̄ eſt
plena gr̄a ipoſuit. Eccīa āt nom̄
maria appoſuit. ad gr̄a plena. vt
p gr̄a plena recolat btiſſime vir-
gis digitatē. ⁊ p maria inclinet
eā ad nr̄am ncc̄itatē Jpa em̄ gr̄a
plena p influentiā dine bonitat3
data eſt nob̄ ſtella maris. vt eius
plenitudo gr̄e. ſuppleat in nobis

defectū culpe. et ipſa ſtella in fir
mamēto glorie fixa. nos naufra
gos d̄ ſtatu miſerie traducat ad
portū ſalutis eterne. hec Albtus
Ecce rōnabilit nomē maria qd̄
in ipſa ſalutatōe angel⁹ omiſit ec
cleſia addidit ¶ In hoc āt
nomie qd̄ ſtella maris interptat
ſcatur nobis pſone virginis (vt
dictū ē) clariſſima dignitas Eſt
em̄ in ſtella lux. et lux pticipata.
Sz luce nihil digni⁹. nihil puri
us. nihil pulcri⁹. In ſpūalibꝫ
digniſſimū. lux ē ſpūalis ꝛ in pu
re corpalibꝫ lux corpalis. ꝑ Aug
Nā rō luc; pncipaliter ꝛ pmo in
uenit in natura dīna. Siqdem
rō lucis eſt maifeſtatio. lux em̄ ē
q̄ aliqd manifeſtat Eph. 5. Oia
q̄ agunt in lūie manifeſtant. Di
uina igit eſſentia. in q̄ oia clariſſi
me ꝛ p° relucēt. eſt vniuerſalis. p
ma et pfectiſſiā lux. hinc Johes
ait De⁹ lux eſt ꝛ nō ſūt in eo tene
bre vlle. 1. Joh. 1. Poſteri⁹ in nā
angelica Qui facit āgelos ſuos
ſpūs ꝛ miſtros ſuos flāmā ignis
Repit etiā rō lucis in homie ad
imaginē vere ꝛ ſūme lucis create
Marie aūt in his in qbus p pti
cipatōem eterne luc; ſplendet lu
men fidei. vñ Ephe. 5. Erat; ali
qn̄ tenebre nunc aūt lux in dn̄o.
vt filij lucis ābulate. et. 2. Theſ.
5. Oēs vos filij lucis eſtis ꝛ filij
diei. Non em̄ ſum⁹ noctis neqꝫ
tenebrarū. Et vltimo in natura
corpali. ꝛ in qlibet genere lux pri
matū obtinet. Qd̄ etiā corpalis
lucis ſitus teſtat Nā in celo orit
et de celo. ſic ſcribit de ſapia di-
uina. Ecci. 24. Ego feci in celis
vt oriret lumē indeficiēs. Nihil
q̄z luce puri⁹. q̄ nulli⁹ imdicia fe
dari pt. nā inqnata iradiat ſine
ſui ꝯtagiōe. Nihil etiā pulcrius
ſine q̄ cetera oia nō pulcra. ſz ve-
lut in chaos pmū redierint ſunt
ꝯfuſa. vñ Ambro. lux facit ꝙ ce
tera mundi mēbra ſunt pulcra ꝛ
laudib⁹ digna ¶ f Sic vir
go glorioſa que lux eſt imediatiſ
ſima illi ſūme et eterne luci. cete-
ris oibꝫ dignior. purior eſt ꝛ pul
crior Dignior. qꝛ nō ſolū ſicut
angeli ꝛ hoies a ſole ſūma luce il
lumiata eſt. ſed fuit aurora. q̄ de
ſe ſolē illū pduxit q̄ oia illūiabi-
lia illūiauit. vt dt Albt⁹ ſup miſ
ſus ē. q. 25. Et recte p nubeculā
illā lucē ſcz. pma die factā. de q̄
poſtea ſol fact⁹ eſt. ſignificat. de
quo etiā p pphetā dr. Ecce dn̄s
aſcendet ſup nubē leuem. ꝛ ingre
dietur egiptū. Jſa. 19. qd̄ expo-
nens Bern. ſ. j. de aduētu dn̄i
ait. loquēs de carne xpi ſumpta
de virgine. Hec eſt illa leuiſſima
plane ꝛ prefulgida nubes. ſupra
quā aſcenſur eū. ppha pdixerat
vt deſcēderet in egiptū. ¶ Puri
or. qm̄ qdqd fragilitatis eſt ſiue
corruptōis. excellentiſſima qua-
dam ſublimitate p ceteris oibꝫ
excedit ꝛ ſupgredit creatur;. vt
ait Bern. in ſ. Signū magnū.
Et infra. H⁹ oia tam excellēter
irradiari noſcunt. vt nihil in ea.

non dico tenebroſum. ſꝫ nec ob
ſcurū ſaltē vel minꝰ lucidū. ſiue
tepidū aliq̇d. aut ñ feruētiſſimū
liceat ſuſpicari. ꝓpter qḋ beatꝰ
Anſ. in de ꝯceptu virginali iq̇t.
Decuit eā tāta puritate nitere. q̄
maior ſb deo neq̇t intelligi. Sꝫ
d. q̄uo purior angelis in quibus
nihil impuritatꝫ inuenit̃. So
lutio Eo mō quo ſupiores. puri
ores inferioribꝫ (quos purgant.
illuīant. aut pficiūt ſm Dioni.)
dicunt̃. et ipſa d̄r purior angelis
Eſt eni puritas p remotōem ma
cule vel feditatis. ⁊ eſt puritas p
additōem ſubtilitatis aut lumi
noſitatis Sic criſtallus lumio-
ſior purior d̄r. Ita maria d̄r puri
or angelis. q̄r imediate a ſpūſcō
illūiata hinc gabriel. Spūſſan-
ctus ſupueniet in te ⁊c. H

¶ Pulcrior vniuerſis corpe p-
pter candorē incōpabilis virgi-
nitatis. Mente ꝓpter claritatē
diuine ꝯtemplatōis. Affectu. ꝓ
pter ardorem ſinceriſſime carita
tis. Conuerſatōe. ꝓpter exēplari
tatem pfecte virtutis. ⁊ magiſte
riū totius ꝓbitatis. Hinc de ea
nō incōgrue accipit̃ illud Sap.
7. Specioſior ē ſole. et ſup oēm
diſpoſitōem ſtellaꝝ luci cōpata
inuenit̃ prior. vt p ſolem. ſol ma-
terialis. p ſtellas creatura ange-
lica. p lucem intelligentia intelli
gatur hūana Hinc de ea ſpōſus
in canticis ait. Oſtende mihi fa
ciem tuā. ſonet vox tua i auribꝫ
meis. Vox eni tua dulcis et faci
es tua decora Nec mō in ſeipā
pulcra. ſꝫ ſtellaꝝ more etiā alios
irradiando pulcrificat. Nam vt
refert Bonauē. Quāuis pulcer
rima fuit. tñ a nullo vnq̄ꝫ potuit
ꝯcupiſci. q̄r eius puritas oīm cor
da penetrabat ⁊ in eis oēs motꝰ
illicitos extinguebat Et idō fre
quēter cedro et mirre ꝯpatur. q̄r
ſicut odor cedri ſerpentes ⁊ ver-
mes fugat. ita ⁊ odor ſue virgini
tatis de alioꝝ cordibꝰ brutales
motus expellebat. ¶ Propter
has itaq̄ꝫ ꝓprietates. virgo luci
diſſima ſtella dicit̃. et iuxta aliā
ꝓprietatem illuminata. Nō ipa
eſt ſol iuſticie. hunꝫ eni pepit. ſꝫ
ſtella ab eodem illūiata. H

¶ Illuminata aūt vndiq̄ꝫ. a pte
ſupiori. inferiori. interiori. ⁊ ex-
teriori. ſic in Apoc. innuit̃. c. 12.
Mulier amicta ſole. ⁊ luna ſub
pedibꝫ. ⁊ in capite eiꝰ corona ſtel
larum. 12. et in vtero hn̄s. Stel
le. 12. corone qua illuminat̃ a pte
ſupiori. ſunt nouē ordines ange
loꝝ. et tres beatoꝝ. ſcꝫ martiꝝ.
ꝯfeſſoꝝ ⁊ virginū. qui omēs eam
illuminādo coronant. quia cir-
cūdando. ꝯfitētur. laudant. ho
norant. venerant̃. hinc in canticꝭ
d̄r. Circūdabant eā flores roſaꝝ
et lilia ꝯuallium. ¶ Per lunam
ſub pedibꝫ eiꝰ. intelligit̃ militās
eccleſia que adhuc mutabilitati
ſubijcitur. quā virgo ſub pedibꝫ
habet. q̄r ipam ſub ſua ꝓtectōe
et defenſione tenet. donec ad pa
cem eternā eam deducat. et tunc

omnem mutabilitatē aufert. ſm
illud pſ̄. Orietur in diebus ei⁹
iuſticia et abundantia pacis do
nec auferatᷣ luna. id eſt mutabi-
litas que ꝑ lunam deſignatur
¶ Illuminatio interior deſigna
tur ꝑ hoc qđ đr. in vtero habēs.
Nec đr quid haberet. ad oſten-
dendū q illđ ineffabile eſt. Ha
bebat ei in vtero ſplendorē diui
nū. ad Hebre. i. Qui cū ſit ſplen
dor glorie ꝛc̄. et Sap. 7. Cādor
eſt lucis eterne et ſpeculū ſine ma
cula. quō ita vt Bern̄. ait. Illu-
minata intus et foris. tanq̄ȝ ſole
circūfuſa. vt ꝓfundiſſimā diuīe
ſapie. vltra q̄ȝ credi valeat abyſ-
ſum penetrauit. Ut quantū ſine
ꝑſonali vnione creature cōditio
patiᷣ. luci illi inacceſſibili videa
tur immerſa. Illo nimirȝ igne ꝓ-
phete labia purganᷣ. Illo igne
ſeraphin accenduntᷣ. Longe ali-
ter maria meruit nō velut ſūma
tim tangi. ſȝ opiri magis ⁊ circū
fundi. et tanq̄ȝ ipſo igne ↄcludi.
¶ Quāq̄ȝ et ꝑ ſolē quo amicta ꝑ
hibetur corp⁹ imortale. qđ nunc
poſſidet in gloria. nō incōgrue
ītelligatur exteri⁹ illūiari. ꝓpter
dotes corꝑis glorioſi in ſolis ra-
dio deſignatas. Radius nanq̄ȝ
ſolis clariſſim⁹. agilis eſt. et ſub
ito de oriente in occidentē tranſ
latus. ſubtilis. vitra penetrans.
et impaſſibilis. ita vt nulla violē
tia ventoꝝ vel alioꝝ quoꝝcunq̄ȝ
corꝑm ledi poſſit Hec de ei⁹ lu-
minoſitate nūc ſufficiāt. ex q̇bus
patet. quō vere đr ſtella ꝟgo ma
ria Quā hodie ſalutantes dici⁹
Aue maria Et tm̄ de ṗmo I
¶ Poſtq̄m nunc oſtēſum eſt ma
riam dici ſtellam reſtat ↄſeq̄nter
videre. ſᷣ ṗmā nōis interp̄tatōez
(de q̄ nūc ſmō) qꝛ đr ſtella marꝫ.
Eſt autē ſtella maris. ſtella q̄dā
firmamēti. iuxta polū articū ſita
Nō eſt ip̄e polus. ſed polo ꝓpin
quior et ceteris ſtellis ibi appen
tibus lucidior. Cui⁹ inter alias
plurimas hee ſunt ꝓṗetates no
bis nunc deſuiētes. Prima. q̄m
ſtella maris polo ꝓpinquior quā
uis parū moueᷣ a polo tn̄ non re
cedit. ſȝ polū ſua aſſiſtētia demō
ſtrat ⁊ oſtēdit Scđa. ſtella ma-
ris cū ſit ceterꝫ ſplēdidior. ſeptē
trionē reſpicit et occiduis ꝑtib⁹
nō occidit. et lucis ſue radiū libe
raliter ſemꝑ ſpargit. Tercia. ſtel
la maris nauigātes in mari diri
git ⁊ ſuo ductu ad optatū portū
tranſmitit. Quarta. ſtella marꝫ
nullā ceteraꝝ ſtellaꝝ circūgirat.
ſȝ ab aliq̄s oībus circūgiratᷣ.
Hee ꝓṗetates longe veri⁹. miſti
ce in nr̄a ſtella maris inueniuntᷣ
ſi diligentius req̄rantᷣ. ¶ K
Eſt itaq̄ȝ maria imobili polo ꝓ-
pinq̇or. mobil' quiđ. ſȝ nō a polo
recedēs. ip̄m nob exhibet et đmō
ſtrat. Pol⁹ ħ imobilis (q̄ et ſmi
n⁹ ē axis mđi. ſuꝑ q̄ celū voluitᷣ)
diuia nā ꝟbi eſt. q̄ in ſe imobilis
et eťna cuncta ſuſtentat Heb. i.
Portās oīa ꝟbo virtutꝫ ſue. cū-
ctis motū tribuit. vitā ⁊ ſenſum

In ipſo enim viuim⁹ mouemur
et ſumus Actu.17.et Boeti⁹.3.
de ꝯſolatiōe.me.9. Terrarum ce
liq̨ ſator.ſtabiliſq̨ manēs. das
cuncta moueri. Huic polo vir⸗
go maria omnibus angelis ⁊ ſan
ctis ꝓpinquior eſt.quia nulla cre
atura pura tantum acceſſit ꝑfe⸗
ctōe ad deū.quantū mr̄ dei.que
deū genuit. ⁊ maternali auctori
tate deū filiū ſuū noīauit.⁊ ſub⸗
ditū habuit et ꝑentem. Fili inq̄t
quid feciſti nobis ſic Et ſeq̄tur.
deſcendit cū eis. haud dubium
q̄n cū ioſeph ⁊ maria ī nazareth.
et erat ſubdit⁹ illis Luce.2. de h̄
btūs Bern̄.ome.j.ſuꝑ miſſus ē.
ita ait. Nōne tuo.imo veritatis
iudicio.illa q̄ deū habuit filium
ſuꝑ oēs choros exaltabit̄ angelo
rum. An nō deū ⁊ dn̄m angeloꝝ
maria audacter ſuū appellat fili
um di. Fili q̄d feciſti nobis ſic?
Quis h̄ audeat angeloꝝ? Suf
ficit eis ⁊ ꝓ magno h̄n̄t. ꝙ cum
ſint ſpūs ex ꝯditōne.ex gr̄a facti
ſunt et vocati angeli. Teſtante
dauid. Qui facit angelos ſuos
ſpūs. Maria ṽo ſe matrē agno
ſcens. maieſtatē illam.cui illi cū
reuerentia ſuiunt. cum fiducia
ſuū nūcupat filiū. Nec dn̄s dedi
gnat̄ nuncupari q̄d eſſe dignat⁹
eſt. Nam paulo poſt ſubdit euā
geliſta. Et erat ſubditus illis.
Quis quib⁹? Deus hominibus.
Deus cui angeli ſubditi ſūt. cui
ꝑncipatus ⁊ poteſtates obediūt
ſubditus erat marie. Nec tantū
marie. ſed etiā ioſeph ꝓpter ma
riam. vtrimq̨ ſtupor vtrimq̨ mi
raculum. et ꝙ deus femine obtē⸗
peret. humilitas abſq̨ exemplo.
et ꝙ deo femina ꝑncipetur.ſubli
mitas ſine ſocio. Mirare ergo
filij benigniſſimā dignatōem.et
matris excellentiſſimā dignita⸗
tem Hec ille. Quāuis autem
maria ꝓ ꝯditiōe creature ac ver
tibilitate arbitrij. mobilis fue⸗
rit ꝑ naturam. Nunq̨ aūt ab h̄
īmobili polo receſſit per gratiā.
Nam et hunc polum cunctis ſe⸗
culis inuiſibilem ⁊ incognitum.
ipſa luciditiſſima nube innocētis
hūane nature. de ſua ſubſtantia
ſumpte.circūtexit.et huic mūdo
exhibuit.videndū. palpandum
et agnoſcendū.hinc Iſay.9. Do
minū ſuꝑ nubem leuem plane et
luciditiſſimā aſcenſuꝝ predixerat
vt deſcenderet in egiptum. Ab
hoc ergo polo xp̄o bn̄dicto. ma
ria ad punctum non recedit.ſed
ſemꝑ aſſiſtit.ſemꝑ pro nobis in⸗
tercedit et iugiter nos ꝓtegit et
cuſtodit. Propter quod d̄ filio
ſuo dicitur. Ecce non dormita⸗
bit neq̨ dormiet q̄ cuſtodit iſra⸗
el. Ita et ipſa filio aſſiſtens.non
dormitat. ſed ſemꝑ ꝓ nobis vi⸗
gilat. vnde et dicere poteſt illud
Iſay.21. Suꝑ ſpeculā domini
ego ſum ſtans iugiter per diem.
et ſuper cuſtodiam domini ego
ſum ſtans totis noctibus. Huic
polo ſe ſemꝑ ꝯiunctam oſtendit
cum in cantico ſuo ait. Exulta⸗

uit ſpiritus meꝰ in deo ſalutari
meo. Nec em̄ abeſſe poterit. vbi
ſpiritus eius exultans. indiui-
duo heret amore. In deo autem
ſuo et omnium ſalutari exultat.
quē anima eius ſemꝑ magificat
Idcirco vbi hic cordis ſui the-
zaurus fuerit. ibi cor eius ma-
nere. nemo poterit dubitare. di
cente dn̄o. vbi thezaurꝰ tuus ibi
et cor tuum ⁊c̄. ☞ ¶ L. Se-
cundo recte dicitur maria mariſ
ſtella. quia ceteris ſplendidior.
ſeptētrionē reſpicit. occiduis ꝑ-
tibus non occidit. et lucis ſue ra
dium liberaliter ſemper ſpargit.
¶ Propter ſplendoris ſui excel
lentem claritatem. non tantum
ſtelle ſed ſoli ꝯpatur. teſte Bern̄
in ſmōe qui incipit Fecunde vir
ginitatis. Tolle corpus hoc ſola
re inquit. quid illuminat mdm?
vbi dies? Tolle mariā hanc ma
ris ſtellam. maris vtiꝗ magni et
ſpacioſi. quid niſi caligo inuol-
uens ⁊ vmbra mortis ac denſiſſi
me tenebre relinquunt. Et ome.
2. ſuꝑ miſſus ē. idē ait. Ipſa ē no
biliſſima ſtella ex iacob orta. cu-
ius radiꝰ orbē vniuerſuꝫ illūiat.
cuiꝰ ſplendor ⁊ ꝑfulget ī ſuꝑnis.
⁊ īferos penetrat. terras aūt ꝑlu
ſtrās. ⁊ calefaciēs magis mentes
ꝗꝫ corpa. fouet ꝟtutes. excoq̇t vi
cia. ¶ Reſpicit ꝗꝫ ſeptētrionē. et
occiduis partibꝰ nō occidit qm̄
grē ſue radios ad peccatores ſꝑ
dirigit qui ꝑ ſeptētrionem ꝑtes
ꝗꝫ occiduas deſignantur. Et ſic

filius non iuſtos. ſed peccatores
vocare venit ad penitētiam. ita
et mater filij. peccatores reſpicit
ſeqꝫ eis aduocatā ad filium pre-
bet. hinc Bern̄. in ſmone ſupra
allegata. Aduocatum vis habe
re ad filium? ad mariā recurre.
Exaudiet matrē filius. et exau-
diet filium pater Filioli. hec pec
catorꝝ ſcala. hec mea maxima fi-
dutia eſt. hec tota ratio ſpei mee
¶ Luciſqꝫ ſue radium ſemper et
vbiqꝫ liberaliter ſpargit Lux eiꝰ
ſapientiā intellige et caritatem.
Radium miſicordiā a caritate
ꝓcedentē. Quā ſemꝑ ⁊ vbiqꝫ li-
beraliſſime ſpargit vt nemō ſit q̇
ſe abſcondat a calore eius. hinc
Anſ. O femina mirabiliter ſin
gularis ⁊ ſingulariter mirabilis
per quā elemēta renouantur. in-
fernus recōciliatur. demones cō
culcantur. homīes liberantur. et
angeli reintegrātur. Et iterum.
O femina plena et ſupplena gra
tia. de cuius plenitudinis abun
dantia ſic reſperſa reuiuiſcit om
nis creatura. Hinc etiā in ſmōe
de aſſūptōe Bern̄. ait. Sileat
miſicordiā tuā virgo btā. ſi q̇s
eſt q̇ te inuocatā in nccitatibꝰ ſu
is ſibi inuenerit defuiſſe. ⁊ ſeq̇t.
Hec eſt. n. q̄ totiꝰ mdi repatōem
obtinuit. ſalutē oīm impetrauit
Quis ergo miſicordie tue (o be
nedicta) lōgitudinē. latitudinē.
ſublimitatē. et ꝓfundum q̄at in
ueſtigare? Nā lōgitudo eiꝰ vſqꝫ
ad diem nouiſſimū inuocātibꝰ

eā ſubuenit vniuerſis. Latitu-
do eius replet orbem terrarū vt
tua quoqꝫ miſericordia plena ſit
omnis terra. Sic et ſublimitas
eius ciuitatis ſuperne inuenit re
ſtauratōem ꝛ pfundū eius ſedē
tibꝰ in tenebris ꝛ vmbra mortis
obtinuit redēptōem. Per te em̄
celū repletū. infernꝰ euacuatꝰ. in
ſtaurate ruine celeſtis hieruſalē
expectātibꝰ miſerꝫ vita pdita da
ta Sic potētiſſima ꝛ pijſſima ca
ritas. ꝛ affectu ꝯpatiēdi. ꝛ ſubue
niendi abundat effectu. eq̄ locu
ples in vtroqꝫ. Et in ſmōe q̇ inci
pit. Signū magnū idē dt. Oi-
bus oīa facta eſt. ſapiētibꝰ ꝛ inſi
piētibꝰ copioſiſſima caritate de
bitricē ſe fecit. omībꝰ mie ſinum
aperuit. vt de plenitudine illius
accipiāt vniuerſi. captiuꝰ redēp-
tōem. eger curatōem. triſtis ꝯſo
latōem. pctōr veniā. iuſtus grāz.
angelus leticiā. Deniqꝫ tota tri-
nitas gloriā. filij pſona humane
carnis ſubāz Si adhuc pctis
ḡuatꝰ trepidas accedere Theo-
philū attēdito. q̇ vt refert Fulb-
tus carnotenſ. eps. Apud ſiciliā
cuiuſdā epi vicē gerēs. ab eiꝰ ſuc
ceſſore ſubmōtꝰ. agitāte impacia
p dignitatis ſue recupatōe ma-
leficū iudeū ꝯſuluit. ac xp̄o. mr̄e
qꝫ virgine. ꝛ fide catholica abne
gatis dyabolo ſe reſignauit ſub
cyrogrpho. ppa manu ſcripto. et
annulo ſuo ſigto demoniqꝫ tra-
dito. Dyabolica itaqꝫ calliditā
te reſtitutꝰ. tandē ad ſe reuerſus
ingemuit. ꝛ ad mie matrē. quam
iā abnegauerat iterꝫ ꝯfugit Sꝫ
nec criminis immanitate victa. de
ſperatū aīauit. exaudiuit. pn̄iam
ſuaſit. xp̄o recōciliauit. cyrogra-
phū ſue dānatōis reſtituit Qui
exultās. omīa apte ex ordine co-
ram epo ꝛ cunctꝫ ꝯfeſſus. ſeq̄nti
tercia die in pace q̇euit Propter
hanc incōtractā mie ſue diffuſio
nem. beatā dicunt eā oēs gn̄atio
nes. vt i ſuo cantico teſtatꝛ Sūt
em̄ generatōes celi ꝛ terre Pater
ſpirituū ait apl's. ex quo oīs patꝛ
nitas in celo et in terra noīatur.
Beatā ḡ dicūt oēs generatiōes
qꝛ oībus gn̄atōibꝰ vitā et gl'iam
genuit. Et in ea angeli leticiā. iu
ſti grām. pctōres veniā inueniūt
in eternū. M Dicitꝛ etiā ꝫº
ꝯgrue maris ſtella. qꝛ nauigātes
in mari dirigit et ſuo ducatu ad
optatū portum trāſmittit. Ma
re mundus eſt. mare magnum et
ſpacioſum. in quo ſunt pericula
plurima venti tentationum. flu-
ctus pſecutōnum. ſcopuli aduer
ſitatum. tenebre ignorantiarꝫ. pi
rate crudeliſſimi ſpūalium bono
rum. quibus omnibus incaute
nauigantes vrgentur ad interi-
tum ſempiternum. Turbulen-
tiſſimo itaqꝫ mundi profundo
ſuperpoſita eſt ſtella maris ma-
ria. vt a ſcopulis muniat a flucti
bus eripiat. a piratis defendat.
et ſic poſtremo ad portum ſalu-
tis eterne perducat. Ipſa in-
quam eſt pclara et eximia ſtella.

ſuꝑ hoc mare magnū ⁊ ſpacioſū
neceſſario eleuata. micans meri
tis. illuſtrans exēplis. ait Bern̄.
ſuꝑ miſſus eſt. o. 2. Meritis q̇
dem ⁊ orationū ſuffragijs adiu-
uat laborātes. Exemplis vite ꝑ-
fectiſſime dirigit deuiātes. hinc
Ambro. li. de virginib⁹. Talis
inquit fuit maria. vt eius vni⁹
vita. ſit oīm hoīm diſciplia. Et
caīt eccīa Cui⁹ vita glorioſa lu
cē dedit ſeculo. ⁊ vita inclita cū
ctas illuſtrat eccīas. Q̄m ſi dili
genter aſpicit̄ nihil eſt virtutis
nihil ſpecioſitatis. nihil caſtita
tis. nihil candoris ac glorie q̄d
ex ea non reſplendeat. ſicut ait
Hieronim⁹ in ſmōe cogitis. et
ſequit̄. ip̄a em̄ celeſtē nobis vitā
in terra oñdit. ī qua velut ī ſpe-
culo refulget forma ꝟtutis.
Habetis in ea ſubdit id̄ Hero
nim⁹ magiſteria ꝓbitatis exp̄ſ
ſa. q̇d ṗmū eligere. quid reſpue
re. quid ſequi debeatis Cui⁹ vi
ta oīm diſciplina eſt. cuius mo-
res inſtituta ſūt eccīaꝝ que p̄cel
lit cūctis. ſupeminet vniuerſis.
¶ In hoc aūt maria multo ex-
cellētior eſt ꝙ̄ maris ſtella. q꞉ il-
la ⁊ ſi dirigit nauigātes. non tn̄
adiuuat ꝑiclitātes. hec aūt di-
rigit ⁊ ꝑducit Nā ⁊ viā nauigā
tibus exēplis vite oñdit qua tē
dāt. ⁊ tendētib⁹. graciā ⁊ forti-
tudinē influit vt ꝑueniāt ⁊ nau
fragātes de faucib⁹ mortiſ eru-
it. ne ꝑeant Jōqꝫ ad eā intuen-
dā ſimul et inuocandā hortat̄.

bern̄. ſuꝑ miſſus eſt. ſub his ver
bis O q̄ſquis ītelligis te in h⁹
ſeculi ꝓfluuio magis int̄ ꝓcel-
las ⁊ tempeſtates fluctuare. ꝙ̄ ꝑ
terrā ambulare. ne auertas ocu
los a fulgore huius ſideris. ſi n̄
vis obrui ꝓcellis Si inſurgūt
venti tentationū. ſi incurras ſco
pulos tribulationū. reſpice ſtel-
lam. voca mariā Si iactaris ſu
perbie vndis. ſi ambitōnis. ſi de
tractoꝝ. ſi emulatoꝝ. reſpice ſtellā
voca mariā. Si iracūdia. ſi aua
ricia. aut carnis illecebra nauicu
lā ꝯcuſſerit mentꝫ. reſpice mariā
Si criminū īmanitate turbat⁹
ꝯſcie feditate ꝯfuſus. iudicij ter
rore ꝑterit⁹. baratro incipias
abſorberi triſticie ⁊ deſꝑatoꝝ ab
iſſo. cogita mariā. In ꝑiculis. in
anguſtijs. in rebus dubijs. inuo
ca mariā. cogita mariā. nō rece-
dat ab ore. nō diſcedat a corde.
Et vt impetres ei⁹ oratoꝝ ſuffra
giū. ne deſeras ei⁹ ꝯuerſatoꝝ exē-
plū. nā quicūqꝫ ſm btm̄ Hiero.
vbi ē ſibi ab ea optat p̄miū ⁊ im
plorat auxiliū. debet imitari exē
plū. ⁊ addit Bern̄. Ipam ſeq̄ns
nō deuias. ip̄am rogās nō deſpe
ras. ip̄a te tenēte nō corruis. ip̄a
te ꝓtegēte nō metuis. ip̄a duce n̄
fatigarꝭ. ip̄a ꝓpitia ꝑuenis. ⁊ ſic
in te experieris. ꝙ̄ merito dictū ſit
⁊ nomē virginis maria. i. maris
ſtella. ¶ Hāc aūt ſuā ſuccurrēdi
ꝟtutē. ip̄a in ſuo cantico exp̄mit
⁊ exp̄mēdo nos dirigit cū ait. Fe
cit mihi magna qui potens eſt ⁊

ſanctũ nomen eiꝰ. Magna inqꝫ
mihi fecit. quã matrẽ nõ mõ ſuã
ſꝫ totiꝰ ſeculi exhibuit. quã talẽ
fecit. vt ad me q̃ſi ad mediatricẽ
r̃ſpicerẽt vniũſa. q꞉ i me. ⁊ ꝑ me.
⁊ de me benigna manꝰ oĩpotentꝫ
q̇dq̇d creauerat recreauit. Non
aũt mea eſt hec fortitudo. ſꝫ eiꝰ
qui potẽs eſt eſſential'r ⁊ oĩpotẽ-
tia. q̇ fecit q̃cunqꝫ voluit in celo
et in terra. cuiꝰ nomẽ ſanctũ. imo
ſanctitas oĩa ſctificãs. Ad hũc
oĩa refero. nihil mihi attribuo.
nihil meis meritis arrogo Ille ẽ
portus placida manens q̇ete. hic
patens vnũ miſeris aſilũ. h̷ req̇-
es oĩm laboꝝ. vt loq̇tur Boe. li.
3. met°. j. ¶ Quarto d꞉ ſtel
la maris. q꞉ nullam aliaꝝ ſtellaꝝ
circũgirat. ſꝫ ab oĩbꝫ alijs circũ
girat̃. Tota nãqꝫ celeſtis curia. ⁊
oĩm ſctõꝝ agmĩa virginẽ matrẽ
circũdant. ad ipam tanq̃ꝫ ad do
minã ⁊ reginã reſpiciũt Hinc ca
nit eccĩa Sic dies verni circum
dabãt eam flores roſaꝝ. i. ordo
martiꝝ. ⁊ lilia ꝯualliũ. i. ordo cõ
feſſoꝝ virginũ ⁊ angeloꝝ. Sꝫ d̓
hoc ꝑmõe ſeq̃nti Q̓d etiã in ſuo
cãtico ꝟgo btiſſima inuit cũ att
Et mĩa eiꝰ a progeĩe i progenies
ſcꝫ ꝑ me. cui fecit magna a ꝓgeĩe
pr̃m ꝑcedentiũ i progenies futu
roꝝ Oẽs ille circũdãt eã. oẽs ab
ea ſalutẽ quã mõdo edidit req̇rũt
Oẽs gr̃am. veritatẽ. gl̃iam. ab
ea expectãt. de q̇teꝝ Bern. ſ. d̓
penth. ait. Ad illã ſic ad mediũ
ſic ad arcã dei. ſic ad reꝝ cãm. ſic
ad negotiũ ſeculoꝝ reſpiciũt. et q̇
in celo habitãt. ⁊ q̇ habitãt in in
ferno. q̇ nos ꝑceſſerũt. ⁊ nos qui
ſumꝰ. ⁊ q̇ ſeq̃nt̃ ⁊ nati natoꝝ. ⁊ q̇
naſcent̃ ab illis. Qui i celo vt re
ſarciant̃. q̇ in inferno. vt eripian
tur. q̇ ꝑceſſerũt. vt ꝓphẽ fideles
inueniant̃. q̇ ſequunt̃ vt glorifi-
cent̃. Inter q̇s btã mr̃ elizabeth
cũ gaudio eiꝰ ꝑ̃ſtolabat̃ aduẽtũ.
cuiꝰ ſentiẽs exclamabat ⁊ ꝑ̃dica-
bat bñficiũ. ipamqꝫ caritatꝫ bra
chijs ꝯplectẽs. ꝑ̇ma oĩm eiꝰ ſum
mã digitatẽ mortaliũ agnoſcẽs
verã maris ſtellã fore reuelauit.
dũ eã dñi matrẽ. dñm polũ vni-
uerſitatꝫ. caſto corꝑe circũdantẽ
publice exclamauit. Cꝰ directio
nẽ ſeq̃ntes. ac freti auxilio. ad ſa
lutis portũ ꝑducamur. Preſtãte
dño ieſu xp̃o cum pr̃e ⁊ ſpũſſctõ
bñdictõ Amen. Pars ſcd̓a hꝰ
ꝑmõis cur ſcꝫ d꞉ ſtella maris poſ
ſet etiã ꝑ̃dicari in eiꝰ viſitatõne
vt patuit

In feſto purificatiõis ma
rie ꝑmo. IIII. in or. XX.

AVe Luce
bmo A Aduenit ite
rũ ſolẽniſſima feſtiuitas. qua cũ
mẽtis exultatõe ac ſpiritali gau
dio ꝟginẽ glorioſiſſimã dñi ma
trẽ ſalutãdo laudẽꝰ. ⁊ laudãdo
ſalutẽꝰ hodie nãqꝫ virgineis ma
nibꝰ. mĩa pr̃is. redẽptõ iſrael. ſa
lꝰ mdĩ. xp̃c ieſus. pñtatꝰ eſt i me
tẽpli ſui. vt iã natꝰ oibꝰ. ab oibꝰ

agnoſcerek. p oib⁹ adhuc tenel-
lus patri oblatio ḡtiſſima ſiſtere
tur. poſtea ſeipm in medio latro
nū. in ara cruc; oblatur⁹. p oim
pctis efficaciſſimū olocauſtum.
Sz ſi hodie in tēplū pſentat⁹ eſt
ſaluator mōi. cur feſtiuitas iſta
n̄ poti⁹ a pn̄tato ſaluatore nom̄
accepit tanq̄ a digniore. q̄ a ma
tre. Dicit̄ em atq̄ nominat̄ freq̄n
ci⁹ feſtū purificatōꝫ marie. licz ꝛ
alia noia ſortiat̄. Certe nō de-
eſt certi rō miſterij. Siqdem ad
uent⁹ dn̄i in carnē tria feſta coli-
mus ꝯiūctim de filio atq̄ matre
Primū eſt feſtū annunciatiōis
ſcdm ntītatis. terciū purificatōꝫ
Nꝫ pmū ꝛ vltimū mr̄i attribuūt̄
ex noie. h vt eſtimo miſterio. vt
cognoſcam⁹ ſic p virginē matrē
ad nos venit ſaluator. ita p ean
dē redeam⁹ ad ſaluatorē tāq̄ ad
ſummū optimū et vltimū finem
nr̄m. de quo Bern̄. ſ. de aduētu
ait. Uirgo regia. ipa ē via p quā
ſaluator aduenit. pcedēs ex ipſi⁹
vtero tāq̄ ſpōſus d thalamo ſuo
Tenētes ḡ viā. ſtudeā⁹ ꝛ nos ad
ipm p eā aſcēdere. qui p ipam ad
nos deſcēdit. p eā venire in gra
tiā ipſi⁹. q p eā in nr̄am miſeriā
venit. hec Bern̄. Feſtū ꝟo ntīta
tis qd q̄ſi mediū eſt inter pmū et
vltimū filio attribuit̄ tanq̄ di-
gnius oēm extremoꝝ pfectiōem
in ſe claudēs. q̄uo etiā ſol lūino-
ſior in medio celi. rex potētior in
medio ſuoꝝ pceꝝ et regni. ꝛ pun
ctualit̄ ꝟtus in medio excedentꝫ

vel deficientis extremi. In oib⁹
tn̄ his et filium adoram⁹. ꝛ vene
ramur matrem. Qm̄ ſic corona
pentum filij. Prouer. 17. ita glo
ria filioꝝ pentes coꝝ ibidē. hinc
Hiero. in ſ. cogitis. Nulli inq̄t
dubium eſt. quin totū ad gloriā
laudis ei⁹ ptinet. quidqd digni
genitrici ſue impenſum fuerit ac
ſolēniter exhibitū. q: nimiꝝ. ſic
laus filij leticia eſt matrꝫ. ita ho-
nor matris laus eſt filij eam eli-
gentis. ſctificantis fecundantis
Ad honorē itaq̄ filij. matrē ſup
oēs matres bn̄dictā in hac feſti
uitate qualicūq̄ ſmōe laudatu-
rus. diuini oraculi ſolitū aſſum
pſi pncipiū. verbū ſcz ſuaue. cum
angelo dicēs Aue. Quē ſmonē
vt poſſim pficere. curem⁹ eā ſin
guli eodē oraculo deuoti⁹ ſaluta
re. ¶ B Pro materia feſti hi
ſtorialiter remeōranda recitabi
tur pmo euāgeliū deinde pſeq̄n
dū q̄uo maria a ve legalis irregu
laritatis libera fuit put ſ̄ vſq̄
nūc reſuatū fuit. Euāgeliū P⁹
q̄m impleti ſunt dies purgatōis
marie ꝛc̄. Pn̄t addi cetera ꝟba
ſymeonis. ꝛ qd lucas recitat de
anna vidua. ¶ Hec cariſſimi p-
ſentium gaudioꝝ materia. hec
eſt inſtantis feſtiuitatis iocun-
ditas glorioſa. que licet ſingula
euadant plena miſterijs. graui-
da doctrinis. vt tamen vos non
onerem. et ordinate procedam.
ꝯtinuaturus que in priori ſmo-
ne huius feſti ſub eodē themate

relicta ſunt. ſoli ꝑncipio euãgelij
breuiꝰ inherebo. qđ duplicē mo
ſaice legis inſtitutionē (ligantē
ve. te. mr̄es) ꝯtinet ſꝫ nulli haꝝ
virgo fuit ſubiecta. qꝛa ve lega-
lis irꝛegularitatꝭ oīno euaſit libe
ra. ꝑma moſaice legis inſtitutio
de qua euãgeliū loq̄tur reſpicit
omīa ꝑmogenita. ⁊ ꝑt dici ſpēal'
Nam ꝓpter ꝑcuſſiōeꝫ oīm ꝑmo
genitoꝝ ex egipto. ſaluis filijs
iſrael. dn̄s iuſſit ſibi offerri omē
ꝑmogenitū ab homīe vſqꝫ ad pe
cus. tam in hoīb9 q̄ꝫ in brutis. eo
ꝙ ad liberatōem populi iſrael ꝑ
cuſſit omīa ꝑmogenita egipti ab
homīe vſqꝫ ad pecus. reſuatis ꝑ
mogenitꝭ popl'i iſrael. quapropt̄
illa ſibi ꝯſecrari. i. offerri ⁊ redi-
mi p̄cepit Exo. 13. Redimi inq̄ꝫ
q̇nqꝫ ſiclis argenti. Siclus. 20.
obulos habet. vt hētur Nūeri.
. 18. Et h̄ tangit lucas in ꝑncipio
euãgelij cū dicit. Poſtq̄ꝫ impleti
ſunt ⁊c̄. vſqꝫ ibi Et vt darēt Alia
lex reſpiciebat omēs matres na-
turali curſu ꝑturiētes. ſiue ꝑmo
genita. ſiue poſtgeita. Et hec lex
habet̄ Leuit. 12. vbi ait moyſes.
Mulier ſi ſuſcepto ſemīe pepit
maſculū. imūda erit ſeptē dieb9
iuxta dies ſeꝑatōis mēſtrue. i. a
ꝯſortio hoīm. ⁊ die octauo circū
cidetur infantulꝰ. ipſa vero. 33.
diebus manebit in ſanguīe puri
ficationis ſue. i. abſtinebit ab in
greſſu templi. ſed non a cōſortio
hominū Si aūt feminam pepit
imūda erit duabus ebdomadi-
bus a ꝯſortio hominū et. 66. die
bꝰ abſtinebit deinceps ab ingreſ
ſu templi. Duplicat̄ em̄ tempus
irꝛegularitatis legalis. ſi feminā
pepit. Poſtq̄ꝫ vero expleti fuerit
dies purificatōis. 40. ſi maſcu-
lum. aut. 80. ſi feminā pepit. defe
ret agnū anniculū in olocauſtum
ſiue ꝓ filio ſiue ꝓ filia. Et pullū
columbe ſiue turturē ꝓ peccato
ad oſtiū tabernaculi teſtimonij.
et tradet ſacerdoti ⁊c̄. Qꝫ ſi non
poſſet haberi agnꝰ ſeu offerri ag
nꝰ. ſumet duos turtures. aut du
os pullos columbarū. Unum in
olocauſtū ⁊ alterꝝ ꝓ pctō. hec tan
git Lucas cū dt̄ Et vt darent ⁊c̄.
¶ Natura ſiq̇dem hūana ex pri
moꝝ caſu ꝑentū. vbiqꝫ plena de-
fectibꝰ. plena penalitatib9 inue-
nitur Inter q̄s ⁊ ille nūeratur. ꝙ
mulier poſt ꝯceptū ſeminalē pur-
gatōe indiget. ob quā purgatōꝫ
lex moyſi Leui. xij. puerꝑaꝫ iuſſit
irꝛegularē eſſe ⁊ imundā. hoc eſt
ab ingreſſu templi ac viri thoro
abſtinere vſqꝫ ad diē. 40. ſi ma-
ſculum. aut. 80. ſi feiam pepiſſet
Ipa q̄ꝫ die. 40. vel. 80. tēplo cū
nato puerulo et hoſtijs p̄ſentari
vt patuit q̄ purgatio q̄ntū penal'
corꝑi. excluſo xp̄o ab eccleſia d̾uo
te menti fuerit. norunt ipe puer-
pe ad cultum dei deuote ¶ A.
Uerū ab his defectibꝰ ⁊ ab hac
lege virgo mater liberrima fuit.
ꝑut legis verba indicāt diligen
tius aduertēti. Ait em̄ lex vt ſu-
pra allegatū eſt. Mulier q̄ ſuſce

pto ſemine pepit maſculū imūda
erit ſeptē dieb⁹. octauo die circū
cidetur infātul⁹ Jpa ꝟo. 30. die
b⁹ manebit in ſanguie purificati
onis ſue. om̄e ſcm̄ nō tanget. nec
ingrediet̄ ſanctuariū. donec iple
ātur dies purgatōꝫ ei⁹ ꝛc̄. Cum
ḡ lex illa data ſit de mulieribus
vtiqꝫ corruptꝭ. q̄ ſuſcepto ſemine
haud dubiū q̄n viri pepērūt. ne
quaq̄ꝫ virginē ſine ſemīs ſuſcep-
tōe de ſpūſancto pariētē ligauit
De q̄ venerabilis Beda in ome.
dicit. Intueamur frēs cariſſimi
diligentius verba legis q̄ ꝓpoſu
im⁹. et videbim⁹ aptiſſime qūo
dei genitrix ꝑpetua ꝟgo maria.
ſimul cū filio quē genuit. ab omi
fuerit legis ſubiectōe liberrima.
Cū em̄ dicat lex. mulierē q̄ ſuſce
pto ſeīe pepiſſet imundā decerni
et ꝑ longa tempa ſimul cum ꝓle
quē pepiſſet mūdari. Patꝫ ꝑfe
cto ꝙ illa q̄ ſine virilis ſeminis
ſuſceptōe virgo pepit. ſimul cum
filio qui nat⁹ eſt ei. neqꝫ imundā
decernat. neqꝫ ꝑ hoſtias ſaluta-
res doceat eſſe mundandā. ꝛ be-
atus Bern̄. in ſ̄. de purificatōe
qui incipit. Purificatōꝫ ad idē
loquēs ait. Quis nō aduertit in
ipſo ſentētie hui⁹ initio. liberam
eē matrē dn̄i ab hoc p̄cepto Pu
tas em̄ qꝛ dicturus moyſes. mu-
lierem que pepi ſſet filiū imundā
eſſe. non timuerit ſuꝑ matrē dn̄i
blaſphemie crimen incurrere. et
idcirco p̄miſit ſuſcepto ſemine.
Alioq̄n niſi p̄uidiſſet ꝑituram ſi
ne ſemie virginē. que neceſſitas
erat de ſuſcepto ſemie fieri men-
tōem. Patet itaqꝫ ꝙ lex iſta ma-
trem dn̄i nō includit. qꝛ nō ſuſce
pto ſemie. ſed virgo ſine virili cō
plexu. ſola ſpūſſancti opatōe con
cepit et pepit. Sicut in ſimbolo
dicit̄. Et in iheſum xp̄m filiū eius
vnicum dn̄m nr̄m. qui ↄcept⁹
eſt de ſpū ſancto. natus ex maria
virgine. ꝛ Matth .j. Qđ in ea
natū eſt. de ſpū ſancto eſt. Cui⁹
intellectus videatur ſ̄mōe de an
nunciatōe. Ecce cū ab hoc ve le-
galis irregularitatis virgo fuit
imunis. hac rōne recte dictū eſt
ei Aue. qđ interpretatū eſt ſupra
ſ̄m lr̄as ſine ve. D ¶ Ne ergo
virgo glorioſa. qꝛ more aliaꝝ fe-
minaꝝ legi purificandaꝝ ſe ſub-
iecit imunda putetur. lucēs can-
dela hodie in fidelium manib⁹
portat̄. ꝑ quā virginis dignitas
puritas. ꝛ caſtitas ꝓteſtat̄. Hec
em̄ ꝑ candelas ↄueniēti ſimilitu
dine ſ̄cātur Nam ꝑ ceram (q̄ in
ter omīa fomenta ignis. hūano
vſui apta. que tenebraꝝ ſunt ex-
pulſiua nobilior eſt) ei⁹ excellēs
dignitas ſ̄catur. Per ceram etꝫ
ſ̄catur marie redolens puritas.
qꝛ cera ꝺ floribus purioribꝫ ope
apum digeſta ſuauior. Signifi
catur ꝑ ceram tercio marie virgi
nalis fecunditas. ſiue ꝑſeuerās
ꝛ fecunda caſtitas. qꝛ ſine apum
ↄmixtione genita ſeu ꝓducta ꝑ-
manētior. ¶ Per ligmen candi-
dum. mentis et intellect⁹ ꝟginis

claritas ꝑcatur q̄ tanta dignita
te. puritate. incorrupta fecundi
tate. velut cera īputreſcibili cir-
cūdata. nuſq̄ȝ obfuſcatᷣ. ne dicā
extinguatur. ſm illud Prouer.
vlti. Non extinguetur in nocte
lucerna eius. Vn̄ fides ei⁹ inte-
gerrima manſit in nocte domini
ce paſſionis. Ideo canit eccleſia
Gaude maria ꝟgo cūctas here-
ſes ſola interemiſti // Per ignis
feruorē. ſignificatᷣ ardor ſinceriſ
ſime caritatis Quā ſpūſſanctus
in cāticis ꝯmēdat dicēs. Aque
multe nō potuerūt extinguere ca
ritatē. c. 8. vn̄ ꝛ hanc in nobis ac
cendit exēplo. orōne. merito. ꝓ-
pter qḋ dꝛ mater pulcre dilectōꝫ
¶ Per lucis ſplendorē. ſue ꝯuer-
ſatōis ſanctitas demōſtratᷣ que
exēplari lūinoſitate ꝛ nūc vſq̄ȝ ꝛ
in futurū cūctos illuīat ꝛ ifort
Eccia teſte Cui⁹ vita inclita. cū
ctās illuſtrat eccīas E ¶ Nec
mō i teſtimoniū ꝟgialis puritatꝫ
xp̄m in tēplū pn̄tantis ferim⁹ ar-
dentia lumina. ſed etiā In teſti-
moniū ei⁹ qui oblat⁹ eſt. In me-
moriā eoꝝ q̇ ꝓceſſiōi interfuerūt
In noſtrā ꝯmonitōꝫ q̇ hec in ec-
cleſia celebram⁹ ꝯgrue etem̄ chri
ſtus oblat⁹ figuratᷣ ꝑ lumē can-
dele. qm̄ ipe eſt lux vera q̄ illuīat
ꝛc. Joh. i. Qui de ſe ipo ait Ego
ſū lux mōi q̇ ſequitᷣ me ꝛc. Joh. 8
Et ſymeon ſanct⁹ p̄dicauit xp̄m
lumē ad reuelatōꝫ gentiū ꝛ glo-
riā plebis ſue iſrael Luc. 2. F
¶ Triplex deniq̄ȝ xp̄i ſubā. rep-
ſentatᷣ ꝑ triplicē ſubām candele.
ceram ſcȝ ligmen ꝛ ignē. // Cera
q̄ ꝓducitᷣ ꝑ apes de floribus ſine
floꝝ corruptōe. carnē xp̄i mūdiſ-
ſimā ꝑcat. ſine ſemie de prato vir
ginalis vteri opatōe ſſ. formatā
ꝓpheta. Cor meū tanq̄ȝ cera liq
ſcens ꝛc. Cera in ei⁹ generatiōe.
liqueſcēs in paſſione ¶ Ligmen
candidū cere impſſum. candidiſ
ſimā xp̄i animā. nulli⁹ macule ca
pacem figurat. Quō em̄ macula
cōtingi poſſet que vnita eſt can-
dori lucis eterne et ſpeculo ſine
macula maieſtatis eius. ꝛ imagi
ni bonitatis paterne Sapie. 7.
¶ Ignis vero candele deitatē
repſentat. Deus em̄ ignis conſu
mens eſt Hebre. 12. Ignē quoq̄ȝ
ſue caritatis venit mittere in ter
ram vt arderet. ꝛ oēm terrenam
ꝯcupiſcentiā ꝯſumeret Luce. 12.
Scōm hec ſponſa deſcribit in
canticꝫ. c. 5. Dilect⁹ me⁹ candid⁹
quo ad aīam Rubicund⁹. quo
ꝓpter mentis candorē Et rubi-
cundus ꝓpter deitatis fulgorē.
Electus ex milibus propter car
nis incorruptōem. ¶ Candela
tota ꝯſumitur igne in vſum no-
ſtrum Sic xp̄c ſe totum obtulit
ꝓ nobis. Carnem vulneribus.
Sanguinē effuſionibꝫ crebris.
Aīam triſticijs et doloribꝫ vt ſic
deitatem ſuam dare poſſet in de
licioſiſſimā ſuis cultorib⁹ frui͡ti
onem. ¶ G Cōuenit etiā pſo
nis a quibus hec ꝓceſſio celebra
ta eſt. Repſentatio candelarum

ardentiũ. quas hodie in maib⁹
fert eccleſia Cera nanqꝫ q̄ ſoli
da eſt. dulcis ⁊ odorifera. virilē
ioſeph ↄſtantiā. Eiuſqꝫ virgini
tatē dulcem ⁊ ſuauē demōſtrat.
¶ Ligmē. mariā quā ioſeph ſpō
ſus ſuus ab oī infamia. ſic cera
ligmen a macula cuſtodiuit. Ꝙ
vero in manibus geſtatur cande
la ardens. ſymeonem iuſtum. et
Annam ieiunijs et obſecratōni
bus nocte et die ſeruientes deno
tat In quoꝝ manibus euāgelio
teſte. opera iuſticie et dei cultus
omnibus reluxerunt. P
¶ Ferimus etiam cādelas ad
noſtrā ↄmonitōem Ut nos ta-
les deo offeram⁹ quales ꝑ can-
delas deſignamur Oia nāqꝫ q̄
viſibilit̄ agūt̄ i ecc̄iaſticꝫ officijs-
ſub mat̄ialib⁹ figuris ⁊ viſibili
b⁹ imaginib⁹ ſpūalia miſteria
claudūt. ꝑ viſibilia ad intelligē
tiā ſpūaliū ꝑuehamur Et vt dc
Dio. c. i. de eccl̄. gerarchijs. Al
tiſſimi ſpūs quoſ ad diuina de⁹
extrīnſecus non mouet Nā intus
diuinū ↄſiliū. et volūtatē puriſ-
ſimi fulgorꝫ cādore ꝑdiſcūt No
bis aūt (qđ illis collectim ꝑ̄ſcitū
eſt) ex diuinis libris in ſignoꝝ di
uiſibiliū mlt̄itudine ac varieta-
te donat̄ Que tn̄ omnia ad hoc
finalit̄ ordināt̄ur. vt dei qui ve-
re ⁊ pulcer ⁊ ſapiens ⁊ bon⁹ eſt ꝑ
ticeps facti in ei⁹ ↄſortiū trāſea
m⁹. ⁊ ſimiles ꝑ virib⁹ efficiamur
ipiqꝫ iūgamur Hoc aūt ita de-
mū patiemur. ſi vt diuinis mone
mur eloq̄is. anguſtiſſima dei mā
data diligamus ⁊ opemur I
Quattuor ergo in cādela ↄſide
rata ſ. ſplēdor. cera. lign⁹. ignis
deſignant quattuor v̄tutes q̄b⁹
aīe noſtre potēcias dō offeram⁹
Sunt em̄ in nobis Intellectus
Affectus. ⁊ Memoria. Potencia
executiua. Si igitur in intelle-
ctu noſtro fuerit fides firma di
uinarum veritatū In affectu. ca
ritas integra diuinarum ꝑfecti
onum In executiua. humilis ob
edientia diuinarū ſanxionum.
In memoria recta intentio diui
narum laudum Sic deum capi
mus. Dei participes erim⁹. eiqꝫ
aſſimilabimur.

Apte etm̄. Splēdor candele. re
preſentat Lumen fidei.

Ignis. repn̄tat feruorē caritatꝫ.

Cera que tota ↄſumitur. repre-
ſentat obedientiā pleiſſime ſub
iectionis.
Ligmen cerā tectum. repſ̄entat.
ſimplicem et mundam intentio-
nem omnia in deum referentem

☞ ¶ Sit itaqꝫ in nobis fides.
qua firmiſſime adhereamus ca-
tholicis veritatibus preferētes
eas veritatibus naturalib⁹ quā-
tumcumqꝫ euidentes.

Fidicis. Cum fides innititur
auctoritati reuelantis. q̄uo poſ⸗
ſum ꝑferre veritatem fidei veri⸗
tatibus euidēter notis ex termi⸗
nis aut expientia Solutio. No
ticia habita ꝑ reuelatōem ab ho
mine. nō ꝑfertur noticie euidēti
Q̄m omnis homo mendax ex ſe.
ſm Glo. ex deo verax. Noticia
tn̄ veritatis reuelate a deo. omi
noticia euidenti preferri debet.
Deus em̄ verax eſt ⁊ imutabilis
Malach. 3. Expientia aūt fal⸗
lax. Ueritates autē fidei ſunt a
xp̄o mediate vel imediate Ido q̄
firmiter credit deū eſſe deum. in
nullo dubitat. vn̄ Augꝰ. Crede
deū natū. et n̄ mirarꝫ ip̄m virgi
nis partū. ¶ Sit in noſtra vo⸗
lūtate caritas integra. qua deū
ſuꝑ omia diligamꝰ ¶ Si querꝫ
q̄uo hoc fiet. Rn̄deo Pia medi
tatōe. qua in deo omia ꝯgnoſci⸗
mus que appetere poſſumꝰ. Ap⸗
petit aūt appetitꝰ ꝯcupiſcilis bo
num delectabile. honeſtū. ⁊ vtile
Sed cū inuenitur deus eſſe hec
omia. iam appetitꝰ tendit in ip̄m
Appetitꝰ iraſcibilis appetit vin
dictam. ⁊ ita iuſtum ⁊ potentem
Cōſiderata ergo ſumma dei iu⸗
ſticia ⁊ omipotētia. nō eſt q̄d in
eo refugit iraſcibilis. ¶ Sit in
nobis obediētia. qua nos totos
deo ſubmittamꝰ Et certe amicꝰ
omnia paratus eſt exponere ꝓ ami⸗
co. vbi ſimile recepit Sed deus
dedit nos ipſos nobis ꝑ creatio
nem. Omia creata ſuire coegit
ꝑ gubernatōem. Dedit ſeip̄m in
redemptōem ⁊c̄. Recta ratio di⸗
ctabit ei reddendum. ¶ Sit de
mum in noſtra memoria intentō
recta. vt in omibꝫ deū intendāꝰ.
Un̄ virtꝰ gratitudinis inclinat
vt dona refluant ad fontem vn̄
emanarunt.

¶ In feſto annunciatiōis dominice ſmo. IIII. in ordine. XXI.

Illuxit no
bis dies celeberrima. ſo
lennitas gaudioſiſſima.
feſtiuitas gratioſa. qua diuine
plenitudo mīe vſq₃ ad hanc diē
velut in celo latēs ꝯcluſa. ſeip̄am
liberaliſſime diffudit in virginē
ad totiꝰ humani generꝫ gratifi⸗
catōem. gloriā ⁊ ſalutē. Eaprop
ter aptiſſime. ꝯtinuato ordine ſa
lutatōꝫ hodie angelico exhibite
miniſterio. ꝑticula offertur tra⸗
ctanda. que gr̄e plenitudinē vir
gini collatā. paranymphꝰ gabriel
ꝯteſtatur. Aue inquit gr̄a plena
Et vere ⁊ excellenter die hodier
na plena gr̄a ꝑdicatur. q̄m ⁊ ſi ſꝑ
gratia plena fuit. ⁊ in matrꝫ vte⸗
ro. et genita in hoc mundo. ⁊ pre
ſentata in templo. ⁊ deſponſata
ioſeph. viro iuſto. hodie tn̄ ſuꝑ
plena et pleniſſima ꝓclamatur.
Q̄m non eam in hac die gratia
tantum accidentalis. ſed gratia
ſubſtātialis. verbū patris fons
origo. ⁊ dator gratiaꝝ corꝑalit̄
repleuit. dum nedū mentē ſed et

benedictū ventrē diuinitatꝭ plei
tudo. corpus ex ea ſumēs ſibiqꝫ
vniens inhītauit. ac ꝑ ipam gra
ciam et veritatē in totū gen⁹ hu
manū abūdatiſſīe diffudit. qm̄
⁊ lex ꝑ moyſen data ē. ſed grā et
veritas ꝑ ieſum xp̄m Joh. jo. fa
cta ē. tāta vtiqꝫ abundantia. ꝙ
etiā tp̄s huius diffuſiōis pleni-
tudinis noīe ꝯſecraret. Cū veīt
inq̄t apl's Gall. 4. Plenitudo
tp̄is miſit de⁹ filiū ſuū factū ex
muliere. factū ſub lege. vt eos q̇
ſub lege erāt redimeret. vt adop
tiōez filioꝝ recipem⁹. Unde ple
nitudo tp̄is. niſi qꝛ in eo deſcen
dit ſuꝑ nos grē plenitudo. imo
et tocius gracie cauſa. ꝯſūmatio
et ꝯplemētū. Siq̄dem xp̄i incar
natio ac in carne ꝯſūmatio. vt p̄
uiſa. grāz pribus ꝯtulit. vt exhi
bita ſalutē oīm ꝯſūmauit. vt tā-
git Gre. ome. j7. ⁊ 22. i ezechielē
Nā ſicut nulli⁹ op⁹ ex ſe vnqꝫ ac
ceptū eſſe poterat ſed dūtaxat ꝑ
incarnatōis xp̄i gratiā. ita ꝑ hāc
ſolā ꝯſecunt oēs gl'am ꝯſūmatā
Ex nobis enī vt vult Bern̄. ſ. 2
de annūci. neqꝫ pctōꝝ remiſſio.
neqꝫ meritoria opatio. neqꝫ vite
eterne adeptio Gratis iſta dant
gratis q̄ntū ad meritū nr̄m. non
gratis q̄ntū ad laborantē xp̄m.
Ideo ſm yſa. c. 9. Nobis natuſ
ideo nobis eſt dat⁹. vt impio hu
meri eius triumpharet inimico
nr̄o. ſuiſqꝫ laborib⁹ in carne pec
cata pelleret. grām ⁊ merita ꝯfer
ret. gloriā largiret. Sicqꝫ miro
bonitatꝭ ſue ꝯſilio ꝑditos repa-
ret Et quid ab inicio de hoīs
reꝑ atōe ꝯſiliū celebratū eſt. ⁊ fi-
guris ⁊ enigmatib⁹ p̄ſignatū. ſꝫ
hodie ꝟtute exhibitū ⁊ reuelatū
Conſiliū tuū antiquū veꝝ fiat.
orauit Iſa. Factū eſt. Bn̄dict⁹
dn̄s Reuelatū eſt hodie ꝯſilium
ait Bern̄. in ſmōe quō mors oc
cideret. pctm̄ originale tolleret.
vita redderet. homo de ſuitute
dyaboli liberaret. ⁊ a deo in fili
um adoptat⁹ in antiquā digni-
tatē reduceret. Hodie nāqꝫ ꝟbū
caro factū eſt. in quo vt ait Leo
papa. huilitas nr̄a cognoſcit q̄n
ti eū ſu⁹ ꝯditor eſtimarit Quā-
uis em̄ origini hūane multū de-
derit. ꝙ nos de ſua imagine fecit
reꝑatiōi tn̄ nr̄e ml'to ampli⁹ tri-
buit. cū ſe hodie ſuili forme ip̄e
dn̄s coaptauit Qđ niſi oīpotēs
dn̄s facere dignat⁹ fuiſſet. nul-
la quoqꝫ ſpēs iuſticie. nll'a forma
ſapie. a captiuitate dyaboli et a
ꝓfundo etne mortꝭ erueret. Ec
ce incarnatōis grā. omnis ſalutꝭ
et grē fuit cauſa. Quā primo in
ſua plenitudīe ꝟgo ſuſcepit. dū
dn̄s noſter ieſus xp̄s vt Aug. de
ſymbolo ait. ꝓpter nos hoies et
noſtrā ſalutē vteꝝ intemerate ꝟ-
ginis intrauit. mēbra imaculat⁹
ipleuit. mr̄em ſine corruptiōe fe-
cūdauit. Integra genitricꝭ viſce
ra ſuauit. ⁊ eā. ⁊ mr̄is honore. et
virgis ſctitate perfudit Per qđ
grē ſupefluētis plenitudo in ea
dulcit requieuit. ſm celeſtis nūciꝭ

alloquiā Aue gracia plena.
B Aue gratia plena. An
guſtie mihi ſunt vndiqꝫ Torrēs
a latere dextro ſanctuarij egre⸗
diens altus eſt. ⁊ non poteſt trāſ
uadari Ezechiel. 47. Hodie
de ſinu patris verbum exiliens
caro factum eſt. quo maius fa⸗
ctum nihil eſt. quis poteſt cape?
Hodie virgo deū ꝯcepit fontem
grāꝝ. q̄ in creatura digni⁹ nihil
eſt. ⁊ q̇s eſtiabit. Suſcepta ē em̄
hodie ꝟgo ſingulariſſime electa
in ꝯtuberniū familiare ⁊ ꝯtinuū
dei. et manēs in terris meruit eē
ſocia ꝑſone dīne. quo digniuſ in
creatura inueniri nihil pōt. De
ꝓmo be. Aug. ij. de trinitate ca.
19. dicit. In rebus eternis ſūma
veritas attribuit̄ dei verbo. In
rebus ex tp̄e ortis ſūma grā eſt.
q̄ homo in vnitate ꝑſone ꝯiūct⁹
eſt deo. ¶ De ſcd̄o virgo ip̄a in
ſuo cātico teſtimoniū ꝑhibet di
cens Beatam me dicent oēs ge⸗
neratōes. qꝛ fecit mihi magna q̇
potēs eſt. Magna dicit indiffi⸗
nite. inuēs ea que in ip̄a fecit do
min⁹ q̇ potens eſt. ſm̄ potētie ſue
immenſitatē. ineffabilia eſſe. nec
ip̄am met virginem ad plenū ex⸗
plicare potuiſſe. Et vere ineffa⸗
bilia. quoniā et ſi facta vtcunqꝫ
exprimi poſſunt. ſed q̄ꝫ magna
illa ſint omnino dici non poteſt.
Sicut nec eius qui fecit magni
tudo cuius non eſt finis poterit
cogitari vtraqꝫ magnificis lau⸗
dibus hodie p̄dicanda. Verbi

ſcꝫ incarnatio et virginis fecun
datio. Utrobiqꝫ gratie plenitu
do attenditur. ſed neutrū huma
ni facultate ingenij ꝯprehendit̄.
Multominus vtrūqꝫ. Et qui⸗
dem cum nec minimā tanta ple⸗
nitudinis gratiā digne valeam
attollere. De ipſa plenitudie q̇d
loqui p̄ſumo? Profecto deſpe⸗
ratiōi ſuccumberē. ſi (qd̄ impoſ⸗
ſibile eſt) omīa dicenda forent.
Sed animat ex aduerſo. quiā
quidquid catholice dici poteſt.
ad vtriuſqꝫ laudem ꝑtinet. qm̄
gloria filij honor parentis. et pa
rentis corona. gloria filiorum.
Hiero. quoqꝫ ad paulā ⁊ euſto.
Etiā peccatores a virginis lau⸗
datoribus nō vult ſecernere. q̄ꝫ⸗
uis quod ſentitur nequeant ex⸗
plicare Idcirco et ſi non poſſum
vt debeo. ſaltem conabor balbu
tire vt valeo. ¶ E Proſe
cuturi igitur angelice ſalutatio
nis expoſitōem. clauſulam hanc
gratia plena. ad inquirēdas vir
ginis ꝑfectōnes tractare ordia⸗
mur. Quia quo eius dignitatē
ꝓfundius agnoſcimus. filij ſa⸗
pientiā clari⁹ ſpeculamur. Ope
ris nanqꝫ ꝑfectio opificem recō
mēdat. Incipit itaqꝫ in hac clau
ſula pars ſecunda p̄ncipalis to⸗
tius angelice ſalutatōis Quoni
am poſtq̄ꝫ angelus virginem ex⸗
tulit in verbo Aue ex imꝑfectōī
remotione. In iſta clauſula cum
ſequentibus recōmendat ex in⸗
exiſtentium ꝑfectōnum plenitu⸗

dine Et quidem q̇dquid in lau
dibus virginis proferri pōt q̄n⸗
tum ad omnia priuilegia. graci⸗
as. dona. ꝑfectiones. et munera
in hᵒvocabulo plena gr̄a iſtaurat̄
Ad gr̄am q̇ppe ꝑtiet q̇dquid di
uine influxus largitatis creatu⸗
ra ꝑticipat a ſummo omniū cre⸗
atore Nihilominus per ſequen
tes duas clauſulas priuilegia ſin
gulariſſima virgis non quid ad
dit. ſed prius incluſa elucidat et
exponit Plenitudini gracie ſu⸗
peraddens. dominus tecum. be
nedicta tu in mulieribus Sz
in primis occurrit queſtio. quo⸗
modo gracie plenitudo ſicut ⁊ ce
tere omnes huius ſalutacionis
clauſule. ſm predicta. in ſingula
re virginis matrꝫ preconium ab
angelo eidem offertur. cum et
de alijs hoc idem ſcriptura atte
ſtatur. Nam et de beato Johā⸗
ne baptiſta idem angelus zacha
rie dixerat. et ſpiritu ſancto re⸗
plebitur adhuc ex vtero matris
ſue. Et de apoſtolis generaliter
dicitur actu. 2. Et repleti ſūt om
ſpū ſctō. De beato q̄z ſtephano
dyacono in eodē li. c. 6. ſubiūgit̄
Plenᵒ gr̄a ⁊ fortitudine. Et ad
paulū Ananias Saule frater.
dn̄s miſit me ad te vt videas et ī
plearis ſpū ſctō Act. 9. Itē quō
gr̄a plena q̄ adhuc replenda ꝑdi
catur Ait nāqꝫ angelᵒ. Spiritᵒ
ſanctus ſuperueniet in te Neqꝫ
enim intelligi poteſt quemadmo
dum ſpiritus ſanctus ſuperuen

et in eam. niſi plenius repleat eā.
Quod ſi ita eſt. quomodo pri
us gracia plena dicitur. cum ple
nitudo additionem non recipi⸗
at. aut ſi recipit. plenitudo nō fu
it vt argumentatur beatᵒ Ber⸗
nardus omelia quarta. ſuꝑ miſ⸗
ſus eſt. Nec repleri gracia intel⸗
ligi poteſt. et non ſpiritu ſancto
cum ipſe ſit dator graciarū. Et
apoſtolus dicit ad romanos. 5.
Caritas dei diffuſa eſt in cordi⸗
bus noſtris per ſpiritum ſanctū
qui datus eſt nobis. Non enim
caritas (que et gracia) ſine ſpiri
tu ſancto. nec ſpiritus ſanctus ſi
ne gracia. aut datur aut recipit̄.
D Ad horum ſolutionem pre
mittendum eſt. ꝙ plenum in pro
poſito. dicit plenitudinem perfe
ctionis Siquidem gracia qua
virgo plena dicitur. ad perfecti
onem pertinet. Idem ergo ſunt
plenum et perfectum Perfe⸗
ctum autem ſicut et totū (quod
diffinitur q̇nto metaphiſice eſt.
cui nihil abeſt quod eſt pars eiᵒ
vel quod ſm ſpeciem proprie vir
tutꝫ in nullo deficit) dicitur mľ⸗
tiplicit̄. ⁊ quantū ad ꝓpoſitū ſuf
ficit. diſtiguere poſſumᵒ q̇ntupli
cem ꝑfectōꝫ vel plenitudinē. par
difformiter ad dicta Areſtotiľ.
vbi ſupra videlicꝫ. Plenū ſm ge
nus. Plenum ſm officiū vľ ſta⸗
tum. Plenum ſimpliciter in ge⸗
nere. plenum ſimpliciter in gene⸗
re ⁊ extra genᵒ copulati intelligē
do Plenū ſimplicit̄ extra genus

Omnes modos p̄ter quartū tā-
git phs ſub alijs verbis. q̄rtum
aūt nō tangit. qui verbi incarna
tōem (cui ille ꝓprius eſt) nō ag-
nouit. ¶ Plenū p̄mo mō eſt cui
nihil deficit gratie neceſſarie ad
finem huic generi p̄ſtitutum. qui
quantū ad genus humanum eſt
btitudo. Hanc plenitudinē tri-
buit inhabitās ſpūſſanctꝰ ꝑ gra
tiā gratis facientē. cuiuſcūqꝫ in-
tenſionis fuerit ſiue gradꝰ. quia
quilibet gratie gradus ꝑ quē in
habitat ſpūſſanctꝰ ſufficit ad ſa
lutem. ¶ Plenū ſcd̄m officium
vel ſtatum eſt cui nihil gratie de
ficit. nedū ad finem generis. ſed
ad officinm vel ſtatum debite ex
equendū. Iſta īcludit etiā gr̄as
gratis datas. vt ſciam. ꝓphetiā
eloquentiā in doctoribus et p̄la
tis ⁊c̄. quibus ſcd̄m ſua officia
tenentur xp̄i eccleſiā edificare
Plenum ſimpliciter in genere ē
cui (manenti in genere creature)
nihil deeſt gratiaꝝ quaꝝ capax
eſt. Vel q̄d hꝫ omēs gratias ſibi
poſſibiles. quibꝰ non attollitur
vltra genꝰ pure creature ¶ Ple
num ſimpliciter ī genere et extra
genꝰ cui nihil deeſt oīm gratiaꝝ
ſibi poſſibiliū. ſiue ille ponāt ex
tra genus ſiue non. ¶ Plenum
ſimpliciter ⁊ extra genus eſt. cui
nihil deficit cuiuſcūqꝫ gratie vel
ꝑfectiōis ſimpliciter ſꝫ omēs ha
bet ī ſummo. a quo tanqꝫ a cauſa
dependet om̄is gratia et ꝑfectio
ceteroꝝ. et tale nihil eſt niſi ſim-
pliciter ſummū. ¶ Cum ḡ om̄is
plenitudo priuet vel excludat de
fectum. Prima excludit defectū
neceſſarioꝝ ad finem ꝓpriū Se
cūda excludit defectū effuſiōis
ad finem et bonū ꝓrioꝝ. Tercia
dicitur ꝑ excluſiōem vacuitatis
Quarta dr̄ ꝑ excluſiōem ꝑticula
ritatis. Quinta ꝑ excluſiōem cu
iuſlibet prioritatis. Prima dici
poteſt plenitudo ſufficiētie. Se
cūda redundātie. Tercia excellē
tie. Quarta cauſalitatis et efflu
entie. Quinta excedentis ſimpli
citer yꝑbolice. E ¶ Prima
plenitudo eſt omniū iuſtoꝝ. de q̄
dr̄. ꝙ tabita erat plena bonis o-
peribꝰ et elemoſinis Act. 9. Se
cunda eſt ſpecialiter in p̄eminen
tia ꝯſtitutoꝝ. quales fuerūt ap̄li
et diſcipuli. de qua dr̄ in ſ̄ alle-
gatis Act. 2. et. 6. de apoſtolis et
ſtephano. Tercia eſt ſolius virgi
nis glorioſe. cuiꝰ gratie plenitu-
do. omniū creaturaꝝ puraꝝ gra
tias excellebat. Hanc deſigna-
bat angelus Aue gratia plena.
Quarta eſt homis xp̄i. cuiꝰ grā
tanqꝫ capitis in om̄ia eccleſie mē
bra cauſaliter influit. qꝛ grā xp̄i
homis. oībus grām meruit et ſa
lutem. d̄ hac dr̄ Joh. 1. Vidimꝰ
gloriā eius gloriā quaſi vnigeni
ti a patre. plenū gratia et verita
te. Et quibuſdā interpoſitis ſeq̄
tur. Et de plenitudine eius oēs
accepimus. grām ꝓ gratia. Qui
ta eſt ſolius dei ſiue diuīe nāe. q̄
ſolus altiſſimus in eternū. dn̄s

magnꝰ ⁊ laudabilis nimis. cuiꝰ
magitudinis nō eſt finis. a quo
omibus deriuatur eſſe ⁊ viuere.
qui omīa creauit. omnia ꝯtinet.
omīa regit. F ¶ Et ideo hec
plenitudo mari ꝯꝑatur. de quo
ſalomon Eccl'.1. Oīa flumīa in
trant mare ⁊ mare nō redundat
Ad locū vnde exeunt flumīa re-
uertunt vt iterꝝ fluant. Que int
pretans Albertꝰ in de laudibus
virg. ait Locus iſtaꝝ plenitudi
nū eſt abyſſus deitatis. vn̄ exeūt
flumina oīa ꝑ graꝝ effluxiōem. ⁊
redeunt ꝑ graꝝ actionē. vt iterū
fluant per graꝝ multiplicatōem
Propter hoc Damaſ. in ſuo p° dt.
diuinā nām eſſe pelagꝰ infinite
ſube ¶ Plenitudo cauſalitatis
et effluētie (q̄ ſoliꝰ xp̄i eſt) cōꝑat
plenitudini fontis. Hinc dr in
ps̄. Apud te eſt fons vite. ⁊ Jſa.
c.12. Haurietꝫ aq̄s in gaudio de
fontibꝰ ſaluatoris. Nā in fonte
p̄ncipium eſt effluxus aquaꝝ Ab
alio nō recipit. in ſeip̄o ſcaturit.
⁊ ſine ceſſatōe ſuꝑeffluit. diriua
tus in flumīa atqꝫ riuos Geñ.2
Fons aſcendebat de terra. irri-
gans vniuerſam ſuꝑficiem terre
Jrrigatōis modꝰ ſeq̄tur. qꝛ flu-
uiꝰ egrediebatur de loco volup
tatis ad irrigandum ꝑadiſum
q̄ diuiditur inde in q̄ttuor capi-
ta ꝛc̄. Xp̄c autē p̄ncipium eſt oīs
gr̄e et totiꝰ create ip̄o teſte Joh.
8. Ego ſum p̄ncipium qui et lo-
quor vobis. A quo effluit vni-
uerſitas gr̄aꝝ. quia vt ſupra alle
gatum eſt. de plenitudine eius
omnes accepimus gr̄am ꝓ gr̄a.
Euomat autē p̄mo aquā ꝑ mod
fluuij quo ꝑadiſus ipſa. terra ſcꝫ
benedicta de qua ipſe aſcendit
pleniſſime irrigatur. Hec eſt vir
go mater de qua natus eſt tem-
paliter. De qua ꝯſequēter fluuiꝰ
gratiaꝝ in quattuor capita diui
ditur. et in quadrifidi orbis la-
titudinē diffundit. vt infra di-
cetur. ¶ Plenitudo excellentie
que virgini appropriatur. fluuio
cōꝑatur. ſicut in ps̄ ſcriptum eſt
64. Viſitaſti terrā et inebriaſti
eam. multiplicaſti locupletare eā
Terrā intellige mariā. quā bene
dixit dn̄s ac viſitauit. vt germi-
net ſaluatorem. Que ⁊ flumē di
citur. quia nō ſolum in ſe fecun-
da. ſed et cetera fecundat ꝑ efflu
entiam gratiaꝝ Jdeo ſequitur.
Flumen dei repletum eſt aquis.
ſcꝫ gratiaꝝ. Paraſti cibum illo
rum. quoniā ita eſt preꝑatio illo
rum. Siquidem ſeip̄m (qui ci-
bus eſt angeloꝝ) preꝑauit panē
et cibum hominū. ex ea carnem
aſſumens. qua in ſacramento fi
deles eſurientes impleuit bonis
vt ſic cibus angeloꝝ fieret et ho
minum. Cuius cibi fructus ⁊ ſa
por. ſancte in ſumente accendit
dilectiōis ſaporem. Habent em̄
in ſe omne delectamentū et oēm
ſaporem ſuauitatis Sap̄. 16. c.
Et ideo ſequitur. Jta eſt prepa-
ratio eius ſcilicꝫ cibi. Riuos eiꝰ
inebria. multiplica genimina eiꝰ

In ſtillicidijs eius letabitur ger
minans Riui genimina. ſtillici
dia. opationes et effectus ſaluta
res ſunt. quib⁹ cibus ille inebri-
atus. id eſt plenus leticiam ſpiri
tualē generat i ſumente. De hoc
etiā fluuio dicitur Ecci. ca. 24.
Ego quaſi fluuius dorix. quod
interpretat̃ generatōnis medica
mentū. et quaſi aqueduct⁹ exiui
de paradiſo. Dixi rigabo ortum
plantationū. et inebriabo part⁹
mei fructum ꝛc̄. Hunc fluuium
in ſpiritu vidit johes Apoc̄. 22.
Oſtendit mihi inquit angelus
fluuium aque viue ſplendidum.
tanquā criſtallum. ꝓcedentē de
ſede dei et agni. in medio platee
eius In quibus verbis etiā tan
gitur hui⁹ fluuij abundantia. in
deficientia claritas. eminētia cō
munitas. que alibi deducentur.
☞ ¶ Plenitudo redundantie
que eſt ſanctoꝝ apoſtoloꝝ et do-
ctoꝝ cōpatur plenitudini riuu
li decurrentis. Ipſi em̄ gratiam
quā receperunt. ꝑ doctrinā ver-
bi et exempli. ac ꝓprij ſanugis te
ſtimoniū. ꝑ totum mundū tanꝗ
riui vberrimi diffuderunt. De q
bus accipi poteſt. illud Jſay. 33.
Locus fluuioꝝ. riui latiſſimi et
patentes. Sancti nāqꝫ apoſtoli
et doctores fuerunt locus fluui-
orum ꝑ plenam a deo receptā ſa-
pientiā. latiſſimi ꝑ caritatē am-
plam. patentes ꝑ conuerſatōem
apertam. ☞ ¶ Plenitudo ſuf
ficientie que eſt omniū iuſtorum
ꝯpatur plenitudini vaſis. Uas
enim habet plenitudinem men-
ſuratam et vaſi ꝓporcionatam.
Sic omnes iuſti habent pleni-
tudinem gratie. ſufficientis. ſibi
ad ſalutem. ſcd̄m menſura ſibi a
christo determinatā. de qua ad
Epheſ. 4. Unicuiqꝫ data ē gra
tia ſm menſuram donatiōis xp̄i
Hec enim intus replet animam
et foris apparet ꝑ opatōnem ad
ꝓpriam ſalutem. ☞ H
¶ Ex quibus patet. ꝙ licet in di
uerſis gradibus ſanctoꝝ ſit ple-
nitudo gratie. in quolibet ſm ge
nus ſuū. tamē plenitudo gratie
excellentis. ꝑ excluſiōem vacuita
tis. que fluuio aſſimilat̃. ſoli vir
gini marie conuenit. et ita recte
in eius ſingulare preconiū ange-
lus in ſua ſalutatione ꝯmemora
uit dicens. Aue gratia plena.
¶ Qꝫ etiam gratia virginis qua
plena nunciatur omniū ſanctoꝝ
et angeloꝝ gratias excellebat te
ſtatur beat⁹ Auguſtin⁹ i quodā
ſmōe de aſſumptōe ita d. Quid
dignius aut ſanctius ac virgine
in humani generis ſemine potu-
it exoriri. cui⁹ nullus patriarcha
rū. nullus antiquoꝝ ſequentiū
patrū. nullus omnino hominū
poterit compari? Nec mirum ſi
h admirabilis virgo cūctoꝝ celſi
tudinē tranſcēdit mortaliū. cuꝫ
ip̄a etiam excellat merita angelo
rū. De hoc etiā ꝓuer. vltiō dicit̃
Multe filie ꝯgregauerūt diuiti
as tu ſola ſuꝑgreſſa es vniuerſas

Uere ſupgreſſa. Nam cetere habēt gradū aliquē grē Jſta habuit fontem graꝝ Hinc beatus Bern. ome. 3. ſup miſſ⁹ ē inquit Legimus in actib⁹ aplóꝝ. et ſtephanū plenum gratia. ⁊ apoſtolos plenos fuiſſe ſpū ſancto. ſed longe diſſimilit maria Alioquin nec in illo habitauit plenitudo diuinitatis corꝑalit queādmodū in maria Et beat⁹ Hiero. ſ. de aſſumptōe. Et ſi in patribus et ꝑphis gratia fuiſſe creditur. tñ non catenus plena. Jn maria vero totius gratie que in xp̄o eſt plenitudo venit quāq̄ȝ aliter.

Cetere habent virtutes ⁊ gratias ꝑticulariter. maria habuit gratias omnes vniuerſalit De q̄ beat⁹ Hiero. in ſmone cogitis. Bene maria dicit gratia plena. qꝛ ceteris quid̄ ꝑ ꝑtes dat. marie vero ſe ſiml' infudit gratie plenitudo Et infra Nihil virtutis nihil ſpecioſitatis. nihil caſtitatis. nihil candoris glorie. quod ex ea nō reſplēdeat. Cete hn̄t gratiam ſm mēſurā Jlla ſm totius ſubiecti capacitatē. ideo d̄r Ecci. 24. Jn me oīs grā vie ⁊ veritatis. Jn me omis ſpes vite et virtutis. Cetere hn̄t grām cū alicui⁹ impuritatꝫ ꝑmixtōe pctōrū ſcȝ venialiū. dubietatꝫ. timoris. laboris. vel doloris. Uirgo maria gratiā habet puriſſimā. ſine q̄libet pcti originalis vel actualis labe. cū certitudine. qꝛ cū angelica q̄ fallere nō nouit teſtificatōne. ſine labōre domādi ſenſualitatē. ſine dolore cuiuſcunqȝ admiſſe impuritatꝫ. de q̄bus partim ſupra ⁊ ꝑtim infra dicetur. Hinc de ea ſpōſus in canticꝫ ait Tota pulcra es amica mea. ⁊ macula non eſt in te Canti. 4. Cetere habent grām ſed mutabilē. Unde multi ſanctoꝝ poſt acceptam grām peccauerunt. Maria vero habuit gratie ꝯfirmatōem. ita ꝙ ab ea cadere nunq̄ȝ potuit Nam a diuina ſapia fuit fabricata. columnis ſeptē ſuffulta ſeptem donis ſpūſſancti. ſeptemqȝ virtutib⁹. ita vt cadere vel nutare oīno nō poſſit ꝑuer. 9. Sapientia edificauit ſibi domū ⁊c. licet rectiſſime ſeptē colūnis. vniūſitas donoꝝ graꝝ et virtutū deſignet.

Hec etiā grā marie pleniſſima fuit ꝑ excluſiōȝ vacuitatis. oſtēdit ſic Alber. in d̄ lau. virgꝫ. q. 31. Quia ſic plena fuit grē. ꝙ maiorē graȝ nō potuit habere. ⁊ ita nihil in ea grē capax a grā vacuū fuit Quādiu em̄ vas pōt recipe aliq̄d. tādiu h̄t aliq̄d vacuitatꝫ. ⁊ ita oīs creata alia h̄t aliq̄d vacuitatꝫ. qꝛ maiorē grām poſſibilil' recipe. Quia ꝟo ipſa maiorē grām recipe nō potuit. ꝑ excluſiōȝ oīs vacuitatis. grē plena fuit. Hō intelligi oportet. in ſtatu vie. manēdo in gn̄e create. ⁊ ſcd̄m ordinatā potētiā d̄i. Nā in ei⁹ glorificatiōe recepit gloriā q̄ eſt grā ꝯſummata. q̄ maior eſt gratia vie. ſm illud ſaluatoris.

Inter natos ⁊c̄. Sed qui mīoꝛ
eſt in regno dei. maioꝛ eſt illo.
Matth. xi. In via autem maio
rem grām habere nō poſſet. niſi
ipſa diuinitati vniretur. hoc eſt
niſi ipſa eſſet deus. Sed ſic exi-
ret genus creature. manens aūt
in hoc genere maioꝛ gratia intel
ligi non poteſt. q̄ꝫ ꝙ ipſa eſſet dei
mater. Nꝛ de ipſa id acciperet̄.
ꝙ deo perſonaliter vniretur.
☞ ¶ Et additur ſcd̄m potenti
am dei oꝛdinatā. Poſſet em̄ ſim
pliciter maioꝛem grām (ſaltem
intenſiue) deus ſcd̄m potentiam
abſolutam matri dediſſe. immo
tantam quantā humanitati ſue
cum illa fuerit eiuſdem ſpeciei.
Sed ita non decuit. maximā g̊
grām quam diſpoſuit dare pure
creature nō aſſumpte dedit ma-
tri ſue. ☞ I ¶ Sed manet
dubium. quando maria habuit
maximā grām in via. An in ali-
quo inſtanti ante moꝛtem. Nō
nō videtur. quia cum oībus acti
bus ſuis merebatur vſq₃ ad in-
ſtans moꝛtis. Videtur etiam ꝙ
ꝯtinue gratia eius augebat̄ Sꝫ
h̄ dubiū differat̄ vſq₃ dum ad
h̄ veniat̄ ꝓuilegiū. qd̄ eſt oībus
actibꝰ mereri. Sufficit nunc ꝙ
totalis eiꝰ grā quam habuit in
via. maioꝛ fuit gratia cuiuſcūq₃
puri viatoꝛis. et tāta ꝙ maioꝛem
recipe nō potuit. ⁊ ita oēm vacu-
itatē penitus excluſit ¶ Nꝛ deni
q₃ gratia marie fluuio ꝯpatur. ꝓ
eo ꝙ abundantiſſime oīa irrigat
tāquā imediate a fonte inexhau
ribili ⁊ abiſſo diuine bonitatis
deriuata. Ex eo ptꝫ. qꝛ niſi ꝑ ma
riā. gratiā nemo ꝯſequitur. et ſic
ſine illo. xp̄o ſcꝫ. nihil factum eſt.
ita ſine illa nihil reeffectū vt dic̄.
Bern̄. ſ. 2. de penthc. Et. Alber
ſuꝑ miſſus ē. q. 56. Ipſa eſt inq̄t
ꝑuus fons. q̄ creuit i fluuiū max
imū. et in aquas plurimas redū-
dauit vt dicit̄. Heſter. 16. Ex fō
tis em̄ huius plenitudine ꝓfluit
omnis plenitudo hūani generis.
Ex hac venit nobis pꝛecium re-
dēptōis. aq̄ ablutōis. panis refe
ctōis medicina curatōꝫ. arma ex
pugnatōis ꝑmiū remuneratiōis
et beatꝰ Hiero. ad paulā ⁊ euſta
chiū. Talibꝰ decebat ꝟginē inq̄t
oppignerare mūeribꝰ. vt eēt grā
plena. q̄ dedit celis glīam. terris
deū pacēq₃ refudit. fidē gentibꝰ
finē vicijs. vite oꝛdinē. moꝛibꝰ di
ſciplinā. ⁊ infra. Celeſtꝫ plane im
ber. ꝟgineū vellꝰ ſe infudit. placi
do illapſu. ⁊ tō diuinitatꝫ vnda ſe ꝯ
tulit i carne. qn̄ ꝟbū caro factū ē
ac deinde ꝑ crucꝫ patibulū expſſū
terris oībꝰ. pluuiā ſalutꝫ īfudit
⁊ ſtillicidia grē humanis ꝑſtitit
mentibꝰ. Et ſeq̄tur Vere plena
ꝑ quā largo ſancti ſpiritꝰ imbꝛe
ſuperfuſa eſt omnis creatura.
Hec ille. ¶ Et ideo ſtatim vt
tocius gracie fontem verbū pa
tris in vtero ꝯcepit. ſurgēs mō-
tana ꝑtranſiit. elizabeth mini-
ſtratura Iohāni pcurſoꝛē ſancti
ficatura. vt ſic ſe fluuiū diui fōtꝫ

eſſe palam ōpe demōſtraret Sʒ
hoc ſeq̄nti ſmoni eiuſdem feſti
uitatis reſuet Ex dictꝫ clare pa
tet ſolutio ṗme q̄ſtionis K-
Scđa ꝟo q̄ſtio ita ſoluit ſm b.
Bern. ome. 4. ſuꝑ miſſus ē ꝙ iō
gracia plena p̄dicat ab angelo.
adhuc magis replenda. plena q̄ʒ
ſpū ſctō. in quā tñ adhuc ſupue
niet ſpiritꝰ ſanctꝰ. Quia priꝰ fu
it in ea ꝑ multā grām. ſed nunc
ſupuenire nunciat ꝑ abūdantio
ris gratie plenitudinē quā ſuꝑ-
fuſurꝰ eſt ſuꝑ illam. nam prioꝛ eꝰ
gracia tm̄ repleuerat mētem. ſe-
quens ꝟo etiam ventrē ꝑfunde-
re debet q̄tinus plenitudo diui-
nitatꝫ. que ante in illa ſic in mul
tꝫ ſctōꝝ ſpūaliter habitauit. etiā
ſicut in nullo ſctōꝝ corꝑalit in ip
ſa habitare incipiat Uel clari
us dicit. ꝙ nihil ꝓhibet diuerſ
reſpectibꝰ. ſiue ad diuerſa referē
do. idem dici plenū et non plenū
et ꝑ ꝯñs. q̄ͦ vno r̄ſpectu plenū ē.
alio reſpctū repleri magꝫ poterit
ꝛ plenius fieri Sicut cantrus.
ſm certam mēſurā ſignatꝰ. quā
tñ orificiū excedit. plenus dicit.
ſi menſure ſignū liquoꝛ infuſus
attingit. Qui tñ ſi vſqꝫ ad oꝛifi
ciū excreſcit adhuc recipit Sic
ergo plenus q̄ntū ad menſure in
tegritatē. nondū plenus eſt q̄ntū
ad vaſis capacitatem Pōt enim
aliq̇d vltra menſurā recipe. ꝓpt
q̄ͦ foꝛtaſſe ꝛ grāmatice loquen-
do Plenꝰ ꝯpationē recipit. que
fieri nō poſſet. ſi poſitiuo ſcilicet
plenus nulla pōſſet fieri additō
Si enim illud tantum plenum
diceretur. cui nullo reſpectu ad-
dicio aliqua fieri poſſʒ. nihil ple
nius pleno. nihil pleniſſimū dici
poſſet. L Ad ꝓpoſitū itaqꝫ
dꝛ ꝙ gr̄e plenitudo pt attendi q̄n
tū ad ſubiectū. ꝛ q̄ntū ad ſtatū
et q̄ntū ad modū et q̄ntū ad gr̄e
ſpēm ſiue habitū. et q̄ntū ad oēs
has drñas iō pt dici plenū gr̄a ꝛ
ſpū ſctō vno reſpectu. et nihiloiꝰ
recipe adhuc grām alio reſpectu
Ita enim plenū ſm vnū ſubiectū
poteſt adhuc recipe ſm aliō ſub
iectum Et plenū ſm ſtatū inferi
oꝛem. nondū plenū eſt ſm ſtatuʒ
ſuꝑioꝛē Et plenū ſm ſufficienti-
am. nōdū plenū eſt ſm ſupeffluē
tiam Item plenū ſm p̄deſtinati-
onem ſiue diuinā ꝓuidentiā tm̄
nōdū plenū eſt in actu. Et plenū
gr̄a gratū faciēte. pōt adhuc gra
ciam recipe gratis datā Et ple-
nū vna ſpē gr̄e. pōt recipe grām
adhuc alteriꝰ ſpēi. Sic dici pōt
de virgine glorioſa. ꝙ in ip̄o ſalu
tatōis inſtanti plena fuit gr̄a q̄n
tū ad aīam. ꝛ h̄ gr̄a gratū faciēte
ſcđm ſtatum in quo tūc erat vir
ginitatis. nondum maternitatꝫ
Plena etiā ſcđm p̄deſtinatiōem
dei. Adhuc tñ implēda gr̄a gra
tis data. fecunditatis ſcʒ quātū
ad coꝛpus. Implenda aūt maio
ri gratia gratū faciente in actu.
et quantū ad ſtatum maternita
tis dei ad quem aſſumēda erat.
Que omnia partim ex dictis. ꝑ

tim ex dicēdis clarius eluceſcent
¶ Solutis ſic vtcūqꝫ duabus
ꝓpoſitis queſtionib⁹ humilib⁹
precibus ipſam exorem⁹. q̄tinus
de fonte gratiaꝝ. quē hodie con
cipiendo de ſpūſancto. mente et
corpore ipſo repletam ꝓfitemur
ſtillicidia arentibus noſtris cor
dibus influat. quatinus ad eam
aſpirare valeam⁹. et ꝑuenire ad
diuinitatis ꝑticipatōem. ꝓpter
quā nobis cōmunicandā in ſuo
benedicto vtero. fact⁹ eſt homo
deus verbū. chriſtus ieſus dn̄s
noſter. qui cum patre viuit et re
gnat. in vnitate eiuſdem ſpiri-
tuſſancti. ꝑ omnia ſecula ſeculo-
rum Amen.

¶ In feſto viſitatiōis ma
rie Sermo. IIII. in ordine
XXII.

BEata que
crediſti. qm̄ ꝑfi
cientur ea que di
cta ſūt tibi a dn̄o. Luce. j.
A Adeſt ſpectabilis feſtiui
tas glorioſe ꝟginis. que felicem
trāſitū ꝑ mōtana ad vetule viſi-
tatōꝫ cognate. p⁹ ꝯceptū diuinū
eccleſia ſolēnizat. Gabriel nāqꝫ
ꝑanymph⁹. cū poſt allatā deſuꝑ
ſalutatōem. ad ſolatium virgis
ꝓpterqꝫ cauſas alias inferi⁹ ſpe
cificandas. ꝯceptū ſterilis indi-
caſſet (dicēs. Et ecce elizabet co
gnata tua ⁊ ipſa ꝯcepit filiū in ſe
nectute ſua. Et h̄ mēſis ſext⁹ eſt
illi que vocat̄ ſterilis. Expletoqꝫ
feliciter ꝯmiſſiōis ſue negotio)
rurſus aſcenderat in celū. Ma
ria virgo extēplo ſurrexit Abijt
ſalutauit elizabet. eiuſqꝫ ꝓphe-
tica benedictōne audita. domi-
nū qui mirifica oꝑat⁹ eſt. deuo-
tiſſimo cātico mirificauit. ac ſe-
ni cognate menſib⁹ tribus vſqꝫ
ad p̄curſoris natiuitatē humilli
me miſtrauit. Hec ſunt feſtiuita
tis hodierne gaudia venerāda.
Hec multiplicis grē effuſiōꝫ me
moria amplexanda Que feſtiui
tas. ceterꝫ eiuſdem virginis ſo-
lennitatib⁹ minor non eſt. q̄ntū
ad ea que ad btiſſime magnifica
tōem ꝑtinent Nam plenitudinē
grē quā angel⁹ in die incarnatōꝫ
dn̄ice nūciauit In iſta in ꝯſpctū
domini anus hodie approbauit
Beata inq̄t que credidit. q² ꝑfi
cient̄ in ea q̄ dicta ſunt ei a dn̄o.
¶ In die illa verbū prīs ꝯcepit
in ꝟginalis vteri latibulō. Ecce
inq̄t angel⁹ ꝯcipies in vtero. ho-
die diuinū ꝯceptū elizabet excla
mat in patulo. Et vn̄ mihi hoc
vt mater dn̄i mei veniat ad me.
In die illa laus ꝟginis ⁊ benedi
ctio nunciat̄ bn̄dicta tu inq̄t in
mulierib⁹ Hodie a ꝓpheriſſa cō-
ſummat̄. que qd̄ angelos dicere
nōdū potuit mulier ſancta adie
cit. Et bn̄dict⁹ fruct⁹ ventrꝫ tui.
Cōſūmatio āt bonitatis ⁊ bn̄di
ctōis arboꝝ. eſt bn̄dictio ⁊ boni
tas fruct⁹ excreſcentꝫ In die illa

virgō corde tm̄ domino cecinit.
Ecce ancilla dn̄i fiat mihi ſm
verbum tuū. Hodie voce plena
ſm plenitudinē ſue gratie domi
nū magnificauit. Nō ergo mi
nor hodierna feſtiuitas feſto an
nunciatōis quantū ad virginis
noſtre magnificatōem. Sed qn̄
tum ad nos aliquid etiā ſupad
dit in effluxu plenitudis gratie.
que fuerat in maria. Nam in il-
la die facta ē mater verbi eterni
creatoris ſui. Hodie facta ē ma
ter generis noſtri. Qm̄ tunc con
cepit deū corpaliter. Hodie vo
fideles dei cōcepit ſpūaliter. vt
ipſe ſit pmogenitꝰ in multis fra-
tribus. vt dicit apl's Roma. 8.
Nos aūt fratres ſcdogeniti.
Scitis fratres. eoſdem habere
pentes. Alioqn̄ quō dicerent fra
tres? Ideo xpc factus eſt frater
noſter p carnis noſtre aſſumptō
nē. ſicut ipſe ait. Ite nunciate fra
tribꝰ meis. Parens xp̄i facta eſt
mater nr̄a. Concepit autē xp̄m
maria p gratie plenitudinē. ipaꝫ
intus pficiētem. Spūſſanctꝰ ait
ſupueniet in te ⁊ virtus altiſſimi
obumbrabit tibi. Concepit nos
p grām effluentē. que hodie ef-
fluere cepit. dum exurgēs ad ſan
ctificandū dn̄i pcurſorem ppera
uit. Et factū eſt vt audiuit ſalu
tatiōꝫ marie elizabet exultauit i
fans in vtero eius. Et repleta eſt
ſpiritu ſancto elizabet et clamās
voce magna dixit. Benedicta tu
inter mulieres ⁊ benedictus fru
ctus ventris tui. Dehinc volēs
omnia pfectioni fidei eius aſcri
bere ſubiunxit. Beata que cre-
didiſti. quoniā pficiētur ea que
dicta ſunt tibi a domio. Que?
Certe ꝙ ad ſumme creature fa-
ſtigium leuaretur. ꝙ concipiēdo
et pariēdo altiſſimi filium. vera
di mr̄ diceret ⁊ cēt vn̄ pmiſit. Et
vnde hoc mihi vt veniat mater
domini mei ad me. hoc itaqꝫ do
num elizabet merito fidei aſcri-
bere volens inqt put in thema-
te. Beata que credidiſti ⁊c̄. pro
gratia Aue maria. B
☞ ¶ De virginis fide (de qua
in euangelio ꝯmendatur) nunc
vel breuiter aliquid dicendū eſt.
Excedit itaqꝫ fides virginis
fidem omnium viatorum impro
portionabiliter. et hoc preſtim
in quattuor quantnm nunc ſuf-
ficit. Quoniam fides beatiſſi-
me virginis fuit. Generalior in
apprehendendo. Clarior in cog
noſcendo. Coſtantior in perſe-
uerando. Vigoroſior in cauſan
do. ☞ ¶ In apprehendendo
fuit generalior quoniā et ſi varij
prophete varia per diuinam re-
uelationem cognouerunt. quo-
niam ſicut diuiſiones gratiarū
ſunt. ita et donum prophetie di
uiſum eſt in multis vt multi di-
uerſa vaticinarentur. non vnus
omnia. vt patet per decurſum p
phetarū. Virgo autem glorioſa
et pcedentiū pphetaꝝ dicta vni
ūſa legerat ac fide inteḡ tenebat.

Omnia deniqꝫ verba ꝯcomitan
tiū Elizabeth. zacharie. Johan
nis. Paſtoꝝ Symeonis Anne
Gabrielis archāgeli. Sꝫ ⁊ ſup
uenictis ſpūs ⁊ intus loq̄ntis. et
vniuerſa circa xp̄m actitata. per
ip̄m q̄ꝫ p̄dicata ꝯſuabat. confe-
rens i corde ſuo Lu. i. et. 2. Que
tractans Beda in ome. ſup euā
geliū. Paſtores loq̄bant. oñdit
queadmodū q̄ viderat ⁊ audie-
rat cōtulit cū hijs que legerat in
ꝓphetis Quid em̄ de deo nō ſa
piebat. in qua dei ſapia latebat.
ait Anſ. in ome. hodierne feſti-
uitatis. Deniqꝫ in eius laudē ca
nit eccleſia. Gaude virgo maria
cūctas hereſes ſola interemiſti i
vniuerſo mūdo. Quia cū verbū
verbo virgo ꝯcipet ⁊ virgo ꝑma
nēs pareret. ceteraqꝫ circa hoiem
xp̄m oculis videret. manib⁹ con
trectaret. fide ſua certiſſima. ⁊ ex
ꝑimentali noticia. et ph̄oꝝ erro-
res. ⁊ hereticoꝝ prauitates ꝯfu-
dit. vtputa ꝙ ex nihilo nihil fit.
ꝙ ſupra naturā deus opari non
pt. nec eā mutare. Et nō niſi ſex-
uum ꝯmixtiōe hō ꝓduci pt. Et
virgo non ꝯcipe. nec oīno parere
pōt Et dei cū hoibus ꝯuerſatio
nō eſt. vt dixere caldei nabucho
donoſoꝛ regi. Dan. 2. ac cetera ſi
ne nūero. ¶ Prauitates hereti-
coꝝ. Carpocratis. Cherinti et
Ebionis dicentiū xp̄m puꝝ ho-
minē ex maria ſumpſiſſe ꝑncipiū
Manichei dicentiū ip̄m habuiſſe
corpus fantaſticū. Ualentini d.
xp̄m nihil ſumpſiſſe de ꝟgine. ſꝫ
corpus celeſte attuliſſe. ⁊ ꝑ eam
tanqꝫ viſtulā vel cannale trāſiſſe
Neſtoꝛij d. xp̄m duas eſſe perſo
nas ſicut ꝯplectitur duas natas
Arrij negantis deū humanatū.
ꝟginē aūt n̄ theotocō. ſꝫ chriſto
tocon dici debere mētictis. Sa
bellij et p̄ripaſſianoꝝ ꝑſonas di-
uinas cōfundenciū ⁊ ita ſicut fi
liū ita ⁊ p̄rē incarnatū eſſe dicē
cium. Macedonij negantis ſp
ritū ſctm̄ eſſe deū. ⁊ ꝑ ꝯñs xp̄m n̄
ex deo ꝯceptū Carpociacis ⁊ iu-
deoꝝ dicentiū xp̄m ex joſeph ſe-
mine natum. Heluidij dicentis
ꝟginē poſt xp̄m a joſeph ꝯgnitā
alios filios ꝓcreaſſe Coꝝ quoqꝫ
qui vt hugo recitat. dicūt virgi-
nem ꝑ ꝯſenſum ꝯiugalem in coi-
tum conſenſiſſe. ⁊ ita virginitatē
mentis ꝑdidiſſe. hoꝝ ⁊ oim alio-
rū ſine numero errātium hereſes
ꝯfutauit. veritatē clariſſime cō-
gnoſcendo. fideliter ꝓfitendo.
eamqꝫ apoſtolis et fidelib⁹ maī-
feſtādo. Propter qđ Hieronim⁹
in ſermone cogitis dicit. Ip̄a eſt
ſola que nos poſt deū ꝯfert oi ve
ritati Cui⁹ ergo fides oēm veri
tatem ꝯprehendit. omibus gene
ralioꝛ fuit ¶ Fuit etiam fi-
des virginis clarioꝛ. eo ꝙ ꝑ eam
clarius credenda agnouit Hinc
gerſon ſup magnificat. Clarioꝛ
fuit in maria fidelis ꝯgnitio cū
caritate pre ceteris p̄riarchis ⁊ ꝓ
phetis. imo ⁊ apoſtolis. addam⁹
imo ⁊ angelis. Quod ex eo ſatis

coniĳcim⁹ q̄m modū dn̄ice incar
natōnis angelus ei petenti expli
care non potuit. ſed eā inquiren
tem ad altius magiſteriū tranſ⸗
miſit di. Spūſſanct⁹ ſupueniet
in te ⁊ virtus altiſſimi obumbra
bit ⁊c̄. Quaſi di. ſm̄ Bern̄. ſup
miſſus eſt omel'. 4. Modū q̄ de
ſpūſancto ↄcipies. dei virtus et
dei ſapia xp̄c in ſuo ſecretiſſimo
cōſilio ſic obumbrādo cōtigit et
occultabit. quatin⁹ ſibi tm̄ notū
habeat ⁊ tibi. qꝛ non pōt doceri
niſi a donāte. nec pōt diſci niſi a
ſuſcipiente. Vn̄ manifeſtū eſt eā
incarnatōis miſteriū clari⁹ ange
gelis cognouiſſe q̄m angeli in⸗
carnatōis miſteriū nec donaue⸗
rūt nec ſuſceperūt. Propter vtrū
qꝫ. generalitatē ⁊ claritatē beat⁹
Hiero. in ſ. cogitis. eam apl'os
docuiſſe aſſerit ita dicens Inter
apoſtolos p⁹ reſurrectōm intrās
⁊ exiens familiari⁹ cōtulit de xp̄i
incarnatōne. tanto ſiq̄dem veri⁹
quanto ab initio p ſpm̄ſanctum
didicerat ⁊ pſpexerat oculis vni
uerſa. D ¶ Fuit quoqꝫ fides
virginis ↄſtantioꝛ in pſeuerādo
Nam nullo vnq̄ꝫ momento fi⸗
des virginis nutauit. aut min⁹
credidit. vel etiā credenda igno
rauit Non em̄ ad pmiſſiōem an
geli dubitauit. vt infra tanget.
Nec in paſſiōne minus credidit
cui⁹ cruci ↄſtanter aſtitit. Nec d̄
eius reſurrectōe fides matrꝫ q̄uo
libet nutauit. quēadmodū de a
poſtolis. diſcipulis. ſil' cū ceteris
mulierib⁹ ſacra teſtat hiſtoria.
ppt q̄d ceterꝫ fugiētib⁹ ipſa aſti
tit. ceteris ad ſepulcꝝ currētib⁹.
vel vt corpus mortuū vngerent.
vel vt manſeolū vacuū cernerent
ad reſurrectiōis fidem tardis et
duris. virgo quieta in domo ſta
bat. certa fide reſurrectōis horā
expectans. vnde de ipa cōiter ex⸗
ponitur illud Eccs. j. Generatō
pterit. gene ratio aduenit. terra
vero in eternū ſtat. nam gn̄atio
aploꝝ pteriuit a fide. vt plurimi
dicūt Generatio latronis ⁊ cen
turionis aduenit ad fidē Terra
vero. i. ꝟgo maria (de qua in ps̄
Bn̄dixiſti dn̄e terrā tuā. ⁊ Iſa.
45. Apiatur terra ⁊ germiet ſal
uatorē) In eternum ſtat. qꝛ fidē
imobiliter ſine interceptōe ⁊ ina
miſſibiliter conſuauit. E
¶ Fuit deniqꝫ fides glorioſiſſi⸗
me ꝟginis vigoroſioꝛ in cauſan⸗
do. Nā effectus fidem eius cōſe
quētes. ad quos fides ipa diſpo
ſuit. improportionabiles fuerūt
effectibus fidē alioꝝ oim ↄſequē
tib⁹ Sunt em̄ vt plurimos ſile
amus duodecim effectus fidē p
fectā ↄſequētes in diuerſis ſcrip
ture paſſibus deſignati. Morti
ficat nanqꝫ fides carnē. vt ei ve
lut mortue homo non inhereat.
ipamqꝫ morti p xp̄o veriſimiliter
exponat. ſic legitur Ecci. 7. Me
morare nouiſſima tua (haud du
bium q̄n p fidem neqꝫ em̄ aliter
q̄ꝫ p fidem nouiſſima coḡſcunt)
⁊ in eternū non peccabis. carnis

ſcꝫ ꝯcupiſcētia illectꝰ. ⁊ ad Heb
xi. Per fidem diſtenti ſunt lapi
dati ſunt. ſecti ſunt. in occiſione
gladij mortui ſunt Viuificat
ſpm̄ Abacuc. 2. Juſtꝰ ex fide vi-
uit Johā. 6. Qui credit in me.
etiam ſi mortuus fuerit viuet
☞ ¶ Fecundat ventrem. ad
Hebreos. xj. Fide ſara ſterilis
virtutem non conceptione ſemi
nis accepit. ¶ Impinguat men-
tem. Ipam em̄ habitaculum xp̄i
efficit. ad Ephe. 3. Xp̄m habita
re ꝑ fidē in cordibꝰ veſtris. deni
qꝫ ſm̄ Be. i ome. Extollēs. fide
xp̄m ꝯcipimꝰ. bonis opibꝰ ꝑturi
mus Blandientē mūdm vincit. j
Joh. 5 Hec eſt victoria q̄ vincit
mūdū. fides noſtra Patriā ⁊ pa
rentes ꝯtemnit. ad Heb. j. Fide
abraam obediuit exire in locum
exiens ⁊ neſciens q̄ iret. ¶ Con-
tra tyrānos ⁊ regna triumphat.
ibidem Sācti ꝑ fidem vicerūt
regna ¶ Contra demonū inſi
dias armat ad eph. 6. In oibꝰ
ſumētes ſcutū fidei. in quo poſ-
ſitis omīa tela nequiſſimi ignea
extinguere Operat̄ iuſticiam
expectans repromiſſionē. vbi ſ.
ad Hebre. Sancti ꝑ fidem vice
runt regna ⁊c̄. operati ſunt iuſti
ciam. adepti ſunt repromiſſiōes
¶ Adducit benedictionem ad
Gal. 3. Qui ex fide ſunt benedi
centur cū fideli abraam ¶ Fili-
os dei ꝯſtituit. Ibidē. omēs filij
dei eſtis ꝑ fidem. que eſt in xp̄o
ieſu Joh. j. Dedit eis poteſtatē

filios dei fieri. his q̄ credunt in
eum An nō filios dei conſtituit
quos eadem miraculoꝝ potētia
ſtabiliuit. Joh. 14. Qui credit
in me. opera que ego facio ipe fa
ciet. et maiora horum faciet. Et
Matth. 17. et Mar. xi. Si in-
quit habueritis fidem vt granū
ſinapis. ⁊ dixeritis monti huic.
tollere. tranſi hinc et mittere in
mare. fiet ¶ Salutem gloriam
et leticiam tribuit ſempiternā. j.
Pe. j. Credentes exultabitis le
ticia inenarrabili ⁊ glorificata.
reportātes finem fidei veſtre. ſa
lutem animaꝝ veſtraꝝ ¶ Nunc
autē nēo vnqꝫ mortaliū ita carni
moriens deo vixit. Nemo tā mi
rabiliter fecundo ventre. mente
pregnans fuit atqꝫ deitatē cor-
paliter inhabitantem ſuſcepit.
Nemo ſic blandientē mundum
ꝯtempſit. patriā ⁊ ꝑentes r̄liquit
tyrannos ⁊ mortem ꝑuipendit.
Dyaboli caput pede virtutis cō
triuit. Nemo ſic ōpatus. nemo
ſic ꝯtemplatus. tanta fiducia et
anxietate repromiſſionē expecta
bat. nemo ſic benedictōez. nemo
ſic in prolem diuinū adoptatus.
nemo talem inenarrabilis glorie
coronam aſſecutꝰ. quēadmodū
glorioſiſſima virgo maria. que
nunc declarare breuitas vetat
temporis. ☞ ¶ Cum ergo effe-
ctus fidei eiꝰ improportōnabilis
eſt quorūlibet aliorum (Ipſa eſt
enim vt dicit Albertus ſuꝑ miſ-
ſus eſt. q. 38. que credens verbū

dixit. Ecce ancilla domini fiat
mihi ſm verbuꝫ tuum ad cuius
dictum. ſũmus monciuꝫ tulit ſe
⁊ miſit ſe in mare amarum ideſt
mariam Sic enim interpretatᷣ
maria. Et ſi abraam ponitur
in exempluꝫ maxime fidei. quia
in ſpe contra ſpem credidit. ꝙ
ſeni de vetula filius naſceretur
Rom. io. qđ improꝑorcionabi
le fuit. ꝙ beata virgo credidit ꝺ
ſe virgine. naſciturũ deum Se
quitur igitur ꝙ fides eius ꝑfe
ctiſſima. improporcionabiliter
exceſſit fidem omniuꝫ aliorum.
F ¶ Sed moueris forſitan ex
verbo beati Gregorij ome. 26.
Fides non habet meritum. cui
humana racio prebet experimẽ-
tum Sed beatiſſima virgo ex-
perimentũ habuit dominice in
carnacõis et aliorum per chri-
ſtum in carne geſtorum Sicut
Bern̄. in perſona angeli. dicit
ome. 4. ſuper miſſus eſt. Quid
a me queris. quod in te mox ex-
perieris Premiſit autem. hec ſo
la in ſe feliciſſime meruit' experi
ri. qualiter ille inaceſſibilis vir
gineis ſeſe viſceribus ĩfuderat.
et ita fides ſua non fuit meri-
toria. ⁊ per conſequens reſpectu
fidei aliorum que meritoria fu-
it minus perfecta ¶ Immo vi-
detur ſecundo ꝙ nec fidem ha-
buit. Fides enim ſm apoſtoluꝫ
ad hebreos. ij. Eſt ſubſtancia
rerum ſperandaꝝ. argumẽtum
non apparentium. ideſt ineuidẽ

tium. Sꝫ articuli fidei fuerũt
virgini euidentes. que chriſtũ
ꝺ ſe genituꝫ nouit. oculis vidit
auribus audiuit. ac manibꝰ cõ
trectauit Ad iſta dicitᷣ ꝙ bea
tiſſima virgo ante incarnatiõeꝫ
chriſti habuit fidẽ tam habitu
alem ꝗꝫ actualem. credidit em̄ ꝓ
phetis. credidit et angelo ad ſe
miſſo. ſe futuram matrem xp̄i.
Ideo hũiliter ꝯſentiendo ſe ob
tulit domino dicens Ecce ancil
la domini. fiat mihi ſm verbũ
tuũ Et de hac eiꝰ fide exclama
uit elizabeth. beata que credi-
dit Nec tunc reſpectu articu
lorũ expientiam habuit. ſꝫ habi
tura erat ſm v̄bum bern̄. domi
no aũt incarnato ac nato. reſpe
ctu articuloꝝ humãitatẽ xp̄i cõ
cernẽtiũ vt ꝙ ieſus natus fuit ꝺ
ſe virgine ⁊c̄. paſſus crucifixꝰ ⁊c̄
expientiam habuit. ſicut ⁊ apo-
ſtoli. de eo ꝙ homo ille miracu-
la fecit. p̄dicauit. captꝰ fuit. fla-
gellatus. et tandẽ in cruce mor-
tuus. et ideo hec non nouerũt ꝑ
actum fidei. ſed per noticiam in
tuitiuã expimẽtaleꝫ Sed ꝙ ho
mo ille fuerat deus. et ita ꝙ deꝰ
conceptus fuit de virgine. ꝙ de
us natus in carne. ꝙ deus mori
ebatur in cruce. non per experi-
entiam ſed ꝑ fidẽ ꝯgueṙt de hᵒ ꝗ
expientia haberi nõ poteſt. niſi
per noticiam intuitiuam deita-
tis. hec autem eſt beatifica et vi-
atori vt tali non conuenit.
Quod dicitur propter xp̄m qui

fuit ſimul viator ꝛ ꝯphenſoꝛ. ſic
in ſimili dt Greg. ome. 26. expo-
nẽs illō Joh. 21. d thoma Quia
vidiſti me credidiſti. liquet ꝑfe
cto. ꝙ fides illaꝝ rerum argumẽ
tum eſt. q̄ apparere nō pñt. Que
etem̄ apparent iam fidẽ non hñt
ſꝫ agnitiōem. Dum g̊ vidit tho-
mas. dum palpauit. aliud vidit.
aliud credidit. A mortali q̀ppe
homie diuinitas videri nō potuit.
hoiem ergo vidit ꝛ deū cōfeſſus
eſt. dicens. dñs meus ꝛ deꝰ meꝰ
Uidendo igit̃ credidit. qꝛ ꝯſide
rando verum hoiem. hunc deū
quẽ videre non poterat exclama
uit. B ¶ Nec tñ virgo beata
ꝑiter ꝛ apoſtoli minus meruerūt
aſſentiendo articulis per notici
am euidentẽ expimentalẽ. q̄m ſi
crediſſẽt ꝑ fidẽ actualẽ. Quia
habuerunt fidẽ infuſam. q̄ ſm ꝓ
babilem opiōeꝫ vna eſt reſpectu
oīm credibiliū. ꝑ quā eos credi-
diſſent. ſi etiā nō vidiſſent. Me
ritū. n. ꝑmo eſt in actu voluntatꝭ
nō in actu intellectus ꝛ non fuit
minoꝛ voluntas in eis ad creden
dum reuelatōem ſi nō vidiſſent.
q̄ꝫ in his que nō viderāt. imo nō
videtur improbabile. ꝙ noticia
euidens viſionis quantū ad ali-
quẽ gradum certitudinis ſeu fir
mitatis. dependebat ab habitu
fidei infuſe. q̄m firmius adheſe
rūt qꝛ reuelatū. q̄ꝫ qꝛ viſum. licꝫ
euidentiꝰ ex viſione ꝯgnouerūt.
q̄ꝫ reuelatōe Scientes ꝙ minus
fallere potuit reuelatio ꝑme veri
tatis q̄ꝫ viſio expimẽtalis. ꝓpter
quod ſm verbū apl'i. 2. Coꝛ. 10.
Parati fuerūt redigere in capti
uitatẽ omnẽ intellectum. i fidei
xpi obſequiū. Et huic fauere vi
detur Joh. cancella. pariſ in de
veritatibꝰ credendis. vbi expſſe
dt. ꝙ de notis ꝑ expientiā. ꝛ eui-
dentibus ꝑ rōem naturalẽ fit fi
des ꝓprie dicta. licet nō ſub rōe
expientie vel euidentie naturał.
Sed reſpectu intendẽtie diuie
reuelatōni. ꝓut fides eſt ex audi
tu ꝑ verbū xpi. Declarando ſub
dit. Om̄ pcepta decalogi euidẽ
tia ſunt in lumie naturali. ꝛ iſta.
deus eſt. illa roma fuit. hieruſa-
lem fuit. nota per expientiā hec
nihilominꝰ ꝓut nobis in ſcriptu
ra ſacra tradunt̃ tanq̄ꝫ approba
ta per eccleſiā. ſunt certa fide te-
nenda. q̄m credulitas oīm ꝯten
torum in ſacra ſcriptura innitit̃
huic ꝑncipio ſolum credito. ꝛ na
turaliter ineuidẽti. Tota ſacra
ſcriptura a deo reuelata eſt. Re
manet igit̃ ineuidens totū. ſub
hac credulitatꝭ rōne D ¶ Et
foꝛte nō apparet impoſſibile. ꝙ
in eodem intellectu reſpectu eiuſ
dem veritatꝭ. ſtent ſil' duo actus
adheſiui. vnus genitꝰ per reuela
tōem. alius per demonſtratōem
vel ꝑ expientiā Primꝰ erit fidei
Scd̄s agnitiōis naturalis. qui
quantū ad firmitatẽ adheſiōis
ꝛ euidentiā habẽt ſe vt exceden-
tia ꝛ exceſſa. ita ꝙ ꝑmus eſſet cer
tioꝛ. ſcd̄s euidentioꝛ. ¶ Nec iſti

actus habēt adīuicē oppoſitōꝫ
ſicut ſcīa ꝛ opinio. quaꝝ altera
includit formidinē. altera exclu
dit. De eadē āt veritate nō pt iō
hr̄e certitudinē et formidinē. et
ita nec ſciam ꝛ opiōꝫ. Fides aūt
nō ſimpl'r excludit euidentiā. ſꝫ
in ordine ad mediū ꝑ qō adq̇rit
Ita ꝙ actus fidei eſt veritatꝭ nō
apparētꝭ ꝑ tale mediū. puta reue
latōꝫ. ꝑ quā ipē adq̇ſit⁹ ē Nō cu
rando an ſit apparēs ſiue euidēs
ꝑ aliō mediū exꝑientiā vel demō
ſtratōem. Et ita ſuſtineri poſſet
ꝙ de eodē ſil' poſſet eſſe fides et
ſcia. ꝓpter diuerſa media. ſꝫ nō
ſcia ꝛ opīo. qꝛ nō ſic opponūt eui
dentia reſpectu illi⁹ mediȷ. et in
euidētia reſpectu alteri⁹. ſic for-
mido ꝛ certitudo hec ſine aſſerti
one poſita ſūt. vt det qualiſcūqꝫ
occaſio ꝓfundius inquirēdi Et
ꝑ h̄ ſufficient ſolute ſt obiectōes
¶ I Sed forte quiſq̄ꝫ virgi
nis fidē infirmā ſuſpicādo puta
bit. ꝙ ex eo ſuam cognatā viſita
uit vt veritatē ſigni ꝛ dicti ange
lici (cū inq̇t Ecce ꝯgnata tua ꝛc)
exꝑimēto ꝯprobaret. Sꝫ fallit
ſic opinans. Credidit em̄ ꝓuſq̄ꝫ
elizabet viſitaret. ipſa teſte. btā
inq̇t q̄ credidit. Ergo etiā ſignum
nō poſtulauit ſꝫ angelus ſua ſpō
te adiecit. Et quō ſe obtuliſſet
miſtram tanti ſacri dicēs. Ecce
ancilla dn̄i fi. mi. ſꝫm ver. t. ſi in-
credula fuiſſet verbi ad ſe ꝑ an-
gelū miſſi. ¶ Neqꝫ em̄ ait beat⁹
Amb. li. 2. ſuꝑ luc. phas eſt vt ele

cta ad generandū vnigenitū dei
filiū. fuiſſe videatur incredula.
Quo ẽ mō fieri poſſet vt zacha
rias qui nō crediderat ſilētio cō
dēnaret. Maria aūt ſi nō credi
diſſet. ſpūſſcti infuſione exaltare
tur. Sꝫ neqꝫ nō credere maria.
neqꝫ tā temere vſurpare debuit
diuīa. Neqꝫ enī facile erat ſcire
miſteriū abſconditū a ſeculis in
dn̄o. qō nec ſuꝑiores ptātes ſcire
potuerūt. Et tn̄ nō fidē rēnuit.
non officiū refutauit. ſꝫ accomo
dauit affectū. ſpopōdit obſeq̄ū.
Tēperantior fuit reſpōſio ꝟgis
q̄ꝫ verba ſacerdotꝭ. Hec ait. quō
fiet iſtō. ille rn̄dit vn̄ hoc ſciam.
Illa iā de negotio tractat. ille dē
nūcio dubitat. Negat ille ſe crē
dere. q̄ negat ſcire ꝛ q̄ſi adhuc fi
dei q̄rit auctorē Illa nō dubitat
faciendū. qō quō fieri poſſit in-
q̄rit. Legerat maria virginē pa-
riturā. iō credidit futuꝝ. ſꝫ quō
fieret. ante nō legerat Nō enim
quēadmodū fieret. Iſa. ꝓph̄e fue
rat reuelatū Tantum. n. mādati
miſteriū. nō hoīs fuit ſed angeli
ore ꝓmendū. hec Amb. Et glo.
Be. Au. 2. ꝯcordās ait. Legerat
maria ꝟginē ꝑiturā. nō dubita-
bat. ſciebat enī ꝙ īpleri oꝑtebat
qō ab angelo nunciabat. ſed qꝛ
quō fieret nō legerat. nec ab an-
gelo audierat. q̄ ordine īpleri de
beat requirit. qꝛ h̄ miſteriū a ſe-
culo abſconditū. a ꝓph̄is non ꝓ
dictū. angelo ē reſuatū. et beat⁹
Bern̄. o. 4. ſuꝑ miſſus ē. Expo-

nens illud. quomodo fiet iſtud
ait. Non dubitat de facto. ſed
modum requirit ⁊ ordinē. Nec
em̄ querit. an fiat iſtud. ſꝫ quo
modo. quaſi dicat. Cū ſciat do
minus meus. teſtis conſcientie
mee. eſſe votū ancille ſue. nō cog
noſcere virum. qua lege. quo or
dine placebit ei vt fiat iſtud Si
optuerit me frangere votum. vt
pariam talem filium. et gaudeo
de filio. ⁊ doleo de propoſito. fi
at tamen voluntas eius. Sin
vero. virgo concipiam. et virgo
pariam. quod vtiqꝫ ſi placuerit
ei nō erit impoſſibile. Tunc ſcio
vere. quia reſpexit humilitatem
ancille ſue. hec Bernardus.
☞ ¶ K Ponit aūt Albertꝰ
q̄ttuor ratōnes cur virgo nihil
dubitans ordinem rei queſiuit.
Uidelicet ꝓpter pleniorem ma-
terie deſcriptōem. ꝓpter verita-
tis maiorem expꝛſſiōem. ꝓpter er
rorum. dubitatōnū. ⁊ opinionū
excluſiōem. ꝓpter noſtram edi-
ficatiōem. Sic et beatꝰ Johes
in vinculis ꝓpter diſcipulorum
eruditōnem queſiuit a domino
ꝑ diſcipulos ſuos. tu es qui ven
turus es. an alium expectamus.
vt expoīt Chriſ. in glo. Matt.
.xi. L ¶ Sed forte q̊s diceret
Si ꝟgo nō dubitauit Cur an-
gelus ſignū ꝯceptꝰ ſterilis mulie
riꝫ adhibuit. Cur etiꝫ ꝟgo vt expi
ret ꝟitatē ſigni exurgēs viſitatu
ra elizabet. in mōtana abijt. Ad
hoc dicendum ſm Albertū ſuꝑ
miſſus eſt. ꝙ virgo neqꝫ de facto
neqꝫ de modo dubitauit. licet d̄
modo inquiſiuit. Sed ad h̄ ſm
Ambro. ſuper lucam Angelus ſi
gnum adhibuit. quia morale eſt
omnibus vt qui fidem exigunt
fidem aſtruant. Et ideo angelꝰ
cum abſcōdita nunciaret. vt fi-
des aſtrueretur. exemplo ſenio-
rū ſemie. ſterilíſqꝫ. ꝯceptū virgi
marie nunciauit. vt poſſibile d̄o
om̄e qd̄ ei placuerit aſſereret. vn̄
maria nō quaſi incredula de mi
raculo. vel quaſi incerta de nun
cio. nec q̄ſi dubitās de exēplo. ſꝫ
quaſi leta ꝓ voto. religioſa ꝓ of
ficio. feſtina ꝓ gaudio ad mōta
na prexit. hec Amb. De hoc
etiā beatꝰ Bern. ſuꝑ miſſus ē. o.
.4. ita ait. Quid fuit neceſſe hꝰ
ſterilis ꝟgini nunciare cōceptū?
Nunq̊d forte dubiā adhuc ⁊ in
credulā oraculo. recētiori voluit
ꝯfirmare miraculo? Abſit. Legi
mꝰ zacharie incredulitatē ab h̄
ipſo āgelo fuiſſe caſtigatā. Ma
riā autē in aliq̊ repꝛhenſam nō le
gimꝰ. q̊n potiꝰ fidē ipſiꝰ elizabet
ꝓphetāte laudatā agnouimꝰ
Et ſubdit q̄tuor rōes. ꝓpter q̄s
angelus ꝯceptum ſterilis nunci-
auit dicēs. Jd̄o ſterilis cognate
ꝯceptꝰ ꝟgini nunciat̄ vt dū mira
culū miraclo addit̄. gaudiū gau
dio cumulet̄. Porro neceſſe erat
nō modico leticie ⁊ amoris ꝑue-
niente inflāmari incendio. q̄ fili

um paterne dilectõis cum gau
dio ſpũſſancti mox fuerit cõcep-
tura. Neq; em̃ niſi in deuotiſſi
mo atq; hilariſſimo corde. tan-
ta ſe capere poterat dulcedinis
et alacritatis affluentia. ¶ Uel
ſecundo ideo. quia ꝑfecto dece-
bat. vt verbum mox diuulgan-
dum vbiq;. prius ſciret virgo ꝑ
angelum. quoniã audiret ab ho
mine. Ne mater dei videretur a
cõſilijs filij amota. ſi eorum que
in terris tam ꝓpe agerentur re-
manſiſſet ignara. ☞ Uel ter-
cio ido. vt dũ nunc ſaluatoris.
nunc precurſoris edocetur aduẽ
tus. rerum temp9 et ordinem te-
nens. ipſa melius poſtmodum
ſcriptoribus ac predicatoribus
euãgelij referret veritatem. que
plene de omnibus a principio ce
litus fuerat inſtructa miſterijs.
☞ ¶ Uel quarto ideo vt audi
ens cognatam vetulam grauidã
cogitet iuuencula de obſequio.
ſicq; illa properante ad viſitan-
dum paruulo prophete locus de
tur ⁊ occaſio. quo minori adhuc
domino. ſui officij valeat exhi-
bere primicias Et dum ſe ad in
uicem. matrum infantumq; oc-
currit ab alterutro excitata de
uotio. mirabilius fiat miraculũ
de miraculo. Hec Bernardus.
Patet itaq; integra virginis fi
des. et q̄ excellenter aliorum ex-
cellebat fidẽ. Ut ſic ex fidei ſue
plenitudine. ꝑficiãtur in ea que
dicta ſunt ei a domino. filio ſuo
cum patre et ſpirituſancto in ſe-
cula benedicto Amen.

¶ In feſto aſſumptionis marie Sermo. IIII. in or-ne. XXIII.

Ave gratia plena Lu. i.
☞ A Solemnitatem glo
rioſiſſimam anim9 nobis hodie
recurſus aduexit. qua iocundiſ-
ſimam virginis theotoce aſſum
ptionem recolimus ⁊ glorie eius
plenitudinem. que eſt gratia cõ-
ſũmata Nam licet adhuc in ter-
ris conuerſans. gracie plenitudi
nem obtinuit teſte archangelo.
Aue gratia plena. Omnis tamẽ
gratia vie quamuis pleniſſima.
quamuis perfectiſſima. quatin9
ſtatum illum condecet. minus ta
men eſt a gloria. ∴ q̄m hodierna
die ſuper celos exaltata in beati-
tudine poſſidet ſempiterna Un
de ſicut vniuerſa que dono dei
accepit in terris. ſiue in ſua con-
ceptione. ſiue in conceptione ver
bi dei. vel partu. ſiue etiam in ꝓ-
fectu vite vſq; ad terminũ defici
unt ab ea gloria qua hodie i bo-
nis omnibus conſummata. ſe-
det ad dexteram filij in excelſis.
Ita ⁊ cetere eius feſtiuitates q̄-
bus magna illa beneficia xpi in
terris collocata recolim9. mino
res ſunt hodierna. q̄ gloriam ce

lebꝛamus. quã adepta eſt in ce
lis ſupꝛa choꝛos omnium ange-
loꝛum exaltata ⁊ cum laudiſono
plauſu deducta ¶ Neqꝫ em̄ teme-
re ſꝫ catholice et pie gloꝛioſiſſiã
virgo per xp̄i graciam ſuper cho
ros angeloꝛum exaltata deuotiſ
ſime hodie pꝛedicatur ait Hie-
ronimꝰ ad paulam in ſmone co-
gitis ¶ Sed forte dicis Cũ do
minice aſcenſionis ſolēnitas. nõ
ſit maioꝛ inter feſtiuitates chꝛi-
ſti vt puta cũ prefert celebꝛitas
tam natiuitatis q̃ꝫ reſurrectõis
ſm ritum ⁊ moꝛē eccle Cur feſtũ
aſſumptõis inter feſta virginis
maximũ p̄dicatur? Ad hoc re-
ſpondemꝰ q̄ non eſt par ratio d̄
aſſũptõe virgis. ⁊ aſcenſiõe xp̄i.
Nam beatiſſima virgo maria
in eius aſſumptõe hodierna. aſ
ſecuta eſt maximã et vltimam ꝑ
fectõem. beatitudinis videlicꝫ
gloꝛiam. quã ante p̄ſentem diē
non habuit Et nihilominꝰ que
pꝛius habuit. hodie cepit pleni
us poſſidere. Nam in ſua cõce
ptiõe ⁊ natiuitate gr̄am accepit
initialem. ſed hodie ꝯſũmatam
In ãnũciatõe angelica xp̄m cõ-
cepit in carne moꝛtali. eũqꝫ poſt
menſes nouem ſine ſui coꝛrupti
one pepit. Sed vt Gerſon ait
ſuper magnificat Hodie felicꝰ
pit gloꝛioſa i coꝛde filium. quē
matrix in coꝛpe genuerat. Vnd̄
⁊ magnificat hodie dn̄m. quia
magnificata pꝛe omnibus die-
bus vite ſue. plenũ gracie ꝯple-

mentũ hodie ſecura recepit Jõ
nulla dies ipſi feſtiuioꝛ. nulla ꝯ
ſiderabilioꝛ iocunditate reful
ſit. chꝛiſto vero per ſuã aſcenſio
nem nulla noua acceſſit ꝑfectio
non gloꝛia noua vel beatitudo.
aut pars eius. dumtaxat loci ex
triſici mutacio facta eſt. qua iã
beatus in anima ⁊ coꝛpe in ter-
ris. ſm hũanitatẽ locum ſuſce
pit in celis Siquidē beatus fu
it ſm poꝛtionem ſupioꝛem anīe
et ꝑfectus ꝯpꝛehenſoꝛ ab inſtã-
ti ſue incarnatiõis. eadem et nõ
mioꝛe beatitudine. qua nũc fru
itur ad dextram patris. Beati-
tudinem vero poꝛtiõis inferio-
ris. ⁊ gloꝛie dotes in coꝛpoꝛe. in
ſua reſurrectõe ſuſcepit In qua
ꝯpletiſſima fuit vniuerſa eiꝰ be
atitudo. ⁊ gloꝛia in coꝛpe et aĩa
que multo maioꝛa ſunt et incõ-
perabilit̄ excedēcia ſuſceptõem
noui loci extrinſici. qui eſſencia
li beatitudini nihil cõferri põt
Jmmo nec accidētali. vt mani-
feſtũ eſt de angelis cuſtodibus.
qui non minꝰ beati ſunt nobiſ-
cum exiſtētes in terris. q̄m ſi fo
rent diffinitiue in celis cum ſꝑ
hic ⁊ ibi euãgelio teſte vidēt fa-
ciem patris. Nihil ergo mir̄. ſi
dies reſurrectionis xp̄i pꝛefert
diei aſcenſionis ſue. Secus de
virgine matre Que ſicut hodie
ſũmam graciã ⁊ gloꝛiã ꝯſecuta
eſt ita ⁊ ſummã inter ceteras eiꝰ
ſolēnitates hodiernũ feſtum p̄-
dicamꝰ. In quo et veriꝰ ⁊ deuo

cius eām allocuturi cum ange-
lo. q̄m in ip̄o annūciatōis termi
no. voce clamamus d̄uotiſſima
Aue gratia. B ¶ In priori
ſmone de feſtiuitate p̄ſenti aſſū
ptiōis marie virginis oſtenſum
fuit. q̄ꝫ aptiſſime ſibi dicatur hᵒ
eulogium. Aue gratia plena in
eius aſſumptiōe glorioſa immo
aptius q̄ꝫ in quacūqꝫ alia eius fe
ſtiuitate ꝛ hᵒ ꝓ articulo. j. eiuſdē
ſmōis Exigit ratio. vt nunc ar
ticulum ſecundū eiuſdem ſmo-
nis. tunc ſuſpenſum ꝓpter tp̄is
breuitatē poſſeten⁹ ꝓſequamur
oſtendendo a quibus. et q̄ꝫ lau-
diſonis ac himnidicis angelorū
choris ſit aſſumpta. vt veꝝ oſtē-
datur illud eccleſie canticū. Aſ-
ſumpta eſt maria in celum. gau-
dent angeli. laudātes benedicūt
dominū Cum vero in terris ma
nens. omniū angeloꝝ officia di-
uinis moribus tenuit. ꝑfecti⁹qꝫ
impleuit. merito ſuꝑ omnes an-
geloꝝ choros exaltari debuit A
ſingul' deniqꝫ angelis in ſua aſ-
ſumptiōe. laudiſonos plauſus.
ꝛ himnidicas voces letabunda
ſuſcipe. Quomō aūt id factum
fuiſſe pie teneri et credi p̄t. nunc
videamus ꝓ noſtre deuotionis
fomēto. ¶ Solet in die omniū
angeloꝝ oſtendi. et ꝑtim ſuꝑ pa-
tuit. quēadmodū tota angelica
contio in tres partitur gerarchi
as Et quelibet eaꝝ in tres ordi-
nes. Et ita erunt nouē chori an
gelorum. C ¶ Ad p̄mā

angeloꝝ gerarchiā. que ſ᷑ beatū
Dyoniſiū in de angelica gerar-
chia. accipit᷑ ſm actōem miſtra-
lem. que in ſe habet tres ordi-
nes. ſcilicꝫ p̄ncipat⁹. quoꝝ actio
eſt circa cuſtodiā et regimen p̄n-
cipum. qui ſunt capita multitu-
dinis Archangeloꝝ quoꝝ mini-
ſteriū eſt circa mltitudinē popu-
li. in vrbibus aut prouincijs col
lectam. de quo in Daniel'. de p̄n
cipe ſinagoge et p̄ncipe perſarū.
c. x. Angeloꝝ quoꝝ miniſterium
et actio eſt circa ſingulas ꝑſonas
et conſiſtit actio hec in nuncian-
do. cuſtodiēdo. dirigēdo. Itaqꝫ
veniens ad p̄me gerachie chorū
p̄mum. aſcendēdo angeloꝝ. ma-
gnis gaudijs eſt ſuſcepta. et lau-
dibus celeſtib⁹ honorata accla-
mantibus vt pie cogitari poteſt.
hijs aut ſimilis ſentētie vocibus
Adueniſti ſpecioſa ac pulcerri-
ma maris ſtella. que in terris ma
nens. cunctos illuminaſti. Sin
gulis lucꝫ exempla. vite magiſte-
rio preſtitiſti. Tu certiſſima vi-
te nuncia fuiſti. verbo docēs. ex
emplo illuminās. tua enim vita
cūctas illuſtrat eccleſias. nam in
ea expreſſa ſunt cunctꝫ toti⁹ ma-
giſteria ꝓbitatis. noſtrā viciſti
operam. nos multi ſinguloꝝ cu-
ſtodes et nuncij. tu vna ſingulis
miniſtraſti. Tu vere ſalutis nun
cia fuiſti Excedit gloria retribu
tionis. tuis reſpondēs meritis.
noſtra dona. non eſt apud nos
ſedes tue ſpecioſitati ac pulcritu

dini condignā. Aue ergo gratia
plena. dominꝰ tecum benedicta
tu in mulieribus. ☞ ¶ Hinc
aſcendens ad ſcdm choꝝ Arch-
angeli occurrunt ⁊ inquiunt. du
dum a patribꝰ expectata. nobis
deſiderata. glorioſa ſpecie. pul-
cerrima actione. aduenisti. Tu
cunctarū gentium adiutrix ne-
ceſſaria. Angelorum conſolatrix
ſemp̄ deſiderata. tu ſolicita fui-
ſti ⁊ turbata circa plurima. tāq̄
ꝯmunis vrbium ⁊ ꝓuinciarum.
immo totiꝰ humani generis ma
ter et nutrix. ⁊ angelorum repa-
ratrix. Per te eni datus eſt vni-
cus hominū ſaluator. ruine an-
gelice reſtitutor. Tu aurora val-
de rutilās. Stella matutina do
minū eternum nuncians. Ex te
enim ortus eſt ſol iuſticie chriſtꝰ
deus noſter. qui ſoluens maledi
ctōem dedit benedictōem. ⁊ con
fundens mortem donauit vitā
ſempiternā. horum maximoꝝ nō
ſolū nuncia fuiſti. ſed ſupra nos
etiā cooperatrix aſſumpta. quo
noſtra ſupgreſſa es officia. tua-
rum ſpecie virtutum et pulcritu
dine actionum. Unde longe ma
ior te expectat gloria. Aue itaq̄
gratia plena.

☞ ¶ Ad tercium inde angelo
rum ordinē multo famulatu co-
mitata aſcendens. magna prin-
cipum pompa ſuſcipitur. Adue-
niſti feliciter inquiunt virgo ſpe
cioſa. cunctis admirabilis. pul-
critudine diuina. vniuerſis gra
tioſa ⁊ amabilis. nos terrenorū
ꝑncipum rectores et miniſtri pre
ſidentes. tu vero ſuper angelica
puritate candida. ſola digna fu
iſti. regis celi et terre miniſtra.
Omnia materne pietatꝭ obſeq̄a
tuis manibus mundiſſimis im-
pendiſti vberibus de celo plenis
nutriuiſti. in egiptum fugiens
tranſtuliſti. Inde reduxiſti In-
diuidua eius comes In ingreſſu
in hūc mūdm. in ꝓgreſſu. in egreſ
ſu. nulla iudeorum. gentium ve
crudelitas te abſterrere potuit.
nulla fugientium diſcipulorum
infirmitas retrahere. Sola in
anguſtijs. mente. corpore. fide et
lectione. conſtanter aſtitiſti. vn̄
noſtra officia longe exceſſiſti Iō
q3 ad deſtinatum tibi ab eterno
altiſſimū brauium. ſine ve veni
veni electa mea Aue gratia ple-
na. ☞ ¶ D Secūda ge
rarchia reſpōdet alteri ſtatui ec-
cleſie ſcilicet prelatoꝝ Sunt eni
tres ſtatus eccleſie. contemplati
uoꝝ. prelatorum. actiuoꝝ. Si-
gnati per tres viros Danielem.
noe. ⁊ Job. Et ſicut inferior ge-
rarchia correſpōdet īferiori ſta-
tui eccleſie. ſcilicz actiuorum. ita
media medio ſtatui. qui eſt pre-
latorum eccleſiam regentium.

☞ ¶ Conſiſtit autē perfectio
prelationis ſeu poteſtatis in tri-
bus. In preſidēdo ſubiectis. In
reſiſtendo inimicis. In operan-

do magna pro ſuis. ☞ ¶ Et
ſm hoc ordinātur i hac media
gerarchia tres ordines. domina
tionū. poteſtatum. et virtutum.
Dominationū eſt preſidere ſub/
iectis angeloꝝ agminibꝰ. purgā
do. illuminādo. perficiēdo. Po
teſtatum eſt oppugnare aduerſa
rios. demonum dolos poteſta/
tes tyrānicas et fraudes. Virtu
tum eſt operari miracula ſanita
tes et beneficia. Per has enim
deus opatur miracula. ſicut per
has operatꝰ eſt miracula in egip
to in mari rubro in deſerto. et ſi
militer in nouo teſtamento. Igi
tur virgo omnibꝰ gratioſa aſcen
dens ad virtutum ordinem cum
ingēti gaudio ſuſcipitur. clamā
tibus laudiſone huiꝰ chori ſan/
ctis ſpiritibus. Adueniſti poten
tiſſima virtutū operatrix. Nos
quidem circa inferiores creatu/
ras inſolita. ⁊ per hec miracula
ad nutum dei noſtri operamur.
paſſiua actiuis applicando Nō
noua creando. Tu cum creatore
omniū in re maxima coopatrix
aſſumpta es. Tu de patris ſinu
eternum detraxiſti Tua nardus
humilitatis ꝓfundiſſime. dum
rex eſſet in ſuo accubitu. ſilenti/
bus cūctis ac peccatorum nebu/
lis obfuſcatis. O ſpecioſa et ſu
auis pulcerrima ac delectabilis.
dedit odorem ſuum quo indo/
mitus ille rinoceron a te captus
ad te tractus per te potētiſſimū
admirabilis ſue incarnationis
miraculum. quo maius nullum
fuit operatus. Cuius et nuncij
eſſe potuimꝰ nequaq̄ꝫ tamē coo/
peratores. Tu autem ortus con
cluſus. fons ſignatꝰ. porta in e/
ternum clauſa. ſoli ſummo ꝑnci
pi noſtro regi peruia fuiſti. Vn
de ineffabili tua ſpecie ac caſtita
tis potentia. et virtutis pulcritu
dine omnes nos ſublimiter tran
ſcēdiſti. Ideo Aue gratia plena.
☞ ¶ Hinc ad ſcōm huius ge/
rarchie ordinem deducta ſic op
tantibus ſuſcepta creditur pie.
feliciter adueniſti mulier fortiſ/
ſima. a ſummo omniuꝫ principe
ab eterno electa. in tempore ꝑuij
ſo producta ⁊ inuenta. procul de
vltimis finibus precium tuum.
Confidunt in te corda virorum
viriliter pugnātium. Tu turris
dauid altiſſima edeficata cum
propugnaculis. mille ex te pen/
dent clipei defenſionum. In te
omīs armatura fortium. Tu ter
ribilis crudelibus inimicis. vt
caſtrorum formidāda acies or/
dinata. Tu enim ſola caput ſer/
pentis antiqui contriuiſti. Ia/
cet ſub pedibus tuis ſtultus ille
vt luna mutatus. murmurans q̄
dem et fremens ſed non valens.
Nec tibi nec te inuocantibus ꝓ
pinquare. Vnde ꝓ tam ſublimi
victoria altior tibi thronus de/
betur. Igitꝰ fortiſſima Aue gra/
tia plena.

¶ Inſuꝑ eleuatā ad ſupremum
huiꝰ gerarchie ordinem. a dn̄a⸗
tionibus ita creditur laudata.
O virgo prudentiſſima quo ꝓ⸗
grederiſ. Tu ſpecie tua vniuerſa⸗
lis gratie. et pulcritudine excellē
tis glorie. Merito ſcḋm nomē tu⸗
um omibus dominariſ. Maria
enī domina interꝓtatur. Nos q̇
dem ſcḋm dei ordinatiōem ſub⸗
ditis dominamur ſpiritibꝰ ange
licis. p̄cepta ſuꝑiorum ad ipſos
dirigentes. Non ſuperbe impe⸗
rantes. eoſqꝫ ad dominū vniuer
ſitatis. voluntatis executōem or
dinantes ac eis ſcḋm gerarchicos
actus p̄ſidentes purgando illu⸗
minādo. ꝑficiendo. Tu vero ꝓ⸗
fundiſſima humilitate ſeruata.
nō angelis tantū aut hominibꝰ
ſed angeloꝝ hominūqꝫ creatori
ac dominantiū dominatori ma
terna auctoritate dominata es.
Nam et chriſtus dominꝰ noſter
tibi ſubditus erat in terris. Luc
.2. Qui nunc te tanta gloria ſub
leuat in celis. Vn̄ vere poteſtas
tua eſt in hieruſalē et in plenitu⸗
dine ſanctoꝝ detentio tua. Nā
per te celum repletum. Infernus
euacuatus eſt. Inſtaurate ruine
celeſtis noſtre hieruſalē. expectā⸗
tibus miſeris vita ꝑdita data.
Unde iure angeloꝝ omniū ho⸗
minūqꝫ domina appellaris Vn̄
nec te nobiſcum ſub excellētiori⸗
bus tercie gerachie ſpiritibꝰ cō⸗
ſtitutis locus condignꝰ expectat
Supra nos expectaris. ideo O
domina mundi. Aue gratia ple⸗
na. ☙ ¶ Super eſt tercia
gerarchia. que ſtatui ꝯtemplati
uoꝝ reſpondet. Conſiſtit autem
cōtemplatiuoꝝ ſtatus. in cōuerſi
one ad deum. ⁊ hoc in tribꝰ ſcili
cet in ꝑfecta quiete. et abſtracti
one ab omibꝰ creaturis. ac pace
et ſecuritate cordis. vt deū mere
atur ꝑfectum ſui inhabitatorē.
Nam teſte ꝓpheta. In pace fa⸗
ctus eſt locus eius. Secūdo in
ꝑfecta cognitōne creatoris Ter
cio in ardēti amore trinitatiſ. ſcḋm
tres ꝟtutes theologicales. ſpem
fidem. et caritatem. Item hinc
ſumūtur tres ſupreme gerarchie
ſcꝫ Throni. cherubin. ſeraphin
¶ Throni ſunt vt tradit beatꝰ
Dioniſiꝰ. c. 7. celeſtis gerarchie
qui ab omni exteriori affectione
remoti. per quietā et internā pa
cem tranquilli. immobiles ad ex
teriora. ſoli deo intēdunt. aduē
tū eius abſqꝫ vllis ꝑturbatiōibꝰ
et impedimētis ſuſcipiūt. deum
qꝫ ferentes obſequij deuotione
ad ipſius ꝑcipiendos fulgores
ſemꝑ patent. Unde tanq̄ꝫ ſedes
dei ſtabiles ſunt. In quibus do
minꝰ iudicia ſua diſcernit. Vn̄
et thronoꝝ nomen participant.
Hij ergo aſcendentem ad ſe vir
ginem ſic ſuſcepiſſe putādi ſunt.
Aduenisti formoſiſſima ſpē. Or
natiſſima intꝰ ⁊ foris ꝓuilegioꝝ
pulcritudine. Sūmi pr̄is tēplū

Thronus eburne⁹ filij. ſacrariũ ſpũſſcti. Tu ſingulariſſimũ totius trinitatis tricliniũ. ſed verbi dei vnitũ domiciliũ Tu omĩa ſpreuiſti vt illi ſoli placeres. Tu te ꝓma oĩm voto caſtitat; illi obtuliſti. nõ refugiẽs maledicta reputari inter homĩes. vt te illi caſtam virginẽ cõſeruares. Unde ſola ſine exẽplo placuiſti dño noſtro ieſu xpo. In tua pſona ſpũſſctũs in caticis ait. c. 2. Dilectus me⁹ mihi. ⁊ ego illi. Que et ſi de vniuerſali eccl'ia vel etiã de quacũqꝫ cõtẽplatiua aĩa exponi poſſint ⁊ intelligi. Singulariter tñ ⁊ veriſſime in tua pſona (cui⁹ pedibus ſubiacet eccl'ia. Scđm illud apoca. 12. luna ſub pedib⁹ ei⁹ que vere es illa maria que optimã partẽ elegit) dicta accipiũt. Tu eñ ſoli dilecto tuo intẽdiſti qꝫ nulli pterqꝫ deo. ⁊ cui ppt deũ intẽdendũ fuerat intẽdiſti. Tui ocij ac ſtudij fuit ꝓuidere dñm. in ↄſpectu tuo. non horarie. ſed ſemp a vite tue ꝑncipio vſqꝫ in finem Solicite ambulare cũ dño deo tuo ⁊ nr̃o. ⁊ pparare ſibi habitaculũ dignũ in corpe tuo pariter ⁊ mẽte. ppterea ⁊ dilect⁹ tuus tibi. te pre oĩbus eligẽdo. ſup oẽs ſctificãdo. ⁊ in oĩbus regẽdo. Uterũ tuũ caſtiſſimũ ppar ãdo. In te habitãdo. ⁊ ex te naturã humanã aſſumẽdo. Thronũ ſui iudicij in te ponendo. quo in miſcordia ⁊ miſatoĩb⁹ mũduꝫ ſaluauit. Nã quidquid manus omnipotẽs creauit. per te ⁊ in te recreauit. Tu in oĩbus requiẽ qſiſti ⁊ pacẽ. Nã in oĩbus eũ q vera pax eſt. ⁊ ſctoꝝ requies agnouiſti. Ideo ſedes ei⁹ in te facta ẽ Ne dũ inhabitãdus ꝑ grãm qd nobiſcũ cõiter (licꝫ longe excellẽtius) ſortita es. Sed ꝑ corporalem vnionẽ. qua de tuo impolluto corpore carnẽ aſſũpſit. q omĩa reſtaurauit. quod tibi ſoli donatũ eſt. quo nos. cũctoſqꝫ angelos noſceris ſuperare. Unde ⁊ ſupra nos tibi tribunal regiũ ↄſtitutũ eſt tuis ſctiſſimis ꝑuilegijs cõdignũ. Uñ ſpecie tua ſingulariũ ꝑuilegioꝝ ⁊ pulcritudine donoꝝ. intende ꝓſpere procede et regna grã plena. ¶ Hic hijs ceteriſqꝫ comitata angelis. ad ſcđm ſupreme gerarchie choꝝ Cherubin aſcendẽs qui a ſciẽtie plenitudine ſic dictus eſt (Cui⁹ eñ ordinis angeli ẽ. dyo. vt ſ. Eximia dei ſciẽtia atqꝫ ſpeculatõe. ſumeqꝫ et exuberãtis lucis ↄtẽplatõe dotati. quã indultã ſibi ſapiam. in ſequẽtia. ac infernoꝝ angeloꝝ agmina (liuore carẽtes) trãſfũdũt His ab eius laudib⁹ ſuſcepta ẽ. Aduenisti ſpecioſa et pulcerrima. lucidiſſiã vi ſolis aurora. Stella matutina. oĩm aſtroꝝ clariſſiã Illuminãs cũctos. ab ipo lucis fonte illũinata. Ecce tua pñtia totus illuminaꝛ orbis. adeo vt ⁊ ipa iam celeſtis patria clari⁹ rutilet. virginee tue lãpadis irradiata fulgore. Tu ſola cũctas here-

ſes iteremiſti Tu miſteriū a ſecu
lo abſconditū qđ ꝑanimphꝰ ga
briel a deo miſſus apire non po-
tuit. a ſpititu ſancto ſupueniēte
obumbrata īmediate didiciſti.
qui diuini in te archani creator
fuit. ſimul ⁊ doctor Tu ſola fidē
ceteris abeuntibꝰ ſub cruce inte
gerrimā ꝯſuaſti Tu in ſcola ſpi-
rituſſcti. xp̄i diſcipulos. qđ certi
ora noueras expꝰientia. docuiſti
Quid ignotū aūt tibi eſſe potu-
it aut te latere. in qua ſapiā pa-
tris et deitatis plenitudo corpa
liter inhabitauit Tu omnia illiꝰ
verba audiſti. ſcripturas ⁊ pro-
phetas legiſti. Omīa de xp̄o ſcri
pta. dicta. geſta. figurata. ſignifi
cata. intellexiſti. Eaq͡ʒ cōferens
in corde memoriter ꝯſuaſti. Tu
luciʒ ꝑſpicacitati. nēo p̄riarchaꝝ
ꝓphaꝝ. apl'oꝝ. euāgeliſtaꝝ. do-
ctorū. ſed nec angelorū ꝯꝑari pt.
Que ꝓfundiſſimā diuine ſapiē
tie vltraq͡ʒ credi valeat penetra-
ſti abiſſum. vt q̄ntū ſine ꝑſonali
vnione (creature ꝯdicio patiꝛ)
luci illi inacceſſibili videaris im
merſa. vnđ maior noſtra te decꝫ
laus et gloria. qua aue gr̄a plena
¶ Hinc ad ſupmū angelorū or-
dinem ſeraphicum ꝑueniēs. qui
a ſuprema ꝑfectiſſimaq͡ʒ virtute
đina ſcꝫ caritate. qua plus om-
nibus inferioribꝰ ardet. reliq̄ſq͡ʒ
incēdit. ⁊ ad ſimilē feruoriʒ gr̄am
ſuſcitat. ſeraphin. i. incendentes
atq͡ʒ ardentes nomē accepit. hic
immediate poſt deū auctorē ſuū

locatus. puritate quadā ſingu-
lari. non q̄ſi a maculis purgata
ſed vt oī impuritate atq͡ʒ admi-
xtione celſior deo ꝓximatur Ab
hoc itaq͡ʒ ordine feſtiuioribꝰ lau
dibus cum āmiratōne ſuſcipiꝛ
dicentibus Que ē iſta que aſcen
dit per deſertū ſicut ꝟgula fumi
ex aromatibꝰ mirre et thuris. et
vniūſi pulueriʒ pigmētarij cañ. 3.
Que ē iſta que ꝓgrediꝛ q̄ſi auro
ra ꝯſurgens. pulcra vt luna. ele-
cta vt ſol. terribilis vt caſtrorꝫ
acies ordinata. can. 6. Et iterū.
que eſt iſta que aſcendit de deſ-
to delicijs affluens. innixa ſup
dilectum ſuū. can. 8. Vñ ei aſcē-
denti vtiq͡ʒ de deſ'tō. affluentiā
tantā deliciaꝝ. Nec enim pares
inueniunꝛ. delicie vel in nobis.
quos in ciuitate dn̄i letificat flu
minis impetus. q̇ a vultu glorie.
voluptatiʒ gloria potāmur. Que
eſt iſta q̄ aſcēdit de ſub ſole (vbi
nihil eſt niſi labor et dolor ⁊ affli
ctio ſpūs) delicijs ſpiritualibus
affluens Quidni delicias dixe-
rimus virginitatis decus cū mu
nere fecunditatis. humilitatiʒ in
ſigne. diſtillāte caritatis fauum
miſicordie viſcera. plenitudinē
gratie. p̄rogatiuā glorie ſingula-
ris. Inter que alia q͡ʒ q̄plurima
eminet caritatiʒ magitudo. Eya
quis tue caritatis flāmā, nō mi-
retur Introduxit te rex in cellā
vinariam. ordinauit in te carita
tem vt affectus ſincerus ad deū
non minueret pietatis affectum

ad ꝓximū Tu enim ſmone q̄rto
de aſſūptōe ait Serm̄. oibus oia
facta es. ſapiētibꝰ ⁊ inſipiētibus
copioſiſſima caritate ōbitricē te
feciſti. oibꝰ mīe ſinū extēdiſti. vt
de plenitudīe tue caritatis acci-
piāt vniuerſi Captiuꝰ redēptōꝫ
eger curatōnem Triſtis ꝯſolati
onē. pctōꝛ veniā. iuſtꝰ grām. An
gelꝰ leticiā. deniqꝫ tota trinitas
glꝛiam. filij pſona carnis hūane
ſubām. vt nō ſit q̇ ſe abſcōdat a
caloꝛe caritatꝭ tue Vere fortꝭ vt
moꝛs ē caritas tua. ⁊ dura ſic in
fernꝰ emulatio. lampades eiꝰ vt
lampades ignis atqꝫ flammaꝝ.
aque multe nō poterūt extingue
re caritatē tuā. nec flumina obꝛu
ent illā Nec mirū. nā tu es muli
er amicta ſole. ⁊ luna ſub pedibꝰ
tuis Et quidē huiꝰ ſolis igne. ꝓ
phete labia purgant̄. Jllo igne
nos ſeraphin accendimur. longe
vero aliter tu meruiſti. nō velut
ſūmatim tangi ſꝫ opiri magis et
circūfundi. ⁊ tāqꝫ ipō igne ꝯcludi
Cādidiſſimꝰ ſane et calidiſſimꝰ
amictꝰ tuꝰ O mlier nedū i mulie
ribꝰ ſꝫ ⁊ ſup angelos bn̄dicta. cꝰ
oia tā excellent irꝛadiata noſcūt̄
vt nihil in te. nō aimꝰ tenebꝛoſū.
ſꝫ nec obſcuꝝ ſaltē. vel minꝰ luci
dū. ſꝫ ne tepidū aliq̇d aut nō fer
uētiſſimū liceat ſuſpicari. ꝟba ſc̄
Bern̄. ſ. Signū magnū. Nā et
defectꝰ omis ſub te q2 q̇dq̇d fra
gilitatꝭ. q̇dq̇d coꝛruptōꝭ. excellen
tiſſima q̄dā ſublimitate p ceterꝭ
oibꝰ excedis ⁊ ſupgrederis crea-
turas. vt merito ſub pedibꝰ tuis
deficiēs luna eſſe dicat̄ Vn̄ et o
dn̄a. et ſi ſpecioſa nob̄ facta es et
ſuauis in delicijs tuis. oīm pul-
cerꝛima ſancta dei genitrix non
tn̄ eſt tibi ꝑs nobiſcū in remune
ratōe ꝯdigna. Nos q̇dē oēs ad-
miſtratoꝝ ſumꝰ ſpūs Spēs tua
⁊ pulcritudo tua dīḡ ē ipio Jgit̄
ſup oēs āgeloꝝ choꝛos exaltata.
tu mōi dna intende ꝓſpe ꝓcede
⁊ regna. tu enim Aue. tu ꝟe grā
plena. ¶ Ecce ꝓſecuti ſumꝰ
aſcendētē celi reginā cogitatōne
⁊ deſiderio ſup choꝛos angeloꝝ.
Et q̇s tranſcēdentē ſequi valeat
quis glꝛiaꝫ ⁊ honoꝛē cogitare po
terit ad quā eā vnigenitꝰ patris
rex celoꝝ ⁊ filiꝰ hꝰ virginis matrꝭ
ſuſcepit. ⁊ ſm̄ merita. imo ſupꝛa
merita p̄miauit Ponēdꝰ ēēt oꝛi
digitꝰ ne velut temerarius maie
ſtatꝭ ſcrutatoꝛ opp̄meret̄ a glꝛia.
niſi indecens exiſtimarē. trunca
tū relinq̄re ſmonē. Jgit̄ de maxi
ma re ⁊ indicibili (ſaltē mīma q̄
dā) ad laudē virgis ⁊ excitatiōꝫ
deuotiōis balbuciendo loquar.
¶ Trāſcendētē igit̄ maria omēs
btōꝝ ſpirituū choꝛos ōccurꝛiſſe
regē celoꝝ xp̄m. toto angeloꝝ et
ſanctoꝝ comitatū exercitu. eam
qꝫ ad ſumma felicitatis gaudia
exaltaſſe credimus. et ſimilibus
verbis ſuſcepiſſe Canti. 2. Veni
nunc electa genitrix mea. colum
ba mea vnica ſponſa mea. ſurge
ſurſum exaltare. propera amica
mea formoſa mea Jā ē̄m hyems

tranſijt imber abijt ꝛ receſſit flo
res abierūt tēpus putatiōis ad-
uenit cañ.4. Tota enim pulcra
es amica et macula non eſt in te.
veni de libano ſponſa mea. veni
de libano candidiſſime ꝯuerſati
onis tue. veni coronaberis. Tu
me veſtiſti ſubſtancia carnis tue
Ecce veſtio te gloria maieſtatis
mee. veſtiſti ſolem nube. nūc ſole
ipſa veſtieris Coronaſti me dya
demate humanitatis Corono te
corona fruende deitatis Inſup
adijcio coronā ſtellaꝝ.12.12. ſin-
gularium ac ſublimiū pmioꝝ. in
te ꝑpetuo fulgentiū totidem ꝓui
legiorū dans tibi in mortali vi-
ſa ꝯceſſis corrñdentiū. Mat-
no fouiſti me in ſinu Colloco te
in regni ſolio. fruere requie opu
lenta. Hic ſiſte et regna tu vere
gratia plena Nihil inter te ꝛ me
fit mediū. Sub vmbra ei⁹ quē
deſideraſti q̇eſce. ab eis felicib⁹
āplexib⁹ nūq̄ꝫ abrūpenda Tu in
me maneb ꝛ ego in te. qꝛ ſup oīa
dilexiſti me. ꝛ ego ex oīb⁹ ꝛ ꝓoīb⁹
elegi te. Et qm̄ te ſup oēs creatu
ras donis grē ſublimaui i terra
ſup oēs exaltarꝫ in celeſti patria.
Sume igit̄ thronū regni. a ve-
ro ſalomōe. me filio tuo. tibi ad
dextrā meā ab eťno ꝑpatū. Par
tior tecū regnū pr̄is mei. H⁹ re-
gni via mīa ꝛ veritas ſiue iuſti-
cia. mihi ꝟitas. tibi mīa. vt ego
regnē ꝑ iuſticiā. tu impes ꝑ mīaꝫ
Et ſicut ego cōſtitut⁹ ſum iudex
viuorū ꝛ mortuoꝝ Tu ſis mr̄ mie
miſeris ſubueniēdo. ꝛ oīb⁹ ad te
clamantib⁹ mīam grām ꝛ gloriā
impetrādo. Tu itaqꝫ ſub trinita
tis impio ꝓximā ꝛ ꝓmā gerarchi
am ſola tenes ſup angelos ꝛ oēs
creaturas. Spē tua et pulcritu-
dine tua īmobilis ſedens. regna
grā plena ꝛ impiū celi et terre me
cū tene ꝑ ſecula. ¶ Ecce inquit
Bern.ſ.4. de aſſūp. Iam q̇bus
potuim⁹ votis te aſcendentē ad
filiū deduxim⁹. ꝛ ꝓſecuti ſumus
ſaltem a longe (virgo bñdicta)
Sic pietatꝫ tue. ipam quā apud
deū grām inueniſti notā facere
mūdo reis veniā. medelā egris.
puſillis corde robur. afflictis cō
ſolatōem. piclitātib⁹ adiutoriū
et liberatōm. tuis ſanctis p̄cib⁹
obtinēdo. In hac quoqꝫ die ſo-
lēnitatis ꝛ leticie. dulciſſimū ma
rie nomen cū laude inuocātibus
ſuulis. ꝑ te regina clemēs gratie
ſue munera largiatur ieſus xp̄c
fili⁹ tuus dñs nr̄. Qui te hodie
ſuſcepit angelico cū eulogio di-
cens Aue gratia plena.

¶ In feſto natiuitatis ma
rie Sermo. IIII. in ordine
XXIIII.

Aue maria
Luce. ꝓmo. ¶ A Egi-
mus paucis interiectis dieb⁹ fe-
ſtiuis gaudijs natalem glorioſiſ
ſime virginis. qua exiens mūdū
iſtum nata eſt in mundū alterū.
vbi boni totius ꝑfectōem ꝯſum
matōemqꝫ ꝑcepit ꝑpetua cum ſe

curitate. Agimꝰ hodie pari leti-
cia eiuſdē virginis natiuitatē al
teram. qua videlicet ꝺ̄ maternis
latebris in hunc mundū ꝓgredi
ens. poſſeſſoꝝ nunc premioꝝ me
rita nunciauit gratia p̄ueniente
Jlla quidē virgini noſtre iocun-
dioꝛ. in qua depoſita omīs coꝛ-
ruptiōis ſarcina. filio glorioſa ē
copulata. Sed iſta nobis dulci
oꝛ. qua miſeris et in tenebris er-
rantibus. ꝑ eius ingreſſum orta
eſt lux et leticia. Qm̄ ꝑ hāc venit
ad nos mediatrix ac directrix in via
ad patriā. qꝛ marꝫ ſtella Venit te
nebraꝝ noſtraꝝ effugatrix ⁊ here
ſum cunctaꝝ interemptrix. quia
illuminatrix et illumiata Venit
aduerſarioꝝ noſtroꝝ potentiſſi-
ma expugnatrix. qꝛ domina Ve
nit gratiaꝝ et donoꝝ redundās
et largiſſima diſpenſatrix. qꝛ ma
re. Venit deniqꝫ miſeriarum no
ſtraꝝ ꝯpatiētiſſima ſubleuatrix
quia amara. Propter hec omīa
iuſte ſcd̄m vocabuli interpretati
onē dicta eſt maria. ¶ Quāuis
aūt dies qua bn̄dicta inter mu-
lieres nata eſt in celū. quaſi ter-
minꝰ et finis itinerarij eius. me-
rito cetera eius feſta excellat Ho
dierne tamen diei ſolēnitas. qua
nata eſt in terris. non impari fe-
ſtiuitate ē celebris. quoniā totiꝰ
adepte glorie. natiuitas temꝑa-
lis p̄ncipiū eſt et cauſa Jbi a ter
ris ſubleuata celeſtis aule gloriā
ſua preſentia adauxit. hic terris
data. exulum eue filioꝝ ſe matrē
benigniſſimā exhibuit Jbi ange
li ciues celoꝝ. regine occurren-
tes et p̄ gaudio āmirantes ceci-
nere. que eſt iſta que aſcendit de
deſerto delicijs affluens Canti.
.8. Hic errabundi viatores. per
hanc redemptōis ſue inicia capi
ētes. pꝰ veteres triſticias gaudio
tripudiant. quibꝰ vt Heſter. 8.
ſcribitur lux noua oriri viſa eſt.
gaudiū honoꝛ et tripudiū. Vn̄
canit eccleſia Natiuitas tua dei
genitrix virgo. gaudiū annunci
uit vniuerſo mūdo. Ex te enim
ortus eſt ſol iuſticie xp̄c deus no
ſter. qui ſoluēs maledictōem de
dit benedictōez. ⁊ ꝯfundēs moꝛ
tem donauit nobis vitam ſempi
ternā. Et iteꝝ ad gaudia exhoꝛ-
tans canendo ludit Solem iu-
ſticie regē ꝑitura ſupremū Stel
la maria maris hodie ꝓceſſit ad
ortum. Cernere diuinū lumen.
gaudete fideles Jbi ꝯſtituta eſt
domina ſupnoꝝ ciuium. Hinc
ait in hieruſalem poteſtas mea.
Hic valli miſerie exorta ꝑ labo-
res et gemitꝰ. pauꝑtates ⁊ luctꝰ
facta eſt ſolamen miſeroꝝ ⁊ recō
ciliatio ꝑſcriptoꝝ. Unde ſi eam
tunc tanq̄ꝫ dominā deducentes
cantauiꝰ Aue maria. Nunc tan
q̄ꝫ ꝯmunē miſtratricē ꝑ amaros
ſuſpiria et labores. noſtrā ama-
ritudinem dulcorantem. leti ſu-
ſcipimꝰ. ⁊ grām eius experimus
eodem nomīe ſalutantes. ꝯſona
voce. mentē pia dicētes Aue ma
ria. B ¶ Aue maria. Decurſ

gloriōſe virginis ſolēnitatibꝰ in
effuſione huiꝰ ſanctiſſimi nomis
maria interpretatōem eiꝰ apien
do ⁊ exponendo quantū potui-
mus laborauimꝰ Oſtendētes qꝫ
pulcre et ꝯgruenter virgo mater
dicta eſt maria. Utpote cui ple-
niſſime ipſiꝰ nomis interꝑtatōes
cōueniunt. Nā ipſa recte maris
ſtella. illumiatrix ⁊ illuiata. Ui-
deamus nunc de alia huiꝰ noīs
interꝑtatiōe qua ꝯgruēter dicit
amarū mare. Et quoniā alia eſt
ratio amaritudinis. alia maris
de vtroqꝫ inq̇ramus. qua ꝓꝑeta
te hec noſtre virgini in ſua nati-
uitate in mundū hunc lacrimaꝝ
et miſerie aſcribant. Aptiſſime
eñ h̊ ꝯgruit ſue natiuitati. qua
tinꝰ ingreſſum eius in hāc vallē
ploratōnis ⁊ amaritudinis inq̇-
ramꝰ. Ne aūt amaritudinis vo
cabulū aliquem offendat. ſi ei at
tribuit que tota ſuauis eſt. cuiꝰ
omīa plena ſunt pietatꝫ ⁊ gratie.
plena manſuetudinis ⁊ miſicor
die. vt dicit Bern̄. ſmōe q̇ inci-
pit. Signū magnū. Premittiꝰ
multiplicem eſſe amaritudinē.

¶ Eſt eñ amaritudo peccati. to
tius radix amaritudis. amaritu
do itaqꝫ amariſſima ꝑ quā ſum-
ma dulcedo relinquit. de qua d̉r
Hiere. 2. Scito ⁊ vide. quoniā
amaꝝ eſt reliquiſſe dn̄m. ⁊ Ecci.
3. Melior ē mors qꝫ vita amara
Et hec amaritudo ſic pctm̄ vni-
uerſaliter nullā cum beata virgi
ne habuit vnqꝫ cōionem. dicēte.

Aug. in de natura et grā. Cum
de peccatꝫ agitur. de ſancta vir-
gine maria ꝓpter honorem dn̄i.
nullā prſus volo hr̄e queſtōem.

¶ Eſt ⁊ amaritudo q̄dam auſte
ritatꝫ ⁊ terroris. de qua apl's ad
Col. 3. dicit. Uiri diligite vxo-
res vr̄as. et nolite amari eſſe ad
illas. Nec huiꝰ ſuſpicio vel tenu
is poterit eſſe in maria. De qua
Bern̄. ſ. quo s̄. Nihil in ea au-
ſterū. nihil terribile. tota ſuauis
eſt. oībus offerēs lac et lanā. Re
uolue diligentiꝰ euāgelice hiſto
rie ſeriem vniuerſam. et ſi quid
forte increpatoriū. ſi quid durū
ſi qd̊ deniqꝫ ſignum vel tenuis in
dignatōis in maria occurrit. de
cetero ſuſpectā habeas ⁊ accede
re verearꝫ Uerū ⁊ ſi viatoribꝰ
dulcꝫ eſt ⁊ exorabilis. demonibꝰ
tm̄ et damnatꝫ dura eſt ⁊ terribi
lis. Un̄ de ea ſpūſſanctꝰ in canti
cis Pulcra vt luna. viatoribus.
electa vt ſol. ꝯphenſoribꝰ. ſꝫ ter-
ribilis vt caſtroꝝ acies ordinata
dānatis et demonibꝰ.

¶ Eſt & ꝫ
amaritudo penalitatis luctus ⁊
afflictōis. de qua Prouer. 14.
d̉r. Cor qd̊ ꝯgnouit amaritudi-
nē anie ſue. in gaudio eius nō mi
ſcebit alienꝰ Tales amari ⁊ lugē
tes a dn̄o btificantur. Beati in
quit qui lugent qꝛ ꝯſolabuntur.
Beati qui ꝑſecutōem paciūtur
ꝓpter iuſticiā. qm̄ ipſoꝝ ē regnū
celoꝝ. Et de hac amaritudie ad
ꝓpoſitū Unde d̊ ꝟginis ama
ritudine locuturi. nihil aliud ꝑ

amaritudinē intelligi volumus
niſi luctus ⁊ afflictōis penalita-
tem. Niſi em̄ hec amara eſſent.
penalitates dici non poſſent.
¶ Poſſumus itaqꝫ in virgine
noſtra triplicē penalitatꝫ amari
tudinē denotare. Fuit ei amara
afflictōe ꝓpria. amarioꝛ ꝯpaſſio
ne aliena. amariſſima ex moꝛtis
⁊ paſſiōis vnigeniti p̄ſentia. De
quib⁹ ꝑ oꝛdinē inquirendū. Fu
it quippe amara afflictōe ꝓpria
ꝑ coꝛpꝑis et ſpiritus afflictiōem.
Nam quāuis ab omni penali af
flictione tam mētis q̄ꝫ coꝛpꝑis me
ritum impedientꝫ liberrima fuit
tam in ingreſſu eius. q̄ꝫ ꝓgreſſu
q̄ꝫ etiam in egreſſu. Ut a fomite
male inclināte. lege carnis rebel
lante. malicia ꝯplexionis retar-
dante. ⁊ ſimilib⁹. vt laci⁹ s̄ dictū
eſt. Suſtinuit tn̄ penā et coꝛpꝑis
⁊ mentis. que meritū nō impedi
uit ſꝫ ꝓmouit. q̄s ꝑ eozundē me
ritoꝝ cumulatōe. vel ſpōte aſſūp
ſit. vel pacīēter volēs tulit. Quā
uis nāqꝫ ſine oꝛiginali culpa cō-
cepta fuit ⁊ nata. vt ex pꝛioꝛibus
deductum eſt. fame tamen. ſiti.
frigoꝛi. fatigationi. et moꝛti ce-
teriſqꝫ penalibus defectib⁹. na
turam humanam generaliter ex
oꝛiginali peccato comitantibus
ſubdita fuit. ſic̄ et chriſt⁹ filius
eius ſine oī peccato penales pec-
cati effect⁹. quos aſſumere nō de
decuit. ſola volūtate ſponte ſua
ſuſcepit. vt tangit mgr̄ in. 3. diſ.
Nec hijs virgo contenta. coꝛp⁹
ſuum ſacratiſſimū. in nullo ſpūi
aduerſans. oꝛationib⁹. ieiunijs
laboꝛib⁹. vigilijs ac diſciplinis
multiplicibus caſtigauit. ¶ De
niqꝫ pauꝑtate et luctu ceteriſqꝫ
abſtinentijs ſe ſuꝑ modum atte
nuauit. ꝓpter quod in canticis.
virgule fumi compatur Que eſt
iſta inquit ſpūſſanct⁹ ex perſona
ſuꝑnoꝛum ciuium admirans. q̄
aſcendit ꝑ deſertum ſicut virgula
fumi ex aromatibus. que expo-
nens Hiero. ad paulā et euſtoch
ium dicit. Bene quaſi virgula
fumi. quia gracilis et delicata.
quia diuinis attenuata diſcipli
nis. etenim cōcremata intus in
olocauſtum incendio pij amoꝛis
et deſiderio caritatis Ut virgu
la inquit fumi. ex aromatibus.
nimiꝝ. quia multis repleta vir-
tutum odoꝛibus. manans ex ea
fragrabat ſuauiſſim⁹ odoꝛ. etiā
ſpiritib⁹ angelicis. ¶ Refert
hiſtoria lōbartica Hieronimū
ſcribere ad cromatiū ⁊ heliodo
rum ꝙ virgo maria dum in tem
plum pꝛeſentata fuerat hanc re-
gulam ſibi ſtatuerat. vt a mane
vſqꝫ ad terciam oꝛatōib⁹ inſiſte
ret. A tercia vſqꝫ ad nonam tex
trino operi vacaret. A nona ab
oꝛōib⁹ nō recedebat. quouſqꝫ an
gel⁹ appens ſibi eſcā daret. Et
beat⁹ Ambꝛo. in li. 2. de virgini
bus circa ꝑ̇ncipium de eius cibo
ſimul et ſomno ita ait Si quan
do marie reficiēdi ſucceſſiſſet vo
luntas. cibus plerūqꝫ obui⁹ qui

mortem arceret non delicias mi-
ſtraret Et de ſomno ſequitꝰ Dor
mire prꝰ cupiditas q̄ʒ neceſſitas
fuit. ꝛ tamē quieſceret corpus. vi
gilabat animus. que frequenter
i ſomno aut lecta r̄petit aut ſom
no interrupto continuat. aut di
ſpoſita gerit. aut gerenda ꝓnun
ciat ¶ Quis aūt laborum fati-
gas enumeret quas iuuēcula ſu-
ſtinuit. dum etiam p̄gnans ꝛ nu-
triens laborare non ceſſauit? Cō
cepto ſaluatore ſtatim montana
tranſcendēs elizabeth miniſtra-
uit Vicina ptui bethleem cū io-
ſeph aſcendit. In ptu ipſa obſte
tricis ſimul et nutricis officium
geſſit. nam ipa pānis iuoluit. ipa
lactauit. ipſa deuotiſſiē matnis
reſpectibꝰ deo filio miſtrauit pꝰ
ptū cum puero ieſu in egiptū fu-
git. rediens in gallileaʒ. ſtatutis
feſtiuitatibꝰ i hieruſalē cū puero
et ioſeph ſponſo aſcēdit. ipm pu
erum nutriuit. eiuſqʒ laboribus
vſqʒ ad crucē indiuidua cōmuni
cauit. ꝓut hec ꝛ alia ex euāº colli
gunt ¶ De ¶ Paupertati eius altiſ
ſime teſtimoniū pħibet diuerſo-
riū in quo ſaluatorē mōo edidit
pāni quibꝰ inuoluit. p̄ſepium in
quo reclinauit. par turturū aut
duo pulli colūbarū. quas pro eo
in templo obtulit. ꝛ hoſpiciū aut
manſio ꝓpria qua caruit Cū em̄
hereditario iure q̄ matris ſunt
ad vnigenitū ptinent. quō dixiſ
ſet vulpes foueas hn̄t ꝛc̄. ſi matꝰ
poſſediſſet. quo ſuū caput recli-
nare valuiſſet? Q; vero paupertas
virginis omniuʒ hoim paupta-
tes excellit poſt xp̄m patet ex gra
dibus paupertatis quos Albertꝰ
aſſignat in de laudibus ꝟginis
q. 34 Ponit ibi decē paupertatis
gradus Primꝰ ꝛ minimꝰ eſt eoꝝ
qui abijciūt ſeu erogant ſupflua
nature. ſʒ nō pſone. ꝑ illō Aug.
de verbis domi vtere ſupfluis.
da paupibus nc̄cia. Vtere p̄ci-
oſis da paupibus vilia. Secun
dus gradus eſt eoꝝ qui erogant
ſupflua nature ꝛ pſone. ꝑm illud
luc. ij. De eo qō ſupeſt da paupi
bꝰ Gloſa. de eo quod ſupeſt ne-
ceſſario victui ꝛ veſtimēto dan-
dū pauperibꝰ Tercius gradꝰ eſt
eoꝝ qui cū ſupflua abijciūt. etiā
de neceſſarijs erogāt. ſicut de vi
dua que duo era in gazophilati
um miſit dominꝰ loquitꝰ. eam ce
teris dona maiora mittentibus
p̄ferendo. ait em̄. vidua hec pau
per plus omibus miſit. oēs enim
ex eo miſerūt quod abundabat
illis. hec vero de penuria ſua oia
que habuit miſit mar. 12. Quar
tus gradus. cum ſupfluis ſimul
neceſſaria ꝓijcere. ꝛ nullam ꝓpri
etatem ſibi reſuare. qō etiam ſo
crates ꝛ quidam phi fecerunt. q̄
diuitias ꝯtempſerunt ſic̄ dicit
Hieronimus ſup illud mat. 19.
Ecce nos reliqmꝰ oia. Quintº
tus gradus oia dare et ſeipm ſu
peraddere. qō apoſtoloꝝ ꝛ credē
tium eſt. ꝑm illud mat. 19. Si
vis pfectus eſſe vade vende oia

que habes et da pauꝑibus. ⁊ ve-
ni ſequere me. ¶ Sextus gradꝰ
eſt omnia dare. ſeipſum relinq̄re
et ad releuandū ſuas et aliorum
miſerias manibus laborare. quē
gradum paulus attigit vt habet
2. ad theſſa. 3 ¶ Septimus gra
dus. ē oīa ⁊ ſeipm̄ dare vt paſcat
ꝓximum pane ſpirituali. qui ſm
Greg. maior eſt ꝑdicto. quia ma
ius eſt nutrire aīam ſemꝑ dura-
turā. ꝗ̄ corpus aliq̄n moriturū.
¶ Octauus gradus eſt oīa reli-
quere et ſeipm̄ dare. ⁊ de ſubſtā-
tia ſui corporis accipe. et ad refe
ctionē aīarum ꝓximis dare.
¶ Omnes priores gradus btiſ-
ſima virgo trāſcendens. ad hūc
ꝑuenit. quo de puriſſimis carni
bus ⁊ ſanguibꝰ ſuis viaticū no-
bis fecit et ꝯfecit panem viuum.
qui de celo deſcendit. qui eſt ve-
re vita. quē q̇ guſtauerit nō ſen-
ciet mortem in eternū hūc aūt to
ti mundo mendico dedit btiſſi-
ma mulier d̄ qua in euāgelio mu
lier ꝯmiſcuit tria ſata. donec fer
mētaret totū Tria ſata ſunt dei
tas. corpus et aīa. Fermentū vt
dicit Bern. eſt ꝟginis. que deū
humane nature ꝯiūxit ⁊ homini
refectōez fecit Ceteri duo gra
dus ad ſolum xp̄m ꝑtinēt. quoꝝ
ꝓmus et in ordine nonus. eſt oīa
dare et corpus et aīam ꝓpriam.
et diuinitatem his vnitam. ꝓxi-
mis dare in cibū anie ſub ſpecie
aliena Hoc fuit opꝰ miſicordie
et ſūmum pauꝑtatis dn̄i noſtri
ieſu chriſti in via Decimꝰ grā
dus eſt ſeipm̄ totū dare. animā ⁊
corpus et diuinitatē in cibum. ſi
mul corꝑis et anie in ſpecie ꝓꝑa
et ſemper in beatitudine eterna.
de quo Lucas. c. 14. Beatꝰ qui
manducat panē in regno celoꝝ.
¶ Ex quibꝰ ptꝫ btām virginem
pauꝑtatē habuiſſe quātū ad re-
rum abdicatōem excellētiꝰ omi
homie ꝑter xp̄m Quā etiā extol
lit ꝑſone dignitas. Si em̄ eque
paꝝ hn̄t miles ⁊ ꝓnceps. pauꝑior
eſt ꝓnceps milite. q2 diuicie mili
tis pauꝑtas ſunt principis. Hec
Albertꝰ paucis pro declaratōne
additis. ¶ Quantū ꝟo hec pau
pertas extrema. ſit corꝑi amara
et penalis. vtputa nedū cōmoda
ſed etiam neceſſaria ſubtrahēs.
nemo eſt qui ignorat ¶ Ce
terū ſingulas corꝑis caſtigatōes
diſciplias. fatigatōs atqꝫ penas
quis edicere pt. q̄m et ſi hec ꝑti-
culariter ſcripta nō ſunt. ea tam̄
ſcripta ſunt ex quibus ſaltem in
genere ſufficiēter eliciūtur Cum
em̄ ꝑmiū ꝑſupponit meritū. cer-
tumqꝫ ſit ſuꝑ omēs ſanctos ⁊ an
gelos ⁊ vniuerſas creaturas pu-
ras virginē ꝑmio ſublimatā. du
bitare nemo pt ipam merito oēs
viatores exceſſiſſe. Deus em̄ ait
Bern̄. ſuꝑ miſſus eſt omē. 2. ma-
trem ſuā in celeſtibꝰ ſingulariter
donaturꝰ glīa. ſingulari in terrꝭ
curauit ꝑuenire ⁊ gratia. Tanta
vtiqꝫ grā. qua oēs excederet me
ritis. quos glorioſis excellere ha

bebat p̄mijs. Un̄ de nulla ꝩtute
aut gr̄a. quā vnqꝫ mortal'habu-
it dubitādū q̇n habuit eam ꝑfe-
ctius in ſpecie ꝓpria vel eminēti
ori. Alioqn̄ ꝭ Bern̄. ſuꝑ miſſus
eſt. qūo dixiſſet angelus gr̄a ple
na. ſi quippiam vel paꝝ boni. qđ
ex gratia eſſet nō habebat Hinc
⁊ in eius ꝑſona ſpūſſanctꝰ ait in
plenitudine ſctōꝝ detentio mea
vn̄ ⁊ Damaſ. A nullo illuſtrium
ſuꝑatur. Hinc quaſi regulam ⁊
p̄ncipiū ponit Albertꝰ Oꝝ quid
quid boni aliqua creatura rece-
pit vel fecit. huiꝰ exꝑtem eſſe ma
riam nō liceat ſuſpicari. Sic q̇-
dem ſm btm̄ Hiero. ad paulam
Nihil virtutis. nihil ſpecioſita-
tis. nihil candorꝭ ⁊ glorie. qđ ex
ea non reſplendeat. Et ſequitur
In ea habetis magiſteria ꝓbita
tis expreſſa. quid p̄mum eligere.
quid reſpuere. quid ſequi debea
tis. ⁊ beatꝰ Bern̄. exponens illđ
ſtatim allegatū. In plenitudine
ſctōꝝ detentio mea ait. Cui nec
puritas angeloꝝ. nec fides patri
archaꝝ defuit. nec apl'oꝝ zelus.
nec ꝯſtantia martirū. nec ſobrie
tas ꝯfeſſoꝝ. nec caſtitas virginū
nec ꝯiugatoꝝ fecunditas. Cū ꝗ
virtutis ſit et in ceteris ſanctis
laudabilis abſtinentia ac corpo
ris caſtigatio multifaria. dubi-
tare impiū eſt mariā in hijs cete
ros nō exceſſiſſe Luctus aūt ⁊ la
crime cū ex turbatōe mentis ori
untur ſequēti refuētur articulo
Et ita patꝫ breuiter ꝙ merito dr

maria. i. amara. ꝓpter cōꝛꝑis ſui
multiplicē volūtariā. caſtigatōꝫ
abſtinentiā et pauꝑtatē. ¶ F.
Nūc āt đ amaritudie ac ꝯtritōe
ſpūs videndū eſt. ſm quā amari
rioꝛ fuit ꝯpaſſione aliena quātū
ad ſcđm membꝝ p̄ncipale. ꝗuis
aliqua interſerēt de eius ſpūs cō
tritōne. quā ſuſtinuit paſſiōe ꝓ-
pria. videlicet ex filij ac beatitu-
dinis dilatione ⁊ abſtinentia
¶ Itaqꝫ ipam ſpū cruciatam fu-
iſſe ꝓbat excellētiſſima eiꝰ digni
tas. Cū em̄ veritas dicat. Qui
non tollit crucē ſuam ⁊ ſequitur
me nō eſt me dignus. Nemo au
tem dignioꝛ fuit chriſto eius pi
iſſima matre. Sequitur a ꝯtra
rio ſenſu. neminem chriſtum ſe
quētium amarioꝛem crucem tu-
liſſe ꝗꝫ virginē benedictā. Hanc
nō tulit in coꝛꝑe ſcđm gradū cel
ſioꝛem. quia non martirio ſed in
pace quieuit ſm Ambro. Tulit
ergo crucem amariſſimā in men
te. ¶ Fuit aūt amara ſpū an̄ xp̄i
ꝯceptōem. ſimiliter ⁊ poſt eius a
ſcenſiōꝫ. ſꝫ nō ex eadē cauſa An̄
q̇dem ex cauſa ſimili ⁊ cōmuni ꝗ
etiā p̄res p̄cedentes plurimū ſu-
ſpirabant. Poſt ꝩo occaſiōe ſpe
ciali. ¶ Inueimꝰ ſiq̇dem patres
ve. te. ſtatū miſabilē hūane ꝯdi
tōis multipl'r defleuiſſe Recolu
erūt em̄ cū lacrimis q̇d boni hō
peccādo amiſit. ⁊ q̇d mali incur-
rit. Incurrit em̄ geminā captiui
tatē ⁊ amiſit geminā dignitatē.
vt dicit Hugo in de triplici olo-

cauſto. et ſubdit. Sponte ſub/
ditus culpe. inuitus addict⁹ eſt
pene. Et de cetero ꝑdidit ſtabili
tatem gratie et ꝑpetuitatē glorie
Tali itaqꝫ gratia ⁊ gloria nuda/
tus hō. volens nolenſqꝫ ſubfuit
peccato ⁊ ſubijcitur flagello. bre
uiqꝫ viuens tempe repletur mul
tis miſerijs. Geminā itaqꝫ capti
uitatem. vtpote exactōis culpe. ⁊
pene naſcēdo ꝯtrahim⁹. ⁊ q̄ꝫdiu
hic viuimus fixam gratie ſtabili
tatē. glorieqꝫ ꝑpetuitatē recupa/
re nō poſſum⁹. Sed nec p⁹ hanc
vitā. niſi ꝑ mediatorē dī et hoīm
hoīem deumqꝫ xp̄m ieſum. tunc
ꝓmiſſum. nunc vero exhibitum.
¶ Hec planxit patriarcha abra
ām. qui p̄mus ꝓmiſſionem hui⁹
mediatoris de ſuo ſemie futurā
recepit. In cui⁹ ſignū ſacrificio
ſuo aues addidit. turturē ſcꝫ et
columbā Gen̄. 15. que gemitū ꝓ
cantu habent ⁊ alas. ad ſignifi/
candū gemitū ꝓ dilatōe duplicꝫ
libertatis cū ſpe redēptōis. Sꝫ
et ceteri patres anxie clamauerūt
ad dn̄m Moyſes inquit. mitte
quē miſſurus es. Exodi. 4. Da
uid Oſtende faciem tuā et ſalui
erim⁹ Excita potentiā tuā ⁊ veni
vt ſaluos facias nos. pſ̄. 79. In
clina celos tuos ⁊ deſcende. pſ̄.
143. Iſa. 45. Rorate celi deſup
⁊ nubes pluāt iuſtū ⁊c̄. ⁊ iterꝫ Iſa
Utinā dirūpes celū ⁊ deſcende/
res ⁊c̄. 64. Qꝫ ſi tantꝫ p̄res ſācti
ꝓ hūani generꝫ liberatiōe clama
uerūt. quantū credendū eſt illā
plus oīb⁹ ingemuiſſe. q̄ hanc ſa/
lutem ſuꝑ oēs affectabat. Quis
em̄ audeat aliquē ſanctū virgini
ꝯꝑare. q̄ nec p̄mā ſimilem viſa eſt
nec hr̄e ſeq̄ntē? vt d̄r Sedulius
hinc in ꝓſa canitur. Tu pios pa
trū mores oſtentas in te. ſꝫ excel/
lis eoſdē. Et q̇d magis piū q̄ꝫ ꝓ
ꝯmuni ſalute ſuſpirare. gemere.
orare. ⁊ importune pulſare Licꝫ
em̄ ipſa pctm̄ nō habuit. tn̄ cau/
ſam humani generis ſuā reputa
uit. ſicut ⁊ filius ei⁹. delicta nr̄a
ſua dicit. pſ̄. 21. Deus deus me⁹
reſpice in me quare me dereliq̇ſti
longe a ſalute mea verba delicto
rum meoꝝ. hinc die noctuqꝫ a ge
mitibus et oratōne nō ceſſabat.
donec miſſo gabriele ꝑ eam do/
min⁹ ſalutem noſtrā ꝯſummare
dignaretur. hinc Bern̄. de hac
noſtra redemptōe loquēs et eam
alloquens ome. 4. ſuꝑ miſſus eſt
ait. hoc ē q̄ꝺ querebas. quod ge
mebas. q̄ꝺ diebus ⁊ noctib⁹ orā
do ſuſpirabas. Unde ⁊ ſi gemi/
tibus ſuis et lacrimis incarnati
onem chriſti nō merebatur. vt/
puta. que vt preuiſa vel exhibita
oīm merito p̄ſuppoit̄. tn̄ accele/
ratōꝫ ei⁹ meruit et ſe ſe ei coapta
uit. vt vult Sco. li. 4. di. 2. q. 1.
B ¶ Sꝫ q̄s gemit⁹ ſuſtinuit p⁹
xp̄i aſcēſiōꝫ? qm̄ de his q̄ paſſa ē
filio in hūanis agēte i 3° p̄ncipa
li membro dicet̄. ⁊ alteri ſmoni
reſeruabitur. De hoc colligere

poſſumus in ſumma. ꝙ de tribꝰ
virgo pijſſima ſuꝑ ceteros mēte
triſtabatur. ꝑ̄ſtim poſt filij ſui a
ſcenſiōem. videlicʒ de populi ſui
excecatōne. de fideliū multiplici
ꝑſecutōe. ⁊ de p̄ſentie filij ac bti‑
tudinis dilatōe. Quaꝝ amari‑
tudinū p̄ma magna fuit. ſecūda
maior. ſʒ tercia maxia. ¶ Quis
em̄ loquatur. quantū cor mater
nū ſalutis cunctoꝝ auidū de ſui
populi a quo ꝓceſſit reprobatōe
⁊ excecatōe triſtabatꝛ In q̄ ſpūſ‑
ſanctꝰ. nature affectꝰ q̇bus ſuo
quilibet generi fauet et inclinatꝛ
nō extinxit ſed ꝑfecit? Si deni
qʒ paulꝰ de hoc triſticiā magnā
habuit iuxta illud ad Roma. 9
Triſticia mihi ē magna ⁊ dolor
ꝯtinuus cordi meo. Optabam
em̄ ego ipſe anathema eſſe a xp̄o
ꝓ fratribus meis q̇ ſunt ꝯgnati
mei ſm carnē qui ſunt iſraelite.
multo fortiꝰ btā virgo. que ſicut
erat plena maiori caritate. ita et
affecta eſt maiori ꝯpaſſiōis ama
ritudine. ¶ Fuit etiā ma‑
ior virgis amaritudo ex apl'oꝝ
⁊ diſcipuloꝝ ceteroꝝqʒ fidelium
ꝑſecutōe. Cum em̄ vt Bern̄. ait
(ſmōe qui incipit Signum ma
gnum. exponens illud Apoc. 12.
Mulier amicta ſole) ip̄a ſit que
velut alteꝝ ſolem induit ſibi qm̄
quēadmodū ille ſuꝑ bonos ⁊ ma
los indifferēter oritur. ſic ipſa p̄
terita nō diſcutit merita. ſʒ omi
bus ſeſe exorabilē. oibus clemen
tiſſimam p̄bet. oīm neceſſitates

āpliſſimo miſeretꝛ affectu. quāto
eis ꝯpatitur. quos eius filius de
mūdo elegit. quos tenerrime di‑
lexit. q̇bus deniqʒ aſcendēs in ce
lum vice ſui ip̄am reliquit vt ſue
fidei. ſpei. caritatis ac pacientie
p̄ſentes verbo ⁊ exemplo. abſen‑
tes ſcripto doceret. ſingulos ꝯſo
laretur. vt dum beati āgeli in ce‑
lis exultantes. inſpicerēt hoīem
xp̄m. cū gaudio intuerentꝛ in ter
ris eiuſdē dei ⁊ homīs indubita
tam matrē fideles vt dr̄ Rufus
in ome. ſuꝑ ſtabat Hiero. quoqʒ
ad paulā eam cū ſenatoribꝰ celi.
id eſt apl'is ꝯuerſatā. tanto fami
liarius. tantoqʒ verius ꝯtulit de
xp̄i incarnatiōe. quāto ab initio
ꝑ ſpm̄ſanctū plenꝰ omīa didice
rat. ⁊ ꝑſpexerat oculis vniuerſa.
O q̄ʒ gaudioſum. q̄ʒ ſolatioſum
q̄ʒ cōſolatoriū fuit afflictis fi‑
delibus. eam videre oculis cor‑
ꝑalibus ſibi ꝯpacientē in ſuis ꝑ
ſecutōibus. que haberet filiū de
ſua carne genitum. in celo iā cor
ꝑaliter reſidentē. ⁊ celi ambitum
⁊ totiꝰ mundi machinā ſuo nutu
gubernantē. Que omibꝰ omnia
facta. ſapientibꝰ ⁊ inſipiētibꝰ co
pioſiſſima caritate d̄bitricē ſe fe
cit. oibus miſicordie ſinum ape
ruit. vt de eius quoqʒ plenitudi‑
ne ꝯſolatōem accipiant vniuerſi
Hinc beatꝰ jgnatiꝰ (qui ⁊ eius
epl'as ꝯſolatōne plenas accipere
meruit) in epiſtola ad beatū Jo
hannē euāgeliſtā teſtatur. ꝙ ad
eam viuentē in carne poſt domi

aſcenſionē. ſicut ad ſctōꝝ limina
quedā peregrinatio fuit fideliū.
deſiderātiū vide illud celeſte mō
ſtrū. illud diuinū prodigiū. cap-
ſam illā ſupceleſtem. in qua repo
ſitus fuerat deus ⁊ homo. I
Maxima vero fuit in corde vir
gineo amaritudo. ex btifice filij
preſentie ac fruitōnis dilatōne.
Scimus namqꝫ ꝙ bonū cer-
te et cōfidenter ſperatū. quanto
magis amatur tanto ardentius
deſideratur ⁊ impatiētius expe-
ctatur. Btitudo vero poſt hanc
vitā poſſidēda. que ſūmo bono
coniūgit. ⁊ per hoc plenā a culpa
⁊ pena libertatē. ſummā gratie ⁊
glorie dignitatē cōfert. qꝛ ſum-
mū bonū. pleroſqꝫ electos tantū
in ſui amorē ac deſideriū accen-
dit. vt tedeat eos viuere. ita vt
veraciter vox illoꝝ videatur eſſe
Tedet aīam meā vite mee Illud
namqꝫ bonū. quod nec oculus vi
dit. nec auris audiuit. ⁊ i cor ho
minis nō aſcendit. Quis queſo
poterit cū ſpei certitudine expe-
ctare. ⁊ ingēti deſiderio nō eſtua
re. ⁊ pene nō niſi impatiēter viue
re? Hic eſt vox illa hominis ſm
cor dei. incolatū vite hui⁹ gemē-
tis ⁊ clamātis. Heu me. quia in-
colatus meus ꝓlongatus eſt Et
iterū. Quādo veniā ⁊ apparebo
ante faciē dei? Saciabor cū ap
paruerit gloria tua. Qꝛ ſi ita eſt
de perfectis. quāto eſtuabat de-
ſiderio virgo ⁊ mater vnica ꝓbi
eterni. qđ velut obiectū btificuꝫ

plus cūctis amauit. meritoꝝ pre
rogatiua certi⁹ expectauit. ⁊ ma
terna ꝓpinquitate anxi⁹ cōcupi
uit. Hanc peregrinatōem mole-
ſtius ſuſtinuit. ⁊ mentē dilatōis
impatientē. amaritudine afflixe
rat ampliore. Dicere quoqꝫ pote
rat. Ecce in pace hui⁹ vite ama-
ritudo mea amariſſima K
Verūtamē vt dicit venerabilis
Hugo de ſctō victo. in li. de tri-
plici olocauſto. intereſt qua in-
tentōe quis hui⁹ vite faſtidio fu
tureqꝫ vite deſiderio eſtuet. qm̄
aliū ad hoc timor impellit. aliū
vero amoris vehemētia trahit.
Illū exagitat timor ancipitis pe
riculi. Iſtū amor ⁊ eſtus perfruē
di deſiderij. Audi vocem de me
dio periculorū anxiantis. Quis
me liberabit de corpore mortis
huius? Accipe ⁊ illam amoris ni
mie eſtuantis. Cupio diſſolui et
eſſe cū xpo. Utrobiqꝫ audio deſi
deriū mortis. ⁊ tediū vite preſen
tis. Multi em̄ in magnis tribu
lationibus ⁊ tentationib⁹ ſunt.
⁊ fortiter agunt. gemina liberta
te ſecuri. fidēter pſeuerāt. Sed
ſepe nonnulli eorū qui eiuſmodi
ſunt ꝓpter metū cadendi ⁊ labo
rē patiendi deſiderant cito mori
vt ab omni periculi ſuſpitōe poſ
ſint eſſe ſecuri. Sed verendū
ne videatur eſſe ſignū nōnullius
impatiētie. laboꝝ certamina ſub
terfugere velle Signū ſimiliter
nōnullius diffidētie. ſub caden-
di metu vltra modū trepidare.
N

Certum nāqȝ debet eſſe pfectio
ribus. qꝛ fidelis deus. qui nō pa
ciet nos tentari ſupra id qd poſ
ſum⁹ ferre. ſȝ faciet cū tentatōne
puentum vt poſſim⁹ ſuſtinere. j.
Cor. x. Eſt ergo alia lex timoris
alia amoris. Nā velle quieſcere
ꝛ eſſe ſecurū. nō eſt tam amantis
amicū qȝ ſeipm. Illum ꝓo quē di
ligit aīa ſua velle videre. illi⁹ de
ſiderio eſtuare. ꝛ donec illū vide
at. apprehendat. inhereat. nullo
modo poſſe quieſcere. ſignum vi
detur ſumme deuotōnis ꝛ admi
rande caritatis. Abſit autem vt
dicamus ꝛ credam⁹ ſanctaꝝ ſan
ctiſſimā. ppter metum paciendi
vel timorem cadendi mortis deſi
derio vrgeri. De nullo em̄ ſctōꝝ
rectius creditur. qȝ de ipſa. qꝛ pa
rata fuerit ſemp ad oīa tormen-
torum genera p chriſti nomie ſu
ſtinēda. Metu vero cadendi
quomōdo vrgeri potuit. que in
carne. que chriſti carnem genuit
ꝛ nutriuit nil ꝯtradictōis porta
uit. Ad momentaneū dextre ſal
uatoris tactum leproſus munda
tur. Ad tactum fimbrie ſanata ē
illa que ſanguinis fluxum pacie
batur. Quantomagis illam ab
omni cōtagio mentis ꝛ corporis
mundari oportuit. que tam diu
totum in vtero. totiēs totum in
gremio circūplexa fuit. que illi⁹
vt ſic dicam medele plenitudinē
modo intus infuſam. modo ex-
terius adhibitam. ſufficiēter ha
buit. illius inqȝ medele. que tollē
dis omibus omniū morbidorū
morbis ſatis ſuper qm̄ ſufficere
poſſit. ¶ Quomodo obſecro ca
dendi vel paciendi metu vſqȝ ad
vite tedium vrgeri potuit. q̄ iux
ta angelice noſtre ſalutatōnis p
conium gratia plena fuit. Sȝ
q̄ eam impellere nō potuit timor
potuit attrahere amor. Quis
nā vnqȝ ex omib⁹ xpi dilectorib⁹
libēti⁹ mori vellet. vt ei⁹ diuita-
tem videre vt eius maieſtatꝫ poſ
ſet immenſitati ppetua ꝯtempla
tōne inherere? Quis vnqȝ hmōi
deſiderij feruore ardenti⁹ eſtua
uit? Quanto certe p̄ ceteris dile
xit. tanto p̄ ceteris diuīe dilectōꝫ
viſioniſqȝ ſempiternitatē ardē-
tius deſiderauit. Audēter dico
ait Hugo. qꝛ nec illa que p̄ ceterꝫ
amplius dilexit. huic dulcedini
inſepabiliter inherere. vel hanc
ſolam ꝛ ſine interpolatōe hauri-
re potuit qȝdiu in hac vita fuit ꝛ
corp⁹ corruptibile portauit. Cor
pus em̄ qd corrumpit aggrauat
animā. ꝛ terrena inhabitatio de
pmit ſenſum multa cogitantem.
Quis em̄ viatorꝝ illam plenitu-
dinem gratie ꝛ glorie in hac vita
obtineat quā ſtatim poſt anie ex
itum euolans obtinere nō dubi
tat. vt videlicet poſſit iugiter di
uine ꝯtemplationi inherere. ꝛ ab
illa nulla abduci cogitatōne. vt
poſſit in illo delectari. ꝛ in illo oī
hora et momento gloriari. Non
eſt hoc hui⁹ vite. vbi oportet quē
libet pfectum tante iocunditatꝫ

Sermo XXIIII

dulcedinem(vt cetera taceam)
ſaltem dormiendo interpolare.
¶ Quia ergo beatiſſima virgo
illam plenitudinē in hac vita ob
tinere non potuit. quā in ſua aſ-
ſumptōne accepit. quid mirum
ſi acceptōnis illius horam ardē-
ter deſiderauit. ſi hore hui⁹ dila
tio eius ſpiritū vehementer cru-
ciabat De quo ꝛ beat⁹ Hiero
nim⁹ in ſmōe cogitis ita ſcribit
Rogo inquit cogitate attenti⁹
ꝛ ppendite diligentius. quibus
afficiebatur beata ꝛ intemerata
virgo doloribus poſt chriſti ad
celos aſcenſum. expletis omnib⁹
que de ipſo erant. Queſo ſi qua
ſunt in vobis viſcera pietatꝫ con
ſiderate. quo cruciabatur amo
re. quoue deſiderio eſtuabat. q̄n
to indeſinenter cremabatur ar-
dore pij amoris. Siquidem in-
giter nouis deſiderioꝝ affectib⁹
inflammabatur abſens pſentia.
tanto validius. quanto diuinis
illuſtrabatur intus viſitatōib⁹.
quā totam repleuerat ſpūſſancti
gratia. totam incanduerat diui
nus amor. Sepius putatur an-
gelis mandaſſe illud Canticoꝝ.
5. Nunciate dilecto quia amore
langueo Fortaſſis enim p nimio
amore. in loco quo ſepulta dicit̄
interdum habitaſſe eā credim⁹.
quatinus pijs paſceretur inter-
nus amor obtutibus. Sic nan-
qꝫ locus medius eſt hinc inde cō
ſtitut⁹. vt adire poſſet aſcenſiōꝫ
eius veſtigia. et locum ſepulture
ac reſurrectionis. ſeu omnia in q̄
bus paſſus eſt lōcā inuiſere. non
q̄ iam viuentem quereret cū moꝛ
tuis. ſꝫ vt ſuis ſolaretur aſpecti-
bus. que dum in carne vixit. car
nis mouebatur ſenſibus. Et idō
q̄ꝫ ſepe locoꝛum recreabatur viſi
tationibus. quia omnino amor
impaciens ē. quādo quod ama-
tur videre non poteſt. Hec Hie-
ronimus. Ex hijs aliquantuluꝫ
patet amaritudo ſpirit⁹ tam ex
compaſſione proximi q̄ꝫ ex dilati
one viſionis filij. Tercium mē-
brum principale alij eſt reſeruan
dum ſermoni Amen

¶ ☞ Sequitur ſermo gene
lis de beata virgine.

N 2

Τελος θεω
δοξα

☞ ¶ Sermo diffuſus et multū laudatus de aſſūptiōe marie. q̃ ſm diuerſos ei⁹ articlos ⁊ materias diuerſas quas ꝯtinet. ad diuerſa eius feſta poteſt faciliter applicari. Jdeo dici pōt. Sermo generalis in ordine. XXV.

Quia reſpexit humilitatem ancille. Ex hoc beatam me dicēt omnes generatōnes. Luc. pmo. A ¶ Glorioſiſſimā maximāq; virginis theotoce feſtiuitatem. deuotiſſimo et corde letiſſimo celebremus. triumphantē in hoc eccleſiam imitantes. Hodie nāq; virgo in terris olim humillima. ſup omnes angelorum choros vſq; ad dexterā filij ſedētis in throno exaltatur. Obſeq̄mur et nos terrigene. aſcendentem pſequentes laudibus atq; himnis. Sic nanq; ſaluatorem noſtrum cū tota celi curia euolāti occurriſſe. immo ⁊ morienti aſtitiſſe beat⁹ Hieronim⁹ ad paulam teſtatur dicens. Credendū eſt miliciā celorum cū ſuis agminibus hodierna die feſtiue obuiam aduenıſſe genitrici dei. eam q; circūfulſiſſe ingenti lumine. et vſq; ad thronū (olim ante mūdi ꝯſtitutiōem patum) cum laudibus et canticis pduxiſſe. Nulli dubium. illam celeſtem hieruſalem tunc exultaſſe ineffabili leticia. tunc iocundatā eſſe ineſtimabili caritate. tūcq; cum omi gratulatōne iubilaſſe. quoniā feſtiuitas hec que nobis hodie reuoluitur annua. illis omnib⁹ facta eſt ꝯtinua. Nec immerito. Creditur em̄ ꝙ ſaluator omniū quātum intelligi datur. ipe per ſe totus feſtiuus occurrerit. et cū gaudio eam ſecum in throno collocauit. hec Hieronim⁹. ¶ Gaudeam⁹ deniq; et exultem⁹. qm̄ in eius aſſumptōe. noſtrā exaltationem certiſſimā intuemur. nihil heſitatōis relinquit. quin angelicis inſerendi ſumus choris. cū noſtrā naturā puram in virgine maria ſup omnes angelorꝫ ordines fideliter credim⁹ eleuatam. Et q̇dem preceſſit natura noſtra in chriſto dn̄o. ſed nō in ſe ſubſiſtens.. q̇nimmo deitati in verbo ipoſtatice vnita. Neq; em̄ chriſtus homo purus. ſed homo de⁹ ad dextram patris regnat omnipotentis. Quomō em̄ homo terra et puluis. de terreſtri padiſo extruſus. ad celeſtē aſpirare auderet. ſi nō in aliquo ſuā naturā puram preceſſiſſe cognoſceret? Hinc beatus Bern̄. ſmōe pmo pſentis feſtiuitatis ait. Precioſum hodie mun⁹ terra noſtra direxit in celum. vt dando ⁊ recipiēdo felici amiciciarꝫ federe copulent̄ hūana diuinis. terrena celeſtib⁹. ima ſūmis. Jllo em̄ aſcendit fruct⁹ terre ſublimis. vn̄ da-

ta optima ⁊ dona ꝑfecta deſcen
dūt. Et q̄ dona meliora. ꝓmiſſi
onis certitudine btitudinis aſſe
q̄nde. ꝓpter quā vtiqꝫ cetera oīa
donant̄. Deniqꝫ xpc dixit diſci-
pul'. Si diligeretꝫ me gauderetꝫ
vtiqꝫ. qꝛ vado ad pr̄em. qꝛ pater
maior me eſt Joh. 14. Nō ſecus
ſi eā diligim⁹ gaudebi⁹ vtiqꝫ qꝛ
vadit ad filiū. qꝛ fili⁹ maior ea ē.
q̇ ipam ſūma gl'ia dotauit. ſic in
terris poſitā gr̄e plenitudinē īfu
dit Et q̄ntū gr̄e in terris adepta
eſt p̄ ceteris. tm̄ ⁊ in celis obtinet
p̀ncipatū glorie ſingularis. qꝛ. n.
dn̄s reſpexit hūilitatē ancille ſue
ex h̊ btām dicent eā oēs gn̄atōes
Uerꝫ qꝛ ipſa gl'ia gr̄a eſt ꝯſūma-
ta ⁊ ſūma ei⁹ plenitudo Ea prop
ter veri⁹ hodie ab oī celeſti curia
plena gr̄a predicatur. qꝫ olim ab
archangelo gabriele. ſolo tūc fu-
ture matnitatꝫ intuitu vt plena
gr̄a ſalutat̄ Quā ⁊ nos ꝓ obtinē
da loq̄ndi ⁊ intelligēdi gr̄a. ſalu
temus denotōne intima dicētes
Aue gr̄a plena. ¶ B In hac ſū
ma btiſſime virgis ſolēnitate de
ei⁹ gl'ia q̄ eſt gr̄e ꝯſūmatō ⁊ pleni
tudo. quā hodie pleniſſime ī cor
ꝑe ⁊ aīa ꝯſecuta eſt. ſmonē exigit
ipa feſtiuitas. Sed ſi nec ocul⁹
vidit. nec auris audiuit. nec ī cor
hoīs aſcēdit Jſa. ⁊ apl'o teſtanti
bus q̄ ꝑꝑauit dn̄s diligētib⁹ ſe.
q̇d ꝑꝑauit gignēti ſe. ⁊ qd̄ oībus
certū eſt p̄ oibus diligēti. q̇s loq̇
tur. Suſceptio q̄ in ſuū caſtellū
verbū ſuſcepit ex ſe incarnandū.

ſuꝑ rōem eſt ⁊ intellectū. Nā ge-
neratōnem eius q̇s enarrabit ait
ꝓpha. Quātomagꝫ ſuſceptio be
atifica. qua hodie a filio ſuſcipi
tur in celi pallaciū. penit⁹ ineffa-
bilis eſt. linguis etiam angelorꝫ.
Proinde nos terreni. q̇ ſumma
tangere nō poſſum⁹. ſaltē de his
ad eiuſdē virgis honorē nr̄amqꝫ
edificatōem loq̄mur. q̇bus in ter
ris. meruit tantā gloriā in celis.
Hec aūt ſunt q̄ in p̀ma thematꝫ
ꝑte tāgunt̄. ⁊ hūilitatē virginis
reſpiciūt q̄ cuſtos eſt p̀ncipium ⁊
cauſa toti⁹ meriti ⁊ p̄miatōꝫ. Et
qꝛ ſm verbū xp̄i Matt. 23. Qui
ſe exaltat humiliabit̄ ⁊ econtra.
Jdo nō impꝫtinēter hodie. p̀ut qꝫ
de virginis exaltatōe ſmo habe
atur dicendū erit de ſua hūilita
te. ¶ Et poteſt illa ꝑs ſmōis ab
hic vſqꝫ ad lr̄am M ꝯueniēter
p̄dicari ī ei⁹ viſitatōe ſub thema
te p̄fato. ex euāgelio diei ſumpto
A lr̄a. m. vſqꝫ ad lr̄am P in ei⁹
ānunciatōe. Et de hinc a lr̄a P
vſqꝫ in finē ſmōis in eius aſſum
ptiōe. ¶ Poteſt ḡ ꝑs inicia-
lis incipiēdo in lr̄a. c. p̄dicari in
eius viſitatōe. vt claret intuenti
¶ C Eſt autē humilitas vir-
tus refrenans animū. ne īmode-
rate tendat in magna et excelſa
ſupra ſe. ⁊ h̊ ꝓpter diuinā reuerē
tiam. ſi formata fuerit caritate.
Un̄ humilitas talis inclinat ho
minē p̀mo ⁊ p̄cipue ad ſubiciēdū
ſe deo. quatin⁹ ꝓpter diuinā re-
uerētiā nō ſibi maiora attribuat

nec ſm appetitum in maiora ten
dat. nec alio mō q̄ȝ ſcōm gradū
quem ſortitus eſt a deo. Scōo
inclinat hoīem ad ſubdendū et
ſubijciendū ſe alijs hoīb⁹ ꝓpter
deum Et quantū ad hanc du
plicem inclinatōem dupliciter aſ
ſignantur gradus humilitatis.
Nā ſm pmariā inclinatōeȝ pn̄t
tres grad⁹ hoc modo aſſignari.
¶ Primus eſt p quem homo ex
veraci ſui ꝛ defectuū ſuoꝝ ꝯgni-
tione ſeipm deſpicit. vilem ſe re-
putando. honores nō querit. et
exhibitos nō acceptando refu-
git. Et ſm hunc diffinit humili
tatē beat⁹ Bern̄. d. Humilitas
eſt virt⁹ q̄ hō veriſſima ꝛ certiſſi-
ma ꝯgnitōe ſui ſibi ipſi vileſcit.
Scōs eſt. q̄ hō et̄ paciēter ſu
ſtiet. q̄ tal̄ ab alijs cog̃ſcit̄ ꝛ vilis
reputat̄. imo ꝯſiderat ſe talē q̄lē
ſe in veritate ꝯg̃ſcit ab alijs repu
tari. Et h̄ in quātū credit h̄ cog
noſcentib⁹ nō obeſſe. de h̄ gradu
loq̇tur beat⁹ Grego. di. Sicut
ſupbi honōrib⁹. ita pleriq̄ȝ hūi-
les ſua deſpectōe gaudēt. qꝛ iudi
cium q̄ð de ſe intus hn̄t. ab alijs
ſentiūt approbari. Terci⁹ gra
dus eſt. q̄ hō in bonis habitis et
poſſeſſis nihil ſibi aut ſuis meri
tis ſeu virib⁹ attribuit. ſȝ totum
q̄ð eſt et h̄t in deū refundit. nec
donis ꝛ bonis attollit̄. ſed hinc
magis hūiliat̄. accept̄ exiſtimās
ſe indignū ſm ſapiētis ꝯſilium.
Ecci. 3. Quāto magn⁹ es hūilia
te in oīb⁹. ꝛ inuenies grām corā
deo Et h̄ grad⁹ eſt pfectiſſimus.
¶ Quantū ſ̄o ad inclinatōem
ſcōariā ſic aſſignant̄ tres grad⁹
hūilitat̄. Prim⁹ p quē ſe homo
ſubijcit ſupiorib⁹ meliorib⁹ ꝛ ma
iorib⁹. ꝛ h̄ tam intellectu q̄ȝ affe-
ctu. ꝛ hic eſt de neceſſitate ſalut̄
qꝛ oppoſitū agere. dānabilis eēt
ſupbia. Scōs q̄ quis ſubijcit ſe
ꝛ ſubmittit equalibus. ꝛ hic ēcō
ſilij. Terci⁹ q̄ quis etiā iudicio ꝛ
affectu ſe inclinat ꝛ ſubmittit in
feriorib⁹. ꝛ h̄ eſt pfectōis. Gra-
dus āt illi nō ſunt indiuiſibiles.
ſed in q̄libet eſt ꝯſiderare latitu-
dinē quandā. infra quā ſunt ex-
cedētia ꝛ exceſſa. ¶ Hec oīa
p̄miſſa ſunt. vt p hec ꝯgnoſcat̄ p
fecta hūilitas virgis gl'ioſe Ipa
em̄ altiſſimi mr̄. altiſſimā tenuit
in oībus hūilitatē n̄ mō ſm g̃d⁹
pfectiſſiōs ſȝ et̄ ſm pfectiſſiōꝝ
g̃duū pfectiſſiōs modos Quip
pe neceſſe fuerat eā pl⁹ oīb⁹ hūili
ari. que fuerat die hodierna ſup
oēs hoīes ꝛ angelos exaltanda.
Nā ſm btm̄ Aug. ome. x. de ſ̄.
euāg̃. Quāto q̇ſq̄ȝ vult ꝛ diſpo-
nit ſup imponere molē edificij. ꝛ
q̄nto erit mai⁹ edificiū. tāto alti
us fodit fundamentū. Cogitas
magnā fabricā ꝯſtruere celſitu-
dinis. de fundamēto p̄us cogita
hūilitatis. Magn⁹ eſſe vis a mi
nimo incipe. Et ſm ōe. 39. Arbo
rem inquit attende. ima petit p⁹
vt ſurſum excreſcat. figit radicē
in humili. vt verticem tendat ad
celū. Sic ad magna ſi tendim⁹

parua capiamꝰ ⁊ magni erimus.
⁊ be. Maxiꝰ Uis magnꝰ eſſe ĩ ce
lo. ⁊ magnꝰ valde ⁊ valde nimis
eſto ꝑuus in terra et ꝑuus valde
⁊ valde nimis Sic em̃ habebis
in celo ingreſſum felicẽ et locum
ſublimẽ. Sola em̃ eſt hũilitas q̃
capacẽ facit donoꝝ p̄ſentiũ ⁊ et/
noꝝ. Marie igiẗ hũilitas ma/
xima fuit. ⁊ ꝓpter graduũ ꝑfecti
onẽ. ⁊ ꝓpter hũilitatis gñalitatẽ
⁊ circũſtãtiaꝝ eã ꝯmendantiũ in
tegritatẽ ¶ Tenuit ſiq̇dem
ꝑfectiſſimã ⁊ ꝓfundiſſimã hũili
tatẽ ſm ꝑfectiſſimos g̃dus ⁊ gra
duũ modos vt in ſubiecta decla
ratõne appebit Et hoc generali
ter in oibus. in mente. in ſmone.
in oꝑe. in geſtibꝰ. ⁊ omĩ ꝯuerſati
one ¶ Habuit hũilitatẽ ꝑfectiſ
ſimã mente nõ ſolum voce. qualꝭ
eſt hũilitas eoꝝ qui verb̃ ſe incli
nãt atq̃ ſubmittũt. aſſerentes ſe
indignos viles. inſcios. ⁊c̃. Non
tñ ita de ſe ſentiũt. ſ; hmõi verb̃
humiles videri. ⁊ latentẽ ſuꝑbiã
palliare geſtiũt. q̃ humilitas. qꝛ
ſimulata eſt ⁊ ipochritaꝝ. duplex
iniq̇tas ⁊ grauis ſuꝑbia eſt. de q̃
Ecci. 19. dꝛ Eſt humilitas plena
dolo nequiter ſe humiliantis.
Humilitas aũt virginis et ſi ap
paruit foris in ꝯuerſatõe. ꝑfecta
tñ fuit in mente. quoniã in ſuis
oculis abiecta fuit. Nec vnq̃ ſi/
bi tenuis ſaltẽ cogitatio elatõis
ſurripuit. ¶ Et licet ex defectuũ
ſuoꝝ ꝯgnitõe humiliari nõ potu
it qm̃ luna ſub pedibꝰ eiꝰ .i. ſm
Bern̄. Omis defectꝰ longe ab
ea. qȯ ad ꝑmũ ⁊ ſcõm gradꝰ hu/
militatis ꝑtinet. tñ in maxis dei
donis ⁊ meritis humillime ſen/
ſit Nunq̃ in eis tanq̃ ſuis aut a
ſe meritis ſibi ꝯplacuit. S; q̇d
q̇d in ea ꝑfectõis ⁊ grẽ eſſe potuit
totũ in deum refudit. Nihil in
hijs ſui recognouit. ſe oibus his
indignã eſtimauit. vt ſic bonoꝝ
omniũ dator deus ſolus glorifi
caretur. Hinc cum laudaretur a
cognata ſua elizabet dicẽte. Be
nedicta tu in mulieribus ⁊c̃. ipſa
a ſe laudes huiuſcemõi remouẽs
ſoli deo attribuit dicens. Ma/
gnificat anima mea dñm. Ubi
gloſa. Totum interioris aĩ affe/
ctũ in agentis gratiaꝝ laudibus
offero. Totum qȯ viuo. totum
quod ſentio. qȯ diſcerno ĩ eius
magnitudine ꝯtemplanda. ⁊ eiꝰ
preceptis obſuandis impendo.
quaſi diceret. Tu me bñdicẽdo
laudas ac magnificas. ſed has
ego non accepto. quinimo aĩa
mea dominũ magnificat. q̇ ſolꝰ
laudabilis eſt ⁊ benedictꝰ in do/
nis ſuis in ſecula. Ipe ſalus oim
Iõ exultauit ſpũs meꝰ. nõ in me
aut his q̃ mea ſt̃. ſ; ĩ dȯ ſalutari
meo. Et q̃ꝫ vilia de ſe ſenſerit
ĩ eo apit. ꝙ quidq̇d boni meriti
habuit. ſuꝑna ſe gratia ꝑcepiſſe
oſtendit dicens. Quia fecit mi
hi magna qui potẽs eſt ⁊ ſanctũ
nomen eius. vbi Beda. Nihil
ſuis meritis tribuit. que totam
ſuã magnitudinẽ ad illiꝰ donũ

refert. qui eſſentialiter magnus
ꝛ potens fideles ſuos de ꝑuis at
qꝫ infirmis. fortes ↄſueuit face
re atqꝫ magnos. ¶ F. Fuit aũt
hec bñdicte virginis hũilitas eo
ꝑfectior. quo non tã ex veritatis
ſui ↄgnitõe. qꝫ ex caritatꝭ dei ar-
dore ꝓceſſit. Eſt em̃ humilitas
quã veritas ſola parit. q̃ in ↄgni
tõe ꝛ intellectu ↄſiſtit Nã pctõr
homo q̇ ſe ad veritatꝭ lumen ſine
ſimulatõe inſpicit. erit ꝓfecto vi
lis in oculis ſuis. qꝫuis id nõdũ
velit. nec in alioꝝ oculis patiať.
Humiliať talis, ex veritate ꝛ nõ
ex caritate. Eſt ꝛ alia humilitas
quã caritas format et informat
q̃ eſt in affectu. qua diligens deũ
ita ad ei⁹ magnificentiã ꝛ gloriã
afficitur. vt ſic oẽm gloriã deo in
eſſe velit. vt omnino nihil ſibi tri
bui paciať. nec in aliquo ſe extol
lat. ne vel ſic dñi gloriaꝫ minuat
ſi in ſe quãcũqꝫ gloriolã attẽdat
vel acceptaret. quã non ſoli deo
extẽplo ieſſe affectu ardẽtiſſimo
vellet. Talis marie hũilitas fuit
q̃ vtiqꝫ nihil min⁹ ꝑfectum in ſe
veritate illuſtrãte ↄgnoſcere po-
tuit Sꝫ q̇dquid ꝑfectõnis in ſe
dep̃hendit. ſtatim a ſe remouet.
ſeqꝫ iīdignã talib⁹. ꝛ iudicauit.
ꝛ eſſe voluit. vt tota ꝑfectõis cõ
mendatio ſoli dĩne munificẽtie.
eo magis attribuať. quo ip̃a do
nis indigna eſſe ꝓbareť. Hinc
in canticis ei⁹ hũilitas nardo cõ
patur. c. j. Dicit em̃ in ei⁹ ꝑſona
ſpũſſanct⁹ Cũ rex eſſet in accubi
tu ſuo. i. xp̃c in ſinu patrꝭ. nõdũ
fact⁹ viſibilis. nard⁹ mea dedit
odorẽ ſuũ Nard⁹ herba ẽ hũilis
ꝛ calida q̃ ꝓprie marie humilita
tem ſ̃cat que vt dictũ eſt magꝭ ex
calore caritatis qꝫ ↄgnitõe ꝓceſ-
ſerat veritatis. G ¶ Fuit qꝫ
mater glorioſa humilis in ſ̃mõe
qḋ ꝛ ſilentio ꝛ eloq̇o ↄprobauit.
Quid hũili⁹ dici poteſt. qꝫ q̄ p⁹
qꝫ oĩbus ſeculis inaudita ꝑcepit
munera. gr̃e ſcꝫ plenitudinem ꝛ
eterni patrꝭ filiũ. ita ſacrum mi-
ſteriũ celabat. vt nec dei laudes.
quas in anĩo ſine intermiſſiõe ce
lebrabat ore decantaret. priuſ qꝫ
ip̃m ꝑ elizabet cerneret publica-
ri. Obmutuit ſiq̇dem ꝛ ſiluit a
bonis. de quo Beda. Archanũ
miſterij celeſtꝭ in ſui pectoris ab
dito venerabatur occultum. do
nec donoꝝ diſtributor. quid ſibi
doni celeſtꝭ tribuiſſet. q̇d ſecreti
reuelaſſet qñcũqꝫ vellet oſtende
ret. At poſtqꝫ eadẽ que erãt ſibi
cariſſima p̄ſtita. ꝑ alios ſpũ reue
lãte eſſe patefacta cernebat. mox
etiã ipſa thezauꝝ celi quẽ in cõr-
de ſ̃uabat aperuit d. Magnifi-
cat aĩa mea dñm. ne forte ſi tace
ret. laudes ſibi coaceruaret Nec
tñ ſic eis q̇bus nondũ reuelatum
nouerat. humilis mater aperuit
q̇n poti⁹ ſponſum quẽ vt virgini
tatis ſue caſtiſſimũ, cuſtodẽ dile
xit. triſtari nõ mediocriter ꝑmi-
ſit. q̃m q̃cũqꝫ laude digniſſima
de ſe p̄conizaret. vt hr̃ Matt. i.
Deniqꝫ foris ſtabat q̃rẽs loqui

filio Matt.12. Nec materna au
ctoritate ſermonē interrūpit. nec
habitatōem irrūpit in qua fili⁹
loquebat̄ ait Bern̄. in ſermone.
Signū magnū. Quotiēs vero
legit̄ locuta de hūilitate tot⁹ cō-
ſtat ſermo. Locuta angelo eā vt
dn̄am ſalutanti. ancillam dn̄i ſe
ꝓteſtatur Luce.2. Elizabeth eā
magnificāte loquit̄ dū dn̄m ma
gnificat. ſeqꝫ ancillā eius cōme-
morat. dum filiū dolens querit
ſponſum ſuū ſe valde inferiorem
ſibi anteponit. Pater iquit tu⁹
ꝛ ego dolētes querebam⁹ te. ꝛc̄.
Luce.2. Iterū dū in chana gali-
lee filiū alloquit̄ pro vino. vt nu-
bentiū cōfuſionē ꝓueniret roga
tura. non vt mater filio impauit
nec importunas preces porrexit.
ſed velut hūilis ācilla rogare nō
audiens. tantū defectū inſinuat
dicēs. Vinū nō habēt. que tn̄ de
ſua exauditōe certā ſe oſtēdit cū
miniſtris ait. Quecūqꝫ vobis di
xerit facite Joh.2. quibꝫ verbis
eoſdē ad hūilitatē ſubiectiōis et
obedientie erudiuit. ⁋C In
opere q̄nta deniqꝫ refulſit hūili-
tas. ꝛ ſi ei⁹ ꝯuerſatio. qua inter
tēpli iuuēculas nouiſſiā eſſe vo-
luit. oībus ſubiecta ſeruiuit ap-
ꝓbat. Clarius tn̄ illud efficit̄. ſi
eius opa poſt ꝯceptū dei filiū at
tēdant̄. Quid em̄ virgo: poſt an
gelicā allocutōem. poſt ſpūs ſcti
obūbratōeꝫ. poſt hūilem diuine
electōnis ꝯſenſū. poſt xp̄i dei in-
carnatōem. in ſuo caſtiſſimo vte
ro ꝛ de puriſſima ſua ſubſtantia
qua iam mater dei facta. Ange-
loꝝ impatrix ꝯſtituta. celoꝝ regi
na ſublimata. hoīm reparatrix
electa. totius creature dn̄atrix.
ꝛ ſceptrigera exaltata Quid iqꝫ
egit? Nūquid ſibi vt digna fue-
rat. regia adhibuit miſteria. aut
imperādis angelis. diſponēdis
terre ꝓncipatib⁹. cogitatū impē-
dit. aut edificādis palacijs ꝯgre
gādis famuloꝝ famularūqꝫ cete
bus. ceterꝭ qꝫ regijs apparatib⁹
aīm inclinauit.? Nequaqꝫ. Sꝫ
exhibendi miſteriū aſſūpſit. Vn̄
btō Luca teſte. Poſtqꝫ ab ea an
gelus diſceſſerat. Exurgens ma
ria abijt in montana ꝛc̄. Sola
abijt nulla comitata ſodali. vt
que ſe hūilem ancillā dn̄i ſpopō-
derat. ſe ſeruā hūiliorē ſerue dei
exhiberet. Que. Lui: Virgo nu
pte. Innocēs iuſtificate Mater
dei. matri ꝓphete. dn̄a famule.
Et ita gradu ſctitate officio ac
dignitate. ſuperior īferiori. Vn̄
Beda i omel'. Quis neſciat vir-
ginē deo ſacratā. mulieri deo de
dicate. gradū habere potiorem?
Quis dubitet matrē regis eter-
ni iure mr̄i militis eſſe ꝓferendā
Et tn̄ ſurgit. montana cōſcēdit.
ac geſtās in vtero deū. ſuoꝝ dei
habitacula petijt. Intrat domū
zacharie atqꝫ elizabeth quā ſuū
ꝛ ꝓcurſorē dn̄i pariturā nouerat
Hūiliter ſalutat. nō vt verbū an
geli. mulierꝭ atteſtatiōe ꝓbaret.
ſed vt mulieri ꝓfecte etatis. xp̄o
Q

ſnuēcula. miſteriū ſedula impen-
deret. Hec ille. Ideoqȝ māſit in
eius miſterio tribus mēſibus. qꝛ
ſm Ambro. ſup Lucā. que ꝑpt
officiū venerat. officio īherebat.
¶ Et quis dubitet mūdi dn̄am
etiā vilioribus officijs cognate
fuiſſe obſecutā. videlicet purgā-
do imūda. lauādo ſordida. ⁊ ſi-
milia. cui⁹ filius deus ⁊ hō. quē
vtero geſtabat. ſuoꝝ pedes diſci
puloꝝ plebeorū atqȝ piſcatoꝝ la-
uare ſuis manib⁹ non deſpexit.
¶ Quātā deniqȝ in partu ſūmi
regis. cui celeſtes angeloꝝ exerci
tus magno lumīe paſtorib⁹ appa
rētes. celū nouo ſidere. magi mi-
ſtico munere famulabātur. Hūi
litatē tenuit. ⁊ ſtabuli vilitas. p̄-
ſepis anguſtia. vaſcie pānoſitas
nulla familia. ſoli⁹ marie officio
ſitas. noctis tenebre. ac ceterarū
circūſtātiaꝝ pauꝑtas declarāt.
Que eſt tante pauꝑtatꝭ ac deſpe
ctōis mulier. que ſaltē in partu
nō habet mulierculas obſecūdā
tes? Sed ecce genitrix altiſſimi
nullā famulāciū admiſit ſeduli-
tatē. nulla (vt ait Hiero. ad El-
uidū) ibi obſtetrix. nulla mulier
culaꝝ ſedulitas intceſſit. ipa pā-
nis inuoluit infantē. ipa ⁊ mater
⁊ obſtetrix. Et collocauit inquit
eū in p̄ſepio. ⁊ nō erat ei locus in
diuerſorio. Ipa deniqȝ vlnis p-
na tremētib⁹ oēm maternū reſpe
ctū filio exhibuit. lactādo. lauā-
do. iuoluēdo ⁊c. Sed ⁊ poſt ma
goꝝ adoratōem. ſola cū caſtiſſiō
ſue ꝟginitatꝭ cuſtode ioſeph. no
cte ↄſurgēs pueꝝ ꝑtulit i egiptū.
⁊ inde retulit in nazareth. nulla
fit mentio de alic⁹ iumenti ſubſi
dio. tanqȝ pauprima. tā ſpacio-
ſum iter cū ſponſo ſuo hūiliter ꝑ
ambulauit. in nuptijs ꝟgo caſtiſ
ſima inferiores nō deſpiciens fa
mulaꝝ. ac ſolicita filium vt defe
ctui ſiľ ac ꝟecūdie ſuccurrat. hu
millime exhortaꝝ. Vinū inqt nō
hn̄t ⁊c. Quid multa? Hūilem fi
liū a iudeis d̄ſpectū. ⁊ morte tur
piſſima cōdēnatū. non erubuit.
ſȝ ignomiōſe cruci aſtitit. hūilia
ta et ipa vſqȝ ad crucē. cū hūilia-
to i cruce. Sȝ nec diſciplos ei⁹
aſpnata. inter eos velut oīm an-
cilla ac nouiſſiā. hūilitatꝭ p̄fere-
bat exēpla Quid pla? Dcs eius
act⁹ ⁊ opatōes. ſȝ ⁊ eple q̄s foras
exhibuit cordꝭ hūilitatē ꝑfectiſ-
ſime declarabant I ¶ Quis
demū nūerabit q̄nta fuit ei⁹ hūi
litas in ↄuerſatōe. geſtib⁹. habi
tu Cū hūilib⁹ xp̄i diſcipulꝭ. cū cō
uerſis pctōrib⁹ ⁊ peccatricib⁹. cū
paupib⁹ ⁊ mōo deſpectꝭ ↄuerſa-
tio ei⁹. q̇bus nō p̄ferri. ſȝ oib⁹ ſb
eſſe volebat. Ecce vt actuū ꝓbat
hiſtoria. cū lucas ſue ↄuerſatōis
morib⁹ applaudēs. ex noīe deſcri
bere voluit eos q̇ d̄ mōte oliueti
redierūt p⁹ aſcēſiōȝ dn̄i in hieru
ſalē. nō eā q̄ oibus incōpabiliter
excellētior erat p̄mo. ſȝ p⁹ aplos
dubitātes ⁊ fugiētes. poſt q̄ȝ mu
lieres viduas ⁊ penitētes. p⁹ illā
etiā de q̄ ſeptem eiecta fuerāt de

monia. vltimā oīm noīauit Pe-
trꝰ inq̇t ⁊ andreas jacobꝰ ⁊ iohs
⁊ ceteri q̄ ſequūť. Hij oēs pſeue-
rabāt vnanimiť in oroe. cū muli
eribꝰ ⁊ maria mrī ieſu. Sȝ ⁊ illō
ↄuerſatōis eiꝰ hūilitatē atteſtať
ꝙ cū eſſet ſupma oīm creaťaꝝ. vt
dt Albtꝰ. q. 32. de lau. v. ⁊ ꝓria
dō p incorruptōȝ. purificatōem
pollutꝭ mrībꝰ ↄſtitutā. abſq3 legꝭ
pcepto obſuauit. Et filiū cū ob
latōibꝰ offerēs. ſacerdotibꝰ lega
libꝰ reuerētiā exhibuit. p qđ hūi
litatē ⁊ obediētiā ↄſūmauit. dū
ipſa ſup legē poſita. legi ⁊ miſtrꝭ
legis obediuit In q̄ vt idē dt. ſū-
me ſe hūiliauit Sūmū. n. citra
deū in ſurſum ē incorruptio iuxᷓ
illō Incorruptio facit ꝓxim dō
Sūme aūt diſtās ab incorrupti
one deorſū. eſt corruptio Pꝰ cor-
ruptōȝ ſeq̇tur pena poſita ꝓ cor
ruptōe. vt eſt mulieꝝ corruptarū
purgatio. Sūma igiť inclinatō
hūilitatis. qn̄ ſe excellentiſſiā ex
incorruptōe virgo. ſb onꝰ corrup
tōi impoſitū ſpōtanee incliauit.
hec Albtꝰ Neq3 ſolū hūilitatē
tenuit. ſed ⁊ hūiliari ac deſpici ⁊
reprobari legiſq3 maledicto ſub-
ijci ꝓpter deū (cui ſe dōuouerat)
ↄcupiuit. dū ꝟginitatē ſuā deo
ↄſecrē. ⁊ velut ſteril' ab hoībꝰ ma
ledici maluit. q̄3 p carnis corrup
tōem mortali ſpōſo adherere. ſȝ
de h alibi dictū ē. Quāta aūt
fuit hūilitas in geſtibꝰ mēbroꝝ.
in capitꝭ dimiſſiōe. ocl'oꝝ depſſi
one. manuū ↄpoſitōe. greſſꝰ ſim-
plicitate. ⁊ totiꝰ motꝰ honeſtate
hꝰ vnū teſtať qđ Alex. de ales. et
Bonauē. ſcribūt Quia ꝓpť hūi
litatē ac decētiā ſuoꝝ moꝝ. nullꝰ
vnq̄3 viroꝝ ex eiꝰ aſpectu. ad libi
dinē accenſus eſt. ſȝ ⁊ lubricitas
oīs extīcta fuerat. ſi q̄ ṗus ierat.
Habitꝰ eiꝰ q̄nte vilitatꝭ ⁊ hūili-
tatꝭ fuerit. pāni q̄bus infantulū
ſuū creatorē ⁊ dn̄m inuoluit ſatꝭ
ꝓbāt. Quē Albtꝰ dt fuiſſe hitū
hūilitatꝭ. ſȝ n̄ extreme vilitatꝭ. ſȝ
mediocriter tpatum. ita ꝙ nō fu
erat ornatꝰ nec ſordibꝰ abomina
tus. vnđ Hiero. ait. Ipſa em̄ q̄
zelatrix aiaꝝ maxia fuit. ad q̄rū
adq̇ſitōem multū coopatur ↄfor
mitas. ſm illud pauli. Oibꝰ oia
factꝰ vt omēs lucrifacerē. Hec
aūt ↄformitas in mediocritate ē
in qua ⁊ virtꝰ ↄſiſtit. Ideo vide
tur ꝙ etiā btiſſima virgo q̄ oībꝰ
virtutꝭ ſpeculū fuit. ſm Hiero.
etiā mediocritatꝭ habitꝰ exēplū
dedit. Ecce ptȝ bꝛuiter ⁊ recitati
ue gn̄alitas eiꝰ hūilitatꝭ ⁊ p h eiꝰ
pfectio R ¶ Hec nihiloīꝰ hūi
litatꝭ pfectio ſil'r ↄſiderari pt ex
circūſtātiaꝝ eā ↄmendantiū inte
gritate. Cōmendať em̄ hūilitas
ex ſtatu ⁊ q̄litate ſubiecti. i. eius
cui ineſt hūilitas. hoc eſt eiꝰ q̇ ſe
hūiliat. Ex cā ꝓpter quā ſe hūi-
liat. Ex ↄpatōne eius ad oppoſi
tū. Et ex effectu humilitatꝭ ↄn̄te
¶ Ex oībꝰ hijs declarať hūilita
tem marie fuiſſe excellētiſſimam
ſub deo. ¶ Ex ſtatu ⁊ q̄litate pſ-
ſone ſiue ſubiecti. Nam q̄nto is

qui ſe hũiliat maioꝛ eſt. ⁊ donis
ꝟtutibꝰ ⁊ gracijs ꝑfectioꝛ. tanto
ipſa hũilitas ꝯmendabilioꝛ atqꝫ
maioꝛ. Mẽſura nãqꝫ hũilitatis
ait Aug. in de ſcã ꝟgi. Cuiqꝫ ex
mẽſura ipſiꝰ magnitudis data ẽ.
Et ſubdit. Nõ vtiqꝫ magnũ eſt
ſi pctõꝛ ꝯuerſus ad dñm. hũilieť
coꝛã dño. memoꝛ iniq̃ſſime vite
ſue ⁊ indulgẽtiſſiẽ miẽ dei. Sed
ſi ſit aliq̃s vicijs ⁊ moꝝ maculis
carẽs. huic timendũ. ne q̃ magis
ineſt vñ ſibi placeat. eo magꝫ ſibi
placendo illi diſpliceat q̇ ſupbis
reſiſtit ⁊ hũilibꝰ dat grãm. Siq̃
dẽ ãplioꝛibꝰ bonis. ãpliꝰ ſupbia
inſidiať. et q̃ magꝫ oppugnat ſu
pbia. glorioſioꝛ ẽ eiꝰ victrix hũi-
litas. de h̄ Bern̄. o. 4. ſup miſſꝰ
eſt ait. Nõ magnũ ẽ eſſe hũilem
in abiectõe. Magna pꝛſus ⁊ ra
ra ꝟtus hũilitas honoꝛata. Nõ
mediocris reuera hũilitatꝫ inſig
ne. nec oblata tãta gl'ia obliuiſci
hũilitatẽ. Cũ ḡ btiſſima ꝟgo inť
oẽs puras creaťas ſtatu fuerat
ſũma. qꝛ ſũmi genitrix electa. et
q̄litate ꝑfectiſſiã. qꝛ oim decoꝛe
grãꝝ pleniſſima. Manifeſtũ eſt
eiꝰ hũilitatẽ ex hac circũſtantia
foꝛe oim excellẽtiſſimã. hinc ãmi
rãdo ait Bern̄. o. vbi ſ̄. ſup miſ
ſus eſt. Que eſt hec tã ſublimis
hũilitas. q̄ cedere n̄ nouit hono
ribꝰ. iſoleſcere grã neſcit. mater
dei eligiť. et ancillã ſe noiat. Et
idẽ in ſ̄. cuiꝰ pncipiũ eſt Signũ
magnũ. ita ad ꝓpoſitũ oñdenꝰ
ait. Audierat maria haud dubi
um q̇n ab angelo. q̇ꝺ ex te naſceť
ſanctũ. vocabiť filiꝰ dei. et nihil
aliꝺ q̃ꝫ ancillã ſe eſſe rñdit. Inde
ventũ eſt ad elizabet et ꝯtinuo ꝟ
ginis gl'ia ſingularis eidẽ ꝑ ſpm̄
ruelať. Deniqꝫ ⁊ mirabať pſonã
venietꝫ dicẽs. vñ h̄ mihi vt veni
at mr̄ dñi mei ad me? Cõmenda
bat et vocẽ ſalutantꝫ adijciẽs. vt
facta eſt vox ſalutatõꝫ tue in au-
ribꝰ meis. exultauit in gaudio in
fans ĩ vtero meo. Et btificabat
fidẽ credẽtis. btã inq̇ens q̄ credi
diſti. qm̄ ꝑficienť in te q̄ dicta ſť
tibi a dño. Magna quiꝺ pconia
ſꝫ deuota hũilitas nihil paſſa ſi
bi retinere. in eũ magis vniuerſa
refudit cuiꝰ in ſe bñficia laudãť.
Tu inq̇t magnificas matrẽ dñi.
ſꝫ magnificat aĩa mea dñm. In
voce mea ꝑhibes filiũ exultaſſe ĩ
gaudio. ſꝫ exultauit ſpũs meꝰ in
deo ſalutari meo. Et ipẽ q̃ꝫ tãqꝫ
amicꝰ ſponſi gaudeat ad vocem
ſponſi. btãm eſſe dicens. q̄ credi
dit. et credulitatꝫ et btitudinis
cauſa. reſpectꝰ eſt ſupne pietatis
vt ex h̄ magꝫ btãm me dicãt oẽs
gñatõnes. qꝛ ancillam hũilem ⁊
exiguã reſpexit ꝺs. Magna igiť
ĩmo maxia fuit marie hũilitas q̄
ĩ tot magnis ac maxis ꝟiſſimiſqꝫ
laudibꝰ nihil iminuta eſt. ſꝫ ⁊ etꝫ
in ſe aucta creuit. In q̇bus ⁊ hoc
ad humilitatis ꝯmendationem
beatiſſime virginis confert ꝙ ex
tanta humilitate nõ iminuta eſt
credendi magnanimitas. nec
magn̄imitati. ceſſit humilitas.

Sed in ſua eſtimatōe tam humi
lis exiſtens. in ꝓmiſſionis credu
litate tam magnanimis fuit. vt
que nihil aliud q̄ȝ exiguā ſeſe re-
putaret ancillā. ad incōprehenſi
bile hoc miſteriū ⁊ admirabile cō
merciū. ac inſcrutabile ſacramē-
tum nullatenus dubitaret ſe ele
ctam. ⁊ verā dei ⁊ hominis geni
tricē crederet mox futurā. Agit
em̄ hoc ait Bern̄. in cordib⁹ ele-
ctoꝝ. gratie ꝓrogatiua diuine vt
eos nec hūilitas puſillanimes fa
ciat. nec magnanimitas arrogā-
tes. Magis aūt ſcooperetur ſibi
vt nō ſolū nulla ex magnanimi-
tate ſubintret elatio. ſed hic ma
xime ꝓuehātur hūilitas. vt inue
niātur amplius timorati ⁊ largi
tori muneꝝ ingrati ac viciſſim ex
occaſione hūilitatis puſillanimi
tas nulla ſurripiat. ſed quo mi-
nus de ſua quiſq̄ȝ vel in minimis
p̄ſumere cōſueuit. eo āplius etiā
in magnis quibuſq̄ȝ d̄ diuina vir
tute ꝯfidat. Nōne ita cōtigiſſe
Apl'o ꝑſpicuū eſt. qui cū ex hūili
tate nec ſe cogitare aliquid poſ-
ſe a ſe tanq̄ȝ a ſe p̄ſumeret. 2. Coꝝ
3. Nihilomin⁹ om̄ia poſſe in eo
qui ſe ꝯfortabat minime dubita
ret. Ad ephe. 4 Ita ⁊ nr̄a b̄tiſſi-
ma cū in ſe ſolā ȝ paruitatē a dn̄o
reſpectā. teſtata fuiſſet nihilomi
nus magna ſibi a dn̄o facta. Lu
ce. j. ⁊ veriſſime agnoſceret. ⁊ pa-
lam p̄dicaret. Hec eſt ꝑfecta hūi
litas. quia ita in oculis nr̄is. noſ.
ipi vileſcim⁹. vt tn̄ dn̄i dona nō
vileſcant. Sed quo ampli⁹ nos
indignos veraciter credim⁹. tā-
to magis dn̄i dona indignis col
lata. imo in donis ſuis dn̄m ma
gnificam⁹ Creſcit nāq̄ȝ doni eſti
matio hūilitate recipiētis. Sic
idip̄m q̄d pauper magnificat. di
ues recipiēs min⁹ penſat. ¶ L
Ex cauſa ſil'iter propter quā ſiue
ex qua creſcit excellētia hūilitatꝫ
Quāto em̄ nobiliori cauſa quis
hūiliatur. tanto hūilitas ip̄a ex-
tollitur. Sūt aūt q̄ntū ad ꝓpo-
ſitū ſufficit. due cauſe ex quibus
in homīe gignitꝛ hūilitas. ſ. veri-
tas ⁊ caritas. Eſt em̄ humilitas
quā veritas ſola parit ⁊c̄. vt ſup̄
ſcriptū eſt in lr̄a F de humilitate
mētis ⁊ aptius hic poneretꝛ ¶ Ex
oppoſitōe ſil'iter cōmendabilioꝛ
redditꝛ hūilitas. Solent oppoſi
ta iuxta ſe poſita ſm̄ phi. ſniam.
ſeſe magꝭ illuſtrare. Opponitur
āt maria eue. ꝓpter q̄d ⁊ ip̄a eua
altera ſed noua. ſicut xp̄c adam
ſcd̄us. ⁊ nou⁹ noīari ſolet. Sic
⁊ hūilitas marie ſupbie eue vete
ris ꝯtrariatꝛ. ⁊ ꝑ ꝯſequens hec ex
illa illuſtratꝛ. Fuit aūt eua ſupba
quia ſm̄. Johānē damaſ. erexit
ſe vſq̄ȝ ad deū. contra deū. ſupra
deū. vſq̄ȝ ad deū q̄n eius diuini-
tatē appetere auſa fuit. ꝯtra deū
q̄n cōtra eius preceptū venire p̄-
ſumpſit. Supra deū. q̄n volūta
tem ſuā diuine volūtati p̄poſuit
Beata vero maria hūiliauit ſe
vſq̄ȝ ad mulieres corruptas. eaꝝ
q̄ȝ cōe ꝯſorciū nūq̄ȝ ſpreuit Nūq̄ȝ

aliquā eaꝝ ſprcuit. ſed velut vnā
illaꝝ ſemꝑ ſe exhibuit. vt patꝫ in
filij circūciſiōe. ſua purificatiōe
feſtiuitatū viſitatōe. ⁊ in omī le-
galiū obſeruatōe. Unde Bern̄.
in ſermone de purificatōe. Eſto
inquit inter illas ſicut vna illaꝝ.
Nam ⁊ filius tuus ſic eſt in me-
dio paruuloꝝ. Eua deniqꝫ ꝑ ſu-
perbiā ſe dei creaturā eſſe nō cō
ſiderans deo parificari voluit.
Maria vero ſe dei matrē obli-
ta. hūiliter ſe ſuo ſubdens facto
ri. ancillā ſe eiꝰ ꝓfeſſa fuit. ſemꝑ
illud iudith. 8. ob ſuās. Hūilie-
mus illi aīas nr̄as. Hūiliauit ſe
etiā nō ſolū vſqꝫ ad mulieres. ſꝫ
etiā infra. quaꝝ ſemꝑ nouiſſima
eſſe voluit. ac nouiſſia noīari vt
ſupra dictū eſt. Siquidē cūctis
ſe ſubiecit. nec quicqꝫ in ſe laude
dignū agnouit. que hūilitatē ſu
am fuiſſe a dn̄o reſpectam excla-
mauit. Quid eſt hūilitatē? Hu
militatꝫ virtutē. que vtiqꝫ hono
rabilis ⁊ digna valde eſt? Non.
Neqꝫ hanc in verbis thematꝫ ſe
habere iactitabat Quoniam vt
ait bern̄. Uerus hūilis non vult
hūilis p̄dicari. Nihil ſiquidē in
ſe aut de ſe magnū predicabat.
Propter qđ vt Bern̄. in ſmōe
ſecūde virginitatꝫ ait. etiā ſe an
gelica ſalutatōe reputabat indi-
gnā. Sed reſpexit hūilitatē .i.
ꝑuitatē ⁊ exiguitatē. q. d. Nihil
ego merui. nihil in me condignū
qđ reſpiciēs dn̄s tāta mihi fecit.
ſed ſolā meā ꝑuitatē ꝯſiđauit. vt
ſic nulla mihi ſꝫ tota illi cederet
gloria. grāꝝ actio et bn̄dictio. q̄
ſuā tanto magis declarauit bo-
nitatem. quāto in me nihil cōdi
gnum (qđ reſpicere potuit) inue
nit. ſꝫ ſolā exiguitatē. Hūiliauit
ſe etiā nō cōtra ſed ꝓpter mulieꝝ
vtilitatem. qm̄ totius illius ſexꝰ
ſua humilitate ſpeculum fuit et
exemplar. Ideo non tantum eſſe
virgo voluit. ſed vſqꝫ ad ſtatum
ꝯiugalem ſe humiliauit ⁊ vidua
lem. Ut em̄ omnibus ſpem ⁊ fi-
duciam ſalutis daret. nulluſqꝫ
ſtatus ſalutē deſperaret. voluit
ꝯiugio deſponſari. ⁊ vt vidua a
ſponſo moriente derelinqui. ⁊ ni-
hilominꝰ virgo ꝑpetua ꝑmanere
vt dicere poſſet cū aplo. Oibus
oia facta ſū. vt omēs xp̄o lucrifa
cerem. 1. Coꝝ. 9. M Ex ef
fectu aūt humilitatꝫ eius iam lu
cidiſſime humilitatem penſare
poſſumꝰ. Nam ſm topicā Ariſ.
Cꝰ effectꝰ bonꝰ ipm qꝫ bonū. Ne
qꝫ ei p̄t arbor bona fructꝰ malos
facere. neqꝫ mala bonos. ſed ex
fructibꝰ res quelibet noſci valet
Matth. 7. Habuit aūt beatiſſi
me virginis hūilitas effectū. nō
ſolum in ea ſed etiam in nobis.
Quoniam nō ſolum ſibi ꝓfuit.
ſed ⁊ nobis. imo toti mūdo. omī
qꝫ gn̄atiōi celi et terre et inferoꝝ

¶ Pars illa que ſequitur poteſt p̄dicari in annūcia- tione dominica

¶ Sed videamus p̄mo quos
habuit humilitas effectꝰ in vir-

gine. vt ſic patere poſſit clarius.
quēadmodū redundarunt ex ea
i ceteros. Habuit em̄ glorioſos
virginis humilitas effect⁹ ꝛ fru-
ctus multiplices tam in via q̄ʒ in
patria. Quidq̄d em̄ ei ꝑpter hu
militatē eius collatū eſt. ipm̄ hu
militatis fructus ſeu effectus ē.
In via igitur inter ceteros quat
tuoꝛ attendere poſſum⁹ fructus
ꝛ effectus i virgine. quos mater
humilitas generauit. Hij ſunt
gratie plenitudo. Spūſſancti
inhabitatio. Singularis electō
Verbi incarnati ꝯceptio. Hos
em̄ q̄tuoꝛ effect⁹ fuiſſe in ꝟgine.
tā angelico q̄ʒ euāgelico didici⁹
teſtionio. Nr̄ ꝟo hos ex hūilita-
te ſua ꝯſecuta ſit oſtendē⁹. Si-
q̄dem gr̄e plenitudinē opata eſt
diſpoſitiue hūilitatꝭ plenitudo.
Neqʒ. n. gr̄am recipe p̄t niſi hūi
litas. dicēte ꝑpha. Qui emittit
fōtes i ꝯuallib⁹ int̄ mediū mōtiū
.i. valles inter mōtes mediātes
ꝑtrāſibūt aq̄ grāꝝ. Hinc valles
ipſe hūilia ſcʒ corda. nulli⁹ ſup-
bie mōtib⁹ tumida. abundabūt
frumento. i. oīm virtutū fructu.
Quō expſſius ꝑcurſoꝛ dn̄i Lu. 3.
notauit cū ait. Oīs vallis imple
bit̄. Et maifeſtius vterqʒ aploꝝ
petr⁹ ꝛ iacob⁹ exp̄mit. De⁹ ſupbꝭ
reſiſtit hūilib⁹ āt dat gr̄am Hec
ꝟtus ꝑpa ꝭm cui⁹ menſurā vni-
cuiqʒ diſtribuit ſuaꝝ dn̄s talēta
grāꝝ Mat. 25. Nā q̄nto hūili-
tas aīam magis deꝑmēdo cauat
ꝛ ab oī inflatiōe ſupbie euacuat
tanto eam capatioꝛē gr̄e reddit.
Hinc ꝙ virgo maria ſup oēs grā
repleta fuit. qꝛ infra omēs ſe. vt
dictū eſt hūiliauit. vn̄ Bern̄. ex
ponens illud. Can̄. 1. Nardus
mea dedit odoꝛē ſuū. ꝭmone. 4.
de aſſumptōe ait. Nardus hba
humilis eſt. ꝛ pectus purgat. vt
manifeſtū ſit. humilitatē nardi
nomie ſignificari. cui⁹ odoꝛ ꝛ de
coꝛ inuenit grām apud deum
¶ Per eandē etiā humilita-
tem facta eſt habitatio ſpūſſan-
cti. nam Iſa. 66. dn̄s loquitur.
Sup quē requieſcit ſpūs meus
niſi ſup humilē ꝛ quietū. Sʒm
aliam tranſlatōem. ecce humili-
tas diſpoſitio eſt anie vt fiat ha
bitaculum quieſcentis inſe ſpi-
ritusſancti. Cum etiā ꝑ gratiam
ſpūſſanct⁹ inhabitat animā ſic ꝑ
caritatē. vtʒ ex p̄° ꝛ 2°. ſniaꝝ. Cō
ſecuta eſt āt gr̄e plenitudinē ꝟgo
ſꝑ bn̄dicta ꝑ hūilitatē vt nūc di
ctū eſt. ꝯn̄s eſt vt hūilitas ipā eā
reddidit hitaculū ſſ. Electōeʒ
deniqʒ ſingularē q̄ electā eſt vt eēt
ſpōſa ꝛ mr̄ ꝟbi hūilitas opata ē
ex ꝑte ꝟgis ꝛ benigniſſiā caritas
pr̄is Hec. n. ꝛ ſi vniuerſꝭ ꝟtutib⁹
virgis animū repleuit. cui pleni
tudinem gratie contulit. tamen
ſingulariter humilitatem eius (
ipſa teſte) reſpexit. vt ſingulari-
ter ad ſupremum maternitatis
dei ſtatum eligeret. hinc Bern̄.
ꝭmōe. 4. d̄ aſſumptōe. cū āmira
tōne exclamat. vnde tibi inq̄t hu
militas ꝛ tāta hūilitas o beata ꝛc

Digna plane quã reſpiceret dñs
cuiꝰ decorẽ cõcupiſceret rex. cuiꝰ
odore ſuauiſſimo. ab eterno illo
paterni ſinus attraheret accubi
tu. ¶ Cur aũt dñs magis hũi-
litatem q̃z vniuerſe eius pulcritu
dinis decorem aſpexiſſe dicitur
Cancel. ꝑiſieñ in li. ſuꝑ magnifi
cat tractatu. 3. oſtẽdit di. Duas
habitudines eſſe ponit phus in
intelligentijs (quas angelos di-
cimus) vna qua ɔuertuntur ad
deum. ad ɔtemplandũ magnitu
dinẽ eius cum admiratõne. pul-
critudinẽ cum dilectõe. ⁊ oĩmo-
da ſubiectõis obedientia. motu
quodã aſſiduo quaſi circulãdo
circa diuinitatẽ. quẽ apud Boe
tiũ phia loq̇tur ꝓfundã ſcz dei-
tatem circuit. Et iterũ. Da fon-
tem luſtrari boni. Alterã reſpe
ctu inferiorũ. que regit mediãte
ſuo orbe quẽ mouet. prout phia
ſubiũxit. ſimili ɔuertens imagi-
gine celum. Prima que eſt ſubie
ctõnis ad deũ longe ꝑfectior eſt
et pulchrior. q̃z habitudo regiti-
ue dominatiõis reſpectu inferio
rũ. quoniã in ṗma conſiſtit intel
ligentiar felicitas et beatitudo.
nõ in ſcdã. Nã ſi angelus magni
ficans deũ et exultãs in deo gra
tias ageret verbꝫ hũanis. Quid
mallet dicere. vel qd deus reſpe-
xit humilitatẽ ſerui ſui ſubijciẽs
ſe ſibi. an dominatõem atq̃ȝ po-
tẽtiã in regimĩe creature? Haud
dubium quin ṗmũ Sic beatiſſi
ma noſtra. ſnã electõem plus inſi
nuauit ꝑ humilem eius ſubiecti
onem. quã reſpexit dominꝰ. q̃z ſi
dominatõis nomen aliqd poſu-
iſſet. Quid deniq̃ȝ ſubiecit apo-
ſtatas angelos atq̃ȝ homĩes. niſi
ſuꝑbia. plus glorians in fanta-
ſtica dominatõe. q̃z in humili ad
deum ſubiectõne. Ita ex regione
cauſã electõnis virginis fuerat
humilis ſubiectõ. ¶ Per
humilitatẽ etiã mater electa. ma
ter verbi prĩs ſummi efficiť eiꝰ ſa
croſancta ɔceptõe. Nam licz an
gelus a deo miſſus virgini collo
quitur. ſalutat. diuinũ partum
nunciat Inſtruit. ex dñi pſentia
ꝑ gratie ac benedictõis plenitu-
dinem cõmendat. Nondum tñ
verbum cõcipit. Sed ſtatim ad
eius obedientiſſimã humiliatio
nem corde exhibitã. verbo expreſ
ſam. Ecce ancilla dñi fiat mihi
ſm verbũ tuũ. ſine vlteriori mo-
ra. in ṗmo inſtanti nõ eſſe verbo
rum. humillime ſubiectõis Ver
bum ex ſinu patris in vtex virgi
nis matris deſcendit incarnan-
dum. et ſua patris ⁊ ſpũſſancti o
peratõne. humanã ex ea ſumpſit
naturã. Ecce qd aliarum nulla
virtutũ ſuffecit. humilitas exe-
cuta fuit. vnde ſm Berñ. omel.
.j. ſuꝑ miſſus ẽ. Et ſi placuit ex
virginitate tñ ex humilitate cõn
cepit. Nam etiã vt placeret vir-
ginitas. humilitas fecit Hinc d
ea quidam ex eius laudatoribꝰ
ita ait. Reſpexit deus humilita
tem marie. cui ꝑ humilitatis me

ritum dedit. vt filiū ſuum in car
ne concipet. et de ſua carne verū
deum ⁊ hominē. omniū hominū
ſaluatorem generaret. Nam qꝛ
ſe humiliter q̄ꝺ erat ancillā cog-
nouit. ideo q̄ꝺ nō erat ſublimit̄
mr̄ dei eſſe ꝓmeruit. Exinaniuit
em̄ ſe exemplo filij formam ancil
le accipiens. ꝓpter quod et deus
exaltauit illam ⁊ donauit illi no
men quod eſt ſup omne nomen.
poſt nomen filij. Nomen ſcilicꝫ
quo diceretur ⁊ eſſet mater dei ⁊
virgo. ¶ Dicitur em̄ humilitas
q̄ſi humi latens. Latebat in cor-
de virginis. ſed interim etiā ipa
ignorante. aſcendebat humilita
tis eius meritū ſicut virgula fu-
mi. ad regis accubitum. in ſinu
patris. cuiꝰ odore delectatus ce-
los inclinauit ac dirupit. ⁊ ſe hu
milians. ad humilem deſcendit
atqꝫ ex ipſa carnem aſſumpſit.

¶ Pars que ſequitur aſ-ſumptioni cōuenit.

¶ P Expoſitis breuiter ac ge
neraliter effectibus humilitatis
intemerate virgis in via. Reſtat
explicare quātos tanta eiuſdem
beatiſſime matris humilitas me
ruit fructus in patria. q̄ꝺ ꝓprie
hodierne eius feſtiuitati congru
it. qua ad celos aſcendiſſe. ⁊ ſum
mum poſt filium glorie ſtatū cre
ditur apphēndiſſe. Cum em̄ ſm
euangelicā ꝓmiſſiōez. qui ſe hu-
miliat exaltabitur. Et illud ſalo
monis Prouer. 29. Humilē ſpi
ritu ſuſcipiet gloria. quidquid
exaltatōis. quidquid glorie. ho
die ꝯſecuta eſt beatiſſima noſtra
eius humilitati reſpondet. hinc
venerabil' Beda in ome. de vigl
aſſumptōis. Magna q̇dem gra
tia dilectiſſimi beate marie virgi
nis ait. Magna ꝓmeruit p̄mia
eterne remuneratōis. Que grā:
haud dubiū quin humilitas. de
qua ſtatim ꝑmiſit di. Ideoqꝫ hu
miliat ſe beata virgo in cunctis.
vt totam ſuſcipiat in ſe gratiam
largitoris Et ſubdit quaſi expo
nens quā grām loqueret̄ cum di
xerat. Magna grā magna ꝓme
ruit p̄mia. Quia multū ſe humi
liauit inter immenſa dona. inter
diuinitatꝫ cōmertia. hac feſtiui-
tate a dn̄o multum exaltat̄ ꝟgo
glorioſa. Deniqꝫ ideo chriſtꝰ hu
milis ad humilem ꝟginem venit
quā elegit. vt ꝺ tam ꝓfunda hu
militate. triumphū erigeret ſalu
tis. et exaltaret eam vt cantauiꝰ
ſup choros angelorū. hec Beda
¶ Que cum ita ſint. nemo ad h̄
nos conari exiſtimet. vt vel fru-
ctuū patrie quos nunc poſſidet.
vel magnitudinē vel multitudi-
nem eloqui p̄ſumamꝰ. Tanti em̄
ſunt ⁊ tam ineffabiles. vt nec hu
mano nec angelico intellectu po-
terint mēſurari. Cuiꝰ deniqꝫ hu-
militatꝫ ꝓfunditat ē (qua in via
gratie pleitudinē ⁊ attraxit ⁊ cō
ſeruauit. ac tantā quā nunc poſ-
ſidet gloriam meruit) nec cogita
re nec eloqui ſufficimꝰ quomō ꝑ-

mia. huiuſcemōi merita ſm di-
tiſſimā remūeratoris liberalita
tem valde excedētia. infirmo cō-
p̄hendere intellectu niteremur.
ad rem impoſſibilē fruſtra exten
deremur. Ipſa em̄ eſt miſtica re-
gina ſaba. que hodierna die ve-
nit de finibus terre captiuitatis
3. Regū. x. Cū comitatu magno
celeſtium ſibi occurrentiū agmi-
num ac deducentiū angeloꝝ. 2.
Paralip. 9. Cum diuicijs mult;
auri amoris puriſſimi. aromatū
redolentiū virtutū ⁊ gemmaꝝ p̄-
cioſiſſimoꝝ meritoꝝ. Talib⁹ vti
q̄ȝ ac tam multis. quot ⁊ qualia
p̄us aut poſteri⁹ ad celeſtē illam
hieruſalē regi a ſuis famulis nō
ſunt allata. q̄m ex ſupeffluētib⁹
eius diuicijs p̄iter ⁊ delicijs regi
aſſiſtentes ſpūs beati. in ām̄ira-
tōem ducti. aiebāt illud Can. 3.
Que eſt iſta que aſcendit p̄ deſ-
tum. ex aromatib⁹ mirre ⁊ thur;
⁊ vniuerſi pulueris pigmētarij?
Nimirum ait Hiero. q̄ꝛ multis
erat repleta virtutū odoribus. ⁊
ex ea manās fragrabat ſuauiſſi
mus odor. etiā ſpiritib⁹ angelic;
Venit aūt audire videre ⁊ fruē-
do experiri. ſapiam. potentiam. et
oēm ſalomōis pacifici. bn̄dicti
fruct⁹ vētr; ſui maieſtatē. Vidit
ſapiam ei⁹. domū nō manufactā
eternā. quā oibus electis p̄pauit
menſe cibaria. de q̇b⁹ Lu. 12. ait
Precinget ſe ⁊ faciet illos diſcū
bere ⁊ tranſiens miniſtrabit illis
Seruoꝝ habitacula. de quib⁹

olim audiuit. In domo patris
mei māſiones multe ſunt. officia
veſtes. olocauſta. laudes. Hoc ē
angeloꝝ beatoꝝ diſtictas gerar-
chias. choros. et ordines. actus.
officia. glorias. ac diuinas lau-
des. Ammirabat ⁊ ipſa. et pene
nō erat in ea p̄ ſtupore vltra ſpūs
.i. tanta āmiratōe. vt in ſtuporē
verti potuiſſet ⁊ extaſim. niſi ſta
tus ille nihil tale pateret. Aitq̄ȝ
ad regē. Verus eſt ſmo quē au-
diui in terra mea. terra miſerie ⁊
captiuitatis (ſic em̄ ſaba interp̄-
tatur) de ꝟtutib⁹ ⁊ ſapiētia tuā.
Non credebā narrātib⁹ pphis.
id eſt credēdo ꝯp̄hendere nō po
tui. donec ipſa veniſſem ⁊ oculis
meis vidiſſem. viſione intuitiua
q̄ eſt btifica. ⁊ pbaſſem fruitiōe
amoroſa. vix medietatē ſapiētie
tue fuiſſe mihi narratā. imo nec
medietatē. nec milleſimā ptem.
aut quālibet ptem aliquotā. In
finiti em̄ quale eſt ſapiētia ⁊ po-
teſtas diuina. nulla portio p̄t p̄-
fecte ꝯp̄hendi. Maior eſt ſapia
tua q̄ȝ rumor quē audiui Viciſti
famā ꝟtutibus tuis. Et bti viri
tui ⁊ bti ſui tui q̇ aſſiſtūt tibi in
omī tpe. ⁊ audiūt ſapiaȝ tuā. Et
q̇d ſeq̄tur. Rex āt ſalomō dedit
regine cūcta q̄ voluit ⁊ q̄ poſtula
uit. multo pl'a q̄ȝ que attulerat

¶ Quia ſine pportione p̄miū et
gloria quas chriſt⁹ dedit matri
hodie aſſumpte. excefferunt ꝟtu
tes et merita ſecum allata. Ecce
ſi merita virginis. celoꝝ ꝟtutes

admirant. Ipſa virgō etiā celico
laꝝ regis eterni famuloꝝ btitu⸗
dinē ſtupet ⁊ exclamat Gloꝛiam
virgis hec oīa longe excedentem
ꝗs enarrabit? Admirati ſūt ſuꝑ
his angeli ī quoꝝ pſona ſpūſſan
ctus Can̄. 8. ait Que eſt iſta que
aſcendit de deſto delicijs afflu⸗
ens. Ac ſi manifeſtiꝰ dicant ſm
Bern̄. ſmōe. 4. de aſſumptōne.
Quāta eſt et vnde ei aſcendenti
(vtiqꝫ de deſto) affluentia tāta
deliciaꝝ? Nec ei pares delicie in
ueniūt vel in nobis. ꝗs in ciuita
te domini letificat fluīis impe⸗
tus. q̇ a vultu gloꝛie. voluptatis
glīa potamur. Seq̄tur. Quid⸗
ni delicias dixerim virginitatis
decus cū munere fecūditatꝫ. hu⸗
militatꝫ inſigne. diſtillantē cari⸗
tatis fauū. miſicoꝛdie viſcera.
plenitudinē gratie. ꝓrogatiuam
gloꝛie ſingularis ? Multomagis
⁊ nos nō apprehēdere ſꝫ admira
ri opoꝛtebit. Sufficiat igit̄ nob̄
ſi corrn̄dentiā eoꝝ q̄ ſunt in bea⸗
titudine ꝟginis. ad grados mo
doſqꝫ ſue hūilitatis ſmōe gene⸗
rali vtcūqꝫ poterimꝰ enarrare.

Q Dictum eſt aūt ꝙ hūilitas
virgis in eo ꝓfundiſſima fuit. qꝛ
nulli ſe ꝑpoſuit aut equauit. ſed
oīm ſꝑ ſe nouiſſimā deputauit.
Hāc hūilitatē tenuit mēte. ſmo
ne. ope. habitu. ↄuerſatōe. His
in adepta gloꝛia corrn̄det. Pro⸗
funditati hūilitatis ſublimitas
exaltatōnis. humilitati mentis.
ↄgnitio ⁊ gaudiū poſſeſſe btitu⸗
dinis. humilitati ſmonis voces
diuine angelice ꝑiter et humane
laudis. humilitati oꝑis vniuer⸗
ſalis culmen regiminis. humilitati
habitꝰ. ſolis veſtitꝰ. humilitati
quā ꝑtulerunt eius moꝛes ⁊ con
uerſatio. reſpondet lune ſub pe⸗
dibꝰ ſubiectio. hec breuiter trāſ
curramꝰ. ¶ Profunditati igit̄
humiliatōis. reſpondet ſublimi
tas hodierne exaltatōꝫ Que em̄
omibus ſe inferioꝛem ac nouiſſi
mā deputauit. nedum ꝑferendo
virgines. ſed ⁊ mulieres corrup⸗
tas. immo vt dictū eſt. peccatri⸗
ces Ideo nunc exaltata eſt ſuper
omēs puras creaturas. nedū ſu⸗
per hoīes beatitudini aſcriptos
ſed etiam ſuper omnes angelo⸗
rū oꝛdines ⁊ gerarchias. ad de
xtrā filij ſui. vltra q̄ꝫ noſtre hūa
nitatis eſt natura. vt dt̄ Hiero.
ad paulam. ſub quo ſolā gerar⸗
chiam cōſtituit oīm ꝑncipatuū
celſioꝛem. Sicut olim in berſa⸗
bee ſalomōis matre figuratum
eſt. cui filius rex ad ſe accedenti
de ſolio ſuo aſurrexit in occur⸗
ſum eius. ⁊ cum in ſolio ſuo reſe
diſſet poſitꝰ ē thronꝰ matris eiꝰ
que ſedit ad dexteram eius. 3.
Regū. 2. Et qꝛ ſm beatū Bern̄
ſmōe qui incipit. Signum ma
gnum. Nephas eſt dubitare eā
ſuꝑ omnes angeloꝝ choꝛos ſuꝑ
cherubin et ſeraphin exaltatam
De hac qꝫ eiꝰ exaltatōe latiꝰ dcm̄
eſt ꝯ ſmōe. 3. de aſſumptōe. Ido
tm̄ de hoc ↄmemoꝛatū ſatꝫ ſit

R ¶ Humilitati mentis corre-
ſpōdet ꝯgnitio ⁊ gaudium ſum-
me poſſeſſe btitudinis. Ecce em̄
que nulli ſe ꝑtulit ſʒ ſe infimā oī
bus vt dictū eſt eſtimabat Luc.
14. que velut in euāgelica ꝑabo-
la dicit̄. ſuo iudicio ī nouiſſimo
loco eccl'iaſtici ꝯuiuij r̄cubuit. iā
ꝓmū ſe obtinere locum clariſſi-
me ꝯtemplatur. Nam ꝓximā ſe
nunc deo indubitate ꝯſpicit. oī-
buſqʒ celeſtis aule incolis ꝑlatā
videt. meritis ditiſſimā. gloria ⁊
honore ꝑ omnibꝰ coronatā. Nō
mō meminit ꝑſſure ac deſpectiōʒ
quibꝰ humiliata eſt in terris. qꝛ
ineffabiliter ſe gaudet ꝓmatū cō
ꝑhendiſſe in celis. Nullus iam
timor aut tremor. nullum diſcri
men euagandi aut amittēdi. cer
titudīe ſumma tenet. qm̄ aſſecu-
ta eſt gloriā omnibꝰ eminenter.
Hec inamiſſibil' glorie certa cog
nitio ⁊ ſecuritas. tentio dicit̄. q̄
eſt tercia ꝑs beatitudīs. Cū em̄
beatitudinis tres partes tradit
theologoꝝ auctoritas. ſcʒ viſio-
nem. fruitionem. tentōnem que
ſm̄ ꝓportionem quandā tribus
virtutibus theologicis reſpon-
dent fidei. caritati. ⁊ ſpei. Non
videtur abſurdum dicere tentio
nem reſpondere humilitati. Ne
qʒ em̄ ſuꝑbus in ſeipſo ꝯfidens
ſperat in alium. Sed qui ꝑ hu-
militatē nihil ſibi tribuit. nihil
a ſe ſperat dicens cum apoſtolo.
Non ſumus ſufficientes ⁊c̄. ſed
ſufficientia noſtra ex deo eſt. hic
in domino ſperat. Et ita qꝛ ten
tio ſpei ſuccedit. etiam humilita
ti vt cauſe ſpei reſpondet. Per
quā teutōem ſecurā ſe totius be
atitudinis et adepte dignitatis
nouit. omni ſeꝑatōis timore ſub
lato. S ¶ Humilitati ſmo-
nis reſpondet voces diuine an-
gelice ⁊ humane laudis Nam q̄
olim eminētem ſed latentem ſui
gloriam. ⁊ ſilentio ⁊ humilitatis
eloquio abſcondit. nunc vniuer
ſoꝝ laudibus celebratur. Prin-
cipaliter aūt ⁊ excellentiſſime eiꝰ
cuiꝰ laus ſola ineffabilis eſt ⁊ be
atificat laudatos. Si enim tūc
erit vnicuiqʒ laus a deo. vt dicit
apoſtolus. 1. Coꝝ. 3. Quanta il-
liꝰ laus eſt que ſuꝑ omnes electa
eſt ꝑiter ⁊ dilecta An non voces
erant laudiſone. quibus hodie
beatiſſima noſtra exaltata et pre
conizata eſt a domino eam vocā
te ⁊ dicente. Ecce tu pulcra es a-
mica mea. ecce tu pulcra ocl'i tui
columbaꝝ. Surge ꝓpera ami-
ca mea. ſpecioſa mea. columba
mea. iam em̄ hyems tranſijt ⁊c̄.
Nam tota pulcra es amica mea.
⁊ macula nō eſt in te. Veni de li-
bano ſponſa mea. veni ď libano
veni coronaberis. Sexaginta
ſunt regine. Octuaginta ꝯcubi
ne. et adoleſcentulaꝝ non eſt nu-
merus. Vna eſt columba mea. ꝑ
fecta mea ⁊c̄. que in canticoꝝ can
ticis in hunc modū ꝯtinentur.
¶ Quantum vero ad angeloꝝ
⁊ beatorum laudes ſequitur ibi-

dem̄. Uiderunt cam filie ſyon ⁊
beatiſſimā p̄dicauerūt. ⁊ regine
laudauerunt eam. cū āmiratōne
dicentes. Que eſt iſta que pro-
greditur quaſi aurora cōſurgēs
pulcra vt luna. electa vt ſol. ter-
ribilis vt caſtrorum acies ordi-
nata. Quoniā ſm̄ Hiero. in ſer
mone cogitis. Tantam eam vi-
derunt quātam nullus explica-
bit mortalium. Sed et eccleſia
militans adhuc in via laudare
eam nō ceſſat. feſta eius celebrās
eam cum deuotiōe et gaudio ex-
tollendo. Itaqꝫ verificatum vi-
demꝰ. qd̄ p̄phecie ſpiritu p̄us ce
cinerat. Beatam me dicent oēs
generatōnes. Que tractans bea
tus Bern̄. ſmone. 2. de penthe.
Beatam inquit te dicūt omnes
generatōnes. genitrix dei. domi
na mundi. regina celi. Omnes
inquā generatōnes Sunt enim
generatōnes celi et terre. Pater
ſpirituū ait apoſtolus. Ex quo
omis paternitas in celo ⁊ in ter-
ra noiatur Ex hoc ergo beatam
te dicent omnes generatōes. qꝛ
omnibus generatiōibꝰ vitam et
gloriam genuiſti. In te enim an
geli leticiam. iuſti gratiam. pec-
catores veniā inueniunt in eter-
num. ¶ Humilitati ope
ris reſpōdet vniuerſalis culmen
regiminis Quantā in vniuerſis
ſuis opibus humilitatem tenue
rit. nunqꝫ ſibi vt domine miniſte
ria exhibuit. dictum eſt. non pre
eſſe ſed ſubeſſe omnibus ſemper
voluit. Ideo ſublimiter hodie
ad supremi ſoliū exaltata regni
ſceptrū tenet imperij celeſtis pa-
riter ⁊ terreni. vnde Hieronimꝰ
ad paulā. Hec inqꝫ eſt dies in q
vſqꝫ ad throni celſitudinem in
temerata mater ⁊ virgo p̄ceſſit
atqꝫ in regni ſolio ſublimata pꝰ
xp̄m glorioſa reſedit. Et p̄phe-
ta. Aſtitit regina a dextris tuis
in veſtitu deaurato circūmicta
varietate. Uere in veſtitu deau
rato. corpore iam incorruptibili
et glorioſo circūamicta varieta
te donorum glorie. Siquidem
magnificata eſt hodie beata vir
go. ait Gerſon ſup magnificat.
Ut regina celi. imo ⁊ mūdi iure
vocetur. habens p̄eminentiā et
virtutem influxiuam ſup omēs.
vnde ⁊ Bern̄. ſmōe. 2. de penth.
Ad illam ſicut ad medium. ſicut
ad arcam dei. ſicut ad rerū cau-
ſam. ſicut ad negocium ſeculoꝝ
reſpiciūt ⁊ qui in celo habitant.
et qui habitant in inferno. et q̇
nos p̄ceſſerunt. ⁊ nos qui ſumꝰ.
⁊ qui ſequentur. ⁊ nati natorum
et qui naſcētur ab illis. Illi qui
ſunt in celis vt reſarciātur. ⁊ qui
in inferno vt eripiantur. qui pre
ceſſerunt p̄phete. vt fideles in-
ueniantur. qui ſequūtur vt glo-
rificētur. Que ergo cum e celis
regit. celorum regina. ſicut eccle-
ſia canit. vocari digna eſt.
¶ Humilitati habitꝰ corrū-
det ſolis amictꝰ. De ha. eīn bea
tiſſima viſio iohis in Apoc. c. 12.

deſcripta accipiť. ⁊ a ſctis patri-
bus exponiť quāuis ad lrām de
preſenti eccleſia ſcdm prophetie
illius ordinē intelligať. Signū
magnū apparuit in celo. mulier
amicta ſole ⁊ luna ſub pedibꝰ eiꝰ
⁊ in capite eius corona ſtellaꝝ xij
Amictus hic admirabilis ⁊ pre-
cioſus. ⁊ tante hūilitati debitus
Sed nemo ſolem lunā et ſtellas
materiales illas orbiū ſuoꝝ den
ſiores partes cogitet. que ⁊ ſi ter
ris ſcdm inditā eis ab omniū cō
ditore optimo ꝓprietatē. lumē ⁊
virtutē, influant Lōge tn̄ ſub an
geloꝝ regine ineffabili dignitate
immo oim̄ beatoꝝ ſūt. quorum
etiā corpa ſua claritate ſolis ful-
gorē vincūt ſcdm illd eccl'ie. Ful
gebūt iuſti ſicut ſol in regno pa-
tris eorū. ſed ſolem intelligamꝰ
iuſticie. xp̄m dn̄m qui nūc veſtit
a qua olim veſtitꝰ eſt. De quo b.
Bern̄. in ſmo. qui incipit. Si-
gnū magnū Iure maria ſole ꝑhi
betur amicta. q̄ ꝑfūdiſſime dine
ſapiē abiſſum. qntū ſine ꝑſonali
vnione natura patiť. luci illi in-
acceſſibili videť imerſa. ⁊ cetera
que ſequūtur Quid vero ſtel-
le coronātes impiale caput deſi-
gnent. breuitas nūc exponere ꝓ-
hibet. ſermōi alteri reſeruandū.
¶ X Porro luna ſub pedibus
eius deſcribiť. hoc eſt qd hūilita
ti morū ⁊ ꝯuerſātōis correſpon-
det. Ipa em̄ tanq̄ hūilima filia
ſyon. velut nouiſſima iter filias
hieruſalē iter vniuerſos electos.

diſcipulos ⁊ xp̄i diſcipulos vt di
ctum eſt ꝯuerſata. nūc āt ſup oēs
exaltata. lunā. i. eccl'iam militan
tē (adhuc tētatōibꝰ agitatā cre-
ſcentē ⁊ decreſcentē. nec ex ſe ſplē
dentē. ſed ab eo qui dicit. Sine
me nihil poteſtis facere) habet
ſub pedibꝰ. qꝛ fideles ſuis pedi-
bus ꝓuolutos. ⁊ ad eā vt ſalua-
ri valeāt orōnes ſupplices effū-
dentes. Vn̄ Bern̄. vt s̄ in fine.
Iam te mater miſicordie inquit
ꝑ ipm ſinceriſſime mētis tue affe
ctū. tuis iacet ꝓuoluta pedibꝰ lu
na. i. eccleſia mediatricē ſibi apd
ſolē iuſticie ꝯſtitutā deuotis ſup
plicatōibus interpellat. vt in lu-
mine tuo videat lumē. ⁊ ſolis gra
tiā tuo mereať obtētu. quā vere
amauit p̄ oibus. et ornauit ſtola
glorie induēs. ⁊ coronā pulcritu
dinis ponēs in capite tuo. Et ſe-
quiť. Plena es grāꝝ. plena rore
celeſti. Innixa ſup dilectū. deli-
cijs affluens. Ciba hodie paupe
res tuos dn̄a. Ipi quoqꝫ catelli
de micis edāt. Nec puero abrae
tm̄. ſꝫ ⁊ camelis potū tribuas de
ſupefflucte ydria tua. qꝛ vere tu
puella es p̄dilecta. ⁊ preparata al
tiſſimi filio. qui eſt ſup oia deus
benedictus in ſecula Amen.

¶ Finis ſermonū de feſtiuitati
bus ꝟginis glorioſe Feria ſcda
poſt feſtū Otmari ſancti abba-
tis Anni. 99.

ΤΕΛΟΣ

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

voluit. Ideo ſublimiter hodie
ad ſupremi ſoliū exaltata regni
ſceptrū tenet imperij celeſtis pa-
riter ꝛ terreni. vnde Hieronim⁹
ad paulā. Hec inqꝫ eſt dies in q̄
vſqꝫ ad throni celſitudinem in
temerata mater ꝛ virgo ꝓceſſit
atqꝫ in regni ſolio ſublimata p⁹
xp̄m glorioſa reſedit. Et ꝓphe-
ta. Aſtitit regina a dextris tuis
in veſtitu deaurato circūmicta
varietate. Uere in veſtitu deau
rato. corpore iam incorruptibili
et glorioſo circūamicta varieta
te donorum glorie. Siquidem
magnificata eſt hodie beata vir
go. ait Gerſon ſup magnificat.
Ut regina celi. imo ꝛ mūdi iure
vocetur. habens p̄eminentiā et
virtutem influxiuam ſup omēs.
vnde ꝛ Bern̄. ſmōe. 2. de penth.
Ad illam ſicut ad medium. ſicut
ad arcam dei. ſicut ad rerū cau-
ſam. ſicut ad negocium ſeculoꝝ
reſpiciūt ꝛ qui in celo habitant.
et qui habitant in inferno. et q̇
nos p̄ceſſerunt. ꝛ nos qui ſum⁹.
ꝛ qui ſequentur. ꝛ nati natorum
et qui naſcētur ab illis. Illi qui
ſunt in celis vt reſarciātur. ꝛ qui
in inferno vt eripiantur. qui pre
ceſſerunt ꝓphete. vt fideles in-
ueniantur. qui ſequūtur vt glo-
rificētur. Que ergo cum e celis
regit. celorum regina. ſicut eccle-
ſia canit. vocari digna eſt.

¶ Humilitati habit⁹ corrū-
det ſolis amict⁹. De ha. eīm bea
tiſſima viſio iohis in Apoc. c. 12.